05
Ӡ 823

1926 г

გ-823

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

№ 1 | შაბათი, 1 მაისი, 1926 წელი. | № 1

პირველი მაისი მუშათა სოლიდარობის დღეა.

დღეს ყველა ქვეყნის მუშები
ურთიერთს აძლევენ ხელი-ხელს
და თანამოძმე გლეხებთან
ეფინებიან ბრძოლის ველს...

მღერიან: ,,ჩვენი ძმობის და
სოლიდარობის ზღუდენი
ძირ-ბუდიანად მოისპოს,
დაინგრენ, გახდენ მრუდენი!‘‘..

სამაისო ნაწყვეტები.

ივსება ძველი ქვეყანა
ნაღველითა და ბრაზითა...
გაივსე, ჩვენო მაისო,
ვარდისფერ სილამაზითა!..
მსოფლიო პროლეტართ ბრძოლა
მიდის ლენინის ხაზითა!..

წავიდა ძველი რეჟიმი
„ტარშინით“, ჩაფრით, გზირითა...
ახალმა ერამ წითელი
მერანი მოაჯირითა!...
კაპიტალისტურ სამყარომ
ზიდოს ნაგავი ვირითა!...

„პრისტავი“ მათრახს ვერ გვიქნევს,
ვერ გვიბღვერს გუბერნატორი...
ქვეყანას შემოესია
ელნათური და ტრაქტორი!..
იქ ერთა ლიგას კი ჰბიჯგავს
ესდეკი რეფორმატორი!...

ბურჟუა ვინმე, ბანკირი,
კვდება მაისის შიშითა,
ჩვენ კი დღეს ძალებს ვაგროვებთ,
ხვალ წავალთ იერიშითა!...
ინგლისი კრიზისს განიცდის
შავი ნახშირის ქვიშითა!...

დაეცა ძველი დიდება
აზნაურ-თავადებისა...
ამაღლდა ჩვენი მაისი
რწმენის და იმედებისა!...
მუსოლინ სიტყვის ხმალია,
ფაშიზმი—მოქმედებისა!...

ვერ გვიბაკუნებს კნეინა
ფეხს ქუსლ-წათელილ ქოშებით.
ქვეყანა ლხენით ირთვება
და ალისფერი დროშებით!...
ჩანძოლინ სისხლით ითვრება,
ჩინურის შეზარხოშებით!...

ამას გულმკვდარნი შესტქერენ
მღვდლები და „ფოფოდიები“
აწ სამაისო ვარდებათ
გადაგვეფურჩქნენ იები!...
ფრანგები რიფებს ტყავს აცლის,
ვინ არის გამომძიები?!..

მოირთო ჩვენი სამშობლო
წითელი საბჭოებითა,
მტრები მას ძრწოლით ხვდებიან,
მოყვრები სასოებითა!...
ყოფნის წიგნს ვაწყობთ და ვბეჭდავთ
წითელი ასოებითა!...

ჰაზირ!

წინეთ და ახლა.

მამა ნიკიფორეს
ეცვა ანაფორა,
იყო სოფლის მღვდელი,
ისე წვერებ-გრძელი,
რომ სახელად მეტად
ერქვა წვერცამეტა!...
ფოფოდიაც ჰყავდა,
მრგვალ ფორთოხალს ჰგავდა!
მსხვილ-მსხვილი ბაყვები,
წითელი ლოყები,
შავი თმა და წარბი,
ნიკაპი, ვით ძაბრი
სადაფივით კბილი
და ხმაც მასთან ტკბილი!
გარებ-გამორება,
ვით ურმის გორება,
დატვირთულის თივით...
კოხტა მუთაქივით!
თვის მეზობელ ქალებს
ის უვსებდა თვალებს
თავის მოცულობით,
თითქოს ორსულობით
სჭირდა ეგ სიმრგვალე
და ერქვა ბაბალე...
მამა ნიკიფორე
მრავლს ფლობდა ტორიბს:

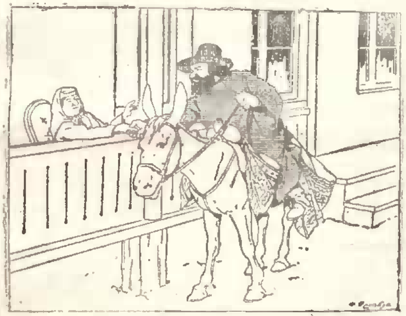

დადიოდა ჯორით
და ახლო, თუ შორით
მოჰქონდა საკურთხი;
თართია, თუ ზუთხი,
ცხვრის თავ-ფეხი, ტყავი,
გოჭი, გოჭის თავი,
ხარის ბეჭი, ქილვი,
ქათამი, თუ იხვი,
მას ყველაფრის ჟინი
ჰქონდა და ხვირჯინი
ეგდო უნაგირზე
და სათვალეც—ცხვირზე...
საშობოთ ღვეძელი
მოჰქონდა გრძელ-გრძელი;
სააღდგომოთ ტაბლას
თავს უკრავდა მდაბლად,
მოჰყვებოდა ცუნდრუკს,
მკვდრებს უკმევდა გუნდრუკს,
დაუვლიდა ას კაცს
და იხვეჭდა პასკას...
ფოფოდია მაშინ
იჯდა სახლში თავშლით

გაპიკნილ ხვირჯინთან
და უყვარდა მითვლა
მღვდელის მოტანილის,
გარდა ჭამის, ძილის

მან არა იცოდა,
სისხლ-ხორცით იწოდა,
ისე, როგორც „ფაკლა“!..
მაგრამ...
მაგრამ ახლა
არსად არაფერი!
ნიკიფორემ წვერი
უკვე მოიპარსა,
თმებიც გაჰყვა ქარსა,
ულვაში-ღა შერჩა
უყვარს მხრების ჩეჩა
და კანტური თავის,
კატასავით კნავის
აღარ ბოხ ხმის მქონე,
სჩანს, დააკლდა ღონე
და სჩივის დროს, თარსულს,

რომ იგონებს წარსულს!...
ფოფოდიაც ჩვენი
ჩამოხმა, ვით სხვენი,
და დამჭკნარს ჩირს მოგავს...
ჯორიც აღარ გოგავს,
ძუძს აღარ აქნევს,
ხურჯინს აღარ ათრევს,
არ ხეცავს საკურთხებს;
მხოლოდ სახლის კუთხეს

ზის ბუზერი ხვადი
და წლით წელიწადი
ისე მიჩანჩალებს,
თითქოს ბებერ ძვალებს
ხვდება ხეხით ფარცხი!...
დიახ, დიდი მარცხი
იმათ განიცადეს,
ვით ობობას ბადებს
თავს ატყდება ქირი,
თუ რომ გატყდა ჩხირი!..

ონისიმე.

მამა რაფიელის ულვაში

წინეთ ჩვენში ასეთი ჩვეულება იყო: აწინდრებდენ ხოლმე ულვაშის ერთ ღერს. ფიცის ნიშნადაც საცოლეს უბეში ჩაუდებდენ გამოსკვნილ ერთ ღერ ულვაშს.

არსენა ოძელაშვილს იმიტომ მოპარსეს ცალი ულვაში, რომ მას ბევრი ფული ჰქონდა აღებული სხვადასხვა პირებისაგან, რა თქმა უნდა, უვადო, ანუ უკან დაუბრუნებელ სესხის სახით.

დრო თურმე ყველაფერს მოიტანს. ჩვენი მღვდლები ისე დაკრიჭეს ამ რამდენიმე წლის განმავლობაში, რომ ეგრედ წოდებული „დრამა“ ფული თითქმის ყველას აუღებელი დარჩა.

რაფიელმა პირველმა იგრძნო წვერის გაკრეჭის საჭიროება. მიუხედავად იმისა, რომ ფოფოდია მას გაფურჩქვნილი და ლამაზი წვერის ხათრით და მოჯადოვებით გაჰყვა, აიღო ერთ მშვენიერ დღეს და წვერი თავისი საკუთარი მაკრატლით გაიკრიჭა.

ამით ისარგებლა კიდეც რაფიელმა.

ერთი მშვენიერი და რბილი მუთაქა გაიკეთა და თავს ხან ფოფოდიაზე ადებდა და ხან—მუთაქაზე (ალბათ, ვერ არჩევდა ერთმანეთისაგან, „შოლტი“).

ფოფოდიას რაფიელის გაპარსვამ ჭამის ხასიათი დაუკარგა (აი, ამას კი ვერ დავიჯერებ: „შოლტი“); რაფიელიც მოწყენილი იყო, რადგან უწვერო მღვდელს რაღაც არ შვენის საკურთხების მირთმევა. ფიქრიც კარგი საქონელია, მაგრამ კუჭმა ამიზეზება დაუწყო რაფიელს და ფოფოდიას.

ღიპმა თანდათანობით იწყო ჭკნობა.

რაფიელი მამაპაპურად ველარ ისვამდა ხელს ზედ. შარვლის ხონჯარი ხომ ყოველთვის ძვრებოდა.

დაილოცა კუჭო სახელი შენი! დაჩვეულ კაცს რომ უცებ შეუწყვეტ შემოსავლის მირონს. რაფიელმა დაივიწყა მისი საყვარელი სიმღერა:

„ამას წინეთ, გასულ კვირეს,
დამპატიჟეს კოპიტნარში,
რაც იქ ღვინო დამახვედრეს,
მლთად ჩავისხი ყორყინტაში“-ო.

გადიოდა ხანი. ხანი ხანს ემატებოდა და რაფიელ-ფოფოდიას კუჭ-ნაწლავებიც ქურის ტყაპუჭებივით ნაოჭდებოდა.

— ფოფოდია, ბოშო, ასე როგორ გა[illegible] ღმერთმა სულისა წმინდისამ: აღარც სა[illegible]

სოფლის შეფი ტკბილად ხვრინავს

1 გლეხი (მეორეს)—გაიგე კაცო. ქალაქში რა საშინელი სენი გავრცელებულა? თურმე ავადმყოფს თანდათან ეძინება და ძილში უცბად კვდება.

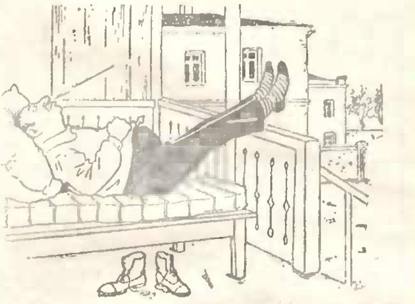

2 გლეხი.—ერიჰაა.. ჩვენს შეფსაც, ალბათ, სენ- გადაეკიდა, რომ ეს ორი წელიწადია თვალით არ გვინახავს.

ალარც მღვდლობა, არც სამსახური.

ჩამოვჭკნით. წვერი ხომ დავკარგე, შენი საყვარელი და ერთ დროს მომხიბვლელი წვერი!

აგერ აღდგომა მოვიდა.

ოხ, მეხსიერება რომ არ მქონდეს, მაშინ ასე კი არ ვიდარდებდი. წარსულის მოგონებამ პირდაპირ გამაცოფა.

აბა, წარმოგიდგენია ახლა ევროპაში როგორი აღდგომა იქნება?..

ჰო, ჰო, რამდენი მღვდელი და დიაკვანი გაიტენის ხვირჯინებს!

მერე რა გემრიელია იი დასალუპავი ნუნუას გადაკვრა საფლავზე, „მამაო ჩვენოს“ რომ დავალილინებდი. პირდაპირ სამოთხე იყო. ევროპაში ახლა იქნება წითელი კვერცხების „მტეხლობიეც კია. ხო, ხო, რამდენი გოჭები, საკურთხები, ტაბლები...

დედა... დედა... რა დრო დაგვიდგა, რა დრო! ევროპაში მაინც ვიყოთ. ჟორდანია იქ რა პატივს მცემდა. მერე ვილაცეები ქეც მოჰკლეს იქა და იმასაც ჩვენ ჩაგვაბარებდენ... ფოფოდია ქალო, რა მოგგდის, ჰა,. ფოფოდია, ფოფოდია!

რაფიელის ფანტაზიამ და წარმოდგენამ ფოფოდია ისე აალელვა, რომ შეუმჩნევლად ჩაიკეცა იატაკზე. წარსულ სიამეთა მოგონებამ სული შეუხუთა, ელდა ეცა და „მტეხლობიას“ წარმოდგენამ გული გაუგანიერა. ბევრი წყალის სხურება დასჭირდა რაფიელს, რომ ფოფოდია მოებრუნებია.

როგორც იყო, მოაბრუნა, მაგრამ აღდგომა ნახული ანაფორას „აპაჩინკებდა“, განუტევა სული, ვითარცა ჩვილისა გულისა და სათუთი სულისა პაწინადლით, როცა რაფიელის შავდლისათვის შემოტრონად ქვეყანასა ზედა მოვლინებულმა ლიპმა არხებამან.

ქრისტე აღსდგა, მამაო რაფიელ!..

შალონი.

გლეხკორის სალამი „შოლტ“-ს

მთლად სოფელი სალამს გიძღვნის,
საყვარელო ჩვენო „შოლტო“,
შენ გამოსვლამ გაგვახარა
და კალამი მელნით მორთო.
პირველად კი შემეშინდა,
რადგან ვიცი შოლტის გემო,
მე ძველ შოლტზე ვლაპარაკობ,
არ გეწყინოს, „შოლტო“, ჩემო!
სტრაჟნიკმა და ბოქაულმა
საწყალ გლეხებს დაგვწვეს ზურგი,
ხერხემალი გაგვიხადეს,
როგორც წინდის ძაფის მურგი.
მაშინ შოლტის ხსენებაც კი
თავზარს მცემდა, ჩემო კარგო,
იმას მტრები იქნევდენ და
ჩვენი ზურგის იყო „სარგო“.
ჩვენი „შოლტი“ ხომ სულ სხვაა,
მტრების შოლტი კიდევ სხვაო
ჩვენსა და ჩვენ მტრებს შოლტს შორის
შუა უდგას დიდი ზღვაო.
ჩვენს გაზეთში წავიკითხეთ:
გლეხო, „შოლტი“ გამოდისო!
აქაც მითხრეს: ეს ჟურნალი
გლეხების მტრებს აცლის ღდინსო!
ამ ამბავმა, მართალს გეტყვი,
გაგვახარა გლეხებიო,
მოხუცნიც კი ავთამაშდით,
ავაცეკვეთ ფეხებიო.
სალამს გიძღვნი, გაგეკაფოს
სოფლად გზები, ზოგან მრუდი,
და სოფლის დამქაშებისთვის
რომ აგეწევას ცემით კუდი.

სამაგალითო ექიმი სოფლად

ექიმის მილილინება ავათმყოფისადმი.

სინამდვილეთ, არა ,ჭორად
ავათ თუ ხარ ტიკჭორა;

— ისუნთქე! . .
— კიდევ ისუნთქე
— უფრო ღრმად ამოისუნთქე! . .

(თავისთვის):

არაფერი სტკივა . . . კახურუ,
არ მაწყენს! . .

რძით მოვაჭრე სოფლის დედაკაცები

ქალაქში მიმავალი დედაკაცები. მეორეს შენ კი არ მოგაქვს საზედო, ქალაქში რძე გასაყიდად?

მეორე დედაკაცი. აბა, როგორ და წამოვიღო გაიანე ჩემო, ხედავ ქა გაგვიფუჭდა და წყალი აღარა მაქვს, ხომ იცი, ჩემი შვინდო ცოტა სქელი რძეს იწველის! . .

გლეხკორი ვარ და გლეხური
მე სიმართლის მხურავს ქუდი,
ამასა გთხოვთ, ჩვენს სოფელშიც
შემოყავი შოლტის კუდი!
რომ უგზო-უკვლოდ გარბოდენ
სოფლის ქირი, სოფლის ავი.
მე არასადროს გიღალატებ,
არ მოგიკვდეს ჩემი თავი!..

ივანიკა გლეხკორაძე.

—:—

რჩევა დარიგება

ამხანაგო „შოლტო".

არ ვიცი, როგორ გადმოგცე ჩემი სიხარული, „შოლტის" გამოსვლის გამო. ოხ, რომ იცოდე, რა ტანჯვა, ვაება და წამება არ განვიცადე ეს ორი წელიწადია.

ქალის გადამკიდე კაცი ვარ და, თუ ძმა ხარ, ამ ჩემ შეკითხვაზე მიპასუხე.

მე ახალგაზრდა გლეხი ვარ, ერთმა ქალმა პირდაპირ ცეცხლი გამიჩინა მუცელში მისი შავი თვალებით. **(ჯოჯოხეთის კუპრის ტბის გამომეტყველების უტყუარი ნიშანია· „შოლტი")**, წაბლისფერი თმებით და წითელი ტუჩებით **(ალბათ, ძალზე** შეღებილი ექნებოდა; ეს სენი ქალაქიდან მოდის; **იგი საკმაოდ არის დღეს ქალთა შორის ფეხმოკიდებული, რა თქმა უნდა ტუჩებზე; ეს სენი სწორეთ ამ ადგილას იჩენს ხოლმე ყოველთვის თავს. „შოლტი").**

სიყვარული შემიძვრა უმწიკვლო გულში და დავპირდი: გითხოვ მეთქი. მანაც სიტყვა მომცა. ფიცის ცრემლებით უბე აევსო; **(ალბად, მასზედ სახარჯავ ფულს თქვენ უბიდან, ან გულის ჯიბიდან იღებდით. გაუფრთხილებლობაა თქვენის მხრით. ამიერიდან უნდა იცოდეთ, რომ ქალის თვალს, იმიტომაც ყოფილა იგი შავი, არაფერი არ გამოეპარება. „შოლტი").**

მეც დღე და ღამ იმის ფიქრში ვიყავი, თუ როდის დადგებოდა ნეტარი წუთი, როცა მას ვითხოვდი. **(როგორც სჩანს, ახლა უკვე მთელი თვეები და წელიწადებია თქვენს განკარგულებაში და აღარ ვიცით რაღაზედ-ღა სჩივით. „შოლტი").**

მეუბნებოდენ: ბიჭო, ნუ ითხოვ მაგას, თორემ შენისთანა ქმარი ბევრი ჭყოლებაო **(არ იცით, რომ ქალი უფლებრივად ყველა მამაკაცთან არის გათანასწორებული?.. „შოლტი").**

მეზობლებს არ დაუჯერე და ვითხოვე. გავიდა ერთი თვე და ერთი ბიჭიკო უკვე შემძინა **(რას იზამ ძმაო, რაც შეიძლება მეტი ნაყოფიერებაა საჭირო. „შოლტი").**

მე ვუმტკიცებ, რომ ის ჩემი შვილი არაა, **(სასამართლომდე რომ მივიდეს, ეს საქმე უეჭველად თქვენ წააგებთ, რადგანაც ნამდვილმა, ე. ი. ისეთმა „შემთხვევითმა" პირებმა, როგორც ამ შემთხვევაში თქვენი „მეტოქე" უნდა იყოს, სწორეთ ასე იციან თავიანთი სიცელქის ნაყოფის უარყოფა შემდეგ, როცა სასამართლოს წინაშე ბავშვისათვის ეგრედ წოდებულ „ალიმენტის", ე. ე. საზრდოს ძლევაზე მიდგება საქმე. „შოლტი"),** თორემ ერთ თვეში რო-

ექიმი დარიგებას აძლეს გლეხს

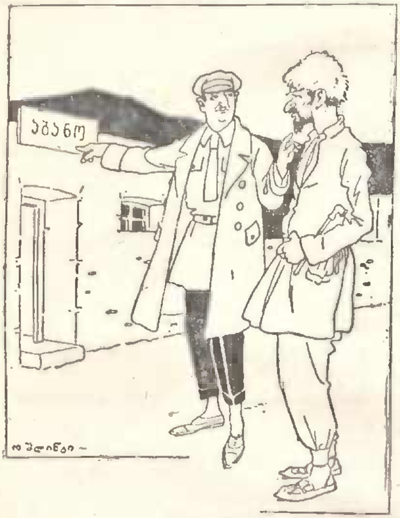

ექიმი—(გლეხს): ჭუჭყი და უსუფთაობა ხალხის საშინელი მტერია. დავასუფთაოთ ქუჩები, ავაშენოთ აბანოები და სოფელი წელში გაიმართება.

გლეხი აბანოდან გამოდის და სასწორზე თავს იწონის

გლეხი: აბანოში წასვლამდე ოთხს ფუთს ვიწონიდი, აბანოს შემდეგ-კი სამ ფუთ ნახევარი-ღა გამოველ. ისე ღმერთი ააშენებს ჩვენი ექიმის ოჯახს, როგორც აბანოდა სისუფთავე სასარგებლო ყოფილა!...

გორ შეიძლება ბავშვის გაჩენაც და დაბადებაც მეთქი.

ჩემი ცოლი-კი, შენი შვილიაო—მეუბნება. ვიღაც ერთი კაცი ჩემთან ხშირად დადის—შენი ამხანაგი ვაროო,—მეუბნება, მე. კი არ ვიცნობ.

აყალ-მაყალისა და დავიდარაბის თავი არ მაქვს, სიმართლე გითხრა, მინდა ისე მშვიდობიანი გზით გაუშვა ქალი. როგორც გადმომცეს, ახლა არც რეგისტრაციაა საჭირო და არც ჯვარის წერა.

ვისაც გინდა, იმას გაუშვებ და მოიყვანო.

მომეხმარე, „შოლტო" რამეს, თორემ ჩემი ცოლი ცოტა ღონიერი ქალია და მეუბნება: მე მსურს მრავალ-ქმრიანობა, ამის **ნება მე ახლა მაქვსო,** ახლა ხვნა-თესვის დრო მოვიდა და ამის თავი მე არ მაქვს. გთხოვთ, მაცნობოთ, როგორ მოვიქცე ამ შემთხვევაში? გლეხი ლუკა სიკინჭილაძე.

პასუხი:

ხვნა-თესვის შესახებ ჩვენი ჟურნალის წინა გვერდზევე სწერია: **„ხარი სხვისა** (ყველა ხარი სხვისია, თუ შენ ვერ პატრონობ მას. ასევე ითქმის ქალზე, თუ იგი შენი ცოლია და არა პირიქით.) **დიახ, ხარი სხვისა, შოლტი ტყისა, დაჰკარი და გაუძახე, შენი რა დაიხარჯვისა...** ჩვენი შოლტი რომ საქმეში ჩაერიოს, რა თქმა უნდა, იგი თქვენ სასარგებლოთ იმოქმედებს, მხოლოდ ვნანობთ, რომ შორს გვყევხარ.

შოლტი.

სიმღერა

ობჩის პუნკტში ჰოიკითაუთ
ექიმბაში ილია,
მუშაობას როცა იწყებს,
ღვინით გალეშილია.
სიმღერებში უყვარს მეტად
ვახტანგურა გურული,
როცა წინას არა ხედავს,
დადის პირმომურული.
თუ სადმე ლხინს ყური მოჰკრა,
ყველგან მიეჩრება,
სადღეგრძელოს რომ დაიწყებს,
გადიქცევა რეჩებათ.
გან-განზე თუ იყურება,
წინას გადამკიდეა,
და ნადიაც მის დამხმარეთ
თვითონ პუნკტში კიდეა.
ექიმს უკეთესს ვერ ნახავთ,
თავსა გრძნობს ბედნიერად,
ორ კბილს სულ სალს ამოგაძრობს,
სნეულის მაგიერად.
ყალბ მოწმობას იმას მისცემს,
ვინც გააძღებს ფულებით,
ნაღდის ნაცვლად ნატურითაც
იღებს ინდაურებით.
ამხანაგიც მრავალი ჰყავს,
ნასწავლია სუყველა:
ლეონიდეა გრძელ-ცხვირა
და კოხტა ნიკუშელა.
ნინა, მიხა, ლადიმერა
დამავიწყდა ლამისა,

კალისტრატე და ზინაც ხომ
თექია ამ სამისა.
ასეთია ეს პირები,
ობჩის სოფლის კუნწულა,
მნახველიც სირცხვილით ოფლში
ბევრჯერ ამოწუწულა.

მეთვალყურე.

ქალაქისაკენ

რამდენი ხანია მამა ონოფრე ქალაქში აღარ ჩასულა; რაც ბოლშევიკები მოვიდენ, სულ ერთიანად აურიეს ცხოვრების გზა-კვალი.

ქვეყანა გადაირია, მაგრამ ღმერთმა თავის მოციქულები როდი დაივიწყა. მთავრობას ღვთის მადლი მოევლინა და ეკლესიები ისევ გახსნა. ხალხი იმასაც კი ლაპარაკობდა, „კომსომოლებს" სადიაკვნო კურსებზე გზავნიანო.

მამა ონოფრე თანდათან წელში გაიმართა და სოფელში ხშირად იწყო სიარული. თავს მშვენივრად გრძნობდა და ტაბლით სავსე ხურჯინებს უზიდავდა საყვარელ სოფიკოს, რომელსაც ძველი ეშხი ისევ დაუბრუნდა და თეძოებიც თანთადან ამოევსო,

— სოფიკოჯან, ქალაქში უნდა წავიდე ერთი, ან ორი დღით! მის უწმინდესობას არქიელს ვეახლები და შენც სააღდგომოდ კარგს ხავერდის საკაბეს გიყიდი. ერთი ძველებური, ქართული გულ-ამოღებული კაბა კიდევ გააშრიალე.

ფოფოდიას ჭკვაში დაუჯდა ონოფრეს აზრი, მაშინვე თადარიგს შეუდგა და მეორე დღეს, კარგა გატენილი ხურჯინით ქალაქისკენ გასამგზავრებლად მოამზადა.

ონოფრემ საგზაოდ ხურდა ფული ჯიბეში ჩაიდო, „ჩერვონეციანები" კი ხურჯინზე დააკერა ისე, რომ არაფერი ეტყობოდა, სოფიკოს ალერსით მოუჩაცუნა ლოყაზე ჩასუქებული თათები, გამოეთხოვა და გზას გაუდგა.

— ხავერდი სოსანი ფერის იყოს უსათუოდ, უკან მიაძახა სოფიკომ და აივნიდან ალერსით დაუწყო ცქერა ცხენზე უზარმაზარი გოდორივით შეღებულ მეუღლეს.

ონოფრემ ცხენი სადგურიდან მნათეს გამოატანა, თვითონ ბილეთი აიღო და, როგორც იყო, ვაივაგლახით შეგორდა რკინის-გზის ვაგონში.

ტფილისის სადგურში რომ გაჩერდა მატარებელი, მამა ონოფრეს, რომელსაც ამდენხანს აღარ ენახა ქალაქი, დავთრები დაებნა და, ვინ იცის, რამდენ ხანს იდგებოდა, რომ ვაგონის გამცილებელს არ გამოეღვიძებინა.

— მოქალაქე! ვაგონი უნდა დავკეტო, „სასტავი" მეორე „პუტში" გადადის.

ონოფრე, ხურჯინით მხარზე, ხვნეშით ძლივს გაეტია ვაგონის კარებიდან და სადგურის დარბაზში შევიდა. მართალია, ცარიელი სკამები ბევრი იყო, მაგრამ სიფრთხილისათვის ხურჯინი დადო ძირს და ზედ ჩამოჯდა.

პირ გახსნილი მღვდელი, რომელიც გაოცებული თვალით მისჩერებოდა დარბაზის მოწყობილობას და მოსიარულე ხალხს, მალე შენიშნეს ჯიბის გამოცდილმა ოსტატებმა.

ჯერ ორი ახალგაზრდა მიუახლოვდა.

— მამაო, არა გნებავთ შინ წაგიღოოთ?!

არა, შვილო, მადლობელი ვარ!

ონოფრე მაგრად იჯდა გატენილს ხურჯინზე.

უცბად მას ერთი ჯიბგირთაგანი მიუახლოვდა, ხელი ხელზე გადაჯვარედინებულად გაუწოდა და სასოებით მიმართა,—მაკურთხე, მამაო!

ონოფრეს სიამოვნების თოკმა გაუარა ტანში. ქალაქში მორწმუნე ხალხი ბევრი ყოფილა, გაიფიქრა და შუბლგახსნილი წამოდგა ზეზე, ჰაერში ჯვარი გამოსახა და უცნობის ხელში სამთხვევლად ჩადო ხელი. „სახელითა მამისათა და ძისათა!".

ამ დროს, კურთხევა მიღებულ ჯიბგირის ორმა ამხანაგმა ონოფრეს ფეხებიდან ძლივს გაათრიეს გატენილი ხურჯინი და კარებს მიეფარენ.

უცნობი მღვდელს ემთხვია ხელზე და გაბრუნდა. ნასიამოვნები ონოფრე დასაჯდომად დაეშვა ხურჯინზე, მაგრამ აღარაფერი დახვდა, ზემოდან მუცელი დააწვა და უკან გადაყირავდა. აქეთ-იქიდან ხალხის სიცილი მოისმა. ონოფრემ ვაი-ვაგლახით წამოიწია ზეზე, მაგრამ დახე უბედურებას, იქ აღარც ხურჯინი დახვდა და აღარც უცნობი მორწმუნე...

იქნებ ეხლა მაინც დარწმუნდეს წმინდა მამაო, რომ სამღვთო წესების შესრულება მისთვისაც კი საზარალოა!..

ნიახური.

პირი სოფლისაკენ

— მიწის მუშაკთა ყრილობამ ამხ. საშა გეგეჭკორი აირჩია საპატიო მუშაკათ.

(გაზეთებიდან).

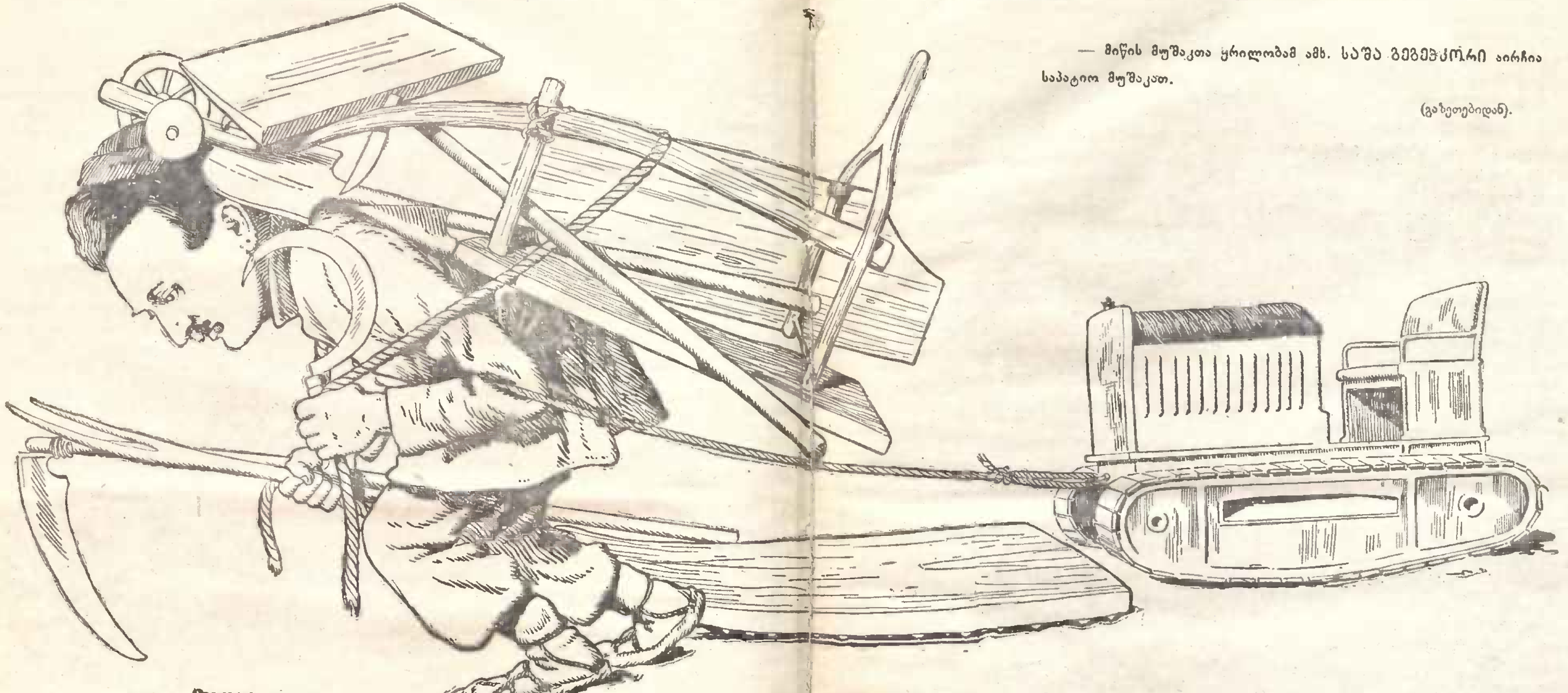

მეგობრული შარჟი

მილოცვები

ჩვეულებას
ვერ ვღალატობ ძველის ძველსა
და მილოცვებს
სააღდგომოს ვკიდებ ხელსა.
წარმოება
რომ აღდგა და აღორძინდა,
მესარგებლნა,
ამ მოვლენით, მეც მომინდა.
და დავაცხვე
წელს პასკები ისე ბლომათ,
რომ სჭამდენ და
გაძღომაც არ ღირდეს შრომათ,
რადგან ყველას
ექნება ის თავსაყრელად:
როცა უნდა,
პილებს და მოსტეხს ხელად!..

საგლეხო სახლს

პასკას, პირველს,
მე ვუგზავნი „სახლს საგლეხოს“,
რომ ის გლეხებს
მან თანსწორად დაუტეხოს.
ამ გაზაფხულს,
როცა უწევთ გლეხებს შრომა,
რა კარგია
ტკბილი პასკით გამოძღომა!..

თემაღმასკომებს.

თითო პასკას
დაუგზავნი თემებს, ყველას,
რომ შეჭმაში
ისევ მე თვით მთხოვდენ შველას,
რადგან ზოგი
თავმჯდომარე აღმასკომის
მოისურვებს
ზედ გაწევას პირად შრომის!...
ეს სურათი
მეზობლებმა როცა ნახონ,
არ მჯერა, რომ
შოლტით მე არ დამიძახონ!...

ზოგ გლეხკომთა თავმჯდომარეს.

თქვენ გგონიათ,
მავიწყდება გლეხკომები?!
საზოგადოთ
არ მჩვევია შეცდომები!
და ამ თავით,
ჯერ საპასკე ცომს რომ ვმტკიცავ,
მე გლეხკომთა
ინტერესებს ისე ვიცავ,
რომ ორ-ორიც
არ მშურს მათთვის პასკა, ტკბილი!

მინდა ამით
დავუჩლუნგო თაგვებს კბილი,
რომ გლეხკომის
თავმჯდომარე, როგორც კრავი,
დარჩეს მაინც
თავთაგან კბილ-გაუკრავი!...

მღვდელ პეტრეს.

(იგულისხმება საზოგადოთ ყველა მღვდლები).

აქ მე კრავის
ხსენებაზე მომაგონდა
მღვდელი-პეტრე
და ჰა, გული შემიღონდა!...
აღდგომა დღეს,
სად ყოფილა გაგონილი,
რომ მღვდელს წვერი
არ ჰქონოდეს გაქონილი?
ცხვრის თავ-ფეხით,
ბეჭით, გოჭით, ღორის ლორით
სავსე აბგა
არ მიჰქონდეს სახლში ჯორით?

ზოგიერთ „მონეპმანო" პირებს.

მეტმა ჭამამ
მოიკიდა ყველგან ფეხი,
ძველ „პაიკებს"
შეუბრუნეს ახლა კეხი,
თბილს ადგილებს
ვით სათფილოს, ისე სთვლიან:
„კოოპების"
სალაროს, თუ დახლებს სცლიან,
„ადგილკომებს"
„ადვილ ჭამად" აბრუნებენ!...
ეს „ნეპაჩნი"
ეშმაკსაც კი აცდუნებენ...
მათ თავს შოლტიც
წაადგება, როგორც ციცხვი,
გაჰკენწლავს და
გააწითლებს, აჭმევს სირცხვილს!...

გლეხ კორესპონდენტებს.

საჭიროა
ამ ზომის იქ გატარება,
აქ გლეხკორებს,
აბა, ვინ შეედარება?!.
შოლტი იმათ
იქავე აქვთ თავსაყრელად,
მოსტეხონ და,
ვისაც უნდა, დაჰკრან ხელად!...

გაზ. „ახალ სოფელს".

მარტო დავკრა
არ იკმარებს, როგორც ვიცი,
ის სტიროდეს,
ჩვენ კი ვსტეხდეთ აქეთ სიცილს?!..
საჭიროა
ზოგიერთთა გასწორება
და თავიდან
განსაცდელის აშორება!...
საამისო
გვაქვს გაზეთი, პირ-ამტეხი,
დე, ისმოდეს
იმისი ხმა, როგორც მეხი!
„ახალ სოფელს"
ეძახიან ამ ორგანოს,
იმან ჭკუა
შეასწავლა ბევრს უგვანოს,
ღირსეულთ კი
ის მიუძღვის სწორი გზებით,
დე, განაგრძოს
მან ეს წინსვლა გამარჯვებით!...

აგრონომებს.

ფონს ვერ გავალთ
მარტო რკინით და ფოლადით,
მეგობრები
ჩვენ იქ სხვაც გვყავს გულითადი,
რომ უწევენ
სიუვიცეს სასტიკ ომებს,
თითო პასკა—
ჩვენი სოფლის აგრონომებს!...

საექიმო პუნქტებს.

მეგობრები
იქ სხვაცა გვყავს, ხალხის ძმები,
ესენია
ჩვენი სოფლის ექიმები,
გვწყინს, თუ ზოგი
მათგანი ხან სხვა მხრით „უტევს",
მაინც ვაშა
საექიმო იმ ჩვენ პუნქტებს!...

—:—

მილოცვები
დავასრულე! მაგრამ.. არა!
ზოგ სათქმელის
ჯერ თქმის ხანაც არ დამდგარა,
რადგან შოლტი
ჯერ ნადირობს მავნე ხალხზე,
და რომ ნახავს,
მყის შესდგება მის წინ ყალყზე,
არ დაინდობს,
ჩახდის შარვლებს თითქმის ყველას
და რბილს ადგილს
გაუკეთებს წკიპურტელას!...

ონისიმე.

კრება

სახალხო სასამართლოს მსაჯულთა არჩევნები

ბოქადაგე გლეხი: აი, ჩვეხებიანთ პეტრე ავირჩიოთ, ბარე ერთი ათჯერაც მჯდარა ციხეში და სასამართლოს საქმეები და ზაკონ-კანონები სუ ზეპირად იცის!..

სააღდგომო მილოცვები გლეხკორისაგან

მოჯამაგირეებს.

სხვათა მოჯამაგირობას,
ახლა ნატრულობს ყველაო,
დამქირავებელთ წაუხდათ
ძველი ჭამა და ლხენაო,
წინეთ კურდღელის ხორცს თუ გთხოდ[illegible]
და ტყავს გალეედენ თქვენაო,
[illegible]ლა ორივე დაკარგეს,
გაუშრათ [illegible],
„შოლტიც“ გილოცავთ ხალისით,
ერთ გობ კურდღლის ხორც[illegible] თქვენ[illegible],
დამქირავებელთ მივა[illegible]
აღდგომის რომ აქვთ [illegible],
კოვზი ნაცარში ჩაუ[illegible],
ჩვენს ფეხებს მათი [illegible]..

სახალხო სასამართლოს.

ცოტა საფრთხილო კაცი ხარ,
მეც მერიდება, „სუდი“-სა
ფეხზე ადგომით შემოველ,
მიხდება მოხდა ქუდისა,
ვიცი, კვერცხებს არ იკადრებ,
არც არის საკადრისია.
მაგრამ დასასჯელს ხანდისხან,
რად უშვებ, ძმაო, ნისიათ?!
გისურვებ, სოფლის ორგულნი,
დასაჯო, როგორც ღირსია,
ამას მოითხოვს გლეხობა...
ხელისუფლების წესია,
თორემ სოფლები აგვიკლეს,
ქურდები შემოგვესია...

გლეხკომს.

გლეხკომო, კარი გამიღე,
შენ არ გეგონ[illegible] ქვრივია,
ანდა ობოლი, ღარიბი,
თავის ბედზე რომ სჩივიან,
„შოლტი“ ვარ, მსურს მოგილოცო
აღდგომა, ქრისტეს მხსნელია,
კვერცხის მაგივრად, გისურვებ
საწყლებს მოუწყო ხელია,
სხვის საქმეს ნუ ეკიდები,
საქმე დაიწყე შენია,
ყური დაცქვიტე, მოვიდა
კვლავ არჩევნების დღენია,
მიეც გლახაკთა საჭმელი,
მეტი შენ რა შეგრჩენია?!..

ყოფილ თავადს.

დაგიჭკნა კუჭი, დაუშვი ღიპი,
ხონჯარი დაბლა ჩამოგიშვია,
უჭმელს რომ რამე წამოგიტეხო,
ხომ შეგყრი სიკვდილს, ამით იშვიათს.
არ მემეტება მე შენთვის პასკა
და არცა კვერცხი ფერად წითელი.
გლეხებმა უკვე ისეც მოგიძღვნეს
როგორც ერჩოდად ხელი ფიცხელი.
მაგ შენ საბუდარს, ობობას ქსელად
სოფლის გულმკერდზე ხალვათად მდგომელს,
დღეს ამკობს ამას სკოლა სასოფლო
და შენი ყოფაც ეკუთვნის მშრომელს!...

პეტრე შოლტაძე.

მესტვირული

ნათავადარის მოთქმა.

ვაი, რა დღეში ჩავვარდი,
როგორ შებრუნდა ბედია,—
ცხოვრებამ შხამად შემარგო,
რაც კარგი გადამხედია;
თავადიშვილი ვიყავი,
კაცათა მთვლიდენ ყველგანა,
დიდგვარის შთამომავალსა
ჩემი მეგონა ქვეყანა.
ხელში მეჭირა მათრახი,
წელს მერტყა პაპის ხმალია,—
მწყალობდა მამაუფალი
და მეფის სამართალია.
ჩემი ყმა იყო სოფელი—
საკრეჭი, როგორც ცხვარია,
ჩემს ზვარ-ყორუღებს, ნაფუზრებს
ეჭირა მთა და ბარია.
ჯავრი არ მქონდა არაფრის,
ცა ქუდათ მელანდებოდა;
ყმას მეძებარში გავცვლიდი,
როცა კი მომინდებოდა,
ძილის დროს ფეხებსა მფხანდენ,
მხლებელი თავს მევლებოდა,
თუ გლეხის ქალი მომწონდა,
წინ ვერვინ დამიდგებოდა.
დღეს ვალამებდი ქეიფში,
მზე ლხინში ამომდიოდა,
სახლში კეთილი ცხოვრება,
დუღდა და გადმოდიოდა.
ღალა და ხარკი მოჰქონდათ,
ბეღლები იჭედებოდა,—
ვფლანგავდი ხალხის ნაოფლარს,
თავი არ მეზოგებოდა,
„სმა-ჭამა დიდათ შესარგი",
მეგონა, შემერგებოდა.
მაგრამ წყეული საწუთრო,
ამრევი გზა და კვალისა,
თურმე მაცდური ყოფილა,
ტყუილად წამახალისა;
მოვიდა აღსასრულის დღე,
მთხოვა გადახდა ვალისა,
გადატრიალდა ქვეყანა,
გამხადა მტერთა თვალისა:
სახლიდან გამაპანღურეს,
შემომამტვრიეს ფეხები—
და ზემო-თაროს მოექცენ
ჩემი ნაყმევი გლეხები!
წამართვეს ხოდაბუნები,
დაიყვეს ნაფუზრებია,
სოფლის კომუნას გადასცეს
ჩემი ბაღი და ზვრებია!
მტრად გადამექცა სუყველა,
საბჭო და სოფლის ყრილობა—
არ დამიფარეს ჩინები
და დიდიგვარიშვილობა—
გამომიცხადეს:—გეყოფა,
რაც საწყლებს აძრე ტყავიო,
აწ კი საკუთარ შრომითა
უნდა ირჩინო თავიო!..
მზა-მზარეულებს ნაჩვევი
ოფლის ღვრას როგორ შევძლებდი?,
დავიწყე ჩხირკედელობა
და ხსნას იმაში ვეძებდი,
მაგრამ გაცრუვდა იმედი,
ყველა ფანდები წამიხდა:
ამიკრეს გუდა-ნაბადი,
მფარველი არვინ გამიხდა!
დღეს მე და ჩემი კნეინა—
კეთილ ცხოვრებას ჩვეულნი—
დავდივართ მათხოვრებივით,
გაქუცულ-ჩამოხეულნი!
სად მიღამდება, არ ვიცი,
არ ვიცი, სად მითენდება;
გულს უძლურების ნაღველი
და ზიზღის შხამი მენთება.
ცხოვრების ასე ტრიალმა
დამაწყევლინა ბედია,
ცხვირით ძმრად წამომადინა,
რაც კარგი გადამხედია!..
აწ ჩვენი ყავლი გავიდა,
ბატონობს მხოლოდ მშრომელი:
ვხედავ, სოფელი შენდება,
მე კი—სამარე მომელის!..

ს. გლეხიშვილი.

ერთ-ერთი თემაღმასკომის დღიურიდან

— აბა, დახლიდარ! საჩემო სასმისი!- ჩქარა!...
— ემ საათში, თქვენი ჰირიმე!..
აი, თუ გამოდგება?!..
— მოიტა უფრო ზორბა!!!..

არ შემიჭამია, შემომეჭამა, ანუ „კოოპერატორის" ანბარიში

— სად წავიდე, რა წყალს მივცე თავი, ეგ ოხერი ჩემი ცოლი მუდამ ჩხუბსა და აყალ-მაყალს მიტეხს. მართალიც არის, შიმშილით ვკლავ. მერე თავადის შვილი არ იყოს ქემაინც.

საწყალი იმ გრძნობამდე მივიდა, რომ უნიფხო კაძახიც კი დამიძახა.

არა, სადმე ფული უნდა ვიშოვო, მაგრამ სად: ეს ოხერი ტანადი, გამბედავი და ღონიერი მაინც ვიყო, დავეცემოდი ვინმეს და ფულს ავაცლიდი ჯიბიდან. მართლა, ძაან მომაგონდა, ჩვენში კოოპერატივს აარსებენ. აი იქ მოვეწყობი როგორმე. კოოპერატივში ფული მუდამ არის. ასე გადასწყვიტა პეტრიამ ბევრი ფიქრის შემდეგ.

ერთ დღეს, როცა გლეხები კოოპერატივის ხელმძღვანელს ირჩევდენ, გამოვიდა ის კრებაზე და ლამაზი სიტყვებით, მომხიბვლელი ლაპარაკით დაახასიათა კოოპერატივი და მისი მნიშვნელობა.

პეტრიამ ისე მოატყუა გლეხები, რომ ის აირჩიეს კოოპერატივის ხელმძღვანელად.

პეტრიამ გულში ჩაიცინა და მალე შეუდგა თავის „მოღვაწეობას".

— პეტრია, კაცო, რაა საქონელი რომ არ მოგაქვს?—ეკითხებოდენ გლეხები.

— პეტრია მოგიკვტეთ, თუ ამ მოკლე ხანში კოოპერატივი არ გამოვტენო საქონლით. სულ „ზაგრანიჩნი" საქონელი მაქვს გამოწერილი. აჩქარებით კოოპერატივის საქმე არ გაკეთდება!—აი პეტრიას პასუხი.

პეტრია ვითომდა დიდ საქმეშია. წამდა-უწუმ ჩოთქის ჟღარუნში იყო:—ამდენი და ამდენი საქონელი უნდა მომივიდესო, — ლაპარაკობდა გლეხებში.

კოოპერატივში თაგვები გამრავლდენ.
და პეტრიასაც წაუხდა ჭამის მადა. ფული შეჭმული აქვს და გამოსავალს ეძებს.

პეტრიას შეჭმა-შემოჭმაში გამოცდილი მეგობარი ჰყავდა და მიმართა რჩევისათვის.

— რამდენი შეჭამე, კაცო, პეტრია!—ჰკითხა მეგობარმა.

— ცოტა, კაცო, ორი ათას მანეთამდე იქნება, ნება თანხა?

— კაი ცოტა კია აი. კოოპერატივს რამდენი ექნება თანხა?

— სულ—ოთხი ჰქონდა, აქედან შვიდასი ჩემს ცოლს გავატანე ავანსად, აბრეშუმის კაბა იყიდა და პალტო.

— აჰა, არა უშავს, პეტრე მე აგერ სამჯერ შევჭამე ხალხის ფული, მაგრამ, ხომ ხედავ, მაინც გარეთ ვარ.

მოგისჯიან რაღაცაა თვეებს და, გათავდა. ბარემ რაც დაგრჩა, ისიც შეჭამე, ძმაო! აგერ წავიდეთ, ერთი ჩაუქეიფოთ!—ასე დაარიგა მეგობარმა პეტრია.

მეორე დღეს პეტრიას კოოპერატივი დაულუქეს და მიაბრძანეს „ვირის აბანოში".

პეტრია ჩაფიქრდა. რაღაც უნდა მოიგონოს სასამართლოს წინაშე. ან თავი უნდა გაისულელოს. მან იცის, რომ სულელ კაცს მაინდამაინც არ სჯიან. თუ სასამართლოს მოატყუებს, მაშინ თავს დააღწევს, ამიტომ გარასწყვიტა სასამართლოს ყოველ შეკითხვაზე არეული და უხეში პასუხი მისცეს.

გავიდა ხანი და პეტრიას საქმის გარჩევასაც შეუდგენ.

გამოიყვანეს პეტრია სამსჯავროს წინაშე:

— პეტრია, გრძნობ თავს დამნაშავედ?—მიმართა მოსამართლემ

— დამნაშავე შენ ხარ, კაცი დამიჭირე, კოოპერატივი დამილუქე და ოჯახი დამიღუპე. ჭკუა ხომ ა რგტკივა, რის დამნაშავეო,—მიუგო პეტრიამ, ვითომც გულმოსული.

— მე გეკითხები, ფული შეჭამე, თუ გაფლანგე, იქნებ ანგარიშში შეგცდა, კაცო, ამისთვის რა გაცხარებს, ამით შენ კი არ გძრახავ.

— ძროხაც ხარ და ყველაფერი.

— ძროხაზე კი არა, ფულზე გელაპარაკები.

— აჰა ფულზე, ფულზე მელაპარაკებით. სასაცილოა, ღმერთმანი! შე კაი კაცო, კოოპერატივში სულ ოთხი ათასი მანეთი იყო.

ეს გინდა შემეჭამა, გინდა არა. ჯერ ერთი, რომ ფული არ იჭმევა, ამხანაგო „სუდია“. რა ვქნა, აბა შეძვერით ჩემს მდგომარეობაში. ფულს გაწუწკება სცოდნია კაცის, გამიტკბა, ძმაო, ამხანაგო და პატივცემულო „სუდია“. მერე თემალმასკომის თავმჯდომარემ დამღუპა კაცი. შემომიჩდა—დღეს ვივახშმოთ, ხვალ ვივახშმოთო, და ასე განიავდა ჩემი ფულები.

— მერე რა უფლება გქონდა შენ ხალხის ფული რომ შეჭამე?

— შენ, ძმაო, ბატის ტვინი გქონია, ვინცხა ხარ! ბიჭო? ხალხის რაფერ იყო, როცა მე მქონდა ჯიბაში. ეს ერთი, მეორე—ფულის ჭამა როგორ შეიძლება, ხომ მოგკლავს? მე ვამტკიცებ, რომ ფული არ მიჭამია.

— აბა?

— კი არ მიჭამია, არამედ შემომეხარჯა. უკეთ რომ ვთქვათ, კი არ შემიჭამია, შემომეჭამა. ეს ხომ უცაბედი საქმეა. ამხსათვის ზაკონი არ სჯის ადამიანს.

არა, თქვენ საიდან გაიგეთ, რომ მე ფული გავფლანგე? ჩემმა ცოლმა გითხრათ, მილალატა არა? დედას უტირებ იმას, ერთი თუ კი გავედი გარეთ.

ფულზე არხეინად იყავით, ანგარიშს ახლავე მოგახსენებთ: ათასი მანეთი თემალმასკომს ვასესხე. შვიდასი მანეთი კი ჩემს ცოლს მივეცი ავანსად. სხვა ვახშამში დამეხარჯა. განა სულერთი არ არის. ხალხის ფული იყო და ხალხში ტრიალებს. აბა ძუნწი ხომ არ ვიყავ, დერგში რომ შემენახა.

 აი, ამხანაგო „სუდია“; ყველაფერი ის, რაც მე ვიცი ჩემს შესახებ, და აწი შენ იცი და შენმა ბიჭობამ! თუ გამიშვებთ, ეს ულევაში არ მექნება, თუ პატივი არ გცე.

— რომ გაგიშვათ, გადაიხდი?—შეეკითხა მოსამართლე.

—ჰმ, ამ კაცს ჭკუა მოშლილი არ ჰქონია. რას ზოდავ, რას გადაეიხდი,—„რასაც შესჭამ, ის შეგრჩება“, არ იცი სიმღერა, „სუვდიავ“? შენ ჩამორჩენილი კაცი ყოფილხარ და მე მასამართლებ, არა, აფსუს!

სასამართლო ვერ მოატყუა პეტრიას ოინებმა და მას მიუსაჯა ათი წელიწადი ციხე.

კოოპერატივი კი დარჩათ თაგვებს სათარეშოდ.

შოლტისტი.

—:—

ს. კაკაბეთი (სიღნაღის მაზრა).

ჩვენი სოფლის ტერტერას
როცა მაგრა ჰშიოდა,
ადგა და გაიკრიჭა,
წვერებს აღარ ჩიოდა.
მიწაც აღარ წაართვეს,
შაენახა მამული.
გლეხობას იქვეხოდა,
ოფლით შუბლ მონამული.
მაგრამ დრომ გაიარა,
არუთინა ჰქვიანი—
სოფელს კვლავ მოევლინა
ჯვარ-ანაფორიანი.
დაიბრუნა ნაზუქი,
ქელეხი და ტაბლაო.
ნატრობს დღეში ორმოცი
მკვდარი დაასაფლაოს.
ღვდლობაც აღარ დაკარგა,
ვენახებიც შარჩაო—
და მსუქან ფოფოდიას
შემოავლო ფარჩაო.
სიღნაღელო „ზემკომო“
ჩვენს სოფელს რომ ეწვიო,
მას ან მიწა წაართვი,
ან აგლიჯე ბეწვიო.
არუთინა ტერტერა
წმინდა კაცი თუაო,—
მთავრობა და გლეხები
რისთვის მოატყუაო?..

ვიტრი.

ძველი გავაზი, თელავის მაზრა.

ალმასკომის თავმჯდომარეც
ამნაირი უნდა.
სოფელ გავაზს ცხოვრების
ჩარხი გაუბრუნდა.
იროდიონ სეხნიაშვილს
გზა დაუხვდა სუფთა
სამიკიტნოს გაშლილ დახლზე,
კოხტად წამოსკუპდა.
ალმასკომში გადასახადს
აზიდვინებს გლეხებს.
თვითონ ძმობილ მიკიტანთან,
ათამაშებს ფეხებს.
აბა, მას რა ენაღვლება,
იქ თუ ხალხი ელის.
ღვინოს ხუხავს, ტკბილად მღერის,
ქავილი აქვს ყელის.
მემრე, ძმობილ მასპინძელთან
მხარზე გადახვევით,
ლანძღვითა და მუშტი-კრივით
მიბარბაცებს ქვევით.
სოფლისათვის სადღა სცხელა
დასეირნობს ბოლთით.
აი, ასეთ თავმჯდომარეს
უნდა შოხვდეს შოლტი!

ჰიტა.

„ნოტ"-ი თუ „დოტ"-ი

თბილისის ერთ დიდ დაწესებულებაში ერთი მბეჭდავ ქალის შესაკვეცად, ყველა მემანქანეებს ერთ ოთახში მოუყარეს თავი. ოთახში შესვლა ყველასთვის აკრძალულია. ქაღალდები დააქვს შიკრიკს. შედეგათ ამ „ბძნულ რეფორმას" მოყვა ის, რომ ქაღალდების დაბეჭდვა მეტ წილად 4–5 დღით გვიანდება. ამნაირად ერთი მბეჭდავ ქალის ჯამაგირს ენაცვალა საქმე...

(„მოარული ამბები"-დან)

ის კაბინეტში ფიქრს გაეტაცა:
— რა მოვიგონო, ნეტავ, ისეთი,
რომ ჩვენი ქვეყნის არც ერთ მხარეში
კაცი ბადალი არ მყავდეს ერთი!..
ვარ ახალგაზრდა, მიყვარს დიდება,
მინდა ტფილისის შევიქნე ფორდი...
მსურს იმასავით ვიყო განთქმული,
მაგრამ იქნება ეს, ღმერთო, როდის?..
საათს საათზე სჭამდა საათი.
სდევდენ წამები გაფრენილ წამებს;
იყო ოცნება, იყო ფიქრები...
მოსაგონი კი არ სჩანდა რამე...
და მაშინ იგი წამოდგა ზეზე...
წამოდგა ზეზე აღვსილი სევდით:
ო, გულო ჩემო, ასე უიღბლოვ,
შენ შეუძლებელ ოცნებას სდევდი!..
და კაბინეტის განშორდა კარებს...
მაშ, იგი თურმე სხვებს ვერ დაჩრდილავს.
უკან ჭრიალი მოხურულ კარის
შეკვეცილ ქალის გავდა საჩივარს!..
ჩამოუარა განყოფილებებს
და რომელს რაში დაუდოს წუნი?..
ყველგან წესრიგი, ყველგან სიწყნარე,
მხოლოდ მბეჭდავთა ისმის კაკუნი.
უცბად სახეზე გადეკრა ღიმი
თავბრუდასხმული გავარდა კარში:
—საწყალო ფორდო, და ტეილორო,
ვნახოთ, დღეიდან გაჯობებთ რაში!?.

ლაზღანდარობას და არშიყობას
მთელ უწყებაში ჩავახშობ ძირში!..
ისეთ სიჩქარით წავიყვან საქმეს,
რომ სხვებმა სიზმრად ვერ ნახონ ძილში!..

და არ გასულა ერთი საათი,
სწვავდა კაბინეტს ვნებათა ღელვა...
იყო ბრძანება, რომ მბეჭდავები
ცალკე ოთახში შეყარონ ყველა...
და გაეხვია მთელი უწყება
„რევოლიუციის" საშინელ ალში...
რამდენ სიყვარულს და სიმპატიას
უდროოდ ბოლო მოეღო მაშინ!..
არსად მბეჭდავი, არსად მანქანა...
წაიღეს ყველა ოც ოთახს იქით...
ქაღალდს, წაღებულ გადასაბეჭდათ,
თანამშრომლები თან სდევენ ფიქრით...
გავიდა ხანი, და კაბინეტში
კვლავ სიმწუხარის ჩამოწვა ნისლი:
ის მაგიდასთან იჯდა და სივრცეს
გასჩერებოდა თვალები მისი!..
— მე მბეჭდავები შევკრიბე ერთად,
და მივუჩინე შიკრიკი ერთი...
შემოვიტანე ამ უწყებაში
მე ამერიკა და გერმანეთი...
და მივაღწიე ყველაფერს ამას
საკუთარ ცოდნით, საკუთარ ნებით,
თუმც იბეჭდება დღეს ქაღალდები
ოთხი-ხუთი დღის დაგვიანებით!..
მაგრამ, სანაცვლოდ, ერთი მბეჭდავი,
ერთი მბეჭდავი შევკვეცე მყისვე...
რა ვუყოთ, თუ რომ ორი დღის შემდეგ,
ის მოვიწვიე მე უკან ისევ?!.
გული კი მაინც არ სცხრება რაღაც.
შავი სევდაა და სიმწუხარე...
რად დამეკარგა სულის სიმშვიდე?..
სად არის იგი აღთქმული მხარე?!.
ვგრძნობ, რომ არ კმარა ეს მცირე რამე,
მეტ საქმისაკენ მეძახის ბედი...
ვარ ბუმბერაზი, და ჯერ შორს არის,
ჩემი სიმღერა, სიმღერა გედის!..
და კვლავ კაბინეტს მოედვა ცეცხლი,
შემოქმედების ქარი და ღელვა...
იყო ბრძანება, რომ საქმეები
ცალკე ოთახში შეყარონ ყველა...
და მიეჩინოსთ ცალკე შიკრიკი,
როგორც მომვლელი, და როგორც

მცველი.

ვისაც დასჭირდეს, მოთხოვოს იმას
საქმე ახალი, და საქმე ძველი...
კვლავ განვლო ხანმა და კაბინეტში,
კვლავ სიმწუხარე ჩამოწვა შავი:
ის ძველებურათ უჯდა მაგიდას,
წარბებ-შეკრული და თვალებ-ავი.
— უკვე საკმაო გავიდა ხანი,
ყველა ოცნებებს შევასხი ფრთები...
და შენ კი, გულო, ცივო ქვასავით,
ამდენ დიდებით ნუთუ არ თვრები?!..
მთელმა უწყებამ მცნო გენიოსათ.
ხოტბას და ქებას არა აქვს ბოლო.
ყველა იმედით მე შემომცქერის
და მოწყენილი შენა ხარ მხოლოთ!..
დღეს ჩემი გვარი, ჩემი სახელი,
როგორც შუადღის მზე, არის ელვარე,
და შენ კი, გულო, არ სცხრები მაინც,
ასე ხარბი და ასე მღელვარე!..
სივრცით ულევველ ამ ჩვენს კავშირში,
ყველა ჩემზეა თვალით და ყურით
რა მოვიგონო კიდევ ისეთი,
რომ ამერიკა დაიხრჩოს შურით?!.
და კაბინეტში გამეფდა ისევ
შემოქმედების ცეცხლი და ღელვა...
იყო ბრძანება, რომ უფროსები
ცალკე ოთახში შერეკონ ყველა...
თანამშრომლები კიდევ ცალკეში
(ვინ ამბობს, ფორდი გვჯობია, ვითომ?..)
და მიეჩინოსთ კავშირისათვის
ვეფხვივით მარდი შიკრიკი თითო!..
ბოლოს „რეფორმის" დასამთავრებლად,
რომ საბოტაჟი ჩაიხრჩოს ხვრელში,
შეგროვდეს ყველა საწერ-კალამი,
და ერთ კაცს ვინმეს ჩაბარდეს ხელში.
ვინ თქვა არ გვყავს ტეილორები?
ჩვენ უკეთესი თავებიც გვყვანან.
„ნოტ"-ის მაგივრად, თუ მოგვეცეს
„დოტ"-ი,

ფეხზე დადგება
მაშინ ქვეყანა!..

ს—ტო.

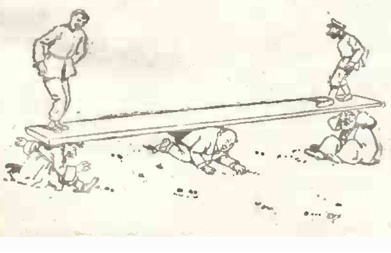

იყო ქეიფი „ოხრად“...
ახლა ის იქცა ოხვრად!...

ანუ როგორ ატარებდენ აღდგომის დღესასწაულს თავადები

იქ, სადაც გაშლილ მწვანეზე
აგო სუფრა და ხალები,
შუაზე—თავადი გარსევანე,
იქით და აქეთ—ქალები;

თამადა, კნიაზი კოტე,
პოლკოვნიკ წუბზარს ულევდა;
კნეინას ხვევნა-კროშტს აქ,
ამა, ვინ შეიძლებდა?!.

იყო გადაკვრა მოლხენა
ცას ეხლებოდა ქუდები;—
იქ ახლა ხნულებს სჭიმავენ,
მარდათ უვლიან გუთნებს!...

დაეცა თესლი, ახალი,
ულორტმაც გაშალა მკლავები!..
დღეს აქ სხვა არის ზეიმი
და სულ სხვა სანახავები!..

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალ. კომიტ. სტამბა კამოს ქ., 68. მთავლ. 660—ტირ. 35.000

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

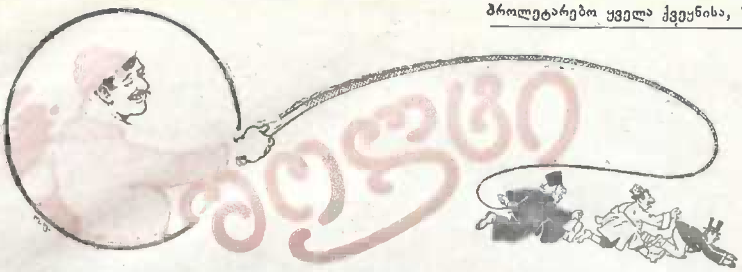

გაზ „ახალი სოფელი“-ს ყოველთვიური დამატება. — ფასი ორი შაური

№ 2 || ხუთშაბათი, 3 ივნისი, 1926 წ. || № 2

„მაკდონალდი სიტყვით მუშებს იცავს, საქმით კი ბურჟუაზიას“ (სინამდვილედან)

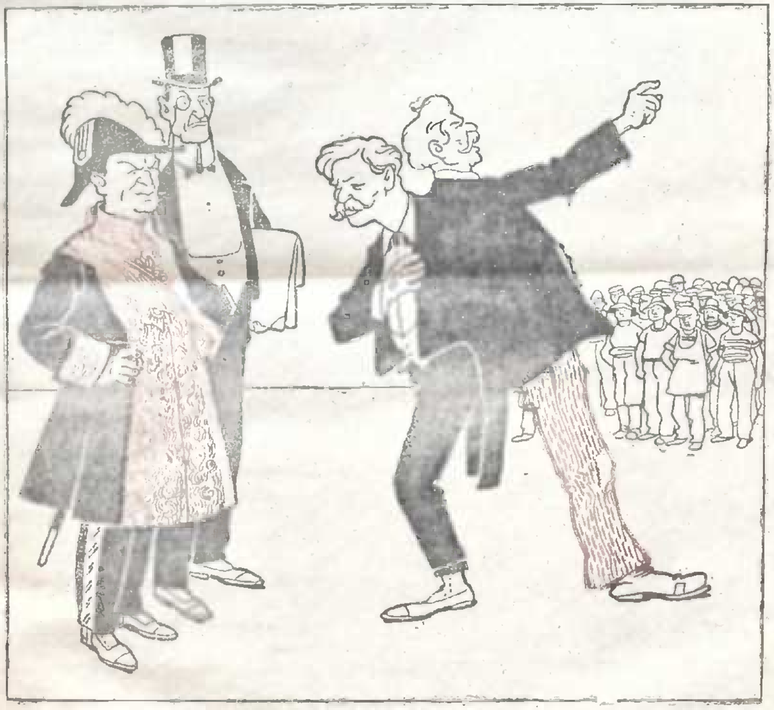

მაკდონალდი ჩემბერლენს და მეფეს

მართალია გეძახით
მუშა ხალხის ჯალათებს,
მაგრამ ვფიცავ კაპიტალს—
მე თქვენ არ გიღალატებთ.
თქვენს ბედს არ დავაშორებ
ჩემს ფიქრსა და ბედსა მე.
თქვენზე ვმღერი—ვლოცულობ,
თქვენი ჭირი—კვნესამე.

მუშებს

თუმცა მუშის საქმეა
ბრძოლა თავგანწირული—
და სიცოცხლეს ნაძრახსა—
სიკვდილი სჯობს გმირული,
მაგრამ რევოლიუცია
არ იქნება ძალათა
მოვიცადოთ და ისე—
მოვა თავის-თავათა.

„მომჭირნეობის კამპანია“

ბედი მომე და სანაგვეზე დამსვიო,— იტყვიან ხანდისხან. განსაკუთრებით მაშინ, როცა რომელიმე ადამიანის კარგი ცხოვრება შეშურდებათ.

სიმართლე გითხრა, არა ვარ ხარბი კაცი, არც ისეთი ბედი მინდა, სანაგვეზე რომ მომაქციოს, მაგრამ ტყვიშის თემაღმასკომის თავმჯდომარემ-კი გამილიტინა ჭკუაში.

თავი არ მომიკვდება და ცხონებულ ბებია ჩემსაც გეფიცები ბოროტი კაცი არა ვარ. ან და რა ბოროტმოქმედებაა აქ?

თემ-აღმასკომის თავმჯდომარემ ან და უკეთ რომ ვსთქვათ, სოფლის სანთელმა, ცეცხლმა და ჩირაღდანმა 25 აპრილს მოიწვია საბჭოს კრება.

საერთოდ ჩვენს თავმჯდომარეს არ უყვარს უბრალო საკითხებზე ლაპარაკი. როგორიცაა, მაგალითად გზის გაკეთება, არხის გაყვანა, სამკითხველოს მოწყობა და სხვა. აღნიშნულ კრებაზე დღის წესრიგში უნდა განხილულიყო მხოლოდ პრაქტიკული და პოლიტიკური საკითხები.

— ჰმ, პრაქტიკული საკითხი? პოლიტიკური საკითხი? ორი დიდი საკითხი? პირველი საკითხი? პრაქტიკული? ე. ი. პრაქტიკა—ნაღდი საქმეა? მეორე პოლიტიკური?—ეს უკვე თავსამტვრევი საკითხი? აქ ვაჟ-კაცობაა საჭირო—არა, მესამე? მესამე საკითხი? უნდა დაუმატო **მომჭირნეობის კამპანიის ჩატარება.** ეხლა სწორეთ ამაზე ლაპარაკობენ.

ასე აწუხებდა თავმჯდომარე თავის საკუთარ ტვინს. კამპანიამ სურვილი აღუძრა, ხელი შუბლზე მოიდო და ცოტა სიჩუმის შემდეგ წარმოსთქვა:—მართლა კამპანია, დღეს ხომ ვარ დაპატიჟებული კამპანიაში?

კამპანია რაღა საბჭოს კრებაზე ჩავატარო, მოდი და სხვაგან ჩავატარებ,—გადასწყვიტა აღმასკომის თავმჯდომარემ და წავიდა საქეიფოთ.

საბჭო დიდხანს უცდიდა მუყაით თავმჯდომარეს და ბოლოს, როგორც იყო, გამოჩნდა. გზაში ისე მოდიოდა, რომ გეგონებოდა დევი მოდისო. შარა-გზა ბეწვის ხიდათ ეჩვენებოდა, ტალახი-კი სპარსულ ნოხად და ღორივით წუმპეში ამოსვრილი მივიდა საბჭოს კრებაზე.

ვითომცა არაფერია, მივიდა მაგიდასთან და დაიწყო:

— ამხანაგებო! მე... ე ე ე.... ვ ა რ მო-მ-ხრე ჩავატარო ყოველთვის და ყველგან კამპანია.

აი ეხლა მაგალითად, მე ვიყავი ერთ ადგილას, სადაც ჩავატარე კამპანია დიდებულად. მომჭირნეობის საკითხი ხალხის დოვლათ... და კიდევ უნდოდა რაღაც ეთქვა, მაგრამ ლაპარაკმა აწყინა მუცელში და რაც შიგ დოვლათი ჰქონდა გადმოალაგა მაგიდაზე.

ასე ჩაატარა მომჭირნეობის კამპანია ლეჩხუმის მაზრის ერთ-ერთ თემაღმასკომის თავმჯდომარემ. მას კიდევ ბევრის ლაპარაკი უნდოდა, მაგრამ კრება შემდეგისათვის გადასდო.

ჭყვიშელი.

—:—

გლეხკორის სიმღერა

ახლანდელ გლეხკორობასა,
ადვილად იტყვის ენაო,
დილიდან საღამომდისინ,
ვშრომობ და ვიღვწი მენაო,
ხან თემ-საბჭოში მომიწევს
გადასვლა, გადარბენაო,
ხან აღმასკომის ეზოში
ქორივით გადაფრენაო.
და ჩვენი „შოლტიც“ ამას მწერს:
— „შენ ჩემო კარგო დათაო,
წერილი აღარ მოგვსვლია,
დაგვივიწყევი რათაო?
მოგვწერე სოფლის ამბავი
რაღა გაქვს სამალადაო.
ზოგს გაუხარე გულები,
ზოგს შეუკვეცე მადაო“.

ორშაბათ დილა გათენდა,
ჰაი, რომ კარგი დარია,
მარტო მღვდელი და ვაჭარი,
ჩემთვის საკბილოთ კმარია?
აღმასკომს შივეშურები,
იქნებ საკენკი არია,
ჩემი კალმისგან ავ კაცსა
აროდეს გაუხარია.
თუ ვერ ასრულებს ხალხის ვალს
ამორჩეული ხალხისა,
მასვე თვით „შოლტი“-ს ფურცელზე
მოუწევს ჩაცმა თალხისა.
რომ მსხვერპლი გახდეს ავკაცი
ჩემი,—გლეხკორის მახისა.

ახლანდელ გლეხკორობასა
ადვილად იტყვის ენაო
ბოროტი საქმის დევნაში
ბევრი გვინდება რბენაო
ჟურნალო „შოლტო“, გენაცვა,
უშენოთ ყოფნა მწარია,
გლეხკორი შენი შუბია
შენ-კი იმისი ფარია.

ისარი.

გლეხი (თავის ცოლს) ერიჰაა, ქალაქშიც ტვეილად წამოვსულვართ სავაჭროდ. ვერ უყურებ ხალხი ნახევრად ტიტველი დადის, აქაც საქონლის ნაკლებოა ყოფილა.

ლ უ კ ა ე ნ ა ძ ე

ლუკა ენაძე დიდი-ხანი არ-არის, რაც სოფელში მოღვაწეობს. მისი „მუშაობა“ თვალსაჩინოა, მეტად მრავალ მხრივი და სხვადასხვანაირი.

ლუკას არ უყვარს ერთ თანამდებობაზე მუშაობა.

განა „ჩინოვნიკი“ ვარ ერთ ადგილს შევაბერდე? კაცი ცოცხალი უნდა იყოს. ერთი თვალის დახამხამება და საქმე ისე უნდა მოაკვარაჰინო, რომ სხვამ მოფიქრებაც ვერ მოასწროსო. ასე ფიქრობდა ლუკა.

მართლაც ლუკა ძლიერ მოხერხებული კაცი იყო. ეს იქიდან სჩანს, რომ ამ სამი წლის განმავლობაში ოცჯერ იჯდა სხვადასხვა ციხეში. თანამდებობას ვერ ურიგდებოდა, რადგან ფულს და მის შორის მუდამ მტრული განწყობილება და მოუგვარებელი დავა იყო.

დღემდის თავი გაჰქონდა „ერთგულ“ მუშაკს, მაგრამ მოუსწრო ეკონომიის რეჟიმმა და შემთხვევით ლუკა ენაძეც ეკონომიურად შემცირდა. ეხლა მისი განზრახვა შეიცვალა და დააპირა გლეხკომში გადასვლა და აი სწორედ აქედან იწყება მისი ახალი მოღვაწეობა.

გლეხკომის არჩევნებზეა ახლა მისი ბედი დამოკიდებული.

მალე გლეხკომების ახალი არჩევნები მოხდება და იქ თუ მოახერხა შეძრომა, მერე მოგჭამა ჭირი, საქმე გაიჩარხება.

ამისთვის მოსაზრება იყო საჭირო და ლუკაც ფიქრის ზღვაში გადავარდა, როგორც ნასწავლი და „ტყეში გაზრდილი“ კაცი, ადგენდა სხვადასხვა გეგმებს.

მას სიზმარშიაც არ ჰქონია მოსვენება და ერთ ღამეს ძილში მოეჩვენა, ვითომც გლეხებს თავი მოეყარათ და გლეხკომის გადარჩევას ახდენდენ.

ლუკა ენაძე გადმოხტა კრების წინ და რიხიანად დაიწყო:

— ამხანაგებო, მეყაითო და საყვარელო მეზობლებო! მე დიდად პატივს გცემთ თქვენ, როგორც ინდივიდუმი, პროლეტარიატის დოქტრინის და აპერცეპციის დიადობის პერსპექტივის გლეხკომის მუშაობაში, აი, მაგალითად, როგორც გლეხკომები მუშაობენ იტალიაში, ფრანციაში და სხვაგან*) მე საერთოდ გლეხკომის მუშაობა კარგა ხანია შემისწავლია, ისიც ამერიკაში**), ამიტომ ყოვლადობა, მეტაძარფოზა მისი და დიალექტიკა, სწორია საერთო მსოფ-მხედველობით გათვალისწინებული. გლეხკომი უნდა ეხმარებოდეს ქვრივ-ობლებს და საწყლებს.

კიდევ ბევრი ილაპარაკა კრებაზე ლუკამ და მოხიბლა გლეხები ლაპარაკით, რომლის თავი და ბოლო მასაც არ ესმოდა.

შეუდგა მოვალეობას. გლეხკომი ხომ გლეხთა დამხმარე კომიტეტია, ამიტომ ჯერ თავის თავს დაეხმარა, ოჯახი მოიწყო და შემდეგ გადავიდა ქვრივებზე.

*) იტალიაში და საფრანგეთში გლეხკომები არ არსებობენ.

**) როგორც გადმოგვცეს ლ. ენაძე თავის სოფელს ერთხელაც არ გასცილებია.

შოლტისტი

ვინ როგორ აშენებს

თემალმასკომის თავმჯდომარე, რომელიც აყვავებს სოფელს და აშენებს.

ესეც აშენებს

რასაკვირველია, დახმარება აქაც შერჩევით გამოიყენა.

ლამაზ ქვრივებს უფრო სიყვარულით ექცეოდა.

ობლებს ის, საერთოდ, არ ეხმარებოდა. რა საჭიროა ობლების დახმარება? რაც მეტი გაწყდება უკეთესია, ახლა ეკონომიური რეჟიმია და ეს საჭიროაო,—ამბობდა ლუკა.

ერთხელ მასთან მივიდა დასახიჩრებული მოხუცი დახმარებისათვის.

— ამხანაგო, გლეხკომო, დამეხმარე რაიმე. მიჭირს, სიმშილით ვკვდები, მიწა მომიხანი,—მიმართა მოხუცმა ლუკას.

— ჰმ, ბრიყვი, ხიბერეს გამოუჩერჩეტებია, დამეხმარეო, მერე მიწა მომიხანიო ესე იგი ყმა იყავ ჩემიო. მიწა მოუხანი მაგას, და მიართვი მზა-მზარეული, მერე რომელი ზაკონის ძალით, მე „სოციალისტ“ კაცს, მაგას მიზედავს!..

გაეთრიე აქედან, გაეთრიე თორემ... ისე აღელდა ლუკა, რომ ძილშიაც-კი ღრიალებდა, მისმა ყვირილმა მძინარე ჯალაბობა გააღვიძა და ვინ იცის ლუკა რას არ წამოიყრანტალებდა, რომ ცოლს არ გაეღვიძებინა იგი.

ლუკა მიხვდა, რომ ყველაფერი ეს ბოდვა იყო, და სიზმარი, მაგრამ სიზმარში ნახულის სინამდვილეთ ქცევა განიზრახა.

ის, მოუთმენლად ელოდება გლეხკომის გადარჩევას, ვნახოთ რამდენად შეასრულებს თავის განზრახვას.

შ. შოლტაძე.

მისალმება „შოლტს“

ძიმითიდან (გურია).

დღეს „შოლტო“ მოგესალმები,
როს ვსცანი შენი სახელი,
მსურს რომ იდიდოს ვინც შეგქმნა
მხოლოთ გაგიქრეს მზრახველი.
გავიგე შენი გამოსვლა,
გლეხების დასაცველადა,
კეთილის დასამყარებლად,
მტრის ზურგის ასაწველადა.
მეც მოგიწოდებ გულწრფელა დ
გაგეგრძნოს გზები ნასახი,
კეთილს კეთილად მოექეც
ბოროტებს მიეც გამსახლი *).
ერთხელ ჩვენებსაც მოხედეთ
აქ ბუდობს ბევრი მაცდური,
ჩამოიარეთ ერთი დღით,
თუ გინდ მიიღო ნაცდური.
გზას მე გასწავლი შოლტოჯან,
თავზედ თუ მხურავს ქუდია,
მასწავლებლებსა ესტუმრე
მიართვი თქვენი კუდია.
კოპერატივსაც ვესტუმროთ,
თუმც არის ცარიელია,
ნოქარს და გამგეს, რადგანაც
ჩუმპი აქვთ განიერია **).
მუქთა ხორების ჰერაში
მინდა შეგიწყო ხელია.
ჩამოდი შოლტო ამას გთხოვ
შენთვის არ არის ძნელია.

„წკეპელი“.

*) გამსახლის რა მოგახსენოთ, ზურგს-კი აუწვავთ. შოლტისტი.
** ჩუმპუ შოლტის სანავარდო საგანია. შოლტისტი.

მისაბაძი მაგალითი

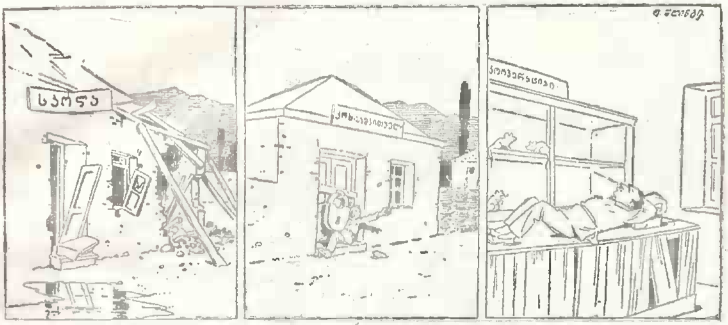

„აი ასეა სოფელ ხუხულაში სკოლის, ქოხ-სამკითხველოს და კოოპერატივის საქმე“

პეტრეს თავგადასავალი

— ნეტაი, იმ ოხერ ქალაქში არ ჩავსულიყავი და ფეხი მომტეხოდა,—ამბობდა ძალზე დაღონებული პეტრია.

— რაო პეტრე, რაზე ამბობ მაგას, განა ისეთ ვინ რა გაწყენინა?—შეეკითხა მეზობელი.

— როგორ თუ რა, შე კაი კაცო, ი ოხერი შვიდიოდე ინდაური მყვანდა; ოთხი ტურა-მგელმა შეჭამა, სამიოდე ლა-დამრჩა; ამათ მაინც გამოვიყენებთ მეთქი; ავდექი, გაუდექი ქალაქის გზას და ი ოხერტიალი ინდაურები გავყიდე. გამოვბრუნდი და მიკიტანთან ჩავედი, ერთი-ორი არაყი გადავკარი, ცოტა მწვანილიც დავაყოლე. იმ ურჯულო მიკიტანმა ნახევარი ინდაურის ფასი გამომართვა ორ არაყში. რაღას გავაწყობდი, წამოვედი, ქუჩაში რომ გამოვედი, ყალიონი ავაბოლე და შინისაკენ წამოსვლა დავაპირე. ერთიც ვნახოთ ტრამვაი მოდის. გამისწორდა და დადგა. მეც ვიფიქრე—ალბად მე რომ დამინახა იმისთვის გაჩერდა მეთქი. მივედი და ტრამვაიში შევედი. ვზივარ ჩემთვის. ცოტა ხნის შემდეგ, ერთიც ვნახოთ, მოდის კანდუხტური და მეუბნება: ტოვარიშჩა, ზდეს პაპიროზ კურიტ ზაპრიშჩაიცაიო.

მე ცოტა რუსული მესმის, მაგრამ ლაპარაკი არ მეხერხება. ისევ ქართულად ვუპასუხე: რათა ძმაო, გუშინ ღამ რომ ვიყავი, მაშინ კი შეიძლებოდა, ახლა რა ღმერთი გაუწყრა მეთქი. კანდუქტური კიდევ უფრო გაჯავრდა: შენ გეზნევიან არ შეიძლება, მაშასადამე უნდა დაიჯეროთ.

— მაშ თუ ეგრეა, ისიც მიჩვენე, სად არის აბელანია გაკრული, რომ მოწევა არ შეიძლება მეთქი, უთხარი. ამ სიტყვაზედ აქეთ-იქით მიხედ-მოიხედა, მაგრამ აბელანია ვერსად ნახა. თურმე დავიწყებოდათ იმ დალოცვილის შვილებს აბელანიას გაკვრა. ესეც ხომ უსამათლობაა, თუ კი ჩვენი სოფლის კოოპერატიაზე ყოველთვის გამოდის თითო ზაიავლენია, ან აბელანია, იქ რაღა გაუჭირდათ. ქაღალდი არა აქვთ თუ მელანი? ეს მინდოდა მეთქვა კანდუხტურისათვის, მაგრამ მან დამიბღვირა: ეხლავე გადააგდე, თორემ ტრაფს გადაგახდევინებო. რაღას ვიზამდი , ავდექი და ჩავაქრე ახლად გაჩაღებული ყალიონი.

იმ ღამეს სახლში ვეღარ წამოვედი და ქალაქში რომ ჩვენი სახლია,—გლეხთა სახლს რო ეძახიან იქ გავათიე ღამე. უშველოს, კარგად მომასვენეს. მეორე დღეს გამოვედი და შინისკენ გამოუდექი გზას. რაღაც ეშმაკად, ქუჩაში რომ გამოვედი ის ვერანა ტრამვაი კიდევ შემეხერა, სწორედ ჩემი გზით მიდიოდა. დავედევნე და ზედ შავხტი. შავხტი თუ არა დამეძგერა კანდუხტური; აბა ათი შაური ტრაფი გადაიხადეო.

— რათა ძმაო, რათა შენი რა მმართებს მეთქი, უთხარი.

— ეგრე კი არ უნდა,—შემომიბღვირა და ჩაბერა საყვირს. უცებ ტრამვაი გაჩერდა. კანდუხტურმა კიდევ დაუსტვინა. საცა არ იყო მილიციელი გაჩნდა.

— გადაიხადე მანეთი,—მითხრა.

— არ გადავიხდი მეთქი,—უთხარი.

— გადაიხადე თორემ კამისარიატში წაგიყვანო.

— პაჟალუსტა, წამიყვანე მეთქი უთხარი.

ი ოხერი ადგა და მართლაც წამიყვანა. გზაზე თავბედს ვიწყევლიდი და ტურა-მელებსაც ვწყევლიდი: თქვე ოხრებო, საცა ი ოთხი ინდაური შესჭამეთ, ი სამიც ჩაგეხეთქა და ამ ვაი ვაგლახს გადაგერჩინეთ მეთქი.

ბოლოს კამისარიატშიც მივედი. გამიღიმა ცამ და კამისარი იქ დაგვიხდა.

— რათ დაიჭირეთო,—უბრძანა.

— იმიტომ, რომ დაძრულ ტრამვაიზე შეხტაო.

კამისარი მომიბრუნდა და მკითხა: ვინა ხარო.

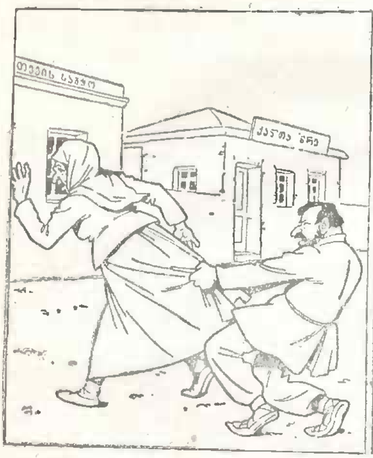

ქმარი სად არ უშვებს ცოლს

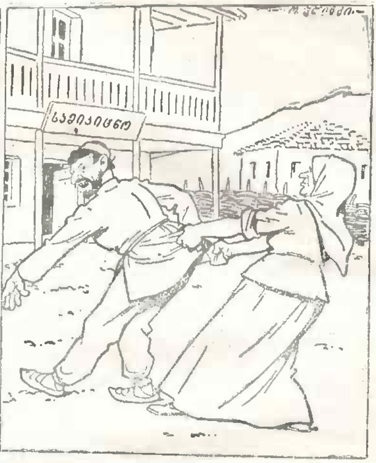

ცოლი სად არ უშვებს ქმარს

მე ვუთხარი—ერთი საწყალი გლეხი კაცი ვარ მეთქი და ვუამბე კიდეც ჩემი ინდაურების თავგადასავალი.

ჰაი გაიხარე როგორც იმან გამახარა. მილიციას დაუყვირა: შენ ხომ იცი სოფლიდან ჩამოსული გლეხის დაჯარიმება არ შეიძლებაო, მაგას ისე კი არ უნდა მოექცე, როგორც აქაურებს, ეგ საწყალი გლეხია, ქალაქის ზაკონები არ გაეგებაო. ერთი სიტყვით მამარჩინა კაცი, გული მომფხანა.

გამიშვეს! არც ტრაფი გადამიხდია, არც არაფერი. ისე კი ის დალოცვილი კამისარი, რომ არ შემხვედროდა თურმე ხუთ მანეთს გადამახდევინებდენ, ან კიდევ სამი დღით ციხეში ჩამსვამდენ. ხუმრობა ხომ არ არის გინდ ხუთი მანეთი გადამეხადა გინდ ინდაურები სულ ყველა ტურა-მელას შაეჭამა. სამი დღე რომ ჩავესვი, მაშინ ხო სულ დავიღუპებოდი. იმ ორიოდე გოჭსაც ტურა წაათრევდა, რომლებიც ძლივ-ძლიობით გადავარჩინე ამ ზამთარს.

ისე კი მე ვურჩევ ყველა სოფლელს, რომელიც ქალაქში წასვლას დააპირებს: თუ ტრამვაიში ჩაჯდომა სურს, ყალიონი და თამბაქო სახლშივე დაავდოს, და როცა ტრამვაიში შესვლას დააპირებს, ჯერ ზაიავლენია მისცეს კანდუხტურს და მერე ჩაჯდეს.

ალლარ-ალლარხანი.

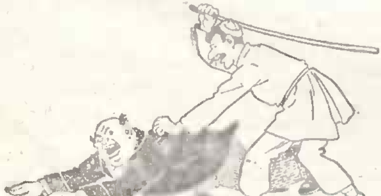

„შეფობა“

როგორც მოხვალ სვინაო,
ისე წახვალ შინაო.

ხალხური ანდაზა.

შარშანდელ ზაფხულის მიწურულის შემდეგ, ელისბარს ერთხელაც არ უქნია **„პირი სოფლისაკენ“**, რომელზედაც შეფობა ჰქონდა აღებული.

მხოლოდ ახლა დაფიქრებულიყო იგი კაბინეტში თავის „ნაშვილევზე“.

— ცოლ-შვილს წავიყვან და იქ დავტოვებ მთელი ზაფხულის განმავლობაში, როგორც ეს შარშან ვქენი, თემკომის თავმჯდომარე „ჩვენი კაცია“. გადულაპარაკებ და მთელს სოფელს ჩემ ცოლზე მივაღებიებ შეფობას; არაფერი დამეხარჯება,—სოფელი შეინახავს... მაგრამ ეაი თუ შარშანდელი დაპირებების განაღდება მოითხოვეს?! არა უშავს,—რამეს-კი მოვიგონებ თავის გასამართლებლად.

კრება იყო. თემ კომის ეზოში სოფლელებს თავი მოეყარათ. ელისბარი თავის ცოლ - შვილით და თავმჯდომარე ეზოში შემოვიდენ. ელისბარი და მისი ცოლი ყველას აძლევდენ თავაზიანად სალამს; ზოგს ხელსაც კი ართმევდენ.

— კერიას ნახშირი: ჩვენი შეფი მოსულა,—ჩაილაპარაკა ერთმა.

— კერიას კი არა, მაგისთანა შეფს,—სთქვა უკმაყოფილოდ მოხუცმა.

— ძალიან უყვარევართ, ზაფხულობით გვესტუმრება თავისი ცოლ-შვილით, როგორც სიძე,—დაცინვით ამბობდა ერთი.

— თუ ჰგონია; ჩვენი ხარჯით შეგვანახვინებს ცოლ-შვილს,—ცდება, ერთს კვერცხსაც ვერ მიიღებს უფასოდ,—ამბობდა გლეხებში დათიკო—ყოფილი წითელარმიელი.

— ჩემი მოხსენების შემდეგ, შენ ადგები, გლეხებს სიტყვით მიმართავ და ნიშნად ჩემი პატივისცემისა და ჩემს მიერ დაპირების განაღდებისა მომავალში, სოფელს ჩემს ცოლ-შვილზე მიაღებინებ შეფობას... ეს რომ არ მოხდეს, დავიღუპე კაცი; სალაროდან ჩუმად ფული მაქვს გატანილი და მის გადახდას ამ ზაფხულზე ვფიქრობ; ამას შევძლებ მხოლოდ მაშინ, თუ კი ცოლ-შვილი

უზრუნველყოფილი იქნება სოფლელების მიერ და მე კაპიკი არ დამეხარჯება... ეს საქმე უნდა მიქნა... მე ისე გავაბრუებ დაპირებებით, რომ შენ წამოძახების მეტი არაფერი დაგჭირდება,—ეუბნებოდა ელისბარი თემ კომის თავმჯდომარეს.

— შენ არხეინად იყავი, გლეხები ასე მყავს, პა,—და თავმჯდომარემ თითები დამუჭა, ელისბარს გაეხარდა,—ვერვინ ღრინს ვერ დსძრავს, გარდა ერთისა.

— ვინ არის იგი?—

— ყოფილი წითელარმიელი, მაგრამ ერთი რას გახდება... შენ არხეინად იყავი... ახლა კი კრება გაეხსნათ.

ელისბარი ჩამოსული კაცი იყო და კრებაზე მოხსენება რო არ გაეკეთებია არ შეიძლებოდა.

— ამხანაგებო! ინგლისში გაფიცვა დამარცხდა იმიტომ, რომ ბელადებმა უღალატეს მუშებს... მოგეხსენებათ მენშევიკების მხრით ასეთი ღალატი ყოველ ფეხის გადადგმაზეა... პოლონეთის ამბები ალბად თქვენც კარგად მოგეხსენებათ და მასზე ბევრი ლაპარაკი არც ღირს... საერთაშორისო ფაშიზმი ფრთებს შლის, მაგრამ მუშათა კლასი, ქალაქის პროლეტარიატი თქვენთან ერთად ფრთებს დავსჭრით ფაშიზმს...

— ფაშიზმის ფრთები რომ მოხარშული ქათმის ფრთები იყოს , შენ და შენი ცოლი დაამარცხებდით ფაშიზმს და პროლეტარიატს აღარ დასჭირდებოდა არაფერი,—გეიან ხმა მაღლა ჩაილაპარაკა ყოფილმა წითელარმიელმა.

— ცდება ბურჟუაზია, როცა ფიქრობს, როს... განაგრძო მან.

— უკაცრავად,—წამოიძახა ყოფილმა წითელარმიელმა და ყველამ მას შეხედა,—სად არის შარშანდელი თქვენი დაპირებები, რომლებითაც გაკეთებას გვპირდებოდით სოფელს!?

— ჰო, ჰო, მაგაზე გვითხარი რამე, თორემ პოლონეთს და ინგლისს კისერი უტეხია, ჩვენ რა გვადარდებს; ჩვენი გაჭირვებაც გვეყოფა,—წამოვარდა ზეზე ხანში შესული დედაკაცი.

ელისბარი ისევ დაიბნა... ამას არ მოელოდა. ვერ ნახულობდა ისეთ სიტყვას, რომლითაც შესაძლებელი ყოფილიყო შეფობაზე ლაპარაკი..

— ელისბარ, თავი ნუ მოგიკვდება, შეფობაზე გვითხარი, შეფობაზე!

— დიახ! დიახ! შეფობაზე გვითხარი.—ერთხმად მიაძახეს გლეხებმა.

— გეტყვით, ამხანაგებო, მართალია მე ბევრი რამ დაგპირდით...

— და ცოტაც ვერ გააკეთეთ.

— დიახ, მაგრამ დაპირებების ასრულებას ხელს უშლიდა...

— ალბად „საერთაშორისო“ და „მსოფლიო“ „რევოლიუცია“ და „მდგომარეობა“.

— დიახ! დიახ! და გარდა მაგისა სხვა მიზეზები.

— რა იქნა ელექტრონის სადგური, რომ გვპირდებოდი?—დაიძახა ბოლოდან ვილაცამ.

— საქმე იმაშია, რომ თბილისში ზაჰესის დასრულება უნდა მომხდარიყო შარშან.

და ის სადგურები, რომლებიც ამჟამად თბილისშია და მუშაობენ, უნდა გადმოგვეტანა სოფელში; მე ერთი მათგანი თქვენთვის მინდოდა...

ბევრი ილაპარაკა ელისბარმა თავის გასამართლებლად. მომჭირნეობის რეჟიმიც თავის სასარგებლოდ გამოიყენა და თავისი სიტყვა ასე დაასრულა:

— მხოლოდ აწი კი ჩვენ არავითარი დაბრკოლება წინ არ გადაგვეღობება და თქვენ ნახავთ: თუ მე არ შევასრულო ყველა ის დაპირებები, რომლებიც თქვენ მოგეცით...

— ერთი მეც მათქმევინეთ,—მოისმა მოხუცის ხმა.

— სთქვი, სთქვი ივანე,—ერთხმად შესძახეს და ყველა სმენად გადაიქცა.

მოხუცმა დაიწყო, მაგრამ ელისბარმა მალე შეაჩერა.

— უკაცრავად, ბაბუა, მაგრამ ეს საკითხს არ შეეხება.

„ჩვენში გლეხები ტყეს ისე უთავბოლოთ სჭრიან, რომ მალე ტყის ხსენებაც აღარ იქნება“.

(წერილებიდან)

მოხუცი. ერთ დროს აქ დიდი გაუვალი ტყე იყო შვილო.
შვილიშვილი. პაპავ! ტყე რასა ჰქვიან?

— საკითხსაც შეეხება, მაგრამ საკითხზე უფრო შენ შეგეხება,—ამ სიტყვებით მოხუცი უკან გამობრუნდა და გულმოსული ისევ ხალხში შევიდა.

— ხალხნო,—მიმართა თემკომის გლეხებს თავჯდომარემ,— ჩვენ რა გვიჭირს, თუ კი ასეთი შეფი გვეყოლება, ვენაცვალე მას.. ხომ ხედავ გაკეთებას გვპირდება და მამის სული ნუ წამიწყდება, ღმერთს და ხიარებას გეფიცებით, ყველაფერს შეასრულებს... მაგრამ ჩვენ რითი უნდა ვსცეთ პატივი? ამხანაგო ელისბარ,—მიუბრუნდა თავმჯდომარე ელისბარს,—ჩვენ ღარიბები ვართ და არ გეწყინოს თუ ბევრი ვერაფერი პატივი გცეთ... ხომ იცით: წრფელი გულითა მოძღვნილი, მცირედიც შეიწირების...

— ხალხო,—ახლა კი ხალხს მიუბრუნდა,—თუ ელისბარმა მიიღო ჩვენს სოფელზე შეფობა, სამაგიეროდ ჩვენც ვღებულობთ მის ცოლ-შვილზე შეფობას... ურა,—და დაჰკრა ტაში, რომელსაც გამოეხმაურა ჯერ ელისბარი და მისი ცოლი, შემდეგ კი,—ალბათ ასე უნდაო,—ბევრი გლეხები.

— კარგია... კარგი,—დაიყვირა დათიკომ და ყველამ გაუკვირდა მისგან თანხმობა.

— მოვარჯულეთ, გასჭრა სახარების კითხვამ მგლის თავზე,—გადაულაპარაკა კმაყოფილებით ელისბარმა თემ კომის თავმჯდომარეს...

მეორე დღეს ელისბარი ემშვიდებოდა ცოლს და ასე ეუბნებოდა:—შენ არაფერი არ მოგაკლდება; ყველი, კვერცხი, ერბო, კარაქი. ქათამი და ყველაფერი მუქთად და თავზესაყრელად გექნება... მეც გამომიგზავნე ქალაქში... ხომ იცი მომჭირნეობის რეჟიმი...

მაგრამ ერთი თვის შემდეგ ელისბარმა ასეთი წერილი მიიღო ცოლისაგან:

„ელისბარ! შეგარცხვინა ღმერთმა. რა მიქენი კაცო! წამომიყვანე აქანე; ბედის ანაბარა მიმატოვე. სოფლელები სალამსაც აღარ მაძლევენ არა თუ საჭმელ-სასმელი მომცენ.

სოფლის ბალნები როცა დამინახავს. დაცინვით მიძახიან: „ელექტრონი“ „საერთაშორისო“ „მასშტაბი“ და სხვა ასეთ სიტყვებს, რომლებიც ახსოვთ შენ ლაპარაკს. სიმშილით ვკვდებით... ამ წერილის მიღებისთანავე წამოდი, მხოლოდ აქ ღამით მოდი, რომ არავინ დაგინახოს!!

ალბად ელისბარიც ასე მოიქცევა,—მეტი რა გზა აქვს

იხელი.

კინო-სურათი სოფლის

სურათი პირველი

ექიმთან გასასინჯათ
მიიყვანეს სნეული.
საწყალი, საცოდავი,
ჩამომდნარი სხეულით.
მსახურ ქალს შეეხვეწნ
ექიმს შეგვაბრალეო..
თუ რამე არ გვიშველა,
მოგვიკვდება ქალეო..
ღარიბია, არ აქვს
საწყალს ლუკმა პურიო..
არც სახლი გააჩნია,
არც ტანთ დასახურიო..

მსახურმა აივნიდან
გაიხედა შარაზე..
და მსწრაფლ ხელი გამოჰკრა
გადაკეტილ სარაზებს.
ბატონო. ავადმყოფი
მოიყვანეს ცხენითა..
გატენილ ხურჯინებით
და მსუქანი ზღვენითა..
მოლხენილმა მსახურმა
უთხრა ტკბილი ენითა
და კიბე ჩაირბინა
ხტუნაობით.. ფრენითა..
და ექიმიც მაშინვე
ავადმყოფს მიეგება...
უალერსებს, უცინის,
ლამის ფეხ-ქვეშ ეგება.

ექიმმა რომ გაიგო
არ ათხოვა ყურიო..
მსახურს უთხრა. მაგ ოხრებს
ამოჰკარ პანღურიო.
უთხარ მეც ავადა ვარ
ანდა არა მცალიან..
შენც ხომ იცი რა დროა,
ფული მინდა ძალიან..
ასე გამოისტუმრა
საცოდავი, სნეული..
და წამოწვა რბილ ტახტზე
ფიქრებში გახვეული.

სულ ადვილად მოვარჩენ
არაფერი სენია.
ამაზე უარესიც
ბევრჯერ მომირჩენია..
მხოლოდ საჭირო კია
რომ ყოველ დღე ატაროთ
დააწვინოთ ურემზე..
რბილად გადააფაროთ..
საქმეს დასამთავრებელს
უფრო უნდა ცდილობა
საჭიროა ყოველ დღე
შეეხვიოს ჭრილობა....

ორი კვირა, ყოველ დღე,
დანჯღრეული ურემით..
ხან ფულით, ხან ზღვენითა,
გოჭით-ხაჭაპურებით,—
ავადმყოფი ექიმთან
განუწყვეტლივ ატარეს..
და დევივით ვაჟ-კაცი
მომაკვდავს დაადარეს.
არავინ თქვას მიზეზი
ზღვენია, ან ფულია....
რადგან ის საცოდავი
მართლა მორჩა სრულიად..

როგორ გაჩნდენ მღვდელი და დიაკვანი

ევროპაში დღეს დიდი აღმოჩენებია. ვინ მოთვლის ვინ რას არ აკეთებს.

ზოგიერთ კაცს საქმე რომ დაელევა, მახათს მონახავსო. ასე მოსდის ზოგიერთ დიდკაცს ევროპაში.

ერთმა სწავლულმა გამოინგარიშა, რომ ადამიანი ღირს სამი აბაზი. თვითონ არ ამბობს თუ როგორი ადამიანი ღირს სამი აბაზი, მხოლოდ ჩვენს სარწმუნო წყაროდან გავიგეთ, რომ მას კვლევაძიება მოუხდენია მის ასოცი წლის ბაბუა მღვდელზე, რომლის გასვენება ჩვენი ანგარიშით სამ აბაზზე მეტი უნდა დაჯდეს. ამ გამოგონებამ ვერ დააკმაყოფილა "სწავლულის" შემოქმედება და ის ამტკიცებს თუ საიდან გაჩნდა თავდაპირველად მღვდელი და დიაკვანი.

არავისთვის დასამალი არ არის ეს ამბავი,— იწყებს მეცნიერი: როცა ღმერთი პირველად ესტუმრა დედა-მიწას, გზაში შეხვდა ვირი, რომელიც იცავდა ქვეყნიერებას.

— ვინა ხარ შენ?—შესძახა ვირმა ღმერთს.

— მე ღმერთი ვარ.

ექიმის ცხოვრებიდან

სურათი მეორე

ექიმი—თქვენ რა გტკივათ მოხუცო?
ავადმყ.—ნეკნები და გვერდები.,
ბქეთ მჭვალი მადგება..
მებერება ფერდები...
აზრი აღარ მუშაობს,
ზოგჯერ ისე ვშტერდები..
სნეულება მაწვალებს
უარესად ვბერდები...
ექ.—ციებაა—უბრალო,
სოფლად ეხლა ხშირია
ლურჯი ხინა დალიე,
გასინჯვა არ გჭირია...

ექ.—თქვენ ქალო რა გაწუხებთ
ციება თუ ცხელება?

ავადმყ.—შარშან მარტში გავცივდი,
მქონდა სურდო-ხველება...
ექ.—ო?, რად დაიგვიანეთ?.,
გაციება ძნელია...
ფილტვები თუ აგტკივდათ
უფრო საშინელია....
გაიხადეთ „ჟაკეტი"
გაიხადეთ მთლიანად,
რომ გაგსინჯოთ ფრთხილად
და უფრო საფუძლიანათ.
გაციება ძნელია..
ისუნთქეთ..' კიდევ.. კიდევ.
(თავისთვის)—ოჰ, რა საკოცნელია.:

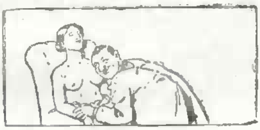

ქალი.—მცივა, თუ შეიძლება...
დავიღალე. ძალიან.
შინ დედა მელოდება,
თანაც არა მცალიან.
ექ.—მოიცადეთ... გაგსინჯოთ..

საფუძვლიანათ სინჯავს..

ნაყოფი მკურნალობისა.

ღმერთის ხსენებაზე ვირი შეკრთა, კუდი აიწია და ყროყინით მიუმღერა ღმერთს. ღმერთს ძლიერ გაუხარდა, ვირმა რომ ის მხიარულად მიიღო.

ღმერთი ჯერ ჯოჯოხეთში შევიდა, მაგრამ ვერავინ ნახა. მერე დაჰყვა და სამოთხის კარებს მიადგა.

— ვინა ხარ შენ, თავხედო?—შეუყვირა სამოთხის დარაჯმა.

— ცოლი გარდამეცვალა და მარიამს ვეძებ.

— აჰა, მარიამს, იმ მარიამს ქრისტე რომ შვა?—აკეკლუცდა დარაჯი; თეთრ ბეწვიანი ტანი შეაკუნტრუშა და ღმერთს მომხიბვლელი თვალით გადახედა.

ღმერთს ცოლი კარგა ხნის მკვდარი ჰყავდა და მომხიბვლელი თვალები, რომ დაინახა, სახე აენთო, გული გაეფურჩქნა და სიხარულით ჩაეხვია დარაჯს.

— მიყვარხარ ისე, როგორც ზეციურს ქვეყნიერი. შენ ხარ ჩემი ცოლის მაგიერი.—ამ სიტყვებით დაიმშვიდა გახურებული გული ღმერთმა, მაგრამ როცა კარგათ დაუკვირდა დარცხვენილ დარაჯს და დარწმუნდა, რომ ის ვირი იყო, ლამაზად მორთული, შეკრთა. გული წაუვიდა. მერე დაუიქრდა და ასე დალოცა ის: მე შემცდარი ღმერთი დედამიწაზე სირცხვილით აღარ ჩამოვალ *), გლოცავ შენ მაცდურო, შეგძენოდეს ჩემი ამ საიდუმლოების დამფარველი. თვითონ შენ-კი დაგწყევლი, რათა ამიერიდან აღარ შეგეძლოს ლაპარაკი და საიდუმლოების გამხელა. დასწყევლა თუ არა ღმერთმა ვირი, აფრინდა ცაზე და იქიდან დაუწყო მას თვალყურის დევნება. სწორეთ ამ დღიდან არის რომ ვირი ველარ ლაპარაკობს.

გავიდა ხანი და ერთ დღეს მარიამმა ნახა ვირთან პატარა თმა-ხუჭუჭა ბიჭი.

მარიამს გამოეცხადა ღმერთი და გააფრთხილა:
—აი ეს ჩემი შვილია, ეს იქნება ქრისტეს შემდეგ ჩემი მოადგილე. იცოდე მარიამ არ გამამხილო, თავი არ მომჭრა, თორემ მეც გაგამხელ, შენ რომ იოსებამ ქრისტე გაგიკეთაო.

მარიამი მიხვდა ყველაფერს.

ერთი დღე და ბიჭიც გაიზარდა...

სწორედ ამ დღიდან დაიბადა ვირისა და ჯორის სიყვარული სასულიერო პირებში.

ახალდაბადებულს დაარქვეს მღვდელი.

მღვდელი გახდა ქრისტესა და ღმერთის მესაიდუმლე, მაგრამ ერთი მღვდელი ხომ ქვეყნიერებას ვერ გასწვდებოდა.

---

*) ალბად ამიტომ არ ჩამოდის ღმერთი მიწაზე.

ამიტომ ღმერთმა განიზრახა ამ ერთი მღვდლიდან გაემრავლებინა სხვა მღვდლებიც. ღაიჭირა ეს მღვდელი, შთაბერა სული წმინდისა და მუცელში ჩაუსახა მღვდლები. მღვდლებმა მოითხოვეს თანაშემწეები და მისწერეს ღმერთს:

— წმინდაო ღმერთო, შენ თუ-კი გყავს თანაშემწე, ჩვენც წმინდანები ვართ და მოვითხოვთ დამხმარეებსო.

ღმერთმა დააკმაყოფილა მღვდლების განცხადება. დააძინა მამა მღვდელი (პირველი მღვდელი) გაუჭრა გვერდი და გვერდიდან გამოიღო დიაკვანი.

აი ასე იწყება მღვდლისა და დიაკვნის გაჩენის პირველი დღეები

თუ როგორ გაჩნდა ფოფოდია, ჯვარი და ეკლესია თავის მოწყობილობით, ამის შესახებ ჯერ ცნობა ევროპიდან არ მიგვიღია. მეცნიერი გვაიმედებს რომ „შოლტის“ მესამე ნომრისათვის უსათუოდ მოგაწვდით ცნობებსო.

ვნახოთ...

შალთნი.

ჩარჩის გოდება

რა გავიგე ძმაო საქულ
ვაი ჩვენი ბრალი.
კაცმა რომ ამას გაუძლოს
უნდა იყო მთვრალი.

გამოსულა ჩვენს საკილად
დღეს ჟურნალი „შოლტი“.
მალე ზურგი გავვიხდება,
როგორც პურის შოთი.

მერე იცი—რა გრძელია?
რა მწვავე და ავი?
ოდნავაც, რომ მოგხვდეს წვერი,
სულ' გაგძვრება ტყავი.

ვაი ძმაო ჩვენი ბრალი,
ვაი ჩვენი ცოდვა,
იმედების ნაცვლად ეხლა
დაგვრჩა მწარე გოდვა...

ალბად მალე გვესტუმრება,—
მოგვადგება ჩარჩებს—
და ოხრათ დაგვინარჩუნებს
ბოხჩასა და ფარჩებს...

დიმ. წ—რ—ი.

ვის როგორ ესმის თავმჯდომარეობა

თავფქვილაძეს გამოგონება

ბაღლინჯოს წამალი.

მეცნიერმა თავფქვილაძემ გამოიგონა ისეთი საშუალება, რომელიც სრულიად სპობს ბაღლინჯოს.

ამისათვის საჭიროა მხოლოდ მარილი. ნახევარი გირვანქა მარილით შეგიძლიათ გასწყვიტოთ რამდენიმე ათი-ათასი ბაღლინჯო.

აი მაგალითიც: კახეთის ერთ-ერთ სოფელში უხმარიათ ეს საშუალება და სრულიად მოუსპიათ ბაღლინჯო მთელ სოფელში. ამაზე დახარჯულა სულ ერთი გირვანქა მარილი.

მარილი უნდა იყოს ფხვნილი. აიღებთ მარილს, დაიჭერთ ბაღლინჯოს, გაუწევთ ცხვირის ნესტოებს და ჩააყრით შიგ მარილს.

ამის შემდეგ ბაღლინჯოს აუტყდება ცხვირის ცემინება, გაბრუვდება. დასუსტდება და მოკვდება.

რწყილის წამალი.

რწყილის წამალიც იმავე მეცნიერის მოგონილია, რომელმაც ბაღლინჯოს წამალი მოიგონა.

დაიჭერთ რწყილს, ფეხებში გაუყრით ბორკილებს და ისე დააგდებთ.

რწყილი ვეღარ ახტება-დახტება, რამდენიმე ხანს ეგდება მშიერ-მწყურვალე უმოძრაოდ და ბოლოს თქვენს ჭირს წაიღებს.

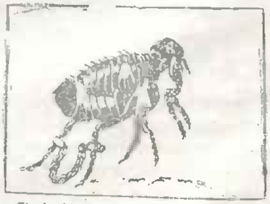

ბორკილების მაგივრად მსხვილი თოკიც შეიძლება იხმაროთ.

„გლეხის ცენტრალურ სახლში კინო იწყება ღამის 12 საათზე და თავდება გათენებისას".

გლეხის წერილიდან

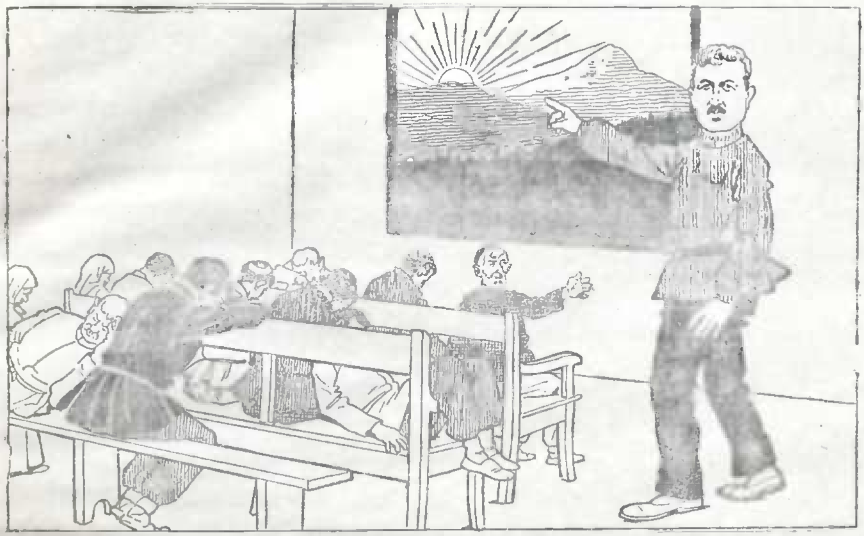

სახლის თანამშრომელი გლეხებს—შეხედეთ ეხლა ეკრანზე გათენდა.
გლეხი—ეკრანზე კი არა გარეთაც გათენდა.

მასწავლებელი

სურათი კიცხის თემის სკოლის (შორ. მაზ.) ცხოვრებიდან.

— ბავშვებო შედით კლასში... ხომ გესმით ზარმა დარეკა... ჩქარა!.. შენ ეი ცუგრუმელა... რა დროს სარკეში ცქერაა,—კლასში!

მასწავლებელმა ამბროსიმ შეაღო საკლასო ოთახის კარი...—მოწაფეები გამოიკითხა, გვარეზით და შეუდგა თავის საქმეს...

— მარო ოქროცვარიძე... მიპასუხე გაკვეთილი.

კოპწია, თმა-ხუჭუჭა გოგონა—ოდნავ აწითლდა და საკლასო ოთახის შუაგულისაკენ წავიდა.

— ჯერ ლექსი სთქვი.

მოწაფე წელში გასწორდა და დაიწყო:

მშვენიერო შენ გეტრფი
შენი მონა ერთგული.
შენთვის სულდგმულს, შენგანვე,

შენთვის მიძგერს ეს გული...

უცბად სახეზე ბროწეულის საღებავმა გადაურბინა, შეკრთა და თავი დახარა...

— განაგრძეთ!

მოწაფე სდუმდა...

— მომაწოდეთ თქვენი წიგნი!

მარომ გადააწოდა „ქართველი მწერლები"—და თან მიაძახა: აიდოსტ!

ამბროსის უცებ მოაგონდა სანაძლეო, წიგნს ხელი გაუშვა და უპასუხა: მახსოვს! მაგრამ გვიან-ღა იყო.: მოწაფეებში შეუჩერებელი სიცილი ასტყდა.

გაკვეთილი გათავდა. შრომისაგან დაღლილი მასწავლებელი მოწაფეებთან ერთად სასწავლებლის ეზოში გავიდა. მალე თამაში გაიმართა. ამბროსი

წყალით სავსე ვედროთი გამოედევნა მოწაფე ქალებს გაშლილ მწვანეზე. გათამამებულმა მოწაფე-

ებმა ამითვე უპასუხეს და ერთიანათ გაწუწეს საყვარელი მასწავლებელი.

სიცილი და თამაშის ხმა დიდხანს ისმოდა.

სახლში წასვლის დროც მოვიდა—და სკოლის ეზო მალე დაცალიერდა.

ცნობისმოყვარე მოწაფეები დიდხანს ფიქრობდენ მასწავლებლისაგან წაგებულ სანაძლეოზე, მაგრამ მისი შინაარსი მაინც ვერ გაიგეს.

ბევრს მათგანს ენატრებოდა მაროს ბედი.

ოცნების ტალღებში ჩაძირული მასწავლებელი ამბროსი მეორე დღის გაკვეთილებისთვის გულის ფანცქალით შეუდგა მზადებას...

კიტრი.

ყარალაჯელი მესტვირე

„შოლტი“-ს მიღება სოფელში
გლეხებს გვიამა მეტათა,
სიხარული და ნუგეში
გულში ჩაგვიდგა სვეტათა,—
თუმცა ემწარა ზოგიერთს
და ჩამოჰყარეს ყურები—
ხომ იცი, კიდევ დაგვირჩენ
აქა-იქ მელა ტურები,
ჩარჩები, ძველი ხუცები
და თავად-აზნაურები—
ვისაც ახალმა ცხოვრებამ
მოუსპო ხაჭაპურები...
აქამდე „შოლტი“ არ გვქონდა—
ისიც გაგვიხდა მცველათა,—
ერთად გავცოცხავთ სოფლის მტრებს,
არ ვივლით მარტოხელათა.
პირველად გავა აუწვათ
ქვრივიშვილს—სოფლის მკითხავსა,—
ამ როკაპს, სოფლის წურბელას
და მყვლეფელს გაუკითხავსა:
შელოცვით, ზედაშეებით
ხალხს რომ აუბა თვლები,
„სასიყვარულო წამლებით“
დალუპა სოფლის ქალები,
ერთ ქალს ბაყაყი შეუწვა
და წამლად შეაჭამაო,
მეორეს—ქმარი გაჰყარა
და გაურიგა მამაო.
მესამეს... მაგრამ ვინ მოსთვლის,
რამდენს უტირა ყოფაო,
მის ოინების ჩამოთვლას
ქაღალდიც არ ეყოფაო.—
ჩვენ მაინც „აუშოლტაოთ“
ბრტყელი ზურგი და მხრებიო—
და უთხრათ:—საწყალ გლეხებსა
არც ეხლა დაეხსნებიო?!“
ვნახოთ ბებნელი ხუცესიც,—
ეს წვერცამეტა ვაცია,
ხან რომ „ჩერქესკა“-ს ატარებს,
ხან ანაფორა აცვია
ის მეტად მავნე პირი და
თან გამოქნილი კაცია:
დადის და ფრთხილად ქადაგობს:
—სამღვთო წერილი ბრძანებსო,
ძველი რეჟიმი დადგება,
საბჭო ვერ დაიხანებსო—
და ვინც კი დრამებს არ მაძლევს,
ის მწარედ შეინანებსო!“
მას მხარს უმშვენებს ტარასი,—
ეს ძველი ნაპრისტავალი,
ლოქაფი პეტრო, ცხრა-თითა
და კულაკები მრავალი.
წამოუაროთ „შოლტითა“—
ზურგზე ვადინოთ ბოლია,
და დავარწმუნოთ რომ სოფელს
მართლაც პატრონი ჰყოლია
და ის აბარგავს ვინც გლეხებს
დღემდე მეტ ბარგად სწოლია!..

შოლტოსანი.

ნასწავლი ცხენები

„სად. საჯევახოში სამკითხველო და ცხენების თავლა ერთად არის მოთავსებული“.

მღვდლის ჩივილი

ქიზიყის შუაგულში
არის მაჩხაანი;
იქ მღვდლად მამა ელისეა
კარგა დიდი ხანი.
ამ ბოლო დროს სოფლელებმა
მოიძულეს იგი;
ტაბლები აღარ მიართვეს,
მოსპეს მკვდრების რიგი.
გოდებს და მოსთქვამს ელისე;
მომისპეს შილაფლავიო;
ხურჯინში ველარ ჩავაწყე
ზურგიელი და ღლავიო.
ფოფოდიასაც შევძულდი,
ყოველ დღე მეჩხუბებაო:
რისთვის მირთავდი ცოლადა,
თუ არ შეგეძლო კვებაო.
საბჭოში გაძრომაც ვცადე,
ავაძეტყველე ენაო.
მაგრამ წყეულმა გლეხებმა
ისე დამიწყეს ღრენაო,
რომ ჩუმათ გამოვიპარე
კრებიდან კარისკენაო,
თორემ თქვენს მტერსა, რაც რომ იქ
მე შემხვდებოდა წყენაო.
აღარც ღმერთია ამ ქვეყნად,
ისიც დრომ დაანელაო,
ამდენმა შიმშილობამა
თვალები დამიბნელაო,
ძვლებზე დამადნა მუცელი,
წვერებიც შემითხელაო,
ვინც კი შემხვდება გზაშია,
ზიზღით მიყურებს ყველაო.
ასე ჩიოდა ელისე,
მაჩხაანელი მღვდელია
და ფოფოდიას უმზერდა,
როგორც ცბიერი მელია.

ლ—ნა.

ვაშა ბიჭო, ვაშა!

(სამეგრელო).

სოფელ ოტო-ფაიაში
არის თავმჯდომარე,
ისეთი, რომ იცნობს მთელი
ქვეყნის არე-მარე.
დალოცვილი ღვინოსა სვამს
ჯოკითა და ჩაფით,
მერე მთვრალს და ცოფ მორეულს
პირზე მოსდის ქაფი.
მიკიტანო!—ჩქარა ღვინო
თავმჯდომარე ყვირის,
მიკიტანი ღვინოს აწვდის
და თან გულში ტირის.
იცის—ფულს არ ეღირსება
ღვინოს ხარჯავს მუქთად.
თავმჯდომარე კი ქეიფობს
მოკაზმული სუფთად..

გადაკრული ცხენს შეჰკაზმავს,
ჰხედავს—არ აქვს ნალი.
იქვე მჭედელს დაუძახებს,
ვაი მისი ბრალი.
უნდა ეხლავ დაუჭედოს
მოიხადოს ვალი,
თორემ ელის მაუზერი,
დაუდგება თვალი.
და მჭედელიც—შიშით, კრძალვით,
სწრაფად ცხენსა სჭედავს.
ფული?—ფული მერე თორემ
უტირებენ დედას..

ან თუ ქუდი გიყიდია
ლამაზი და კოხტა,
სინჯავს, თვითონ დაიხურავს.
აღარ უნდა მოხდა.
ფული?—ეგ რა პასუხია,
ფული ვის რათ უნდა.
ქუდსაც ველარ ეღირსები
დაუჩოქო თუნდა..

არ გაგიწყრეს გამჩენი და
ცოლს ნება არ დართო,
როცა სადმე მიდიოდე—
სახლში დარჩეს მარტო.
როგორც ქარი არ დაინდობს
ზღვაში გასულ გემებს,
ისე სხვის ცოლს არ დაინდობს,
თვითონ დაიჩემებს.
მიუხტება სახლში მყისვე,
მიეცემა ტრფიალს
და დაიწყებს გაშიშვლებულ
მაუზერის ტრიალს.

სოფლის ასეთს პირისუფალს
რა უწოდოთ მაშა?
ვაშა ასეთს თავმჯდომარეს.
ვაშა! ბიჭო, ვაშა! ნიახური.

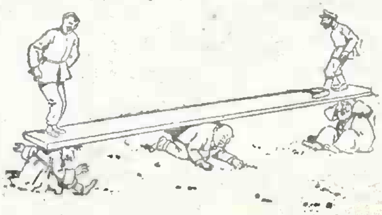

სამაგალითო ნოქარი

ლაშე (შორაპნის მაზრა).

ეხლა ვინლა შეედრება
აყვავებულ ლაშეს.
სავსე კოოპერატივი
გულში სიტკბოს აჩენს.
დახლიდარი ებრძვის საქმეს
განწირული თავით.

სად უნახავს მოსვენება
ხარატიშვილს დავითს.

დღე და ღამე გაასწორა,
გახდა „ეპო"-ს კერძი.
ნოქარი ხომ კარგია და
უფრო კარგი თერძი.
საკერავი არ აკლია,
ოფლით დახლსა სერავს.
როცა გლეხი ევაჭრება,
იმ დროსაც-კი ჰკერავს...
მხოლოდ სადილობის ხანზე
ჰკეტავს „ეპო"-ს კარებს,
მეგობრებსაც დაუძახებს
თავს რომ მოაფარებს...
თუ მივიდა ვინმე გლეხი
დგა და ელის, ელის...
გარეთ გლეხი იგინება,
შიგნით დათა მღერის...
ძმა-კაცებში ატრიალებს
ღვინით აზარფეშას
და თუ აღარ ჩაეტია,
უშვებს დახლის ქვეშა..
„ეპო"-ს მაინც არ სჭირდება
ფართალი და ფარჩა..
აქ ბურთი და მოედანი
ჭკვიან ნოქარს დარჩა..
არც წვრილმანი.. არც ნავთი და
არც მარილი მლაშე..
აი—ასე ბედნიერი
არის ჩვენი ლაშე.

ჭიტა.

კინჩხის გაჭირვება

(სენაკიდან).

სოფელ კინჩხა განთქმულია
წვიმებით და ტალახითა.
სავსე არი სიბინძურით,
— არა მწვანე ბალახითა.
გზები ერთობ დანგრეული
ზედ ფრთოსანი მხოლოდ ფრინავს..
და სიზმრებში გადასული
გზის სექცია ტკბილად ხვრინავს.
ალმასკომო აგვიხსენი,
რად ჩაგვყარე ასეთ დღეში?
რად აავსე კარ-მიდამო
ჭუჭყითა და მყრალი ლეშით..
გამოფხიზლდი, გაიღვიძე,
ასე ნუ ჰკლავ შრომის უნარს,
ნუ აკეთებ საქმეს უმგზავსს
და ყველასგან დასაწუნარს!

ხეკაკუნა.

ლისელი ტერტერა.

წინეთ ვინ დამიშლიდა
მკვდრებით გული მეჯერა,
არა მწამს ეს დროება,
არა ძმაო, მე ჯერა!
ასე დალილინებდა
ლისში ჩვენი ტერტერა,
— ვითომ ღვთის მოყვარული
უტვინო და ბენტერა.
ერთხელ მან დაინასა
მეზობელი მომკვდარი,
ხარბად პირი გაალო,
გაისწორა ხონჯარი.
ქელეხში მიაშურა,
„საცხონებელს" უეინა,
მაგრამ კუჭმა უმტყუნა,
მოეშალა „პროეინა".
გარეთ გამოცუნცრუკდა,
მიწის მოსარწყავათა,
მაგრამ ღვინომ უტია
და შეიქნა ავათა.

თავში აურზაურით
ღვინო სცემდა მტარვალი.
საწყალს ვერც კი გაეგო
ჩასძრომოდა შარვალი...
და ბავშვების ყივილმა
შესძრა იქაურობა,
ეს მართალი საქმეა—
არ გეგონოთ ხუმრობა.

იქაური.

საჯევახო

ალმასკომს თავმჯდომარედ ყავს
ჩვენი განთქმული იონა.
თუნდა წაიღოს არაგვმა,
თუნდა მტკვარმა და რიონმა.

დღე და ღამ შრომობს, —ოფლსა ღვრის,
სდევნის მხეცსა და ნადირსა...
ამბობს: ნეტავი დილომში
მოკვლა ვეფხვისა მაღირსა.

მდივნობს განთქმული ესტატე—
„ძმა—ზიარება" პირისა.
„მოსე მწერალის" ყაიდის
და იმის ფესვის—ძირისა...

ვიქტორი თემის ყოფილი,
ერთგული თავმჯდომარეა...
შარშან ამოჰკრეს პანღური
როს საქმეები არია...

არ იქნა, ჰკვა ვერ ისწავლა
ეხლაც იქცევა გლახადა.
ქონ-სამკითხველოს შენობა
თავლა—ფარეხად გახადა.

„შოლტო" მოხედე ჩვენს თემსაც,
საჯდომი ასწვი ყველასა...
გლეხობა დაღონებული—
მარტო შენა გთხოვს შველასა...

მათ ვერ ვაშინებთ სამართლით
ვერც მილიცია—„სუდითა"...
მოდი ამოსცხე, სუყველას
ქვა ასროლინე კუდითა.

ჭინჭარი.

ჩვენი ფოსტა

თერჯოლაში (შორაპნის მაზრა) ჯაყოს. თქვენ იწერებით:

ჩვენს სამკითხველოში, რომელიც ერთთავად გამოკეტილია, სიმშილისაგან სამმა ახალგაზრდა ბუზმა მოიკლა თავიო.—კიდევ კარგი ასე მოხდა, თორემ, სულ ერთია, უბედურ მწერებს თვითონ სამკითხველოს გამგე გადაყლაპავდა მთქნარების დროს.

სიღნაღში. ქამანდელს. თქვენი ლექსი ასე ბოლოვდება·

„ეხლა თელავის გზაზე,
ყველას მიუხარიან.
დირექტორს, მასწავლებელს,
ბარიშნას და ქმარიანს.
ეილა გული აენთო
დედა-მიწაც გახურდა,
ზოგი ცოლთან არშიყობს,
ზოგი კიდევ მსახურთან..

აბა რა შენი საქმეა, ვინ ვისთან დადის და ვინ ვისთან არშიყობს. კაცია და გუნება. ზოგს ღვდელი მოსწონს, ზოგს ღვდლის ცოლი. რა გინდა, დრო გაატარონ.

ტვინიფხანიაშვილს. თქვენა გგონიათ იორდანემ, აქა და ღვდელია, დედა-კაცს ახლოს არ უნდა გაუაროს. განა სულის ცხონება იმასა ნიშნავს, კაცმა ხორცი დაივიწყოს? დიაკვნის ცოლს თუ ეარშიყება დიაკვანმავე იდარდოს, შენ რა გენაღვლება?

სოფელი თამარიანი (სიღნაღის მაზრა). რკინის ცოცხს. თქვენს ლექსში მოგვითხრობთ, რომ სოფელში სახალხო სახლი არა გაქვთ და კრებები ცის ქვეშ იმართება, ამიტომ—

„და თუ ბევრი წვიმა იქნა
ვვარდებით ვაგლახშია,
ზოგი გარბის სკოლისაკენ,
ზოგი თავის სახლშია.
ხოფელი გადაირევა
ამ კრების ამბავშია,
ქარი დაიწყებს ქროლას
ბოლოში და თავშია.

ბოლოში არ ვიცით რა ხდება, მაგრამ თავში რომ ბლომათ გიქრით, ამის უტყუარი ნიშნები-კი არის. რკინის ცოცხიც სწორეთ თქვენ მოგიხდებოდათ.

ქოლობანში (სენაკის მაზრა). მუშელს. იწერებით:

ჩვენში პარტიულებმაც
გაახურეს კარტია,
აღარც-კი აგონდებათ,—
თუ არსებობს პარტია.

რადგან ადვილად შესაძლებელია ამ ყმაწვილებმა პარტიული ბილეთებიც წააგონ, კარგი იქნება სენაკის სამაზკომს დროზე მიელო ზომები და აღნიშნული ბილეთები ჩამოერთმია მათთვის.

ტიბაანი (სიღნაღის მაზრა). მა-შვილს.—ასე იწყობთ ლექსს:

—„აღდგომა მოახლოვდა
თვისი თეთრი პასკითა.

(ისე ღმერთიააშენებს მამა-შენის ოჯახს, როგორც პასკა თეთრი იყოს).

ღვდელი ადგა ჩქარა
ანაფორა ჩაიცვა
ხელები დაიბანა,
თან წაიღო თავისი გრძელი წვერი.....

თქვენ იმდენივე პოეტური ნიჭი გაქვთ, რამდენიც თქვენს კოოპერატივში საქონელია .. და თქვენი ტვინის ნაწვალებიც ისე ვერ შევა ჩვენს ჟურნალში, როგორც თქვენი ვასილ ღვდელი სასუფეველში.

ჯვარის თემი (ოზურგეთის მაზრა). ოფაჩხელს.—სამკითხველოს გამგეს თუ დღე მუდამ სძინავს და ვერაფრით გაგიღვიძებიათ, იხმარეთ ცნობილ მეცნიერის თავფქვილაძის ზაფხულში საფხიზლებელი

საშუალება: დაიჭირეთ ათი ათასი ჯიშიანი ბაღლინჯო და შეუსიეთ მის საწოლს, შედეგიც საუკეთესო იქნება.

იხვს.—იწერებით, რომ ჯანმრთელობის ინსპექციის უყურადღებობით, აღარა გვყავს ექიმი და ათს მიცვალებულს მაინც ასვენებენ დღეში ჩვენი სოფლის მღვდლებიო. თქვენ ალბად არ გაგიგონიათ, რომ ეხლა ეკონომიის რეჟიმი იწყება. ჯანმრთელობის ინსპექცია უსათუოდ მოსახლეობის შემცირებით აპირებს ამ რეჟიმის გატარებას. შესანიშნავი საშუალებაა.

მენშევიკები ევროპაში

ქუჩა-ქუჩა დადიან ზურნითა და თამაშით,
ვინ აჯობებს ლეკურში, ქეიფში და ჭამაში.

ქარხნებში მუშაობენ დღეში თოთხმეტ საათით,
თან ნაღველს იქარვებენ ძველ დროზე მასლაათით.

ზოგჯერ დავა ასტყდება ენით გადახლართული
და იწყობა სეირი, ძველებური, ქართული.

და წასული მუშები როცა მათ გზას სტოვებენ,
ერთმანეთს შესტირიან მგლოვიარე ნოები.

მთავლ. № 660. ტირ. 32.500 საქართველოს კომუნისტურ პარტიის ცენტრალურ კომიტეტის სტამბა კამოს ქ. 68.

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

შოლტი

გაზ. „ახალი სოფლის"-ს ყოველთვიური დამატება.   ფასი ორი შაური

№ 3 || ხუთშაბათი 1 ივლისი, 1926 წ. || № 3

ინგლისმა მუქარის წერილი გამოგვიგზავნა—გაფიცულ მუშებს რათ დაეხმარეთო.

ინგლისი ვერ ისვენებს,
ფიცხობს და მუშტს გვიღერებს,
ეშინიან მუშების.
იცის ვერ მოივერებს.
გვწერს რათ ეხმარებითო,
პატარძალს ჰგავს ჟინიანს,
თან ხომ მამლაყინწაობს
და თანაც ეშინიან.

ჩვენი ქვეყნის მუშები
იცინიან, მღერიან.
ინგლისის მუშები-კი
ჩვენთან კავშირს ელიან.
მუშა-გლეხის ერთობა
მომავალის ხიდია,
ჩემბერლენის მუქარა
მათ ფეხებზედ ჰკიდიათ.

კოოპერაციის დღე

სოფელ შვინდიანის კოოპერატივის გამგე შაქრო ჩერჩეტაშვილი დიდ მზადებაში იყო. კოოპერაციის დღის ჩასატარებლად ემზადებოდა.

შაქრომ ჯერ კიდევ ერთი კვირით ადრე მიიღო რაიონულ ეპოს გამგეობისაგან ასეთი მიწერილობა

„გევალებათ ფართედ ჩაატაროთ კოოპერაციის დღის კამპანია და ამ კამპანიის დაწვრილებითი ანგარიში წარმოუდგინოთ გამგეობას. კამპანიის ჩასატარებლად დაგახმარებთ კაცს. ეცადეთ. რაც შეიძლება მეტი ხალხი მოიწვიოთ“.

შაქროს გუნებაში ესიამოვნა. თან იმის ფიქრი აწუხებდა, რომ კამპანიის ჩასატარებლად საკმარისი ფული არ ჰქონდა, მაგრამ ის არც ამაზე დაღონებულა. შაქრო მოხერხებული ბიჭი იყო, კერძო ვაჭრებზე მიყიდ-მოყიდა საქონელი, შეაგროვა საჭირო ფული და შეუდგა მზადებას.

— ისეთი კამპანია გავმართო, რომ შენი მოწონებული. მთელ სოფელს დავუძახებ, ერთ კარგ ძროხას დავკლავ, რამდენიმე ცხვარსა, ღვინო კარგი აქვს ჩვენს კარაპეტას და სხვა რაღა გვინდა. ხელმძღვანელი სულაც რომ არ გამოგზავნონ, კარგი იქნება. ან-კი რა საჭიროა, განა მე კი ვერ გავუძღვები.

შაქრომ დაიხმარა მარჯვე ბიჭები, მთელი სოფლის გლეხობას შეატყობინა, რომ მომავალ შაბათს კამპანია მაქვს კოოპერატივის მოსაგონებლად. და, აბა, თქვენ იცით, თუ არ შემარცხვენთ და ყველა მოხვალთო.

ლეხობა გაკვირვებული დარჩა. ზოგიერთი ისე უხსნიდა ხალხს:

— მაშ რა გგონიათ, კომპერატივი ხალხისაა და ხალხმა უნდა მოიხმაროს კიდეც.

ზოგს მაინც არა სჯეროდა ეს ამბავი და მოუთმენლად ელოდენ შაბათ დღეს.

ივლისის პირველი შაბათი—სამი ივლისი—კოოპერაციის დღეა. შეგეწიოთ იმის მადლი. სოფელ წაბლიანის გლეხობას თავისი კოოპერატივის წინ მოეყარა თავი და ვიღაცას ელოდა.

კოოპერატივი ლამაზათ მოერთოთ ყვავილებით, მწვანე ფოთლებით, სურათებით და ხალიჩებით. აქა-იქ პატარა დროშებიც გამოეკიდათ. კოოპერატივის გამგეც კოხტად მორთულიყო და ხალხში ტრიალებდა.

— როდის-ღა უნდა მოვიდეს, ილავ, ი კაცი?— შეეკითხნენ გლეხები კოოპერატივის გამგეს,—შუადღე წამოვიდა და ის კი ჯერ არა სჩანს.

— მოვა, კაცო, მოვა! დიდი კაცია, უთენებლივ ხომ არ ადგებოდა და წამოვიდოდა.

ნახევარი საათის შემდეგ სკამზე შემდგარი მაზრის წარმომადგენელი უკვე ლაპარაკობდა კოოპერაციის დღის მნიშვნელობაზე. ლაპარაკით დაიღალა, დაიქანცა, ოფლში გაიწურა. ხალხი უარესად შეწუხდა.

— დღეს კოოპერაცია მოღონიერებულია და წელში გასწორებული,—განაგრძობდა მაზრის წარმომადგენელი.

გლეხობამ შეიყვარა თავისი კოოპერატივი.

— აი, ისე ღმერთი შენს ოჯახს ააშენებს, როგორც ჩვენი კომპერატივია!—აქა-იქ ჩაილაპარაკეს გლეხებმა.

— ხელს ნუ უშლით!—გააფრთხილა თავჯდომარემ.

— ამდენსა ლაპარაკობ, ორიოდე სიტყვა ამ ჩვენ კომპერატივზედაცა თქვი, რომ თანდათან უკან მიდის მაგის საქმე.—წამოიძახა ვიღამაც.

მომხსენებელმა გაიგო ეს სიტყვები, მაგრამ ყურადღება არ მიუქცევია.

— კოოპერაციას მივყევართ სოციალიზმისაკენ, ბედნიერებისაკენ... — განაგრძობდა მომხსენებელი.

— ჩვენი კოოპერატივი კი დაღუპვისაკენ მიდის!—არ ისვენებდა ერთი ახალგაზრდა.

— შიგ ჯერ სულ არაფერია და რაც არის, იმასაც თვითონ ეზიდება სახლში.

— ისე გამოაცალიერა, რომ თაგვები შიგ შიმშილით იხოცებიან.

— ერთი ამ ჩვენ კომპერატივზედაც გვითხარი რამე, შე დალოცვილო,--ეუბნებოდენ აქეთ-იქიდან.

— მე დავალებული მაქვს კოოპერაციის საერთაშორისო დღის მნიშვნელობაზე გავაკეთო მოხსენება და არა თქვენი სოფლის კოოპერატივზე.—გაბრაზდა მომხსენებელი.

გლეხები მაინც არ ისვენებდენ, მათ თავისი კოოპერატივის ბედი აინტერესებდა, ის კი მოჰყოლოდა და ხან საფრანგეთის კოოპერაციაზე ლაპარაკობდა, ხან იტალიისაზე.

მომხსენებელმა, როგორც იქნა, დაათავა თავისი სიტყვა და მოემზადა სოფელ შვინდიანში წა-

სასვლელად. ახლა იქ უნდა გაეკეთებინა მოხსენება. წასვლისას კოოპერატივის გამგეს ჩაულაპარაკა:

— ძაან ჩამორჩენილი ხალხია ამ თქვენს სოფელში, ძაან ბიჭობა გინდა, რომ მაგათთანა უხეშ და გაუთლელ ხალხს გაუძლო.

— რა ვქნა, შენი ჭირიმე, ხალხის სამსახური ხომ გაგიგია. მეტი რა გზა მაქვს, თუ არ გავუძლებ...

შუადღე კარგა გადასული იყო, რომ მაზრის წარმომადგენელი შვინდიანში მოვიდა. შორიდანვე მოჰკრა თვალი აუარებელ ხალხს. მისვლისას მას წინ მიეგება შაქრო ჩერჩეტაშვილი:

— უკაცრაოდ, შენი ჭირიმე, ამდენხანს გელოდით და ქს არის ეხლა-ლა დავსხედით.

მაზრის წარმომადგენელს ვერ გაეგო, რაში იყო საქმე, როცა მიხვდა—რაღა იქნებოდა, ხარჯი გაწეული იყო, თვითონაც კამპანიას შეუერთდა და სოფელ წაბლიანში გაბრაზებული გული იქ დაიმშვიდა.

გულთმისანი

ერთხელ ივანე ჩამოვიდა სოფლიდან ქალაქში. გაიარა ბაზარზე და შეხვდა ვიღაც შუახნის კაცს, რომელსაც გულზე რაღაც ქაღალდი მიეკრა. ქაღალდზე ეწერა:

„გულთმისანი. ვიგებ წარსულს, აწმყოს და მომავალს. ფასი ერთი აბაზი“.

ივანე შეჩერდა მის წინ. მხარიდან მოიძრო ხურჯინი და იქვე დადო.

— მიკითხავე!—უთხრა ივანემ, ამოიღო ჯიბიდან აბაზიანი და მისცა.

გულთმისანმა გაისწორა ლურჯი სათვალეები, ივანეს მარჯვენა ხელის ხაზებს დააკვირდა და დაიწყო:

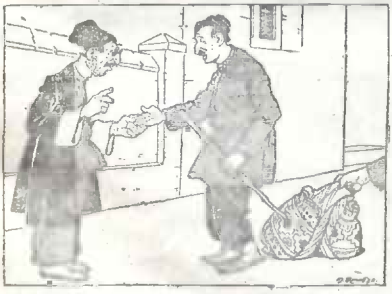

— ხაზები მიჩვენებს, რომ შენ სოფლიდან უნდა იყო ჩამოსული და რომ შენ საშუალო ტანის კაცი ხარ... ან ცოლიანი უნდა იყო, ან უცოლო...

— უცოლო ვარ.

— გაჩუმდი! მე თვითონაც კარგათ ვატყობ ხაზზე, რომ უცოლო ხარ. რომელ წელში დაიბადე?

— მე დავიბადე 1900 წელში.

გულთმისანმა შეხედა ცას, ტუჩები აატოკა, ჩმოიოხრა და დახედა ხელის ხაზებს.

— როგორც ხელის ხაზებიდან სჩანს, შენ ეხლა სრული 26 წლისა უნდა იყო.

ივანე შეშინდა, იფიქრა: ალქაჯი ხომ არ არის ესაო..

— ხელის ხაზებიდან სჩანს, რომ შენ სოფლიდან ჩამოსულხარ ქალაქში საქმეზე...

— მართალია, მართალი!—აღარ დააცალა ივანემ,—ეხლა ის გამიგე, მომავალში რა ბედი მელის.

— როგორც ხელის ხაზებიდან გეტყობა, საქმის გათავების შემდეგ შენ ისევ სოფელში დაბრუნდები...

— მართალია!

— და იცოცხლებ 77 წელს, 77 დღეს, 77 საათს და 77 მინუტს.

— ცოლს ვითხოვ, თუ არა?

— დამაცადე, ნუ მარევინებ. როგორც ხელის ხაზები მიჩვენებს, მეც ისე მოვდევ. მალე დიდი ბედნიერება გეწვევა.

— რა ბედნიერება, კოოპერატივში ხომ არ ამომირჩევენ?

— მეც ეგ უნდა მეთქვა, მაგრამ აღარც კი მაცლი. მალე კოოპერატივში აგირჩევენ, შემდეგ შეირთავ მდიდარ ქალს და იცხოვრებ ბედნიერათ.

— მალე იქნება?

— სულ არ გაივლის ორი თვე.

ივანემ სიხარულისაგან აღარ იცოდა რა ექნა, ტოკავდა, აღარ ესვენებოდა.

— მოიცა, მოიცა! ხელის ხაზები ერთ ცუდ ნიშანსაც მიჩვენებს, მაგრამ არაფერია, რაღაცას მოგპარავენ.

ამან ცოტა არ იყოს შეაფიქრა ივანე, უთუოდ საქონელს მომპარავს ვინმე და დავიღუპებიო. მიიხედა, სადაც ხურჯინი დადო და იქ აღარ დაუხვდა.

— ეს რა ნამდვილი გულთმისანი ყოფილა!—გაკვირვებულმა ჩაილაპარაკა თავისთვის, — რაც მითხრა, ყველაფერი მართალია, მითხრა რაღაცას მოგპარავენო და ეხლავე ამიცხადდა — ხურჯინი მომპარეს.

ივანე ისე იყო გახარებული გულთმისანის სიტყვებით, რომ ხურჯინის დაკარგვაზე სულაც არა დარდობდა.

სახრე.

ზრდილობიანი ნოქარი

— ორი არშინი ლენტი მომიჭერით.

— რა ფერი გნებავთ: თეთრი, შავი თუ წითელი?

— წითელი იყოს.

— ზაგრანიჩნი იყოს თუ რუსეთისა?

— თუნდა რუსეთისა იყოს.

—არა გვაქვს.

— მაშ ზაგრანიჩნი მომეცით.

— არც ზაგრანიჩნი გვაქვს.

— რომელიც გექვთ, მომეცით.

— არაფერი არა გვაქვს, ნუ მაცდენთ. რა გაშტერებული მიყურებთ, პირველათა მხედავთ!?.

ამინდი

ობსერვატორიიდან მიღებულ ცნობით ივლისის [illegible] ხევრიდან დაიწყება წვიმები, შეიძლება სულაც [illegible] ვიდეს. ასეთი ამინდები გასტანს ივლისის დამლე[illegible]

— სად მიდიხარ ბიძავ, ასე გაჩქარებული?
— საადგილ—მამულო განყოფილებაში.
— მაგდენი სგძალი რათ გინდა, რომ მიგაქვს?
— ეხ, ეს იქნებ არცკი მეყოს. პატარა რაღაც ცნობა მაქვს ასალები და შეიძლება ერთ, თვემდისაც მომაგვიანდეს.

შოლტი

ალარა გვაქვს გუნება
სეირნობის, ბოლთისა
ყველგან კუდი წინ დაგვხვდა.
იმ ოხერი შოლტისა.
მარტო ჩვენზე სიცილი,
სოფელს კიდეც ეყოფა.
თუ კი სადმე წავედით—
შოლტი გადაგვკელობა.
ეს რა ცუდი დრო დადგა,
რა ოხერი ჟამია.
გლეხის შრომა და ოფლი
ველარ შეგვიჭამია.
ამდენი დარდისაგან
ლამის ბოლო გვეღება,
აქ გლეხკორი და იქით
შოლტი გზაზე. გვეგება.
მოგვსპო, სულ მთლად აგვიკლო.
გაგვამწარა, გვაწყინა
და ზოგჯერ ჩვენ თავზეე
ისეე ჩვენეე გვაცინა.
ოხ, იმისი მომგონი,—
თუ კი სადმე ვიცანით...
ნეტაე ეშმაკი არის,
ქაჯი თუ გულთმისანი.
ან ასე დაწვრილებით
რა იცის და როგორა.
ყველგან შოლტი ქანაობს,
ყველგან შოლტი მოგორავს.
მემამულე-კულაკი,
მღვდელიც ასე ჩიოდა,
თემის ზოგ მოხელესაც,
ოფლი ჩამოსდიოდა.
დამფრთხალ-დაშინებულებს
და მცონარა კაცუნებს
შოლტი ასე ედება,
ურტყამს და უტკაცუნებს.

ნიაზური.

ტიმოთეს შარვალი

მტრისას, რაც ტიმოთეს ოინი დაემართა! მთელი სოფელი დღეს იმაზე ლაპარაკობს და სიცილს ბოლო არ უჩანს. ტიმოთეს ხალხში თავი ველარ გამოუყვია. სულ იმ შეჩვენებული მიხას ბრალი კი იყო. რა ეშმაკმა მოაფიქრა ასეთი წერილის დაწერა? მაგრამ მოდი, თავიდან დავიწყოთ:

ტიმოთე კორკოტაძე კაი ხნის დიაკვანი იყო სოფ. პრასიანის ეკლესიაში. ის სულ დაწინაურებას ცდილობდა და მღვდლობასა ნატრულობდა... მაგრამ მოხდა გასაბჭოება და ტიმოთეს ბედი უკუღმა შეტრიალდა: პრასიანის ეკლესია გადააკეთეს კლუბათ, ამ სოფლის მღვდელმა ანაფორა გაიხადა და კოოპერატივში დაიწყო მუშაობა, ტიმოთეს ვენახში უმიწაწყლო გლეხები ჩაუხიარა მიწკომმა, ჯორი მოჰპარეს, ტაბლები მოესპო და დარჩა პირში ჩალაგამოვლებული.

ერთი სიტყვით, ცხოვრება აყირავდა, ხალხი გამოიცვალა და პრასიანში მარტო ტიმოთე-ღა დარჩა ღვთისა და მეფის ერთგული. ის ჩუმად ნატრულობდა კომუნისტების დაღუპვას, ეკლესიის იმედს არა ჰკარგავდა და მღვდლობაზე ოცნებას თავს არ ანებებდა. თმა და წვერი უფრო მეტად გაეზარდა და გულში ფიქრობდა:— ვენაცვალე ღვთის მადლსა, იმას დიდი თვალები აქვს, ყველას ჰხედავს, როცა ეკლესია დაგვიბრუნდება, ი ჩვენი პირშავი ანაფორის ჩაცმას ველარ გაბედავს და მღვდლობა ჩემზე უპრიანი იქნებაო.

ტიმოთეს ზრახვები კრგათ იცოდა მისმა მომიჯნავე ახალგაზრდა მიხამ. მას მუდამ სძულდა მუქთახორა ხალხი და მღვდელი და დიაკვანი ხომ დასანახავად ეჯავრებოდა. მიხა განთქმულია თავისი ენამახვილობითა და ოინებით, მტრის კარს, თუ ვინმე თვალში ამოიღო! ტიმოთეს ქცევა ძალიან აბრაზებდა მიხას და გულში გაივლო მისთვის ისეთი ოინის დამართვა, რომ მთელი სოფლის სამასხროდ გახადა და უცდიდა მოხერხებულ შემთხვევას.

გავიდა ხანი. ზოგიერთ სოფელში ეკლესია ისევ გააღეს. პრასიანში კი ყურსაც არავინ იბერტყავდა. ტიმოთემ იფიქრა—ბედსა ვცდიო, და ქალაქში წასვლა გადასწყვიტა:

— მთავრობასა ვთხოვ, კლუბს გააუქმებს, კათალიკოსს შევეხვეწები—მღვდლობას მომცემსო. ცოლმა მოუმზადა საგზალი და თავისი შალის კაბიდან მშვენიერი შარვალიც შეუკერა. ტიმოთე იმავე საღამოს უნდა გასულიყო სოფლიდან...

ტიმოთეს მეზობელს ქვრივ საბედას ვაჟი ქალაქში ჰყავდა—მუშფაკში სწავლობდა. საბედამ უკანასკნელად მიიღო მისი წერილი, რომელშიაც სწერდა:

— დედაჩემო, ძალიან ცუდ მდგომარეობაში ვარ, შარვალი ისე შემომაცვდა, რომ გამოცდები მაქვს ჩასაბარებელი და გარეთ ვერ გამოვსულვარო.

შეწუხებულმა საბედამ სამი მანეთი ძლივს იშოვა და ტიმოთეს შეეხვეწა:

— ჩემ შაქროს წაუღეო.

— ძალიან კარგი,—უთხრა ტიმოთემ,—ამ საღამოს მივდივარ და დაამზადე.

საბედამ თვითონ წერა არ იცოდა. ამიტომ მიხასთან გადაირბინა და სთხოვა: შაქროსთან წერილი დამიწერეო. მიხამ მიზეზი რომ გაიგო, ბრაზნარევი დაცინვით ჰკითხა საბედას:

— მაშ, ტიმოთე აღარ იშლის და კლუბის გასაუქმებლად და მღვდლობის საშოვნელად ქალაქში მიდის, ჰა?

— ი, მიდის მაშა, ეგ ღმერთგამწყრალი, ძალიან კი მოირთო, ცოლს მშვენიერი შალის კაბა დააჭრევინა და შარვალი შეიკერა,—საწყალ შაქროს კი თურმე ისე შემოსცვეთია ი შარვალი, რომ—გარეთ ველარ გამოვდივარო. აი სამ მანეთს უგზავნი და მისწერე, რო იქ როგორმე ნახმარი მაინც იყიდოს...

მიხას რაღაც ეშმაკურმა აზრმა გაუელვა და დაიწყო წერა:

შტატ-გარეშე დარჩენილი

ხარი. ბაზეინ, ხელს ნუ მკრავ და უპატრონოთ ნუ დამტოვებ, ძროხის ალაგას მაინც მიმიღე...

„შვილო შაქრა!

გიგზავნი სამ მანეთ ფულს და ახალ შარვალს. რადგან ტიმოთეს ხურჯინში ადგილი არა ჰქონდა, ზედ ჩაიცვა და ისე მოაქვს. ტიმოთეს ისე მოეწონა, რომ ხუმრობითა სთქვა. შაქრას აღარ დავანებებო. შენ ნათურიანი ხარ და დიდხანს კი არ გატარებიო, ღელა ვენაცვალოო, ჩაცოვიდეს თუ არა, მაშინვე გაჰხადე და გამოეწყვე. შენი დედა საბედა“.

მისამ წერილი კონვერტში ჩასდო, ძისამართი დააწერა და გადასცა საბედას.

მეორე დილით ტიმოთე ქალაქში იყო. მთელ დღეს იძუნძულა ქუჩა-ქუჩა: ხან სასახლეში იყო მთავრობისთვის არზის მისართმევად, მაგრამ მეკარემ არ შეუშვა: თუ სოფელს საქმე აქვს, უშენოთაც მოაწყობენ გლეხებიო. ხან კათალიკოზის კართან აიტუზა, მაგრამ პასუხად მიიღო:

— ჩვენი თავიც გაგვკვირებია, შენ რაღას გვეტმასნებიო?

ტიმოთეს იმედი გაუცრუვდა და ბინდისას არაქათგამოლეული დაბრუნდა ავლაბრის სასტუმროში.

ის ღამე ხვნეშითა და ბორგვით გაატარა. გათენებისას კი აიკრიფა ბარგი და შაქრასკენ გასწია წერილის გადასაცემად. ტიმოთე იმავე დილას აპირებდა სოფელში დაბრუნებას და ჩქარობდა, რომ სადგურზე არ დაჰგვიანებოდა... ჯერ კიდევ კარგათ არ გათენებულიყო, როცა შაქრას ოთახს მიადგა და დააკაკუნა:

— გააღე შაქრა, ტიმოთე ვარ, დედაშენისაგან წერილი ჩამოგიტანე.

შაქრა წამოდგა, გააღო კარები და ტიმოთე შეიპატიჟა.

წერილის წაკითხვის შემდეგ შაქრა უფრო მხიარულად ელაპარაკებოდა ტიმოთეს და თან იმის შარვალს თვალს არ აშორებდა. ბოლოს ხელითაც კი გაუშინჯა და სთქვა:

— მართლაც, მშვენიერი შარვალია!

ტიმოთემაც დაუმოწმა მშვენიერიაო, მაგრამ შაქრას ბრაზი მოსდიოდა, რომ ტიმოთეს ამდენხანს მაინც ზედ ეცვა და არხეინად ლაპარაკობდა.

ბოლოს ტიმოთე წამოდგა, ხელი გაუწოდა და უთხრა:

— მშვიდობით შაქრა, მატარებელზე მეჩქარება...

შაქრა განცვიფრებით მიაჩერდა და თან ჰფიქრობდა: ვაი თუ მართლა არ დამანებოსო, მაგრამ ერთი გაბედოს და ცოცხალს არ გაუშვებ აქედამაო. ბოლოს გაბრაზებით ჰკითხა:

— მართლა მიხვალ?

— მართლა!...

— მერე შარვალს რატომ არ იხდი!

ამის გაგონებაზე ტიმოთემ თვალები სჭყიტა და გული გადაუქანდა.

— შაქრა, რას ამბობ, ხომ არ გაგიჟდი!

— სიგიჟეს გაჩვენებ, თუ ბევრს ილაპარაკებ! ამ წუთში ჩაიხადე შარვალი!

— არა ძმაო, შენ სრულ ჭკუაზე არა ჩანხარ, წავიდე, თორემ შარს შემამთხვევ. და ტიმოთე კარებისაკენ გატრიალდა. მაგრამ თვალებგანთებული შაქრა სწვდა კისერში და მაგრა შეანჯღრია.

— შარვალი გაიხადე, თორემ აქვე წაგახრჩობ! მოგეწონა და აღარ იხდი განა, შე ყაჩაღო, შენა. მე სირცხვილით გარეთ ვერ გავდიოდე და შენ კი ნაირ-ნაირები მომინდომო?...

ტიმოთემ მაგარი მუჯლუგუნი ჰკრა ფერდში და თავის განთავისუფლება სცადა. შაქრას სიბრაზით სისხლი ყელში მოაწვა, ვეფხვივით ეძგერა ტიმოთეს და იატაკზე გაართხა, დაუწყო ცხვირპირში ცემა და თან ჩასძახოდა:

— არც ეხლა გაიხდი, შე ქოფაკო? მაშ მე გაგხდი ძალით, არა, ცემაც რო მომინდომე!...—და თან გაჩქარებით შარვლის ღილებს უხსნიდა...

ტიმოთეს ღრიალი და ფეხების ქნევა არაფერს შველოდა, ისე მაგრათ ჰყავდა ჩაბღუჯული შაქრას, რომ სანამ შარვალი არ გაჰხადა და რამოდენიმე მაგარი წიხლი არ ჩააზილა, ხელი არ აუშვია...

არ ვიცი, სანამდის გაგრძელდა ეს ზედავორია, მაგრამ ის კი მთელმა ავლაბარმა დაინახა, როცა თმებგაპენტილი, კარგათ ნაბეგვი და მტვერში ამოსვრილი ტიმოთე უშარვლოდ გარბოდა ქუჩაში.

ტიმოთეს მარცხი მალე მთელმა სოფელმა გაიგო, დედაკაცებმა ნამდვილ ამბავს ჭორებიც დაუმატეს და პრასიანელებს დიდხანს არ შემოლევიათ მხიარულების მასალა.

ფარსადან.

დიდი სიცხეები

რევიზიების გახშირების გამო ბევრს დიდი სიცხე დაუდგა.

მომჭირნეობის რეჟიმი

გორში მიმავალი ხალხი მხოლოდ მცხეთამდე იღებს მატარებლის ბილეთს. იმას იქით უფასოთ მოგზაურობს.

უდრო-უდრო სცენები

ორშაბათი მსახიობთა დასვენების დღეა. მიუხედავად ამისა, მსახიობი ქალი ლილი ცენტერაძე ყოველ ორშაბათობით სცენებს უმართავს თავის ქმარს ევვიანობის ნიადაგზე.

ექიმთან

— რა გტკივათ?

— თვალები მტკივა, ველარაფერს ვხედავ.

— ალბად თქვენ სარევიზიო კომისიის წევრი იქნებით.

ძველებური მოხელეები

მაზრის მოხელე ცენტრის მოხელესთან.

თემის მოხელე მაზრის მოხელესთან.

სოფლის მოხელე თემის მოხელესთან

გლეხები სოფლის მოხელესთან.

როგორ გახდა ტარასი „სოციალისტი“

ტარასი ჩვენი სოფლის მღვდელი იყო.

ეკლესიას, რომელშიაც სწირავდა ტარასი, კომსომოლებმა უწოდეს: **„ტარასის კოოპერატივი“**. მშობლები ტუქსავდენ შვილებს, მაგრამ „ღვთისპირიდან გადავარდნილები“ (ასე უწოდა კომსომოლებს ტარასიმ), მაინც თავისას არ იშლიდენ.

და როცა ბაბინე ეკლესიაზე მიდიოდა ზიარების მისაღებად, კომსომოლმა შვილმა გრიშამ დაცინვით უთხრა:

— აბა, დედაჩემო, შენ იცი, თუ რამეს მიყიდი „ტარასის კოოპერატივში“.

— სუ, შვილო, სუ... ღმერთმა არ გაიგონოს!

— რას გაიგონებს ადამის წლის გამოყერყეჩებული?

შვილს რომ კიდევ უარესი არ ეთქვა ღმერთზე, ბაბინემ გაჩუმება ამჯობინა...

ბაბინე ეკლესიიდან უდროოდ დაბრუნდა. სახეზე შიში და ბრაზი ეტყობოდა.

— დედა, რა დაგემართა, სახეზე ფერი არა გაქვს! რატომ ასე ადრე დაბრუნდი?!—ეკითხებოდა გრიშა.

— გენაცვალოს დედა, ჩემო ჭკვიანო ბიჭო... რასაც შენ მეუბნებოდა მღვდლებზე, სულ მართალი ყოფილა... უიმე, რა მითხრა იმ შეჩვენებულმა! ფუ, მეხი კი ჩავაყარე ტარასიას მის ამღვრეულ თვალებში... როცა საკურთხეველში შევედი ალხარების ჩასაბარებლად, იმ უსინდისომ დამიწყო ლაპარაკი:

— ბაბინე ქალო, შენც ქვრივი ხარ და მეც... სული ნუ წაგიწყდება... იწამე ღმერთი და,—სული იცხონე... შენც იცხონე და მეც მაცხონე... ვითომ, რა იქნება რომ... ა, ქალო!—და იმ შეჩვენებულმა ხელები მომკიდა მოსახვევად...

— ყოჩაღ... ყოჩაღ, ტარასი... ძალიან გამიხარდა, ძალიან.—იცინოდა გრიშა.

— ბიჭო, გადაირიე შენ?! დედაშენს შეურაცხყოფა მიაყენეს და შენ იცინი?! ვაი ჩემო თავო...

— რა გინდა, რომ ვუყო?

— როგორ, თუ რა მინდა!? ყველაფერი სიავე უქენი!

დამეხმარები?

— დაგეხმარები კი არა, შენ რომ ეს სირცხვილი გადაყლაპო, მერმე ჩემი შვილი არ იქნები, და იმ თხაწვერას მაინც არ შევარჩენ.

— ჰო-და, აბა, მე რომ გითხრა, ისე მოიქეცი: ტარასი ისევ დაგიწყებს... შენც დაჰპირდი... მოიპატიჟე სახლში... მე დავიმალები... დაათვრე და როცა ჩაეძინება, შემოვალ და მერე მე ვიცი, რასაც ვუზამ...

ტარასიმ, როცა ბაბინეს ეზოში ჩავიდა, ფანჯრიდან შეიხედა ლამპით განათებულ სახლში, სადაც „ღვთისპირიდან გადავარდნილი“ კომსომოლი არ სჩანდა, ხოლო ბაბინე სუფრას აწყობდა.

როცა ტარასი სახლში შევიდა, მაშინვე უნდოდა ბაბინეს ჩახვევა, მაგრამ შეაჩერა:

— ჯერ ადრეა, მამაო ტარასი... არავინ გვაყურადებდეს...

ტარასის ღვინო მეტად გაუტკბა.

— ზიარებაა, ნამდვილი ზიარება,—ამბობდა იგი და ჭიქებს ჭიქებზე სცლიდა.

როცა ღვინო მაგრად მოეკიდა, ლოგინზე მიგორდა.

— აბა, მოდი, ჩემო ბაბინე... ორივე ქვრივები ვართ... რა გაეწყობა... ასეთი ცხოვრება... მე' კი არა, მოხუცებულმა კაცმა—იოსებმა მარიამი... მაგრამ ის

სწყენია ღმერთს, პირიქით: მათი ბუში იშვილა... აბა, ჩემო ბა...ბი...ნე.—ბოდავდა ტარასი, თითქოს ავადმყოფიაო.

ბაბინემ ლამპას დაუწია—სინათლე მოაკლო. ამით ანიშნა გარედ მყოფ შვილს, რომ ტარასის ჩაეძინა. ბაბინეს გული უცემდა. არ იცოდა, თუ რას აპირებდა გრიშა, და მხოლოდ მაშინ მიხვდა, როცა სახლში შემოსულ შვილს ხელში მაკრატელი დაუნახა:

გრიშამ გაკრიჭა მძინარე ტარასი, რომელსაც თავის გრძელს და დიდთმა წვერ-ულვაშიდან მხოლოდ ნიკაპზე დაუტოვა თხის წვერის და ეშმაკის კუდის მსგავსი წვერის ნაწილი და ცალი, მარცხენა ულვაში.

როცა საქმეს მორჩა, გრიშა ისევ გარედ გავიდა, ხოლო ბაბინე გიჟივით დაეცა თავს ტარასის და შესძახა:

— ვაიმე, დავიღუპე... თავს უშველე, მამაო... ჩემი შვილი-კომსომოლი მოვიდა...

თავზარდაცემული და დარეტიანებული წამოვარდა ტარასი. ხელი მოუსვა ანაფორას და ჯვარს, ფანჯრიდან ისკუპა და გაიქცა, თავს უშველა.

მეორე კვირას არტისტივით წვერ-ულვაშ თმაგაკრეჭილ-მოპარსული და მამაპაპურ ჩოხა-ახალუხში გამოწყობილი ტარასი სოფლის კრებაზე აცხადებდა:

— მე ვსტყუოდი... მე არა მრწამს სარწმუნოება... მე აღარ მინდა მღვდლობა... ამიერიდან მეც სოციალისტი ვარ... **ისელი.**

იმერული სცენა

ჟეიზა არ დეიქცა იი საათი, როცა ჩემმა შვილებმა ლიზაიამ და ნადიამ ქალაქში წასვლაზე დამიწყეს ლაპარაკი. მარა რომ გამოჩერჩეტდება კაცი შეჯდება ჯორზე, უარესი დეემართება.

რაცხა იი ორი ბაღანაი მყავდა, მევიძულე თავი და ვიფიქრე,—თავი არ მინდა ცოცხალი, თუ ამ ჩემს ბაღნებს გილმაზიაა თუ რაცხაა არ გავათავებიე მეთქი.

გაათავენ მართლა ხონის გილმაზია, ვიფიქრე, აი გათენდა ჩემთვის კალანდაი, დოუფსე მტრებს თვალები მეთქინ, მაგრამ არ მოგჭამოს ჭირმა, დამიჯდენ სახლში დადეშკელიანებივით გულსაკლავად. გავსკდი გულზე, მოდი და ნუ გაკუჭდები კაცი. დღეში ფუთი პურისფქვილი არ ყოფნით სახეზე წასაცხებლად. არც ქსოვენ, არც კერავენ, ნასტავლი ვართ, რა გვემასქნება, რა ჩვენი საკადრისიაო.

გავკუჭდი კეკალი კაცი, დეიქცეს იმის ოჯახი, ვინცხამ გილმაზია მოიგონა. დეიბრუწა ჩემი ცოლის გამომცემლის ოჯახი. ის დედაგაღლეტილი მთლად ჩურჩუტაი ქე არ შემხვდა. აიყოლიეს შვილებმა და ერთ დღეს ქე არ დამიწყო ფუჩუნი:

— ახლა რაცხა უსმინარიე არის, თუ ინვერსალინტეტი, გინდა თუ არა, უნდა გავაგზავნოთო.

— აპა. აპა, აპა, დედაკაცო, რომ დაგიბრეცია მაი თვალები, ქვეყნის გლახასავით დაჩერჩეტებ, თავში ხომ არ გირაკუნებს მეთქინ. რაცხა ვასწავლე, ისიც ეყოფათ მეთქინ,მაგრამ მათ ვერაფერი შევასმინე. იმათ მაინც თავისი ქნეს და ლიზაია ქუთაისისაკენ წევიდა და ნადია—თბილისისაკენ.

ვიფიქრე, ჯანდაბას, იქ სამსახური იშოვონ და თავს მაინც ქე დეიპურებს მეთქი. არ გასულა ექვსი თვე და წერილი მივიღე ნადიასაგნ. გაუშანშხალებია იი დაღუპულს წერილი და მწერს: „ბაბა, ხუთი თუმანი გამომიგზავნე, თვარა შიმშილით ვკვდები, იცოდე თავს დევიხრჩობ. მერე ხომ იცი, ბაბა, იქ ახალგაზრდები გავიცანი და „ლაკის“ ტუფლები უნდა ვიყიდო“.

შემომეყარა კეკალ გულზე, მარა რას ვიქმოდი. ხასიათში კიდეც მიხაროდა, ეგება ვინცხას მიეწონოს და შევატყუო მეთქი, მე დასაღუპავმა იი კი ვერ მოვიფიქრე, რომ ცხრასაჟენიანი ცხვირი აქვს, ფეხებში ულლიანი ღორი გაუძვრება და ვინ ითხოვდა იმას. გავყიდე ყოლისფერი და გუუგზანე, რაღა მექნა.

გავიდა კიდომ ხუთი თვეი და ქე არ ჩამოღლაბუცდა შინ. რაცხა გასუქებული მეჩვენა. დამინახა, მომაყვირა:

— ბაბაი, ჩემი ბაბაი, მისი ჭირიმეო.

შევხედე ჩემი დასაფსები თვალებით, რას დეინახავ ყაძახი, მუცელი გუდასავით ქე არ გაბეროდა.

მივხვთი, რაშიც იყო საქმე. შევყვირე, შემკივლა. გამოხტა ჩემი დედაკაციც და იმანც შეჩხავლა.

ამის შემდეგ ჭიშკართან ველარ გამიბედავს გახედვა.

მეშინია, ლიზაიეც არ ჩამოვიდეს ასე თვარა, თავის მოკვლა მაქ გადაწყვეტილი. მერე დაჯდენ და მიყარონ კეკალი. **ივანიკა.**

კინო სურათი

როდინოულის თემისთვის
რა საამური დარია.
დღე არ გაკა, რომ დ[illegible]
არ გაასვენონ მკვდარია.
ოთხწლედის მასწავლებლები
მომზადებული არიან,
უყვართ ალაჰი-ქელეხი,
წადიან, მიუხარიათ.
რომ ლუკმა შეხვდეთ მსუქანი
ღვდლის მეგობრობა სჯობია
იყის არჩევა კერძისა
და ღვინის კარგი მცნობია.
გზად გაუარეს მამას,
მთავარს, დიაკვანს, მნათესა.
აცხობენ: ღმერთმა აცხონოს,
ეს რა სიკეთე დათესა.

[illegible] მკვდარი მა[illegible] წევს,
ჯერა სცოდნია ხუმრობა.
სიცოცხლეშიაც უყვარდა
ნასწავლი ხალხის სტუმრობა.
ლამის კუბოდან წამოხტეს,
გადაუხადოს მადლობა.
ხალხი გროვდება, გგონია
იმართებოდეს ნათლობა.
ღვდელმა ჩაიცვა აბჯარი,
მაღლა ამართა ჯვარია.
გალობს, ცოდვილობს, რომ უფრო
მაგრა აცხონოს მკვდარია.
მასწავლებლობაც კუბოს წინ,
დაჩოქილია, ჰკუნტია.
პირჯვარს იწერენ, ტირიან,
ქელაპტარები უნთიათ.
დიაკვანს სახე ულიმის,
მას სული გაუყიდია.

ფიქრობს ქელეხი დაიწყოს,
მკვდარი ფეხებზე ჰკიდია.

სამოთხის კარი გაუღეს,
მკვდარს დაულოცეს მგზავრობა.
უსურვეს იმ ქვეყანაში
სხვა მკვდრების მამამთავრობა.
სუფრა გაშალეს ნაზუქით,
ქადით და შილაფლავითა.
მასწავლებლები ჯამებში
შიგა ძვრებიან თავითა.
ღვდელმა, ქელეხის ბელადმა,
ღვინო ყანწებით დალია.
მნათემ ხურჯინი აავსო,
სხვებმაც გადაჰკრეს ძალიან.

ფერხულიც მალე ჩააბეს.
წრე შემოავლეს ბექურსა.
ღვდელი და მასწავლებელი
კოხტად უსვამენ ლეკურსა.
ხან კინტოურსაც უვლიან,
მტვერს აყენებენ ბუქნითა.

ხალხი მოგროვდა სოფლიდან
და მახლობელი დუქნიდან.

ღვინომ აჯობა სუფრას,
თავში დავთრები არია.
ვის ახსოვს ან მასპინძელი,
ან დამარხული მკვდარია.
შელაპარაკდენ დაბოლოს
მკვდარსაც დაუწყეს გინება.
ნასწავლ ხალხს ლანძღვა-გინებაც
მაგარი ეცოდინება.
სკლავიც გაშალეს, ღვდელს მოსცხეს
და ჩაუშრილეს თვალია.

მნათეს ხურჯინი დაკარდა—
მუშტი რომ მოხვდა ძალიან.
მთავარმა ქუდი დაკარგა
და სახარება დახია
ტიროდენ, ასე ამბობდენ:
რაც მოგვხვდა, ჩვენზე ახია.
მასპინძელს ერთი შემოსცხეს—
მკვდრის ნაცვლად თავსა ჩიოდა.
ხალხის სიცილი, ხარხარი,
ქალაქში ჩამოდიოდა.

თხუნელა.

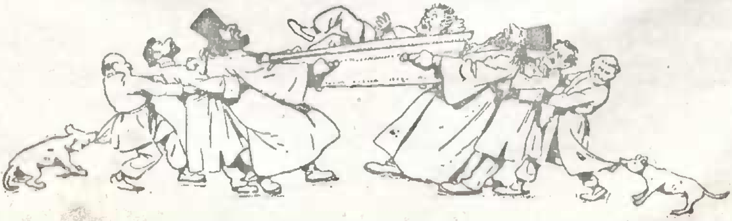

პირში კატა შცა

— ახ ნეტა ჩვენ სოფელშიც იყოს ეკლესია.
— რათ გინდოდა, ეხლანდელ ლაწირაკებს ხომ ბლარაფერი გწამთ?!
— როგორ თუ რათ მინდოდა, სხვებს რომ ყველას კლუბი აქვს, ჩვენც იმ ეკლესიას გადავაკეთებდით და კლუბი გვექნებოდა.

ალწერა

— დედი, რამდენი ფუთი პური მოგდის წელიწადში?
— წელიწადზეა დამოკიდებული, ხან შეიძლება ასი ფუთიც მოვიდეს, ხან კი — ათი.
— მაშ, ას-ათ ფუთს ჩავწერ.

ეფანეს მართიკო

ეფანე სიკინჭილაძეს, რაც დროება გამოიცვალა, ჩვენში დარჩეს და, ჭამის მადა წაუხდა. ველარ უშველა ვერც წმიდა გიორგიმ, ვერც იოანე ნათლის მცემლის მადლმა, და ბოლოს იმედ დაკარგულმა, წვერიც გაიპარსა.

წვერის მოპარსვამ მაინც არ უშველა.

— ჩემი ცხოვრება აღარ ღირს, ფოფოდია! თავი უნდა მოვიკლა, მაგრამ რა უყო მართიკოს. ქალიშვილი ქალია. ტანზე ვერ შეუკერეთ და ფეხზე

— თავს რომ იკლავ, რავა, საიქიოდან გამოუგზავნი ტანზე, თუ რავა ფიქრობ, ბოშო!—გაიკვირვა ფოფოდიამ.

ფუფუნებაში აღზრდილი გასათხოვარი მართიკო დაღონებული იყო. ცალკე სიტიტვლე აწუხებდა, ცალკე სიმშილი. მამამისი სხვას ორმოც დღეს ამარხულებდა წინათ და ეხლა თვითონ მთელი წლობით მარხულობდენ.

მართიკომ გადასწყვიტა ქალაქში წასვლა და იქ ადგილის შოვნა.

— პურის ფულს მაინც ვიშოვი და თავს როგორმე შევინახავო,—ფიქრობდა.

ეფანე წინააღმდეგი იყო, მაგრამ სხვა გამოსავალი გზა არა ჰქონდა.

მართიკო ჩავიდა ქალაქში. ბევრი იარა დაწესებულებებში სამსახურისათვის, მაგრამ არავინ აიმედებდა. შინ დაბრუნებულიყო—რცხვენოდა, რომ დაბრუნებულიყო კიდეც,—ვის არ უნდა. არა და გამოსავალი გზა სხვა ვერ ეპოვა. მართალია, მართიკომ ბევრი ნაცნობი გაიჩინა, მაგრამ ეს არ შველოდა საქმეს.

მართიკო და ერთი ახალგაზრდა ვაჟი, რომელიც ასე, ორმოცი წლისა იქნებოდა, დამეგობრდენ.

გავიდა ხანი და მართიკოს პირი აუმჟავდა. რალაც მომიზეზება დაიწყო, გასუქდა. მართიკო კი გასუქდა, მაგრამ მისი მეგობარი ჟორჟიკა,—ასე ეძახდა მართიკო,—ძლიერ გახდა. ის გახადა მოულოდნელმა დარდმა.

ჟორჟიკა კარგს სამსახურში იყო. სპეცს ეძახდენ და სამასი მანეთი ჰქონდა თვეში ჯამაგირი.

მართიკოს მალე ვაჟი ეყოლა. ეფანე ბაბუა გახდა.

ჟორჟიკა იმიტომ არ ირთავდა ცოლს, რომ ბავშვები ეჯავრებოდა და უცაბედმა შემთხვევამ მას უკანონო შვილიც კი შესძინა.

დაუწყო მართიკოს მტკიცება—ჩემი გაკეთებული არ არისო, მაგრამ სასამართლომ დაამტკიცა ჟორჟიკას სიცრუე.

— რას იზამ, მოქალაქე ჟორჟიკა, ეს ბავშვი შენი გაკეთებულია, სამსახური კარგი გაქვს. კანონით მართიკოს უნდა აძლიო ყოველთვიურად სამოცდა ხუთმეტი მანეთი ბავშვის აღსაზრდელად.—გამოუცხადა მოსამართლემ.

— ვაძლიო... რატომ უნდა ვაძლიო... მე რა მოვალე ვარ... მაგასთან მე დიდხანს არ ვყოფილვარ... შევცდი... შეუგნებლად შევცდი...

ლაპარაკი ზედმეტი-ლა იყო, ჟორჟიკაც რას იზამდა, დაემორჩილა სასამართლოს განაჩენს.

მართას სხიარულს საზღვარი არ ჰქონდა. ამაზე უკეთესს სამსახურს ის ვერასოდეს იშოვიდა. სამოცდა ხუთმეტი მანეთი მოიგდო ხელში.

ქორქიკამ დასწყევლა მართიკოსთან შეხვედრის დღე და სამუდამოთ მოშორდა მას.

მართიკოს, რაც ის სოფლიდან წამოვიდა, ერთი წერილიც არ მიუწერია დედმამისათვის. ახლა კი დაჯდა და დასწერა წერილი:

— „ძვირფასო მშობლებო! მე, რაც შინიდან წამოვედი, ბევრი ვეძიე სამსახური, მაგრამ ვერ ვიშოვე. მერე, როგორც იყო, გავიცანი ერთი კაცი, სახელად ქორქიკა ჰქვია. შემომიჩდა, იმას თურმე ჩემი მოტყუება უნდოდა, და შვილი შემეძინა, ძაან ლამაზი ბიჭი კია. მერე უარი თქვა:—ჩემი შვილი არააო. ვუჩივლე, დავუმტკიცე და ეხლა სასამართლოს ძალით თვეში უნდა მაძლიოს სამოცდახუთმეტი მანეთი. ფულს ყოველთვე ვღებულობ. ასე რომ, ეს სამსახურს სჯობია, მე მგონია. ამას ვერც რეჟიმი ეკონომია შეეხება და ვერც სხვა რამე. მალე ოთახს ვიშოვი და ...ს ჩამოგიყვანთ“. ასე დაათავა წერილი.

შ. შოლტაძე.

უდანაშაულოდ დასჯილი

...ფუტკრე იორდანე შუახანს გადასული კაცია. ერთ დღეს ეზოდან გაიხედა და დაინახა მისკენ ...მავალი უცხო კაცი ბრეზენტის პლაშჩით და ...თფელით.

— გამარჯობა ბიძია!—შორიდანვე მიესალმა ...ი და ეზოში შესვლისას იქით გაუხვია, სა... ფუტკრის სკები ეწყო.

— შენია ეს ფუტკარი?

— მაშ ვისი იქნება?!—გაკვირვებით მიუგო იორდანემ.

— მე მოველ დავათვალიერო შენი ფუტკარი, გამოვარკვიო, როგორ უვლი, რამდენი გყავს და სხვა. აბა მითხარი, რამდენი სკა ფუტკარი გყავს, მხოლოდ არ-კი მომატყუო, არც მეტი მითხრა, არც ნაკლები.

იორდანემ იფიქრა—ეს უთუოდ გადასახადის შემოსაწერად აგროვებს ცნობებსაო და განიზრახა მისი მოტყუება, ნაკლების ჩვენება.

— სულ ხუთი გეჯა ფუტკარი მყავს.

— როგორ თუ ხუთი!—გაიკვირვა სტუმარმა,—შარშანდელი აღწერით შენ გყავს 50 სკა ფუტკარი.

— რა ვუყოთ, რომ მანდ ასეა ნაჩვენები,—ამაყად მიუგო იორდანემ, — მართალია, ორმოცდაათამდე სკა მაქვს, მაგრამ მხოლოდ ხუთ სკაში მყავს ფუტკარი, დანარჩენები ცარიელია. თუ გინდათ, წავიდეთ და გაჩვენებთ, აქვე სოფლის ბოლოშია.

— ისეც მჯერა, — უთხრა სტუმარმა, — მაშ ხუთ სკას ჩავწერ. ეხლა ეს მითხარ, წელიწადში რამდენ ფუთ თაფლს იღებ?

— რას უნდა ვიღებდე, შენი ჭირიმე, ფუტკარს თავის საზრდოთაც არ ყოფნის.

— მაშ შენ სპეციალურად მეფუტკრეობას არ მისდევ, როგორც გეტყობა?

— რა ბრძანებაა, შენი ჭირიმე, მე მხოლოდ თავს ვირთობ ამით, თორემ მეფუტკრეობისათვის სად მცალიან.

სტუმარმა გაათავა ცნობების შეკრება, ჩაიწერა ყველაფერი, რაც საჭირო იყო, ჩადო პორტფელში და თავის გზას გაუდგა.

პატარა ხნის შემდეგ იორდანესთან მოირბინა მეზობლის ახალგაზრდა ბიჭმა და შესძახა:

— ძია იორდანე, შენთან ხომ არ ყოფილა პორტფელიანი კაცი?

— იყო და ეს არის ეხლა წავიდა.

— მაშ, ეხლა ჩვენს საფუტკრეში მოვა, წავიდე იქ დაუხვდე, თორემ მამაჩემი ნაკლებს აჩვენებს და დავიღუპებით.

— მოიცა, რას ამბობ! ნაკლებს თუ აჩვენებს, კარგს გააკეთებს. მეც მოვატყუე. ორმოცდა ათის მაგივრად, უთხარი—ხუთი სკა ფუტკარი მყავს მეთქი. წელიწადში ორმოც ფუთ თაფლს ვიღებ, იმას სამი ფუთი ჩავაწერინე. ასე რომ არ მოვქცეულიყავ, მომაწერდნენ აუარებელ გადასახადს და ის უნდა მეხადა.

— რის გადასახადი, რა გადასახადი, რას ამბობ, კაცო, ის კაცი მაზრის საადგილ-მამულო განყოფილების წარმომადგენელია და ეს ცნობები იმისათვის სჭირდებათ, რომ იმ მეფუტკრეს, რომელსაც კარგათ აქვს დაყენებული მეფუტკრეობის საქმე. დაასაჩუქრონ, მისცენ ახალი და გაუმჯობესებული სკები და სხვა, რაც კი საჭიროა. ასეთი გზით მთავრობა ცდილობს ხელი შეუწყოს მეფუტკრეობის განვითარებას.

— ვაი, დაღუპულო თავო!—თავში ხელი შემოიკრა იორდანემ,—ჩემი ტყუილებით როგორ დავღუპე ოჯახი. ეხლა რაღა უნდა ვქნა? სხვები დახმარებას მიიღებენ, მე კი არა.

წასვლის წინ პორტფელიანი კაცი თემის აღმასკომის თავმჯდომარეს ესაუბრებოდა:

— ჩვენს სტატისტიკურ ბიუროდან ყველა ძველი თანამშრომლები დაითხოვეს და ახლები მიიღეს. დღეს დავწმუნდი, რომ კარგათ მოიქცნენ მათი დათხოვნით. მთელი მათი ცნობებიდან თითქმის არც ერთი სწორი არ არის. მათი ცნობებით, ამ სოფელში ძალიან განვითარებულია მეფუტკრეობა, აუარებელ თაფლს იღებენ ყოველწლივ და მეფუტკრეები მხოლოდ ამ საქმეს მისდევენ. დღეს მე ჩამოვიარე მთელი სოფელი და რა ვნახე? ათასში ერთსა ჰყავს ფუტკარი და ისიც თითო-ოროლა სკა. ფუტკრიდან მათ თითქმის არავითარი შემოსავალი არა აქვთ და თუ მაინც მისდევენ მეფუტკრეობას, მხოლოდ თავის გასართობად. აი, როგორი სტატისტიკოსები გვყავდენ წინათ.

ამ ლაპარაკში შეკმაზული ცხენი უკვე მოიყვანეს, შეჯდა და წავიდა სამაზრო ქალაქისაკენ.

ტეტია.

შოლტაძის მოგზაურობა

ერთი თვის წინეთ სოფლების დასათვალიერებლად გაფრინდა ჩვენი ჟურნალის თანამშრომელი შოლტაძე.

შოლტაძე გადაფრინდა თავფქვილაძის ახლად გამოგონილ ჰაეროპლანით. შემოიარა საქართველოს თითქმის ყველა სოფელი და ამ დღეებში მოფრინდა ისევ თბილისში.

ვათავსებთ მის მოგზაურობის დროს მიღებულ შთაბეჭდილებსა:

— მინდოდა პირველად ქალაქ **სიღნაღში** ჩამოვფრენილიყავ, მაგრამ ქარმა სოფ. **შრომაში ჩამაგდო.**

ძნელი ყოფილა შრომაში ჩაფრენა, გზა მეტად ვიწრო მეჩვენა. იქაურ გლეხს ვკითხე:

— კაცო, ე რა გიქნიათ, გზები რომ შეგივიწროებიათ მეთქი.

მან მიპასუხა:

— არ გამცე, დანა არ გამოისვა ყელში და მოგახსენებ: ახალ საბჭოს წევრებმა შეავიწროვეს ეს გზა. გზებს მოაკლეს და თავიანთი ეზო გაიფართოვეს. სოციალიზმია ახლაო,—ამბობენ.

არ მომეწონა შრომის საბჭოს ასეთი მოქცევა; გლეხს ერთი შოლტი დაუტოვე მათ გასარონგავად და ჩავფრინდი **წნორის-წყალზე**. შემოესიენ გლეხები და მომესალმნენ.

— ქალაქელი ხარ?—მკითხეს.

— დიახ მეთქი,—ვუპასუხე.

— შენი ჭირიმე გვიშველე რამე, იქნებ მოგვიხერხო და ჩვენი თემალმასკომის თავმჯდომარე მოგვაშოროვო,—მთხოვეს გლეხებმა.

— რა დააშავა?

— ლოთობს, გვემუქრება, ლანძღვა-გინების მეტს არაფერს აკეთებს და არც იმას უკადრისობს...

გლეხმა აღარ დაათავა სიტყვა, მაგრამ მე მივხვდი, რომ ქრთამზე ლაპარაკობდა.

გადავწყვიტე ჩამესვა ჰაეროპლანში და თბილისის გამსახლში ჩამომეყვანა. მაგრამ, სადღაც სამიკიტნოში წასულიყო საქეიფოთ და ვერ ვნახე.

საღამო ხანს მომშივდა, უსადილო ვიყავი, იძულებული გავხდი ისევ გაღმა გავსულიყავ **ვარდისუბნის წითელ სასადილოში.** მომიტანეს საჭმელი, მაგრამ ჭამის მადა წამიხდა. ჩემს მეტი ყველაფერი შიგ იყო. ვირთხებმა ფეხსაცმელი კინაღამ შემიჭამეს. სასადილოს მსახურს ერთი შოლტი გადაუტყლაშუნე და ის იყო დავსწყევლე სიღნაღის მაზრაში მოგზაურობა.

გადმომცეს, **შორაპნის მაზრაში** განათლებული **ხალხი** ცხოვრობსო და, როგორც იყო, მეორე დღეს სოფელ **ღორეშაში** ჩავფრინდი.

— მობრძანდით!—მიმიპატიჟეს.

— თქვენ ვინ ბრძანდებით?—მკითხეს.

— მე შოლტაძე ვარ.

— შენი ჭირიმე, იქნებ შოლტი გქონდეთ?

— **რათ გინდათ?**

— **მ. გოგოლაძეს** უნდა გადავუტყლაშუნოთ. ის მეტად მდიდარია. დაიქირავებს გლეხებს, მერე დაათრობს და მთვრალები ეჩხუბებიან სახლში ცოლებს.

შოლტი გადავეცი ერთ-ერთ გლეხის ცოლს და ვუთხარი, თუ გოგოლაძიდან კიდევ მოვიდეს შენი ქმარი მთვრალი, დაჰკა, არ შეგებრალოს, პასუხს მე ვაგებ მეთქი.

სვანიძეების უბანში მინდოდა გავლა, მაგრამ ღმერთი დააქცევს **დილიკაურის თემალმასკომის** თავმჯდომარის ოჯახს, გზა ვერ შეუკეთებია და ჩამოხტომის დროს ფეხი ვიტკინე.

მითხრეს, იოდს **ქორეთის თემში** იშოვიო.

ჩავფრინდი იქ, მაგრამ, ჩემდა საუბედუროთ, თუ ქორეთის თემალმასკომის საუბედუროთ, თემში ვერაფერი ვიშოვე.

სიმართლე გითხრათ, გული მომივიდა.

— რას ცხარობ, ძამია, თქვენ ეხლა მობრძანდით და ჩვენ ყოველთვის შევჩიჩინებთ თემალმასკომის თავმჯდომარეს საექიმო პუნქტის გახსნაზე, მაგრამ გვიპასუხებს: ეხლა ეკონომიის რეჟიმია და, რაც მეტი მოკვდება, უკეთესიაო.

წამლისთვის **ჩხიროულის თემში** მიმასწავლეს, მაგრამ გზაში შემხვდა შორაპნის მაზრის ჯანმრთელობის განყოფილების გამგე და მითხრა:

— ჯერ იქ აფთიაქი არ გაგვიხსნია, მიუხედავათ იმისა, რომ ერთი წელიწადია დავპირდით გახსნასო.

თუ როგორ იმოგზაურა ამხ. შოლტაძემ დანარჩენ მაზრებში, ამის შესახებ—შემდე ნომერში.

ტყუილათ ნუ ითაზობ ძმობილო, „შოლტი" ჟურნალი „ახალი" სოფლის მაგიერია.

იუბილე

— დღეს ჩვენი თემალმასკომის თავმჯდომარეს იუბილეა.

— რის იუბილე, რა ამბავია, ათი წელიწადი ხომ არ შეუსრულდა, რაც მსახურობს?

— არა, დღეს მეათედ იყო გამათრახებული გაზეთში.

დაკარგულ სახელს ვეღარ დაიბრუნებ

გაზეთში გამოცხადებით შეიძლება დაიბრუნო დაკარგული დოკუმენტი, მაგრამ თუ იმავე გაზეთში შენს შესახებ ცუდი რამე დაიწერა, მაშინ ტყუილად ნუღარ ცდილობ დაკარგული სახელის დაბრუნებას.

ხ[illegible]ურ თავფქვილაძის მიერ გამოგონილი ახალი ჰაეროპლანი.

(თავფქვილაძე გაფრენის წინ).

თავფქვილაძის ახალი გამოგონება.

უკანასკნელ ხანებში მთელი ქვეყანა შეინძრა თავფქვილაძის ახალი გამოგონებით.

მან გამოიგონა ისეთი საშუალება, რითაც სულ ადვილათ შეგიძლიათ მამაკაცის სქესი გაარჩიოთ დედაკაცის სქესისაგან.

ამისათვის საჭიროა მხოლოდ დახედოთ თმაზე.

— თუ ვინიცობაა,—ამბობს თავფქვილაძე,— თმა მოკლეა, როგორც არ უნდა იყოს ის გადავარცხნილი, დარწმუნებული უნდა იყოთ, რომ ის მამაკაცია. თუ თმა გძელია და შიგ შპილკები მოჩანს—ის, ეჭველად, დედაკაცია.

თავფქვილაძე წლოვანების მიხედვითაც კი არჩევს ქალთა სქესს. მაგალითად, ის ამბობს:

— თმაზე თუ ლენტი არის გადაკრული—ის პატარა გოგონააო.

—:—

წვიმის მოსვლის ნიშნები

თავფქვილაძის გამოგონებით წვიმის მოსვლის ნიშნები არის ღრუბელი.

თუ ცა მოიქუშა, მოიღრუბლა და მასთან ელვა და ქუხილიც ასტყდა, ეს იმის უტყუარი ნიშანია, რომ წვიმა მოვა.

თუ ქარი ამოვარდა, ღრუბლები აქეთ-იქით გადაყარა და მზემაც გამოაშუქა, ეს კი გამოდარების აშკარა ნიშანია.

თავფქვილაძე ამბობს: წვიმას შეიძლება სეტყვაც მოჰყვესო.

ამ ბოლო ხანებში თავფქვილაძე იმის გამოკვლევას შეუდგა, თუ როგორ შეიძლება მოსავალი გადაარჩინო სეტყვას.

პარაპეტას ოინი

ვა, ვა, ვაა... ასეთი ხათაც გაგონილა! ეს ხალხი პირდაპირ გადაირია, ჩემმა მზემ! ერთხელ, დილა-ადრიანათ ვიღაც მირახუნებს კარებს. ავდექ, გავხსენ და მილიციონერმა შემომაჭყიტა თვალები. მომაწოდა რაღაც პოვესტკა და მითხრა: სამი შაური უნდა გადაიხადოვო.

ისე შემეშინდა მილიციონერის დანახვაზე, რომ სამი შაური კი არა, სამი აბაზი რომ ეთხოვა, არ დაუჭერდი. მივეცი სამი შაური და ვკითხე:

— პაჟალუსტა, ერთი გამაგებინე, თუ გიყვარდე, ეს რის პოვესტკაა მეთქი.

— მეორე უბნის მილიციაში ხარ დაბარებული დღეს ათ საათზეო,—მიპასუხა და გაბრუნდა.

ბევრი ვიფიქრე, მაგრამ ვერ გამეგო, რაზე მიბარებდნენ მილიციაში. მე ერთი რამ მაშინებდა ძალიან: ამას წინაზე კონტრაბანდა საქონელი ვიყიდე და ვიფიქრე,—თუ ეს გაიგეს, ხელიდან წასულა ჩემი საქმე, ჩამომართმევენ მთელ საქონელს და მე კიდევ ვირის აბანოსაკენ გამამგზავრებენ მეთქი.

ათს ჯერ კიდევ ჩეთვერ საათი აკლდა, რომ ჩავჯექ კონკაში, ავიღე სამშაურიანი ბილეთი და მიველ მილიციაში.

გუნებაში გადაწყვეტილი მაქვს, რომ მე იქიდან მშვიდობით ველარ წამოვალ.

— რაზე მიბარებთ, პაჟალუსტა?—აკანკალებულის ხმით ვკითხე მორიგეს.

— თქვენ ვინ ბრძანდებით?—მკვახეთ შემეკითხა მორიგე და ისე დამაშტერდა, რომ ვიფიქრე, მას მაინც ყველაფერი სცოდნია და მოდი მეც გულახდილათ ვეტყვი ყველაფერს, იქნებ ამ ჩემმა გულახდილობამ უფრო მიშველოს და მაპატიონ მეთქი.

— მე, გეთაყვა, კარაპეტ ხაშლამანიანცი გახლავარ!—ვუპასუხე და თან გაუცინე, გულში კი მთელი ბოლმა ტრიალებდა.

— თქვენი სახლის მდგმურს ხაზინაში შეუტანია სახლის ქირა და აი, ამ უწყებით შეგიძლიათ მიიღოთ.

რომ იცოდეთ, როგორ მომეშო გულზე! ასე მეგონა, ეხლა დავიბადე მეთქი. გამოვართვი პოვესტკა, ჩავჯექ ისევ კონკაში, იქიდანაც ხაზინამდე გადავიხადე სამი შაური და მიველ ხაზინადართან ფულის მისაღებათ. ხაზინადარმა მომაწერინა ხელი და გამომიწოდა ერთი აბაზი.

— სულ ეს არის?—გაკვირვებულმა ვკითხე.

— ეგ გახლავთ!—მიპასუხა ცივად.

წამოვიღე ეს ერთი აბაზი, ახლა იქიდან ჩავჯექ ისევ კონკაში და ამნაირად ამ წასვლა-მოსვლაზე და პოვესტკის მიღებაზე დამეხარჯა ცხრა შაური, მიღებით კი ერთი აბაზი მივიღე. ერთი მითხარით, განა ეს არის სამართალი, ეს არის სლაბოდაა, თუ რაღაც ჯანდაბაა!

მაგრამ ამას კიდევ ვინ ტუტუცი ჩივის, მე რომ ის შიში გამოვიარე, ღმერთმა ყველა ქრისტიანი დაიფაროს!

ეკალი.

მოწერილი ამბებიდან

სადგური სვირი.

რკინისგზის დარაჯის მელიტონ ლილუაშვილის „ბუდკაში“ კარტის მოთამაშეთა ბიურო გაიხსნა. ინსტრუქტორებად მოწვეული არიან მიკიტანი გრიგოლ აბულაძე და მეფუტკრე ბაგრატა ნაქაძე. ბიუროს წევრების ჩაწერა სწარმოებს ყოველ დღე საღამოს ცხრა საათიდან დილის შვიდ საათამდე.

ბიუროს დაარსებაში მხურვალე მონაწილეობა მიიღო სვირის რაიონის მილიციის უფროსმა და რკინისგზის ადმინისტრაციამ.

იმედია, ქუთაისის მაზრის პროკურორი შესაფერ ჯვარტს დაურიგებს ამ ვაჟბატონებს.

ტრაჩ.

დიდი ჯიხაიში.

დიდი ჯიხაიშის ინტელიგენცია აწყობს მრავალ კულტურულ გასართობებს გლეხობის გასათვითცნობიერებლად. იმართება წარმოდგენები სამაგალითო შინაარსისა.

ყველაზე თავგამოდებულად მუშაობს აფთიაქის პროვიზორი, რომელმაც სცენა სოფლის ქუჩებში გადაიტანა. მან ამ რამდენიმე დღის წინ ითამაშა პიესა, რომელშიც თავის მეუღლეს საქვეყნოდ მამაპაპურად დაუზილა გვერდები. მოქალქე პროვიზორი სოფელს ძალიან ხშირად უმასპინძლდება ასეთი გასართობებით. წარმოდგენები უფასოა და ყველასთვის ხელმისაწვდომი.

ფიშტო.

ბენდიაშვილს ვერ აფასებენ

ხიმშის თემი, რაჭის მაზრა

სრულიად უმიზეზოთ აუყაყანდა ხიმშის გლეხობა მოწინავე და განვითარებულ ვალია ბენდიაშვილს.

გლეხობას არ მოსწონს, რომ ვალია ქეიფობს და ქალებში დადის. ვალია თავის საკუთარ სოფელში, ძალიან კარგად გრძნობს თავს. თუ ვინმე რაიმეში შეედავა, მუშტებს აამუშავებს, როგორც თვითონ გამოსთქვამს „ლდინს აალლის“, მაგრამ ეს არ კმარა, საჭიროა სხვა სოფლის გლეხობამაც დაინახოს ეს იშვიათი კაცი.

რაში ედავებიან?

აი რაში: როცა ის ორ ქიქა ღვინოს გადაჰკრავს, დათვრება და მეზობლების ღობეს არღვევს, ბევრ გლეხს ეს არ მოსწონს (აფსუს, რა ცუდია ჩამორჩენილობა).

ბენდიაშვილს რომ ცოტა ღვინო ათრობს, ეს სოფელს უნდა უხაროდეს, მეტი ღვინო დარჩება გასაყიდი. რაც შეეხება ღობის დარღვევას, აქ უნდა ითქვას, რომ ბენდიაშვილი სოფლის დიდი მოამაგე და მოსიყვარულე კაცია. სოფლის ქუჩებს გაფართოება ესაჭიროება, ქალაქებში ქუჩების გასაფართოებლად სახლებს ანგრევენ და აქ ღობეც ენანებათ. განსაკუთრებით კარგია გაფართოებული ქუჩა შეზარხოშებული კაცისათვის: ძალიანაც რო ბარბაცობდეს, ვერც-ერთ მხარეს ვერ მიაწყდება. იმასაც ამბობენ, რომ ბენდიაშვილი უკაცო ოჯახებს ეტანება და ღამ-ღამობით ერთი წივილ-კივილია სოფელში. აქაც არაფერია გასაკვირალი, ვალია ქკვიანად იქცევა. მამაკაციან ოჯახში რომ მივიდეს, ერთი აყალ-მაყალი ატყდება. ვინ არ იცის, რომ ასეთი საკითხებში კაცები უსინდისონი არიან და ვალიას ჩნუბს აუტეხენ. ქალები თუ წივილ-კივილს ასტეხენ—ეს არაფერია.

— ეს თემი ჩემია, ვისაც მე არ მოვსწონვარ მიბრძანდეს აქედან,—ხშირად გაიძახის ვალია ბენდიაშვილი და მართალიც არის. სამწუხაროა მხოლოდ ის. რომ უმრავლესობას არ მოსწონს ეს შესანიშნავი კაცი, ვერ აფასებენ და ეგაა, სხვა არაფერი. მომავალი თაობა უსათუოდ დააფასებს ბენდიაშვილს.

ჯანჯალი.

—:—

გამოაღვიძებს.

(ტობანიერის თემი)

ჩვენ გლეხკომი გვყავდა.
გლეხკომს ება თავი—
შავ-ხუჭუჭა თმებით
კოხტად მონართავი.
თავში ჰქონდა ჭკუა
ისე ბლომად, რომა.
ერთხელ მოახერხა
მოეწვია სხდომა.
ეს ამბავი მოხდა
შარშან შემოდგომას...
სხდომამ მოინდომა
გლეხობისთვის შრომა:
შეადგინა გეგმა,
გაზომ-გამოზომა,
დაამტკიცა თვისი
ხარჯთაღრიცხვა დიდი
—აქ აშენდეს სკოლა,
იქ გაკეთდეს ხიდი,
სოფლის შუაგულში
გავხსნათ სამკითხველო.
განათლება ხალხში
უნდა გავავრცელოთ...
და საკითხზე, თუ სად
გახსნილიყო კლუბი,
იყო დიდი შეხლა,
კამათი და ჩხუბი;
როგორც იყო ბოლოს.
შეთანხმება მოხდა:
ფარცხალაძე ბიქტორ
საქმის თავში მოხდა:
იმას დაევალა
მძიმე ჰაპნის წევა
და რაც ითქვა სიტყვით
იმის საქმედ ქცევა...
მორჩა კრება... ყველამ
მიაშურა ბინას
და მას შემდეგ გლეხკომს
დღევანდლამდე სძინავს!

მარგილი.

სოფ. წვერი, (გორის მაზრ.

ამ თემში ჩვენი სოფელი
გახდა მიუვალ ციხეთა,—
არ მოგვდის „ახალ სოფელი“
არც „შოლტმა“ შემოიხედა,
ქალაქით არვინ მოგვხედა,
ან რა გვაქვს სასახელოა:
კოოპერატივს ენატრულობთ
არა გვაქვს სამკითხველოა,—
კლუბი, წიგნი და გაზეთი
ჩვენ ზღაპრად გაგვიგონია.
გვართობს საბედას ჭორები
და გიოს გრამაფონია,
სტაფილოს „ბრძნული“ გინება
(თუმც კომუჯრედის წევრია)
და ბრმა ვასუას ტრაბახი—
ოხუნჯი, ენამჭრელია.
კულაკები გვყავს ბლომადა
და მათი დამქაშებია.
რომელთაც თავი აიშვეს
და ბევრ არ საქნელს შვრებიან:
გლეხები ასე ამბობენ:
— გული ნუ გაგვიტყდებაო,—
თუ „შოლტი“ წამოგვეხმარა,
ჩვენც მალე გვეშველებაო.

ქარქვეტა.

—:—

საჯიჯაო. (სენაკის მაზრა)

უკეთესი თავმჯდომარე
ვილას ეცოდინება.
კვანტალიანს ძლიერ უყვარს
გლეხი კაცის გინება.
ზოგჯერ მუშტსაც მიიშველებს
თუ უნდა და ინება.
მას სწყალმა რა ქნ[illegible]ა ქნას,
როცა მოეწყინება.
[illegible] ცყოთ, რომ გლეხკაცი
მისგან გასაჭირშია...
თუ კი ასე არ უნდოდა,
მაშ რისთვის აირჩია?
თუ ქალები უყვარს ესეც
დიდი არაფერია...
ტკბილი ხორცი, ტკბილი ლუკა
აიწუნოს შტერია?
სხვას უკრძალავს და თითონ
ამ საქმის „მასტერია“.
სოფელს ასე ჰყარაულობს
თავმჯდომარე ცანცარა.
შეარგოს თუ „შოლტმა“ მალე
ბედი არ ჩაამწარა.

ნიახური

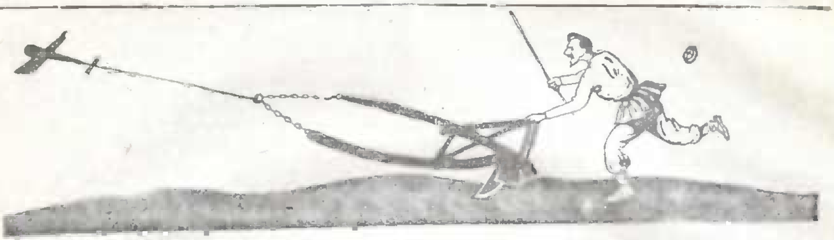

როგორ ესმის გლეხს ჰაეროპლანის მეურნეობაში გამოყენება.

ძიმითი, (გურია)

კალისტრო—წვერებ ცანცარა
ყველგან განთქმული ღვდელია.
ჯერ გახდა, როცა ტაბლა და
ქელეხი გამოელია.
მერე საყდარი მონახა,
ისევ ღმერთს მისცა ხელია.
უყვარს კუბო და საკურთხი,
როგორც საქათმე მელიას.
ძიმითში მოკვდა მცხოვრები,
დრო მოჭმული და ხნიერი.
მამაოს მადა აუტყდა
ენა მომართა ცბიერი.
აკურთხა ტაბლა... სამოთხის
გზაზე დალოცა მკვდარია.
შეჭამა ბეჭი, დედალი
და ცხრა უპეპლი ვარია.
ორმოცი დღე, რომ გავიდა,
მკვდარს როცა ლოცვა სჭირია:
ველარსად ნახეს კალისტრო,
თითქოს ცამ უყო პირია.
ჩხაიძე ღვდელი დასაქმეს,
მასაც ხო ჯვარი ჰკიდია
და ღვთისთვის ვინ უწყს რამდენი
ცოდვილი მიუყიდია.
ამ დროს სად იყო, სად არა
გაჩნდა კალისტრო მთვრალია.
ჩხაიძეს უთხრა:—გვერდები
აგქავებია ძალიან.—
ერთი შემოსცხო, კბილები
ერთიან გაუტიალა.
ეპისკოპოზი, ხატები
ყველა წინ დაუტრიალა.
თითონაც მოხვდა მაგარი
ჯვარიც დაკარგა, სკუფიაც.
ცხვირ გატეხილი წმინდანი
საყდართან ველარ სკუპი ა

ჰიტა.

ორწო, (თბილისის მაზრა)

ალმასკომის თავმჯდომარევ,
რუმბივით რომ ხდები.
ვერ უყურებ ერთიანად
გატიალდა გზები.
შენ რა გიჭირს, არხეინა
ცხენით დაბრძანდები,
მე კი სადმე ხარ-კამეჩით
ხევ-ხუვებში ვრჩები.
ალმასკომის თავმჯდომარე,
გააკეთე გზები,
თორემ მოვა არჩევნები
და მეც მოგინდები.

გლეხი.

კაკაბეთი, (სიღნაღის მაზრა)

„შოლტო“ კაკაბეთს ეწვიე,
ჩამორჩენილი მხარეა,
თავი აცნობე ვინც ჩვენი
საქმე აწეწა, არია.
თავმჯდომარე გვყავს მძინარა,
უსაქმური და ურჩია.
რაც უნდა უთხრა არ ესმის,
ალბათ ბამბა აქვს ყურშია.
ჩარჩ-ვაჭრებს უფრო უგონებს,
გლეხისთვის არა სცალია.
უყვარს ცივ-ცივი დედლები
და ღვინო უფრო ძალიან.
ციქუბაძესაც მოუხდა
ძველი მადლი და დიდება.
ღვდლობა, ტაბლა და ქელეხი
ხურჯინის წამოკიდება.
ცხოვრობს სკოლაში აქა და
„უჩიტლად“ მისი ქალია.
არა სჭირდება შეშა და
ნავთიც ხომ სოფლის ვალია.
უბინაობით ბავშვები,
სკოლის გარეთა რჩებიან,
ფოფოლია და ღვდელი კი,
დღესაც იქ დაბრძანდებიან.
ბოლოს ქურდობაც გახშირდა,
გზებიც დაგვენგრა, წყალიცა
სულ უკან-უკან მივდივართ,
არც იმედია ხვალისა.
„შოლტო“ ეტყობა უშენოდ
ჩვენ არაფერი გვშველია.
დალონებული გლეხები
გულის ფანცქალით გელიან.

კრაზანა. *).

თერჯოლა, (შორაპნის მაზრა)

სად შეხვდებით ფოსტაში
მოხელეებს ასეთებს.
თვეში ერთხელ წვალებით
მოგიტანენ გაზეთებს.
კვირაობით აწყვია
წერილები თაროზე.
ფოსტის ხალხი გაგვიხდა,
„საშოლტ-სატარტაროზე“.
ფოსტალიონს თუ [illegible]
დროზე არა ს[illegible]
„შოლტო“ შენი მოხვედრა
მოუხდება ძალიან.

წკაპლა.

*) ჩამოვალ, სულ მტვერს ავადენ
თავმჯდომარესაც, ღვდელსაც.
მდივანსაც, იმათ ყაიდის
მეგობარ-მეზობელსაცა.
დრო გაატარონ მანამდე
კიდევ მაგათი ჟამია.
ამოშხამდებათ აქამდე
რაც კი რამ შეუჭამიათ.

შოლტი.

ზემო-თავსურები

რა კარგია, რა ლამაზი,
კოხტა ზემო-სურები.
შეველ სადალაქოში,
მომათალეს ყურები.
ეხლა როცა ვიგონებ,
შიშით გული მელება.
სამართებლის კბილები
უცბად სისხლმა შეღება.
სწორედ არშინს ჰფარავდა
თმა ნაკრეჭი, ნაყარი.
დალაქი ბარბაცებდა,
როგორც მთვრალი მაყარი.
მე თუ ყური დავკარგე,
ივანიკამ ნიკაპი.
შიშით მთლად ავკანკალდი
და ოფლით გავიქაფე.
თუნდა წვერის ღერები
დაედაროს კიპაროსს,
მე იქ აღარ წავიდე,
ეშმაკმა დამიფაროს.

ბზიკი.

ოფეთის გაჭირვება.

ჩემო „შოლტო“ წერილსა გწერ,
მართალია, ცუდ ნაწერსა,
მაგრამ მე კი არ დამძრახო,
ბრალი უძლევს კალმის წვერსა.
კალმის ტარათ ხომ შოლტი მაქვს,
ავაჭერი თუთის ხესა.
მელნათ ტალახი ვიხმარე
ჩვენს სოფელში ბევრი დევსა.
ძლიერ გვინდა, რომ გვესტუმრო,
ნახო ჩვენი გასაჭირი,
რომ გაიგო, რა გვაკლია,
ან სოფელი რატომ სტირის.
გომის თემის ალმასკომში
გირჩევ, რომ არ შეიარო,
თუ არ გინდა თავმჯდომარემ
იტიროს და ცრემლი ღვაროს.
რადგან ოფეთის გლეხებზე
ის ნაკლებად, ძმაო, ზრუნავს.
მას არ ესმის ჩვენი საქმე,
ან ქვეყანა რაზე ბრუნავს. *)
ოფეთლები ისე დავრჩით,
არ გვაქვს კოოპერატივი,
სკოლა თავზე ჩამოგვენგრა,
ქვეყნის ბრუნვას ვილა ჩივის.
სამკითხველოს ნუ იკითხავთ,
არც კი ვიცით რასა ჰქვია.
გაზეთები სულ არ მოგვდის,
თუ მოვიდა, ისიც გვიან.

შოლტის კუდი.

*) თემალმასკომის თავმჯდომარემ
კი არა, მეცნიერმა თავფქვილაძემაც
არ იცის რაზე ბრუნავს ქვეყანა.

შოლტოხანი.

ჩვენი ფოსტა

მაჩხაანში, გმირს. თქვენ იწერებით ლექსად:

მომეცით რაში, გავიჭრა ველად,
მტერს შევებრძოლო, დავცე თავზარი...

ჯერ აქ რომ ასეთი გულადი ხართ, ნეტა ომში რაღა იქნებით. რაც შეეხება რაშის გამოგზავნას, მაჩხაანში ცოტაა ქიზიყური რაში?! შეჯექით დ ბრძოლის ველზე გავლისას, აქეთ ჩამოიარეთ, ორიოდე შოლტს მოგართმევთ.

ივანე მერკვილაძეს:

შინაარსი „სცენისა“,
ჟურნალს არ შეშვენისა.

კოსტა დარახველიძეს. თქვენ იწერებით: „შოლტი“-ს წარსულ ნომერში მოთავსებული იყო მეცნიერ თავფქვილაძის მიერ გამოგონილი ბაღლინჯოს და რწყილის წამალი: უნდა დაიჭიროთ ბაღლინჯო, გაუწიოთ ცხვირის ნესტოები, ჩააყაროთ შიგ ფხვნილი მარილი, რის შემდეგ იუტყდება ცხვირის ცემინება, დაბორიალდება და მოკვდებაო. ამდენ წვალებას ის არა სჯობია, რომ თუ კი ბაღლინჯოს დაიჭერ, იქვე ფეხით გავსრისო და მოვკლაო.

თქვენი გამოგონება უფრო უკეთესია და მეცნიერი—თავფქვილაძე კი არა ყოფილა, თქვენ ყოფილხართ. მოგვაწოდეთ თქვენი მეცნიერული გამოკვლევანი.

ყლიბაკლოს. ნათქვამია: ჩიტი დევნათ არ ღირდა, ბდღვნა მეტი იყოო. თუ გამგები ხართ—გაიგეთ.

მთვარიშვილს. ლექსი არ დაიბეჭდება, ვინაიდან მაგ თემაზე და თითქმის მაგ სიტყვებით აგებული ლექსი უკვე იყო დაბეჭდილი. დაბეჭდილიდან გადაწერის დროს ცოტა დაგიმახინჯებიათ.

თემალმასკომის მდივანს. იწერებით: ჩვენი სოფლის წითელი სასადილო ებრძვის გადაჭარბებულ ღვინის სმას და ლოთობას. მუშტარს ორ-სამ ჭიქაზე მეტს არ ასმევენ. თითო ჭიქაში კი ბოთლნახევარი ჩადისო.

შოლტის კითხვამ ჩემი დარდი გადამავიწყა...

გიხაროდეს შენ და შენს თავმჯდომარეკა.

სოფლის გულშემატკივარს. იწერებით: ვერ იქნა და ვერ მოვიწვიეთ სოფლის საბჭოს კრება. წევრები არ მოდიან, ვინც მოდის, ისიც ისევ მალე გაიპარება ხოლმეო.

ამისათვის ასე უნდა მოიქცეთ: გამოაცხადეთ—საბჭოს წევრებს შაქარს გურიგებთქო. როცა მოვლენ, დახადეთ ფეხსაცმელი და ფეხშიშველები ველარსად გაიპარებიან.

ობოლ გიორგის. თქვენ ითხოვთ იურიდიულ რჩევადარიგებას: მამა მომიკვდა, მთელი ქონება დედაჩემმა ჩაიგდო ხელში და მე მეუბნება: დამეკარგე, შენ იმ ცხონებულის კანონიერი შვილი არა ხარო. ვის მივმართო, რომ დავამტკიცო ჩემი კანონიერი მემკვიდრეობა?

დედათქვენზე უკეთ არავის ეცოდინება—მართლა კანონიერი შვილი ხარ თუ არა.

დიმ. წრის. გვწერთ:

სალამს მოგიძღვნი შოლტო,
გისურვებ გამარჯვებას,
როცა მღვდელს ამათრახებ,
მხოლოდ მაშინ ვგრძნობ შვებას...
შენა ხარ ჩვენი მხსნელი,
შოლტსაც მოგრძო გაქვს სიგრძე,
მოდი, ქალი მყავს შენთვის,
მსურს გაგიხადო სიძეთ.

თუ ჩემმა ცოლმა გაგიგოთ, ვერ გადურჩებით. დასანიშნი ახალგაზრდა გვყავს მეცნიერი თავფქვილაძე, მას გამოგიგზავნით სასიძოთ. ამავე ნომერში მიდის თავფქვილაძის სურათი, აჩვენეთ თქვენს ქალს და, თუ მოეწონება,—შემოგვითვალეთ. მზითევის შესახებ თავფქვილაძეს მოელაპარაკეთ.

წალვერი, უშტვინაძეს. მივიღეთ ოც თაბახ ქაღალდზე დაწერილი პოემა. აგარაკზე წერა და ტვინის ღიტინი კარგია, მაგრამ თბილისში ამ სიცხეში ამოდენა პოემის წაკითხვა—შეუძლებელია.

განცხადებები

ცოლი. გამექცა ცოლი. მპოვნელისთვის მიჩუქებია. ღმერთმა მშვიდობაში მოახმაროს.

ექიმი. გამოჩენილი ექიმი ჩერჩეტაძე ეძებს ავადმყოფებს.

აგრონომი. სოფელ შვინდიანმა დაკარგა თავისი აგრონომი. ჩაითვალოს გაუქმებულად.

სასადილო. გაიხსნა წითელი სასადილო. იაფი და პირიანი. სამი თავი საჭმელი უპუროთ ექვსი შაური, პურით—მანეთნახევარი.

დავკარგე პირადობის მოწმობა, სხვადასხვა დოკუმენტები და ასი მანეთი ფული. მპოვნელს ვთხოვ ფული დამიბრუნოს და გასამრჯელოდ პირადობის მოწმობა და დოკუმენტები თვითონ დაიტოვოს.

ქირავდება თავისუფალი ოთახი უქიროდ. მისამართი: მეტეხის ციხე.

დროთა ცვალებადობა

მეფის დროს

ასე დასეირნობდენ
ეტლით ბედაურებით,

აბრეშუმის ქისაში
ჩხრიალებდა ფულები.

იქეიფეს იოხრეს,
ჭამეს მოხრაკულები,

ბოლოს შემოელიათ
ჩამოყარეს ყურები.

მენშევიკების დროს

რა უშავს რომ მამული სულმთლად გაუყიდიათ,
მინისტრების ადგილზე მძიმე-მძიმედ მიდიან,
დრო თუ გამოიცვალა — ეს ქვეყანა დიდია,
ცალ ხელში პორტფელი აქვთ, გვერდზე ხმალი
ჰკიდიათ.

საბჭოთა ხელისუფლების დროს

ეს ოხერი ქვეყანა გადარევას აპირობს,
დრო და ჟამის მდინარემ გარიყა სანაპიროს.
ზოგი პორიკანობს და ბუზებზე ნადირობს,
ზოგიც ქუჩაში დადის, ჰყიდის სპიჩკა-პაპიროსს.

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

ფასი ორი შაური

გაზ „ახალი სოფელი“-ს ყოველთვიური დამატება

№ 4 | აგვისტო, 1926 წ. | № 4

საბჭოთა კავშირის მდგომარეობა მტკიცდება. ქვეყანა აყვავების და აღორძინების გზას ადგება. წელს საუკეთესო მოსავალი მოვიდა მთელ საბჭოთა კავშირში. ამან აიძულა ევროპის ბურჟუაზია ქედი მოეხარა ჩვენს წინაშე.

გაზეთებიდან.

— აკი არ მიკადრებდენ!..

ტყეზე ზრუნვა

სოფელ შრომიანის გლეხებმა მოიყარეს თავი და დაიწყეს მსჯელობა იმის შესახებ, თუ როგორ დაიცვან და მოუარონ ტყეს. ბოლოს სიტყვა აიღო იორდანე მინდორაშვილმა:

— ხალხო, ჩემი აზრიც ის არის, რომ ტყე დაეიცვათ. რათ გვინდა ამდენი ლაპარაკი და ტყუილუბრალოდ მოცდენა. ყველა ერთსა და იმავესა ვყვირით. ტყე ჩვენი საკუთარია, ჩვენ იმისი ბატონპატრონი ვართ და ჩვენვე უნდა გავუფრთხილდეთ კიდეც, თორემა, რაც დრო გადის, ტყე იჩეხება და გვალვა და ნიაღვარი გვიოხრებს მოსავალს.

— მართალია!—დაიძახა ივანემ.

— მართალიაო, ამბობ, მაგრამ პირველი კი შენ ანადგურებ ტყეს. ამას წინაზე რვა ისეთი ხე გამოიტანე ქურდულათ, რომ მტერსაც კი შეებრალებოდა.

— მარტო მე ხომ არ გამომაქვს,—სხვა უარესსა შვრება.

— მე სხვასაც ვეუბნები და შენცა,—კმარა! ყველაფერ ამას ბოლო უნდა მოვუღოთ!

— შენ რომ მაგდენსა ლაპარაკობ, შენ კი არ გამოგაქვს ხოლმე?—მიაძახა ვიღამაც.

იორდანე უხერხულ მდგომარეობაში ჩადგა, გაწითლდა.

— რა მოხდა, თუ გამოვიტანე? თქვენ ყველას გამოგქონდათ და მე გიჟი ვიყავ, არ გამომეტანა! დღეს მე ჩემს თავსაც ვეტყვი:—კმარა! ამის შემდეგ ეს აღარ უნდა მოხდეს. თორემ ისე გამოდის, რომ ჩვენი ხელით ჩვენ თვითონვე ვიჭრით ყელებს. გაივლის ერთი-ორი წელიწადი და ერთი ხე აღარსად გვექნება მოსაჭრელი.

— მართალია, მართალი!

— ტყე უნდა შევინახოთ.

— თვალის ჩინივით უნდა გავუფრთხილდეთ!—მიაძახეს აქეთ-იქიდან.

იორდანემ მოიწმინდა ოფლიანი შუბლი და განაგრძო:

— და აი, წინადადება შემომაქვს, რომ ხვალინდელი დღიდან უნებართვოდ აღარავინ გაბედოს ტყეში ხის მოჭრა. ვინც ამას დაარღვევს, იმას პასუხი მოვსთხოვოთ და ჯარიმა გადავახდევინოთ.

— სწორია!

— კარგია!

— თანახმა ვართ!—დაუდასტურეს გლეხებმა და დაიშალნენ.

შუაღამე ახალი გადასული იყო, რომ იორდანე წამოდგა და ტანთ ჩაცმა დაიწყო.

— სად მიდიხარ კაცო, ამ შუაღამისას?—ჰკითხა ცოლმა.

— ამაღამ უკანასკნელი ვადაა, ტყეში უნდა წავიდე, იქნებ რამდენიმე გზობაც მოვასწრო. ხვალიდან აკრძალულია.

იორდანე ადგა, ხარები შეაბა ურემში, აიღო ცული და გაუდგა გზას ტყისაკენ. სოფელზე ფრთხილად გაიარა—არავინ გამიგოსო. მართლაც არავის გაუგია, ისე გასცდა სოფელს და ხარები უფრო ააჩქარა.

ფიცი მწამს, ბოლო მაკვირვებს!

გლეხები უთავბოლოდ ანადგურებენ ტყეს. უბრალო რამისთვის რამდენიმე ხეს სჩეხავენ.

გაზეთ „ახალი სოფლიდან“.

— რაზე მიჭერ, შე კაცო! რა მოხდა, ერთი უბრალო ცულის ტარი მოვჭერი!

— მთელ სოფელსა სძინავს... ეშინიანთ... ვეღარა ბედავენ. ამაღამ ორი გზობა რომ გავაკეთო, მეყოფა კიდეც. თავისუფლად მოვჭრი, ეხლა იქ ვერავინ ვერ მნახავს და ხელს ვერავინ შემიშლის,—ფიქრობდა იორდანე და ხარებს უფრო აჩქარებდა.

ჯერ კიდევ კარგა შორს იყო იორდანე, რომ ტყიდან ხმაურობა მოესმა. გაიხედა და მთვარის შუქზე გაარჩია ხალხი. მთელი სოფელი ტყეს მოსდებოდა.

— ამ ოჯახდასაქცევებმა, როდის მოასწრეს! მე კი მეგონა, ჩემის მეტი იქ არავინ იქნება მეთქი.

გული მოუვიდა იორდანეს, იმაზე კი არა, რომ ტყეს ანადგურებდენ, იმაზე, რომ—ყველაზე უკან მე რათ დავრჩიო.

ნაცარ-ქექია.

ულაყი.

კულაკი გლეხი რაღაც საქმეზე დაიჭირეს და ციხეში ჩასვეს.

— რაზე დაგიჭირეს? ჰკითხეს ციხეში.

— რა ვიცი, კაცი დავბერდი, სამოც წელს ალაფერი მაკლია და ესლა მეუბნებიან—ულაყი ხარო...

თავს უშველიან.

— ამბობენ, რომ ბურჟუაზიული სახელმწიფოები აუარებელ ჰაეროპლანებს აშენებენო. ნეტა, რათ უნდათ?

— მაგას რა დიდი გაგება უნდა,—როცა საქმე გაუჭირდებათ, ჩასხდებიან და თავს უშველიან.

გიგოს აზრი კოოპერატივზე

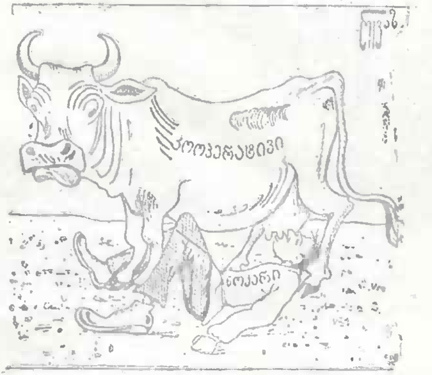

ზოგიერთი კოოპერატივი და ნოქარი

— ახლა კი აღარაფერი მესმის. აქეთ ცოლი მლანძღავს, იქით—სიდედრი მიბღვერის, თანაც ექვსიოდე წვრილშვილი დამხვევია და გულს მიწვრილებენ!—ჩიოდა გლეხი გიგო.

— რაზე ამბობ, გიგო, ალბათ, ვინმემ გაგაჯავრა, რომ ასე მოგდის გული?—ჰკითხა მეზობელმა.

— გული რაზე მომდის, ჩემო ძმაო, და ამ ჩვენ კოოპერატივზე! მაგან ისეთი დღე დამაყენა, რომ ლამის არის ცოლმა რაზვოდი გამიკეთოს.

— სად კოოპერატივი, სად ცოლი, რას ამბობ, შე კაცო! ალბათ, ნოქარმა გიწყენინა რამე ცოლს.

—აჰ. შენც არ მომიკვდე!

— მაშ, რაშია საქმე?

— იმაში, რომ ამ პაპანაქება სიცხეში აი ეს ბამბის ბლუზა-შალვარი მაცვია. ახლა ჩემი ოჯახობა რომ ნახო, სულ ზამთრის ტანისამოსი აცვიათ. მაგრამ, რა უნდა ვქნათ, ისე რომ ვიარო, როგორც სულცხონებული ჩვენი პაპა ადამი დადიოდა შიშველი, მაშინ ჩემი ცოლი ევად გადაიქცევა და თავი მომეჭრება მეზობლებში.

— კი, მაგრამ მე მაინც არ მესმის, რა შუაშია აქ კოოპერატივი. ან ნოქარმა რა უნდა უშველოს შენს გასაჭირს?

— ის უნდა უშველოს, ჩემო ძმაო საყვარელო, რომ გაიგოს ზამთარ-ზაფხული. ჩვენ გვინდა ზაფხულში საზაფხულო ფართალი მოგვიტანოს და ზამთარში—საზამთრო. გამგეობა კი, თითქოს ჯიბრზე, არ იქცევა ასე: ზამთარში ტილოებით და ჩითებით იყო სავსე, ეხლა ამ სიცხე-პაპანაქებაში კიდევ მხოლოდ მაუდები და ბამბაზიებია. თუ რამ ჩითი და ჩი-ლო მოიპოვება, ჩვენ არ გვაძლევს,—ეს გამგეობისათვის არისო,—გვეუბნება.

— გამოცვალეთ გამგეობა და უკეთესი ხალხი დააყენეთ.

— ახ, ერთი შენი სიცოცხლით მაგას მოვესწრებოდე, მაგრამ რომ ვერ მოვესწარი. ხუთჯერა გვქონდა გამგეობის არჩევა და ხუთჯერვე ეგენი გავიდენ. არა, ძმაო, სანამ ნათელ-მირონი კიდევ არის, ჩვენ საქმეს არაფერი ეშველება!—დაათავა გიგომ.

ალლარ-ალლარხან.

— რას შვრები, კაცო, ხელით რათ ილებ ერბოს?!.

— არა უშავს-რა, დედიჯან, მერე დავიბან!

ხარისხი.

— უსამართლობაა, უსამართლობა!..

— რაში ხედავთ უსამართლობას?

— იმაში, რომ ჩვენმა გამგემ ერთი საწყალი ქალი დაითხოვა სამსახურიდან და მეორე დღეს კი მშვენიერი, ლამაზი ქალი მიიღო!

— მაგაში ვერ გაამტყუნებ! დღეს მთელ საბჭოთა კავშირში დიდი ბრძოლაა ხარისხისათვის.

მოლარე.

აკანკალებული ხელით სწერს ბარათს: „ჩემს თავის დახრჩობაში ბრალს ნურავის დასდებთ. ათასი თუმანი შემომეჭამა“.

ბარათი შეინახა და თავდაყირა გადაეშვა წყალში.

პატარა ხნის შემდეგ მოლარე ისევ წყლის ნაპირას გამოვიდა, გაიწმინდა ქვიშით სავსე პირი, გაიშრო ტანისამოსი და გაუდგა გზას:

— მაინც თავს ვიხრჩობ და ამ ათას თუმანს ბარემ ათას თუმანსაც მივუმატებ და შემდეგ დავიხრჩობ.

ქიმიური „ომი“ ტფილისში

— 10 ივლისს, დილის 10 საათზე, რუსთაველის პროსპექტზე ავიაციის საზოგადოებამ მოაწყო საჩვენებელი ქიმიური „ომი.“

მას დასწრებია ბევრი ხალხი ქალაქში, წითელ არმიელთა რაზმმა და [illegible] „ლეტუჩების“ პატრონებმა. მაყურებლებმა ჩაიცვეს სასწრაფო ბომბები.

[illegible]

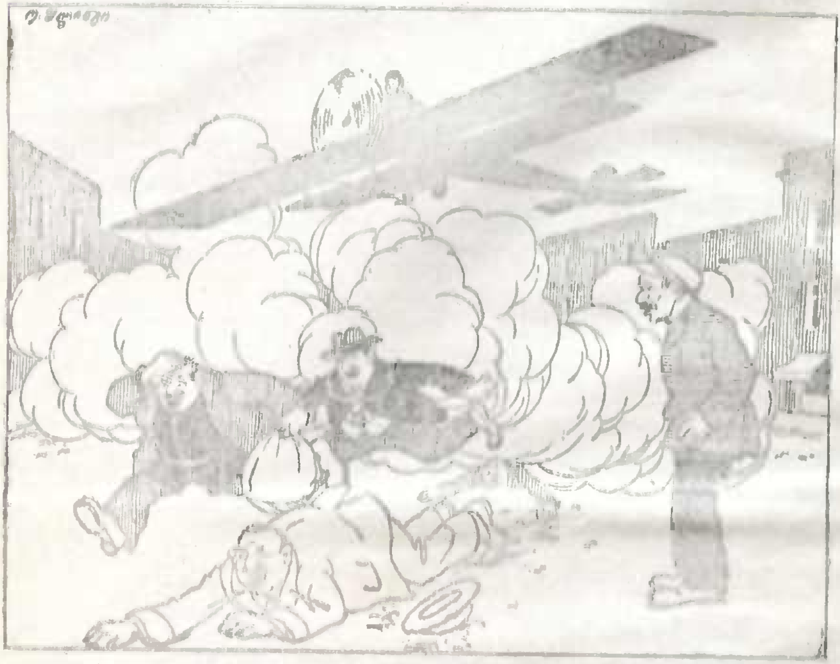

— წავიდეთ კაცო, თავს უშველეთ, თორემ აქ [illegible] ქიმიური [illegible].

თბილისის კომუნალური ბაზრის ადმინისტრაციის თავმჯდომარესთან.

— ყველა საქმე წესრიგში [illegible] ცირკულარებით.
— რა საქმეა [illegible], რაშია საქმე?
— [illegible] ცირკულარების [illegible], [illegible] [illegible] [illegible].
— [illegible] ცირკულარების [illegible], [illegible]?
— [illegible].
— მაშ ცირკულარები რა შუაშია?
— [illegible] რა შუაშია, [illegible] ცირკულარის [illegible] [illegible].

კომპოტი [illegible]

[illegible]
— რა [illegible]? — [illegible].

— [illegible] კოოპერატივის [illegible]!
— [illegible] კოოპერატივში [illegible].
— [illegible]!
[illegible]
— [illegible]?
— [illegible].
— [illegible].
— [illegible] კოოპერატივი [illegible].
— [illegible].
— [illegible].

— ბაბუა, ფუფუო, სამაზრო [illegible] სახ-ნისზე [illegible] გლეხი აურჩევიათ...
— ქისლა, შვილო, ყველა ქვეყანა კაცი ტრაქ-ტორითა ხნავს და იმათ კი ყველაზე ჩამორჩენილი აურჩევიათ!

— ვაიმე დალოცვილო ოჯახო!.. [illegible] დაგვ-ჩლეთ, ხანამ სულ არ დამწვარა...

პეტრია ქალაქში

მეულლად ილოდენ დაბადებულიყო თუ არა ბავშვი, შიშს [illegible] სასინსზე, გუთანზე, თოხზე, წიგნზე და [illegible] რამდენიც მომხმარებს [illegible]. რამდენი [illegible] ბავშვს [illegible] ქალაქად.

მეც ლოგინიდან თუ არა, მამაჩემმა გამოიტანა თოფი და გლილიცა. შემდეგ ერთი ძველი წიგნი აილო და ჭიჭი სულ დამაჭრა,—ნასწავლი და წიგნის მოყვარული გამოვიდო.

[illegible] თუ ეჭირა წიგნი მამაჩემს და სწავლ[illegible] და იყოს მიზეზი, რომ ჩემი ნიჭის საქ-მე ტყუილმა ტრიალებს.

როგორც იყო, გავიარეთ სოფლის ორკლასიანი.

— ახლა ნასწავლი ხარ და, გინდა თუ არა, ქა-ლაქში წადი და სამსახური იშოვე,—შემომჩივლა მამაჩემმა.

[illegible]. სადგურზე ჩამოვედი თუ არა, ხელად [illegible] და დაწყრილებით გამოვკითხე ქალაქის [illegible].

— ბირჟაში უნდა ჩაეწეროო,—ამიხსნეს.

მივედი ბირჟაში, ჩავეწერე.

— სულ მოიცადეო,—მითხრეს.

— ნიჭიანი [illegible], რა მალე იშოვე სამ-სახური მეთქი, [illegible] [illegible] და [illegible] ბირჟაში ვსხედოდი [illegible].

[illegible]

[illegible]

[illegible] აქვს და აქვს, [illegible].

[illegible] ერთი წინ წინეთ. ახლაც ბირჟაში ვარ ჩაწერილი.

ერთ [illegible] ვიგონი ან-გილაში, იმავე დღეს [illegible], ვკარჩიც იგი მაგიდას-თან მჯდომი კაცი და ვთხოვე სამსახური.

— უკაცრავად, თქვენ რა ხელობა იცით?—მკითხა ზრდილობიანად და საფარქელზე მიმითი-თა—დაბრძანდითო.

— ჰმა, რა გითხრა ძმაო, არც ერთი ხელობა არა მაქვს. ჩემის გარდა, არავითარი არ ვიცი ჯერ-ჯერობით. მე გთხოვთ თქვენ მიშოვოთ რამე სა-მსახური.

— ა, ძმაო, დაათვალიერე ჩემი დაწესებულება და [illegible] ადგილს ნახავთ, სიამოვნებით მიგიღებთ.

— აი იქ, კუთხეში ლაგერებმი, ბატარა მაგიდას დაგიდგავ და ადგილიც [illegible] მგონი დარჩება, [illegible] არ შეგაწუხებს, [illegible] და მოეწყობით იქვე თავისუფალ [illegible].

მან ერთი მაგრა გადაიხარხარა და მიპასუხა:

— სამსახური შენი საქმე არაა ყოფილა, ისევ სოფელში წადი და სიმინდი თოხნეო.

სოფელში რა პირით წავიდოდი, დავუბრუნდი ისევ ჩემს ძველ ბირჟას და იქ [illegible] დროს.

რაკი დღემდე გადიხადე თავი, აწი ალარაფერი მიჭირს, მამაჩემი [illegible] ვირებს, ცოტაოდენ ფულს მეც გამომიგზავნის და ოილად გავიტან თავს, სანამ სამსახურს ვიშოვი.

პალიანი.

დარიგება.

— დეიდა, სამსახურში არ სადმე მინდა არ დაიგვიანო.

— რატომ?

— იმიტომ, რომ, თუ სამ საათს დაიგვიანებ, შე-იძლება, შენმა ფეხსაცმელმა დაგიჭიროს.

ვინ მოარჯულა ივანე

დღე ისე არ გავიდოდა, რომ სოფელ წაბლოვანის ალმასკომის თავმჯდომარე არ დამთვრალიყო.

კვირა დილით ივანეს (ასე ეძახდენ თავმჯდომარეს) ალმასკომის დარაჯმა მოუტანა გაზეთი „ახალი სოფელი".

ივანე ყოველთვის თავისი სოფლის ამბავს მოსძებნიდა ხოლმე: ცუდი ხომ არაფერი სწერია ჩემზეო.

ამ დღესაც ასე მოიქცა. გადაშალა გაზეთი და მალე იპოვა თავისი სოფელი, რომელსაც სათაურად ჰქონდა: „ლოთი თავმჯდომარე". იქვე მოთავსებული იყო სურათი.

ივანე ძალიან გააბრაზა ამ ამბავმა და დაიწყო ყვირილი:

— ოხ, ერთი ხელში ჩამაგდებინა ამის დამწერი...

— რა იყო, კაცო, რა ამბავია?—შეეკითხა ცოლი.

— რაღა რა ამბავია, მთლად მასხარათ აუგდივარ ვიღაცას, მაგრამ არ კი შევარჩენ...

ივანეს ცოლმა დახედა სურათს, სადაც ივანეს გარდა ვიღაც დედაკაცი და ორი მომტირალი ბავშვი ეხატა.

— ეს დედაკაცი და ბავშვები ვინ არიან?—ჰკითხა ცოლმა.

— ეს დედაკაცი შენ ხარ და ესენიც ჩვენი ბავშვები არიან, ვითომ მშივრები ტირიან... ამას არ შევარჩენ... ხვალვე უნდა ავდგე და წავიდე რედაქციაში.

ივანე მეორე დღეს სუფთად გამოწყობილი მივიდა რედაქციაში.

— რაზე გარჯილხართ, ამხანაგო!—შეეკითხა ივანეს რედაქციის თანამშრომელი.

— მე მინდა გავიგო, ვინ გაბედა და საქვეყნოდ ვინ მომჭრა თავი?!.

— მაგის გაგება არ შეიძლება. გლეხკორის წერილი თუ სიმართლეს არ შეეფერება, შეგიძლიათ მიმართოთ სახალხო სასამართლოს. რედაქციას კი ნამდვილი ცნობები აქვს, რომ ეს წერილი სრული სიმართლეა.

— მორჩა, ამის შემდეგ გარეთ აღარ დავითვრები!—ფიქრობდა თავისთვის რედაქციიდან გამოსული ივანე.—ღამე მივიტან სახლში, რამდენიც მინდა,—დავლევ და დავიძინებ. იქ ვინ მნახავს და დამიწერს.

ასეც იქცეოდა, მაგრამ არ გასულა ორი-სამი კვირა, რომ „ახალ სოფელში" ეწერა: „წაბლოვანის თავმჯდომარემ ახლა სახლში დაიწყო ლოთობა"-ო.

ივანე გაკვირვებული დარჩა, ვერ გაეგო, ასე ფეხდაფეხ ვინ დასდევდა უკან და ვინ ადევნებდა თვალყურს.

— არა, ძმაო, მე კი არა, თურმე ეშმაკიც ვერაფერს გამოაპარებს „ახალ სოფელს"!—ამბობდა ივანე და თანდათანობით იმ აზრს ადგებოდა, რომ ლოთობაზე ერთხელ და სამუდამოთ აელო ხელი.

ივანემ მართლაც მიატოვა ლოთობა და მუყაითად შეუდგა სასოფლო საქმეს. ამის შემდეგ „ახალ სოფელშიც" რამდენჯერმე ეწერა მისი ქება.

— ის ოჯახდასაქცევი ვიღაცაა, მე რომ ისე გადამეკიდა და თითქმის ყოველ კვირა ჩემს ლოთობაზე სწერდა, რატომ გლეხკომის თავმჯდომარეზე არაფერსა სწერს, რომ დღე და ღამ მთვრალია?—ერთ საღამოს უთხრა ივანემ თავის ცოლს.

— სიცოცხლე გაქვს, რომ მაგასაც მალე მოვაშლევინო!—უპასუხა ცოლმა და მოემზადა წერილის დასაწერად.

ივანე ეხლა კი მიხვდა, თუ ვინ იყო მისი შემარცხვენელი, მაგრამ ეხლა მადლობის მეტი რაღა ეთქმოდა.

წკეპლა.

სოფლის მასწავლებელი, სკოლაში მიმავალი.

— ამდენ მომჭირნეობას ვეწევი, მაგრამ ჩემ ჯიბეს მაინც არაფერი ეშველა.

მომჭირნეობის რეჟიმი.

— საწყალი, ივან პეტროვიჩი დაითხოვეს კოოპერატივიდან.

— რათა?

— მომჭირნეობის რეჟიმის გამო.

— კარგადაც უქნიათ მისთვის,—არაფერში არ ვარგა, ზარმაცია. ეხლა რას აკეთებს?

— უკვე მოეწყო ახალ თანამდებობაზე! იმავე კოოპერატივში ხარჯების შემამცირებელ კომისიაში მუშაობს.

ორი თანამდებობა.

— ჩვენი თემალმასკომის თავმჯდომარე ერთს სხვა თანამდებობას ასრულებს.

— რომელს?

— ის ჩვენი სოფლის ბატონიც არის!

ვინ როგორ იხდის გადასახადს

პეტრია იხდის სასოფლო-სამეურნეო გადასახადს.

ივანეც იხდის.

გურული სცენა

კაძახს რომ ბედი არ გექნება, მეიკლა კუტალია უნდა თავი და ქეა. აბა რა ცხოვრებაა აი. ყუჩლაყაი მე დამცინის, მოდი და ნუ მოგივა კუჩი.

ჩემი დასაფსები დედაკაცი ისე გადამირია ვინცხამ, რომ ჩემი არაფერი ესმის. ალიონზე წამოვარდება ლოგინიდან და ქინოდელიეა, თუ რაცხაა, წეეთრევა იქ. თუ გუუბედე და კითხე რამე—ვაი შენი ბრალი:

— ცოტა ჭკვიანათ იყავი, მამასა აქვს ცხონება, თორემ მიგატიებ და მერე მიყარე კეკალი, არ გეყო ამდენ ხანს რომ მაჯახირეო.

მტერის გული რავა გავახარო, თვარა, თუ წავა და მომშორდება, ბებიაჩემს მიწევია. იმისთანა გოგოს მოვისკუპებ გვერდში, რომ შენი მოწონებული.

აბა, ამფერი ცხოვრება შეიძლება? მეუბნება: ქვეყანა გამოიცვალაო. ამდენხანს მე გბანდი ფეხებს, ახლა შენ დამბანეო. ქალებიც სლაბოდნიაა ახლაო.

მერე წამოუწყიათ რაცხა კოლმუნაიაო, ჩემი ცოდვით სავსე, ჩემი ცოლიც შიგ ქე არ ჩაწერილა, მომსდგა ახლა, კილავ და, გინდა თუ არა, ჩვენი სახლი უნდა დავანგრიოთო და საერთო სახლი ავაშენოთო,—იქ უნდა ვიცხოვროთ ყველაყაიმ ერთაათო.

ავყევი ახლა ამ გადარეულ დედაკაცს. ძული ამიშენებია, ახლა მოდი დაანგრიე და სხვისი ააშენეო. ჭკუაა ახლა აი!

ჰმ, დეიქცა ჩემი ცოლის გამომცემელის ოჯახი! იმ ცხვირგასიებულ სიმაურს, ხაპივით რომ გაზდია თავი, იმას სასიკეთო რამე რავა ეყოლებოდა! ჩემთან ვერ ძლებს მაი უშნო და კოლმუნაში რა გააძლებინებს?

მერე ii კი აღარ ახსოვს, ხუთმეტი წელიწადი რომ ვარჩინე მაი ქვეყნის გლახა! ეხლა დოუკავებია პორფილაია, თუ რაცხაა, და ჩემს ნახლაფორთებს წყალში მიყრის. ჭკუიანათ იყავი, თვარა ქმარი რომ ხარ, კი არ მოგერიდები, შენი დროი წავიდაო. მამის სისხლად აშენებულ ჯარგვალაში ველარ შემიბედავს. მოდი და შენ შებედე, თუ კაი ბიჭი ხარ, მაგ გადარეულ დედაკაცის ხელში!

გუუშვა. რაფერ გუუშვა, არა და—სული ამომართვა, მაგ წყეულმა,—არ მომწონხარო. ამ სიბერის დროს რას მოვესწარი! ლუკაიეს მატრონიე რომ ეიყოლია! იმ გლახის შვილს პერანგის აფხანაკი ვერ გამოუცვლია და ახლა, გამარჯობა აფხანიკოო— მეძახის.

ის ხვარანტიანი იყო, თუ ვინცხა, ქე მაინც ვიცოდე, სად ცხოვრობს, ეგება გევეახალგაზდავეთე და მერე ველარ გამიბედავდა ჩმი ცოლი დაბრიყვებას! თუ არა და, სულ ერთია, თუ არ მოიშალა, თავი უნდა დევიხჩო, მეტი რა გზაი მაქ!

ივანიკა.

მცუაითი სტატისტიკა.

— ძალიან მუყაითი სტატისტიკია ჩვენი კოტე...

— რაში გამოიხატება მისი მუყაითობა?

— თავის ცოლს ყოველდღე ნეკნებს უთვლის.

— ჩვენმა პეტრემაც სტატისტიკობა დაიწყო...

— სად მუშაობს?

— არსად. ჯერ-ჯერობით თავისთვის ვარჯიშობს, კრებებზე ბუზებსა სთვლის.

გლეხი ტფილისში

— აჰი შაური ჯარიმა უნდა გადაიხადო!..
— რათა კაცო, რისთვის?!
— იმიტომ, რომ ტრამვაიდან ჩამოხტი.
— თუ ასეა, დამეწიე და ისევ შევახტები...

არსენა სოფელში

არსენა სოფლად სამუშაოდ გაგზავნეს.

— უნდა წახვიდე!—უთხრეს ამხანაგებმა,—უარის თქმა საქმის ღალატი იქნება. ხომ იცი, ლოზუნგია—„პირი სოფლისაკენ!“ თუ ზურგი შევუქციეთ, ისიც ზურგს შეგვაქცევს და ასე ზურგშექცეულად წავაგებთ ერთმანეთის საერთო საქმეს. სახელიც კარგი გაქვს,—არსენა გქვია, ხალხს არსენა ყაჩაღი გაახსენდება, ხალხს უყვარს ეს სახელი და შენც უფრო მალე დაგიახლოვდებიან!

რამდენიმე დღის შემდეგ არსენამ აიკრა ბარგი-ბარხანა და გაუდგა გზას.

კლუბებს და კინოს მიჩვეულს, პირველ დღეებში ეძნელა სოფელში ყოფნა. გლეხები მამლებთან ერთად იძინებდენ და მამლებთან ერთად დგებოდენ.

— კარგია სოფელი!—ფიქრობდა ღამ-ღამეობით ოთახში მარტო დარჩენილი არსენა.—ჰაერიც კარგია, მადაც მოგდის კაცს, ხალხში მუშაობაც შეიძლება, მაგრამ ერთი ნაკლი აქვს აქაურობას—ადრე დაძინება იციან.

— კულტურულად ვერ ვცხოვრობთ!—უსაყვედურა ერთ დღეს არსენამ სოფლელებს,—უნდა გარდაექმნათ თქვენი ყოფა-ცხოვრება. უამისოდ არ მოხდება სოფლის და ქალაქის დაახლოვება.

— რაც მეტ სიკეთეს გვიზამ, ჩვენთვის უფრო გასახარებელი იქნება. შენც ამისათვის ხარ აქ გამოგზავნილი!—პასუხად უებნებოდენ გლეხები.

პირველ უქმე დღესვე არსენამ თავი მოუყარა სოფლელებს და წაუკითხა მათ მოხსენება საერთაშორისო მდგომარეობაზე. ბევრი ილაპარაკა მენშევიკების გამცემლობაზე, მთლიანი ფრონტის აუცილებლობაზე, მცირე ანტანტაზე, დიდ ანტანტაზე და ბოლოს ჩინეთის ამბებს შეეხო.

— ამრიგად, ამხანაგებო,—ამბობდა არსენა,—ჩინეთში რეაქცია ძლიერდება. იაპონიის იმპერიალიზმის წყალობით ჩან-ძო-ლინმა დაამარცხა გო-სუნ-ლინი და ისევ გაძლიერდა მუკდენში. დუან-ძი-ჩუასაც ეს უნდოდა და ტიან-ძინთან მიაშველა უ-პეი-ფუ. ეხლა ლი-ჩინ-ლინმაც გამოიდვა თავი და შუ-ში-ინის ლოცვა-კურთხევით უთანხმდება

მევიოვრული ვარჯი

„გლეხკომებს აღრიცხვაზე აყვანილი ჰყავთ ქვრივ-ობლები და ინვალიდები, რომელთაც შეძლებისდაგვარად ეხმარებიან“.

ამხ. კ. ხომერიკის წერილიდან.

— ამ ქვრივ-ობლებს თუ გადავურჩი, ინვალიდებს მაინც ვეღარ გადავურჩები

ჩან-ჯი-ზიანს. ამრიგად, ამხანაგებო, როგორც თქვენ ხედავთ...

— ვილაცას ძალიან ლანძლავს!—გაკვირვებით შეჰყურებდენ გლეხები როლში შესულ მომხსენებელს,—ტყავი გააძრო!

— ეგ ყველაფერი ჩინებული იყო!—მემოესიენ მოხსენების გათავების შემდეგ გლეხები არსენას,—და ეხლა ის გვითხარი, როგორ იქნება ჩვენში გზის გაფართოვების საქმე?

— უწყალობით ვიხრჩვებით! ჰა უნდა გაითხაროს.—გაიძახოდენ გლეხები.

— არსენა მაინც განაგრძობდა:

— ამისათვის მთლიანი ფრონტია საჭირო, თუ მთლიანი ფრონტი დაირღვა, ჩვენც ვერ ვიქნებით ისე ძლიერი, როგორც ეს საჭიროა...

— ჰა გვინდა! ჰა გვინდა! — არ ეშვებოდენ სოფლელები.—შენ ის გვითხარი, როგორ გავთხაროთ ჰა.

— მთლიანი ფრონტია საჭირო!—უფრო ხმამაღლა გაიძახოდა არსენა.—ჰაც მაშინ იქნება და წყაროც... სანამ საერთაშორისო ბურჟუაზია...

მეორე კვირას არსენას საშინაო მდგომარეობაზე უნდა ელაპარაკა, მაგრამ მოხსენების მოსასმენად სამი კაცი მოვიდა.

— რაშია საქმე?—ჰკვირობდა არსენა,—მე ვცდილობ განათლება შევიტანო თქვენში, თვალები აგიხილოთ, კლუბის და სამკითხველოს გახსნას ვაპირებ, თქვენ კი ასე გულგრილად ეკიდებით საქმეს...

იმ საღამოს არსენა მოწყენით იჯდა ოთახში და თან მწარედ ფიქრობდა:

— საკვირველია ამ ხალხის უმადურობა. დღე და ღამე იმას ფიქრობ და აკლავ თავს, რომ რაიმე სინათლე შეიტანო მათში, თითონ ისინი კი ხელს გიშლიან. არც საშინაო აინტერესებთ, არც ჩან-ძოლინი და არც... აბა, რა უნდათ?!

დანი.

შენიშვნა.

— კოოპერაციაშია ჩვენი ხსნა,—ამბობდა მომხსენებელი,—მას სოციალიზმისაკენ მივყევართ.

— სოციალიზმისა კი რა მოგახსენო, შენი ჭირიმე, მაგრამ ეს კი ვიცი, რომ მაგ კოოპერაციას ბევრი ციხისკენ მიჰყავს!—შენიშნა გლეხმა.

მომჭირნეობის რეჟიმი

ვის როგორ ესმის მომჭირნეობა.

ყველას სხვადასხვანაირად ესმის მომჭირნეობის რეჟიმი.

ზოგიერთ სამკითხველოს გამგეს რომ ჰკითხოთ, თუ როგორ გაატარა მან მომჭირნეობის რეჟიმი, გიპასუხებთ:

— გაზეთებს აღარ ვიწერ, სამკითხველოს იშვიათად ვაღებ იმ მოსაზრებით, რომ გლეხობამ გაზეთის კითხვაში დრო არ დაჰკარგოსო.

სულ სხვა პირობებში ხდება მომჭირნეობის რეჟიმის გატარება ზოგიერთ გლეხკომში: ქვრივ-ობლებს არ ვეხმარებით, ღარიბებს მიწას არ ვუმუშავებთო.

კოოპერატივის ახალმა ნოქარმა, ვსთქვათ, შეჭამა ხუთასი მანეთი. ძველს კი შეჭმული ჰქონდა ათასი მანეთი. ახალ ნოქარს ზოგიერთი მოსამართლე ამ შემთხვევაში ამართლებს, რადგან მას ძველ ნოქართან შედარებით, ხუთასი მანეთით მომჭირნეობა უხმარია.

ივანიკა.

ესენიც მომჭირნეობაზე მსჯელობენ

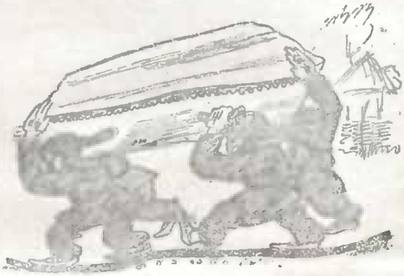

მომჭირნეობის უებარი წამალი

ქაღალდის მომჭირნეობა

სიზმრის ახსნა

— თავფქვილაძე ნახო სიზმარში—ჭკუასა და გონებას შეიძენ.

— სიზმარში რომ ბოქლომი გედვას გულზე—ვარდისუბნის სამკითხველოს ნახავ.

— ნაგვით სავსე წყალი ნახო—ფშაველის თემის სასმელ წყალს ნახავ.

— სიზმარში ვინმე გაქებდეს—იყალთოს ალმასკომის თავმჯდომარეს ნახავ.

— სიზმარში არაყი დალიო—გურიაში მგზავრობა მოგიწევს.

— შოლტი ნახო—თავს გაუფრთხილდი.

— გლეხკომის თავმჯდომარე რომ გიცინოდეს—ქვრივობის ნიშანია, ქმარი მოგიკვდება.

— ჯამაგირი მოგიმატონ სიზმარში—ნიშანია სამსახურიდან დათხოვნისა.

— კოოპერატივში თუ მსახურობ და სიზმარში აგარაკზე მიდიხარ—ვირის აბანოში გაატარებ მთელ ზაფხულს.

— სიზმარში რომ ბეწვის ხიდზე გადიოდე—ძველი-გავაზის გზებზე ხიფათს შეეყრები.

—:—

შოლტაძის მოგზაურობა ზუგდიდის მაზრაში

ახალი გათენებული იყო, როცა სოფ. ორულ-ერგეტაში შევფრინდი. ჰაეროპლანიდან რომ ჩამოვხტი, ვიღაც მომესალმა.

— გაგიმარჯოს! თქვენ სადაური ხართ?—შევეკითხე.

— მე ორულ-ერგეტიდანა ვარ, ერასტო ჭანია. უბრალო ვინმე არ გეგონოთ, ძველი ნამამასახლისარი გახლავართ, მაგრამ ეხლა ყველა სულელი და გლახაკი მე წამომაჯდა კისერზე. გასაქანს არ მაძლევენ, გასაქანს... ახ, სადა ხარ ნიკოლოზის დროვ, რომ მათრახით არ ავუხურებ ზურგს...

— აჰა და ისიამოვნე!—ვუთხარ და შოლტი გადაუტყლაშუნე.

— თუ ძმა ხარ, ფრთხილად შემოდი, თორემ ჩვენი კლუბის კომისიის წევრები გამოიღვიძებენ და ცოდვაში ჩავდგებით!—ნელი ხმით მითხრა ერთ-ერთ სოფელში ამხ. ლიქორიმ. მეც მას გავუგონე და იქიდან სოფელ ხორგაში გადავფრინდი.

— შენ გენაცვალე, იყიდე ხარი, ნახევარ ფასში მოგცემ, მიჭირს, მიცვალებულს ქელეხი უნდა გავუმართო!—მომმართა ნამტირალევმა გლეხმა.

— თუ ასე გაჭირვებული ხარ, რა გექელეხება, შე მამაცხონებულო?

— ხორგელებს ასეთი ჩვეულება შეგვრჩა და, რა ვქნათ!—მომიგო გლეხმა.

— ეს დარჩელის თემია, ამხანაგო?—ვკითხე გზაში გლეხს.

— დარჩელის თემი რომაა, რა ყრია შიგ.

— რაშია ძამია, საქმე?

— ჰკითხეთ იაკობა თიომერიას.—გაჯავრებით მიპასუხა მეორე გლეხმა.

— შევეჩინდენ, ფული მოგვაგროვებინეს, კლუბი ავაშენოთო, შევცდით, 1923 წელს ორასი მანეთი შევაგროვეთ და მოგჭამა ჭირი! კლუბი კი არა, საქათმეც არ ჩანს გაკეთებული.

მომშივდა. გლეხებმა მითხრეს: ხიბულაში მასწავლებელ ნესტორ ჯიშკარიანს გლეხების ყანაში დასუქებული ინდაურები ყავს და საკადრისად ის გაგიმასპინძლდებაო.

— აუშენა ღმერთმა მისი ოჯახი! მართლაც, სულ მოხრაკული ინდაურებით გამიმასპინძლდა.

დაბა ხაბუნეთში კოოპერატივის თანამშრომელ მიხა ლაგვილავას ვეთამაშე ნარდი. ის ისე მთვრალი იყო, რომ კამეჩი მღვდლათ ეჩვენებოდა. თამაშობა რომ გავათავეთ, მან გამომაცილა სოფელ რიყემდე და გზაში, გართობის მიზნით, მომიყვა თავის თავგადასავალს:

— როცა მე რიყეს ეპოს თავმჯდომარეთ ვიყავი, მაშინ უნდა გენახათ ჩემი ქეიფი და დროს ტარება. მოგეხსენებათ, ამხანაგო, რომ ჭამა-სმა ქონებაზე ჰკიდია. მეც შემიყვარდა ქეიფობა, ნარდის თამაში, ძმა-ბიჭებში დროს ტარება. მართალია, რევიზიის დროს დამითხოვეს, მაგრამ საქმე მაინც მოვაკვარახჭინე და ისევ შევძვერი კოოპერატივში. ახლა ვთამაშობ ნარდს და ქე ვარ. ეპო ფეხებზე მკიდია, ჯამაგირს ქე ვღებულობ.

როცა ჩემი ვინაობა გაიგო, არ ესიამოვნა, ცუდ ხასიათზე დადგა, თითქოს მეხვეწებოდა—არ გამცეო.

გაზეთისათვის გავიარე ნარაზენში. მინდოდა იქაური მასწავლებლის ნახვა, მაგრამ სკოლაში ძროხების, თხების და ღორების მეტი ვერავინ ვნახე.

— ალბად აქ ყველა განსწავლულა და ახლა საქონელზე მისულა ჯერი მეთქი,—ვიფიქრე და გამიხარდა კიდეც, ასეთი განათლებული სოფელი რომ ვნახე.

მეგობრული შარჟი

სენაკის მაზრის აღმასკომის თავმჯდომარის ამხ. მამულიას მაზრის გლეხკომთა ყრილობაზე საპატიო გლეხკაცად არჩევის გამო.

საპატიო გლეხკაცი

გურული და კახელი.

— რავა ცუდი წელიწადი იყო შარშან, ორი ქცევა სიმინდი მქონდა დათესილი და ერთი კაკალი არ მევიდა.

კახელს გაუკვირდა: სიმინდი თუ დათესა, კაკალი როგორ უნდა მოსულიყოო. მას ალარაფერი ჰკითხა და „ახალი სოფელი“-ს რედაქციას გამოუგზავნა შეკითხვა: როგორ უნდა მოვიქცე, რომ სიმინდი დავთესო და კაკალი მოვიდესო.

ქართული ანდაზა

ამოღებული ხმალი

პურ-მარილში

ჩ ა ი გ ო

გამწმენდ კომისიაში.

— თქვენზე შემოტანილია საჩივარი, რომ სოფელში ვილაც გლეხისთვის გიცემიათ?..

— მართალია ვცემე, და ისეთ კონტრიკსა და კულაკს მეტიც ეკუთვნოდა!

— რათა?

— იმიტომ, რომ ამბობდა: ღმერთი არისო.

კოტეს ძალიან გაუკვირდა, როცა ის ამისათვის კომკავშირიდან გარიცხეს.

თავფქვილაძეს გამოცანები

მეცნიერმა თავფქვილაძემ „შოლტი"-ს რედაქციას მოუტანა სამი გამოცანა დასაბეჭდათ.

ვინც ამ გამოცანებს გამოიცნობს, მას თავფქვილაძე ჰპირდება საჩუქრად მის მიერვე ახლად გამოგონილ ჰაეროპლანს.

პირველი გამოცანა: საქართველოში ყველაზე მეტად რომელი ჟურნალია გავრცელებული.

მეორე: [illegible], სუფთა ქვა რომ ღრმა წყალში ჩააგდო — რა მოუვა.

მესამე: ქაჩალ კაცს რომ ლამაზი ცოლი მოუკვდეს—რას იზამს.

გამოცანების შესახებ ახსნა მიიღება „შოლტი"-ს რედაქციაში, სადაც შემდგარია კომისია, ანუ, როგორც მას უწოდებენ, ჟიური. ჟიურიში შედიან: თვით მეცნიერი თავფქვილაძე, ივანიკა, მიხო და შოლტაძე.

სულელი სანდალა

სანდალა შრომის ბირჟაში მივიდა და ადგილი სთხოვა.

— რის გაკეთება შეგიძლია?

— ყვირილი შემიძლია.

— ძალიან კარგი. მაშ ჩვენ ლოზუნგებს მოგცემთ და იყვირე ხოლმე. წადი და სადაც თავმოყრილი ხალხი ნახო, იყვირე: უფრთხილდით ქურდებს თქო. ხვალ კი სხვა ლოზუნგს მოგცემთ.

გახარებული სანდალა ეცა ქალაქის ქუჩებს. ხედავს ხალხი ჯგუფ-ჯგუფად სადღაც მიეშურება.

— სად მიდიხართ?

— კრებაზე მივდივართ, კოპერატივის ახალი გამგეობა უნდა ავირჩიოთ.

სანდალაც მათ გაჰყვა.

ჯერი მიდგა გამგეობის არჩევნებზე.

— ამხანაგებო, შევუდგეთ არჩევნებს, დაასახელეთ კანდიდატები!—მიმართა კრებას თავმჯდომარემ.

სულელმა სანდალამ ამ დროს, რაც ძალი და ღონე ჰქონდა იყვირა:

— უფრთხილდით ქურდებს!

სანდალა პანჩურის კვრით გამოაგდეს.

— მისამართი შეგეშალია, დედი! ღმერთი აქ აღარ არის, სხვაგან გადავიდა!

გლეხი ტფილისში ექიმთან.

— არაფერი გინდა, ჰაერი გამოიცვალე, სოფელში წადი!

გლეხი ტირილში

— რა გატირებს კაცო, საწყალი პეტრია სიცოცხლეში არ გიყვარდა და ეხლა შეგიყვარდა?..
— მე ჩემ წასაბურნა ვტირი, სამი მანეთი მივეცი.

„ახალ-სოფლის ალმასკომის თავმჯდომარე და სამკითხველოს გამგე შეხმატკბილებული მუშაობენ.

გლეხკორი

— „რაც ზაკურაძე ზნაკვის სამკითხველოში გამგეთ დააყენეს, ,სამკითხველო ფეხზე ადგა".

გლეხკორი ვარდი

დატვირთვა.

გლეხი მივიდა თემის ალმასკომის თავმჯდომარესთან რალაც საქმეზე.

თავმჯდომარე ძალიან ზარმაცი და ლოთი კაცი იყო.

— არაფრის გაკეთება არ შემიძლია,—მიუგო თავმჯდომარემ,—ხან აქეთ მეწევიან, ხან იქით, ამდენ საქმეს ვერ ავდივარ... დატვირთული ვარ...

— ხო, ეხლა კი მესმის,—მიუგო გლეხმა,—გუშინ სალამოს გნახე გზაზე მომავალი ბარბაცით. ალბათ, აქეთ-იქით გეწეოდენ.

შეგნებული კაცი.

— ძალიან ჩამორჩენილი ცოლი მყავს. სხვა დედაკაცები სად არ დადიან,—ეს კრებაო, ეს ქოხსამკითხველოო, ეს ქალთა წრეო,—ის კი არსად არ მიდის. ველაპარაკები, ვარიგებ, მაგრამ იმას მაინც ვერაფერი შევასმინე...

— ყოჩაღ პეტრე, ძალიან დაწინაურებულხარ, რომ ასე შეგნებულად მსჯელობ...

— მოდი და ნუ დაწინაურდები! ის ოჯახდასაქცევი, მთელი დღე ხახლში ზის და მე ვერსად წავსულვარ და ვერ დამილევია.

სოფლის ავ-კარგი

სამაგალითო საცდელი - სად-გური

საქარა, შორაპნის მაზრა

სუყველაზე განთქმული
საქარის სადგურია.
ვინც კი ნახავს, სიცოცხლე
ერთი ათად სწყურია.
შიგ ბრძანებლობს ალიკო,
ბიჭი მამაცურია.
აქ სიცოცხლე, სიკვდილი
სწორედ საამურია.
ერთ დღეს ქალიშვილების
ჯგუფს ესურვა სტუმრობა.
„პიტომნიკის" გასინჯვა,
არ გეგონოთ ხუმრობა.
ვარდებში პეპლებივით
გაიშალენ ქალები.
ალიკოს გულს ეამა
და აენთო თვალები.
ერთს მოხდენილ გოგონას
გარეშემო უარა,
ბოლოს უთხრა ალერსით:
—მაკოცნინებ თუ არა?
ქალი შეკრთა, შეშინდა,
დაბლა თავი დახარა,
ალიკომ კი ხეივნის,
ბალი შემოატარა,
შესთავაზა ვარდები,
ყვავილები ჩაისა,
ბოლოს ხელიც მოხვია
და კალთაში ჩაისვა,
ვაჟმა ასე ბოდიშით,
გულის ზრახვა დაფარა
და გოგონა ოთახში
უჩუმრათ შეაპარა.

—:—

იქ ქალებმა დაიწყეს
ძებნა ამხანაგისა
და სატირლად მომართეს
პრუჟინები ბაგისა.
ნახეს, ზარი დაეცათ,
გაქცევა დააპირეს,
ზოგი ეცა ბუჩქებში,
ზოგი ღობის ნაპირებს.
ზოგს შლიაპა მოვარდა,
ზოგი გადაყირავდა—
და ზოგი რომ გადარჩა,
ღმერთს მადლობას სწირავდა.

ნიახური.

ესეც შენი ტაბლა

აფენი, სიღნაღის მაზრა

ერბოში და ქონში ცურავს
მამა ნაკრეჭ-წვერება,
რაც დრო მიდის—მას მუცელი—
თანდათან ებერება.
შოლტო ჩვენსა ღვდლის ამბავსა
მოგიყვები თავიდან.
ერთხელ იგი ნათლობაში,
თუ ქელეხში წავიდა.
საცეცხური გააბოლა,
დაიკიდა ოლარი.
მოიგონა ჯერ ცოცხლები
და კუბოში მწოლარე,
მერე სუფრას შემოუჯდა
მუცელ. უზარ-მაზარი,
მის ტომაქში ჩავა მთელი
ლაგოდეხის ბაზარი.
ინდოური გაათავა,
მიაყოლა გოჭიდან.
ყანწებით რომ ველარ გაძლა
ხელი ჯამებს მოჰკიდა.
ჯვარი ქვევით ამოიდო,
გადააგდო ოლარიც.
გვერდით ქვრივი შემოისვა—
დიაკვნის ნაცოლარი.
ქვრივი წმინდანს შეჰყურებდა
შიშითა და თრთოლებით,
მას კი ტაბლას უმზადებდენ
ამ დროს კომსომოლები.
ღვდლის ხურჯინი მონახეს და
შიგ ნაგავი ჩაყარეს,
ნესვითა და ჩონჩორიკით
ორივ თვალი დაფარეს
და ზემოდამ ოსტატურად
დააყოლეს პურები,
ლავაში და ნაზუქები,
რბილი ხაჭაპურები.
ხურჯინი რომ სავსე ნახა
წმინდანს გულში ეამა.
გაიფიქრა—ერთი ჩქარა
ნახოს ფოფოდიამა.
მიიტანა. ფოფოდიამ
გაშლა არც კი აცალა,
ხურჯინის თვლებს პირი მოხსნა
და თვითონვე გაშალა.
მაგრამ უცბად, ვით მესნაკრავს,
დაუდუნდა ფეხები.
ფლავის ნაცვლად ხურჯინიდან
ამოიღო ნეხვები.

კიტრი.

ცრემლის ხიდი, გურია

ცრემლის ხიდის მცხოვრები ვარ,
არ მოგიკვდეთ გურია.
თუ რამეში მოგატყუოთ—
ამომისვით მურია.
ლავრენტიას*) თუ ვახსენებ
მიხაკიას**) შურია.
არ იფიქროთ ვითომ მაგათ
სტანჯავდეთ კახურია...
დილის რვიდან ოთხამდე
კარტი გაუხურიათ,
საწყალ გლეხებს აძრობენ
ქალალდის ფულს ყურიანს.
აქ რომ ჩხუბი არ მოხდეს,
არ იქნება წამია,
კარტის თამაშობის დროს
თუ რომ ვინმე ხამია.
მაშინ მიხო, ლავრენტის
ხელად ხდება ძამია.
ჯერე ძმობა, მერე ჩხუბი,
მიხოს შუბლზე სკამია.
და ლავრენტის სპეტაკ თავზე
მუშტი-მუშტზე სამია.
„შოლტო", ატყობ ჩვენს სოფელში
საქმე ცოტა მრუდეა.
მოდი ერთი გადაგვისვი
მადლიანი კუდია.

ძლევისკარელი.

*) ლ. სიხარულიძე.
**) მიხაკო სულაქველიძე.

ჩიმ-ჩაირა-ჩაირა

ლია, ზუგდიდის მაზრა

სამკითხველო მოვაწყეთ
ჩვენ სულმთლად სხვანაირად,
შიგ ვცეკვავთ და ვთამაშობთ
ჩიმ-ჩაირა-ჩაირა.
სალამოზე მღერაა,
ზურნა და დაირა
გაპკუთები რაო გვინდა.
ჩიმ-ჩაირა ჩაირა.
რეჟიმ ეკონომიამ
შეგვაჩვია ყაირათს
და სამკითხველოში კი—
ჩიმ-ჩაირა-ჩაირას.
გამგე სამკითხველოსი
სიტყვას აფრქვევს შაირად.
გიტარა და დაირა,
ჩიმ-ჩაირა-ჩაირა.

ტრახ.

უბედი თავმჯდომარე

წიპწაურის თავმჯდომარე
მხიარული ბიჭია,
წერა-კითხვა კარგი იცის
ცარიელი ნიჭია.
მაგრამ დახე ბედისწერას
უყვარს ღვინის ყლაპა,
ქალებს ისე ემტერება,
როგორც რომის პაპა.
თავპირი გასიებია,
როგორც თათრის ბეგსა,
უცხენოთ სოფლის ბოლოზე
არ გადადგამს ფეხსა.
ჯამაგირი პატარა აქვს
მისდევს ქეიფებსა,
ალბად მიტომ თავს უქონავს
თავის უფროსებსა.
თითქოს მშრომელ გლეხობისთვის
გაუწირავს თავი,
მაგრამ, როგორც თათრის მოლას
ერბო-კვერცხით ფლავი,—
ისე ეინტერესება
მას მშრომელთა ბედი,
საქმით თავის ჯიბეს ავსებს,
სიტყვით კია ყბედი.

ჯიბილა.

მასწავლებლობა მოღვაწეობს

ს. ხორმონი, ქუთაისის მაზრა

სმა და ჭამა, ქეიფი,
ჩვენი მტკიცე რჯულია.
პურ-მარილი ჩვენში ხომ
ძველთაგან განთქმულია.
ზოგჯერ ჩხუბი თუ მოგვდის,
ეგაც არაფერია.
კაცი მოკვდეს, მერე რა,
დედამიწის მტვერია.
ვისაც ხვდება ალბათ ღირს
და იმაზე ახია.
ძმური სილა ვისთვისმე
განა დასამრახია.
ჩვენ ვქეიფობთ, კარგად ვართ,
ეს ქვეყანა ჩვენია.
ღვინო, ლხინი, მარანი
თვით ღმერთს გაუჩენია.

ჭიტა.

ღვდლის საგალობელი

ხაშმი, თბილისის მაზრა.

„ჩორნამა“ სთქვა: ეკლესია
მე ფეხებ'ზე მკიდიაო,
მეც ისა ვარ, რაც სხვა ღვდლები
უპირო და ფლიდიაო.
ხეირი რომ არა მქონდეს,
რისთვის მოვიცდიდიაო
და ამ ფარჩის ანაფორას
ხელათ გავისდიდიაო.
იმისათვის გამოვიწყე
ანაფორა ტიალიო,
რომ მიყვარდა ქვრივებში
და გოგოებში ტრიალიო.
საკურთხევლის უკან, ჩუმად
ხელის ხვევნა, ტოფიალიო,
ზოგჯერ ტაბლა-ნაზუქებიც
და ფულების ჩხრიალიო.
ახ ნეტავი, ყორდანია,
დაგვიბრუნდეს ჯარითაო.
რომ მივართვა პურ-მარილი,
შევერცხლილი ჯამითაო.
საყდრები კვლავ დამიბრუნოს,
ვერ ვძღებოდე ჭამითაო...
ფუტკარივით მეხვეოდენ
ბობოლების ცოლებიო,—
და ეძებდენ თავვის სოროს
ყველა კომსომოლებიო.

ჩორნას დიაკვანი.

ს. გვერდისუბანი

(სურამის თემი).

„შოლტო“ ეს ჩვენი სოფელი
არც თუ ამდენად შორია;
სურამ და ხაშურს ზედ აკრავს,
შარა გზა უძევს სწორია.—
მცხოვრებნიც უკან არ ვდგევართ
შეგნებით, მომზადებითა,—
ღმერთმა გვიცოცხლოს გლეხკომი
მის ხელში არ წავხდებითა:
იმის წყალობით დღეობას
ერთხელ არ დავაკლდებითა,—
გვიხდეს საჯარო სამღთოებს—
დაფა-ზურნით და მღვდლებითა!
სოფელი აღგენს:—არ გვინდა
ელკესია და მღვდელიო,
არც სამღვთო, არცა ღღეობა—
დავგმეთ წესები ძველიო,—
მის ნაცვლად სოფლის აღდგენას
ფართოდ მოვკიდოთ ხელიო
დავეხმაროთ გლეხკომი
დავძლიოთ საქმე ძნელიო...
მაგრამ გლეხკომის წევრები
გულში სხვაგვარად მღერიან—
ამბობენ:—მაგათი სიტყვა
აბა რა დასაჯერია?—
სამღვთო გავმართოთ, ვილხინოთ,
ვამხიარულოთ ჰერია,—
დღესა ვართ, ხვალ არ ვიქნებით—
სხვა რა შეგვრჩება კერია?
გვერდში ჩაუდგენ კულაკებს
და გააჩაღეს დღეობა,—
სწორით-სწორამდე გაგრძელდა
ქეიფი, ლხინი, ღრეობა!
სწორზე კი სამღვთო მოგვიწყეს;
მოიპატიჟეს მამაო,
აკვნესეს ზურნა-დუდუკი
გამართეს სმა და ჭამაო,—
„შოლტო“ გვეწვიე აქეთკენ,
დროს ნუ გააცდენ უქმადა.—
ამ ჩვენ გლეხკომს და მამაოს
გიძღვნით გემრიელ ლუკმადა!

სტაფილო.

მმაჩი სოფლად

ტობანიერის თემი, ქუთაისის მაზრა

არავის არ გეგონოთ
ტყის ცხოველი მაჩვი-
არის ტობანიერის
უცნაური მმაჩი.
ჯვარს ვერავინ დაიწერს
არ ეწვიოს სახლში,
მუდამ ნაღდი ბიჭია
და თანხა აქვს დახლში.
მით ვის რა უშავდება
ან და ვის რა ევნება
ზოგჯერ დავთრით მიცვალებულს,
თუ უკან ედევნება.
ალმასკომის თანამშრომლებს
ყველას ასე სჩვევია.
ვინ არის რომ გლეხებს სახლში
მკვდარზე არა სწვევია.
ზოგი გზაზე მიიმღერის
ილლიაში დავთრებით,
გულში ამბობს: წავალ ერთი
ძმა-ბიჭურად დავთვრები.
რასაც შევჭამთ ის შეგვრჩება,
სმა და ჭამა ჯერია,
სხვა ნაირად თავო ჩემო
ბედი არ გიწერია.

ბზიკი.

ძველი მეგოგრები

მაჩხაანი, სიღნაღის მაზრა

შარაზე ძველი პრისტავი
მიხანხალებდა მშიერი.
ჩამოსჭკნობოდა მუცელი
და დაჭკარგოდა იერი.
ველარ იცნობდი ძველ გმირსა,
როს წელზე ერტყა ხმალია—
და მუდამ ქეიფობაზე
ეჭირა იმას თვალია.
წინ შეხვედროდა ალერსით
ძველი ძმობილი რჩეული.
ცანცარა ღვდელი, საწყალი,
გამხდარი ჩამოხეული.
გვერდით მისდევდა მედუქნე
ისიც წარსულის გმირია,
რამდენი გლეხის სიცოცხლე
მას ფულით გაუწირია.
მამასახლისად რომ იყო,
ისაც მოვიდა გვიანა.
ღვდელმა დალოცა და მერე
დაიწყეს ენა-წყლიანად:
—ვაი შენ ჩვენო ცხოვრებავ
რას მოვესწარით ამასო.
მშიერი კვდებით, ვინ ჩივის—
ინდაურების ჭამასო.
ამ კომუნისტებს რა უთხრათ—
სიცოცხლე ჩაგვიშხამესო.
დღისით ვერ ვჩნდებით ხალხშია,
ვერ გამოვსულვართ ღამეცო.

კოდალა.

■ ■ ■ ■ ■ ■

ჩვენი ფოსტა

სოფ. ბერეჟოულში, გაჭირვებულს. თქვენი ლექსი ასე იწყება:

ცეცხლი მაქვს გულში,
მუცელი მიდუღს,
შემომატყუეს ქალი ბებრი;
დედას უტირებ ჩემ ცოლის ძმებსა,
იმათ თავებით დავიდგამ ძნებსა.

და თან დასძენთ: შემიძლია თუ არა წერილები უმარკოთ გამოგიგზავნოთო.

თუ ასეთი ლექსებით თავს მოგვაბეზრებთ, მაშინ უკეთესი იქნება, მარკა უწერილოთ გამოგზავნოთ.

ყვარელი, მოდი-ნახეს. წერილი და თქვენი ქალის სურათი მივიღეთ, რომელიც თავფქვილაძეს გადავეცით.

ნაბუშარს. გვწერთ:—ეს ცხოვრება ძნელია, საქმე შემოშელიაო. თუ მართლა ასეა, მახათი იშოვეთ.

ცაიშის-კახათი, ქირიას. თქვენი ახალი გამოგონება მეცნიერ თავფქვილაძეს გადავეცით. გაუხარდა: ძლივს ჩემი ჭკუის კაცი ვიპოვეო.

საჭამიას-ხერი, კირილეისონს. იწერებით:

რა აქლემი ცასა ზომდეს,
ზაქმან სიბრძნე იჩინოსო,
რაფო თეატრს განაგებდეს,
დარო გვერდით იჯინოსო.
ჩვენს თეატრში მასაც ვნახავ—
მწყერი სდევდეს მიმინოსო.

ვერ გავიგეთ, რაშია საქმე და ვის ეხება ეს ამბავი. ჩვენ მაინც მოვათავსეთ ლექსი, ვიფიქრეთ:—იქნებ სანთელ-საკმელმა გზა არ დაკარგოსო.

გლეხკომის თავმჯდომარეს. იწერებით: ყველა მღვდლებზე სწერთ და ერთხელ ჩვენი სოფლის მღვდელზედაც ამოიღეთ ხმაო.

სულსწრაფი ნუ ხართ, მალე თქვენს მღვდელზედაც დავწერთ და იქნებ თქვენამდისაც მოვიდეს ჯერი.

ქართული ანდაზები

გამფლანგველი

კატამ შეჭამა ძეხვიო,
ამოიკვეთა ფეხიო.

თემაღმასკომის თავმჯდომარე

კამეჩი მყავდა ნიკორა,
ვაქებდი, არა იყო რა.

სამკითხველოს გამგე

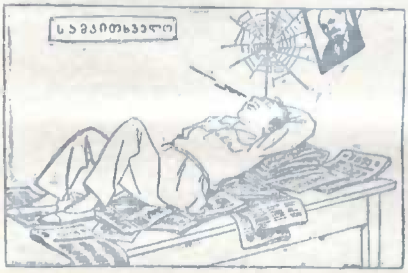

ერთი პირი ძილი წყალსაც მოუვაო.

მოლარე

მგლის თავზე სახარებას კითხულობდენ.

მენშევიკი

წყალ წაღებული—ხავსს ეჭიდებოდაო.

გლეხკომის თავმჯდომარე

სხვისა ჭირი—ღობეს ჩხირი.

მთავლ. № 660. ტირ. 27.000 საქართველოს კომუნისტურ პარტიის ცენტრალურ კომიტეტის სტამბა კამოს ქ. 68.

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

მათრახი

ფასი ორი შაური

გაზ. „ახალი სოფლის“-ს ყოველთვიური დამატება

№ 5 სექტემბერი, 1926 წ. № 5

გაუქირდათ საქმე დავარდნილი ვირის,
ინგლისი კუდს უწევს, საფრანგეთი ყვირის,
იტალია ჩიჩერს ეხვევა და ტირის,
გაიჩინეს საქმე ორიოდე კვირის.
გერმანია მტრობის პოლიტიკა ქუდით,
რომ დავარდნილ ჩოჩორს აუწიოს კუდი,
— აჰა ვირო, აჰა... ეწევიან ხვნეშით,
რა ქნან, სად წაიღონ ეს ოხერი ლეში,
ეწევიან, მაგრამ ვერ უცვლიან ალაგს,
სტიან და უნაქმოდ გადადიან მოლაყს.

მომჭირნეობაც ამას ჰქვია

— ყველა ეკანომიაზე გაჰკივის, ყველას ეკანომია აკერია პირზე, მაგრამ გაკეთებით კი არას აკეთებენ. მე ლაპარაკი არ მიყვარს, საქმე მომეცი და გამაკეთებინე, ეხლაც ამ ერთ თვეში ასი თუმნის ეკანომია გავწიე.

— როგორ მოახერხე, კაცო?

— როგორ მოვახერხე და ჭკუით. სხვებივით სულელურად კი არ მოვიქეცი. საქმის გაკეთებას ჭკუა უნდა, ჭკუა, თორემ ისე აჯაფსანდალი გამოვა.

— სხვა კოოპერატივები სულსა ღაფავენ და შენ ისეთი რა გააკეთე, რომ ასი თუმნის ეკანომია გასწიე?

— მაგას რა დიდი ცოდნა უნდა, საჭიროა მხოლოდ ხარჯები არ გასწიო, მორჩა და გათავდა! ვთქვათ, ქალაქში ხარ წასასვლელი საქონლის სასყიდლად, ცხენის ქირისათვის კი საჭიროა ხუთი მანეთი. ადექი, ფეხით წადი და ეს ხუთი მანეთი უკან დარჩება. აი, ნახე ჩემი დავთარი: ერთ მხარეს მიწერია რა ხარჯები უნდა გამეწია, ხოლო მეორე მხარეს მიწერია—ნამდვილად რა ხარჯი გავწიე და რამდენი ეკანომია დარჩა. აი, უყურე, ყველაფერი შიგა სწერია:

— ქალაქში საქონლის სასყიდლად რომ ავტომობილით წავსულიყავ, უნდა დამეხარჯა ოცდახუთი მანეთი, რაკი ცხენით წაველი—დავხარჯე ხუთი მანეთი და ამნაირად ოცი მანეთის ეკანომია გავწიე.

— ყოჩაღ, ყოჩაღ!

— დაიცა, ჯერ სადა ხარ, ქვევით უყურე: მეორეთ კიდევ რომ წავსულიყავ ქალაქში, საჭირო იყო ავტომობილის ქირა ოცდახუთი მანეთი. მე არ წაველი, რადგან საქმე არაფერი მქონდა და ეს ფულიც უკან დარჩა. ახალი ვივესკა არ გავაკეთებინე—ეს შენი ოცი მანეთი... ქალაქში ვიყავ, უვარგისი საქონელი მაძლიეს—არ ვიყიდე. რო მეყიდა, ოც თუმანს მაინც ვიზარალებდი,—ესაც შენი ოცი თუმანი ეკანომია... ძმა-ბიჭები გადამეკიდენ დაგვპატიჟეო,—არ დავპატიჟე და ერთი ხუთი თუმანიც ამნაირად გადავარჩინე...

— ახ, ამ მომჭირნეობას რა ვუთხრა, თორე ემ ორიოდე მუშტს კიდევ ამოგკრავდი მაგ გვერდებში.

— ძაან მოხერხებული კაცი ხარ, პეტრე, მაგრამ, რა გამოვიდა, ეს გლეხები მაინც ვერა ხედავენ შენს სიკეთეს,—ამბობენ, წინათ კერძო სავაჭრო ჰქონდა და ისე გვყლეფავდა, ახლა კიდევ კოოპერატივში შეძვრაო.

— მამა უცხონდებათ, მე რომ არა ვყოფილიყავ, ასი თუმნის ეკანომიას სხვა გაუწევდათ, აი.

— ეჰ, ეკანომია კარგია, რომ გაგიწევია, მაგრამ რა უყავი, დახლში არაფერი გაქვს და ყაფაზები კიდევ გამოცარიელებულია?

—მაგაზე, სწორე გითხრა, მეც ბევრი ვიფიქრე მაგრამ ვერაფერი გავიგე, ალბათ, რაღაც სეკრეტია

შოლტი.

მომჭირნეობა.

— რას შვრები კაცო, ნაკლებს რათ მიზომავ? სირცხვილი არ არის —კოოპერატივს გამგე ხარ?!

— სირცხვილი შენი, რომ დღემდე კიდევ ვერ გაგიგია მომჭირნეობის რეჟიმი. ეხლა ახეთი წესია. გამგეობამაც დამავალა. რომ ყველაფერში დიდი მომჭირნეობა გავწიო, მაგრამ მე მაინც პატარა მომჭირნეობას ვეწევი. მე შემეძლო შენთვის სამი არშინის მაგივრად ორ არშინ ნახევარი მომეზომა, მე კი ორი არშინი და სამი ჩარექი მოგიზომე.

განიარაღება

— პეტრე, წელს კარგი მოსავალი გქონდა თუ არა?

— რა მოსავალი მექნებოდა, როცა იარაღები ვერ შევიძინე.

—შე კაი კაცო, ახლა ქვეყანა განიარაღებაზე ლაპარაკობს და შენ იარაღის შეძენასა ფიქრობ.

მიყრუებულ მხარეში

— თქვენს სოფელში მექრთამეები ხომ არ არიან?

— არიან. მილიციაში სხედან.

— ეს კარგია.

— რას ამბობ კაცო, მილიციონერები ქრთამს იღებენ და შენ ამბობ კარგიაო.

— მე კი მეგონა მექრთამეები დაუჭერიათ და მილიციაში სხედან მეთქი.

მკითხავის სიტყვა გამართლდა.

— მკითხავი კი არა ნამდვილი გულთმისანი ყოფილა ის ოჯახ-დასაქცევი. მითხრა: კარგი ახალგაზრდა ხარ, დიდი მომავალი გაქვს და შორსაც წახვალო... აგერ ორმოცი ვერსი მეტი გზა გამოვიარე, სამუშაოს ვეძებ, ამაზე შორს სადღა უნდა წავიდე.

პლატფორმაზე

მამა! მე კარგად ვსწავლობ. კომკავშირში ჩავეწერე. შენც გადმოდი ჩვენს პლატფორმაზე. მე ხუთშაბათს ჩამოვალ.

შენი შვილი ანთიმოზ.

— ვის ელოდებოდი, ივანე, ამ გათენებისას?
— კაცო, ქალაქიდან შვილმა მომწერა – მოვდივარ და პლატფორმაზე დამიხვდიო. მეც გამოველ, მაგრამ ის კი აღარ მოვიდა.

ხოზის მასწავლებელი სამეკიო არც ერთ ქორწილსა და ქელეხს არ აკლდება. როცა ღვინო შეუჯდება თავში, რევოლვერით აფრთხობს ხალხს.

გლეხკორის წერილიდან.

ხაკიმე, ჩვენს მასწავლებელს რომ ორი რევოლვერი დაუკიდია, ნუ თუ ამდენი მტერი ჰყავს?
— ჰმ, რის მტერი, რა მტერი,— მაგი თავმომწონე კაცია, ქორწილში ან ქეიფობის დროს ერთმა რევოლვერმა რო უმტყუნოს, მეორეს მიიშველებს.

თინიკომ გადაარჩინა

სიცხემ მოუხშირა თუ არა, ცოლშვილი ამიჯანყდა: ყველა თავის ცოლშვილს აგარაკზე გზავნის და ჩვენც გაგვაგზავნეო. დედაკაცმა ზეპირად ასწავლა ბავშვებს:

— პაპა, აგარაკი გვინდა, აქ ციცხეებიაო,—და ყოველ ცისმარე დღეს არ მასვენებდენ. ერთ დღეს შიმშილობაც კი გამოაცხადეს.

ვიფიქრე: მე ამათ ვერ გადავურჩები მეთქი. ჩამოვიარე ნაცნობ-მეგობრები და რაღაც გროშებს თითო მანეთობით მოვუყარე თავი.

—აბა, რომელი აგარაკი გინდა?—ვკითხე ამაყად ცოლს.

— წაღვერი კარგია, თუ არა და ბორჯომ-პარკი.

— ქალო, სულ არ შედიხარ ჩემს მდგომარეობაში, წაღვერი და ბორჯომ-პარკი კი არა, რაღაც იაფფასიანი აგარაკი მოვნახოთ, აი, მაგალითად, წყნეთი, ან და შენს მშობლებთან წადი ბათომში, ან შენს ძმასთან ფოთში და ასე იოლად გამოვალთ, თორემ სიმწრით ნასესხები ფულია, ხომ იცი. აქ მეზობლებმა თუ მკითხეს, მე ვეტყვი—წაღვერში ქრიან მეთქი.

— ალა, პაპა, ბათომში კოლო დაგვჭამს,

— ფოთში გაგვაციებს.—ამისირდენ ბავშვები და ცოლმაც იყვირა:—ახლა მამაჩემთან გინდა გამგზავნო და თავიდან მომიშოროვო.

რას ვიზამდი, შევკარი ბარგი-ბარხანა და წაღვერში გაუგზავნე.

დავრჩი მარტო უკაპეიკოდ, ჰკვა და გონება ფიქრებმა წაიღეს: უფულობა, უქალობა, მარტოობა, სიცხეები დაუსრულებელი, არც წყალის ფული. არა, ასეთი ცხოვრება არ ღირს მეთქი, გავივლე გულში და მეზობელ „პრაჩკას“ თოკი ვთხოვე. ჩამოვაბი შუა ჭერში და გადავწყვიტე თავის ჩამოხრჩობა. დავიდგი სკამი, შევდექ ზედ, შევყავ თავი თოკში. სკამს ფეხი ვკარი და ჩამოვეკიდე. თოკმა კისერში ისე მომიჭირა, რომ სული კინაღამ დამატოვებია. სიცოცხლე ტკბილი ყოფილა. აღარ მინდოდა სიკვდილი, მარა თავის დაღწევა ველარ მოვახერხე, ვიყვირე, რაც შემეძლო:—მიშველეთ მეთქი.

ხმაურობაზე ჩემი მეზობლის ახალგაზრდა ქალი შემოვარდა და დახრჩობას გადამარჩინა.

— გმადლობ თინიკო, რომ სიკვდილს გადამარჩინე, გმადლობ!

— რატომ იხრჩობდი თავს?—მკითხა თინიკომ.

რა უნდა მეთქვა. აქ ვაჟკაცობა იყო საჭირო.

— შენს სიყვარულს ველარ გავუძელ. დიდი ხანია მიყვარხარ, ვერ გაგიმხილე და თავის ჩამოხრჩობა ვარჩიე.

— მართალს ამბობ?

— მეტი სიმართლე და დამტკიცება რაღა გინდა, შენი გულისათვის თოკში შევყავი თავი.

— კი მარა, ცოლშვილი რომ გყავს?

— ცოლშვილი წალვერშია და, ვინ იცის, იქნებ ცოცხლებიც აღარ დაბრუნდენ.

რაღა ბევრი გავაგრძელო, შემიყვარდა, შევუყვარდი. ჩამოვხსენი თოკიც და მადლობით დავუბრუნე „პრაჩკას“.

მას შემდეგ, ვინ მოსთვლის, რამდენი წერილი მივიღე ცოლიდან:

— პირველ ხანებში ძლიერ გავსუქდით, მაგრამ შემდეგ ფული გაგვითავდა და ისევ ჩამოვხმით. არ გრცხვენია, დათიკო, გამოგზავნე ფული, ფული და ფულიო.

რამდენი ფული უნდა ვიშოვო, რომ ცოლსაც გავუგზავნო და თინიკოსაც ეყოს. ფულს ვიშოვიდე, თორემ რაღა იმას გავუგზავნო, თინიკო აგერ არ მყავს, ხუმრობა ხომ არაა, სიკვდილს გადამარჩინა.

ეხლა ჩემი ფიქრი იმაზეა, სად ვიშოვო ზამთრის აგარაკი, რომ ცოლმა არ ჩამომისწროს. თინიკო მეუბნება:

— ჩემს მშობლებთან წავიდეთ კახეთში რთველზეო. მეც გადავწყვიტე წასვლა. ახალი სიძე ვარ, ხუმრობა საქმე ხომ არ არის!

ივანიკა.

— არა გრცხვენია, ასე მთვრალი და გახეთქილი ცოლშვილში მოდიხარ?-

— მართალი ხარ შენ! მაშ, ისევ უკან წავალ...

მიწად - მოქმედების სახალხო კომისარიატმა სოფელ ლელევანში (შორაპნის მაზრა) გახსნა სატყეო კურსები, სადაც გლეხობას შეასწავლიან ტყის მოვლა-მოშენების საქმეს.

(გაზეთიდან)

— მიხა, ტყის კურსებზე არ მიდიხარ?

— ტყის კურსები რათ მინდა, ისედაც კარგათ ვიცი ტყის ჩეხვა.

პოლიტიკა

— თქვენ რომ ჩვენი შემოსავალი ასე დაწვრილებით ასწერეთ, რატომ გასავალს კი არ იკითხავთ?

— რა გასავალი გაქვთ?

— გასავალი ბევრი გვაქვს, მათში სამი გასავალი — ეს უმთავრესი გასავალია: შინაური, საზოგადო და პოლიტიკისა.

— პოლიტიკის გასავალი რომელიღაა?

— ეს ყველაზე საგრძნობი გასავალია. პოლიტიკა ყველასა აქვს და ჩვენცა გვაქვს ჩვენი პოლიტიკა ადგილობრივ სოფლის ხელისუფლებასთან: მილიციონერს თუ ორი-სამი მანეთი არ ამოუდე ჩუ-[illegible], [illegible]ალში ამოგილებს და, როცა რამ ბეგარა იქნება, პირველად შენ წაგავლებს ხელს. თავმჯდომარეს თუ გოჭი არ მიართვი,—საქმეს არაფერს გაგიკეთებს. მიწის კომისიასაც პატივისცემა უნდა...

— ეგ როგორ შეიძლება, ეს ხომ ქრთამი გამოვა!?

— რასა ბრძანებ, შენი ჭირიმე, ეს ქრთამში კი არ არის, ან კი ვინ იკადრებს და ვინ აიღებს ქრთამს, ეს ისე, უბრალო პოლიტიკაა!

ხუმარა.

ნამუსიანი ვაჭარი.

— კაცო ჯერ ერთი თვის გოჭი არც კია და ასე ძვირად აფასებ. ისიც ვინ იცის, რა ჯიშისა გამოვა.

- შენ ჩემს სიტყვას ენდე, წაიყვანე და თუ კარგი არ გამოდგეს, გინდა ექვსი თვის შემდეგ დამიბრუნე უკან. ისევ ამ ფასად მივიღებ და შენ კი არ გაზარალდებ.

ტფილისის სადგურზე ჩამოსული გლეხები

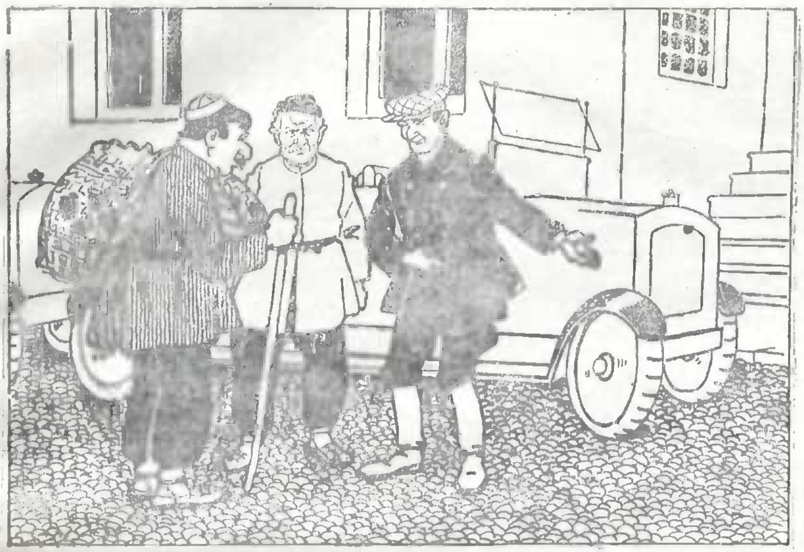

— მობრძანდით, ავტომობილით წაგიყვანოთ... — არა, შვილოსან, ჩვენ ჯერ თავი არ მოგვბეზ-რებია და არც სხვისა ცოდოში ჩავდგებით.

მიკირჩას წერილი ცოლთან აბარაკზე

ბაროვ, სირანუშჯან, ბაროვ! როგორა ხარ გენაცვა მაგ კარტიჭკაში, ნეუელი ერთხელ აღარ მოგაგონდი, რომ ერთი სლადკი სიტყვა რა არის, იმასაც არ იწერები.

ამოდენა ფული ჩოგაყარე, რას არ გიგზავნი, რა არი ჩემ სირანუშას უასიამოვნო მეთქი და შენ კი სავსემ დამივიწყე.

თუ იმაზე მემდური, რომ ვერ მოვდივარ, რა ვუყო, გენაცვა. ამაში მე არა ვარ მინავათი. კაცო, ნეტა ერთი გაჩვენა სტანციაზე როგორი ოჩერედებია: ქალი და კაცი სულ ერთმანეთს აზის, სინდიკატის ამბავი ხომ გახსოვს, იმაზე უარესი ამბები ხდება.

ერთ კვირა დღეს გამიწყრა ჩემი გამჩენი, გაველ სადგურზე ბილეთის ასაღებათ, ვიფიქრე: წაველ ჩემ სირანუშას ვნახავ და ფაიტონის დიშლასავით დავეტაკები გაფუებულ მკერდში მეთქი, მაგრამ ჩემ მტერსა და შენს ავათ მახსენებელს დაადგეს ის დღე, რაც მე იქ დღე დამადგა. სტანციაზე იმოდენა ხალხი იყო, გეგონებოდა თელეთის მლოცავიაო; როგორც იქნა გავძვერ-გამოვძვერ და ცხრაას ოთხმოცდა ჩვიდმეტ კაცს ამოუდექ ზატილოკში, მაგრამ რა გამოვიდა,—ერთი სუტკა ვიდექი და ბილეთი ვერ ავიღე. პირდაპირ ბეზაბრაზნი ემეები ხდება ამ სტანციაზე. ოჩერედში ხალხი დგა, იმათ არ აძლევენ ბილეთებს და, ვინც უოჩერედოთ მოდის, იმას აძლევენ. რა მაზალოა!

ეს რა პრავილაა, ვერ გამიგია. კაცო, ოჩერედში ვდგევარ თავის პრავილაზე—ბილეთს მე არ მაძლევენ, მოდიან ვიღაც ოხრები, არც ოჩერედი, არც პრავილა, არც ფლანი, არც ფსტანი და ბილეთს აძლევენ, მაგრამ მოდი და თუ ბიჭი ხარ, ნუ მისცემ!

წინათ მანთაშოვსაც არა ჰქონდა ისეთი დიდი გული, როგორც ეხლა ზოგიერთ ლაწირაკებსა აქვთ. კასირშასაცა ეშინიან და აძლევს. რა ქნას, შენც რომ იყო, ასე იზამდი.

აი, ჩემი ამოუსვლელობის პრიჩინა სწორეთ ეს იყო. ბევრი ვეწვალე, ბევრი აყალ-მაყალი ავტეხე, მაგრამ მაინც არაფერი გამოვიდა, ტყუილათ დავიღალე, ქონი დამადნა და სულ შენი გულისათვის კი, აგრემც ცეცხლი ჩავარდება შენ ჯიგარში!

სირანუშჯან, წერილი მაინც მომწერე და იმით რაიმე დამამშვიდე, თორემ, ხომ იცი, თუ ერთი ეშმაკის ცხენზე შევჯექი, მერე მორჩა, მამაშენის სალოცავიც ველარ გიშველის.

სხვაც რო არა იყოს რა, რევნოსტობა მომდის. რა ვიცი, ქვეყანა გადატრიალდა, იქნებ შენც გადატრიალდი და ღმერთი გაგიწყრა, ყველა ოხერი და რაზბოინიკი დაჩაზე მოდის,—ერთიც ვნახოთ ვიღაცას მოუხეელ თვალში და ხელი აგის-ჩამოგისო, მერე მე რა ოტვეჩაიტს მებნები.

შენც, შე ღმერთ გამწყრალო, ეხლა ნუ გაგიწყრება ღმერთი. რა ვიცი, წინეთ როგორი ბრაზიანი იყავი,—ერთხელ, გახსოვს, კოცნის გულისათვის რომ ჩხუბი მოგვივიდა და შენ რომ ძალიან გაჯავრდი და წიხლი მდრუზე ჯორივით ეხლაც მოიგონე და, თუ ვინმემ აბიდა მოგაყენოს, აიღე და ისეთი დაათარე სიფათში, რომ კამეჩი ტერტერათ მოეჩვენოს.

გოგოჯან, ალბათ ახლა ჩემ ამბავსაც იკითხავ, მაგრამ უშენოთ ჩემი ყოფნა—რა ყოფნაა. სამი თვეა, რაც წახველი და, ასე მგონია, სამი წელიწადია არ მინახავს მეთქი. შენი დარდით წელკავიან ძაღლივით მოვიკუნტე და ცხვირი კიდევ გაცქვლეფილ ვირთაგვასავით სოროში მაქვს ჩარჭობილი. აღარც სიმაღლეში ვიწევი, და აღარც სიგანეში.

აფსუს, ჩვენისთანა ტკბილი ცოლქმარი განა ესე შორიშორს უნდა იყოს, მაგრამ, რას იზამ, სულ შენი ბრალია, შე ქითაბ გამწყრალო,—აიჩემე და აღარ დასდექი, რა ვიცი, თვალში აღარ მოგდივარ, თუ როგორ არის შენი საქმე.

წინათ რო დამინახავდი ხოლმე, სიხარულისაგან სულ ყირამალა სდგებოდი და ეხლა რა მოგივიდა, შე ყურუმსალო, რომ დასანახათაც გეჯავრები?

ამდენი მახსრობანა გეყოფა, თორემ მეტის მოთმენა აღარ შემიძლია. სხვა რომ არა იყოს რა, ქმარი ვარ, ვირის თავი ხომ არა ვარ! **ნაცარ-ქექია.**

გულახდილი მდივანი.

—თქვენი სოფლის ალმასკომის მდივანს, რომ ასე ემდურით, მე ვიცი ერთი მდივანი, რომელიც მთელი დღე მუშაობს, საჭმელად ვერ იცლის, ღამე ძილი არა აქვს და ერთავად სოფელზე ზრუნავს.

— ვინ არის ნეტა?

— ვინ უნდა იყოს,—მე ვარ.

ფოკუსი.

— ეს ქალაქელი ხალხი რას არ მოიგონებს და რა ფოკუსებს არ გააკეთებს, პირდაპირ საკვირველია.

— რაზე ამბობ მაგას?

— ამას წინაზე რომ ქალაქში ვიყავ, ცირკში წაველი, გამოვიდა ვიღაცა კაცი, ამოიღო მანეთიანები და გადაყლაპა.

— ეგ არაფერია იმასთან, რაც მე ვნახე და რასაც ჩემი თვალით ვუყურე ჩვენს სოფელში.

— ამაზე საკვირველი რა უნდა გენახა?

— შენ ხომ იცი, ჩვენი კოოპერატივი როგორ სამსე იყო საქონელით, რა გინდა სულო და გულო, რომ იქ არა ყოფილიყო: შაქარი, ჩაი, ბრინჯი, საპონი, სპიჩკა; ლამფის შუშები, ნავთი და რა ვიცი, რომელი ერთი ჩამოვთვალო. ძევი და ბავშვის შიბაქიც კი იყო. იმისთანა მანეთიანები, შენ რომ ცირკში გინახავს, ხომ ისე ეყარა დახლში, როგორც რიყეზე ქვიშა...

— მერე?..

— მერე ისა. რომ კოოპერატივის გამგე ყველაფერ ამას მოუსო ხელი და გადაყლაპა, აი, ფოკუსი ეს არის.

ოსკარას ნადირობა

ოსკარამ აიკიდა თოფ-ხანჯალი-ხმალია
და დამბაჩას მოუწყო ორნაირი ფალია.
სოფლისაკენ გასწია, დააჭყიტა თვალია.
ნადირობა მოუნდა. უყვარს მეტად ძალიან.
და მომართა ქამანდი, გასაბმელი გალია—
მათთვის ვინც ხალხის სისხლი დაუნდობლად დალია.
ვნახოთ სოფლის ბოლოზე დაინახა კულაკი,
მაგრა დაჭიხვინებდა, როგორც ცხენი ულაყი.
ღარიბ გლეხს დასჯდომოდა მძიმედ სისხლსა სწოწნიდა,
ხელში ქისა ეჭირა და ჩერვონეცს ჰკოცნიდა...
მიეპარა ოსკარა ნაგანით და კოლტითა
და მსუქანი საჯდომში აატყავა შოლტითა.
როცა გული იჯერა, მხარზე ჩამოიკიდა.
ვნახოთ ღვდელი გამოჩნდა ეკლესიის იქითა.
ტაბლას ძლივს მოათრევდა, ოფლითა და ხვნეშითა,
თანაც ქვრივს ეხვეოდა ანაფორის ქვეშიდან:
მოგორავდა შარაზე, როგორც დიდი მუთაქა.
გაუარა ოსკარამ და თავში წაუთაქა.
ესაც ჩანთას ჩაიდო, სოფელს შემოუარა,—
ვნახოთ თავის ადგილზე ყველა არის თუ არა.
ზოგ ალმასკომს ეძინა, ზოგ გლეხკომის დუქანსა,
კოოპერატორი კი ეჯდა ნაჭერ მსუქანსა.
ზოგან დალაქი კრეჭდა სამკითხველოს კარებთან,
და მასწავლებელი კი არშიყობდა ქალებთან.
ოსკარამ გაუარა, ახედა და დახედა,
და ცანცარა წვერები დაუფინა მახეთა.
სადაც კი მოახელა უსაქმური კაცუნა.
შოლტის წვერი საჯდომზე მაგრა მოუტკაცუნა.
აი, ჩვენმა ოსკარამ ასე მოინადირა,
ბევრი ტკბილად აცინა და ბევრი კი ატირა.

ნიახური.

ვაჰ, „შოლტი“ გამოსულა, თავს ვუშველოთ.

გამოქვითება

მამაო ონოფრე მისტირის ძველ დროს.

— იხსენი უფალო საქრისტიანო უსჯულოებათაგან, დაგვიბრუნე ძველი მადლი და წყალობა, უმცროს-უმფროსობა მრევლისაგან ეკლესიისა და მღვდლების სიყვარული, რამეთუ მოწყალე ხარ და კაცთმოყვარე...

ამ საყვედრებელს ხშირად ჩაურევს ხოლმე ის თავის ლოცვებში, როცა ცარიელ ეკლესიაში მშიერი მუცლითა დგა და გაცვეთილ სახარებას კითხულობს. ეკლესიაში, რა თქმა უნდა, არავინ შედის. ორიოდე დედაბერი თუ გამოჩნდება, ისიც დიდ ღვთის წყალობად უნდა ჩასთვალოს ონოფრემ...

— არა, რა ჟამი შეუდგათ ამ ღვთის პირისაგან შეჩვენებულებს? მღვდლები ჭირივით შესძულდათ, ეკლესიაში ქუდი რომ შეუგდოთ, გამოსატანად არ შევლენ. ნათლობა მაგათ არ სწამთ და მიცვალებულებსაც ჩამოატარებენ ამ ლოროტოტოს ღრიალით და ჩაფლავენ... სადღაა ტაბლები და რამეები? ფოფოდიასაც დაუწვრილდა გავა; ამ შეჩვენებულ ბოლშევიკების წასვლის იმედიც დაიკარგა,—რა გვეშველება?

— ეს ცინგლიანი გლეხები აქაც არ მასვენებენ: მორწმუნეებში ძლივ-ძლივობით თერთმეტი თუმანი შევაგროვე ეკლესიის შესაპაჩინკებლად, მაგრამ გაჭირვების დროს შემომეხარჯა. ეხლა თურმე ანგარიშების მოთხოვნასაც მიპირებენ. კვირისთვის კრებაზე დამიბარეს. კლუბს ვაშენებთ და ეკლესიის ფული იმას უნდა მოვახმაროთო. კლუბი თქვენ და წარღვნა! ეკლესიის ფული მუდამ მღვდლისა იყო, კლუბთან რა ესაქმება? მოგვხედეეე უფაააალოოო, გვიხსენ უსჯულოთაგან!..

ასე ლოცულობდა ონოფრე მარიამობის წინა საღამოს და თან მშიერი მუცელი ქვემოდან შემოსტიროდა: მეც მომხედეო...

მარიამობა გათენდა.

წინათ ეს დღე პირდაპირ „ცხონება" იყო ონოფრესთვის, შესაწირავი და ძღვენი თავპირზე საყრელი მისდიოდა, მაგრამ დაუბრუნებლად წავიდა ონოფრესთვის ეს ნეტარი დრო. დღეს მის ძველ „საკრებულოში" კომკავშირელების თაოსნობით მოწვეულია გლეხების საერთო კრება. კრებაზე დაბარებულია ონოფრე, მან თერთმეტი თუმნის ანგარიში უნდა ჩააბაროს სოფელს.

სწორედ წირვის დრო იყო, როცა ძველი საკრებულოს წინ მოზღვავებულ ხალხში იდგა ონოფრე და გლეხების მოსწრებულ კითხვებზე ლუღლუღით პასუხს აძლევდა:

— შემომეხარჯა, ღმერთია მოწმე... გამომიბარეთ... აი, მკვდრებს დაგიმარხავთ, ჯვარს დაგწერთ, შვილებს მოგინათლავთ და იმაში გამომიქვითეთ...

ონოფრეს ასეთმა განცხადებამ გლეხები აალელვა.

— ჩვენ მაგის მოშორებას მოვითხოვთ, ეგ კი წურბელასავით ზედ გვეკრობა!.. თხის-წვერავ, ჩვენი ფული შესჭამე და ახლა ჩვენვე უნდა დაგვმარხო, რომ იმაში გამოიბარო? ონოფრემ შეატყო, რომ გლეხები მას ცემას უპირებდენ, შეახტა თავის ერთგულ ჯორს და ცუხცუხით მოუსვა ორღობეში. შორიდან კიდევ მოესმოდა აღელვებულ გლეხების მუქარა და ლაპარაკი.

ონოფრეს შიში და ბრაზი ერთმანეთში ერეოდა და გულში წყევლა-კრულვას უთვლიდა ურწმუნოებს, როცა სოფლის ჯვარედინ ორღობეს მიადგა. ორღობის გადასწვრივ ფართე მინდვრიდან ფეხაწყობით მოდიოდა პიონერების რაზმი და ისინი ორღობის კუთხეში მაშინ შემოვიდნენ, როცა ონოფრეს ჯორმა ნაპირზე გადაუხვია.

უცბათ საყვირის და დაფის ხმამ შეარხია ჰაერი. ეს ხმა ისე მოულოდნელი იყო, რომ ჯორი დამფრთხალი მოსწყდა ნიადაგს და ისე სწრაფად გატრიალდა უკან, რომ ონოფრე მჭადის გუნდასავით ითაფა და მტვერში გადავარდა.

— ერთი... ორი... სამი... ისმოდა პიონერების ვარჯიშთავის ხმა.

— ჰაი თქვენ და გაწყვეტა. სამება გაგიწყრეთ, როგორც მე მარიამობა გამიმწარეთ...—ძლივს კვნესოდა ონოფრე. დამფრთხალი ჯორი კი გარბოდა უკან მოუხედავათ.

ონოფრე დღესაც ლოგინში წევს და ძველ დროს მისტირის.

სტაფილო

პეტრეს მეთერთმეტე შვილი

სოფელ ცერცვიანის მცხოვრებ პეტრე ცერცვაძეს ათი შვილი უსარგებლო და უხეირო დაებადა. მას კი ძლიერ უნდოდა ნიჭიერი შვილებით გამოსვლოდა, მაგრამ გულს მაინც არ იტეხდა.

— მეთერთმეტე შვილი მაინც ნიჭიერი დამებადება, ჯერ იმიტომ, რომ კენტი რიცხვია და მეორე, ნიჭიერები იშვიათად იბადებიანო,—იმხნევებდა გულს პეტრე.

დაებადათ თუ არა მეთერთმეტე შვილი, პეტრემ შეჰყვირა: ბედნიერი იყოს შენი დაბადება, შენ ქვეყნის მხსნელი უნდა გამოხვიდეო.

პეტრემ მეთერთმეტე შვილს ავთანდილი დაარქვა. ავთანდილი გარეგნულად მართლაც ნიჭიერ კაცის შთაბეჭდილებას სტოვებდა. შუბლი კვახივით ჰქონდა წინ წამოწეული და თავი კი მოზრდილ საზამთროსავით ჰქონდა გაბერილი.

მამა ძლიერ უყვარდა ავთანდილს. ის მუდამ იმას ცდილობდა, რომ მამის სიტყვები: ქვეყნის მხსნელი უნდა გამოხვიდეო, როგორმე გაემართლებია. სასწავლებლის თვითეულ განყოფილებაში სამ წელიწადს სწავლობდა. პეტრე ამას იმით ხსნიდა, რომ ნიჭიერი და დინჯი კაცია, არ ჩქარისო.

ავთანდილმა, როცა ის თავს მოესწრო, დაიწყო ნიჭის გაფურჩქვნა.

პირველი მუშაობა ნიჭისი გამოსაჩენად დაიწყო მარკებზე. ძველ ნახმარ მარკას იღებდა და ენით ლოკავდა, სანამ ბეჭედის ხაზები მარკაზე არ გადავიდოდა, შემდეგ გააშორებდა და ინახავდა თავისთვის. ჩვენებურად რომ ვსთქვათ, ზასაყიდათ აგროვებდა.

ერთხელ სოფელ ცერცვიანსაც გაუღიმა ბედმა და იქ ფოსტის განყოფილება გახსნეს. ავთანდილი სხვა ფოსტაში მუშაობდა და ეხლა აქ გადმოიყვანეს. უფრო კარგათ დაწინაურდა ავთანდილი, მაგრამ მისი გული მაინც დახურული იყო, რადგან მამის სიტყვები—ქვეყნის მხსნელი უნდა გამოხვიდეო—ვერ გაამართლა ჯერ-ჯერობით.

ბევრი იფიქრა და ბოლოს ასეთ აზრს დაადგა: ნიჭი ერთბაშათ არ გამოჩნდება, ჯერ პატარა საქმიდან დავიწყებ და მერე თანდათანობით განვავითარებო და მან ეს სიტყვა—მხსნელი—გამოიყენა და ცერცვიანის ფოსტაში მოსულ კანვერტების ხსნა დაიწყო. ესე იგი, კანვერტების მხსნელი გახდა.

ეს ამბავი გაუგეს ავთანდილს და ერთ მშვენიერ დღეს „ვირის აბანოში" მიაბრძანეს.

ამბობენ, რომ მისი ნიჭი ციხეში ჩაკვდაო.

პეტრე გულს მაინც არ იტეხს, ამბობს:—სოფელი გაუტანელია. ნიჭიერ კაცს არ აფასებენ. განა ცოტა მეცნიერები იტანჯებოდენ თავის იდეებისა და ნიჭისათვის წინეთ ციხეებშიო.

მას კიდევ იმედი აქვს, რომ ავთანდილი დიდი ნიჭის მქონეა. ღმერთმა მშვიდობაში მოახმაროს.

შ. შოლტაძე.

ერთგული დარაჯები

— ორი ლერი ხე-ლა დარჩენილა და რა საჭიროა, რომ ორ-ორი კაცი ყარაულობთ?
— სხვაფრივ არ იქნება. მე წავიდე—ეს მოსჭრის, ეს წავიდეს—და მე არ გაუშვებ მოუჭრელს.
— ხო, ეხლა კი მივხვდი, თქვენ თურმე ერთი-მეორეზე გიჭირავთ თვალი.

ექვთიმეს თავგადასავალი

— დასწყევლა ღმერთმა ჩემი გაჩენის დღე. იმ დალოცვილ ღმერთს რო არ გევეჩინე, მადლს არ იზმოდა? კაცო, რაძახა ორიოდე ფოხალი პური მომივიდა წროულს, იმასაც დიდის გაჭივრებით ვინახევდი შავი დღისთვის, ვინ იცის რა დროს გამომადგებათქვა, მარა გადამეკიდა ის ჩემი ცოდვით სავსე ცოლი კესარიე და ამიტეხა ჩხუბი:

— კაცო, რო ჩამჯდარხარ მაგ ბუხარში და ქექავ ნაცარს, ეეთრიე, გაანძრიე ხელი, ვერ ხედავ შე სახლ-კარ დასაქცევო ბალნები ტიტვლები დადიანო. ადექი ზეზეთ, გაყიდე ის პური. ჩადი ქალაქში და იეაჭრეო. იმ დასაქცევში ქვეყანე გამდიდრდა და ჩვენ რა ღმერთი გაგვიწყრებაო.

— დედაკაცო, ნუ შოშალე ჭკუიდან, თვარა, თუ გამევედი მოთმინებიდან, ევილეფ ამ მარგილს და თავს იმერული კვახივით გაგიპოფ მეთქი.

ამის გაგონებაზე გაკაპასდა ი ჩემი ცოდვით სავსე და რა არ მომახალა თავშით, რომ არ დავყოლოდი იმის ჭკუას გადამასახლებდაო აქედან. ბოლოს ველარ გოუძელ, ევილე შავი დღისთვის შენგროვილი პური, მევიკიდე ზურგზე და წევილე ბაზარში გასაყიდათ. რავარც იქნა გავყიდე. ევილე ორიოდე მანეთი, გამოვკარ პლატოკის ყურში და ჩაველი ჩვენი სოფლის სტანციაზე, ევილე სკორის ბილეთი და ჩავჯედი პოეზდში.

რავარც იქნა, დიდი გაჭირვებით ჩავაღწიე ქალაქში, მარა სად გინდა რო წახვიდე. ამხელა სტანციაა, ათასი კარები აქვს და რომელში გინდა რო გახვიდე. სადაც თავი შევყავი მითხრეს: აქ არ შეიძლება გასვლაო.

ბოლოს, რავარც იქნა, ვიპოვე კარები და გავძვერი, მარა რას გახვალ, დეიბნევი კაცი. ჩემს დღეში არ მინახავს ამდონი ხალხი.

ევილე ეს ჩემი სულელი თავი და მივყლატუნოფ გზა დაკარგულ ინდოურივით. არც მე ვიცი სად მივდივარ. უცეფ შემომესმა დუხოვ ბუზიკის ხმა, გადევედი შუა ქუჩაზე და დოუგდე ყური, საწყალს ვიძახას ასვენებდენ. ერთბაშათ ჩამეიქროლა ამტომობილმა და კილამ თავი არ წამაგდებია „ახ ტი სუქინსინ"—დამიძახა ვინცხამ ამტომობილიდან.

გავშტერდი კაცი, ეს რა უბედურებაში ჩავარდი მეთქი. ვიფიქრე. მივდივარ და გაბრაზებული თვალს არ ვაშორებ ამტომობილს. ერთიც ვნახოთ, მილიციენს დევეჯახე. იმან იძრო ჯოხი და უკან რო არ დავწეულიყავ, შუ თავში გამადენიებდა ხეთქას.

— შე ვირო, შენა.—დამიღრიალა მან.—რო აგილია თავი და მოდიხარ, არ იცი რო აქეთ არ შეიძლება გადმოსვლა? დამპრთხალი უკან გადავხტი.

— ეს რა ცეცხლში ჩავარდი.. ვიფქრე,—ღმერთო, შენ დააქციე კესარიეს თავი.—ვთქვი ჩემ გუნებაში.

— ამ დროს ჩამეიარა კონკაათ და ჩემ წინ გაჩერდა. ალბათ, ჩემი გულისთვინ გაჩერდა-თქვა, ვიფიქრე და ის იყო, უნდა ჩავმჯდარიყავი, რო დეიძრა. გევეკიდე, ვსდიე და ბოლოს შევახტი.

ᲥᲣᲠᲓᲘᲡ ᲥᲣᲠᲓᲘ ᲪᲮᲝᲜᲔᲑᲣᲚᲘᲐᲝ.

სოფლად გახშირდა ქურდობა. მეზობე-ლი მეზობელს არ ინდობს.

„ახალი სოფელი".

სოკალ გიჩივით პეტრია ცხადაძე. მისთვის ნალიიდან სიმინდი მოგიპარავთ. თქვენ ხომ არ იცით, სად იმყოფება ამჟამად თქვენი მომჩივანი ცხადაძე?

— ციხეში გახლავთ დაჭერილი.

— რა საქმეზეა დაჭერილი?

— ქურდობაზე...

ᲡᲘᲢᲧᲕᲐ ᲡᲮᲕᲐᲐ, ᲡᲐᲥᲛᲔ ᲡᲮᲕᲐ.

— ქალო, რაზე იკლავ თავს, დაისვენე.

— არა, შენი ჭირიმე, სადაც არის ჩემი ქმარი მოვა; კრებაზეა, ქალთა განთავისუფლებაზე მოხსე-ნებას აკეთებს და სადილი თუ მზათ არ დავახვედრე, ცემით მომკლავს.

— ამხანაგო, აბა ათი შაური გადეიხადეო, მითხრა

— რათა-თქვა?—ვკითხე.

— ასტომის შტრაფიაო.

რა მექნა, გადევიხადე.

ამევიღე ყალიონი და ვიფიქრე—გაჯავრებულ გულ-ნებაზე დაველევ-თქვა; ის იყო გავაბოლე კიდეც, რო ამ დროს მოვარდა ის კაცი და დამიყვირა:

— კაცო, რა ადამიანი ხარ, ვერ ხედავ აბელანია როა გაკრული,—თამბაქოს მოწევა აკრძალულიაო.

მეც ვითამ ვიცოდი კითხვა. მივაჩერდი და უთხარი: არ დავკვირვებივართ-თქვა. მაგრამ ამით ვერ გადავრჩი, მანათი კიდო გადამახდევიეს.

ჩამოვსტი, შევედი კონპერატივში, მინდოდა რაცხას ყიდვა, მარა, შენ არ მომიკვდე. მევისვი ჯიბეზე ხე-ლი და სადღაა ფული. ვაი. დაგექცა გამჩენი,—ვთქვი და გამოვარდი გარეთ.

აწი რავა ვამიწყრება ღმერთი და რავა ჩავდგამ ფეხს იმ დასაქცევ ქალაქში. ჯერ ერთი, თავს დაგიმტროვენ, მეორეც—შტრაფებს ველარ გადარჩები კაცი.

ბქვთიმე

ᲓᲠᲝᲡ ᲛᲝᲛᲭᲘᲠᲜᲔᲝᲑᲐ

ერთავად მომჭირნეობაზე ლაპარაკობენ და ჩვენი სუდია კი თავისას არ იშლის. ამას წინაზე ამ გახურებულ მუშაობის დროს მოწმეთ დამიბარა და ორ დღეს იქ და-მაკავა.

— ეგ რა არის, შენ რომ ჩემი ამბავი გაიგო, მაშინ რა-ღას იტყვი. შარშან მე დამიბარა ქურდობის თაობაზე და ექვს თვეს დამაკავა.

ᲛᲐᲢᲐᲠᲔᲑᲔᲚᲨᲘ.

— კაცო, მუხლზე ნუ დამაწექი, იქით მიიწიე.

— რა მოხდა, რომ დაგაწექი, მე მთელი ოჯახი მაწევს კისერზე— არაფერს ვამბობ და შენ რომ მუხლზე დაგაწვე, რა იქნება.

ᲐᲜᲓᲔᲠᲫᲘ

ღრმად მოხუცებულმა მამამ სიკვდილის წინ დაუძახა თავის შვილებს და ანდერძი დაუტოვა:

— შენ შვილო, ლადიმე, გიტოვებ ხუთი ათას მანეთს.

— პეტრე, შენ ათას მანეთს.

— ლუკას ვუტოვებ ათას ხუთას მანეთს.

შვილებს ძლიერ გაუხარდათ მამის ასეთი გულუხვო-ბა. უნცროსმა შვილმა ჰკითხა:

— ხადაა მამა ეს ფული?

— მე ანდერძს გიტოვებთ და ფულების შოვა კიდევ თქვენი საქმეაო.

ᲑᲠᲫᲐᲜᲔᲑᲘᲡ ᲐᲡᲠᲣᲚᲔᲑᲐ.

— გუშინ ჩვენმა თავმჯდომარემ ჩემი ბრძანება შეა-სრულა.

— შენი?!.

— ხო, ჩემი. მან დედა შემაგინა და მე ვუბრძანე აბა კიდევ გაიმეორე მეთქი და, შენ წარმოიდგინე—გაიმეორა.

ᲠᲙᲘᲜᲘᲡ ᲡᲐᲚᲐᲠᲝ.

— ჩვენი მოლარე ატეხილა —გინდა თუ არ რკინის სა-ლარო ვიყიდოთ იქნებ ცეცხლი უჩნდება შენობას და ფუ-ლი მაინც გადარჩებაო.

— მართალია, ფული ეხლა ყველას რკინის სალა-როებში აქვთ.

— რკინის ხალარო რა საჭიროა, როცა გასაღები მო-ლარეს უდევს ჯიბეში.

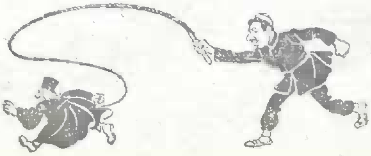

ვინ იცნოზს თავის თავს

სოფლად საბჭოების არჩევნები ახლოვდებოდა. ჩაყლაპე ღვინაშვილს გადაწყვეტილი ჰქონდა, რათაც უნდა დასჯდომოდა, აღმასკომის თავმჯდომარეობა ეგდო ხელში.

ესლანდელმა თავმჯდომარემ საქმიანობის უნარი გამოიჩინა, გამოიყვანა წყალსადენი, ააგო დიდი ქვის ხიდი, შეაკეთა გზები და ბოგირები, გახსნა სამკითხველო, სკოლა და კოოპერატივი, მაგრამ ამ ხნის განმავლობაში, სოფელი მივარდნილი იყო და მაზრიდან არც ერთი წარმომადგენელი არ ჩამოსულა. ამის გამო თავმჯდომარის საქმიანობაც დაუფასებელი დარჩა.

ახალი არჩევნები დაიწყო. არჩევნების ჩასატარებლად ჩამოსულმა პორტფელიანმა ახალგაზრდამ თემის ქაღალდები რომ გადასინჯა, მუშაობა დაუწუნა თავმჯდომარეს საყვედურიც გამოუცხადა. ამ დროს ჩვენი ჩაყლაპეც იქ იდგა და პორტფელიანს წამდაუწუმ უდასტურებდა:

— რაზუმეიცა, კანჭჩნა, სავსემათ პრავდაა, რაზუმეიცა ტაკ ნადა.

მას ეს რუსული თითოოროლა სადღაც ესწავლა და სადაც იყო და არ იყო, არახუნებდა.

რაც მამეული, თუ პაპეული ცხოვრება ჰქონდა, თავის დროზე გასუნსლა და ეხლა ღარიბ გლეხსა და პროლეტარს ეძახდა თავის თავს.

საბჭოთა არჩევნებში იმდენი იხლაფოთა, რომ აღმასკომის თავმჯდომარეთ გავიდა.

ამნაირად ჩაყლაპე სოფლის მეთაური გახდა.

გავიდა ორი-სამი თვე და მაზრაში თემაღმასკომის თათვმჯდომარეების თათბირი მოიწვიეს. ჩაყლაპემ ასე დაამთავრა თავისი რიხიანი სიტყვა:

— ამხანაგებო! მე მიყვარს მიუდგომლობა და არც რამეს დავფარავ ჩემი თემის შესახებ. კაცმა თავისი ნაკლი არ უნდა დამალოს: ჩვენ თემში არაფერი არა გვქავს. სკოლის ჭერი ჩამონგრეულია, სამკითხველოს არა აქვს კარი და ფანჯრები, კოოპერატივი იხურება, გლეხკომის სავაჭრო დაკეტილია, წყალი არ მოგვეპოვება და ხალხი წყურვილით იხოცება, დანგრეულია გზები, ხიდები და ბოგირები! მე მიკვირს, ამხანაგებო, რას აკეთებდა ძველი თემაღმასკომი, მაგრამ მის უსაქმობაში მაზრის ხელისუფლებასაც მიუძღვის ბრალი. ერთხელ ჩვენს თემში არავინ ჩამოსულა და არ შეუნიშნავს მთელი ეს უბედურება. ამხანაგებო, მე მეტ ვადას არ გთხოვთ, დამაცადეთ სამ თვეს და შემდეგ გვეწვიეთ, თემს აყვავებულს დაგახვედრებთ.

ჩაყლაპეს სიტყვამ დარბაზში მქუხარე ტაში გამოიწვია. იმ დღის შემდეგ მაზრის ცენტრში მან ყურადღება დაიმსახურა და საქმიან კაცის სახელით დაბრუნდა თემში.

ჩაყლაპე მუშაობას შეუდგა. ყოველ დღე სოფლის რომელიმე ბობოლას სტუმარი იყო და ხან ინდაურის მსუქან კურტუმს მიირთმევდა. ხან სუკის ნაჭერს შეექცეოდა. ზაფხულში თეთრ ღვინოს აძლევდა უპირატესობას, თუმცა წითელსაც არ იწუნებდა. სოფელში ნათლობას და ქელეხს არ დააკლდებოდა.

თვითონ ამ საქმით იყო გართული, თემაღმასკომში კი იმის მაგიერობას ნადიაკვნარი მდივანი,—მეტ სახელად დაითხანე, ეწოდა.

ან მას რაღა ჰქონდა გასაკეთებელი, როცა წინა თავმჯდომარეს ყველაფერი გაეკეთებინა და მოეწყო.

ჩაყლაპეს დაპირებული სამი თვე შეუსრულდა. ერთ დღეს მაზრიდან ისევ ის პორტფელიანი ახალგაზრდა ეწვია.

— მშვენიერი გზებია, ხიდები და ბოგირები ყველგან ახალია, ისე ვიმგზავრე, რომ ავტომობილი არსად შემიჩერებია,—მიუბრუნდა იგი ჩაყლაპეს, როდესაც ავტომობილის რბილი ბალიშიდან ზარმაცულად ასწია ჩათბუნებული საჯდომი.

შაშიანის თემში არაფერი კეთდება. გზები და ბოგირები დანგრეულია, ტყეები იჩეხება, დაიწყეს წყალსადენის გამოყვანა, ისევ თავი მიანებეს. საშინელი უსუფთაობა და სიბინძურეა, უფრო ბაზარზე. საფონდო სახლები ინგრევა. მიწის საკითხი მოუწესრიგებელია. აღმასკომს მაგრა სძინავს.

იქაური.

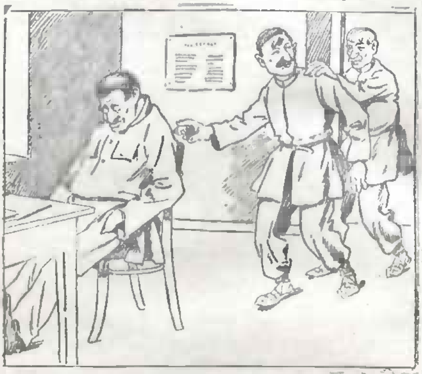

— გავაღვიძოთ, თორემ ძილში დაიხრჩობა.
— დააცა, კაცო, იქნება, რა სიზმარშია!

— მე ჩემი პირობა უკვე შევასრულე. წამობრძანდით და გასინჯეთ ჩვენი სკოლა, კოოპერატივი, გლეხკომი, სამკითხველო და სხვა დაწესებულებანი. თუმცა ჯერ დაღლილი ბრძანდებით. ცოტა შევისვენოთ, შევნაყრდეთ და მერე ზრდილობიანად დაუწყო ლაპარაკი ჩაყლაპემ.

გამოცდილმა ნადიაკვნარმა დაითხანემ ხელად ყველაფერი მოაწყო. ცივი დედლები, მცვრიანი მწვადები და გაფუებული შოთები ხელად გაიშალა სუფრაზე. „რაზუმეიცა" ღვინოც საკმარისი იყო. შექიქიკებულმა პორტფელიანმა იმ დღესვე დაათვალიერა თემი და მის აღტაცებას საზღვარი არა ჰქონდა. ყველაფერი შესანიშნავად და სამაგალითოდ იყო მოწყობილი.

— აი მუშაობაც ამას ჰქვიან,—აღტაცებით წამოიძახა მან.

მეორე დღეს პორტფელიანი ახალგაზრდა, მაზრის აღმასკომს დაწვრილებითი მოხსენებით წარუდგა. ჩაყლაპეს სახელი მეხივით გაეარდა.

ტრახ!

სასამართლოში

— შენ შენივე სოფლის მილიციონერი გიჩივის იმაზე, რომ მისთვის ურიადნკი გიწოდებია. იქნება შენ ეს შეუგნებლობით მოგივიდა?

— არა, შეუგნებლობით არ მომსვლია, მილიციონერს თუ გლეხთან ლაპარაკი არ უნდა და ის მხოლოდ ქრთამს ელის მისგან, ასეთი მილიციონერი კი არ არის, ძველი ურიადნიკია.

— ხო, ეხლა კი მესმის.

დევნა

— ჩვენს სოფელში ერთი ახალგაზრდა გლეხკორია, რომელსაც ძალიან სდევნიან.

— ალბად კულაკები სდევნიან?

— არა, მამა სდევნის და ყოველ დღე სცემს რატომ არაფერს არ აკეთებო.

არშიყი მასწავლებელი

ჩვენი ლიკსკოლის მასწავლებელი არშიყობის მეტს არაფერს აკეთებს. გლეხობას კი სურვილი გვაქვს წერა-კითხვა ვისწავლოთ.

წერილიდან.

— აბა, დამიწერე მ. ი. ყ. ვ.
— უკვე მივხვდი, მასწავლებელო...

სოფლის მუშაკი

გიგომ გაათავა თუ არა საბჭოთა-პარტიული სკოლა, სამუშაოდ სოფელ ივრიანში გააგზავნეს.

— მობრძანდით სახლში,— შეიპატიჟა საბჭოს თავმჯდომარემ გიგო, რომელიც ძლივს მიათრევდა ფეხებს ტალახში. როგორც იქნა კარებამდე მიაღწია, მშრალ ადგილზე გაუს-გამოუსო ფეხები და სახლში შევიდა.

— სტუმარს გაუ[illegible] სტუმარს', — შ[illegible] თავმჯდომარე და ხელი გაუწოდა.

— ხელის ჩამორთმევა მიღებული არ არის ქალაქში.

— რატომ არ არის მიღებული? ჰკითხა თავმჯდომარემ და გაწვდენილი ხელი გაშეშებულივით დარჩა.

— იმიტომ, რომ ხელზე ათასნაირი ბაცილები და ბაქტერიები გვყავს, მათგან კი სულ ადვილად შეიძლება კაცი სისცოცხლეს გამოესალმოს.

— თუ კი ასეთი რამ გჭირდათ, რაღათ მოდიოდით ჩემ ოჯახში?!.

— არა. მაგისა ნუ გეშინია,— დაიბნა გიგო,—მე არაფერი არა მჭირს.

— თუ არაფერი გჭირს და მაშ რაღას ლაპარაკობ... სხვა, რა საქმეზე მოსულხართ?

— მე აქაური ქოხ-სამკითხველო უნდა ჩავიბარო... ერთი ეს მითხარი— როგორ იდღესასწაულეთ პარიზის კომუნა?

— პარიზის კომუნა რაღაა?

— ნუ თუ ასეთი დიდი დღესასწაული არ იცი...

— რა ვიცი, რომელი ერთი დავიხსომო, შენი ჭირიმე, ეს მარიამობაო, ეს გიორგობაო, კვირიკობაო, სამებობაო, წმინდა სტეფანობაო. ყველას სად დაიხსომებს კაცი...

— მაგრამ თავი დავანებოთ და ეხლა ის მითხარი, როგორ მიდის თქვენ სოფელში გლეხთა ფენებად დაყოფა?

— რა მითხარი?

— კულაკებისა და ბატრაკების ფენებად დაყოფაზე გეკითხები?..

— არ მესმის, შენი ჭირიმე, ცოტა უძილოცა ვარ და იქნება იმის მიზეზი იყოს.

— ამას მე იმაზე გეკითხები, რომ ქალაქს ეხლა საშუალოზე უჭირავს კურსი?

— როგორ, რომელზე მეჭირა?..

— რა ვიცი, კურსები ათასნაირია. სემინარია რომ იყო, ზოგი ღვდლების კურსებს ათავებდა, ზოგი დოხტურებისას... შენ რომელი გაათავე?

— მე სოფლის მუშაკთა კურსები გავათავე,— თავმომწონედ მიუგო გიგომ.

— მაშ შენ სოფლის საქმე კარგათ გეცოდინება და, ერთი მითხარ, შენი ჭირიმე, მიწის მოხვნა ღრმად სჯობია, თუ ოდნავა?..

გიგო გაჩუმებული იდგა.

— ან, რა მიზეზია, რომ მიწა თანდათან უფრო ნაკლებ მოსავალს იძლევა?..

— არ ვიცი,— დარცხვენით მიუგო გიგომ.

— მაშ რიღას სოფლის მუშაკი ხარ, თუ ესაც არ იცი, გლეხებში კი დიდი დავიდარაბაა ამაზე. ზოგნი ამბობენ,

მიწა გამოიფიტა' და ნაკელით უნდა გავასუქოთო, ზოგნი კიდევ იმას ამბობენ, რომ ღმერთი გაწყრა და მოსავალს ბარაქას აღარ აძლევსო... იქნებ ის მაინც იცოდე— ტრაქტორი სად უნდა შევიძინოთ და რა ღირს?..

გიგო უხერხულ მდგომარეობაში ჩადგა, შერცხვა, გაფითრდა. არ იცოდა რა ეპასუხა.

— რა გაღელვებს შე კაი კაცო,— დაამშვიდა თავმჯდომარემ,— ტყუილად რათ ბრაზობ. ჩვენ აქ როგორც ტყეში ნადირები, ისე ვცხოვრობთ და ისეთი კაცი გვინდა, რომელსაც სოფლისა გაეგება რამე, შენ კი მხოლოდ ლამაზი სიტყვები გისწავლია და წამოსულხარ, მაგრამ არა უშავსრა, აქ დასტრიალდები, ყველაფერს ისწავლი და კაცი გამოხვალ. ეხლა კი პურის ჭამას შევუდგეთ, თორემ ძალიან მომშივდა.—დაათავა სიტყვა თავმჯდომარემ და თავის ცოლთან ერთად სამზადისს შეუდგა.

მათრახი.

შოლტაძეს მოგზაურობა

სამი დღე ტფილისის სადგურის რიგში ვიდექი ბილეთის ასაღებათ, მეოთხე დღეს, როგორც იყო, ველირსე ბილეთს და მაშინვე შევედი მატარებელში.

ვაგონი გაჭედილი იყო ხალხით. ფეხზე დგომას ყოველთვის ჯდომა მირჩევნია, რადგან მაშინ უფრო ვისვენებ, ამიტომ შევეცადე ვაგონში დასაჯდომი ადგილი მეშოვა და ვიშოვე კიდეც. მატარებელი, როგორც იყო, დაიძრა და დიდის ქშენითა და დავიდარაბით გაუდგა გზას.

მე ღრმა ძილში ვიყავ, როცა კონდუქტორის ხმა მომესმა:

— ბილეთი, ბილეთი, გორის ბილეთები!

— კაცო, ხაშურში ჩავედით და გორის ბილეთებს ეხლა ჰკრეფავ!? ჰკითხა ვიღამაც.

— გორში გამაღვიძე მეთქი და ეს რა არი!?—უსაყვედურა ქალმა კონდუქტორს.

— შენ ასე მალე როგორ მოგშორდებოდი. ხვალაც ამ თვისაა, ბათომიდან ჩამოირე და მაშინ ჩამოხტი გორში.—გაეხუმრა კონდუქტორი.

ძალიან მალე გადაგიკრავს აი,—შევნიშნე კონდუქტორს.

— ჰმ, შენ გეტყობა პირველად მოემგზავრები. მე ხშირად უფრო ადრეც ვითვრები. ამის მეტი რა შემრჩება.

— ღვინოს ვსვამ, ვაგონს მივყვები, ტიკჭორავ განაცვალებიიი.—წაიღიღინა კონდუქტორმა და გავიდა.

— ნეტა ნაჩალნიკიც სმას დაიწყებდეს. მესამეჯერ ქე მივდივარ უბილეთოთ.—სიცილით სთქვა დაგლეჯილ ტანისამოსიანმა კაცმა, რომელიც ის იყო ქვეშიდან გამოძვრა.

სამტრედიაში ოცი წუთით გაჩერდა მატარებელი, ვაგონში ცხელოდა.

— ამხანაგო, ჩემს ჩემოდანზე თვალი გეჭიროს,— ვუთხარ უბილეთო მგზავრს და სადგურზე ჩავედი.

— ოხ, რა ლამაზია, მაგას კი ვენაცვალე.

— შენ—კი არა, მე ვენაცვალე.—ასტეხეს ჩხუბი სამტრედიელმა ქალებმა. რომლებიც სადგურზე ნახევრად შიშვლები დასეირნობდენ.

შევატყე. რომ ვიღაც ქუჩის ქალები იყვნენ, თორემ აბა ჩემი სილამაზე ვინ სთქვა, ბუკივით ცხვირი მაქვს და სახე კიდევ ლაზარე დიაკვანს მიმიგავს.

შემოჰკრეს მეორე ზარი და მეც შეველ ვაგონში. სადღაა ჩემი ჩემოდანი. აღარც ის უბილეთო მგზავრია იქა.

სისხლი ყელში მომივიდა. სხვას რომ თავი დავანებოთ, ნათხოვარი ჩემოდანი იყო და იმან დამწვა გული.

საჯევახოდან საჭამიასერს გადავხედე. იქაური სიძე ვარ. მომაგონდა ახალგაზრდობა, ჯვარის წერა, მზითევის წამოღება, მაყრიონი. ამან უფრო ცუდათ იმოქმედა ჩემზე, ცუდათ შევიქენ და წამოვწექი.

— ტავარიჩ, დღის ათი საათის შემდეგ წოლა არ შეიძლება,—გამაფრთხილა კონდუქტორმა და ისეთი ღვინის

კაკაბეთის ნოქარის ძებნა

— აბა, ჩემო მურია, იქნებ კვალზე მივაგნოთ სადმე კოოპერატივის ნოქარს.

სუნი ამოუშვა, რომ მარანში მეგონა თავი.

— ამხანაგო, ცუდათ გავხდი და ადგომა არ შემიძლია.

— არ შეგიძლია რომელია. პრავილა მოითხოვს, თორემ დაგშტრაფამ.

— პერესიადკა ოზურგეთი.—მოისმა ხმა ნატანებში.

ოზურგეთში მინდოდა გამევლო, ჩავედი ნატანებში და გავყევი ოზურგეთის მატარებელს. ოზურგეთში შესვლისას ვიღაც უცნობი კაცი მომადგა:

— კონტრაბანდა არ გინდა. კავერკოტი, ვიქტორია, ჩულქი, ნასკები, პუდრი.

— ყოჩაღ ოზურგეთო. ამხანაგო, ეს ყველაფერი ოზურგეთში კეთდება?

— ოზურგეთში კი არა. ზაგრანიჩნია, ჩუმად ვყიდით.

პატარა ხნის შემდეგ ახლა მეორე კონტრაბანდისტი მომვარდა.

— კონტრაბანდა კი არა, პური ვერ მიყიდია, შე მამაცხონებულო, რას შემომიჩნდით.—გავცხარდი.

ზღვა პირველად ვნახე ბათომში. ძლიერ მომეწონა. ჩვენი სოფლის გლეხობა უწყლობით ლამის არის ამოწყდეს და იი, ღმერთია თუ ვიღაც ოჯახ დასაქცევი, რა უჭირს გადმოაროხიოს ეს ზღვა ჩვენს სოფლამდის.

უნდა გაყურებიათ, როცა ქალები და კაცები ერთად ბანაობენ. მათ არც სირცხვილი აწუხებთ, არც ნამუსი. მე სირცხვილით ჩემს დედაკაცთან ვერ გამიძერია ტანზე, და ამათთვის-კი სულ ერთი ყოფილა.

ბათომში უფულენცია დამემართა და იძულებული ვიყავი უბილეთოთ წამოვსულიყავი ტფილისში.

სოფლის რამე-რუმე

ყველას

შოლტო, მტერო ჩარჩის, კულაკის და ლვდელის.
რომ იცოდე ხალხი, როგორ გულით გელის.
მცონარას და ზარმაცს ბევრს ამოსცხე კუდი
და აუვსე ლაფით თავმომწონე ქუდი.
მექრთამეს და მჯიბავს გაუმწარე ლუკმა
და მოხელეც ურჩი ველარ დადის უქმად.
არ გამოვრჩა თემის სამკითხველო, სკოლა
და გლეხკომის გამგის ტკბილად გვერდზე წოლა.
შენი შიშით მტრებმა სოროს თავი სტკუცეს.
და კულაკიც სოფლის შიგნით იწევს მუცელს.
და ყველა მცონარას, მოყვარულებს ბოლთის
აკანკალებს კუდი მოქნეული შოლტის.
აი ახალ ნომრის ჩამორეკა ზარმაც
ეშინოდეს ყველა მცონარა და ზარმაცს!

ნიახური.

მუხიანი

(ქუთაისის მაზრა)

ამას წინაზე მიუახლოვდი თუ არა სამკითხველოს, საშინელი ყვირილის ხმა მომესმა:

— ჰარიქა ბიჭო ბასილა, მტერი მოვიდა...ესროლეთ... დაუშინეთ... დაჰკათ, დაჰკარითო.

ქუჩაში ხალხი გარბოდა. თავზარი დამეცა. რამდენიმე გლეხი იქვე მახლობელ ორმოში ჩაწვა. მეც ასე მოვიქეცი.

ჩვენს წინ ერთი მაკე დედაკაცი გარბოდა, ფეხი წამოჰკრა რალაცას. დაეცა და უდრო-უდროთ დაბადა ბავში.

როდესაც შეიარაღებული მილიცია მოვიდა. მაშინ ჩვენც გამოვედით და გავიგეთ, რომ „რეპეტიციის“ დროს სცენის მოყვარეებს მოსვლოდათ ჩხუბი და ერთმანეთს ურტყამდენ. უდროვოდ დაბადებულ ბავშვის აღზრდა მუხიანის ქოხ-სამკითხველომ იკისრა.

ქაჩალი.

— ივანე, ფერისცვალება დღეს ჩიტიც კი აღარ აკეთებს ბუდეს და შენ კი მუშაობ. დღევანდელ დღეს თითიც კი არ უნდა გაანძრიო, თორემა არაფერი ხეირი არ დაგეყრება...

— არა უშავს რა, ჩემო გიგა: მე როგორც მიწირავს, ისე ვწირავ და ბოლოს გამოჩნდება, ვის როგორი ხვავი დაუდგება.

მატანის თემი (თელავის მაზრა)

გიგლო ასათაშვილი მრავალფეროვან ცხოვრებას ელტვოდა. მისი პირველი ცხოვრების სხივი დიაკვნობით განათდა.

დიაკვნობა არ მოსწონდა მას, რადგან მღვდელის მონა იყო, მაგრამ საკუთხების ხათრისათვის და სოფლის ცხონებისათვის დარჩა რამოდენიმე ხანს დიაკვნათ.

მოსწყინდა დიაკვნობა და ხელი მიყო ვაჭრობას. ვაჭრობა, რასაკვირველია, სჯობია დიაკვნობას.

— ვაჭარი ყოველთვის ცხონებულია, რადგან ფული ბევრი აქვს და ფულიან კაცს რა წაწყმედსო,—ფიქრობდა გიგლო, მაგრამ არც ამ ხელობას შერჩა დიდხანს, ახლა თემალმასკომის მდივნად წამოსკუპდა.

თანამდებობას ისე ასრულებდა, როგორც სამღვდელოება „ღვთის მსახურებას“: თუ ახლოს გაეკარე და რაიმე შეკითხვა მიეცი, ისე დაგაბნევს, რომ საკუთარ ბინასაც ველარ მიაგნებ.

აღმასკომის თავმჯდომარემ ალბად იცის ეს ამბავი, მაგრამ მისი ერიდება. მოსარიდებელიც არის. ამდენი თანამდებობა გაუვლია ადამიანს და ასეთ დამსახურებულ კაცს მოდი შენ და რამე უთხარი. ეს ხომ შეუგნებლობა იქნება.

გიგლოს მოკეთე.

ასე მიირთმევენ ყავას

სოფელ ახალ კახათში არის ორი საყავე,
შედი, წაითამაშე, ჯიბეს ხელი წაყავი.
ერთი საათის ნაცვლად თენებამდე დაჰყავი.
ფულს წააგებ და მერე ცხვირსაც მიგინაყავენ
ამას წინათ იღბალზე შემოვიდა არსენა.
პირჯვარი დაიწერა, მაღლა ღმერთი ახსენა.
გააგორა ზარები, დუშაში და დუბარა.
ოკუჯავას რაც ჰქონდა, სულ მთლად გამოუბარა.
მაგრამ დახე ზედ ფული არ ჰქონია ალესა.
გაეჯავრა არსენას, რკინის ჯაჭვი დალეწა.
რომ ვერ ნახა იმ ადგილს ტოლი და მოკამათე.
გაჯავრებულ გულზედა ხელი სტაცა კამათლებს.
აღარც ნარდი ახსოვდა, არც მოსული დუშაში,
ზარები და კოჭები გაიტაცა ქუჩაში.
გაიმართა შემოკვრა. ერთი ორომ-ტრიალი.
დაიგლიჯა ხალათი და ნაბადი ტიალი.
რაღა გვიშველებოდა რომ არ გვქონდეს საყავე,
ჯერ ხომ ფულს აგაძრობენ. მერე ცხვირ გინაყავენ.

სადგისი.

ესაც მოხელეა

ჯუმათი, ოზურგეთის მაზრა

ვინ არ იცნობს ყველგან სახელგანთქმულ ჯუმათს,
აფთიაქის გამგე, რომ სეირნობს ჩუმად.
თვითონ მიბძანდება საქეიფოდ ქალაქს,
და ორ წლიან ბავშებს უთმობს თავის ალაგს,
და ვინ იცის ბავშვი რა აბს ვაგიკეთებს,
ხინას მოგცემს ან თუ საწამლავის წვეთებს.
ასე აფთიაქი არ გვინახავს მეტი,
გვეშინიან გასქდე სისაქმებელ ზეთით.
ამ დალოცვილ გამგეს არ სწყინდება ბოლთა,
ხან სად არის და ხან ტფილისშია ცოლთან.
არ აწუხებს დარდი, არ აწუხებს ხალხი,
თუნდა ერთ დღეს ყველა შეიმოსოს თალხით.
რა ვქნათ: რა უწამლოთ ამ დასალუპ ჯუმათს,
ან როდემდე ვიყოთ უსიტყვოთ და ჩუმათ.

ჯუმათელი.

სწრაფი მგზავრობა

სად. ქარელი, გორის მაზრა
სადგურის წინ შეკრებილა ხალხი მთელი მილეთი,
ყველას სადღაც ეჩქარება, სურთ აიღონ ბილეთი.
მაგრამ დახე უბედობას—„კასირს“ ქალი სწყევია,
ქალი ტკბილად იღიმება, კოპწია და მტვრევია.
მოარშიყეს სადღა ახსოვს რიგში მდგარი მგზავრები,
აღარც ფიქრი სამსახურზე, არც დარდი და ჯავრები.
— ბილეთ, ბილეთ,—ხალხი ყვირის, გრგვინავს მთელი დუნია.
მოლარეს-კი მკლავი ქალის მკერდზე მოუღუნია.
— არშიყობა დღეს მოუნდა,—ჩურჩულებენ გლეხები.
— ასე დგომით ამხანაგო, დაგვეღალა ფეხები.
— ამხანაგო, გვეჩქარება, ორთქლმავალი წავიდა.—
იძახიან ათას ხმაზე ბოლოდან და თავიდან.
როგორც იყო გაერკვია, მიატოვა ფროსია.
მაგრამ უკვე ორთქლმავალი მიჰქრის. რაღა დროსია.

ზერგემი.

სამაგალითო მოხელე

ძველი გავაზი, თელავის მაზრა
ჩვენი ფოსტის გამგე არის ღვინის ფუ.ი.
დადის, დაქეიფობს, ჩარირამას მღერის.
ბარიშნებში დადის, უეუეუნებს თვალებს,
ან ამისთანა ბიჭს ვინ არ შეიყვარებს.
მერე მოვა ეშხზე რევოლვერის სროლის.
მას ჰგონია თავი მთავარ სარდლად ბრძოლის,
მერე ისვრის ფიშტოს, იბრძვის, ურტყავს შფოთი.
მას ვით შეედრება გმირი დონკიხოტი.
ფოსტას კლიტე. თვითონ—ღვინო ქარვის ფერი,
დადის და ქალებში ჩარირამას მღერის.

პოტი.

ტფილისის აბანოში

ერთ საღამოს მე და სიმონ საბანაოთ გავემგზავრეთ.
კიდეც დაღამებულიყო ჩვენ, რომ გავედით გარეთ.
აბანოს რომ მივადექით, ჩვენ გაგვიღეს სახლის კარი,
შიგ შევედით და მე ვნახე სანახავი მრავალგვარი.
იქ მე ვნახე კაცი ერთი საარაკო სანახავი,
წვერ ულვაში მოეპარსა, მოსპეტილი ჰქონდა თავი.
როგორც მაკე ღორი იწვა, გადმოეშვა მას მუცელი,
არაფერი ეტყობოდა სად თავი აქვს და სად წელი.
დაიჯერე, ის იქნება ავი რამე საქმის მქნელი,
ასთე რავა დაგლახდება მთოხნელი და ყანის მკელი.
ტანის დამბანი მოვიდა, იმის ახლოს დამაწვინა,
უწინ კი ტკბილად მომეპყრა, წამირწო, მითხრა ნანინა,
მერმეთ რომ ზურგზე მომახტა, წრიხი, მჯიხი გამიშინა,
გადარეული მეგონა, ნამეტანი შემაშინა.
წამოვდექი, დამიშინა ზურგზე ვედროთ ცხელი წყალი.
გაჭირვება, მწუხარება არ მინახავს მაგის ცალი.

ნანიკო ჭეიშვილი *).

*) ამ ლექსის დამწერი 70 წლის გლეხია. ლექსი იბეჭდება უცვლელად და „შოლტი“-ს რედაქცია წინადადებას აძლევს მექისეებს შემდეგში ფრთხილად მოეპყრან გლეხებს.

— რათა ჰკლავ, კაცო, მაგ ხარსა?
— რა ოხრობა მოჰკლავს და, თუ მოკვდება, არც იმას ვინაღვლი, დაზღვეული მყავს.

ესეც რევიზია

ყაზბეგი, დუშეთის მაზრა
კოოპერატივი თუ მართლა თერგის ხევია,
შამილ ლუდუშაური ბატონათ რომ სწევია,
დილით არყის გადაკვრა ამ დალოცვილს სჩვევია,
მერე ისე ჰგონია თითქოს როსტომ დევია.
თანაც სარევიზიო კომისიის წევრია.
უსაქმო და მცონარა, სიტყვით ენამჭევრია.
ამას წინათ „თერგის ხევს“ გადაკრული ეწვია,
თავის ღირეს ვერ აღწევს, სხვისა აფრთხობს ბეწვია.
მოლარეს თავს დაატყდა, სთხოვს სალაროს გასაღებს
თანაც თავის სიმთვრალეს რევიზიად ასაღებს.
გაიმართა ძიძგილი და მუშტებით ხუმრობა,
ოხ, რა ძნელი ყოფილა მთვრალი კაცის სტუმრობა.

აქაური.

თავფქვილაძის გამოცანების ახსნა

„შოლტი“-ს წარსულ ნომერში მეცნიერმა თავფქვილაძემ მოათავსა სამი გამოცანა:

პირველი გამოცანა. საქართველოში ყველაზე მეტად რომელი ჟურნალია გავრცელებული.

მეორე. თეთრი, სუფთა ქვა, რომ ღრმა წყალში ჩააგდო რა მოუვა.

მესამე. ქაჩალ კაცს, რომ ლამაზი ცოლი მოუკვდეს—რას იზამს.

ვინც ამ გამოცანებს გამოიცნობდა, მას თავფქვილაძე ჰპირდებოდა საჩუქრად თავის გამოგონილ ჰაეროპლანს.

რედაქციას აუარებელი ახსნა მოუვიდა მკითხველებისაგან, მაგრამ არც-ერთი მათგანი სწორი არ იყო.

ამიტომ თავფქვილაძე თვითონვე ხსნის თავის გამოცანებს.

პირველი. საქართველოში ყველაზე მეტად გავრცელებულია შემოსავალ-გასავლის ჟურნალი.

მეორე. თეთრი, სუფთა ქვა, რომ ღრმა წყალში ჩააგდო. უეჭველად დასველდება.

მესამე. ქაჩალ კაცს, რომ ლამაზი ცოლი მოუკვდეს—იდარდებს.

თავფქვილაძეს ახალი გამოგონება

მეცნიერი თავფქვილაძე დიდხანს მუშაობდა იმაზე, რომ როგორმე ეხსნა გლეხობა მიწის სივიწროვისაგან.

დღეს ყველა მიწას ჩივის, ყველა მეტს მოითხოვს, რას რას იზავ, კაცის თვალი და გული ხარბია.

მეცნიერ თავფქვილაძის ახლად გამოგონილ საშუალებით მიწის გადიდება შეიძლება ერთი-ორად.

ასე რომ, ვისაც ორი დესეტინა მიწა აქვს, მას ოთხი გაუხდება და ასე ერთი-ორად.

საქმე იმაშია, რომ ერთი დესეტინა მიწა სულ რაღაც ორი-ათას-ოთხასი საჟენია და ისეთ პატარა ნაკვეთზე კაცი თავისუფლად ვერც კი მოტრიალებულა.

ამისათვის საჭიროა დესეტინაში ორი-ათას-ოთხასი საჟენის მაგივრად ოთხი ათას რვაასი საჟენი ვიანგარიშოთ.

მაშინ მიწა ყველას ერთი-ორად გაუხდება და ამდენი უკმაყოფილება და დავიდარაბაც აღარ იქნება.

ჰაერში გაფრენა

მეცნიერმა თავფქვილაძემ სულ უბრალო დაკვირვებით გასაოცარი საშუალება მოიგონა ამერიკაში გადაფრენისათვის.

აი ეს საშუალებაც: მფრინავი ჰაეროპლანით პირდაპირი ხაზით აფრინდება მაღლა და ჰერში გაჩერდება. დედამიწა ხომ 24 საათში ბრუნავს და როცა ამერიკა ჰაეროპლანის ქვეშ გამოივლის, ჰაეროპლანი მაშინვე ჩაფრინდება და შემდეგ იქიდანაც ასე დაბრუნდება.

ამ რიგად თავფქვილაძის აზრით ამერიკაში ჩასვლას ერთი დღე-ღამე დასჭირდება და გაფრენაც სულ მცირე მანძილზე იქნება საჭირო.

მეცნიერი თავფქვილაძე ამ დღეებში ქიზიყში გადაფრინდება, სადაც მეცნიერულ დაკვირვებებს მოახდენს.

მისი წინასწარი აზრით სიტყვა ქიზიყი გოზინაყიდან უნდა წარმოსდგებოდეს, რადგან ორივეს ერთი და იგივე დაბოლოვება აქვს: ქიზი-ყი, გოზინა-ყი.

ჩვენი ფოსტა

საზანო, კოხონელს. იწერებით:

აჯაფსანდალს ჰგავს საზანო
საქმენი არეულია-ო...

საზანოს საქმეებისა-კი რა მოგახსენოთ მაგრამ თქვენი ტვინის ნახლაფორთევი სწორედ აჯაფსანდალია. **შოლტი**-კი აჯაფსანდალს არ გიახლებათ და ამიტომ უძირო გოდორმა გადაყლაპა.

ნოსირი, მარგანისპირელს. თქვენი ნაწარმოები „ელიობა". ტრაღედია სამ მოქმედებათ, რომელშიც მონაწილეობას იღებენ ღორები და შემწვარი გოჭები, „შოლტის" კალათამ შეჭამა.

კიკნაველეთი, კიკნა ველეთელს. თქვენი ლექსის ყველაზე უკეთესი ადგილი მოგვყავს:

მდივანი ნიკოლა, მდივანი პავლუში,
გლეხკომის დავთრები აფუშა-დაფუში.

ჩვენი პასუხია: თქვენც ალბათ ტვინი გტკენიათ ზაფხულში...

თამარიანო გლეხს. იწერები: ამხ. მეშოლტე ვარდისუბანში გავიგე აეროპლანის ხმა და რომ მცოდნოდა თქვენ იყავით,ნამდვილად ამოვიდოდი და გნახავდით.

კარგი, რომ არ ამოხვედი, თორემ ჰაერში ფეხით სიარულისათვის კარგი დღე არ დაგადგებოდა. ნუ აჩქარდები, მეშოლტე თვითონ აპირებს ამ დღეებში თქვენთან ჩამოსვლას.

მიტო რ—შვილს. გვწერთ: მსურს გავეცნო შოლტს, სალამი მას, შემომელია საწირავი, ვწირავ ამ ორ ლექსხით:

შე კაი კაცო, ნაზუქებს თქვენს ღვდელს უგზანი და ცარიელ ლექსებს-კი ჩვენ, თუმც ვერც ეს ქრთამი გადაარჩენდა შენს ლექსებს გოდორში დალუპვისაგან.

ნიგოითი, კიტკიტას. თუ თქვენს თემში:

თავმჯდომარე კუნჭულისკენ
მიმალულა სადღაც ხვრელში
მდივანი თავმჯდომარეობს
მას უჭირავს ყველა ხელში...

ჰკითხეთ თავმჯდომარეს, იქნებ ამხანაგურად შეუცვალა თანამდებობა. თუ ასეა, განა თქვენთვის სულ ერთი არ არის ვინ გეჯდებათ თავზე?

ფოთი, აწინახეს. გვწერთ:

გამფლანგველების რიცხვი კი
ჩვენშიც კარგა ბევრია...
დღეს თუ ხვალ, ძმაო ეგენი
ყველა გამსახლის წევრია.
შენ რა გაწუხებს, შეარგოთ,
თუ-კი შესძლებენ ჭამასა,
სუყველას დედას უტირებ,
ჯერ ცოტა ხანი დამაცა...

ცხუნკურის თემი, თაკარას. თქვენი ლექსი ასე იწყება:

რადგან თურმე ის ოხერი ფულებს სჭამდა ბევრსო.

რიგიანათ გვაცნობეთ ვისას სჭამდა, სხვისას თუ თავისას?

ეწერში, კუროს. გვწერთ:

ჩვენში მღვდელია ძველიო
არის ქალების მტერიო.
აღარ გაუშვა არავინ,
ვისაც მოჰკიდა ხელიო.

რა გინდა, დრო გაატაროს, რომელ კანონში სწერია, რომ მღვდელმა ქალს არ უნდა წაავლოს.

განცხადებები

ვეძებ საცოლეს. უნდა ჰქონდეს დიდი მზითევი და ფულად ათასი თუმანი, რომ სასყიდლო ფული, რომელიც შემომეჭამა, დავფარო. თვითონ შეიძლება იყოს ბრმა, კოჭლი, კუზიანი, თუნდაც პეპელაც, თუ ლამაზი და ახალგაზრდა იქნება—იმას რაღა სჯობია.

ადგილის ძებნა. ბევრი ეძებს ადგილს „შოლტის" ფურცლებზე.

დავკარგე ნდობა. მპოვნელს ვთხოვ დამიბრუნოს. ჩემი მისამართი: მეტეხი. (სოფელი მეტეხი არ გეგონოთ.)

რუსული ენა მაჩვენა ერთმა რუსის ქალმა, როცა მე მას სიყვარული გაუმჟღავნე.

ვიღებ ქრთამს, მაგრამ ვგრძნობ, რომ მალე ჩავჯდები.

ვყიდულობ ძველმანებს, თავადებს და ღვდლებს.

ვყიდი ნამუსს და ჩემს წმინდა სისხლის თავადიშვილურ გვარს.

ას მანეთს მივცემ იმას, ვინც მე ორას მანეთს მომცემს.

იაფად და პირიანად იყიდება ყველგან ჟურნალი „შოლტი". ვინც ორ შაურს გადაიხდის, ორი ჩერვონეცისას იცინებს.

ვინ რაზე ფიქრობს

საქართ. კომუნისტურ პარტიის ცენტრალურ კომიტეტის სტამბა. მთავლიტი № 660 ტირაჟი 27.000

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

ფასი ორი შაური

გაზ. „ახალი სოფლის"-ს ყოველთვიური დამატება.

№ 6—7 | დეკემბერი, 1926 წ. | № 6—7

ერთმანეთს რომ ძმურად შეხვდენ ჩიჩერინ და რუშდი,
ჩემბერლენმა იგრძნო, რომ მას ემიზნება მუშტი,
წყალს გადაღმა დაუძახა თავის ძმობილ ბრიანს,
ეხლა სხედან ორივენი და ცრემლებსა ღვრიან.

შოლტი ისევ გამოდის

—არიქა, შოლტი მოვიდა..

—შოლტი არ გამოვიდა
რაღაც „სლუჩის“ გამოთი,
საქულ, ჩქარა თუ ძმა ხარ—
ერთი აქეთ ჩამოდი.
ამბობენ რო წავიდა,
მორჩა სულთ დალია.
რატომ ადრე არ მოკვდა—
მეჯავრება ძალიან.
ვაჰ, შიშისგან ვერ ვჭამდი
ვერც ზუთხს, ვეღარც ლოქოსა...
—ასე მხიარულობდენ,
საქულა და პოლოსა.
დიაკვანო გაიგე,
შოლტის გარდაცვალება,
რომ უყვარდა ღვდლების და
დიაკვნების წვალება.
აღარც ტაბლა შეგვარგო,
აღარც ლოცვას გვაცლიდა,
მაგრა გვიტყლაშუნებდა
და ლამის სულს გვაცლიდა.
გარდაცვლილა, შეუნდოს,
უგალობოთ „ოსანა“...
ასე მუსაიფობდენ
ონოფრე და სოსანა...

—ჩაქაფეჯან გაიგე—
ამბავია—ახალი,
შოლტი აღარ გამოდის
მორჩა აყალ-მაყალი.
აღარ მსურდა ღმერთმანი.
ვყოფილიყავ ნოქრათა.
რაც ეპოდან მიმქონდა,
ლამის დამრჩა ოხრათა.
გლეხკომსაც რომ აუსვი—
ისიც გამოაჩინა.
თითს რომ გავილოკავდი
მეშინოდა მაშინა.
ეხლა ჩაძაღლებულა,
დარდი გადამერიდა,
ვიქეიფოთ, ვიცხოვროთ
ქეიფით და მღერითა.

და ვინ გინდა, რამდენი
ასე არა გალობდა...
ვისაც შოლტმა მოსცხო და
ვისაც არა სწყალობდა:
მემამულე, მექრთამე,
ჩარჩი, ფულის პარია,
ვისაც ხალხის დოვლათი
არმად მოუხმარია.
ყველამ ტაში გამართა,
დუდუკი და დაირა.
მორჩა, შოლტი მოკვდაო
უხაროდათ აი რა...

მაგრამ მწარედ მოტყუვდენ,
შოლტი ისევ ქანაობს...
ზოგი ძვრება სოროში,
ჭირის ოფლში ბანაობს.
ზოგი გარბის შიშისგან,
ზოგი წყალში ეშვება,
იცნობს შოლტის მწვავე კუდს,
—იცის არ მოეშვება..
ყველას! ფრთხილად იყავით,
პატიოსნად, ჭკვიანად.
რა უყოთ, რომ ცოტა ხნით
შოლტმა დაიგვიანა.
ვერ გიშველით დამალვა,
ვერც გაქცევა-სირბილი.
თუ მოგაგნოთ, მშვიდობით,
აგეწვებათ სირბილე.
ცოტა შეიგვიანა
რაღაც „სლუჩის“ გამოთი.
ვაი თქვენ—ვისაც გძულთ,
შოლტი ისევ გამოდის.

ნიბლია.

უკადრისი პასუხი

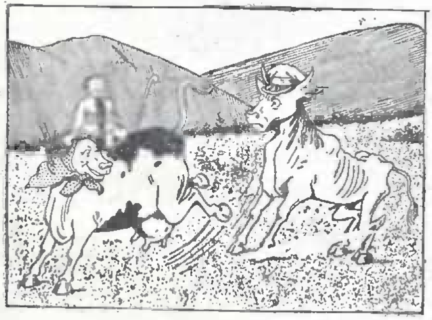

— იქით დამეკარგე შე უჯიშო, შენა!—შენ რა ჭარ, შენი ჩამომავალი რა უნდა იყოს!

ტუსაღი.

— რაზე დაგიჭირეს, კაცო?

— რა ვიცი, მე არაფერი გამიკეთებია და...

— ხო, რომ არაფერი გაგიკეთებია, ალბათ, იმიტომ დაგიჭირეს.

არჩევნების წინ.

— ამ უკანასკნელ დღეებში ძალიან ზრდილობიანად გვეპყრობა ჩვენი კოოპერატივის თავმჯდომარე.

— რა მიზეზია?

— მაგას რა დიდი გაგება უნდა,—ახალი არჩევნები იწყება!

ზრდილობიანი ნოქარი.

— ამხანაგო, კარგია ეს ფეხსაცმელის მაზი?

— საუცხოვო გახლავთ, თითებს გაილოკავთ!

— ამბობთ, საქონელს ფასები დავაკელითო, და ყაფაზები კი ცარიელი გაქვთ?!

— თქვენ მაინც უმადურები ხართ. საქონელიც გინდათ და ფასების დაკლებაც.

— რა სწერია მაგ კარებთან?

— თავმჯდომარე ყოველდღე იღებსო.

— რას იღებსო?

— მაგასაც ხომ არ დასწერდა,—რასაც მიუტან, ყველაფერს აიღებს.

მოხერხებული ალექსი

ერთხელ ალექსი მინდვრიდან სახლში ბრუნდებოდა. გზაში ორ ცხვარს წააწყდა. ბევრი აღარ უფიქრია, დაირეკა და ჩუმათ სახლში მიიყვანა.

გავიდა რამდენიმე დღე, მაგრამ ალექსის ეს ამბავი არ ასვენებდა.

— საიქოს ჯოჯოხეთი არ ამცდება,—ფიქრობდა ალექსი,—მერე ისიც ამ ორი ცხვრის გულისათვის სამუდამოთ უნდა ვიხრუკო კუპრში...

— წავალ ღვდელთან და ყველაფერს უამბობ. ძველებური ღვდელი ხომ არ არის, როცა თავზე ბუზსაც არ იფრენდა. ეხლა მოტკბა. ფანჯარაში დაინახავს თუ არა გლეხსა, გამოვარდება, მიეგებება და სახლისაკენ მიარბენინებს.

ალექსი მართლაც წავიდა ღვდელთან.

— მირჩიე რამე, მამაო! ორი ცხვრის გულისათვის სული წავწყმიდე, მოვიპარე, მგონი გლეხკომისა უნდა იყოს.

— დიდი ცოდვა გიქნია, შვილო!—მიუგო ღვდელმა. — ხხვისთვის რომ მოგეპარა, არა უშავდა რა, მაგრამ შენ გლეხკომისათვის მოგიპარია. გლეხკომის ქონება კი მთელი სოფლის ქონებაა და საიქიოს მთელი სოფლის წინაშე უნდა აგო პასუხი.

ასეთმა პასუხმა ალექსი ძალიან ჩააფიქრა.

— ერთი ცხვარი რომ მოვიყვანო და ღმერთს შევწირო, მაშინ რაღა მომელის?

— მაშინ მთელი ცოდვა გეპატიება. ღმერთი ყოველთვის ლმობიერია.

— ასე კიდევ არა უშავდა რა, ერთ ცხვარზე ხელს ავიღებდი, მაგრამ ღმერთმა რომ გადაიფიქროს და სთქვას: ამ ცხვრის ქურდობას გაპატიებ, რომელიც მე შემომწირე, მაგრამ იმის ქურდობას კი არ გაპატიევებ ,რომელიც დაიტოვეო?

— არა, შენ მაგის დარდი ნუ გაქვს, მე კარგათ ვიცი, რომ ორივეს გაპატიებს.

— ხომ შეიძლება, რომ არ მაპატიოს?

ღვდელმა გაიცინა.

— როგორი სულელი ხარ, ალექსი! ღმერთი ხომ ხედავდა, როცა შენ ცხვრებს იპარავდი?

— ალბად ხედავდა, მერე?

— მერე ისა, რომ რატომ არ დაგიყვირა: ნუ იპარავო?

— არ ვიცი, მაგისა კი რა მოგახსენო, შენი ჭირიმე.

— შენ არ იცი, მაგრამ მე ვიცი. იმიტომ არ დაგიყვირა, რომ მას შენი დასაჩუქრება უნდოდა.

— მაშ, ღმერთის ნება ყოფილა, რომ მე ცხვრები მოვიპარე?

— თუ მისი ნება არ არის, შენ ერთ ნაბიჯსაც ვერ გადადგამ, უიმისოთ არაფერი კეთდება ქვეყანაზე.

— დიდი-მადლობელი ვარ, მამაო, ასეთი რჩევისათვის. მე კი არ ვიცოდი.

ალექსი მოემზადა წასასვლელად.

— მოიცა, სად მიდიხარ?—მივარდა ღვდელი.

— სახლში მივდივარ!

— რო მიდიხარ, შენი პირობა სად არის, მე არ მინდა ცხვარი?

— ღმერთს თუ უნდა, დეე, შენც დაგასაჩუქროს ჩემსავით, მე რათ უნდა მოგცე...

შოლტი.

ქუჩის აბლაკატი

პეტრე ძალიან დაღონებული იყო. აღარ იცოდა ვისთან მისულიყო რჩევისათვის. უცბად რაღაც მოიფიქრა, შეკაზმა ცხენი და გზას გაუდგა.

მალე ის სამაზრო ქალაქში შევიდა და სასამართლოსაკენ გაემართა. სასამართლოს წინ მიეგება „ქუჩის აბლაკატი“ სიმონ გამოქნილაძე.

— სუდია ხომ არ გინდა?—ჰკითხა გამოქნილაძემ პეტრეს, როცა ის ცხენიდან ჩამოხტა.

— დიახ, სუდია მინდა.—უპასუხა პეტრემ და იქვე ბოძთან ცხენი გამოაბა.

— სამოქალაქო, თუ სისხლის სამართლის საქმეზე?

— მეც არ ვიცი რა საქმეა, შენი ჭირიმე, გიამბობ და შენ თითონ გაიგე.

— პეტრე და გამოქნილაძე იქვე კუთხეში მიდგნენ. პეტრემ დაიწყო:

— ამ ორი კვირის წინად, საღამო ხანზე, ვიღაც მათხოვარი დედაკაცი მოვიდა ჩვენსა ოჯახში და ღამის გათევა გვთხოვა. ჩვენც, შენი ჭირიმე, უარს როგორ ვეტყოდით. მით უმეტეს ისეთ მოხუცებულსა და იმ ღამეს იქ დავაძინეთ. მეორე დღეს დილით უყურებთ და აღარა დგება, ბოლოს ვნახეთ და გავიგეთ, რომ სული დაელია. მე მაშინვე მილიციას შევატყობინე და ყველაფერი დაწვრილებით ვუამბე. მილიციონერმა ოქმი შეაყენა და მიცვალებული კი იქვე საავადმყოფოში გადაგზავნა გვამის გასასინჯად. აგერ, მას შემდეგ ორი კვირა გავიდა და არაფერი ამბავი არ ისმის. მე კი არ მესვენება. ეხლა იმიტომ წამოველ, რომ სუდიასა ვკითხო და გავიგო საქმე.

— მოიცადე,—აღარ დააცალა სიტყვის გაგრძელება, —იღბალი შენი, რომ მე შემხვდი. შენ ადვაკატი გამოქნილაძე ხომ გაგია? ეს მე ვარ. ოცი წელიწადია ასეთ საქმეებზე დავდივარ. თუ გინდა შენს საქმესაც მე ავიღებ და ციხიდან დაგიხსნი.

— როგორ თუ ციხიდან?—გაიკვირვა პეტრემ.—მე რა შუაში ვარ, რომ ის ბებერი მოკვდა.

— რა შუაში ხარ?— ჩაიცინა გამოქნილაძემ.—სუდია გაარჩევს და მაშინ გაიგებ. რით დაამტკიცებ, რომ ის ბებერი შენ არ დაახრჩე? იქნებ იმ დედაკაცს აუარებელი ფული ჰქონდა? ყველაფერს გამომძიებელი გამოსჩხრეკავს და იქნებ სუდში საქმის გარჩევამდისაც ციხეში ჩაგსვან. ეხლა შენ იცი, როგორც გინდა.

გამოქნილაძე გაბრუნდა წასასვლელად.

— მოიცადე!—შეაჩერა პეტრემ.—ჩემგან ნურაფერი გეწყინება. ერთი ბნელი, პირუტყვისავით კაცი ვარ, ასეთი საქმეებისა ხომ სულ არაფერი გამეგება. მიშველე რამე, დამიხსენ ამ უბედურობიდან.

— ამ საქმეს სულ სხვანაირათ უნდა მივუდგეთ,— ჩაილაპარაკა გამოქნილაძემ და ჩაფიქრდა.—ყველაფერი სუდიაზეა დამოკიდებული. სუდია კი ჩემი კარგი მეგობარია. ხომ გესმის?

— როგორ არ მესმის.

—ხოდა, სუდიასთან უნდა გამოვჩარხოთ ეს საქმე... როგორც შენ გინდა ჭამა-სმა, ისე სუდიას. იმას თუ არაფერი ამოვუდეთ, არც საქმე გაკეთდება, ხომ გესმის?

— როგორ არ მესმის, შენი ჭირიმე. იღბლად ხუთი თუმანი გამომყვა თანა, ვფიქრობდი ხარს ვიყიდი მეთქი, მაგრამ ხარი რა ოხრობათ მინდა, თუ კი-მე ციხეში ჩამსვამენ.

— მაშ ჩვენი საქმე კარგაა. შენ რომ გაუბედო და მისცე სუდიას—გაჯავრდება და მაშინვე ციხეში გიკრავს თავსა. მე მომეცი ეგ ფული და მე მივცემ, ჩვენ მეგობრები ვართ.

პეტრემ საჩქაროდ ამოიღო ქისაში გამოხვეული ფული, თუმანი უკან დაიტოვა და დანარჩენი გამოქნილაძეს მიაწოდა.

— შენ ოღონდ ეს საქმე მომიხერხე და მერე მე ვიცი შენი პატივისცემა.

— კარგი, კარგი, ჩვენ მოვრიგდებით.

ათი წუთის შემდეგ გამოქნილაძე დაბრუნდა და ღიმილით მიეგება პეტრეს.

— შენ, ჩემო ძმაო, ღმერთი უნდა ილოცო, რომ მე შემხვდი. სუდიამ აიღო შენი საქმე და ჩემ თვალწინ დახია. მაგრამ თუ შენ ამაზე ხმა ამოგიღია და გითქვამს ვისთვისმე, უარესი დღე მოგელის. აბა, ეხლა კი მშვიდობით, მეჩქარება, დილას აქეთია არაფერი მიჭამია.

გამოქნილაძე წავიდა. პეტრემაც აუშვა ცხენი და კოოპერატივისაკენ გაეშურა.

— კიდევ კარგი სულ არ წამართვეს. ამით მარილსა და ნავთს ვიყიდი და სახლში წავალ.

გზაში ამოიღო ქისა და ერთხელ კიდევ გადათვალა დარჩენილი ფული.

— ვაიმე დაღუპულო თავო,—წამოიძახა პეტრემ.— სუდიასათვის ნიკოლოზის ხუთ მანეთიანი შემიყოლებია. გაჯავრდება, დამიჭერს.

შესდგა, დიდხანს იფიქრა და ბოლოს ისევ უკან გამობრუნდა ბუტბუტით:

— მივალ პირდაპირ სუდიასთან და გამოუცვლი. რისი მეშინია. რაკი ქრთამი აიღო, ჩვენი კაცი ყოფილა.

შევიდა მოსამართლის ოთახში.

— რა საქმეზე მოსულხარ?—ჰკითხა მოსამართლემ.

პეტრე შეკრთა, ვერაფერი გაუბედა, ბოლოს შორიდან დაუწყო ლაპარაკი:

— მე, შენი ჭირიმე, პეტრე მინდორაშვილი ვარ. ბებერი მათხოვარი დედაკაცი მოკვდა ჩემს სახლში, რომელიც წინა ღამეს შევიხიზნე ღამის გასათევად. ეხლა იმის გასაგებად მოველი და...

— ეგ საქმე ჩემთან არ იქნება. დედაკაცი ბუნებრივი სიკვდილით მომკვდარა. გამომძიებელი გამოიძიებდა მაგ საქმეს და საოლქო სასამართლოს გადაუგზავნიდა საქმის მოსასპობად.

პეტრემ ძლივს მოახერხა უკან გამობრუნება. კარებში რომ გამოვიდა, გამოქნილაძეს წააწყდა.

— რა გინდოდა სუდიასთან?—ჰკითხა შეშინებულმა გამოქნილაძემ.

— საქმე მქონდა,—არხეინად მიუგო პეტრემ.—ეხლა გამომძიებელთან მივდივარ.

— ნუ დამღუპავ, შენი ჭირიმე, აი ეს შენი ფული, ისევ უკან მიიღე. მე გეხუმრე. განა შენ კი არ იცი, რომ სუდია ქრთამს არ აიღებს?

პეტრემ გადათვალა ფული და შეუყვირა:

— მაინც კიდევ მატყუებ, გინდა ნიკოლოზის ხუთ მანეთიანი შემომაპარო? მე ამას არ ავიღებ.

გამოქნილაძემ ამოიღო სხვა ხუთმანეთიანი, და მისცა. მეტი რა გზა ჰქონდა.

— ეს ხუთი მანეთი იმაში იყოს, რომ დღეს მთელი დღე მომაცდინე.—მიაძახა პეტრემ და თავის გზას გაუდგა.

მათრახი.

— ბიჭებო, მოდით, მოდით, ქურდები დავიჭირე!
— აქეთ წამოიყვანე ეგ...
— არ მიშვებენ... მიშველეთ!..

ჩემი ოჯახის ბიუჯეტი

მოახლოვდა ახალი საანგარიშო წელი. სოფლად ყველა შეუდგა ახალი ბიუჯეტის შედგენას.

მეც არ მინდოდა სხვებს ჩამოვრჩენოდი და შეუდექი ჩემი ოჯახის ბიუჯეტის შედგენას.

მოვიწვიე ცოლი, ირგვლივ შვილები შემოვიკრიბე და დავიწყე:

— ახლა მე ვიწყებ ახალი წლის ბიუჯეტის შედგენას. თუ რაიმე გამომრჩეს, მომაგონეთ, თორემ იცოდეთ, შემდეგ გვიან იქნება. თავდაპირველად ბიუჯეტში უნდა შევიტანო ნალიის სიმინდით გავსება. ღორის გასუქება, ქალამნების გამოცვლა, კოოპერატივში წევრად ჩაწერა, ინდოურების ყიდვა, გაზეთ „ახალი სოფელი“-ს გამოწერა, შარვალის გამოცვლა და ახალუხის ყიდვა.

— ჩემი სწავლა მამა?—დაასწრო შვილმა.

— ხო, შენი კლასში შეყვანა. აბა, შენ რა გინდა, კესარია? რატომ არაფერს ამბობ?

— მეც შემიტანე, მაი ბლიუჯენტია, თუ რაღაცაი, ჩაწერე შიგ ერთი კაბა, ტუფლები, საცვლები, ერთი კოვერკოდის პალტო, ლუკაიას ცოლმა რომ შეიკერა, ისეთი, პუდრი...

— კაი ახლა, გეყოფა, ჯერე მაგის, რაც ჩამოთვალე, დავამტკიცებ, თუ არა, საკითხია.

— რას არ დაამტკიცებ, შენთვის კი მოყევი ყველაფერს და ჩემსას არ დაამტკიცებ?!

— მაგალითად, კოვერკოდის პალტოს, კაბას, ტუფლს, პუდრას, ამათ ვერც ერთს ვერ შევიტან ბიუჯეტში, ჯერ ერთი, რომ რეჟიმ ეკანომიაა და, მეორე, არც შეძლება მაქვს, საცვლებს კი გიყიდი, კაბა ქე გეყოფა და გაიჯახირე როგორმე თავი.

— რა გააჯახირეო, არ გეყო, რაც გავჯახირდით. ივანიკა, ჩემი ბლიუჯენტიც დაამტკიცე თუ არა, იცოდე, მიგატოვებ და წავალ შინ.

— თუ მასეა, მაშინ მამაშენს გადაეცი და ის დაამტკიცებს.

— რატომ არ დაამტკიცებს, შენსავით გლახა კი არ არის, კაძახო, წამომიყვანე და ბილიო ვერ გამომიყვალე. სირცხვილით ვერ გამიმხელია.

— რა ვქნა, ჩემო კესარია, ვერ დავამტკიცებ, ჭმას მოითხოვს ოჯახის ინტერესი.

— ინტერეს-მინტერესი მე არ ვიცი, ბლიუნჯენტი უნდა დამიმტკიცო.

— აჰა, რადგან მეჯიბრები, არც შენსას დავამტკიცებ და არც ჩემსას მეთქი,—ვუთხარი და დავხიე, გადავწყვიტე ისევ უბიუჯეტოთ ვიცხოვროთ, თორემ სულ ერთი იყო, ჯალაბობის ჩხუბს ვერ გადაურჩებოდი.

შ. შოლტაძე.

კარაპეტას ოინი

— ვაი თელეთის მადლი გაუწყრეს ამ ბალშევიკობის მამგონსა!.. მაგაითგნით ჩემი ნუყლივით სიცოცხლე გამწარდა, ხეირი და ლაზათი დამეკარგა და ჯიგარში ჩიხოტკა გამიჩნდა... ვაჰ, ქრისტიანო, მთელი ქვეყანა ჰარისასავით არიეს რაღა ,ცხოვრება ყირაზე დააყენეს, ჩინმენდალი და გვარიშვილობა გააფალშივეს, მდიდრებს კუკუზნაკში პანლური ამოუსვეს და იმათი საცხოვრებელი ამ ჰოტრაველა მუშებზე და ტეტია გლეხებზე ტაბლასავით დაარიგეს...

ჰაი გიდი, აბასთუმან! წახდა რაღა დროება! გაგრიაანთ მიხუა ალმასკომის თავმჯდომარე იყოს და ჩვენი ნაპრისტავალი კნიაზ ყაფლანი კი მშიერი დადიოდეს? ვა კნიაზი რათ გინდა, შენ სხვები თქვი: ჩვენი ბლალოჩინი იაკინთე ნიკოლოზის დროს ექვს ფუთს იწონიდა. ეხლა კი ისე ჩამოხმა, რომა ნიავი რომ ამოვარდება ხოლმე, იმალება—არ მომიტაცოსო. ანაფორის ნახევები ზედ ჩხრიალასავით ჰკიდია და ბოსტნის საფრთხობელასა ჰგავს,—ამ შემოდგომაზე თარხმა მიხუამ ორი კვირით დაიჭირაეა და ვენახში დააყენა—ჩიტები დაფრთხებიანო.

მეც ხომ სიქა გამძვრა რაღა, გამქუცეს, გამფცქვნეს, ჩემის ჰუნარებით მოგებულ სიმდიდრეზე ხელი დამაბანინეს და ჩემი მამულები და შენობები სოფელს დაურიგეს. თუო, შენ ბურჟუა ვინმე ხარო. ხალხისთვის ჩარჩობით და მოტყუილებით ტყავი გიძვრია და ეხლა ისევ ხალხს უნდა მოხმარდესო.

ვა, გიჟეს სადაური სამართალია? შნო მქონდა და ვიგებდი, ვის რა საქმე აქვს, თუ იმ ტეტია გლეხს მარიფათი ჰქონდა თოღ, ნუ მოტყუვდებოდა რაღა, ყველაფერი ჰუნარის საქმე არ არის?

ნუ. მახლას! ჩამორთმევას ჯანი გავარდეს, ყისმათია, გაუძლებდი, მაგრამ ეს ბემურაზები, მოგვდგნენ მე და ჩემ ცოლსა და სიქას გვაცლიან რაღა. ეს გადასახადი მოგვეციო, ეს სასოფლო სკოლას ვაკეთებთ და აგური მოგვაწოდეო, ეს ბეგარაზე წამოდიო, ეს ფლანიო, ეს ფსტანიო, ზთასი ჯანდაბა და დოზანა. ერთი პატარა დუქანი მაქვს, ვაინაჩრობით ცოტაოდენ რამესა ვვაჭრობ, იქაც არ მიშვებენ ჩემ ნებაზედა,—თუო კოოპერატივის ტაქციაზე მეტათ არ გაჰყიდოვო. ვებნები:—ვა, ბემურაზ, ეს თქვენი რაღაცა კომპერატიაა, ხომ არ გაგიჟებულა, რომ ნახევარ ფასათ ჰყიდის, გაუშვი რაღა ფული მაიგოს მეთქი.

— ჰაი. შე სისხლის მსმელო წურბელა ჩარჩო, შენ ძველებურ ბურჟუაძობას არ იშლიო? მტაცეს ხელი და დამიჭირეს. ერთ კვირას ცხენების თავლაში ვეგდე, მერე კი სადღაც ბეგარაზე გამაგდეს—ძარღვები დახუთული გაქვს და გავარჯიშდებიო. სადღაც მინდორში სარწყავი არხი გაჰყავთ რაღა და იქ მამუშავებდნენ.

ვა, რაც მე იქ ოინი გადამხდა. დუშმანსაც ნუ აჩვენოს ღმერთმა... როცა არხთან მიმიყვანეს, ამ ტეტიებმა ყიჟინა დამარტყეს თუო—ეგ რა კარგი კურატი რამე მოგვივიდაო. მახსარათ გამაკეთეს რაღა, სულ ჩემზე იცინოდნენ. აბა ჩემ სიცოცხლეში ჩოთქის და არშინის მეტი არაფერი მჭერია ხელში და მე როგორ შამეძლო მიწის გათხრა. ის, რომელიც რომ დიდი ინჯილერი იყო, იმას ვებნები:

— კნიაზ, არ შაიძლება რამე იოლი საქმე მამცეთ? ამას შაჩვეული არა ვარ მეთქი... იმან დაცინვით შამამხედა და მებნება თუ—კნიაზობის დრო ალზევანზე წავიდა და სანამ ის დაბრუნდებოდეს, შაეჩვიე, გაუძელიო... რახან ძნელი საქმე არ შაგძლებია, მაშ ცოტა ხანს დაისვენე და მერე აი იმ ტყის პირას წყარო გამოდის და იქიდან წყალი მოუტანე მუშებსაო.—იქ ტურები არ არის მეთქი?—გადაცინა—ჯერ ერთი ვაჟკაცი ხარ. ტურებისა როგორ გეშინიანო და მეორეც ისაო, რომ იქ ძველი ალავერდის საყდარია და საყდართან ტურები არ იქნებიანო.

ამ ლაპარაკის დროსა იქ ჰანგალი მიხუა და ვიღაც ჯეჯელი გაგრიები იდგნენ და ყველაფერი გაიგონეს... ვა ფეხი მოსტყდეთ რაღა, მე რო ჰოინი მიყვეს:

სალამოზე იმ ინჯილერმა დიდი ჩაფი მამცა და მებნება, თუ წყალი მაიტანეო. თანაც დამცინის თუ ნუ შაგეშინდება, იმ საყდრის მადლი დაგიფარამსო... რას ვიზამდი, გულ-გახეთქილი წავედი და თანაც თვალი უკან მრჩება; ვა, ხუმრობაა?—ერთიც ვნახოთ ამ ჩირგვიდან მამალი კურდღელი, ან ტურა გამოხტეს და გამათაოს მერე?..

ის ბემურაზი წყარო, სწორეთ ეკლესიის ძირში გამოდიოდა. გავიარე. გულმა ველარ გამიძლო, პირჯვარი დავიწერე, მერე კარებთან დავიჩოქე და გულში კაი ლოცვაცა ვთქვი. ღმერთს რამეები შევეხვეწე და ჰამაც საწირავი დავპირდი.

ერთიც ვნახოთ შიგნიდან ჯერ ჩაჩუნი მამესმა, მერე კი ვიღაცამ ტკბილის ხმით გამომძახა:

— არ შაგეშინდეს კარაპეტ, მე მფარველი ანგელოზი ვარ და უკან დაგდევ, რომა განსაცდელში არ ჩავარდეო, მაგ ბემურაზმა ბალშევიკებმა დიდი აბიდები გაჭამეს, მაგრამ. ბოლო კეთილია და გული შაინახეო. ღმერთს ნუ დაივიწყეფ და ჩვენც შენსკენ და შენი ჰამქრის ხალხისკენ ეიქნებითო. მითხარი შენი გულის დარდები და რასაც ნატროფ ყველაფერი აესრულდებაო. ვებნები:

— ვა, ანგელოზჯან, შენი სიყმის ჰირიმე ჩემი თხოვნა ის არის, რომ ისევ ნიკოლოზის დრო დააბრუნო და ამ ბალშევიკების ჯავრი ამამყარო მეთქი...

— თუო—ძველი დრო რომ დაბრუნდეს რას იზამო?

ჩვენი ალმასკომის და საბჭოს თავმჯდომარეები კომუნისტები არიან, იმათ ჩემის ხელით ყელებს დავჭრი მეთქი, ჰამაც ღუბერნატორს თხოვნას გაუგზავნი და სოფელში რომ ზეკუცია ჩადგება, ყველას ოჯახს ავაწიოკებინებ, ყველას რამეს მოუგონეფ, რომ ამ ქეციან გლეხების ჯავრი ამოვიყარო მეთქი, კომცომოლებს სუყველას ციმბირში გავაგზანინებ და თანაც კნიაზებსა და პრისტავებს სულს არ დაუშურებ, მხარში ამოუდგები, რომ ხალხს ერთათ ღდინი გავაცალოთ მეთქი. თან პირჯვარს ვიწერ და ვეხვეწები: ანგელოზჯან, თუ ხათრი გაქვს, მითხარ, როდის ჩამოვარდებიან ეს ბემურაზი ბალშევიკები მეთქი... ერთიც ვნახოთ, უცბათ სიცილი არ ატყდა! ბოლოს საყდრის კარი უცბათ გაიღო და იქიდან ღრიალით გამოცვივდნენ ჩვენი ჰანგალი მიხუა და სხვა კომცომოლები:

— ჰაი შე კონტრ-რევოლიუციონო. შე დასახვრეტო ავაზაკო, მაშ შენ გულში მაგისთანეები გაქვს და ჩვენთან კი თავს იკატუნეფ მითომ დიდი ერთგული კაცი იყოვო. ახლავე წამოდი ჩეკაში თორემ ჰაა, აქვე გაგათავეთო. ვაა, გული მისქდება. მკლავის სიგრძეები ჰკიდიათ რაღა, ლევროები. ერთიც ვნახოთ ამაილონ და დამადონ... ხვეწნით და კანკალით წავყევი, რაღა, ისევ თავლაში ჩამაგდეს, მერე ქალაქის ჩეკაში მიკრეს თავი და მთელი ექვსი თვე ციხე მალესინეს! ამ ერთი კვირის წინათ ძლივს დავაძვრინე თავი და ისევ მეღირსა ჩემი ცოლის ვარსენიკას ნახვა... იმას აქეთ გატვრენილი დავდივარ და რაც გულში მაქვს შიგ ვიმარხავ, ვა გიჟი ვარ ვისმეს რამე უთხრა, როცა ანგელოზების პირშიც კი არაფერი დგება?

თუ პურმარილი გწამს, ჩემი ჰოინი არავის უამბოო.

ბემურაზი.

კოოპერატივის კრებაზე.

— ამ მამაცხონებულს რა ტკბილი ენა აქვს, როგორ კარგათ ლაპარაკობს!

— ჩვენს კოოპერატივში რაც შაქარი იყო, მაგან შეჭამა და რატომ არ ექნება ტკბილი ენა.

— გამიშვი, რას მიჭერ, შინ ისედაც დამიგვიანდა

უნებლიეთი შეცოდება

თხილიანის ალმასკომის მდივანი ჩიორა ქაფიაშვილი ხალხში პატიოსან მოხელის სახელს ატარებდა, ყველა ენდობოდა და პატივს სცემდა. სოფელში უიმისოდ საქმე არ წყდებოდა, ლხინი არ გაიმართებოდა და მკვდარი არ დაიმარხებოდა.

ერთ დღეს მან მაზრის ქალაქში დააპირა წასვლა სა-ჭირო საქმის გამო.

— აი ეს ხუთასი მანეთი და, თუ ძმა ხარ, ხაზინაში შეიტანე, კვიტანცია არ დაგავიწყდეს.—სთხოვა მას მაზრიდან ჩამოსულმა ფინაგენტმა, რომელიც ჩიორას ძველი მეგობარი იყო.

— ეს ექვსი თუმანი მაზრის გლეხკომში შეიტანე. მიაწოდა თემალმასკომის თავმჯდომარემ.

ჩიორამ ყველას დავალება იკისრა, ლურჯას მათრახი შემოუქნია და გზას გაუდგა.

მაზრაში ჯერ მაზრის ალმასკომის მდივანს წარუდგა, როგორც თავის პირდაპირ უფროსს, ძმურად მიესალმა და შინაურობა გამოჰკითხა, შემდეგ დავალების შესრულებას შეუდგა. ხაზინაში შეიტანა ხუთასი მანეთი ახლა გლეხკომისაკენ გასწია. გლეხკომში რო შევიდა, უბისაკენ წაიღო ხელი ფულის ამოსაღებად, მაგრამ ხელში არაფერი მოხვდა. ჯერ შეკრთა, ფერი წაუვიდა. მერე კიდევ განმეორებით გაისინჯა ჯიბეები, მაგრამ ვერაფერი ნახა. უკან გამობრუნდა.

დაღონდა ჩიორა, ვერ გაიგო სად და როდის ამოაყოლა ორი სამ-სამ თუმნიანი და მწარე ფიქრებში დაძირულმა შინისაკენ გამოსწია.

— რა ვქნა, თავი როგორ ვიმართლო, ხომ არავინ დამიჯერებს, რომ ფული დამეკარგა, აფსუს სახელო...—ასე ფიქრობდა ჩიორა და ვერც კი გაიგო როგორ მიუახლოვდა სოფელს.

ალმასკომში მისვლისას თავმჯდომარე მიეგება და ჰკითხა:

— ფული ხომ ჩაბარდა დანიშნულებისამებრ?

ჩიორა ჯერ გაწითლდა და მერე აბნეულად დაიწყო:

— დავილუპე კაცი... ხალხში აღარ გამომესვლება. არ ვიცი სად, როგორ, ის ექვსი თუმანი დავკარგე, ვეღარსად ვიპოვე. არსად არაფერი მიყიდია, პური არ მიჭამია, ღვინო არ დამილევია... რა ვქენი, როგორ დავკარგე, ვერაფერი გამიგია... შევრცხვი პატიოსანი კაცი...

— შეუჭამია და თავს იკატუნებს... ჩაუჯიბია... ქაფია, ქაფი... ვერ მოგვატყუებს...—აქეთ-იქიდან წამოიძახეს გლეხებმა.. მაგრამ თავმჯდომარე ხომ კარგად იცნობდა მის პატიოსნებას და ხელად გამოესარჩლა:

— ამხანაგებო, ვინ არ იცნობს ჩიორას, მისი პატიოსნება, მისი სისპეტაკე, მისი ამდენი ხნის ხალხის სამსახური დაუფასებელია... ჩვენი კაცია, ნუ წავახდენთ, შემთხვევის არ მოსვლია... ვაპატიოთ... ვითომ გლეხკომს ქვრივობლებისთვის მიუცია.. ნუ ვაზღვევინებთ..

— მართალია, ჩვენი კაცია,—მოისმა გლეხებში—დაუკარგავს, ხომ ვერ დავახრჩობთ.. ჩვენი კაცია, ჩვენი კაცია...—აგუგუნდა ხალხი...

ცოტა ხნის შემდეგ საჭირო ქაღალდი თვითონ ჩიორამ შეადგინა, რომელსაც ალმასკომის და გლეხკომის ბეჭდებიც დაასვეს და საქმე ამით გათავდა.

ჩიორამ სახლში ცოლს ყველაფერი უამბო და იმავე საღამოს გადასწყვიტა პატივი ეცა თავის მოამაგე თავმჯდომარისთვის. როდესაც ძმობილები შუა ვახშამზე ისხდენ და თითო ჩარექა ღვინო უკვე უზურში იყო, ჩიორამ ცხვირსახოცისთვის უბეში ხელი ჩაიყო და დახე განგებას,—ცხვირსახოცს ის ორი სამ-სამ თუმნიანი ამოჰყვა... ჩიორას ჯერ შიშმა და მერე კი სიხარულმა შეუტოკა გული.

—ეს ოხერი აქ სად ჩამრჩენია, რამდენი ვეძებე... ეს როგორ მოხდა... ზედი-ზედ მიაყარა მან...

— ალბად ჩვენი იღბალი ყოფილა,—ერთ სამთუმნიანს ხელი წაავლო თავმჯდომარემ და განიერ ჯიბეში ჩაუშვა,—შენ სუ და მეც სუ, ჩემო ძმაო ჩიორა...

სოფელს ეძინა, ჩიორა და თავმჯდომარე კი ტკბილ-მრავალჟამიერს მღეროდენ...

ტარხუნა.

შიში შეიქმს სიყვარულსა.

— პეტრე, პეტრე, ჩქარა კაცო, ჩქარა... კანტორა იწვის!..

— აი გაგიწყრა ღმერთი, გული გამიხქდა, მეგონა „შოლტი" თუ გამოვიდა მეთქი!

გლეხი კოოპერატივში

— მე ოჯახიშენებულო, ზამთარში ჩითს მაჩეჩებ და შუა ზაფხულში კიდევ ბამბაზიას, ეგ სადაური ვაჭრობაა...

ჩვეულება რჯულზე უმტკიცესია.

ცოლი: ივანე, ფული მომეცი, კაბა უნდა ვიყიდო.

ქმარი: რით? ფულით? შემოიტანე განცხადება, დააკარ სიღარიბე მარკა და პასუხს ერთ თვეზე მიიღებ.

თავმჯდომარე ბესო

ამ ზაფხულ ბესომაც დიდხანს იფიქრა-იმის შესახებ, თუ როგორ შეემცირებინა ხარჯები და ბოლოს ასეთი გზა გამონახა:

— ფანქრები საჭირო არ არის ბავშვებისათვის, სულ ერთია, არა სწავლობენ. სკოლის შენობა არ უნდა. სამკითხველოსათვის ჟურნალ-გაზეთებისათვის გამოწერაზე ფული იხარჯება,—არც ეს არის საჭირო, ან კი ვინ კითხულობს ზაფხულში.

— გარდა ამისა, მასწავლებელს მთელი ზაფხულის განმავლობაში დავითხოვ უჯამაგიროთ, ზაფხულში ბავშვები მაინც არა სწავლობენ.

— შემოდგომაზე ისევ მივიღებთ, ისიც დიდი მომგებიანობა იქნება, რომ მასწავლებლების მთელი ზაფხულის ჯამაგირი უკან დარჩება.

ასეც მოიქცა. ჯერ მასწავლებელი დაითხოვა, იმის სამკითხველოს გაზეთი მოიყოლა, შემდეგ ლიკვიდაციის მასწავლებელი და ამნაირად შეამცირა ხარჯები.

— ეს ძალიან კარგი აზრი მომივიდა,—ფიქრობდა ბესო,—მოთავსობა, რომ გაიგებს, ბჭობებ ქალაქშიც გადამიყვანენ და კომისარი დამნიშნონ.

ამ ფიქრში იყო, როცა კოოპერატივს მოჰკრა თვალი.

— მართალია, ესეც კარგი აზრი მომივიდა თავში,—როგორც კოოპერატივს, ისე სხვა დაწესებულების მუშა-მოსამსახურეებს მთელი წლის ჯამაგირს ვაძლევთ, მაშინ, როცა მათ მხოლოდ ცხრა თვეში უკეთებიან,—და დაიწყო ანგარიში,—წელიწადში ორმოცდაათი კვირა დღე არის. ეს თითქმის ორ თვეს უდრის, ერთი თვეც სხვა უქმეები გამოერევა და გამდგა შენი სამი თვე.

ამ ცოდვის სიმძიმეც ძალიან შეაწუხა.

— თუნდაც ძროხა ავიღოთ,—განაგრძო ბესომ,—ის წელიწადში 2-3 თვეს რძეს არ იძლევა და ტყუილად კი სჭამს. ამ უქმედ გატარებულ ორ-სამ თვეში მას საჭმელი არ უნდა მიეცეს. ეს იქნება მომგებიანობა.

ეზოდან ბესოს ცოლი მართლა გამოვიდა.

— ვახშამი მზად არის?—შეეკითხა ბესო.

— ვახშამი,—დაცინვით გაიმეორა მართამ,—შენისთანა უსაქმურს და ზარმაცს ვახშამი კი არა, წყალიც არ უნდა დაალევინოს კაცმა. მთელი დღე არსაიდან დაბორიალობდი, მე კი აქ ამდენი მუშაობით წელი მწყდება.

— მართალია დედაკაცო, მაგრამ სწორედ ამიტომ,—გაიფიქრა ბესომ,—ხომ არაფერი გამიკეთებია? მაშასადამე, არც ვახშამი მეკუთვნის. არა ვჭამ ვახშამს და ამით მომგებიანობას გავწევ.

ლოგინზე იწვა ბესო, ვახშმის ჭამას არ აპირებდა, მაგრამ კუჭმა მაინც თავისი ჰქნა.

— მომიტა ვახშამი, თორემ ამაღამ არ დამეძინება.

და როცა ბესო ვახშამს შეექცეოდა, ასეთმა აზრმა გაუელვა თავში:

— უსაქმურ კაცსაც ჭამა სჭირდებია. მე, მაგალითად, დღეს ხელი არ გამინძრევია, მაგრამ მშია. ასევე ძროხაც, ასევე მასწავლებელიც რომელიც მთელი ზაფხულით დავითხოვეთ.

ბესო ვეღარ გამორკვეულიყო ამ მდგომარეობიდან, ანგარიში ვეღარ მიეცა თავის თავისათვის, ბოლოს ასეთ აზრს დაადგა:

— ეს ყველაფერი ჩვენი სიბნელისა და ჩამორჩენილობის ბრალია. ძროხაც ხომ ბნელი და უენო საქონელია, მაინც თითქმის ჭამს, მეც უსწავლელი და ბნელი კაცი ვარ, მაგრამ მასწავლებელი? მასწავლებელი ხომ ნასწავლია, ის ყველაფერს მოიხერხებს და თავის წილს. მაშ რისთვის ასწავლეს, თუ ცხოვრების შნო არ ექნება?

ბესომ მაძღრისად ივახშმა და მომგებიანობის ფიქრებით დატვირთულმა მიიძინა.

ნაცარ-ქექია.

მეეტლეს სიმღერა საჯევახოს გზაზე

უკან მომჩხავის საჯევახო, მთელი ბაზარი,
ბარგისთვის ვხედავ აღარ მყოფნის ფუთი ბაწარი,
მირბის, მიათრევს დანჯღრეულ ეტლს ცხენი საზარი,
წინ წასვლის ნაცვლად უკან რბენას არ აქვს საზღვარი;
გასწი, მერანო, გადალახე მთები და გორი.
და თან წაიღე ქვეყნის ბარგი, კაცი და ღორი.
გადამატარე საჯევახო და ბერძნის წყარო,
რომ ჩოხატაურს ეგ მძორები ძირს ჩამოვყარო.
გასწი, მერანო, განაცვალე გამხმარ ტუაში,
სხვა „იზვოშჩიკი" რას აჯობებს პლატონს მკუაში.

გურული სცენა.

კაცებს რომ ჭკუა არ ექნება, იი, თვარა, რა ჩემი საქმე იყო ცოლის შერთვა. ამ ოჯახდასაქცევმა მაჭანკალმა ფეხი არ გადამადგმია, განდა თუ არა, ითხოვე ქალი და ბედნიერი იქნებიო. მეც გავიბრიყვე თავი და მივადექი იმ ოჯახდასაქცევ თათიონას გოგოს.

ისეთ გველმაზებიენ ის დასაქცევი, რომ თვალები ზედ დამრჩა,—ვიფიქრე, თუ ჩემს ოჯახში შევიყვანე ეს გოგო, მტრებს თვალებს დავუფსებ და იგია მეთქი. მთვარესავით აბრიალებდა თვალებს, ხან ერთი თვალით სხვაგან იყურებოდა. ვიფიქრე: პატარძალია და ალბად ყველაფერს თვალიერებს, რომ ადრე გამოვზარის მზითევში წამოსაღებად მეთქი. თურმე ელამი არ ყოფილა? ცალი თვალით რომ შენ გიყურებს, ცალი თვალი გრანიცაში რჩება. შევხედე—შემომხედა, ვიფიქრე: ეგია ჩემი თვალის სინათლე მეთქი, ეგია გავბედნიერდი მეთქი. ისე გაბედნიერდა მისი გამომცემელი და ჩემი მტრის ოჯახი, როგორც მე გავბედნიერდი.

მოვიყვანე სახში და ინდოურივით დაუშვა ცხვირი. ერთხელ არ გაიცინა.

— ქალო, თუ-არ-გინდოდი, რათ მომყვებოდი? თუ გიყვარვარ, ერთხელ გამიცინე მეთქი. მტრების ჯინიზე მაინც გაიცინე მეთქი.

შენც არ მომიკვდე, ისთე მიბღვერდა, რომ კაცი გავითავდი.

ბოლოს ვიფიქრე: ეგება ახალ თაობის ქალია და ულვაშები რომ მაქს, არ მოსწონს მეთქი. მოვკურცხლე კვალიმახტერიასთან და საკალანდო ღორივით გავიპარსე.

— ახლა ხომ მომიწონებ, გეხვეწებოლის ივანიკა, ჩემო ყოლიფერო, ჩემო ოჯახის მარსკულიავო მეთქი,—უთხარი კეხარიას, მაგრამ, ვაი იმ თქმას, უულოში რომ დამრჩება, ისე გაკუჰდა ის ოჯახდასაქცევი, რომ, რაც შეეძლო, მიბღვერა და მიბღაველა.

დევილუმე კაცი. თურმე იმიზა არ იცინოდა, რომ არც ერთი კბილი არ ქონებია. პირი ისე დაალო, რომ ჩემი დიდი ურემი შიგ თავისუფლად მოტრიალდებოდა. შევწუხდი კაკალი კაცი. გავსკდი გულზე, ვერ მოვითმინე და მივაყვირე:

— ქალო, რამდენი წლისა ხარ, რომ არც ერთი კბილი არ შეგრჩენია? დამიფსე ოჯახი, ამომიგდე კერიე, შემარცხვინე მეზობლებში მეთქი.

— კბილები ჯერ არ ამომსვლიაო,—უსირცხვილოდ მიპასუხა და კურტუმი ბებიაჩემის ჩერიასავით დაიკვიატა.

გავცოფდი კაცები, მარა, მერე რომ დავფიქრდი, ჭკუაში დამიჯდა: უკბილოა, ცოლის სჯობს და ესაც ჩემი ხეირია მეთქი.

დღესაც ასე ტკბილად ვცხოვრობთ. ასეთ ტკბილ ცხოვრებას თქვენც გისურვებთ.

ივანიკა.

— საკრედიტო ამხანაგობა თქვენ ვერ მოგცემთ სესხს, რადგან ღარიბი ხართ და შეიძლება ვალის გადახდა ვერ შესძლოთ.

— აჰა, წაიღე! თუმანში სამი მანეთი სარგებელი უნდა მომცე თვეში. მაგრამ დროზე მომიტანე, ხომ იცი, საკრედიტო ამხანაგობიდან მაქვს გამოტანილი და დროზე უნდა შევიტანო!

რეჟიმ ეკონომია

ეს რა ცეცხლში ჩავარდი, თავში ცხარე ომია,
ნეტავ ვინ მოიგონა რეჟიმ ეკონომია.
დარაჯს გარედ აგდებენ, „სპეცი“ თავში მჯდომი:
ამას ჰქვია პირდაპირ რეჟიმ ეკანომია,

ზოგს მუცელი წაუხდა, წინათ მეტი ჭამითა,
შილაფლავით ძღებოდა, ღვინოს სვამდა ჯამითა
ეხლაც მამა ონოფრე ქელეხ-ტაბლის მდომია.
მაგრამ არავინ კვდება,—რეჟიმ ეკანომია.

ზოგს ადგილი გაუთბა, მძიმეთ მოიკალათა,
სახლში მიაქვს საქვეყნო საკუთრება ძალათა.
კოოპერატივებში ვირთაგვების ომია,
ზოგი თხილს სჭამს, ზოგი დახლს—რეჟიმ ეკანომია.

ყოყოჩები გამრავლდნენ, იცქერიან მკლავზედა,
ჰგონიათ მუზარადი ახურიათ თავზედა.
სადგურზე ბილეთისთვის თუ ხარ ფეხზე მდომია,
ფრთხილად, ჯიბეს არ უყონ რეჟიმ ეკანომია.

ზოგი თავქარიანი ფულებს აჩხრიალებდა,
ქეიფობდა დუდუკით თვალეუეუნა ქალებთან,
ხელში ჰქონდა პორთფელი, ზედ ბუზი არ სჯდომია,
ბოლოს ციხე აჩვენა რეჟიმ ეკონმიამ.

თავი შემოაპარეს რევოლიუციონერებად,
წინად იყვნენ დიაკვნათ, ტერტერად და ბერებად.
ძველი ჩინოვნიკები ისევ მეფის მდომია,
მათ ფეხებზე ჰკიდიათ—რეჟიმ ეკანომია.

ვატყობ, ეშხზე მოვდივარ, ვერაფერი მიშველის,
მაგიჟებენ ქალები, კოხტა და ტანშიშველი.
ჩემი ცოლი ჩხიკვსა ჰგავს,—სხვისა ბულკის ცომია,
აქედან მსურს დავიწყო რეჟიმ ეკანომია.
თავში აურ-ზაური, ზურნაა და ომია,
ვახ, რა დღეში ჩამაგდო რეჟიმ ეკანომიამ.

ნიახური

თავფქვილაძის ამოცანები

1. რათა წველა ძროხა?
2. რათ ვიხურავთ ნაბადს?
3. ხბო რომ ერთი თვისა გახდება, რას იზამს?
4. რა მოსდევს გრილ და სოტიო შემოდგომას?,
5. ღორს რატომ აქვს თავი დაბლა ჩაღუნული?
6. მზე რომ შუბის წვერზე გადაიხრება, რას ვიტყვით ხოლმე?

ჯერ თქვენ სცადეთ გამოიცნოთ ეს გამოცანები და, თუ ვერ გამოიცანით, გადაშალეთ ამავე ჟურნალის მეცხრამეტე გვერდი და იქ ნახავთ ახსნას.

ვისთვის რა არის.

კულაკებს უნდოდათ თავისი კანდიდატი გაეყვანათ გლეხკომში/ ღარიბი და საშუალო გლეხობა წინააღმდეგი იყო.

— არ გვინდა ეგ, ლოთია, ყოველ დღე სვამს,— განაცხადა ღარიბმა გლეხმა.

— შენსას ხომ არა სვამს, თავისი მონაგარი ფულითა სვამს!—მიუგო კულაკმა.

— ქურდია!—წამოიძახა ვილამაც.

— რა ვუყოთ, ზოგისთვის თუ ქურდია, ჩემთვის ის ალალ ძმაზე უკეთესია!

გლეხკორის დევნის ახალი საშუალება.

— წინათ გლეხკორებს თუ იარაღით ებრძოდენ და ჰკლავდენ, ეხლა უიარაღოთა ჰკლავენ.

— როგორ?

— სამსახურიდან ითხოვენ!

„მოაშენეთ კარგი ჯიშის ქათმები. უჯიშო ქათამი ზარალის მეტს არას იძლევა. ამიტომ არც უნდა შეინახოთ“.

გაზ. „ახალი სოფელი“.

მამალი. ფრთხილად დედლებო! მალე თქვენი გადარჩევა მოხდება და ეცადეთ, შემცირებაში არ მოჰყვეთ.

— ჩქარა წყალი მომაწოდე, სანამ სულ არ დამწვარა.

— დამაცა, ჯერ ერთხელ კიდევ უნდა შემოვუარო!

შოლტაძე გორის მაზრაში

თავფქვილაძის ჰაეროპლანი „პაჩინკაში“ იყო, როცა მე გორის მაზრაში განვიზრახე მოგზაურობა. გორი არც ისე შორს არის თბილისიდან და მატარებლით მივედი ქარელში, რასაკვირველია, უბილეთოდ, რადგან რეჟიმ ეკანომიას ვიცავ.

საღამო ხანი იყო, კოოპერატივში მინდოდა შემევლო, რომ ერთ კუნჭულში ვინმე ვარდინას სარდაფს შევეყარე და იქ ჩაუხვიე. ვარდინას ფერი ისე ეცვალა, რომ მიწიდან ახალ ამოღებულ მკვდარს დაემსგავსა.

— რამ შეგაშინა კაცო?

— მე არაყს და ღვინოს ვყიდი ჩუმად, რომ გამიგონ დავიღუპები. მართალია კოოპერატივის ნავთსაც ვყიდი, მაგრამ ის რა მოგებას მომცემს. მიირთვით, ჰაჰისაა, არ გაწყენთ,—მითხრა ვარდინამ და თან თვალით რაღაც მანიშნა. რა იქნებოდა, ამას თქვენც მიხვდებით. მაგრამ მე მაგის მოხელე არა ვარ, ანდა იქაურებს კონკურენციას ხომ ვერ გაუწევდი.

რადგან ვარდინამ შეირცხვინა სინიდისი, ამიტომ ვესტუმრე შინდისს. შინდისში ისე მომშივდა, რომ კუჭი მოშლილ არღანივით ამღერდა.

ხონჯარმა შარვალი ვეღარ დამიმაგრა მუცელზე და ვინ იცის იქნებ კიდეც დამკარგოდა, რომ საბანიძე არ შემხვედროდა. ამბობდენ საბანიძე სპეკულიანტიაო, მაგრამ მე რა მქონდა გასაღლეტი, რომ გაველლიტე. ჩავყევი სადილოში, მაგრამ ვაი ასეთ ჩაყოლას, მუხლამდე სიბინძურე და საძაგელი სუნი დამხვდა.

ერთ გლეხს სახლიდან პურები მოეპარა და საბანიძესთან მიარბენიებდა,—ღვინოს დაჩვეული.ვარ, ძმაო, და რა ვქნაო.—-ამბობდა.

— არხი არ გვაქვს, გორის თემალმასკომი სკრას ყურადღებას არ აქცევს, ჩაილაპარაკა გლეხმა ჩემს გასაგონად, მაგრამ მე რას გავუკეთებდი.

ბაკურიანს აქებდენ, ჯერ არ მენახა, და სიმართლე გითხრა, ყოველ ზაფხულს მეხსნება იქ წასვლის მადა, მაგრამ ყოველთვის უფულობა მიშლიდა ხელს, შემოდგომაზე მაინც ვნახე.

მინდოდა სკოლა'ში შემევლო, სკოლის წინ გადებულ ბეწვის ხიდზე ფეხი დამისხლტა და შუა წყალში ჩავწექი. ვიფიქრე: სკოლაში მასწავლებელს ვნახავ და შარვალს გამოვიცვლი მეთქი, მაგრამ სკოლას იმხელა კლიტე ედო, რომ მეტეხისთვის გამოდგებოდა.

სურდო შემკყარა და საჩქაროდ რომ არ დავბრუნებულიყავ თბილისში , შეიძლება სული იქვე დამეტოვებინა!

სოფლის ექიმი

— მონაწილე ვარ ჩემო ძამია, შენი მუზარებისა! რა უბედური ქალი ყოფილხარ, რავარი კაი ქმარი დაკარგე!— მიუსამძიმრა მაიას მისმა მეზობელმა ქალმა.

მაიამ ერთხანს იტირა, მერე როგორც იქნა მოიხოცა ცრემლები, გაუწოდა სტუმარს პატარა სკამფეხი და თითონ გვერდით მიუჯდა.

— დავიღუპე ჩემო ნატაია!—დაიწყო მაიამ, როცა დამშვიდდა—დავიღუპე, დამექცა სახლი და კარი. ეხლა გულს ცოტა იმით ვიმშვიდებ, რომ სანამ ცოცხალი იყო არ მოვაკელი მოვლა. ვინ არ მყავდა, ვის არ ვაჩვენე; კიდო რომ ყოფილიყო რაიმე საშუალება, არ დავიშურებდი, მაგრამ არაფერი გაეწყო.

პირველად იყო და, როგორც კი უქეიფოთ შეიქნა, იქავე მევიყვანე ჩემი მეზობელი მაკრინე რომაა და გამოულოცეთ ამყოლისაგან.

ასე მითხრა მაკრინემ: თუ ორ დღეში ამან არ უშველოსო, კიდო დამიძახე და გამოულოცავო.

ერთ გამოლოცვას, შენ გენაცვალე ვინ აკმარებდა და მეორე დღეს ჩემ ნათლიდედას შევატყობიე. იმან იქავე გამიმზადა წითელ ქვაბში გალესილი წამალი.

ასე დაებარებია: ამ წამალს ცოტა არაყი ჩაურიე და ერთბაშად დაალევიეო.

შენ ქე იცი, ყოველთვის ვიცოდით სახლში ჭაჭის ოტკა. იმისთანა მაგარი ოტკას გამოხდა იცოდა განსვენებულმა, რა მკვდარი უნდა ყოფილიყო კაცი, რომ ფეხზე არ დაეყენებია. გავამსე პირამდე ერთი ჩაის ჭიქა და ვახუხეკი დაიმანჭა საცოდავი, მაგრამ მალე დამშვიდდა და მიეგდო ძილად. ვიფიქრე გამოკეთდება თქვა. მაგრამ ვატყობ მეორე დღეს,—მაინც ვერაა კარგად.

ვაფრინე კაცი მეორე სოფელში. გაგონილი მქონდა რომ ერთი მოხუცი კაცია და საარაკო რამე წამალი იცისო.

ის ააშენა მამაზეციერმა. მოვიდა მეორე თუ მესამე დღეს, შეხედა თუ არა ავადმყოფს, იქავე სთქვა: ნამდვილად დასუნულიაო.

ეცვალა შენ მტერს ფერი, რავარც ამის გაგონებაზე მე მეცვალა ფერი.

ნუ გეშინიაო, მითხრა, რომელი ქალაქის დოხტური მჯობია მაგისთანა სოფლურ ავადმყოფების მორჩენაშიო.

მოითხოვა ცერცვის კაკალი და საცერი.

მზის გადახრამდე აგორა საცერზე კაკლები. ზოგი შეწვა და ისე გადააყლაპია ავადმყოფს, ზოგი თითონ შეჭამა და ზოგი მე შემაჭამა.

სალამო ხანზე გვერდები დაუზილა თბილ წყალში. მერე ნიშანი შეაბა მაჯაზე და როცა მიდიოდა, მითხრა: ხვალ ფეხზე იქნება, მაგრამ ერთი-ორი დღე ნუ გაუშვებ კიდო სამუშაოზე და აჭამე რაც გაეწყოსო.

ვიგინდარასათვის არაფერი დამიშურავს და ჩემიანს რას დავაკლებდი:

იმ სალამოსვე ერთი კაი დედალი მოუხარშე რგვლად და რაც ეყო იჯრაზე, შევაჭამე. რომ აღარ შეეძლო, ძალით ვატენდი პირში.

ვითომ მეითქვა პატარა სული იმ ღამეს, მაგრამ მეორე დღეს ვხედავ, პირში ენას ველარ იბრუნებს. ხომ იცი სოფლის ჭორის ამბავი? ზოგს თურმე ისიც ეთქვა—ხატზე იქნება გადაცემულიო.

მართალია, კეთილი კაცი იყო და ცუდი არაფისთვის უქნია, მაგრამ ვიფიქრე: ვინ იცის შეიძლება ვინმემ მიმტრო მეთქი.

გადავახდევიე ხუცესს წირვა, ხატს ვერძი მივართვი და უშობელსაც შევპირდი მორჩენის შემდეგ. მაგრამ არც ამან მიშველა.

ბოლოს გადავწყვიტე ქალაქის დოხტურისათვის მეჩვენებია.

დავაწვინე ურემზე და წევიყვანე ქალაქისაკენ.

შენც კარგათ იცი ჩვენი გზების ამბავი, ცოტა ავია ის ოხ[illegible] მაგრამ რა გაეწყობოდა.

გლეხი ტრამვაიში

— ამხანაგო, ბილეთი შაური ღირს და შენ კი ოთხი კაპეიკი მომეცი!

— მერე რა მოხდა, მომჭირნეობის დაცვა გლეხებმაც ვიცით!

შუა გზაზე არ ვიქნებოდით მისული რომ კაცმა თვალები მილ[illegible]ლა.

ვიფიქრე: შიმშილისაგან თუ დასუსტდა თქვა და სულძალით ვატენე პირში იმ დილის მოხარშული ვარიკა.

ძალიან უხეში ხალხი კი ყოფილა ქალაქის დოხტურები.

როგორც კი ნახა ავადმყოფი, მითხრა: რათ გინდოდა ეს მკვდარი კაცი რომ გითრევია ამ ურმითო.

დავდევი ნატალია ჩემო ეს გულწასული კაცი ისე ურემზე და გამოვბრუნდი სახლში. შუა გზაზე არ ვიყავით კიდო მისული, რომ შენმა მტერმა და ავმა, გაცხო სული.

ასე უქმათ ჩამიარა ჩემა შრომამ.

ეხლა ამით ვიიმედებ თავს, რომ საიქიოს პირნათლად მაინც შევხდები და აქ კი ვერავინ მეტყვის იმის საყვედურს, რომ არ მოუარე და არ უწამლეო.

რენო.

ქათამი ჯოჯოხეთს ანათებს

— ეჰ, პეტრია, ძმაო, ჩვენი ტყე შეჭამეს.

— როგორ თუ ქათმებმა, განა რა ტყე იყო ისეთი?

— როგორ და, ტყის მცველმა ქათმები მიირთვა,—ქათმების პატრონმა კი ტყე გაჩეხა.

თავფქვილაძე ქიზიყში

— საუცხოვო მხარეა ქიზიყი,—აღტაცებით სთქვა თავფქვილაძემ, როცა ის ქიზიყიდან დაბრუნებული რედაქციაში შემოვიდა.

თავფქვილაძე ამ შემოდგომაზე ესტუმრა ქიზიყს, სადაც მეცნიერულად იკვლევდა ქიზიყის ყოფა-ცხოვრებას და წარსულს.

— ჰაეროპლანით თავზე გადავუარე სიღნაღს,—განაგრძო თავფქვილაძემ,—ალბად ჩემი მოლოდინი ჰქონდათ, ყველა ქუჩაში გამოეფინა და ცხვირსახოცებს მიქნევდენ ნიშნად ღრმა პატივისცემისა და სიყვარულისა.

ერთმა ქალმა თავი ვეღარ შეიკავა და წამოიძახა:— ჩემი დუშკა, ჩემი თავფქვილაძეო. დანარჩენმა ქალებმა შურის თვალით შეხედეს.

ძმა-ბიჭების ერთი ჯგუფი ზურიევის პადვლისაკენ მიეშურებოდა ყელის ჩასასველებლად. ცალლულიანი დურბინდით გავხედე და ყველა სათითაოდ ვიცანი: სიკოს ბალდადი გადაეგდო მხარზე და დაშხოშურად მიდიოდა, ლევანა შუბლ-შეკრული მისდევდა და თან მუშტებს იქნევდა, თითქოს გლეხკორს ემუქრებაო. უკან მიშა მიჩანჩალებდა, ალბად ავადმყოფთან დაჰგვიანებოდა. იქ სხვებიც იყვნენ, მაგრამ მათ არ ვამხელ, ვშიშობ პარტიის საკონტროლო კომისიამ არ გაუგოს.

სიღნაღის გარშემო სოფლებში გახშირებული რთველები იყო, მაჭრის სუნი ჩემამდე აღწევდა, საღეღღელი ამეშალა, მაგრამ თავი შევიკავე. ნაღვლიანად შემოვძახე თაო ჩემოს სიმღერა, ჰაეროპლანის დიშლა პირდაპირ ზემო მაჩხაანს დავუმიზნე და რამდენიმე წუთის შემდეგ უკვე სოფელში ვიყავ.

— თავფქვილაძე მოვიდა, თავფქვილაძე,—სოფელში მეხივით გავარდა ჩემი მისვლის ამბავი.

— შენი ოჯახი დააქცია ღმერთმა,—მომესმა შორიდან ხმა. გავიხედე: ჰაეროპლანის ხმაურობაზე ვირს ჰალო მოეგლიჯა, გარბოდა და უკან პატრონი მისდევდა გინებით.

უპირველეს ყოვლისა მე მინდოდა გამომერკვია; თუ ამ სოფელს რატომ ერქვა ზემო-მაჩხაანი.

ამის კვლევაზე ბევრმა მეცნიერმა იმტვრია თავი, მაგრამ მაინც ვერაფერი გაიგო.

— რატომ ჰქვია თქვენს სოფელს ზემო-მაჩხაანი?—ვკითხე მოხუცებულ გლეხს.

— არ ვიცი, შენი ჭირიმე, ასე ეძახიან.

— აქ ვის ეცოდინება ამ სოფლის ამბავი?

— ვინ უნდა იცოდეს-ყე, თუ არა ჩვენმა ჯამბარა მღვდელმა.

ამ ლაპარაკში კოკებით დატვირთულმა ჯორების ქარავანმა გამოიარა, უკან დედაკაცები მოსდევდენ.

— წყალს საიდან ეზიდებით?—ვკითხე იმავ გლეხს.

— წყალი შორსა გვაქვს,—ფანიანიდან ვეზიდებით.

— რატომ სოფელში არ გამოიყვანთ?

— რა საჭიროა, შენი ჭირიმე, წყალი რო სოფელში გამოვიყვანოთ-ყე, ამოდენა ვირებსა და დედაკაცებს რაღა ვუყოთ, რა გავაკეთებინოთ?!

თითქმის ორი კვირა დავრჩი და დღე და ღამ იმის ფიქრში ვიყავ გამეგო რატომ ერქვა ამ სოფელს ზემო-მაჩხაანი. ჯამბარა ღვდელიც ვნახე, მაგრამ ვერც იმან ამიხსნა.

წამოსვლის წინა დღეს სოფლის მნიშვნელოვანი ადგილები შემოვიარე და ქვემოდ სოფელს გადავხედე.

— ეს რა სოფელია,—ვკითხე შემთხვევით გამვლელ გლეხს.

— ეს ქვემო-მაჩხაანი გახლავთ.

მაშინ კი მივხვდი, თუ რატომ ეძახდენ იმ სოფელს ზემო-მაჩხაანს,—თურმე ქვემო-მაჩხაანი სხვა ყოფილა.

ასე დაამთავრა თავისი საუბარი თავფქვილაძემ და ჯიბან ბოლიში მოიხადა, რომ მაჭარი ვერ ჩამოგიტანეთო.

მოსაუბრე

ზოგს როგორ წარმოუდგენია ქურდები

ნამდვილად კი...

გამოცდები.

— როდის მოხდა თებერვლის რევოლიუცია?

— კარგათ აღარ მახსოვს, მგონი ნ ივლისს მოხდა.

—

— თქვენ რას გვეტყვით პოლიტიკურ ეკონომიის შესახებ?

— ცუდი არაფერი გამიგონია, ამბობენ, კარგი კაცი იყოო.

— კარგი! სტეფანე ხალტურინს იცნობთ?

— ვიცნობ, დიახ! წარსულ კვირეებში გავიცანი ქუჩაში.

— სცდებით, ის ცოცხალი არ არის. ნუ თუ არაფერი იცით ხალტურინის შესახებ?

— უკაცრავად, ეხლა მომაგონდა, ვიცი, ვისზედაც მეკითხებით, მაგრამ ეხლა ვერაფერს გეტყვით, რადგან კინოში ჯერ არ მინახავს მისი სურათი.

მამა და შვილი.

— როდესაც მე შენსავით პატარა ვიყავი, ტყუილი ლაპარაკი არ ვიცოდი...

— მაშ როდის ისწავლე, მამილო?

წერილი შოლტს

ძმაიავ და ძვირფასო აფხანაკო!

მართალი გითხრა, მე შოლტი, მათრახი და წკეპლი მისდღემჩი არ მყვარებია, რადგანაც საწყალი ბაბაიდან ბეურჯელ მახსოვს ზრუგის აწვა შოლტით, მარა იმასაც გეტყვი, რომე ამ ბოლო დროს შენ ქე შემიყვარდი.

ეგება გაგიკვირდეს, აი ყაძახი რამ გადარია, რა ლაპარაკის გუნებაზეა მოსულიო, მარა ამ მინუთში გაგაგებიებ ჩემი გულის ტკივილს.

თუ ძმა ხარ, თუ დროი დაგირჩეს ჩამოყევი ჩვენსკენ. ამ შემოდგომაზე რაც შემიძლია პატივს ქე გცემ, რაცხა უბედურობაა სიმინდი მაინც არ დამწიფდა და ჭყინტ სიმინდს გაჭუმ ზეთ ოტკას და მაჭარს გადაგაყლურჭიეფ.

ეგება იფიქრო ყაძახს დავჭირდი და ახლა მეპაიჯღბაო, მარა შენც არ მომიკვტე, დაჭივრებით შენისთანა სასარგებლო გავლენიანი კაცი ყოველთვინაი დამჭირდება, მარა ახლა სიყვარულობით გპაიჯოფ, დროი გავატაროთ და პაწე საქმეც ქე გავაკეთოთ თვარ შეგვეზარება.

თუ ძმა ხარ, შოლტო, თუ წამოხვიდე, კაი მაგარი კუდი წამეიღე, რომე ვისაც გადიერტყმები იეწვას. ბარე ორი და სამი მყავს ამ ჩვენს ქვეყანაში გასაშოლტავი და პაწაი დამეხმარე.

პირველად ჩემო კაო აფხანაკო და მოყვარევ უნდა გავწკეპლო და გავშოლტო ჩემი ქალ-ბალანაი,თუმცა და,სულო ცოდვილო, საწყალ ჩემ ქალ მარიკელას რას ვერჩი, იმას რა ესმის!..

შენ მოთმინება დაგეკარქებოდა ალბათ ამ წერილის კითხვით, რადგანაც ვერ მიხთი რაშია საქმე. შენ თავს ვფიცავარ კერც მე ვარ კარქათ მიმხთარი რაშია ჩემი საქმე და ამბავი, მარა ამას მაინც მოგახსენეფ:

ყველაყაზე პირველათ უნდა გამაშოლტვიო ჩემი ბალ-ნები, ჩემი შვილები.

რაზეო, ალბათ მკითხავ.

იმიზა, ჩემო ძვირფასო, რომე დამღუპეს.

რაზე დაგღუპესო, გეინტერესება ალბათ.

იმაზე დამღუპეს ძამიავ, რომე დაშამათებული ცხრა-ცხრაი კლასი გაათავეს სულ ყველამ.

ალბათ შენ ახლა ხარხალობ და კტები სიცილით: აი ყაძახი რამ გადარია, შვილები ნასტავლი ყოლია და კიდომ ძჯავრობსო.

კი ვიცი, რომ მასე იფიქრეფ მარა აგერ მოგახსენებ:

ბალნები ქე მყავს ბარე შვიდი. უმფროსი რომ წამეიზარდა, მივეცი კლაში. იმას მიხვა მიორე გოგო, მესამე ბიჭი და ასე.

რალა ბეური გავაგრძელო, ახლა ზოგს გათავებული აქ იგი ჩემი ცოდვით საფსე გემლაზიე და ზოგი ახლა ათავებს.

ვიცი, გამეცინება, კაცი გაბედნიერებულა და რალა ატირებსო. ვაი ისე გაბედნიერდა შენი და ჩემი ავათ მახსენებელი. ახლა ალარ იკითხავ რავაა ჩემი საქმე?

აი ცხრა-ცხრა კლასიანი ბალნები ქე მყავს ყველე შინ. ერთმა რავარცხა იქნა იშონა მასტავლებლობა და კას ოცდახუთ მანათს ღებულობს. იგი ფული პუდრის ფულათ არ ყოფნის.

აი ერთი ციცა რაცხაა იგია მარა დანარჩენები უნდა განახვა: დილას ისეთ დროს დგებიენ, როცა მზეი ორ ფხარზეა წამორებული და მე და მარიკელაი კაი დაღალული ვართ მუშაობით.

ბიჭი ხარ და გუუბედე რამე, საქმეზე დაიხმარიე, ჩვენო, რვაი და ცხრაი კლასი იმიზა კი არ გაგვითავებია რომე ყანაში და ბახჩაში ვიმუშავოთო, ჩვენ გემლაზისტები ვართო.

ერთი მიბძანე თუ ძმა ხარ რა ეშმაკათ გამომადგა მაგინის გემლაზისტობა? ყველას მასტავლებლათ ვერ დააყენებენ, იმიზა რომე, რავარც ჩემმა გაათავა, ისე გაათავა ჩემი მეზობლების ბალნებმა კი გიმლაზიე და ყველე რომ მასტავლებლათ დადგეს, უჩენიკებს სა იშონი ამდენს?

— თუ შეიძლება, ხვალ გამანთავისუფლეთ სამსახურიდან, ნათესავის დაკრძალვას მინდა დავესწრო...

— ხვალა?..

— დიახ, თუ კარგი ამინდი იქნება.

ახლა იმას გეხვეწები ჩემო შოლტო, ჩამობძანდი ერთი ჩვენსკენ და ამ ბალნებს მოსცხე ერთი თლათ რომ გადირიენ და გემლაზიეს მეტი აფერი უნდებიენ. ამას გარდა ჩემო შოლტიავ შენებურათ დაფაცურდი, ეგება რამე მოგვიხერხო: ამდენი გემლაზიე და შვიდწლედაი კლასები რომაა ჩვენში ზოგიერთი დაკილტონ და იმის მაგიორში სამეურხეო კლასები გახსნან სოფლის ბიჭების კლასი რომაა, იგიც მოგვიწყონ, ეგება ჩვენმა ბალნებმა ყანის მუშაობა და ოჯახობა ისწავლონ, თვარა დეეიღუპეთ კაკალი კაცი.

შენი ალლარ-ალლარსანი.

გამოცანისებური.

გამოცანას მოგახსენებთ,
ბევრი ვერაფერია,
კარედან რო წითელია,
გულში შავი ფერია.
ღამღამობითა მტაცებლობს
საქონლისა მტერია—
ოთხფეხა კი არ გეგონოთ,
ორფეხა ცხოველია.
— ვიცი, ვიცი, ეგ არის
არსენ მაღლაკელია,
თელავის მაზრიდანა
ახალი სოფლელია.

ქოთნის კოვზი.

— ადე, შვილო, ხელი გაანძრიე, ცუდათ ყოფნა მაინც არ მოგბეზრდა?!

— უჯრედში მუშაობაც მეყოფა, დღე და ღამე მოსვენება არა მაქვს.

— ამხანაგო, უჯრედის საქმეები მოსაწესრიგებელია, პიონერების კრება მოსაწვევი გვაქვს და შენ კი არხეინათ ხარ?!

— თავი დამანებე, თუ ძმა ხარ,—სახლში მუშაობაც მეყოფა!

ქებათა-ქება

მილიციელებს

სოფელში და ქალაშიაც
ზოგ-ზოგ კუდა მილიციელს
უყურებენ ალმაცერად,
იწუნებენ მის საქციელს.
ამაყობს და იბერება,
ისევ მოსდევს ძველი რჯული,
ახლო ნუ-ვინ მიუდგება,
ცოტა თუა გადაკრული.
მას არაფრად მიაჩნია
ქვეყანაზე ცა და ხმელი,
მარცხნით ფიშტოს სადავეზე
წარა-მარად უდევს ხელი.
თუ ვინმეა დასჯის ღირსი
იმას-კი ვერ იმორჩილებს,
მივარდება მენახშირეს,
ან-და ვინმე საწყლის შვილებს.
ამგვარები უეჭველად
„შოლტმა“ უნდა მოსდოს კაბდოს
და წამხდარი თეროსავით
გზის ნაპირზე გადმოაგდოს.

რევიზორებს

ზოგიერთა, არა ყველა,
მატრაკვეცა „რევიზორი“,
რომ დაჰყვება მატარებელს,
როგორც გალეშილი ქორი.
თავხედური მოპყრობისთვის
სწორედ უნდა აილაგმოს.
ვინც შეხვდება, მწარე სიტყვით
გათათხოს და იქვე დაგმოს.
მას რომ დიდი მადა ჰქონდეს
და ხალხში კი განგებ მალოს,
განა ამის გულისათვის
სხვები უნდა აზარალოს?!
დღევანდელ დღეს სწორედ უნდა
შეხედოს და აეწონოს;
ნიკოლოზის დრო და ხანა
ამ უბადრუკს არ ეგონოს!
ულაგო ერთგულება
გამოაცლის ჭკუის ძალას,
ვერ ასცდება გასაწკეპად
მწვავე „შოლტის“ ხარკს და ღალას.

„ნასილჩიკებს“

ბარგ-ბარხანის მებარგულო
შემტანო თუ გამომტანო,
უქმად სიტყვა რომ არ წამცდეს
და მეტი არ ვიტატანო.
შენც კი გახლავს თავხედობა
თუ კი ვინმე დაიბრიყვე;
ეჩოს როდიუნდა ჰგავდე.
მუდამ კაცი უნდა იყვე.
ნიშანი რომ გაკერია,
მკერდზე ჩამოკიდებული.
იქნებ ძაან საწყალი ვარ
და არა ვარ დიდებული.
ამისათვის ჩემი ბარგი
უკან უნდა გადისროლო
და სასწორზე უმალ სხვისი
ბარგი უნდა მიაყოლო?!
შენაც ჭკუას გასწავლიან,
საწყაულით მოგირწყავენ
და პირუთვნელ „შოლტის“ კუდით
ერთხელ მაგრა გაგშოლტავენ.

ძურწა.

თავაზიანი ავადმყოფი.

ექიმი: თქვენ ღვინოს ხომ არ სვამთ?

ავადმყოფი: თუ დამალევინებთ, — სიამოვნებით გიახლებით!

სიზმრის ახსნა

მიწკომი ნახო სიზმარში,—ქრთამს ელოდე.

ალმასკომის თავმჯდომარე ნახო. მთვრალი—ციხე არ აგცდება.

გლეხკომის თავმჯდომარე თუ გიცნოდეს — ცოლს უფრთხილდი.

წითელ სასადილოში თუ ისადილო—გულის რევა დაგემართოს.

აბანოში თუ შეხვიდე და იბანო—თქვენს ღვდელს ვირი მოუკვდეს.

მასწავლებელი ნახო სიზმარში — ფულიანი კაცი გახდე.

ძაღლმა თუ გიკბინოს სიზმარში—იმ დღეს ცოლს უფრთხილდი, ცემას ვერ გადარჩები.

ტყეს თუ ცეცხლი ეკიდებოდეს—კოოპერატივის ქონების გაფლანგვას ნიშნავს.

ღვდელი თუ შენს ცოლს ეარშიყებოდეს—კეთილად აგიცხადდეს.

სიზმარში ოქროს ფულის პოვნა—ჩერვონეცის დაკარგვას ნიშნავს.

მენშევიკი ნახო—შორს წასვლა მოგიხდეს.

მღვრიე წყალში ბანაობა არ ვარგა—მეზობელს ცოლი მოარიდე

შემოსილი ღვდელი ნახო—ბაბუა შენს საიქიოს ნათელი დაადგეს.

სკოლას თუ შეშა არა ჰქონდეს—ცუდია, ავადმყოფობას ნიშნავს.

ეკლესიის კარები თუ ღია ნახო—მნათეს სიკვდილი არ ასცდება.

სიზმარში თუ ანაფორა გახდილ ღვდლებსა სთვლიდე—სიცოცხლე გაგიგრძელდეს.

წვერ-ულვაშ გაპარსულ ღვდლის ნახვა სამხიარულოა,—ცოლს შეირთავ.

თევზი ხელში გეჭიროს და გაგეშვას—კარგია, ცოლს გაეყრები.

ცოლი გეჩხუბებოდეს—ცუდია, სასამართლოში საქმეს წააგებ.

ცოლის ტირილი სიმხიარულეს ნიშნავს, შეიძლება ვაჟიშვილი შეგეძინოს.

აგრონომი ნახო სოფელში მოსული—კედელს ჩხირი გაუყარე.

სამკითხველოში თუ შეხვიდე და იქ ჟურნალ-გაზეთები არ იყოს—ცუდია, სამკითხველოს გამგის გამოცვლას მოელოდე.

სიზმარში კბილის ამოვარდნა—ცოლის გამოცვლას ნიშნავს.

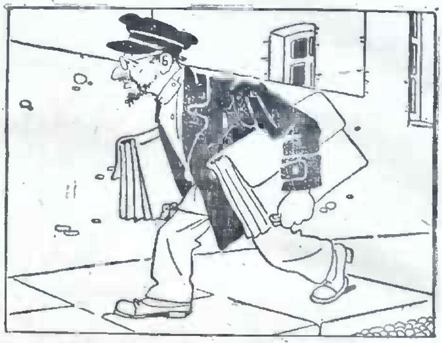

ზოგიერთი პასუხისმგებელი მუშაკი.

ზოგი კი...

საგზაო ფული.

გლეხმა მოინდომა ქალაქში წასვლა მოკეთესთან და ამისათვის ყევარი ხარი გაყიდა, რაზედაც ცოლმა უსაყვედურა:

— ადამიანო, რათ გინდა მაგოდენა ფული, მოკეთის ოჯახი ხომ არ უნდა გაამდიდრო?

— ნეტა იქამდე კი მიმიყვანოს ამ ფულმა და...

— როგორ, ოცი თუმანი აქედან ქალაქამდე ვერ ჩაგიყვანს და ვერ მოგიყვანს? ორი მანეთი აქედან, ორი იქიდან, დანარჩენი სად ჯანდაბას უნდა წაიღო?

— ჰმ!—ჩაიცინა გლეხმა,—შენ არ იცი ქალაქში წასვლა რას ნიშნავს...

— რასა? რასა?!

— იმასა, შვილოსა, რომ ორი მანეთი ბილეთის ფული, სამი მანეთიც იმის ფული, რომ ერთი ჰიქა ღვინო როგორ შეიძლება არ დამელევება ვაგონში, სამი მანეთიც იმისა, რომ შეიძლება სიჩქარით ველარ გავარჩიო და რბილ ვაგონში შევიდე, სამი მანეთიც ხურჯინი რო მკიდია, მერე შეიძლება კონდუქტორმა დამიჭიროს, იქიდან თავს გამოხსნა უნდა თუ არა? ახლა კიდე ქალაქის ვაგზალში ხო უნდა ჩამოვიდე! იქაც ამდენი იანგარიშე კონკამდე. კონკაში რო ჩავჯდები, იმისი იანგარიშე სამი მანეთი, იქიდან რო ჩამოვალ, იმისიც სამი მანეთი და რაღა დამრჩება?

ცხონებულმა პაპაჩემმა იცოდა: შვილო, ათი კაცი რო დაჰპატიჟო, ოცდაათი კაცის სამყოფი სადილი უნდა გააკეთოო. ქალაქში წამსვლელ კაცსაც ერთი ათად მომარაგება უნდა.

ყაყაბი.

სასოფლო ბანკში.

— ამხანაგო თავმჯდომარე, სამი თუმანი მასესხეთ, ძალიანა მჭირდება.

— რისთვის გჭირდება?

— შარშანდელი თქვენი ვალი უნდა შემოვიტანო!

სოფლის ამბავი-რუმე

ზემო სურები, ოზურგეთის მაზრა

სოფელ ზემო სურებში სცხვრობს ვინმე გედევან,
გმირი ახალ მოდისა, ტყავში ველარ ეტევა.
ჩხუბობს, აურ-ზაურობს, დადის მუდამ დავაზე,
უნდა, რომ დაედაროს თავის პაპა მკლავაძეს.
თუ დახედა, რომ კრივში მკლავით ვერას გახდება,
აბჯარს იხხამს, რკინიანს, ირტყამს, იარაღდება
უყვარს ღვინის გადაკვრა, შემდეგ ლანძღვა-გინება,
ათს წელსაც რომ იოხროს, მას არ მოეწყინება.
ამას წინათ თეატრში გამართულ—საღამოზე,
აეშალა პეპლები, იგლეჯავდა სამოსელს.
ზოგი ნესტორს მიარტყა, ზოგი არტისტ-დასელებს,
ასე მოსდის გედევანს როცა ღვინო ასველებს.
აი როგორა ცხოვრობს ჩვენი ზემო-სურები,
ხან ტირის, ხან იცინის ამ დევ-გმირის ყურებით.
ველარ მოგვისვენია, გვაწუხებს და გვაშმორებს,
ვინ იქნება ნეტავი—თავიდან მოგვაშორებს.

მომუშავე.

აკურა, თელავის მაზრა

საბჭო გამოვიცვალეთ,—ძველი სჯობდა ახალსა
საზღვარი არ დაედო ჩხუბს და აყალ-მაყალსა.
არც წყალი გვაქვს სასმელი, აღარც გზები გვივარგა,
და კოოპერატივიც კლდეში გადაგვივარდა.
სადაც კლუბი გავმართეთ ეხლა წვერთხა ღედელია
და საწირავს შესცქერის როგორც ქათამს მელია.
ამას წინათ სახალხოდ მოაგროვეს ფულები,
პური, ღვინო, არაყი, ქათამ ინდაურები.
თვითონ საბჭოს წევრები ისხდენ ეტლის კოფოზე—
როცა მოიპატიჟეს წმინდა ეპისკოპოზი.
ჯერ შემოსეს საყდარში, დალოცეს და აკურთხეს,
მერე ღვინომ გასჭრა და ღვდელს წვერებზე აფურთხეს.
ზოგი სჭამდა ინდოურს, ზოგი კურტუმს სწოწნიდა,
ზოგი კი არქიელის მსუქან ხელებს ჰკოცნიდა.
საბჭოს წევრნი: ივანე, ლევანი და ზაქარა,
თავიდან მოგვაშორეთ აღარ გვინდა, აქ არა.

აქაური.

გლეხი გლეხის სასახლის სასადილოში.

— რა ღირს ერთი კერძი ბორში უპუროთ?
— ერთი კერძი სამი შაური ღირს პურითაც და უპუროთაც. პურში ცალკე ფასს არ ვახდევინებთ?
— მაშ, ცარიელი პური მომიტანეთ!

„სოფელ ლაბეჭინაში (ლეჩხუმის მაზრა) სასწავლებელი მოათავსეს ყოფილ ეკლესიაში, რომელიც ძველებურად ხატებით არის მორთული. მოწაფეებმა არ იციან, მასწავლებელს უცქირონ, თუ ძალადაკარგულ წმინდანებს“. **კორესპონდენციიდან.**

პატარა კვაჭის ამბავი

მამა მღვდელი მყავდა, მემამულე—ბიძა,
წმინდა მოლოზანი იყო ჩემი ძიძა.
კოხტა ჩოხა მეცვა, ვჯობდი ყველა თავადს,
ფული მომდიოდა, ოხრად, თავისთავად.
შევეპარე სოფელს, ჯერ მეძახდენ „პისერს“,
დიდხანს ვეჯექ ზურგზე, ვისქელებდი კისერს.
მერე პატივს მცემდენ, როგორც მამასახლისს,
მაღლა-მაღლა მწევდა მადლი ჩემი დახლის.
მაგრამ წახდა ჯამი, ახალი დრო დადგა
მეფე ნიკოლოზი ტახტიდან გადადგა.
ჩემთვის ეხლა უნდა მეც მიმეგდო ყური
და დავიწყე ვითომ ხალხის სამსახური.
არ მახსოვდა ჭამა, არ მახსოვდა ჩაცმა,
მიტინგებზე „რეჩით“, ვერ მაჯობა კაცმა.
მაგრამ არ დაგვცალდა, დრო კვლავ შეიცვალა
და მენშევიკებსაც დაეკარგათ ძალა.
ახალ ჰანგზე უნდა მომემართა სტვირი,
მაშ რა უნდამექნა,—მედგა გასაჭირი.
ხან ვინ ვაქე, ხან ვინ, თეთრად ვიქეც—შავი
და რევკომში მარჯვეთ თავი ამოვყავი.
კოოპერატივშიც—მივეკედლე დუქანს,
გამგე ვიყავ, ვჭრიდი ნაჭრებს მსუქან-მსუქანს
ასე ვაშენებდი ჩემი ბედის კედლებს,
ვჭამდი ინდაურებს და ჯიშიან დედლებს.
მაგრამ დახე ჩემ თავს, ესეც არ ვაკმარე,
პარტიაშიც მსურდა შევმძრალიყავ ბარემ.
აქ-კი დამხვდა სწორედ დაგებული მახე,
ერთად ამომშხამდა, რაც აქამდე ვნახე.
გამომკითხეს ფრთხილად დედა, მამა, პაპა,
როდის სად ვიყავი და რა შემეყლაპა.
კაცი რომ ვითქმოდი ჩემისთანა ორთან,—
უცბად გადამგზავნეს იქვე პროკურორთან.
აქ-კი გატყდა ციხე, აიხადა ფარდა
და მომაკრეს ათი წელიწადი ნარდათ.
ეხლა ვზივარ მაგრა და მეტეხსა ვლესავ,
მწარედ ვწყევლი ჩემი დაბადების დღესა.

ტარხუნა.

ჩარჩები შემოგვსევიან

ჩარჩები შემოგვსევიან,
როგორც მშიშარა ტურები,
ლობიდან გვითვალთვალებენ,
დაუცქვეტიათ ყურები.
პირს მადის ნერწყვი ადგებათ
უხვი მოსავლის ყურებით,

ფიქრობენ ვალში წალებას
ჩვენი ღვინის და პურების,
რომ თვით აშენდნენ ჩვენივე
დაქცევა-განადგურებით.
მაგრამ ტყუილათ მოსულან
ეს ახალ ჯურის ტურები,
ქვებს ვასროლინებთ კუდებით,
სირბილით, ოფლის წურებით
და ვახარხარებთ ბალღებსა
მათი სეირის ყურებით.

კისისხევი, თელავის მაზრა.

ღვდელი ნიკო იძახოდა ჯამაგირი მინდაო,
შენ ხორცი სულ გირჩევნია წვერ ცანცარა წმინდაო.
ტაბლებით და შილაფლავით მათლაფები წმინდაო,
მაგრამ დახე, ერთხელ ბედის ჩიტი გაუფრინდაო.
როცა პური გამოართვა სვიმონიანთ შინაო,
გზაზე სოსოს შვილები კი შეეყარნენ წინაო,
შემოჰკრეს და შეუკივლეს, მიაყოლეს მნათესაც,
რაც იქ პური მოაგროვა, დაფანტა და დათესა.
დაეკარგა სანაწილე, ანაფორაც დახია,
ამისთანა ღვდელისათვის ყველაფერი ახია.

კისიხ-ხეველი.

მიტარბო, გორის მაზრა.

ეგეც შენი ლიჩენი და ეგეც შენი ილია.
პრობკასავით დასკუპდება, საცა ღვინო ტკბილია.
მას საქმე არ გააჩნია, თუმცა ტყეთა მცველია.
თავს მოიკლავს თუ ნუნუა—ტიკში გამოელია.
ემარჯვება გლეხის ცემა, უფრო როცა მთვრალია,
ვერ გაიგებ კაცური თუ—რა ღვთის ცეცხლი დალია.
ეკარგება ტვინი (თუ აქვს), მხედველობა თვალისა,
მას აგიჟებს გვერდით, ახლო სიარული ქალისა,
ამას წინად ლომიძის ქალს ხელი მოუცაცუნა,
ოხ, ვინ იტყვის ეს ტომარა, გმირია, თუ კაცუნა.
ჩმა ვერავის გაუცია, ეშინია ყველასა,
რთხელაც ხომ შავი დილა დაუდგება მელასა.

ხეობელი.

საირმე, ქუთაისის მაზრა.

სოფელი საირმე ბაღდადიდან დაშორებულია 25 ვერსით.

შეიძლება ვინმემ იფიქროს, რომ მე ბაღდადურ ცეკვაზე მოგახსენებდეთ, ან და ბაღდადური ცეკვა ბაღდადელებს გამოეგონოთ! არა, მე ვლაპარაკობ სოფელ საირმეზე.

ვისაც საირმე არ უნახავს, ის უსათუოდ ისე წარმოიდგენს ამ სოფელს, ვითომც ირმებით იყოს სავსე. ეს რომ ჰკითხო კუჭის ხაზეინს საშას, რასაკვირველია, ერთს მაგრად მოგაყოლებს გვერდებში და შეიძლება კიდეც ჩაგაგდოს აბანოში, რომელიც მას იჯარით აქვს აღებული.

ეს აბანო მხოლოდ კუჭით ავადმყოფებს არჩენს. კუჭის მორჩენის საშუალება ორნაირად შეიძლება წარმოიდგინოს ადამიანმა. მაგალითად, რომ ავიღოთ საშას კუჭი, მას ფულის გარდა, ვერაფერი არჩენს, მაგრამ არიან კუჭის სხვა სენით ავადმყოფებიც.

მართლაც, საირმეს აბანო ძლიერ უხდება კუჭს. შეიძლება ეს იმიტომ, რომ მას სხვა ბინძური წყალიც ერთვის.

კუჭიანი.

ხაშმი, თბილისის მაზრა

ჩვენი შოლტის მოლოდინით მოიბუზა ათია;
—ამისთანა მიკიტანი მილიონში ათია.
თუ კი დათვრა ვინმე გლეხი, გადახუხა მეტია,
გულში ამბობს მოვატყუებ, რას გაიგებს ტეტია.
ცარიელ კვარტს მისთავაზებს, განა რამე შიშითა,
მერე ტკბილად გაუჩოთქავს ძმური ანგარიშითა.
ზოგჯერ წყალსაც შეაპარებს, ამღვრეულს და ქვიშიანს,
საცა იყოს, ყველგან გაწყდეს მიკიტნების ჯიშია.
წონაშიაც ყალთაბანდობს, თავისებურ წესითა,
მოუხდება რომ ხაშმიდან ამოვთხაროთ ფესვითა.

ამფსონი.

იყალთო, თელავის მაზრა.

დღეს კოოპერატივი კარგი გამგის ხელშია,
არ იფიქროთ ვხუმრობდე, არა, მე ჩემს დღეშია.
მისი სულიც და ხორციც მუდამ სამოთხეშია,
რაც ამ საქმეს შეუდგა, გაიმართა წელშია.
მუდამ ვაჭრობს, ფუსფუსებს, მუდამ საქონელშია,
თუმცა ტკბილი ნუნუაც მიჩუხჩუხებს ყელშია.
მაგრამ განა პურ-ღვინო ავი საქმის მქნელია?—
უამისოდ ცხოვრება მეტის-მეტად ძნელია.
ზოგჯერ ქალაქსაც მიდის ერთი ორი კვირითა,
ავად არის შაქრიკო „საზოგადო ჭირითა.
„საქმეები“ აწუხებს, საქონელი სჭირდება,
ზოგს საკაბეს მიუტანს, ზოგს პონჩიკებს ჰპირდება.
უნდა ნახოთ, როდესაც ტფილისიდან ბრუნდება,
ყველას მისი შვილობა და ცოლობა უნდება.
გატენილი ხურჯინით ეგებება შვილებსა,
სხვებს კი ისე, შორიდან აკრეჭინებს კბილებსა.
კოოპერატივი კი უკან-უკან მიგორავს,
ზღაპარს ვამბობთ ძველებურს: იყო არა იყორას:
შოლტო, ერთი ჩამოდი, მოუარე შაქროსა,
რომ ეს ხალხის დოვლათი სულმთლად არ გააქროსა.*)

წითელი წკეპლა.

---

*) ნუ გეშინიან, ჩამოვალ ჩემი „ზაკონით-სუდითა“,
ისეთს ამოვცხებ თქვენს გამგეს, ქვას ვასროლინებ
კუდითა,
ვის შერჩენია მას შერჩეს,—საქმეს რომ სჩადის გმირულსა,
ურთბაშად ამოვაშხამებ ნუნუას რუის პირულსა.

შოლტი.

სცენა სოფლის სინამდვილიდან

სოფ. ყვარელის სამალარიო სადგურთან ავადმყოფ გლეხებს მოეყარათ თავი.

— მთელ დღეს აქ ხომ არ დავაღამებთ, კაცო, რატომ არა გვღებულობს ექიმი?—მიმართა ერთმა ავადმყოფმა გლეხმა მეორეს.

— აბა, რაში ვენაღვლებით, ჩემო ძმაო, ხმის გამცემი არავინ არის და ისე იქცევა, თითქოს ძველი ბატონი იყოს.—უპასხუა მეორემ და ჯანში გამჯდარ ციებისაგან გველივით დაიკლაკნა.

— მერე და, რას გაჩუმებულხართ, შვილონიასა, ერთმანეთს რომ ჩუმათ ებუტბუტებით, ხმამაღლა რატომ არ იტყვით თქვენს სათქმელს, რომ ექიმის ყურებამდე მივიდეს?—გამოეხმაურა მესამე, მესამეს მეოთხემ მიჰყვა და შეიქნა უკმაყოფილო ავადმყოფების ყაყანი.

— რა ამბავია, რა გაღრიალებთ!—გაურისხდა ექიმი საშა სეფაშვილი.

— გვაღრიალებს რომელია, შე დალოცვილო, მუხლებში დავწყდით, აღარ შეგვიძლია ფეხზე დგომა. თუ გვშინჯავ, გაგვშინჯე, თუ არა და გამოგვიცხადე მაინც, რომ შინ წავიდეთ.—მიმართეს გლეხებმა.

— ხმა ჩაწყვიტეთ, თქვე ვირებო, თქვენა!

ხალხი გაჩუმდა. რიგი შინ წავიდა კვნესითა და საყვედურით, რიგიც ისევ იქ დარჩა,—იქნებ მოგვხედოსო.

ამ დროს ექიმმა თვალი მოჰკრა შორით მისკენ მიმავალ ხურჯინ-აკიდებულ გლეხს.

— მოდი, კაცო, გაგშინჯო, არ გაციებს?—შორიდანვე გასძახის ექიმი და ეშმაკური ღიმილითა ჰყლაპავს ძღვენის დანახვით პირზე მომდგარ ნერწყვს.

ის იყო მივიდა კიდეც ხურჯინ-აკიდებული გლეხი ექიმთან, რომ ამ დროს ვიღაც ქუდმოხდილი ღარიბი გლეხი წარსდგა მორიდებით მის წინაშე და მოახსენა:

— შენი ჭირიმე, ექიმო, დამდე სიკეთე და წამობრძანდი სახლში, ავადმყოფი მყავს ძალიან შეწუხებული.

— ეტლი მომართვი და ისე წამოვალ. თუ არა და, ფეხებზე მკიდია შენი ავადმყოფი!—უპასუხებს ექიმი საწყალ გლეხს და ქრთამის მომტანს კი პირზე ღიმილით ეგებება წინ.

მორიელი.

სორმანი, ქუთაისის მაზრა

კი მართალია შოლტოჯან, ვერ გიცნობ ახლოს პირადა,
მაგრამ ამბები მოისმის შენგან ქებული ხშირადა.
ამბობენ: აუელ-ჩაუვლის სიბოროტისა მზრახველთა,
ძველი ღმერთები ებნევათ ამა შოლტისა მნახველთა.
საალმშენებლო სექციის უმოქმედობით დაზრა ცა,
გადმოიარე, იხილე შენ ქუთაისის მაზრაცა.
სასწავლებელი ავაგეთ ისევ გვენგრევა თავზედა,
მის შეკეთებას არ ფიქრობს არავინ ქვეყანაზედა.
ამიტომ ძმაო შოლტოჯან, გადმოიარე ჩვენშია,
საალმშენებლო სექციას შოლტი ამოსცხე გვერდშია.

გამოცანების ახსნა

1. ძროხა იმიტომ წვება, რომ დაჯდომა არ შეუძლია.

2. ნაბადს იმიტომ ვისურავთ, რომ მისი ჩაცმა არ შეიძლება.

3. ხბო რომ ერთი თვისა გახდება, მეორე თვეში გადადგება.

4. შემოდგომას მოსდევს ზამთარი.

5. ღორს იმიტომ აქვს თავი დაბლა ჩაღუნული, რომ მაღლა აწევა არ შეუძლია.

6. მზე რომ შუბის წვერზე გადაიხრება, ვიტყვით—შუადღე წამოვიდაო.

ჩვენი ფოსტა

ეკალს. იწერებით: **ქელეხიდან მომავალ მთვრალ ხალხს მდინარეზე ხიდი ჩაუტყდა და შიგ ჩაცვივდაო.**

სწორედ ამაზეა ნათქვამი: ურია წყალს მიჰქონდა და გზაც ის იყოო.

ვირთაგვას. რეჟიმ ეკონომიის გულისთვის ხუთმეტ წერილს გიგზავნით ერთი პაკეთითო,—იწერებით თქვენ, ჩვენც რეჟიმ ეკონომიის გულისთვის ყველა ეს წერილები ერთ გოდორში მოვათავსეთ.

ველისციხე, ჩუმლაყელს. მოგვყავს თქვენი ლექსიდან ერთი ადგილი:

ჩვენი ღვდელი, როგორც ცხენი, კანჭებ გრძელი,
ულვაშები შაიკრიჭა ტეჩები აქვს საკოცნელი.

ნათქვამია: ზოგს ღვდელი მოსწონს, ზოგს ღვდლის ცოლიო.

ხევის თემი, ელვას. იწერებით: **ჩვენი შვიდწლედი კინკლაობის მეტს ვერაფერს აკეთებს, რადგან ორი თავი აქვს—ორი გამგე ჰყავსო...**

საჭიროა მცირე აპერაცია: ერთი თავი უნდა მოიჭრას. ამ აპერაციის შესრულება ევალება პატივცემულ ექიმ განინსპექტორს.

კ. კ-შილს. ასე იწყება თქვენი ლექსი:

ჩვენი სოფლის აბდა-უბდას
მოგიყვებით აქ მე...

ჩვენი პასუხია:—მახათი მოიმარჯვე,
თუ არა გაქვს საქმე.

ნიგოითი, ყენიას. იწერებით:

ექიმო მოდი გამსინჯე
ხადა მაქვს წყლული?

თავფქვილაძის შემოწმებით თქვენ ზემო სართული უნდა გქონდეთ დაზიანებული.

რიხევი, ანიჩკას. იწერებით: **ჩვენს სოფელში ჩემის მეტი ქალი არ არის, რომ მოვაჭრე კამკამიძეს არ ეპწკინოსო.**

ამისათვის მის პასუხისგებაში მიცემას მოითხოვთ. თქვე დალოცვილო, თვითონ ნაპწკენი ქალები არაფერს ჩივიან, თქვენ რა გადარდებთ, მაგრამ თავფქვილაძე ფიქრობს ნიორი თქვენ თვითონ უნდა გქონდეთ მირთმეული.

ერწო, გაბიდაურს. გვწერთ: ორი ღვდელი გვყავს და რეჟიმ ეკონომიის გამო ერთსა ვყიდითო.

მაზანდა აქეთაც ძალიან დაცემულია, ჩვენი იმედი ნუ გექნებათ.

იტალიაში

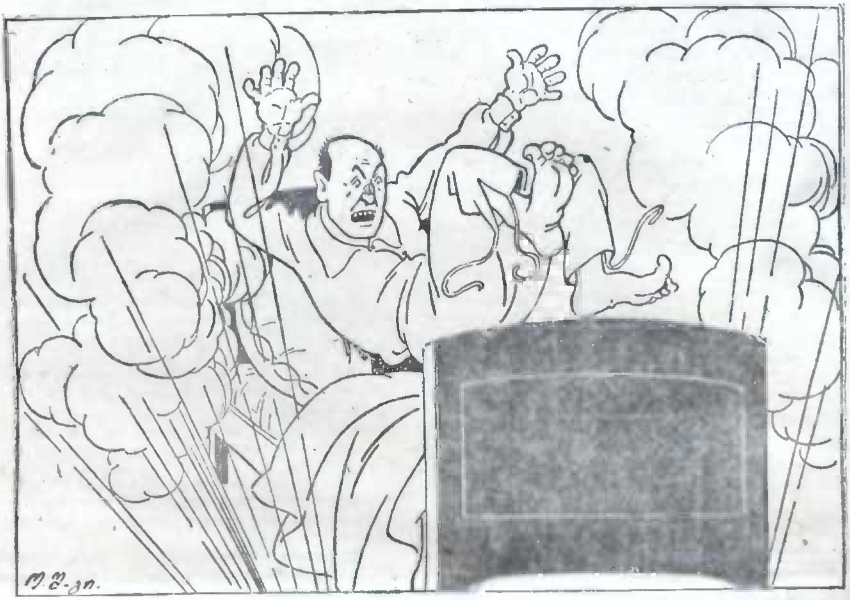

იტალიის დიქტატორ მუსოლინს მოსვენება დაეკარგა. რამდენჯერმე ყუმბარა ესროლეს და ტყვიით ცხვირი გაუხვრიტეს. დღეს მას ძილშიაც ყუმბარა ელანდება და ვერ მოუსვენია.

ჩინეთში

„ერთხელ მგლებმა მინდორში ცხენს მოატანეს და შეჭმა მოუნდომეს. ცხენი შეეხვეწა: ხომ უნდა შემჭამოთ და მოსვენებით მაინც მოვკვდე,—ნალები ამაძრეთო. ერთმა კოფაკმა მგელმა ჩაავლო ნალში კბილები, მაგრამ მოსტყუვდა,—ცხენმა მაგარი წიხლი სდვა და იქვე სული დაალევინა“.

ИГАВ-АРАКИДАН.

ალმასკომის სტამბა, კამოს ქ. № 68. მთავლიტი № 660, ტირაჟი 27,000.

ნიანგი

№ 8

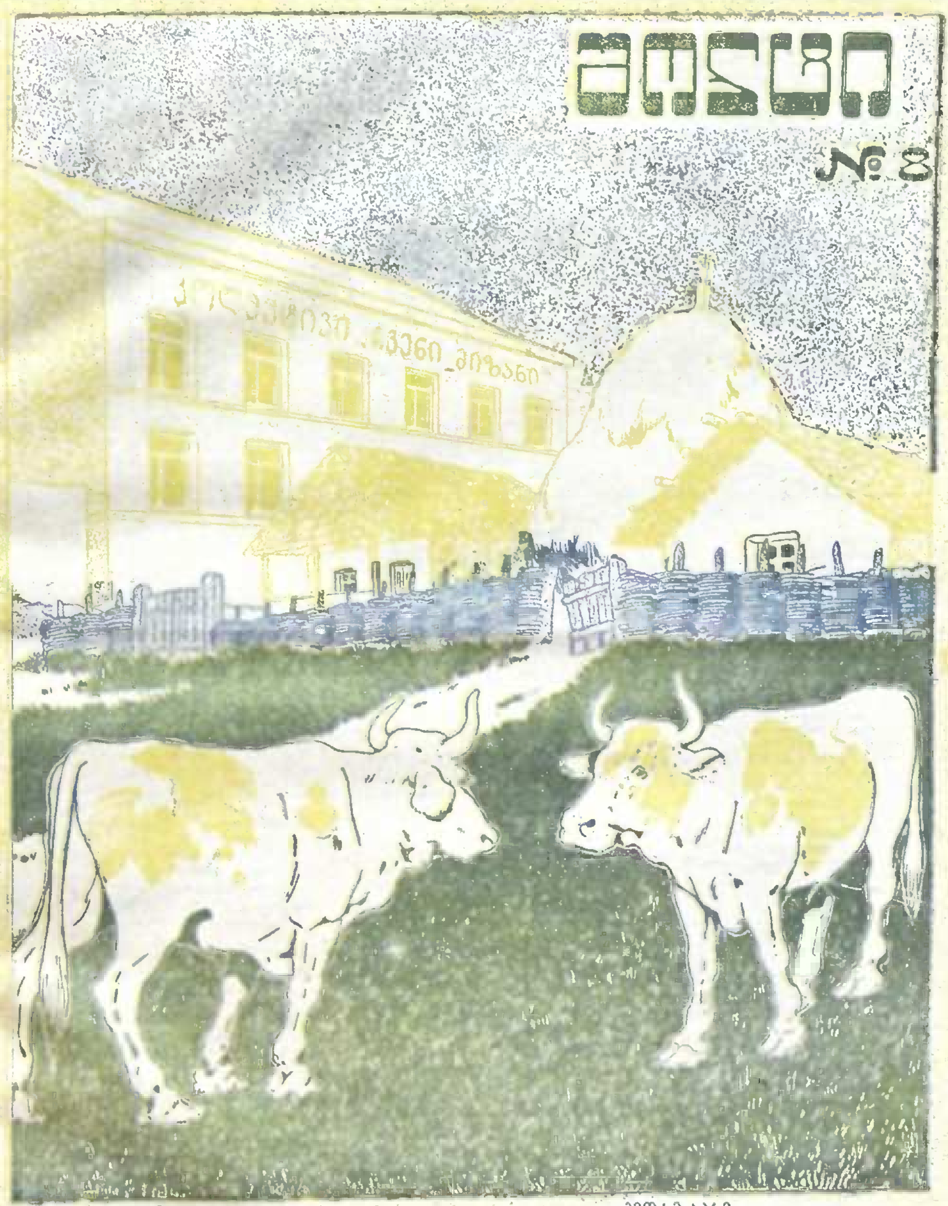

პირველი ხარი
კოლექტივში შევიდე
გულით ძლიერ მწადია.
მაგრამ ვერ მოვახერხე—
[illegible] წელიწადია!

მეორე ხარი
მეც ასე ვარ. პატრონმა
გულზე ჯავრი ამკიდა.
კოლექტივში შესვლამდე
ტილო და გამოიდა!

შოლტიანის ბრძანება

ნიდის ზამთრის ხუხხი
გაზაფხული მოდის.
ძლივს ელება აილო
ამდენი ხნის ლოდინს.
ფუხფუხია ხოფლად,
ყველა გუთანს მართავს,
ზოგი სახნისს ლესავს,
ზოგი ფარცხსა ხლართავს.
ზოგი თესლს ამზადებს
და უმარჯვებს ტრიერს.
ზოგიც ტრაქტორს ზეთავს—
ხოფლის დევ-გმირს ძლიერს.
ფუხფუხია ყველგან
ნათლად ვხედავთ თვალით,
გლეხი ომს ამზადებს
კოლექტიურ ძალით.
და მეც მოუწოდებ
შოლტჭორების რაზმებს.
ამ დროს გარჯა-შრომა
ჩვენ არავის გვაზნევს.
აბა ფრთხილად, ყველას
ეს ბრძანება ესმას.
არვინ არ ჩამორჩეს
მოხვნასა და თესვას.
ხამკვდრო - ხასიცოცხლო
ბრძოლა უნდა მოხდეს.
არსად დაგვრჩეს მიწა
თესლი რომ არ მოხვდეს.
არც ერთი გუთანი
და არც ხარი უქმად.
თუ გვინდა რომ ბოლოს
ყველას გვქონდეს ლუკმა!
თუ გვინდა რომ მართლა
შვება ვიგრძნოთ გულში.
ყველამ მივაშუროთ
მინდორში და ხნულში!
ვინც დღემდე ხვრინავდა—
ძილი უნდა ეყოს.
მუჯლუგუნი: ხაზქოს,
კოლექტივს და ეპოს.
მუჯლუგუნი გლეხებს
ვინც ზოზინობს - ზანტობს.
შოლტის ძალით—ძილი
უნდა გაიფანტოს!
და თუ სადმე კულაკს
კიდევ შერჩა ვესლი.
შეუტიეთ ერთხმად.
მოხპეთ მისი თესლი.
შეუტიეთ ყველას
ვინც აბრკოლებს საქმეს.
მოხცხეთ ხაცა შეგხვდეთ,
ნუ დააკლებთ ხახრეს...
ხედავთ აჩქარებით
გაზაფხული მოდის.
ზურგი შეაქციეთ
ხნვის ცქერას და ლოდინს,
ტრაქტორი თუ არ გაქვთ
ნუ ივიწყებთ ხარებს.
შოლტი—იმათ ძალას
ვინც არ მოიხმარებს!
გზა გლეხობის უნარს,
და უქნარებს წყრომა!
შოლტჭორებო. ყველგან
დატრიალდეს შრომა!
მუჯლუგუნი ყველას
ვინც ხცდება და ზანტობს.
შოლტის ძალით ძილი
უნდა გაიფანტოს!

შოლტიანი.

სკოლა დაამთავრა

— ამხანაგო, ერთი ეს ქაღალდი წამიკითხე, რა სწერია შიგა!
— აქ ის სწერია, რომ შენ წერა-კითხვის სკოლა ვადიდავებია!

სოფელ რგვალ-ქალაში

თედო ყარაშვილს

მიიღე სალამი პირზე კოცნით და ხელის ჩამორთმევით.

კაცო, სადა ხარ, როგორ ხარ. ეს 15 წელია შენი ალარაფერი გამიგია. როგორც იყო ძლივს მოვაგენ შენს კვალს და აი ამ ბარათს გწერს.

ჰაი გიდი აბახთუმან. რა დრო დაგუდგა! გახსოვს—მე და შენ რომ ხტრაჟნიკებად ვმსახურობდით მაზრის უფროსთან და ამ ათასნაირ ცოციალისტებს ზურგზე ტყავს ვაძრობდით!... ეგ კი არა, მითხრეს შენ ბოლშევიკების პარტიაში ჩაწერილხარ ერთ დროს კიდევ კარგ დროზე გამოუგდიხარ იქიდან, თორემ ბოლოს ხომ შეგიტყობდენ ძველ ამბებს და რაღა გეშველებოდა!

კოლექტივში რომ მოგიხერხებია შეპარვა, ეგ მართლაც კარგი საქმეა, როგორც გავიგე თავმჯდომარე ყოფილხარ და ვინ რას დაგაკლებს, საქმე საითაც გინდა იქით მიატრიალე.

გამოწვევა

ტყის ბილეთების საფასურის მაგიერ, ცხინვალის რაიონის ტყის მცველებს ვასო ვახტანგიშვილის და არშაკ ხარებაშვილის ოჯახების სასარგებლოდ შევგაქვს თითო თუმანი და ამავე მიზნით ვიწვევთ ჩვენი რაიონის სხვა გლეხობასაც.

გლეხები **ივანე ბეკიევი, იასონ** და **პეტრე ფილიევები.**

მიცვალებულებზე რომ ბევრს ფიქრობ—ეგაც მოსაწონი საქმეა. შენს სახლიკაცს ლადო ყარაშვილს ქელეხისათვის მართალია 80 თუმანი მიეცი, მაგრამ უკეთესი იქნებოდა კოლექტივში რომ ქელეხი გადაიხადე ეს ფულიც იქ დაგეხარჯა. ერთი თხა და ხუთი თუნგი არაყი აბა რას გეყოფოდათ!

სოფელ რენეში „ღვთისმშობლობას" სამღვთო დაგიკლავს, არც ეგ არის ცუდი საქმე, მაგრამ ის კი არ მომწონს, რომ კოლექტივში თურმე ალარავის ილებ. მე კაი კაცო, ერთი სამიოდე ნახტრაჟნიკალი ვართ ჩვენს სოფელში და შენი იმედი გვქონდა. კოლექტივში მიღებაზე ძველ ამხანაგებს მაინც ნუ გვეტყვი უარს!

შენი ძმა ხარო მენდალაძე.

შეფები შემთხვევით საშეფო სოფელში

— ამ ოხერმა ყინვამ და ქარმა გვერდები წაიღო, საცოდავი მოწაფეები აქ როგორ სძლებენ მთელ დღეს.
— მოვკვდი კაცი, გავითოშე ერთიანად... ვაიმე ცოლო და შვილო!
— (გლეხები გარედან) თუ ბიჭები ხართ, ნურც ახლა მოგვაქცევთ ყურადღებას!

ტელეფონის ბრალია

საბჭოს თავმჯდომარე კაბინეთში ზის და თავის მეგობარ მდივანს დღევანდელ სადილზე ესაუბრება.

— სამი ინდაური, ერთი ცხვარი, 15 ჩაფი ღვინო, ხუმრობა საქმე არ არის. ნახე როგორ დროს გავატარებთ... თურმე ოცამდე კაცი ჰყოლია მოპატიჟებული!—უთხრა თავის მდივანს პირზე ნერწყვმოსულმა, კოხტად აბზეკილ ულვაშებზე გადაისვა ხელი..

— ქეიფი კარგია, მაგრამ ეს თესვის საქმე, რომ სრულებით ისე მივატოვეთ, ბოლოს ცხვირში არ მოგვეხვედეს!

— შენც საქმე გამოგლევია! ამ შუა ზამთარში რა დროს თესვაზე ფიქრია... შენ ნურაფრის გეშინია, თავმჯდომარე ატვეჩაეტ!

თავმჯდომარის უკანასკნელი სიტყვა ენიდან ჯერ არც კი გადმომხტარიყო, რომ ტელეფონმა გაიწკრიალა...—

— ვინ ოხერია ნეტავ, რომ ჩვენს ლაპარაკში ჩაერხიოს!—გისმენთ, თელიანის სოფლის საბჭოა... დიახ... დიახ... მესმის! ძალიან კარგი!. როგორ? რას ამბობთ? როდის! დღეს საღამოს? არ შეიძლება ხვალისთვის ან ზეგისთვის გადაიდოს? უსათუოდ დღეს?—თავმჯდომარეს ფერი გამოელია, ენა დაება და ელდანაკრავმა ტელეფონის ლულა ცივად გაუშვა ხელიდან...

— რაი იყო კაცო, რა დაგემართა!—შეწუხებული მდივანი მივარდა.

— რაღა რა დამემართა... ვიღუპებით... ვიღუპებით!.. დღეს მუშათა ბრიგადა მოდის ჩვენი მუშაობის შესამოწმებლად...

მდივანსაც ეტყობა უცბად შეეცვალა გუნება და მოხარშული თვალებით სარივით გაშტერდა ზეზე....

— რა გვეშველება! ფული რომ შემოგვაქამა ისიც გამოირკვევა!. ადრე მაინც გაგვეგო... როგორმე უშველიდით საქმეს...

— ვითომ ბრიგადის შესახებ არაფერი ვიცით... ჩქარა, ეხლავე მოვიწვიოთ პრეზიდიუმის სხდომა... მას გულახდილათ განუცხადოთ ყველაფერი, ბოლოს სასჯელი მაინც შეგვიმსუბუქდება!—სულელური იყო მათი გადაწყვეტილება. მაგრამ მათ ისე დაებნათ დავთარი, რომ ძის განხილვაში აღარ შევიდნენ და საათნახევარის შემდეგ მოწვეულ სხდომას გულწრფელად განუცხადეს თავის „შეცდომანი“..

— ფულს გადავაყოლეთ, გვაპატიეთ... ანგარიშში მოვტყუვდით..: ხვალ მთელ თანხას დავფარავთ..: სადანმე ვიშოვით!..

პრეზიდიუმის ერთმა წევრმა უარი განაცხადა საქმის შინაურულად მოგვარებაზე. შესდგა სათანადო ოქმი და გადაწყდა საბჭოს გაფართოებული სხდომის მოწვევა... ძმა-კაცო თავმჯდომარე და მდივანი თავის ხელით გაებნენ მახეში...

ამავე დღეს საათნახევრის წინ მეზობელ სოფლის—საირმეს საბჭოში ქაზარმიდან ახლად დაბრუნებული 2 წითელარმიელი საუბრობდნენ:

— არა, აღარ მეპახსოვრება ტელეფონით ლაპარაკი... ეს ტელეფონი სულ სხვანაირია...

— აი თუ არ მეპახსოვრება!—წითელარმიელმა ტელეფონის მილი ჩამოიღო ხელად და ყურთან მოიმარჯვა.

—საიდან არის? სოფელ თელიანის საბჭოა? დღის თქვენს სოფელში მოემგზავრება მუშათა ბრიგადა... თქვენი მუშაობის შესამოწმებლად!..

— ბიჭო, ში ოხერო რაზე ატყუებ-აბა სად არის ბრიგადა..

— არა უშავს რა, დღეს არა ხვალ, ზეგ ხომ ჩავა!..—გაიცინა მისმა ... არმიელმა და ტელეფონის მი... ... ... ჩამოჰკიდა ...!

რა იცოდა მან რომ მისი ... ... ძალიან თავმჯდომარეს ... „მოელაპარაკება?“.

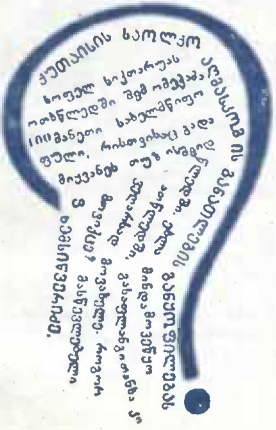

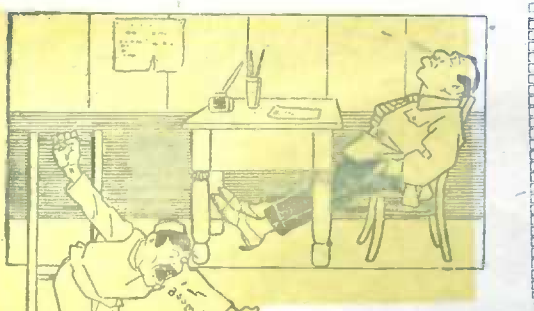

სამინელი-მურისძიება

ხანჯლებით შეიარაღებულ რამდენიმე მუცელგასიებულ კაცს გომურში მოტყუებით შეუმწყვდევია ცოცხალი არსება, რომელიც სიკვდილის მოლოდინში, ცრემლიანი თვალებით კანკალით შეჰყურებს მათ, თითქოს შებრალებას თხოულობს...

— რაღას უცქერით! ხომ იცით ეგ მოღალატე კოლექტივში სამუშაოდ ემზადება! ჩაეცი ხანჯალი და გაათავე!

ბობოლები შერ ისძიების დორბლსისვრიან პირიდან და თავის მსხვერპლის მოლოდინში კბილებს ილესენ. ხაცოდავ მსხვერპლს კი ენა ჩავარდნია.. ხედავს, გრძნობს, რომ საცაა ორპირად გალესილი ფოლადი მკერდში გაუვლის ცივი ხრიალით. თითქოს უნდა რაღაც სთქვას, შეეხვეწოს, მაგრამ.. ენა დაბმულია..

აგერ თითქოს ხმის ამოღებაც დააპირა საცოდავად შებღავლა... მაგრამ..

— უყურეთ! ხმის ამოღებასაც კი ბედავს!.. რაღას უცქერით ხანჯალი მაგას!

გაისმა შეთქმულთა ბელადის ბრძანება და რამდენიმე გაშიშვლებულმა ხანჯალმა ერთად გაიელვა..

ხრრრ... სისხლის თბილი შადრევანი ავარდა მაღლა... ყრუ კვნესა მალე შესწყვიტა მეორე ხანჯალმა...

:მხ. მკითხველო, ნუ ღელდები! მოხდა ჩვეულებრივი ამბავი. კულაკმა ერთგული დამქაშების დახმარებით თავის ხარს გამოსჭრა ყელი.

ჭინკა.

სოფ. მოხესის საბჭოს წევრს

ილია გიორგისძე ამგაკოძეს

ვინ იცის გაგიკვირდეს ამ სტრიქონებს რომ წაიკითხავ. იქნებ არც კი იცი, რომ მე და შენ ახლო ნათესავები ვართ ცხონებულ მამარემსაც ილია ერქვა. ჩემი ნათლია ამბაკო მიკიტანი კი ქვეყანაზე შენსავით განთქმული და სახელიანი კაცი იყო. გარდა ამისა, ჩვენი წინაპარი ნოეც გეხსოვნება;—ის ხომ პირველი აგრონომი იყო, რომელმაც ქვეყნად ვაზი მოიყვანა. მე და შენ რომ ღვინის ყლაპვა გვიყვარს—ეს იმიტომ, რომ ორივე მისი შვილიშვილები ვართ.

რაკი ჩვენს ნათესაობაში დარწმუნდი. იმედია, რაც უნდა მოგწერო ალარ გეწყინება.

ძალიან მოგიხერხებია, რომ სოფლის საბჭოს წევრად გასულხარ. თუმცა ცარიელი საბჭოს წევრობა არაფერია შენ თვითან იცი ეს და ამიტომ სათონდო მიწების შემოსავალიც ჩაგიგდია ხელში

„მადა ჭამაში მოდისო“ ნათქვამია. შენც ამიტომ არაფერი გეთქმის თუ სათონდო მამულების შემოსავალს სოფლის ხიდის შესაკეთებლად გადადებული ორასიოდე მანეთიც ზედ მიაყოლე.

სოფელში შენ სახელი გაქვს, როგორც სახელმწიფოს მრეწველობაზე მზრუნველ კაცს, ამიტომ ინდუსტრიალიზაციის სესხის ობლიგაციებიდან შემოსული თანხაც შენ ჩაგაბარეს... მერე რა ფუყოთ—თუ ეს ფული შენს ოჯახს მოახმარე! ეს თანხა, ხომ ისევ ჩვენს სახელმწიფოში დატრიალდა და არა რომელიმე კაპიტალისტურ სახელმწიფოში! ამაში შენ ვერავინ გაგამტყუნებს!

სოფლად მოღვაწეობის დროს თუ კულაკებს მფარველობდი, აქაც ჭკვიანური მოსაზრება გქონდა. შენ გინდოდა კულაკები კიდევ უფრო გამდიდრებულიყვნენ, რომ ბოლოს, მათივის ცხოვრება ჩამოგერთმია და კოლექტივისათვის გადაგეცა, რომლის დაარსების წინააღმდეგი ხარ ჯერ-ჯერობით.

მართლა, რაზე დამავიწყდებოდა, მგონი მოჯამაგირე გყოლია რომელსაც რამდენიმე წელია თურმე უწყალოდ ამუშავებ და გროშსაც არ-აძლევ. ამაზე თუ ვინმე გამოგედავოს—ასე უთხარ: ჩემი შვილობილიათქო.

ჩემს ამბავს თუ იკითხავ, კარგა ვგრძნობ თავს, ვმუშაობ ქალქში „შოლტების“ დამზადებაზე. ახლა ათიოდე ცალს ვგზავნი თქვენს სოფელში. იმედია ორიოდეს მაინც შენ მოგთავაზებენ.

შენი შოლტიანი.

ულრმესი მადლობა

ოზურგეთის მაზრის ძიმითის თემსაბჭოს, რომელმაც შავი სიიდან ამოგვშალა და საარჩევნო ხმის უფლება შინაურულად აღგვიდგინა.

ვაჭრები დომენტი, სამსონია და პ. ჩხარტიშვილი.

კულაკის გოდება

ვაი, ეს რა დღე დამადგა —
ტვინი მთლად ამერია;
მოვრბი, უკან მომძახიან:
— შენ ხარ ჩვენი მტერია!..
ოი, ამ ღარიბთა ჯავრი
ნუთუ ვერსად ვეფარო?!
იმათ მომისპეს ცხოვრების
დაუშრეტელი წყარო!..
ჩამომართვეს ქონება და
ამომკრეს პანღურია;
იმათი შურის-ძიება—
აი რათა მწყურია...
ეხლა ხადლა წავიდეთ? —
ალარ ვიცი. არაფ..
ყველა მირტყავს, ვინც წინათ
ჩემთვის ოფლი ღვარაო!...
უწინ თალხს სხვებს ვაცმევდი—
ეხლა თვით ჩავიცვიო,
კოლექტივის მომხონო
დაივსე, დაიწვიო...

„ყველაფერი რიგზეა“

ცენტრიდან ჩამოსული ამხანაგი ეკითხება სოფლის საბჭოს წევრს:

— როგორ მიმდინარეობს თქვენს სოფელში თვითკრიტიკა? ხელისუფლების წარმომადგენლები ბოროტათ ხომ არ იყენებენ თანამდებობას?

— რა მოგახსენოთ,—უპასუხებს საბჭოს წევრი,—თვითკრიტიკა კი სწარმოებს, მაგრამ-სიმართლე უნდა სთქვას კაცმა, გასაკრიტიკებელი სოფლის მესვეურებში არავინა გვყავს,—უყურადღებობის ერთი შემთხვევა კი გვქონდა: მილიციელმა ამ დღეებში ცალი ჩექმა დაკარგა საბჭოს თავმჯდომარის ძებნაში.

— კი არ დაეკარგეთ. ქელეხზე წესაერების დარღვევისათვის დაჯარიმებულ ამხანაგებიდან შეგროვილი თანხა აპ! გაიტაცა და სადღაც მიიმალა.

— არაფერი არ მესმის—რომელ ქელეხზე ლაპარაკობთ?

— როგორ, განა არ იცით, რომ ამ დღეებში გლეხკორი მოგვიკლეს? ჩვენი სოფლის კულაკი ღამე ფარულად არიყსა ხიდთა სარდაფში, ეს ამბავი გლეხკორმა გაზეთში. მოათავსა და აბა, ხომ იცით რაც მოჰყვებოდა ამას—მეორე დღეს საცოდავ გლეხკორას გვამი ხიდთან იპოვეს.

— მერე, მკვლელი არ დააპატიმრეს?

— ვის უნდა დაეპატიმრებინა?—ჯერ ერთი ხსენებული კულაკი ღვიძლი ძმა არის მილიციის უფროსის და მეორე კიდევ ის რომ, მკვლელი რომ დაეპატიმრებინათ გამოამჟღავნებდა მილიციის უფროსის მთელ ეშმაკობას, რომელიც მან ჩაიდინა კოოპერატივის გამგეთ ყოფნის დროს!

— რა ჩაიდინა ისეთი?

— რა და—ათას მანეთამდე ფული გაფლანგა, წიგნებში ანგარიშები აპნია, სარევიზიო კომისიის წევრები შეისყიდა—უხვათ გაუმასპინძლდა და ამრიგათ იძერინა თავი.

ეს კიდევ არაფერი, მან კოოპერატივში მოსული მთელი საქონელი—ფართალი, შაქარი და სხვა კერძო ვაჭრებს გადასცა ფარულად, ნაწილი კი დამალა თავის სახლში, რომელიც შემდეგ იქნა აღმოჩენილი.

ისე კი, თვითკრიტიკას როგორ არ ვაწარმოებთ, კამპანია უკვე ჩატარებულია, მხოლოდ როგორც მოგახსენეთ, გასაკრიტიკებელი არავინა გვყავს.

ბუთა.

კარტის და ნარდის

სათამაშო მოვაწყე ძველი აბაშაში· სადაც ამავე დროს ვასწავლი ფრანგულ ჭიდაობას და ქართულ კრივს.

აქვე იაფად, პირიანად ვყიდი სანთლის არაყს და მოპარულ ქათმების ხაცივს.

პატივისცემით ყირიმ ქოიავა.

„მოღვაწე“ ხმალ-ხანჯალ-მათრახით

შეხედეთ, შეხედეთ,
ეს ძველი სიფათი.
რამდენ გლეხს აჰკიდა
ტანჯვა და ხიფათი.
შეხედეთ ამ მენდლებს
ჯვრებსა და პაგონებს.
ძველ ჯალათს მოსისხლეს
სუყველას აგონებს.
იცნობდეთ საკაშვილს
ძველ „სტრაჟნიკს“ — წოდებით:
რამდენჯერ დამტკბარა
მშრომელთა გოდებით.
დღეს ისევ მოექცა
სოფელში სათავეს,
საყავრელ გლეხობის
ჭირნახულს ათავებს.
ზოგს მიწა წაართვა
და ზოგს სხვა ქონება.
უნდა რომ გლეხობა
კვლავ ჰყავდეს მონებად.
სასახლე დაიდგა
ყულფით და მოგებით
აივსო საქონლის
ნახირით, ჯოგებით.
გლეხობა ჩააგდო
შიშში და ძრწოლაში
და ბოლოს „მოღვაწე“
დასკუპდა სკოლაშიც.
„ანათლებს“ გლეხობას
ნაცადი ჩაფარი
პირზე ნიღაბით და
„მოღვაწის“ საფარით.
თან ხალხში კოლექტივს
ლანძღავს და „აკურთხებს“..
ვინც ამ გზას გაჰყვება,
აგინებს, აფურთხებს.
უსწავლელ გლეხობას
აშინებს ძალათი.
ნადირი—სტრაჟნიკი
მოსისხლე ჯალათი.
გორის ოლქალმასკომს
შეეძლოს იქნება —
ხაყავრელ „დევ-გმირის“
გზა-კვალის მიგნება...
რომ კულაკს ნაჩაფრალს,
მოღვაწეს უპიროს —
სოფლიდან მაგარი
პანღური უჭიროს!..

პილპილი.

ნოქრის ჩივილი

— თუ კი კომუნაში მომიხდებოდა შესვლა, რა იხრათ მინდოდა მთელი კოოპერატივის ქონება, რომ სახლში გადმომეზიდე?!

„მურმან-მურმანის“ პან-გზე

თეკლათელო თავმჯდომარე
შენი საქმე რა რიგია.
კლასობრივი ბრძოლა სოფლად
შენებურად გაგიგია.
შენ სიმინდი ღარიბთათვის
მისაცემად წაგილია.
მაგრამ ზოგი მეეახშისთვის
„ძმა-ბიჭურად“ გაგიყეია...
ბაკურაძე ფულს ასესხებს,
თუმანს აძლევს ორ მანეთად.
შენ კი თურმე სიაში გყავს
უღარიბეს ხალხთან ერთად...
ღარიბს აკლებ, მდიდარს აძლევ.
პირი „ბრძნულად“ დაგილია —
რასა „ფიქრობ თავმჯდომარე,
შენი საქმე რა რიგია?!..

მელია.

ჩვენი ნათესავ-მეგობრების საყურადღებოდ!

როდესაც შენიშნოთ, რომ უბილეთობის გამო სადგურის ხალარო დაკეტილია, მოუარეთ უკანა კარებიდან და ბილეთებს ყველას მოგიხერხებთ.

ქარელის რკინის გზის სადგურის მოლარე **ვანო ჭიაშვილი.**

თესვისთვის „მზადება“

— უცქირე, ჩვენში ჯერ არცკი დაუსრულებიათ მუშა საქონლისა და მანქანა-იარაღების აღწერა.

— მე ოჯახაშენებულო, რას დაასრულებდენ, რომ ჯერ მას არცკი შესდგომიან!

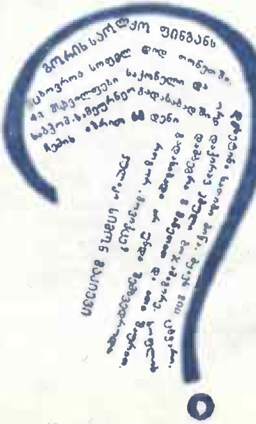

აქსიას წერილი „შოლტს“

ზაქარა თათარაშვილი
მცხოვრები ზემო გომელი,
ერთი შეხედო გგონია
კაცი გამრჯე და მშრომელი.
გომში სახლი აქვს ქვიტკირის,
ქონებაც გასაძლომელი,
სახნავ-სათესი მამულით
მას შეედაროს რომელი?!
აქვე თბილისის ახლოსაც
მან გაიჩინა ქონება.
სადგურ ნავთლუღთან დასახლდა,
რომ ნახო—მოგეწონება.
მიწა აქვს სახნავ-სარწყავი,
ბაღიც შეკრული კონებად,
რკინის-გზის სახლშიც ბინადრობს,
მისცეს—და ეპატრონება.
ჩვენს ზაქარიას ღლე უდგა
მართლა უხვი და სვიანი.
ხეხილის ბაღი ავსილი,
12 ძროხა რძიანი.
მოჯამაგირე ბიჭიც ჰყავს,
თვითონ კაცია ჭკვიანი,—
ზის შეექცევა ცხოვრებას
ლუკმა აქვს ბარაქიანი.
— ერთ დროს რკინის გზას უვლიდი,
ახლა ვიქეცი წყლულებად,—
წუხილით დამზღვევ სალაროს
ზაქარა ეჩურჩულება.
სიტყვა სჭრის. დამსახურება
ყველგან რიგი და წესია.
თათარაშვილმა გაიკრა
მსუქან-მსუქანი პენსია.
ალალი იყოს თუ შერჩა,—
არ შერჩეს—უკეთესია!
„შოლტო“, შენ იცი „ამოსცხე!
გწერს ნავთლუღელი **სესია.**

ნოქარ--ვირთხა

ძმურად თვალი გადავავლოთ
ძველ აბაშის „ეპო“-ს
უთხრათ ნოქარ გრიგოლიას:
დრო—ქამა ეყოს.
საქონელს რომ როგორც უნდა
ისე ადებს ფასებს,
ეპოს ხელებს ჯიბეს სწყალობს,
და თავის სახლს ავსებს...
რას აკეთებს გამგეობა,
დროა ძილი ეყოს.
თორემ მლე გრიგოლია
შინ წაიღებს „ეპო“-ს...

სოფ. ხცისის ქოხ-სამკითხველოში

მოვაწყე სადალაქო - საპარიკმახერო, სადაც იაფად და პირიანად ვპარსავ და ვკრეჭ მსურველებს. აქვე ვასწავლი კინტოურის ცეკვას, დილაობით კი ვყიდი ანწლის არაყს.

ქოხ-სამკითხველოს გამგე **სიმონ მსხალაძე.**

„განმანათლებელი“

ოზურგეთის მაზრაში
განთქმულია აკეთი.
მორთულია ბუნებით,
მთებითა და ვაკეთი.
სკოლის გამგეც კარგი ყავს.
ირაკლია ჩხაიძე,
თუ ღვინო არ მიართვით,
არ გეწვევათ ჩაიზე.
სკოლა, კლასი რას ქვია,
თუ აქვს წვენი სვირული.
ლოთურია ნამდვილი
არყით პირდაპირული.
მას არა სწამს ამ დროის
ყაიდაზე სწავლება.
უყვარს გრუზა მოწაფის
თმაში ხელის წავლება.
უყვარს დედის რძესავით
ბავშვის ცემა-გინება,—
თუ დილითვე ადრიან
გადაყლაპვა ინება.
ხან გაკვეთილს ვერ ასწრებს,
იქვე დაეძინება...
თუმცა გაზეთშიც გასწერეს —
ის თავისას განაგრძობს...
ვაშა, სოფლის „მოლვაწეს“,
ვაშა, „მუშაკს“ აკეთელს!

დუმ—დუმ.

რადიო სენაკიდან

1 იანვარს უგზო-უკვლოდ დაიკარგა მღვდელი მათე კალანდარაშვილი. ნიშნები: გრძელი თმა და წვერი, შავი ანაფორა, ანაფორის ჯიბეები უზარმაზარი, გაბერილი ღიპი და არყით გასიებული ცხვირი. თუ ვინმეე რაიმე შეიტყოს მის შესახებ—უმორჩილესათ ვთხოვთ არაფერი აცნობოს სენაკის საზოგადოებას.

იქ, სადაც მთლიანი კოლექტივიზაცია არ არის

— გასწი შენიიი... აქაც არ მოიტანო ეგ განკულაკების სენი!

ახალდაბელი ქამიაშვილი

ახალდაბის სატყეოში
მსახურობდა წინათ ილო,
ბევრ გლეხს ფული გამოსტყუა
და გადაჰკრა ამით ღვინო.
დელეგატ-ქალთ გაუფლანგა
ამ ყმაწვილმა კიდევ ფარა
და თუთხმეტი თუმანი მან
ჩუმად ჯიბეს მიაფარა.
ყოჩაღ ბიჭო, ბარაქალა,
რომ ქცეულხარ მართლა ქამად.
გაამოს თუ ხალხის ფული
არ შეგერგო ბოლოს შხამათ!

ახალდაბელი.

ჩ ვ ე ნ ი ფ ო ს ტ ა

წკუპუნიას: თქვენი ლექსი ასე იწყება და ასე თავდება:

ვილაც ილია რომ არის
მგონი ფანჯავაძეაო,
კვირაში რომ სამ დღეს მოდის—
ბევრი არაფერიაო..

არც თქვენი ლექსი გამოდგა ბევრი რამე, ამიტომ უძირო გოდორში გადაუძახეთ.

ანაკლიელ ტეტეს გვწერ ლექსად:

შოლტო მოდი გაასწორე
ორი ჩვენი ამხანაგი.
თავხედია და ყოყოჩობს
და გახლავს მეტი ბარგი...

შე ოჯახაშენებულო, რაზე წვალობ ან შენ და ან ჩვენ რაზე გვატებიებ ენას. აიღე და რიგიანათ მოგვწერე რომ: თქვენს ქარხანაში მსახურობს ვაჭარი ბიჭიკო დარასელია, ხოლო მოანგარიშეთ ცნობილი ვაჭარი „პილა“.. მორჩა და გათავდა. თქვენი თემის ამარატის გამწმენდი კომისიის თავმჯდომარეთ შოთა რუსთაველი ხომ არ არის, რომ ასეთი ამბავი მაინც და მაინც ლექსად დაიწეროს.

მაჟეველ კალმოსანს. იწერებით, რომ თქვენებური მღვდელი სიმთვრალის დროს ქაში ჩავარდნილა და დამხრჩვალა. გადაეცით დიაკვანს ჩვენი ულრმესი მწუხარება, რომ ისიც თავის წინამძღოლს თან არ გადაყვა.

გულდამწვარი ჭირისუფლები—ნოქარი ი. ჯიბლაძე და მისი ძმაკაცები მწუხარებით აუწყებენ საზოგადოებას, რომ საშინელმა სენმა „პურლვინულაპამ“ *) მოულოდნელად იმსხვერპლა სოფელ ქაპანას გლეხკომის

სასადილო

პანაშვიდები ყოველდღე ხლუპუზას სამიკიტნოში.

*) ძველ ყარაბაღიში ამ სენს „მჭამელი“ ეწოდება.

სოფელ ბაშის გლეხობა ღრმა მწუხარებით აუწყებს საზოგადოებას რომ მოულოდნელად მუცელს გადაყვა მათი ძვირფასი თერთმეტ-თერთმეტი მანეთი

საპაიო და საწევრო გამოსაღები

დაკრძალვა მოხდა წარსულ წელს. იმედია მუხიანის ეპო ანუგეშებს დამწუხარებულ ჭირისუფლებს.

ბიუროკრატების განუწყვეტელი საწარმოო კვირა

რეზინის ცოცხს

საბჭოთა დანგრევას
ნატრობდა ლოდინით —

და ბოლოს 9 წელი
დაეცა ლოდივით!

ერთმანეთს შესჩივიან

— [illegible]
— [illegible]

თესვა! თესვა! თესვა!

[illegible]

თესვა! თესვა! თესვა!
შრომა! შრომა! შრომა!

საზანოს საბჭოს ყოფილ თავმჯდომარეს

თორთლაძეს

[illegible]

ტრაქტორების მოლოდინში

[illegible]

ზუგდიდის მაზრაში მიმართვას

ნაფიჩხოვის სოფლის საბჭოს

[illegible] ... 400 მანეთი ... [illegible]

სახელმწიფო სამრეწველო თანხა 300-400 მან. [illegible]

[illegible] ... 300 მანეთამდე. [illegible]

სოფელ გაჯიდილში

ექიმბაში — მინა ბარათიას [illegible] ... კართენი ბარ-თიასთვის, რომელსაც [illegible] ... მოვიხსენიოთ.

მკურნალი პატივისცემით
ზინაიდა კაპაბაძე.

[illegible] ... „მოლოდინში" და თავის პირად თან-ხებსაც კი ორ ზოგიერთ თუმანს... [illegible]

„შოლტი" სამაზრო აღმასკომის წი-ნაშე შუამდგომლობს [illegible] სასჯელის [illegible]

[illegible]

შოლტიერანი-კოლი.

*) [illegible]

შეკითხვა შოლტიანს

ამხ., მოგეხსენებათ, რომ მე ვმსახურობდი ჭიათურის რაი-მილიციაში საქმეთა მმართველათ. მე ვამბობ ვმსახურობდი იმიტომ, რომ დღეს აქ აღარ ვმსახურობ—მომხსნეს უმიზეზოთ სამსახურიდან და, წარმოიდგინეთ, პასუხის გებაშიც კი მიმცეს.

რატომ?

რატომ და იმიტომ, რომ დღეს ჩვენს მილიციაში თავი მოიყარია ისეთ ვაჟბატონებს, რომლებიც ხელს უშლიან კაცს საზოგადოებრივ ასპარეზზე მოღვაწეობის დროს.

ჩემამდე მილიციის საქმის მმართველათ იყო ვინმე ბენია ბუცხრიკიძე, რომელმაც სულ მოკლე ხანში შესძლო 800 მანეთის გაფლანგვა და მიმალვა. მე შემომეძმა მხოლოდ 227 მანეთი და 5 კაპიკი, რაც ჩემ გულგრილობით და უუნარობით არ აიხსნება, რადგან მთელ ჩემ მუშაობის პერიოდში ამაზე მეტი ფული არ შემოსულა მილიციაში.

გთხოვთ შემატყობინოთ ჰქონდა თუ არა უფლება ადგილობრივ ხელისუფლებას ნაადრევათ დაეპატიმრებია ჩემი თავი.

ჭიათურის რაი-მილიციის ყოფილი საქმეთა მმართველი

ირაკლი დოლაბიძე.

პასუხი: თქვენს წერილზე პასუხის გაცემა მივანდეთ აპრაკუნე ჭინჭილაძეს, რომელმაც საკუთარ თავთან სამსაათიან თათბირის შემდეგ დაადგინა გიპასუხოთ — მისი საკუთარი ლექსით:

რაც მოგივა თავითაო — ჯვილო შენი თავითაო.

ხათაბალა

— ხომ არ გინდა დაგაჯარიმო, რომ ამდენს გელაპარაკები და ძველმანებს მაინც არ აგროვებ?

ესაც „გმირია“

გთხოვთ იცნობდეთ—მალაში
ინარიძე ვანოს.
მას უნდა, რომ თავისი
ყველგან გაიყვანოს.
კომკავირში შემძვრალა,
ატეხილა დავაზე.
ყველას ცემას უპირებს
ჩვენი დროის მკვლავაძე.
თავი გმირი გონია,
მხარზე თოფი ჰკიდია.
მას მფარველობს სოფელში
ვინც ქონებით დიდია.
ვინც სუფრაზე პატიობს,
მისი არის ქომაგი,
კომკავშირელს უცქირეთ—
ვერ აივსო სტომაქი!
კომკავშირელს შეხედეთ
პირი აიტალახა.
პესა კილაძის ქალი
სასიკვდილოდ გალახა.
მას მიწაც აქვს სახნავი
საქონელიც მრავალი.
აქვს ოჯახი მაგარი,
ბლომად შემოსავალიც
გადასახადს არ იხდის,
მალამალვა ქონება.
ტარიელი ბიჭია,
სოფელს ეპატრონება.
გოგიტიძე—კანდელაკს
ააცილა მეგარა.
მამლაყინწას უცქირეთ
არა გაეგება რა!
რაიკომო, შენ მაინც
ჩაერიე შუაზე
და პაღლი მკლავაძე
მოიყვანე ჭკუაზე.
ეფერება კულაკებს
მათთან ძმობას აპირობს,
შეხეთ კომკავშირელი
ლარიბებზე ნადირობს.

ხრაააახ.

მშვიდობით გადარჩნენ

ქვემოდ ჩამოთვლილ

ვაჭრებს და კულაკებს: ავქსენტი ნინიძეს, ვანო ვასაძეს, შავსიელ ბიქტორ ვასაძეს, სიო ქორიძეს, მღვდლებს ივანე და ერმალო ჯაველიძეებს ვაცნობებ, რომ მასზედ ნაშუალამევს გამოცხადდენ კოოპერატივში ფართლის და შაქრის მისაღებად. მასწავლებელ შ. ლოლიძეს, ნ. ჩხაიძეს და წყვამრაძეს კი, ათათ მეტრ შალეულს გარდა, რომელიც მათ ფარულად მივეცი, კიდევ მივცემ ათ-ათ მეტრს მიტკალს. დასახელებულმა პირებმა ამის შესახებ კრინტი არსად არ უნდა დაძრან.

ასკანის კოოპერატივის ნოქარი
ვალიკო გერაძე.

რჩევა-დარიგება

კულაკები ბევრგან აშკარად ებრძვიან კოლექტივიზაციას, უნდათ მისი შეფერხება. ამ ბრძოლაში ისინი უმეტესად მარცხდებიან და მიზანს ვერ აღწევენ. ამიტომ ყველა კულაკს ვურჩევთ—კოლექტივების წინაალმდეგ ბრძოლაზე ხელი აიღონ, როგორმე მოახერხონ კოლექტივში შეპარვა და ამ გზით მათ დაშლას, ასე, მოვიქეცით ჩვენ კორბოულის თემში. იმედი გვაქვს „სტალინის სახელობის“ კოლექტივს მოკლე ხანში დავშლით.

კულაკები **დომენტი ტაბატაძე და ტარას მაჭარაშვილი.**

მგლები სოფელში

ხეთას—მგ[illegible] დაეცნენ
მართლა გ[illegible]არი.
ნადირების [illegible]რბეს
ალარა აქვს [illegible]ვარი.

თარეშობე[illegible]ველში
გალესილი [illegible]ებით...
მოგვეშველ[illegible]ინა ხართ,
შიშისაგან [illegible]ვით.

ერთი მგე[illegible] ვაჭარი
დუდაევა[illegible]ლია.
მას კულაკ[illegible]სია
მოკავშირე[illegible]ლია.

ორნი ერთ[illegible]ევენ,
რაზმი შე[illegible]ით,
კოლექტივ[illegible]
მოსდევნიან[illegible]ით..

გლეხობას [illegible]ბენ
ათასნაირ [illegible]ით,
ხან ყანწებ[illegible]ბრძვიან,
ხან სავსე [illegible]რებით...

კმარა მათ[illegible]ეში,
თავს გად[illegible]ალიან...
მოგვაშორ[illegible]იდან,
საბჭოფ შე[illegible]ლია,

ისარი.

თაგვების წინააღმდეგ

მივაგენ უებარ საშუალებას. ზედმეტი ქაღალდის ჭამა თაგვს თურმე აცივებს და შემდეგ კლავს. რადგან სამკითხველოში აუარებელი თაგვი გაჩნდა შემდეგ ზომას მივმართე, ქოხ-სამკითხველოს ერთად ერთ კარს მაგარი კლიტე დავადე და თაგვები შიგ მოვამწყვდიე. ამნაირად თაგვებს ძალაუნებურად მოუხდებათ გაანადგურონ მთელი წიგნები და ქაღალდები, რასაც ჩემის ვარაუდით თან გადაჰყვებიან. რადგან სამკითხველოში ჟურნალ - გაზეთები ბევრი დავტოვე, მის ჭამას ორ-სამი თვე მაინც დასჭირდება. ამიტომ სოფელ უდეს მკითხველებს ვთხოვ თავს ნუ შეაწუხებენ სამკითხველოში სიარულით.

უდის ქოხ-სამკითხველოს გამგე.

(თაგვების შურისძიების შიშით გვარს არ ვაცხადებთ).

სოფ. მაზანდარაში

ვაწყობ კულაკების და ჩარჩ-ვაჭრების საიგიტაციო კურსებს კოლექტივიზაციის წინაალმდეგ. აქვე ვაწარმოებ გაცხოველებულ მზადებას საგაზაფხულო თესვის კამპანიის ჩასაშლელად. კურსებზე მეცადინეობის შემდეგ სალამოობით იმართება ძველებური დაპურმარილება ღვინით, არყით და ცვრიანი მწვადებით. კურსებზე მიიღებიან შეუგნებელი საშუალო და ღარიბი გლეხებიც.

კურსების გამგე ვაჭარ-ჩარჩ-კულაკი **კ. კვარაცხელია.**

კითხვა-პასუხი

1. — არსებობს ქვეყნად ეშმაკი თუ არა?

— არსებობს თუთხმეტი ეშმაკი დაბა წალვერში (გორის ოლქი), რომლებმაც მოინდომეს კოლექტივში შეძვრომა, მაგრამ როგორც იტყობინებიან, ადგილობრივმა ხელისუფლებამ გაუგო მათ ეშმაკობა, ჩამოართვა ქონება და გამოაძევა სოფლიდან.

2. — შეუძლია თუ არა ლაპარაკი რადიოს?

— დანამდვილებით ვერ გეტყვით. ამბობენ, ვითომ, სოფელ ზედა-სვიმონეთში (ქუთ. ოლქი) რადიომ სცადა ლაპარაკი და ორიოდე სიტყვა კიდეც სთქვა, მაგრამ ეს ამბავი, ჯერჯერობით დადასტურებული არ არის.

3. — რა დღეები ითვლება ზოგიერთი მოსამსახურის დასასვენებელ დღეებათ?

— ორშაბათი, სამშაბათი, ოთხშაბათი, ხუთშაბათი, პარასკევი, შაბათი და კვირა. მაგალითად ამ დღეებში ისვენებს სოფ. ცაიშის ფოსტის დამტარებელი—**პილა ქანთარია.**

აღნიშნულ დღეებში გაზეთებს არიგებენ რაიონის მიკიტნები—საპაპიროზე ქაღალდად თითო ცალს ორშაურად. ქანთარიას „გაწუწყვეტელ“ საწარმოო კვირას იყენებს აგრეთვე სოფე ლბუკიანის სამკითხველოს გამგე.

ეკალი.

ვირთაგვები ეპოში

ახალციხის ეპოში
ვაჭარი ზის ცნობილი.
გლეხის მოტყუებაში
ნაცად-გამოწრთობილი.
კაზაშვილი გენია.
გამოთქმულია იხრობით.
ბიჭმა სახლი აივსო
მოხერხებულ ნოქრობით.
გვერდს უმშვენებს ხაიმა,
ერთმანეთსა მუარავენ,
რასაც მოახელებენ
ძმურად მოიპარავენ.
ხასიდაშვილს საჭაპრო
თავის ლახლი გონია,
ეპოს წინ კი რიგი დგას,
ხელჩართული ომია,
ზოგი ფართალს კიოხულობს,
ზოგს სჭირდება შაქარი.
მაგრამ პირი მოგჭამათ,
კაზაველი მზათ არი.
ბენოსა და ხაიმას
სახლში გაუზიდიათ.
გლეხები და მუშები
მათ ფეხებზე ჰკიდიათ.
შაქრით ვაჭრობს ხაიმა
ეჯიბრება ბენოსა.
მერე ნავაჭრ თანხაზე
გაილებენ გემოსა...
აბა პასუხს ვინ მოსთხოვს,
ან ვინ დასჯის ამაზე!
რევიზიაც არა სჩანს,
რომ მოასწროს ჭამაზე.
ჭამეთ ეპოს „გმირებო“,
გაატარეთ დროება,
თუ ამ ქვეყნს ბოლოში
გამსახლი არ მოება!
ჭამეთ, ეპოს გამგეებს,
ჯერ არ გაუღვიძიათ.
მაგრამ ბოლოს მოგცხებენ,
არ შეგრჩებათ ბიძია!

სადგისი.

მართლა ხათაბალა

— ხომ არ გინდა დაგაჯარიმო, რომ ეს ხარახურა და ძველმანები დაგიგროვებია?!

დამოყვრდენ

ჰაი, ჰაი, რომ არ ვარგა ცალკე, პატარა გლეხური მეურნეობა. აბა რა უნდა გააკეთო ერთი კუდალა ხარით, ერთი მტკაველი ვენახით! როგორ უნდა დახვდე მტერსა და მოყვარესა?!.

ქვევრში სულ ერთი ჩაფი ღვინო არც კი გიდგას და მოდი შენ—მამა-პაპური სუფრა გაშალე!.. კაცმანო, ვერ გაშლი, ვერც ყანწს, დაატრიალებ თამადა, შერცხვები კაცი... თავი მოგეჭრება!

კოლექტივში კი პურიც ღვინოც, საქონელიც—რამდენიც გინდა სული და გულით!.. შენ ოღონდ მადა გქონდეს—სვი და ჭამე რამდენიც გინდა!..

ქორწილის კოლექტივის წევრს თვალში მოუვიდა კაზრეთის კოლექტივის წევრი ლამაზი გოგონა... გულმა ბუდიდან ამოფრენა დააპირა; ალარ მოისვენა, არ ცადგა სანამ თავისი არ გაიტანა... და ერთ მშვენიერ დილას, ქორწილის კოლექტივში დიდი ფუსფუსი და მზადება გაჩაღდა.

სახელდახელოდ დაკლეს 20 თოხლი, პური, ქვევრიდან ამოიღეს ღვინოები მოიტანეს, დაკლეს ძროხები, ცხვრები, ხოლო ქათმებს მო[illegible] კისრებს და სამში დატვირთული [illegible] სასიძო ბიჭი გაისტუმრეს კაზრ[illegible]...

თქვენ მაყრებისათვის უნდა გენახათ, ცხენების ჭიხვინი არეულიყო მაყრების და მეზურნეების სიმღერის ხმა სოფლის თავსა და ბოლოს ცდებოდა...

— ძალიან კარგი არ გეგონოსთ ძველებური ქორწილის ნახვა!.. სწორედ მეურნეობაში, ქორწილსაც გავა შენი ჭირიმე! გახსოვს—ამ ორმოცი წლის წინ, რომ ინდივიდუალური მეურნეობის ქორწილი—ურთმანეთს ულამაზესებო კოდორზე ჩამწკრივებული თეთრწვერა მოხუცები...

არ ქონდა სასიძოსაო — კოლექტივისაც მოყვრების მოლოდინში გრძელი სუფრა გაიშალა, რომელზეც ტოლი მეფისეური ხონჩებით უხვად დაალაგეს, ცხვრის და ინდოურების მსუქანი შემწვარ-მოხარშული ნაჭრები...

სოფლის ბოლოს ზურნის ხმა გაისმა... მასპინძლებმაც მაშინვე ზურნით უპასუხეს და პატარძლის მაყრებმა დამბაჩები ააჩხმაურეს.

გაჩაღდა ნადიმი. ცხადია, თამადად კოლექტივის მეთაური უნდა ყოფილიყო... ნეფე-პატარძლის სადღეგრძელოს უმალვე დაილია კოლექტივიზაციის სადღეგრძელო, შემდეგ კი დიდი ყანწებით საგაზაფხულო თესვის კამპანიაც ადღეგრძელეს...

— ბრმა უნდა იყოს კაცი, რომ კოლექტივიზაციის უპირატესობას ვერ ხედავდეს!—მჭექარე ხმით გაიძახოდა თამადა... სიმღერა, სმა, ქეიფი რამდენიმე დღე-ღამეს გაგრძელდა... პატარძლის წაყვანის დრო დადგა... მაყრიონი აიშალა...

— ტრაქტორი! ჩქარა ტრაქტორი! გაისმა მეთაურის ხმა.—კოლექტივის ეზოში რკინის ხარმა დაიგუგუნა... მორთული ნეფე-პატარძალი ტრაქტორზე დასვეს და სასიძო—კოლექტივის გზას გაუდგა... ნეფის მაყრებს—პატარძლის მაყრები მიემატნენ... მაყრების სიმღერის ხმა და ტრაქტორის-გუგუნი აყრუებდა არე-მარეს...

მიჰყავდათ ბიჭი თუ ქალიშვილი მაყრებს კოლმეურნეები ჩამორჩნენ!..

— აბა ღვინო, წითელი, თეთრი! ის ფური დაჰკალით! ცხვრის მწვადი აგეთ! ღელღები იყოს!.. იძახოდა თამადა... მართლაც დიდი, ძალიან [illegible] ნადიმი გაიმართა. ქეიფმა ისევ რამდენიმე დღე-ღამეს გასტანა... კოლექტიველი თამადა — გულმხურვალე ქადაგებას არ ჩამორჩებოდა... თუმცა მისი სადღეგრძელოები შეეხებოდა კოლექტივიზაციის და საგაზაფხულო თესვის კამპანიას...

— ჩვენი კოლექტივი ძლიერია...

— არა ჩვენი სჯობია!

— ჩვენ მეტს დავთესავთ წელს! — არა, ჩვენ ვერ დაგვეწევით! შეჯიბრებულნი მაყრები შეეცნენ ერთმანეთს!..

ნეფე რომ არ ჩარეულიყო, სისხლიც კი დაიღვრებოდა!

მაყრები ბოლოს ძლივს აიშალნენ...

ქორწილი გათავდა... დამოყვრებული კოლექტივები სიყვარულით გადაეხვივნენ და გამოეთხოვნენ ერთმანეთს...

ქეთილი იყოს, ქეთილი—თქვენი დამოყვრება!

ნიახური.

აგრონომის ძებნაში

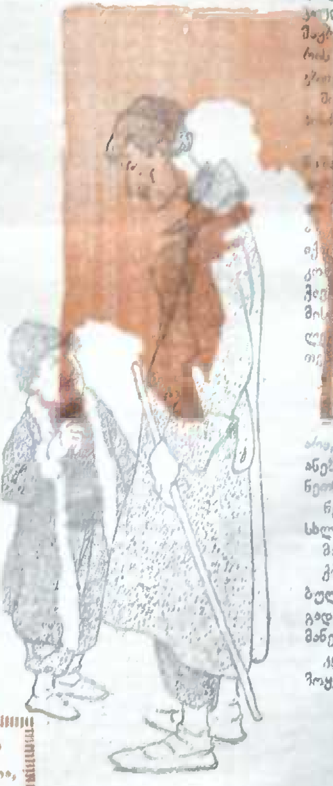

— თუ ძმა ხარ, კიბეს მოვიტან და მხრებზე შეგადგამ.

— რის ამბობ, ხომ არ გადარეულხარ!

— პატარძლის გეუბნები! სამი დღეა აგრონომს ვეძებ, ვერსად მივაგენი, იქნებ იქ მაინც დავინახო სადმე!

სიყვარულის ბრალია

— როგორ არ გრცხვენია, ხუთწლედის გეგმის განხორციელებას რომ აფერხებ?

— როგორ თუ არ მრცხვენია? მე ისე მომწონს და ვუყვარვარ ის, რომ ეს წელსაც მინდა შევირთო!

მწარე სინამდვილე

— ჩვენს მაზრაში სამოცამდე ტარდება აგრონომიები.

— ჩვენს მაზრაში უფრო ნაკლები აგრონომიულია. ჩვენს მაზრაში ერთად-ერთი აგრონომი გვყავს!

ანგარიშში მოტყუვდა

— საქმე მაქვს შენთან, მამაო, შენ კარგათ ცრუგვიან ზეციურ საქმეებში და მინდა დამარიგო რამე: ჩემს შვილს ამ სამი თვის წინათ ბიჭი ეყოლა, კომუნისტურად უკვე მონათლეს, მაგრამ მე, როგორც შვილი ღვთის-ჩვეულების მიმდევარ კაცს, მსურს მისი ქრისტიანულად მონათვლა.

— მერე, მე მამაცხონებულო, მაგას რა ბევრი ლაპარაკი უნდა, მოიყვანე ბავშვი და დღესვე მოვნათლავ.

— არა ჩემო იაკინთე, არც ისე ადვილი საქმეა ბავშვის ქრისტიანულად მონათვლა, რადგანაც მას მამა კომუნისტი ჰყავს...

— მართალია, ძნელი საქმეა... [illegible] ფარფასულმა მამამ.

— იქნებ როგორმე ფარულად მოვნათლოთ?

— ფარულადო?!. რატომ, შეიძლება... მაგრამ ხომ იცი რა სახიფათოა ეს საქმე?!

— კი ჩემო იაკინთე, მაგრამ, არ შეიძლება როგორმე ბავშვი უბაზანოთ და უმირონოთ მოვნათლოთ?!

— რომ გაგასულელა ივანე, რას გაუგონია ბავშვის უმირონოთ მონათვლა?!

— როგორ არა მე გამიგონია მაქვს ჩვენს მამა-პაპისაგან, რომ უწინ ისეთ სოფლებში, სადაც მღვდელი არ იყო, ბავშვებს [illegible] ნათლავდნენ, — მოსახსენებლად ბავშვის მამა, პაპა, ან მახლობელი ნათესავი მივიდოდა სოფლის ყველაზე უხუცეს და ღვთის მოსავ კაცთან, ეს [illegible] გადასწერდა. მას სამჯერ პირჯვარს და შეულოცავდა ქუდს; შემდეგ ამ ქუდს დახურავდნენ ბავშვს და ბავშვი მონათლულად ითვლებოდა.

— ესლა ხომ შეიძლება, მამაო იაკინთე, ბავშვის ასეთი წესით მონათვლა?!

— შეიძლება კი არა პირდაპირ ჩინებულია, როგორ არ შეიძლება, [illegible] ლი საქმეა და არც ისე ძალიან ძვირი დაჯდება.

„მოვიდა..“

აი ასე აქვს წარმოდგენილი კულაკს ტრაქტორი

— დიდი მადლობელი მამაო... ნახვამდის!

— მოიცა, როგორ თუ ნახვამდის, ჯერემ მოდი მოვჭამთ საქმე.

— თმა გრძელი და ჭკუა თხელიო, რომ იტყვიან — სწორედ შენზეა გამოჭრილი! შენ ხუთი მანეთი რაში უნდა მოგცე? სოფელში ჩემზე ხნიერი არავინ არის, და არც ნაკლები მორწმუნე გახლავარ — მე თვითონ ვილოც მოვნათლავ ბავშვს?!.

მამაო იაკინთე, მუხლებში ჩაიკეცა.

— შენი ლოცვა არ გასჭრის, ივანე, — წაილუღლუღა მან.

— გასჭრის და მეტსაც იზამს! ხუთი მანეთიო?! — ვერ მოგართმევს მადლობას! ესლა, ჩემი ძმიავ ხუთი ხუთ მანეთი კი არა, აბა-აბა შაურიანად სიამოვნებით მოვნათლავდი ამ წესით ბავშვებს, მაგრამ რას იზამ, რომ სოფელი გამოფხიზლდა, — ჩვენს მახეში აღარ ებმება. მიახალა ივანემ და გაიხურა კარები.

გინკა.

ხახამი „პიონერი“

სურამელი ხახამი—
უშტიტოდ, რომ არ დარჩეს,
სხვა ხელობას ქვიდებს ხელს.
როგორ?!—ამას არ არჩევს.

—

პიონერთა კოლექტივი
დახარა მან აქა...
(აქაურ ხელმძღვანელებს
ცხვირზე აზით [illegible] ლაქა!)

—

პიონერებს ქუჩებში—
წითელ დროშით მიუძღვის...
(„გასაბჭოებულ“ ხახამს —
„შოლტი“ ამ ლექსს მიუძღვნის!)

ჩის ხახამი და ფიქრობს:
— ვარ მე პიონერიო,
თორაში [illegible] და
ქუჩებში კი [illegible]...

—

[illegible]—
გავხდე კომკავშირელიო..
ან რის-მე გავიარო
მე პარტიის სკოლაო!

—

მაგრამ ხალხს [illegible], ვიდრე
არადროის...—ნათქვამია..
უნდა დროს „შეეხმიანო“
ასე ჩემო ძამია!..

ამბაი

კოლექტივში რომ შევსულიყავით...

— მე მსროლელთა წრეს მოვაწყობდი!

— მე მთელ კოლექტივს მუქთად დავმარხავდი!

ჩვენი ფოსტა

ჩანჩურას — თქვენი ლექსი ასე თავდება:

მეავეთ, მწარეთ, მწიფეთ—მკვახეთ
გავლექსე სულ, რაც აქ ნახეთ,
თუ ლექს არ მოგეწონოთ
შიგ გოდორში ჩაუძახეთ.

ძალიან გვეწანებოდა, მაგრამ ხათრი ვერ გაგიტეხეთ და ისე მოვიქეცით, როგორც გვთხოვდით.

იამანს — თქვენი ლექსი ჩინებულად არის დაწერილი, დიდებულად იწყება და საუცხოოდ თავდება, მაგრამ ვერ დაგიბეჭდავთ, რადგან უკვე დაბეჭდილია ვაჟა ფშაველას რჩეულ თხზულებების კრებულში.

პარმენ მშველიძეს — თქვენ გვწერთ: „თუ ჩემი მოთხრობა სუსტია და არ დაიბეჭდება — პირადათ მაცნობეთ, „შოლტში“ ნუ შემარცხვენთ“-ო.

სანამ ლიკლიკოლას დაამთავრებთ დაანებეთ წერას თავი. მოთხრობიდან ვერაფერი გავიგეთ. წერილი მოთხრობის უვარგისობაზე, როგორც თქვენა გვთხოვდით, გამოგიგზავნეთ პირადათ,

სილიბისტროს — თქვენ გვწერთ: „ჩვენმა ფოფოდიამ დაანება თავი ღვდელს და წითელ სასადილოს გამგეს გაჰყვა ცოლად“-ო.

რად გიკვირს ეს ამბავი? კაი ჭამას და სმას დაჩვეული ქალი, ცხადია, სასადილოს გამგეს მონახავდა!

განცხადება

საიდუმლოთ

უველა ჩემს მეგობრებს, ძმაბიჭებს, ნათესავებს და ნაცნობებს ვთხოვ გამოცხადდნენ დღეს ღამის 11-საათზე ჩემს ბინაზე ფართლის მისაღებათ, რომელიც ტფილისიდან მივიღე.

მაღაროს-კარის კოოპერატივის ნოქარი **ივანე თურძაძე.**

№ 11

იკვეხნიდა კულაკი:
— „მაქვს ისეთი ზარები,
ვერც დაამტვრევ, ვერც მოხსნი
და ვერც მიეკარები.

რა წამს თვალით ვანიშნებ—
მზად არიან ისინი...
ხან მოისმის გინება,
ხან ბოროტი სისინი!"

ასე ჰქუხდა ბობოლა
შხამიანი წადილით,
მაგრამ... თითონ მოხსნეს და
ჩაუმწარდა ქადილი!

დაიკვეხოს!

მეც ამ ლექსით ეხლა
მოგიყვებით მართალს...
რომის პაპზე გეტყვით—
„ღვთის საქმეს“ რომ მართავს.
მეორე ხელით კი
მშრომელ ხალხსა ქურდავს
და სტომაქში გზავნის
მთელ-მთელსა და ხურდას.
„უწმინდესმა“ პაპმა
რაც მოჩმახა იცით;
შეაჯერა თვისნი
ვედრებით და ფიცით!
დაესარჩლა ჩვენს ღვდლებს,
მოლოზნებს და ბერებს,
რომელთაც თვით მამა
ხშირად გლეჯდა წვერებს.
ვისაც დღესაც ხედვენის
ჰაცა მოსხელებს.
ვის რუსულში მუდამ
აფათურებს ხელებს.
რასა მღერის ასე
ეს ბებერი მელა?
ცოფიანი მხეცი
დღეს რამ გაახელა?
თქვენ არ იცით? გეტყვით—
მას რაცა აქვს გულში:

საქმე ოქროშია,
საქმე არის ფულში.
ფული უნდა.. მიტომ
შეაჯერა ყველა!
ფული, მხოლოდ ფული,
ფულმა გაახელა!
და ამალა ყვავმა
მთელი თავის ხროვა...
საცა ღვდლები შეავდა,
ყველა შეაგროვა.
დაიჩოქა ლოცვით
მთელი თავის ჯარით
და დაგვიწყო წყევლა
სატრით და ჯვარით...
ამინ!.. თუ კი გასჭრა
ღრიანცელმა მათმა...
თქვენთან დაიკვეხოს
რაც დაგვაკლოს ხატმა!
ამინ! გვწყევლის პაპმა
და იმისმა ხროვამ,
ვნახოთ ვის დაუდგეს
წუხილი და გლოვა!
ვინც მშრომელ ხალხს ლოცვით
ატყუებს და ქურდავს,
მოზრძანდეს და მალე,
ჩავაბარებთ ხურდას!

ვინმრაკა.

სადმელელი ტარიელ

სალამი და გამარჯვება
ურთმელიძე მიხას!
კომკავშირის სახელს არცხვენს,
საქმე ცერად მიჰყავს.
წელს ჰკიდია გრძელი ფიშტო,
თავადივით დადის.
ზოგს ურტყამს და ზოგს აგინებს,
სხვასაც რას არ სჩადის!
ატრიალებს ფიშტოს, ისვრის
არცა მალავს თვითონ.
ჩვენ გმირს პასუხს არა სთხოვენ —
გაგულისდა მიტომ.
ამას კიდევ არა ჰჩივით,
თავი კედელს ურტყას!
მას აგიჟებს რევოლვერი
წელს რომ შემოურტყამს.
გარეთ „მტერს“ რომ ველარ ხვდება,
ველარ უძლებს ბნელას
და უწყალოთ ურტყამს თავის
ლოგინ მიხდილ დედას.
ვაშა ბიჭო! ტაში ბიჭო!
მკლავი როგორ გშვენის!
მთელ ქვეყანას მოეფინა
ვაჟკაცობა შენი!
ვაშა ბიჭო! ურტყი დედას
რომ გაგზარდა „გმირი“...
ახი არის, რისთვის შობა
შენისთანა პირი!
სოფელსაც ხომ გაუჩინა
სათაბალა-ჭირი
და თვითონაც შეიძინა
მწუხარება ხშირი.
ვაშა, „დევ-გმირს“ კომკავშირელს,
ტარიელსა რომ ჰგავს.
რაიკომო, რკინის ცოცხი
მოუმარჯვე ნაგავს!

კრაზანა.

მიკიტანი

— ამბობენ, ქრისტემ წყალი ღვინოთ აქციაო და ეს ამბავი ყველა სულელს უკვირს. ვა, რა დიდი რამე უნდა იმას, რომ წყალი ღვინოთ აქციონ? რამდენი ბოჭკა წყალიც მე ღვინოთ გამისაღებია, იმდენი სიცოცხლე მისცეს ჩემს ჯანს. ჩემი ამბავი რომ ხალხმა გაიგოს, მეც ქრისტეთ გამომაცხადებდა.

ერთი ანდაზის არ იყოს

გულეიკარ-კეთილარში
ქეიფია ოხრათ.
ჩვენი ვასო კაკელ
ეპოშია ნოქრად.
როცა მოდის საქონელი
ჯერ ძმა-კაცებს აძლევს.
სხვას არ რჩება არაფერი, —
თუნდა დავდებ ნაძლევს.
ის წევრობას არ დაგიდევს,
არც იმას — ვინ წეალობს.
ვინც ხაჭაპურს გაუმზადებს,
ვასო იმას წყალობს.
ვისაც მეტი ქონება აქვს
ვასოც მისთვის გალობს,
ღარიბმა კი თუნდა თავი
კედელს შეახალოს.
წვადებსა და ინდაურებს
ანადგურებს ვასო.
— „ვინც რა უნდა თქვასო —
წისქვილმა კი ფქვასო“.
პარმენი და ნიკანდროც
არ დასძრავენ ხმასო.
რას მიქვია რევიზია,
ვინ იწუხებს თავსო!
ასე მღერის კაკელიძ·
მიტომ არის მსუქნად
ვასოს ეპო გაუხდია
ძმა-კაცების დუქნად.
კამთელსაც ათამაშებს
როცა არის უქმად,
ხან ეპოდან, ხან ნარდიდან
მოდის ტკბილი ლუკმა.
მისცხე, მისცხე, იქეიფე,
დრო აქტარე ვასო!
„ვინც რა უნდა თქვასო,
წისქვილმა კი ფქვასო“...

ბლანტის შვილი.

გაზეთი სოფელს

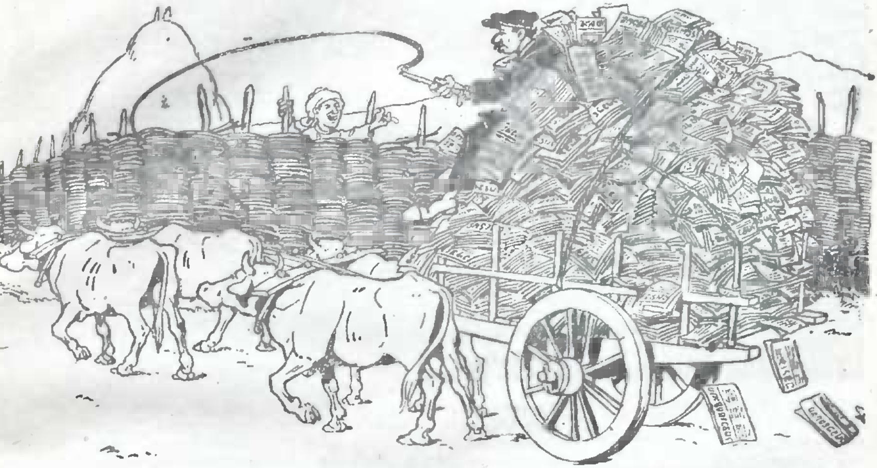

მთელი თვის გაზეთები
ერთად მოაქვთ ზვინებათ,
ზოგი იფანტება და
შარა-გზას ეფინება.

გაკვირვებით შესცქერის
ამ „ზვინს" გლეხი-მკითხველი...
მაგრამ თავს ვინ იტკივებს,
ვინ არის გამკითხველი!

სრულიად საიდუმლოთ

სოფ. ზედა-სიმონეთის კოლექტივის ხელმძღვანელს ლეონტი უკლებას

ძამია ლეონტი! ისე გაიხარა ყოველმა შენმა მოკეთემ, როგორც შენმა ამბავმა მე გამახარა. თურმე გლეხების დიდი ნაწილი შენი წინააღმდეგი ყოფილა, მაგრამ ნახტრაენიკალ ჩიხორიაშვილის და მიხა სულამანიძის დახმარებით მაინც წამოსკუპებულხარ კოლექტივის სათავეში. ვითომ არ გეკუთვნოდა ხელმძღვანელობა თუ? შენოდენი ამაგი ვის მიუძღვის სოფლისად მი? შენ არ იყავი, რომ ორი-სამი დღით ადრე, სანამ კოლექტივი ჩამოყალიბდებოდა, ბეღლის ხვები გაანადგურე და საზეითალმანო ქონებიდან ხე-ტყე მიითვისე?

გავიგე, რომ ამ სამი თვის წინად რაღაც კეთილი საქმისთვის ერთი წლით პირობითი სასჯელი მოუნიჭებიათ შენთვის. ალბად მაშინ მიხა და ნიკანდრო არა ყოფილან შენთან ასე დაახლოვებული, თორემ ვერც პირობითი სასჯელს შეგკადრებდა ვინმე.

ნიკანდროს ჩემი სალამი გადაეცი და მადლობა უთხარი იმ ჭკვიანი პოლიტიკისთვის, რომელსაც ის სოფლად ატარებს და რომლის წყალობით რამოდენიმე კომლმა კოლექტივიდან გასვლა არჩია. თურმე ასე დამუქრებია გლეხებს: ვინც კოლექტივს თავს დაანებებს, ვაგონში ჩავყრი და ციმბირში თავს ვაკვრევინებო.

ასე ამბობენ, სოფელი ნატრულობს იმას, რომ თქვენ არ იქნეთ კოლექტივის სათავეშიო. რა უყოთ მერე? რა ანგარიშ გასაწევია იმათი სურვილი? თქვენ ხომ გინდათ? ჰოდა, იყავით კიდეც... საქმეს მაინც არაფერს აკეთებთ. ტყუილად ყოფნას კი რა სჯობია. მალე მეც გეწვევი. შენ რომ ძველი ღვინოები გაქვს, ჩემს ჩამოსვლამდე არ გაყიდო. დავლიოთ ერთი მამა-პაპურად, შინებურად.

კიდევ მოკითხვა და ნახვის ნატვრა მიხას და ნიკანდროს. მშვენიერი სამება ხართ, მე და ჩემმა გამჩენმა!

ძმურათ ხელს გართმევ შენი კალია.

უპატრონო სამკითხველო

ნაფიჩხოვის სამკითხველოს
საქმე მართლა ცერია.
არც წიგნები, არც ჭონება
არსად არა სწერია.
აღარც კარი, იატაკი,
არც ფანჯარა-ჭერია.
გაზეთები დაფრინავენ—
ვერვის დაუჭერია.
ტკბილად ხვრინავს მისი გამგე
ეპიფანე ბერია.
კარებს დიდი კლიტე ადევს
წესად ესა სწერია.
არც კითხვა და არც წრეები,
არც ანბანის სწავლება.
მტერისგან სულ არ შეიძლება
წიგნზე ხელის წაელება.
ასეთ გამგეს მოუხდება
მართლა ჭკუის სწავლება!

თამაანდ.

დამშვიდდა

— ექიმო, ჩქარა უშველეთ ჩემს მდგმურს, თორემ საცაა ფეხებს გასჭიმავს.

— ნუ გეშინიათ,—ის ისეთ პატარა ოთახში სცხოვრობს, რომ ძალიანაც უნდოდეს— ფეხებს ვერ გასჭიმავს.

თავი იმართლა

— რას შვრები, კაცო, რატომ ჰკლავ მაგ დედაკაცს? აკი ამბობდი, რომ ჩემ ცოლს ხელსაც არ ვაკარებო?!

— ხელს როდის ვაკარებ... ...რებ, ჯოხითა ვცემ!?

გახსენით გზა!

ხედავთ, ბიუროკრატიზმი
არ მოგვეშვა, არა?!.
გახსენით ეს კარი,
რაც ვიცადეთ, კმარა!

შეუტიოთ ერთხმად
ძველის ადათს და წესებს—
ბიუროკრატიზმის
შტოებსა და ფესვებს.

ვინც აბრკოლებს საქმეს,
დაუნდობლად მოვცხოთ,
რკინის ხელით ყველა
გარედ გამოვცოცხოთ.

თავსატეხი საიდუმლო

ერთ-ერთ გაზეთში დაბეჭდილი იყო წერილი, რომლითაც აქებდენ სოფელ შვინდიანის კოოპერატივის გამგეს. წერილში ეწერა: ერთი თვის განმავლობაში ასი თუმნის ეკონომია გასწია, რისთვისაც დიდი მადლობის და დაჯილდოების ღირსიაო.

ეს ამბავი ელვის სისწრაფით მოედო ქალაქს და სოფელს. კოოპერატივების გამგეები ხომ შურით აღივსენ.

ცეკავშირმა დიდი მსჯელობის შემდეგ გადასწყვიტა ადგილობრივ გაეგზავნა რევიზია, შეემოწმებინა ეს ცნობა და თუ მართალი აღმოჩნდებოდა, შვინდიანის კოოპერატივის გამგე დაეწინაურებინა და თბილისში გადმოეყვანა უკეთეს ადგილზე.

— როგორ მოახერხეთ, ამხ. თედო, ასი თუმნის ეკონომიის გაწევა ერთ თვეში? შეეკითხა სარევიზიო კომისიის თავმჯდომარე, როცა საქმეს შეუდგა.

— როგორ მოვახერხე და ჭკუით. თქვენ თვითონ კარგად მოგეხსენებათ, რომ საქმის გაკეთებას ჭკუა უნდა, თორემ ისე აჯაფსანდალი გამოვა.— უპასუხა თავმოწონებულმა თედომ და ღიმილით გადახედა.

— სხვა კოოპერატივები სულსა ღაფავენ და შენ ისეთი რა გააკეთე, რომ ასი თუმნის ეკონომია გასწიე?

— ამას რა დიდი ცოდნა უნდა, — დაიწყო თედომ, რომელსაც სარევიზიო კომისიის წევრები გაკვირვებული შეჰყურებდენ. —საჭიროა მხოლოდ ხარჯები არ გასწიო, მორჩა და გათავდა!

— მაგალითად?..

— მაგალითად, ქალაქში ხარ წასასვლელი საქონლის სასყიდლათ, ცხენის ქირისათვის კი საჭიროა ხუთი მანეთი. ადექი, ფეხით წადი და ეს ხუთი მანეთი უკან დარჩება. აი, ნახეთ ჩემი დავთარი: ერთ მხარეს მიწერია რა ხარჯები უნდა გამეწია, ხოლო მეორე მხარეს მიწერია ნამდვილად რა ხარჯი გავწიე და რამდენი ეკონომია დარჩა. აი, უყურეთ:

— ქალაქში საქონლის გასასყიდლათ რომ ავტომობილით წავსულიყავ, უნდა დამეხარჯა ოცდახუთი მანეთი, მაგრამ რა კი ცხენით წავედი— დავხარჯე ხუთი მანეთი და ამნაირად ოცი მანეთის ეკონომია გავწიე.

— ყოჩაღ, ყოჩაღ!

— მოითმინეთ, ჯერ სად არის, ქვევით უყურეთ: მეორეთ კიდევ რომ წავსულიყავ ქალაქში, უნდა დამეხარჯა ოცდახუთი მანეთი ავტომობილის ქირა. მაგრამ არ წაველ, რადგან საქმე არაფერი მქონდა და ეს ფულიც უკან დარჩა. ახალი აბრა არ გავაკეთებინე —ესაც შენი ოცი მანეთის ეკონომია.. ქალაქში რომ ვიყავ, უვარგისი საქონელი მაძლიეს, მაგრამ არ ვიყიდე, რომ მეყიდა, ოც თუმანს მაინც ვიზარალებდი. მაშასადამე, ესაც შენი ოცი თუმანი ეკონომია... ძმა-ბიჭები გადამეკიდენ დაგვპატიჟეო, მაგრამ არ დავპატიჟე და ერთი ხუთი თუმანიც ამნაირად გადავარჩინე, საშეფო სოფელს ყოველთვიურად ათი მანეთის ჟურნალ გაზეთებს და წიგნებს ვუწერდი, ეხლა შევუწყვიტე და აქედანაც ყოველთვიურად ათი მანეთი ეკონომია გაეაკეთე.

— ეს ეკონომია კარგია რომ გაგიწევია, მაგრამ რა უყავი, დახლში არაფერი გაქვს და ყაფაზები კიდევ გამოცარიელებულია?

— მაგაზე, სწორე გითხრათ, მეც ბევრი ვიფიქრე, მაგრამ ვერაფერი გავიგე. ალბად, რაღაც „სეკრეტია"...

თავფქვილაძე.

უფრო სწორი გზით

— ვისი საშუალებით მოეწყვე სამსახურში—ბირჟისა თუ კავშირის?

— არა, ბიძაშვილის...

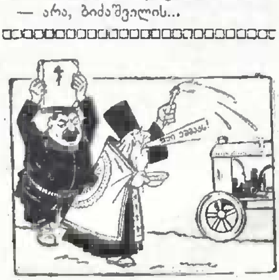

თავს იტყუებს

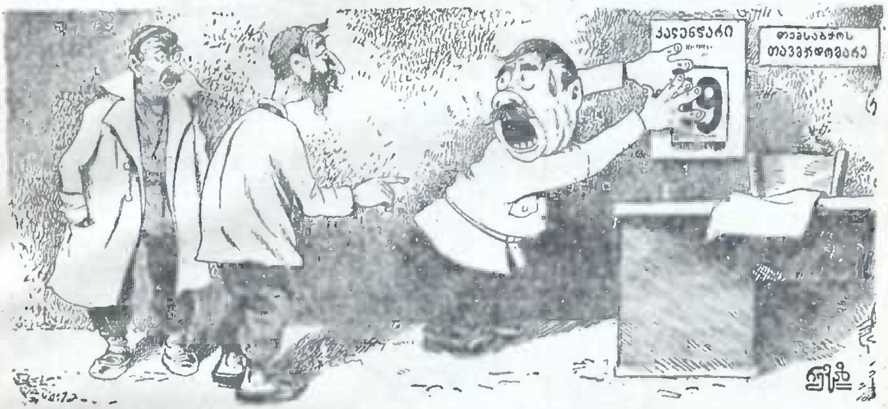

— ამხანაგო თავმჯდომარე, ეხლა უკვე თვის ბოლოა და შენი კალენდარი 19 რიცხვზე რათ გაყინულა?

— არ ჩამოხიოთ... ვიდრე საქმე ვერ შევასრულე და თუ მისაყვედურეს, ვიტყვი, კალენდარმა მომატყუა!

„საქმე მოგვარებულია“

—„ვინაიდან ზესტაფონს არ ეღირსა განათება მიუხედავად იმისა, რომ ელსადგური მეოთხეთ დაიდგა, ადგილობრივმა აღმასკომმა ხანგრძლივი თათბირის შემდეგ გადასწყვიტა შეიძინოს საკუთარი მთვარე“.

რადიო-კორესპონდენტი № 10

ზესტაფონის აღმასკომში არაჩვეულებრივი მოძრაობაა. შიგნით რომ ხალხი არ სტევია, გარედ ქუჩაში იმდენია თავმოყრილი, რომ ნემსის ჩასაგდები ადგილი არსადაა.

— რა ამბავია? — კითხულობს რომელიღაც დაფრთხალი მოქალაქე.

— რა ამბავია და, სამკვდრო - სასიცოცხლო საკითხი წყდება... არ გესმის რა თავმოძულებით გაჰყვირის მომხსენებელი?!

აღმასკომის დარბაზიდან მკაფიოდ მოისმის მომხსენებელის სიტყვები:

— ამხანაგებო! დღევანდელი შეკრების მიზანია გამოვნახოთ ზომები ქალაქის განათების საკითხის მოსაგვარებლად. ოთხჯერ დავდგით ელსადგური და ოთხივეჯერ პირში ჩალაგამოვლებული დავრჩით. რაც უფრო ვცდილობთ ელსადგურის გაუმჯობესებას, მით უფრო იფშუტება სინათლე...

მომხსენებელმა რამოდენიმე საათი ილაპარაკა იმის შესახებ, თუ რა მნიშვნელობა აქვს საერთოდ განათებას და კერძოთ ზესტაფონში, სადაც დაღამების შემდეგ სახიფათოც ხდება სიარული სამიკიტნოდან ამომძვრალ „მხიარულ და შარის ხასიათზე“ მყოფ ძმა-ბიჭების სიმრავლის გამო.

მომხსენებელი ისეთი გულისმომკვლელ სიტყვებით ახასიათებდა განათების უმწეო მდგომარეობას, რომ მაყურებელთა უმრავლესობა თვალთაგან ცრემლების მდინარეებს ღვრიდა. რომ უბედურება არ მომხდარიყო და ხალხი ამ აზვირთებულ ცრემლის მდინარეში არ დამხრჩვალიყო, კრების თავმჯდომარემ წინადადებით მიმართა დამსწრეთ საქმიანი წინადადებები შემოეტანათ.

— გავაკეთოთ სადგური მეხუთეთ! — გაისმა ხმა.

— ეგ არ გვიშველის! — მიაძახა ყველამ — მეხუთეც მალე დაიფშუტება!..

მრავალი წინადადება იქნა შემოტანილი, მაგრამ ყველა უარყვეს. თითქმის იმედი ჰქონდა ხალხს დაკარგული, როცა ვიღაც მადლიანმა კაცმა შემოიტანა შემდეგი წინადადება: — „დაევალოს ზესტაფონის აღმასკომს შეიძინოს საკუთარი მთვარე, რომელიც ყოველ ღამით გაანათებს ქალაქს. მთვარის შეძენა დიდ ეკონომიას მოგვცემს და ამას გარდა აგვაშორებს „კონტაქტების“ საშიშროებას, რომელიც თან სდევს მანტიორ მ. კიკნაძის მიერ შესრულებულ გაყვანილობას“.

წინადადება ერთხმად და სიხარულით იქნა მიღებული. განათების საქმე ზესტაფონში მოგვარებულად შეიძლება ჩაითვალოს. ეხლახან ერთი პატარა საქმე დარჩა გასაკეთებელი: საჭიროა მხოლოდ მთვარის შეძენა.

— „ღმერთი რავა გაწყრება, რომ ამ პატარა მიზეზმა დააბრკოლოს საქმის მოგვარება!“ — დაიმედებული არიან ზესტაფონის მოქალაქენი.

ლოდი.

გამოცანა

— პირველად პეტრემ გაფლანგა ორასი თუმანი, მეორეთ— ასი თუმანი, მესამეთ— სამასი თუმანი. რა მოჰყვება ამ მესამე გაფლანგვას?

— დახვრეტა.

— არა.

— მაშ ათი წლიწადი ციხე მაინც არ ასცდება!

— არა, არც ციხე.

— მაშ რა მოჰყვება?

— მეოთხე გაფლანგვა.

20 დღეა

უკვალოდ დაიკარგა აგრო-ტეხნიკი მ. ჭანუყვაძე, რომელსაც მუშაობა უნდა ჩაეტარებია „წითელ ოქტომბრის“ კოლექტივში. ნიშნები შემდეგია: არც დაბალი— არც მაღალი, ფეხზე ჩექმა, ტანზე ნაბადი.

ნიგვზიანის თემი.

საქმე გააკეთეს

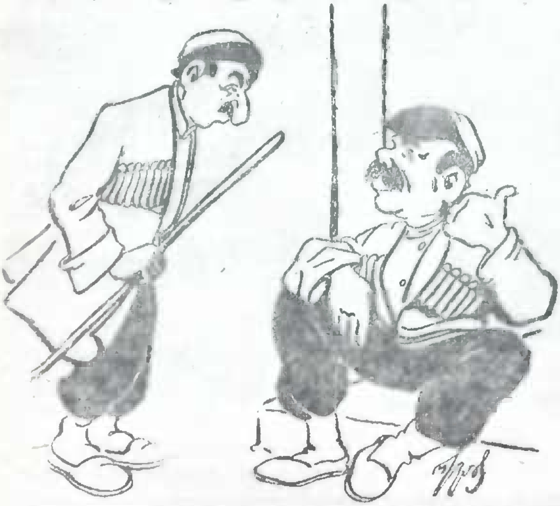

— ჩვენი სოფლის მუშაკები ძალიან ემზადებიან თესვის ჩისატარებლად!
— რაღაც არა სჩანს!
— როგორ თუ არა სჩანს? ინსტრუქციები ისე გაიზეპირეს, როგორც დიაკვანმა სახარება!

შაქარას თავგადასავალი

—პა-პა-პა შენი ჭირიმე, რამოდენა სახლები, რამოდენა მაღაზიები, რამოდენა ელექტრონები ყოფილა ამ ქალაქშია,— უნებლიეთ წამოიძახა შაქარამ, როცა სადგურიდან გლეხის სახლისკენ მიმავალ აელვარებულ ქუჩებს ჩაუარა.

მეორე დღეს შაქარა ცნობის მოყვარეობით ათვალიერებდა ქალაქის თვითეულ კუნჭულსა და კუთხეს, ველოზე უმეტესად კი მას ფუნიკულიორის აყირავებულ აღმართზე მიმავალი ვაგონები აცვიფრებდენ.

— რის არ მოიგონებენ, შენი ჭირიმე! ხმა-მაღლა თავისთვის იძახდა შაქარა.

მისი სმენა უეცრად რაღაც ღრიანცელმა მიიზიდა. მიტრიალდა ქუჩაში და ერთი ალიაქოთი, მუშტი-კრივი დაინახა.

ბიჭოს! ეს ხომ კულაკების ხროვაა, ორი-სამი ღარიბი გლეხი გაუნაპირებიათ და ჯოხებით უშენენ თავპირში.

შაქარა აირია. ტანში ჟრუანტელმა დაურბინა. როგორ, აქ შუა-ქალაქში, მზისით-დღისითაც არ იშლიან ეს მოსისხლეები თავისას?

შაქარამ სცადა მოემარჯვა შინდის კომბალი და ერთი თვალის დახამხამებაში გადაერია ღარიბი გლეხების მისაშველებლად.

— დაჭკარით, არ გაუშვათ ბიჭებო ეს სისხლისმსმელები. იძახოდა შაქარა და რაც ძალა და ღონე ჰქონდა ხან ერთ კულაკს, ხან მეორეს ურტყამდა ხელმარჯვე კომბალს.

მოჩხუბრებს თავზარი დაეცათ. ერთიამული ხნვანაირად შეიცვალა. გაისმა მილიციელის სტვენა. მოცვივდენ მეეზოვეები. აქეთ გაჩნდა რამდენიმე წვერულვაშ გაპარსული ხალხი...

— დაამპატიმრეთ, არ გაუშვათ! ეილოც თავსისხლიანმა დაიძახა.

— რათაო, რისთვისაო!! ცემაა და ცემა იყოს შვილოსა! მიაძახა შაქარამ.

ბოლოს სულ სხვა გამოირკვა. თურმე ქუჩაში რაღაც კინო-სურათს იღებდენ სოფლის დღევანდელი ცხოვრებიდან და გრაზმოროულ შაქარას თავის და უნებურად შემოელახა რამდენიმე მსახიობი.

თავგატეხილს თავი შეუხვიეს. შაქარა კი გაანთავისუფლეს. მართალია აუხსნეს რაში იყო საქმე, მაგრამ მას მაინც არ სჯეროდა— და მკერდზე ხელისცემით გაიძახოდა:

— ჰაი, ერთი მილიცია არ ჩარეულიყო, მაშინ გაჩვენებდით მაგათ სეირსა... მაგრამ ხელიდან გამისხლტენ... არაუშავს, კიდევ სადმე მოვახელთებ!

ჭინჭარი.

ბორანთან

ღამეა. ადიდებულ მდინარეს ურმიანი გლეხები მიადგენ. მთვარის შუქზე მდინარის მეორე მხრიდან მოსჩანს ბორანი და კარავი, რომლის წინ ცეცხლი ანთია. ცეცხლის პირას მებორნე ზის.

— მებორნევ! აუ, მებორნევ! ბორანი გამოიყვანე! — უყვირიან მეორე მხრიდან ურმიანი გლეხები.

პასუხს არავინ იძლევა.

— დაყრუვდი, თუ რა დაგემართა? ჰეი, ბორანი გამოიყვანე!

— ვინ ხართ?

— გლეხები ვართ.. შინ ვბრუნდებით.. მალე ბორანი!

— რათ გინდათ ბორანი?

— ხომ არ გასულელდი? როგორ თუ რათ გვინდა?

— რაო, მლანძღავთ?! თუ ეგრეა მეც მაგიერ პატივს გცემთ!

— კაცო, ვინ გლანძღავს.. პირიქით, შენს ქებაში ვართ.. შენისთანა კარგი მებორნე ჯერ ჩვენს კუთხეში არ ყოფილა.. შენ გენაცვალოს ჩვენი თავი!

— აი ეგრე! ეგ სიტყვა მომწონს!— გაიცინა მებორნემ.

გლეხები გამხიარულდენ. ელიან, საცაა ადგება და ბორანს გამოიყვანსო. ელიან, მაგრამ დრო გადის და ბორანი კი არ იძვრის. არც მებორნე აპირებს ადგომას. უზის არხეინად ცეცხლს და ყალიონს შეექცევა. მოთმინება დაკარგულმა გლეხებმა ისევ მიაძახეს:

— ბორანი! ბორანი გამოიყვანე!

— რა გაყვირებთ?

— ბორანი გამოიყვანე, გესმის თუ არა?! თორემ გიჩივლებთ..

— წადით, იჩივლეთ...

— აი წაგიღოს ეშმაკებმა! მალე მალე ბორანი, თორემ..

კიდევ დიდხანს უცადეს. საშველი აღარ იქნა. ყვირილისგან დაქანცულმა გლეხებმა გადასწყვიტეს დაიძინონ მაინც. ჩალაგდენ ურმებზე და გაეხვიენ ნაბდებში.

გათენდა.. პირველად გამოღვიძებულმა გლეხმა ისევ მორთო ღრიალი:

— ბორანი! ეშმაკებმა წაიღოს შენი თავი! მალე ბორანი!

გამოიღვიძეს დანარჩენებმაც, მორთეს ყვირილი. უეცრად დაინახეს, რომ მებორნე ნაბადში ეხვევა და დაძინებას აპირებს. განცვიფრებულმა გლეხებმა ისევ დაიწყეს ყვირილი.

— რა გაღრიალებთ!— შეუტია მებორნემ. — გეყოფათ, დაწყნარდით.. ბორანს ვერ გამოვიყვან, ჯაჭვი გაწყდა. შუადღისას მომიტანენ და მერმე გამოგიყვანთ..

— მაშ აქამდე რათ არ გვითხარი? რათ გვაღრიალე ამდენი?

— მე რა მენაღვლება! ჩემთვის უკეთესიც იყო.. ღამე მარტო ვიყავი, ვერ დავიძინებდი — მგლებს მეშინოდა.. თქვენთან ლაპარაკში კი ვერთობოდი! —ეს სთქვა მებორნემ, ნაბადში თავი ჩარგო და მიიძინა.

ა. ზ.

სასწაულმოქმედი

მიყრუებულ სოფელ მადლიანის ქორიკანა დედაკაცებს თავი მოეყარათ ყოფილ ეკლესიის გალავანში და ენებს იფხანდენ. ყველაზე განთქმული ქორიკანა ქეთევანა, რომელსაც გლეხობამ „ცოცხალი გაზეთი“ უწოდა ზედმეტ სახელად, ყველაზე მეტ გულმოდგინეობას იჩენდა „ახალ-ახალი ამბების“ გამოცხობაში.

— მიწურვარი [illegible]. ქრისტიანებო—ამბობდა იგი,—სასწაულმომქმედი გამოცხადებულა ჩვენს სოფელში. თურმე უფლისაგან ისეთი ძალა აქვს მინიჭებული, რომ [illegible] ხვრებს, მგლებს და [illegible] ძროხებს, სხვადასხვა ჯურის [illegible] იარაღებით ამცევს. ეხლა „ეპო“-ს ეზოშია და გლეხებს ელაპარაკება.

ენაქარტალა დედაკაცების ხროვა ამ ამბის გაგებაზე კიჟინით და ყაყანით „ეპო“-ს ეზოსაკენ გაექანა. გლეხებს [illegible], ჰუვრგის რკინეულებით და [illegible] დატვირთულები „ეპო“-საკენ მიეშურებოდნენ. განცვიფრებული, ყოფილი განთქმული [illegible] და სოფლის მყვლეფელი [illegible] ყლაპიაშვილი [illegible] გლეხებს და ჩასჩიჩინებდა თავის დამქაშებს:

— [illegible] არიან ჩვენი გლეხები. მე და ჩემმა ღმერთმა: ქალაქიდან ჩამოსული ვიღაცა ვიგინდარა სასწაულმომქმედად მიაჩნიათ და ჩვენი პატივცემული [illegible] და [illegible] გაატყდებს. „ეპო“-ს ეზოში ამ დროს გახურებული მუშაობა სწარმოებდა. ქალაქიდან ჩამოსული ამხანაგი და სოფლის ორი კომკავშირელი [illegible] გლეხებისაგან [illegible] მიღებას.

— [illegible] რატომ ჩვენს [illegible] ყლაპიაშვილს არ მიიღებთ?—[illegible].

— [illegible] ტრაქტორი არ [illegible] გადასაკეთებელი [illegible]. სოფლის [illegible] გლეხი [illegible] და [illegible] ქალაქელ ამხანაგს ძველი [illegible] შეიყვანა.

— აი [illegible]—ეს [illegible] და შარვალი [illegible]. წითელი ჯარი რომ შემოვიდა ჩვენს სოფელში, [illegible] და [illegible]. ეს შარვალი მის [illegible] და გავაცვეთე—ეხლა მე აღარ მჭირდება—ტრაქტორისათვის კი [illegible].

— [illegible] სასწაულების [illegible] ქორიკანა ქეთევანა.—წყალი ღვინოთ აქცია. [illegible] კაცი გაამრთელა. [illegible] ტრაქტორის [illegible] ამ კაცმა [illegible] სასწაული: [illegible] და გლეხებს [illegible]!

— თქვენი ქრისტე [illegible], რადგან მეცნიერებას და ტექნიკას [illegible] ჩვენს [illegible] და [illegible] ამბით [illegible] ქალაქში.

არ გასულა დიდი ხანი და სოფელს მოევლინა ქალაქიდან ტრაქტორი. როგორც გინდა [illegible] ტრაქტორი გაკეთდა?! [illegible] გლეხებს—რასაკვირველია გაკეთდა! ამ არავითარი სასწაული არ მომხდარა. [illegible] ამ [illegible] კი ბევრი საქმის გაკეთება შეიძლება. [illegible] შუშა [illegible] მიდის, როგორც [illegible] ახალი კალოში! [illegible] ქოთნები და სხვა. [illegible] ნაგავში ჩვენ გვიგზავნიან ტრაქტორებს.

ჭონკა.

ზოგიერთს კოჭებში ეტყობა

— ა? როგორ ატყობთ, ამხანაგებო? ეს აგრონომიც გაიქცევა?
— ისე წკიპათ დადის, რომ ეტყობა დიდი დღე არა აქვს მის ყოფნას ჩვენს სოფელში... გალსტუკი მაინც მოუშვასცოტათი, თორემ გაიყრონება კაცი!

ჩვენი გმირი

სოფელ წითელ ხევაში
—ახალდაბის თემში—
ცხოვრობს მინახიანი
ჩვენი საბჭოს წევრია.
კომკავშირშიც ბრძანდება
ნიკო დიდი კაცია...
მას ფეხებზე ჰკიდია
კოლექტივიზაცია.
კოლექტივში შევიდა,
შეიყვანა ხარია—
ძალით ფეხი მოატეხა,
გაატხადა:—ძვირია!
ლური დაიკლა, შექამა
თან დახსხა დელაოი
—კოლექტივს არ გავატან,
რადგან მე მიყვარს ყველაო!
გლეხების ცხრა თუმანი
წყლისთვის მოგროვილია
მიითვისა, გაფლანგა,
სოქვა:—ეს ჩემი წილია!
თემსაბჭომა ყველა ეს
კარგად იცის ძალიან,
მაგრამ პასუხს არა სთხოვს,
ალბად არა სცალია!..

მებრძოლი

კითხვა-პასუხი

ჩათახში—ქალ. ჯანელიძეს

კითხვა—ხე-ტყის დამზადებაზე მომუშავეთ ხელფასს დაგვიანებით ვაძლევ, სპეცტანსაცმელს სრულიად არ ვაძლევ, შრომის ინსპექტორის მოწერილობანი აბუჩად ავიგდე, შრომის სასამართლო სამსახურად არ მყოფნის. გთხოვთ მაცნობოთ, რა ჯილდოს ღირსი ვარ?

პასუხი—ერთი მაგარი პანღურის. ჯერ-ჯერობით ამით დაკმაყოფილდით. გოდოეს ვითხოვთ ამ მცირე ჯილდოსთვის.

ჩათახელი.

მიზეზი

— კოლო, რატომ ჩვენს კლუბში აღარ დადიხარ?
— არა, ძმაო, დასამტვრევი ყბები არა მაქვს.
— როგორ, იქ ვინ გამტვრევს ყბებს?
— მოქანარებას რომ დავიწყებ, ვერ გადავრჩები.

უდარდელი

(კიცხი)

საკრედიტოში შეველი
ის არის ჩემი მშველელი.
ბერხი მოვძებნე გლეხების
ნაშრომის გამომწოვლელი.
ფულსა ვსესხულობ ადვილად.
ვასესხებ უფრო ძვირათა.
ღარიბი გლეხი ამ ხერხით
გამიყვლეფია ხშირათა.
გამგეობა მყავს მფარველი
სხვა არ მიქვია ჩირათა.
ეჰამ სანამ ხელს მიმართავენ,
(თუ არ გადმექცა პირათა).
მიყვარს უშრომლად ცხოვრება.
ფულის ტრიალი ფიცხელი.
„შოლტო“, ამ შაირს გიგზავნის
შენი შოლტკარი კიცხელი.

ახალი „დაგადეგილდა“

გამგემ შვა მთავარი ბუღალტერი, მთავარმა ბუღალტერმა შვა საქმეთა მმართველი. საქმეთა მმართველმა შვა საქმის მწარმოებელი, საქმის მწარმოებელმა შვა მოლარე, მოლარემ შვა მოანგარიშე, მოანგარიშემ შვა მემანქანე. მემანქანემ შვა გამგის პირადი მდივანი ქალი. პირადმა მდივანმა გამგის „სულის“ შთაბერვით შვა [illegible] რომელსაც სახელად უწოდა „პროტექცია“.

უკან სისხლი და ჟლეტა.
ცეცხლი, დაწვა, წამება,
მშრომელ ხალხის დაცინვა,
გინება და ძაგება.

ხალხის „სულით" ვაჭრობა,
მრუშვა, ქრთამის აღება..,
ნეტავ შავი ჯალათი
ვისღა ექომაგება?

შოლტი

№ 19

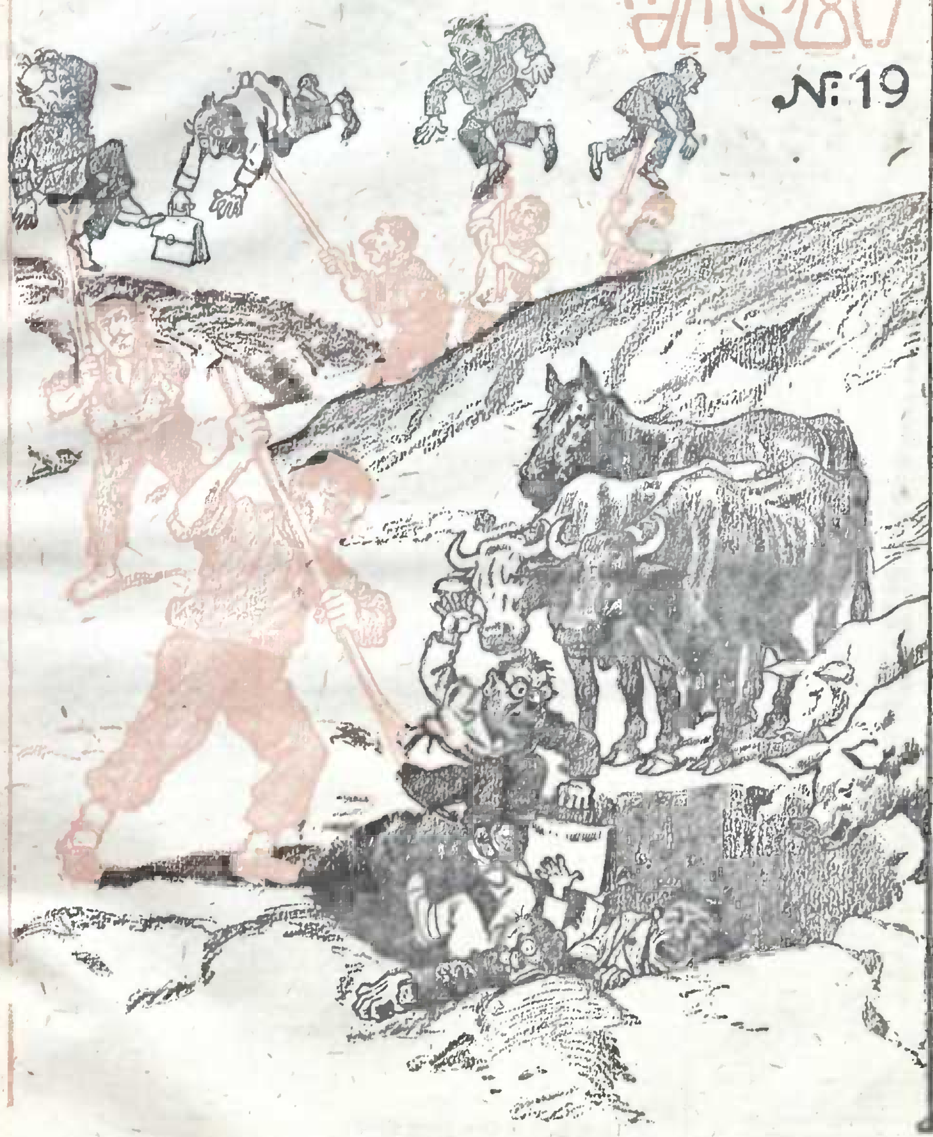

მოვცხოთ ბიუროკრატებს,
ვინც ბრმა და შტერია.

ვინც სილოსის მშენებლობის
და საქონლის მტერია.

ვისაც თავში მოშლილი აქვს
ტვინის ბუღალტერია!

გისმენთ

ატკუდა კაცო, რა გინდა? ხმა ამოიღე. რას უფრთხილდები მა ყელი ძაფებს... ჰო, ასე. შე ოჯახაშენებულო. აი ეხლა მესმის!...

ქვედა სიმონეთიდან ხარ? ჰო, ჰო! რაო. ვინ დაგინიშნეს ნოქარად? არტემ კლდიაშვილს რავა ვერ ვიცნობ კაცო, ...ას წინეთ ხამი მეტრი შევიოტი და ოთხი კი.. .. შა..რი გამომიგზავნა, ღმერთმა აშენა მაგისი ოჯახი! რაო? ფართალს თავის ძმა-ბიჭებს ატანს ღამ-ღამობით! ტყუი ძამია, არ დაგიჯერებ. მაი ამბავი მე ჩემი თვალით ღლისით ვნახე... რაო? ამეიღე კაცო, ეგ ჩასაწყვეტი ხმა, ძვალი ხომ არ გაგეჩარა მა ყრონტში... ჰო, მასთე!.. რაო? ვაჭარ დოლიძეს ასესხა კოოპერატივის ფული, რომლითაც შემდეგ ღორებს ყიდეს, დაკლეს და ხორცი გაყიდეს? არა ძამია, არც ეგაა მართალი. ის ღორები დოლიძისამ კი არ დახოცა, ცოცხლად გაყიდა... როდესაც არტემას მონაგებ ფულს უყოფდა, მე თვითონ იქ ვიყავი...

რაო? არტემ კლდიაშვილმა ხისოკვდილით დახჭრა კომკავშირელი კ. კლდიაშვილი და პროკურორმა ხმა არ ამოიღო? მერედა შე ოჯახაშენებულო, პროკურორს თუ არ მოხვედრია—ხმა რატომ უნდა ამოეღო? აი ქვედა სიმონეთში სულ ახეთი კლდიაშნი ხალხი რომ ხარო, კოოპერატივში ოთხი ხროლას მიტომ მართავს ნოქარი არტემა, თვარა მართლა სულელი კი არაა. ..ყველა დაწვას მაგდენი ტყვია-წამალი!

ტელეფონ.. ხმა ამეიღე კაცო, არ ისმის არაფერი! ტელეფონ... ვინ ლაპარაკობდა, არ გესმის?!. ტელეფონ... შე ხმა ჩასაწყვეტო!. წასულა.. ვაი შენი მომგონის ოჯახი აშენა ახოე, როგორც ახლა არტემ კლდიაშვილის ოჯახი აშენდება!

შინშარი.

„კაკო ყაჩაღი“

(ბაკურიანი)

ბაკურიანის სტუმოს
ძალიან აშვენებს ილით ვინა?!..
დოლიძე, რომლისთვისაც
ციხეშია შმაო ბინა.

—:—

ამას წინედ დათვრა გმირი
და დაუხვდა გზაზე ეტლსა.
„ძირს ჩამოდით“,—შემოსძახა,
„თორემ აგიტირებთ ღმერთსა“!

—:—

რა დოლიძემ—აბრამაშვილს
გაუყარა თვალი თვალში,
იცნო ჩვენი თავმჯდომარე
ლევარდა სისხლი თავში.

—:—

და ფარფატით გზას გაუდგა,
მიაშურა ბაკურიანს.
უდავოა რომ სტუმოს—
მოაყენებს იგი ზიანს.

-ი.

„თავის მართლება“

საგშოს მთვრალი თავმჯდომარე—
ეხლაც ხომ ველარ დამაბრალებენ მემარჯვენეობას, ხედავ ღარიბ გლეხებზე ვიყრდნობი?!

კულაკების „მფარველი ანგელოზი“

სოფელ ხელთუბანშიც შეუდგნენ პურის დამზადებას. დასამზადებელ პურის დიდი რაოდენობა კულაკებს უნდა გადაეხადათ, მაგრამ მათ „მფარველ ანგელოზებად“ გამოუჩნდნენ თავისივე ნაცნობ-მეგობრები და ნათესავები—სოფლის ზოგიერთი „მესვეურები“.

ამ მესვეურებმა ბევრი იფიქრეს, რომ რაიმე საშუალება გამოეძებნათ და კულაკები გაენთავისუფლებინათ სახელმწიფოსათვის პურის ჩაბარებისაგან.

— მაგრამ მათ მაგივრად სხვა ვინ გადიხდიდა?—აი, თავსამტვრევი კითხვა, რომელიც მათ მოსვენებას არ აძლევდა.

დიდი ფიქრისა და მსჯელობის შემდეგ გადასწყვიტეს კულაკები ღარიბების სიაში მოექციათ, ხოლო ზოგიერთი ღარიბი და საშუალო გლეხები კულაკებად მოენათლად.

ასეც მოიქცნენ: მალე კულაკების სიაში თავი ამოჰყო საშუალო გლეხმა გიგა ანესაშვილმა, ერთმა ღარიბ-ლატაკმა ქურივმა დედაკაცმა და სხვებმა. უკიდეული მათგანი დაბეგრეს ინდივიდუალურად და 300-400 ფუთობით პური შეაწერეს.

განასაჩივრეს რაიონში, მაგრამ ამაოდ. ერთ ღამეს მათ თავს დაესხა ალმასკომის თავმჯდომარე შეიარაღებული მილიციით და გადასახადში აუწერა ხუთი სული საქონელი.

რაკი ეს ამბავი „შოლტში“ მოვათავსეთ, მკითხველებს ხუმრობა ეგონებათ, არ დაიჯერებენ, სანამ დამნაშავენი „ვირის აბანოში“ არ ამოჰყოფენ თავს.

მეჭიხე.

ყურმოკრული

— ხაით მიეჩქარები მიხა?

— მინდა ის მკითხავი მართა მოვიყვანო, თორემ ჩემი ცოლი რაღაც იტკივებს და ფეხები არ გაფშიკოს!

— არა გრცხვენია? კიდევ მკითხავ-ექიმბაშებს უძახი?! ექიმს ან ფერშალს ვერ მიმართე?

—რა ვქნა, ძმაო, აქ, ჩოლაურში წინად კი იყვნენ ისინი, მაგრამ ეხლა ლაშხეთში არიან, ცენტრში, აქ აღარ კადრულობენ და... ეს ადგილობრივი ხელისუფლებაც რომ ყურს არ იბერტყს?!

ია.

საიდუმლოდ

ს. გოდგისხევის ალმასკომის თავმჯდომარეს

სალამი და გამარჯვება ჩემს მასა და პირის ზიარებს მიშკა წიპლუგინს. კაცო, ეს ერთი კვირაა გავიგე შენი ბედნიერება,—თურმე სოფლის ბატონად გამხდარხარ. აქ ამ დასაქცევ ქალაქში ღვინოს ძლივს ვშოულობთ, შენ კი თურმე კახური ღვინის მორევში სცურავ ყოველდღე და დანივრულ ..რიებს შეექცევი...

კაცო, ეგ კი არა თურმე ამ რამდენიმე ღლის წინ სრულიად უდანაშაულო გლეხი დაგიპატიმრებია გომურში და ბოლოს ერთი კარგა ..რაცაც დაგისილოხებია ..ეხე იგი დაგიმუავებია). ძალიან კარგა მოქცეულხარ. ჰო და რა! თავმჯდომარე კაცი ხარ, ყველა შენი შიშით უნდა კანკალებდეს!

ის კი არ მომეწონა, გათენებისას რომ მონანიება დაგიწყია და დაგიწერინებია ხელწერილი, ვითომ შენ მისთვის ხელიც არ გეხლოს... რაკი ურტყი რაღას ეფერები... რისი გეშინია?! თუ გიჩივლა ..ადმე—ახლა მათრახი მიაყოლე, რომ ენა მუცელში ჩაუვარდეს!.. ..ამ... ამის შემდეგ ხალხში უფრო ..ტი პატივი გექნება...

მართლა კაცო! ამბობენ ალმასკ..ის ..ხიდან შვიდას მანეთიანი ..კხენი გოყიდია, რომელიც ღვინოაკრეფლობისას თურმე გზაში ..ამოგექცა და კინალამ მოგკლა... ..რა, ეგ ცხენი—უსათუოდ შენი მტრების აგენტი იქნება და განგებ ..გიწყო ეგ „შტუკა“... შე კი ..აცო რევოლვერს ესროლდი და როგორ დააცდინი.. მე რომ ვყოფილიყავ უსათუოდ მოვკლავდი... ..ღევ სხვა ცხენი ველარ გაგიბედავდა ღალატს...

ახა... ჩემო მიშა... ეგ ცხენი მოუკლავი არ გაუშვა... რა გენაღვლება, შენი ფული ხომ არ მიგიცია?!

ელდა.

მტახეგელი

..ქარი მოფრინდა შორიდან
..ერწოს მოახტა ფარულად.
„გაამხილა“ ფულები
..ტყიდან, რომ გამოპარულა.

—:—

ეს საბჭოს თავმჯდომარეა
..ელაშვილია—გუშანი,
რომელმაც შვიდ თვეს „გაქაფა“
..ამას სამოცი თუმანი.

—:—

„გაქაფა“, მაგრამ ვინ ეძებს
ეხლა ის დიდი კაცია,
..ვგონებ ტფილისში მოეწყო
კავერკოტები-აცვია.

—:—

..ამიტომ შოლტო მოგმართავ
გაამათრახო ყველანი,
ვინც სოფელს შემოეჩვევა
გამფლანგველი თუ ვერანი.

ხევსურიშვილი.

ესაც „ამზადებს“

კოოპერატორი—ორი დღის განმავლობაში, ულაპარაკოდ ათი ათასი საზამთრო უნდა ჩამაბაროთ!

გლეხები.—ეგ შეუძლებელია, ჯერ არ დამწიფებულა ამხანაგო!

კოოპერატორი.—მე არაფერი ვიცი, ორ დღეში უნდა მომიტანოთ ათი ათასი საზამთრო, დამზადების გეგმა ასი პროცენტით უნდა შევასრულო!

ს. ძევრში

— მარტო რათა მუშაობ. ძმობილო? აქ ხომ არის სასოფლო-სამეურნეო არტელი და რად არ შეხველ?

— ღარიბი გლეხი ვარ, შენი ჭირიმე. და იმიტომა!

— მერე და ეს არტელებიც სწორედ ღარიბ, საშუალო გლეხთა და მოჯამაგირეებისათვის არაა?!

— დიახ, ეგრე ამბობენ... სხვა სოფლებში ძნგრე ყოფილა თურმე, მაგრამ აქ კი...

— რა?

— რა და, თავები უთავოები ჰყავს... მუშისუფლების და პარტიის მიზნები მათთვის უცხო ხილია, როგორც უნდათ, ისე იქცევიან... აბა ბიჭი ხარ და გაუბედე რამე! მათი დაუდევრობით ეხლა 86 წევრი-ღაა კოლექტივში წინად კი 117 იყო. სრული უწესრიგობაა, კოლექტივში აუარებელი საქმე აქვთ და წევრები კი აქეთ-იქით ვარბიან დაუკითხავად არც შრომის დისციპლინა, არც მოსავლის განაწილებაზე რიგიანი ზრუნვა; ჩვენებიანთ დ. სოლოლაშვილი და ეს ჩემი მეზობელი ბ. ფალიჭაძე ავადმყოფობის გამო განაწილებას ვერ დაესწრნენ—კი არაფერი არგუნეს.

— მერე და სადაა პარტუჯრედი. ან რაიკოლმეურნკავშირი?

—აბა რა ვიცი, ალბად იქნებიან სადმე... მე კი ჯარი მითხრეს კოლექტივში, ღარიბი ხარო და.

გამვლელი.

სურათი თერჯოლაში

მზიანი შუადღეა. პავლე ნემსაძეს ღვინო გადაუკრავს და ქუჩაში მიიმღერის:

— ვენაცვალე პავლესაო,—დაისხამს და დალევსაო...

პავლე ეტყობა რაღაც მოვალეობას ასრულებს, ხელში ხია უჭირავს... ფილაკას აგინებს.

— ვინ გამიბედავს უარის თქმას! რაო? ეხლავე მომიტანეთ ხიმინდი... ეხლავე მეთქი!

წინ ღარიბი გლეხი კალენიკე გოგიაშვილი ელობება და რაღაც ქაღალდს აწვდის.

— აი ამხანაგო პავლე, სარაიონო შტაბმა გამანთავისუფლეა ამ გამოსაღებისაგან.

— რის შტაბი, რის ფლავი... სიმინდი მეთქი!..—უტევს პავლე და ქაღალდს შუაზე ფხრეწავს...

გზა ბლიაძის დუქნისაკენ მიდის და პავლეც იქით მიემართება. დუქანში მიშა ლუხუტაშვილი ხვდება. პავლეს ბუზები კამეჩებად ეჩვენება და შეტევაზე გადადის.

— წაადი შენი.., ხომ ხედავ ამ ფიშტოს—შვიდი ტყვია ერთად გავარდება! რევოლვერმა რომ დაჰკრა მიშა ლუხუტაშვილი მხოლოდ მაშინ მიხვდა, რომ პავლე არ ხუმრობდა, მაშინვე მოჰკურცხლა.

პავლეს ეხლა სახალხო მამულის მუშა ამბროსი ბოჭორიშვილი შეხვდება, მან გამოშიშვლებული რევოლვერი ახლა მას მიაბჯინა.

— შესდექ?! იცი მე ვინა ვარ? დაიჩოქე ეხლავე!.. არ გესმის? დაიჩოქე-მეთქი! მო, მახე... აიღე ხიწა და ჭამე... აილე მეთქი თორემ დედას... შენ ხომ იცი მე პარტიის კაცი ვარ!.. შეჭამე... ახე, ჰო ახე.

ზარდაცემული მუშა მიწას შეექცევა, პავლე კი რევოლვერით ხელში, სიამოვნებით ხითხითებს, თან თავის საყვარელ სიმღერას მღერის:

— ვენაცვალე პავლესაო, დაასხამს და დალევსაო...

რაიკომო, ეს სიმღერა გესმის?

ისარი.

ჯადო

ახალსოფელში დიდი ხანია წვიმა არ მოსულა. გვალვამ დაღუპა მოსავალი. მოხუცი გლეხები ჩვეულებრივ მივიდნენ მკითხავთან მართა ქევხიშვილთან, რომ მას აეხსნა ასეთი გვალვის მიზეზი.

— გვალვისა და ქვეყნის დაღუპვის მიზეზი ის არის, რომ დაივიწყეთ ღმერთი და რჯული, პატივს აღარა სცემთ აღარც ღვდელსა და აღარც ბერსა. ზოგიერთები კი აჰყვნენ ახალგაზრდებსა და კოლექტივებში შეხვედილთ თავპირის მტვრევით.

— კი, მაგრამ გვალვას. მაინც რით შეიძლება ვუშველოთ,

— რა ვიცი, მე კი დავიღუპეთ ვთქვი!—ჩაილაპარაკა ერთმა მოხუცმა.

— შენც დაიღუპები და შეიძლება მთელი სოფელიც დაიღუპოს, სანამ ჯადოს ვიდიდან არ მოუშორებთ და არ მოვსპობთ.

— რომელ ჯადოს, სად არის ჯადო?—იკითხეს გაკვირვებით.

— რომელ ჯადოსა და რაღაც ეს ნაშდვილი ჯადოა. [illegible] ხელით გაკეთებული, [illegible] ხან და ვინდა [illegible] ზე დაკვლაპარაკება, გინდა [illegible] ზე.

ერთმა მოხუცმა შიშისგან პირჯვარი გადაიწერა. მეორე დღეს რაიონი დადუმდა ამბით [illegible] კითხველის [illegible] [illegible] ამზოთ.

წკიპურტი.

გაცვლა-გამოცვლა

კვერცხზე, ქათამზე, ინდაურებზე, ერბო-კარაქზე, გორგანქობით და ცალობით ვეიდი ხელის მომწერლებინა თვის მოსულს ფურნიშ-ის ზეთებს. ხელის მომწერნი ფოსტაში ტყუილად მოსვლით თავს ნუ შეიწუხებენ.

ყვარელის ფოსტის გამგე.

სრულიად თავისუფალი ქიშპობა

ქარელის რაიონში ჩარჩ-ვაჭრები იჩიშპიბიან პურის დამამზადებელ ორგანიზაციებს. მეტად იძენენ პურს და გაათმაცებულ ფასს იხდიან. ადგილობრივი ხელისუფლობა არავითარ ზომებს არ იღებს მათ წინააღმდეგ.

კორესპონდენციიდან.

ვინ შეჭამა

— მოდი ვნახოთ ფიჩხოვანში
არტელს ვინ ასწანცლა ფული,
ოცდა ხუთი თუმნით ნეტა
რომელს გაეხარა გული!

:

წევრებმა მას მიაბარეს,—
რომ გადაეხადა ვალი,
მაგრამ იყიდა ხარი და
მთელ თვეს დადიოდა მთვრალი!

:

ოჯახში არხეინად ზის
(კომუჯრედის მდივანია!)
სახელი? გვარი?—რად გინდა,
პეტრეა თუ ივანეა?!

—:—

სახელს ეხლა ვინ კითხულობს
თუ კი შერჩა უნდა ჭამოს,
ოღონდ—ჭამა პროკურორმა
ივანეს არ ჩააშხამოს.

ელვა.

მაგრათ მოვსცხოთ

შოლტო, კოკის ალმასკომს
გაუფანტე ძილი.
ჩვენი გზების შეკეთებას
მუშაობა სჭირია.

—:—

სამკითხველოც უქმად გდია,
ორი კლიტე ჰკიდია.
გაზეთების წასაკითხად
ვირთაგვები მიდიან.

—:—

შვიდწლიანი შრომის სკოლაც
უპატრონოდ იხრდება.
ახ თუ ერთი ჩვენს „წინამძღოლს"
შოლტი მაგრა მოხვდება!

—:—

ერთი ამ ჩვენს თავმჯდომარეს
მოვცხოთ ბარე ძალიან.
სოფლისათვის და გლეხობისთვის
დღემდის რომ არ სცალიან!

კვახი.

! ? !

ყვიბისელ გლეხების საყურადღებოდ ვაცხადებ, რომ ღვინის სიმცირის გამო ახლა არაყის ხმას შევუდექ და ჩემთან საქმეზე ვინც მოდიოდეს, მარკების მაგიერ ერთი ჩარექა არაყი უსათუოდ გამოიყოლიოს.

საბჭოს მდივანი
სამსონ გოგოლაძე.

არ ვეძებთ!

უკვალოდ დაიკარგა ხოველ ხვანჭკარის სას.-სამეურნეო არტელის სარევიზიო კომისია, მთელი თავისი შემადგენლობით. ნიშნები: ორივე თვალით ბრმაუსინათლო, მხრებზე თავის მაგვარი მოყვანილობის კომბოსტო.

მპოვნელს ვთხოვთ თავისთვის შეინახოს.

არტელის წევრები.

მადლობა

თერჯოლის ალმასკომის თავმჯდომარე არჯევანიძეს, რომელმაც მომცა სიღარიბის ყალბი მოწმობა უნივერსიტეტში წარსადგენად. მე ამ მოწმობის მეოხებით უკვე ჩამრიცხეს უნივერსიტეტში.

ქეიფი ჩემზე იყოს.

გულითადი სალამით:
ფიდოლა მხეიძე.

განცხადება

ჩვენ სოფ. მეხურის კულაკები: ქ. კირკიტაძე, სტეფანე კირკიტაძე, ბ. ა. ბოჭორიშვილი და გ. ბოჭორიშვილი ვაცხადებთ საბჭოს თავმჯდომარის—პატივცემულ ნესტორ ქურციკიძის საყურადღებოთ, რომ პირველ სექტემბრიდან მის დასაპატიჟებელ დღეებათ დავნიშნეთ ყოველი მესამე დღე.

გაუმასპინძლდებით მას ყველა ერთად, რადგან ცალ-ცალკე გამასპინძლება აქამდე გაცილებით მეტი გვიჯდებოდა.

ქეიფი იმართება ჩვეულებისამებრ ჩვენს ოჯახებში რიგ-რიგობით.

პატივისცემით: ქ. და სტ. კირკიტაძეები,
ბ. და გ. ბოჭორიშვილები.

სიყვარულის ბრალია

უცნაური ხალხი ყოფილა სოფელ დირბში: აქაურ გლეხებს უკვირთ, თუ როგორ მოხდა, რომ კოლექტივის თავმჯდომარე ბაციკაძე და კულაკი კობერიძე ძმად-ნაფიცი მეგობრები გახდენ.

— ნათესავები ეგენი არ არიან, ნათელ-მირონი მაგათ არა აქვთ ერთმანეთში, მაგრამ ისე ტკბილად კი ცხოვრობენ ერთად, გეგონებათ ერთი დედის შვილები არიანო. — ამბობენ-დირბელი გლეხები.

— რაში გამოიხატება ეს სიყვარული?—იკითხავს მკითხველი.

სიყვარულის ძალა ამ შემთხვევაში არის პრიმარილის ძალა. კულაკი კობერიძე ხშირად პატივს სცემს ბაციკაძეს, მაგრამ მის პატივისცემას არც ბაციკაძე ივიწყებს: ამას წინათ ბაციკაძემ მას დაუბრუნა ჩამორთმეული მიწები და საწარმოო საშუალებანი, ხელი შეუწყო მას პურის გადამალვაში და ეხლა იმის ცდაშია, რომ როგორმე კოლექტივში შეაყვანოს წევრად.

ეს არც საკვირველია, მათ შორის სიყვარული ისე გაღრმავდა, რომ ცალცალკე ცხოვრებაც აღარ შეუძლიათ!

მოდი მნახე.

-თბილი ...ანია

[illegible]

„თვითკრიტიკა"

[illegible]

ნაგანა.

უშველეეეეთ!!!

— უშველეეელეეეთ!

— რა გაყვირებს ნესტორ?

— ა? შენა?! მერე და, რათა? ბარემ დამხრჩვალიყავი და იგია, რა გეჩქარებოდა გამოსვლა? იქნებ მაშინ მაინც მოექციათ ყურადღება და აქანე ხიდი გაედვათ. ამიზა ფული რომ შევაგროვეთ, მაინც არვინ იცის ვინ გადასანსლა, და!

— ჩემო ნესტორ, ხუმრობის გუნებაზე კი ხარ, მარა, აწი მეც მკითხე, გაწუწულს! რაცხა შემცივდა... მოდი, იქინე მაინც შევიდეთ სკოლის შენობაში, ტანსაცმს მაინც გევიხდი და გავწურავ, თვარა ხედავ რავა წურწურით გამდის!

— აგერ სჯობია ამ ბუჩქს მოეფარე, თვარა, ჩვენი სკოლის სახურავს რომ შეხედო, გული მარჯვენა მხარეს გადაგიგორდება! ჭერი მას არ უვარგა, ფანჯარა და კედლები!... აგერა წვიმაც ქე დეიწყო და იქინე „უზონთიკოდ" მაინც ვერ გაჩერდები!

— შენ, აწი ლაშეს საბჭოს ხომ არ ურიკინებ?

— მიხვდება, ალბად, ვინცხაზეა!

რე-რო!

განცხადება

გაზეთ „კოლექტივიზაცია"-ს № 93 მე გამწერეს, ვითომ დეფიციტიან საქონელს და ფართალს ღარიბ გლეხობის ნაცვლად ჩემს მეგობრებს და ნათესავებს ვატანდე სახლში.

მითქმა-მოთქმის და უსიამოვნების თავიდან ასაცილებლად, გთხოვთ ჩემთან კოოპერატივში მხოლოდ ღარიბმა ნათესავებმა და მეგობრებმა იაროთ საქონლის მისაღებათ.

შეძლებულებს კი საქონელს მე თვითონ მიუტან ბინაზე საღამოობით.

სოფელ ნახნოვის კოოპერატივის ნოქარი
ქ. სიგუა.

! ? !

სოფელ ზეგანის (ბაღდათის რაიონი) აფთიაქში მოვაწყე ღვინისა და არაყის სავაჭრო.

ბორჯომის ბოთლი ჭაჭის არაყი ღირს 9 მან., პურის 8 მან., სანთლის 10 მან.

მსურველს შეუძლია ვედრობით შეიძინოს.

პატივისცემით ზეგანის
აფთიაქის გამგე.

შეკითხვა

სოფ. ლელვანის ქოხ-სამკითხველოს გამგეს ნინა ვეფხვაძეს უცნაური ავადმყოფობა დასჩემდა. სამკითხველოში თავმოყრილი ვირთხები — მკითხველები ჰგონია, გლეხები კი ვირთხება, რომლებსაც კივილით ერეკება გარეთ.

თუ ვინმემ რაიმე წამალი იცის — გვაცნობეთ: **ლელვანის საბჭოში.**

ვაცხადებ

ვინაიდან მე ვერ წარმომედგინა, რომ გაზეთ „კოლექტივიზაცია"-ში გამომჭიმავდენ, გთხოვთ ჩემი საჯაროთ გამოსვლა პურის დამზადების კამპანიის წინააღმდეგ, — სოფ. ქირბალის გლეხთა საერთო კრებაზე, ჩახთვალოთ გაუქმებულათ.

კომკავშირელი მიტუშა
დოთიაშვილი.

ესეც მასწავ-ლებელია?!

— რის კოლექტივი, რა კოლექტივი?! რა ჩემი ფეხები ესმით ამ გლეხებს?! რა სჯობია, შე კაცო. შენდა საკუთრად რომ გექნება ყველაფერი?!—ლუღლუღებდა მთვრალი ვანო კობახიძე (არგვეთის ოთხწლედის გამგის მოვალეობის აღმსრულებელი არ გეგონოთ!), როცა შეკრებილ გლეხებს შეხედა.

— მო, კარგი, ადექი, ამ ტალახში რასა გორავ ლორივით? სირცხვილია, რას იტყვიან, აგერა კომკავშირის წევრები, მსუბუქი კავალერია... გიყურებენ, და...—უთხრა ნაცნობმა და, დაუწყო ქაჩვა წუმპედან.

— რაიო?! კომსომოლი? მსუბუქი კავალერია?! ხა! ხა! ხა! მსუბუქი კავალერია კი არა, მძიმე არტილერიაც ვერაფერს დამაკლებს!

— თორემ, მაინც კაი თვალით არ გიყურებენ, და... მუდამ კი არ გაპატივებენ. მოწაფეებსაც ვერ ექცევი კარგად, ვის გაუგია ასე აღზრდა?! ძველი დრო ხომ არაა, რომ აგინებ მოწაფეებს, სცემ, კუთხიში აყენებ. უფრო კი ღარიბ გლეხთა და მოჯამაგირეთა შვილებს, ან რაა, გუშინ გაკვეთილზე კოლექტივზე რომ გაილაშქრე და მოწაფეებს უბნებო. დიდ—გთონის / ხოვრებაში წინსვლა შეუძლებელია კერძო საკუთრების გარეშეო?!

მერე და რა, სწორედ არ ვიქცევი?! მე სასარგებლო კაცი ვარ, თორემ კომისიამ რომ დაადასტურა რაც შენ ეხლა თქვი, რატომ არ მომხსნეს? მაშასადამე, ჩემი აზრის არიან.

ალი.

ხულიგანი

(ახალდაბა)

ახალდაბელ ამირს გაგაცნობთ
ვანო ხულიგანსა,
ყოფაქცევით დაემსგავსა
თავის მშობლის ძმასა.
თოშტის გამგეთ არის ეხლა,
წერილებს ხსნის იგი.
მუდამ ჩხუბობს მიტინგარა
და ენა აქვს დიდი
ამას წინათ ჩამოპრძანდა
კლუბში ვანო მთვრალი,
ჩადგიშალა წარმოდგენა,
ზე ალმაცერ მქლავი,
შოთრა ერთი მაგრა
და აგინა ლოთმა.
შოლტიანო ნუ თუ გვირჩენ
ასეთ გამგის ყოლას?

ა.

წინ დახვდა

გლეხი—(ძირითად სამუშაოზე გაგზავნილ მუშაკს) შენ არ გამოგზავნე ქალაქიდან ეს ანკეტა შესავსებად?—კეთილი ინებე, და ეხლა შენ თვითონ შეავსე!

საით?

— საით მიეჩქარები, ამხანაგო შოლტიანო?

— სოფელ ღვანკითში: ჩასაჯდომი მყავს; მინდა იქაურ საბჭოს გამოლვიძება, რათა თავი მოიყვანოს და იქნება არტელს დაეხმაროს...

— მერე და მაგსიგძე შოლტით?! მე-ტა-ტა! რითვინაო? აქ მუჯლუგუნი არა ჯობდა გვერდში?

— არა, სწორედ შოლტია საჭირო. იქნება მაშინ მაინც შეიტყონ და იპოვონ და დამნაშავე კულაკები, რომლებიც კოლექტივს არ უხვევნებენ: 4 მახსს, ლამით, კოლექტივის ხამუშაო იარაღი რომ დაამტვრიეს; 8 ივლისს, ღამით, რომ შეიპრენ არტელის ვენახში, ვაზი აჩეჩეს და აქამდე „ვერ უპოვიათ" ბოროტმოქმედნი!

ო.

ფოსტის ბრალია

„შოლტის" რედაქციაში სხვა წერილებთან ერთად; სრულიად შემთხვევით მოვიდა წერილი მარტვილის თემის კოოპერატივის გამგის იასონ გაბისონიას სახელზე.

არ ვიცით ეს წერილი ჩვენ ხელში როგორ ჩავარდა, მისი შინაარსი კი სიტყვა-სიტყვით ასეთია:

„ჩემო უტკბესო, დუშკა იასონ!

მივიღე შენგან გამოგზავნილი ამანათი, რომელშიც იყო 10 მეტრი საკოსტიუმე შევიოტი, 10 გირვანქა შაქარი, 10 ცალი ხელის საპონი და ორი წყვილი ფეხსამოსი.

შემდეგისათვის აუცილებლად გამომიგზავნე, 10 მეტრი მიტკალი, ორი წყვილი კალოში, ერთი დუჟინი ჩაის პიქები, ერთი მურაბის ტაშტი და სამი წყვილი ჩულქი. ამ ხნისათვის მე ჩემს ქმარს გავუშვებ ჩვენს საიდუმლოებას და როგორც წყლის ზაფხში საუკუნოდ გავშორდები, რომ შენთან ერთად ბედნიერად და ნეტარებით ვიცხოვროთ.

მეტი რაღათ შეგაწუხო ჩემო ანგელოზო. ამანათს ველი. ან რაში გენაღვლება კოოპერატივის ქონება. გკოცნი... გკოცნი..

შენი ელპიტე.
1930 — 27 აგვისტო.

ჩვენ გვინდოდა ეს წერილი ფოსტით გაგვეგზავნა, მაგრამ რადგან გვეშინოდა, რომ კიდევ არავის ჩავარდნოდა ხელში, ამიტომ ჟურნალში მოთავსება ვამჯობინეთ.

ამხ. იასონ, ბოლოს ყველა ეს უბედურება, ხომ ფოსტა-ტელეგრაფის დაწესებულებების უვარგისი მუშაობის ბრალია!

შოლტიანი.

გამოცანა

პატრონმა საქციელით.
ბადიკიდა თავში ყველა
თავის გლეხებსა და იაქრელებს
ჯიბეს იგი ნელა-ნელა.
სასამართლოს კარებზე
დღედა ღამე ატუზული.
მერგებათ—გაიძახის,
ხელწერილით თული, ფული!
შოლტიანო, თუ გეწყინება,
ყველა გეტყვის მასზე ამბებს,
ხურო შვილს რომ აყენებდა,
მე გეკოვბდი ყურში გამბებს.
ჯავრ-ჯავრობით შოლტიანო,
ჩემგან ძლივნი ეს იცოდე.
არ ყოლაკი — თითო სამსონ
შენეპურად გამიშწორე.

ია.

კოოპერატივი

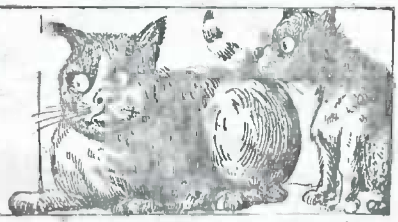

ძალლი—კატას—ხელი არ ახლო, მართლა ვირთხა არ გეგონოს, ეგ მოლით-მარეულის კოოპერატივის ნოქარი მინაგო კიკნაძეა!

ახალი ცდები

ვ... უნდა კოლექტივის დაშლა — უნდა გაუიდოს მთელი ცხოვრება, თავი მოილარიბოს და შემდეგ არტელში შევიდეს. გაუიდული ცხოვრების თანხით დაამპურმარილოს კოლექტივის რამდენიმე წევრი და შიგნიდან შეუსიოს გამგეობას.

ამგვარი ცდებით მე უკვე მივაღწიე მიზანს. დღე-დღეზე ველი ხოფელ ურბნისის კოლექტივის დაშლას..

კულაკების აგენტი —
შაქრო ხანიშვილი.

შოლტიანს
(კასპიდან)

1.

ალმასკომის ძდივანი
ისევ, ისევ თავადობს,—
ცოლის მიტი მოაწყო
თვითონ თავისთავადობს.
ეს ზურაბი ლოლაძე
უგზო-უკვლოდ ტრიალებს,
სამსახურის დროზე მუდამ
საუგურზე ხეტიალობს...
მე სათქმელი შოლტიანო
ცოტა-ღა დამრჩენია,—
ალმასკომში მომუშავე
ყაიყანით ეენიაც...
არშიყობას ენდება,
ვინც საქმისთვის მივა და
ანკი ვისი შეეჭვება
კარგათ არის მდივანთან...

2.

ახლა მინდა გიამბო
ჩვენ არტელის ბუნება,—
წმენდა უნდა მოხდეს თორემ
ლის განადგურება..
კულაკები შეიპარნენ
უყვართ მგლური თარეში,—
ღარიბ გლეხებს უცქერიან
შეხამშილად თვალებში...
როცა საქმის დრო იყო
და მზით მხრები იწოდენ, —
მაშინ გთხოვეთ შველა და
ხელი არ გაგვიწოდეთ
ახლა კი აქ მოდიხართ
რის მოვზიდეთ გირება,—
და კალოზე ტომრისა
გსურთ, რომ მოკრათ პირები?!
შოლტიანო მოგვხედე
ვიცი კარგი კაცი ხარ!
ჩვენ შენთვის მოგვერდება
კულაკების გაცხრილვა...

3.

შოლტიანო გზა ვიცი
მოდი მომყე მხარდამხარ,—
ჩვენი კოოპერატივი
დიდმა „თაგვმა“ გადახრა...
ნოქარი გაიცანი:
არუნოვი რუბენა
და შემდეგ მწამს შენივე
ქარი შემოუბერავს!..
მავსილი კაცია
და ვაჭარი,—როგორია?.—
მთელი მისი წარსული
ჩვენს წინაალმდეგ მიგორავს..
მოგიყვები: წმენდაზე
მოხსნეს და მოაშორეს,—
მაგრამ კიდევ აქ არის
ლომის არის აშმორდეს..
მე ყიამზე რაც ვიცოდი
ჩვენი სოფლის ამბავი—
გთხოვ: ეს ლექსი არ დასტოვო
შინში დაუსტამბავი!..

ხტიქონა.

შეჯიბრი ღვინოში

სოფელ ოფეთში გობიდან
გამოემგზავრა ბრიგადა.
თულონ ჩვენი ძმა-ბიჭი
მერანს მუბუქად მოყავდა
მას შეუერთდა დიოძიდ,
ძალე ბრიგადის წევრია,
შეჯიბრის შესამოწმებლად
მას რაღაც დაუწერია.
მასწავლებლებსა აცობა
რომ დაკლათ სკოლებში
ობლიგაციის ფულისთვის
არ წასულიყვნენ სოფლებში.
მესამე წევრი იმათი
ნიკოტა მასპინძელია,
მასთან მივიდენ ესენიც
ღვინო აქვს ყელის მსხნელია.
სალამოობით ჯიკჯიკი
აბა რა მოსაწყენია.
ოფეთის მასწავლებლებს კი
შიმშილი მოუთმენია.
ჩვენი იულის დამთვრალი
მერანით მიმაფრენია.
სადღაც ისწრაფვის არ იცის,
გულს სევდა შემოფრენია.
და მოსახვევში მერანსა
თვალი დაუწვენია,
თვით კი მახლობლად დამდგარი
ცოტა ხანს დაუსვენია
ვილაც მადლიან მოგზაურს.
ეზოში ჩაუყვანია,
და ძილის შემდეგ გასერილი
მასპინძელს გაუბანია...
მასწავლებლები იძახის:
„ნეტავ სად არის ბრიგადა,
ალბად თუ დათვრენ, ამდენ ხანს,
აბა რად დააგვიანდა?“.
შოლტო! გაეცი პასუხი
ჩვენი ბრიგადის წევრებსა,
ისე, რომ შოლტის სიმწვავით
ფხლეჯდნენ თმას და წვერებსა..

ალია

ვაცხადებ

ასკანის გლეხების საყურადღებოდ, რომ დილის 8—8 საათამდე ვმეცადინეობ საარშიყო კურსებზე, 8 საათიდან 5-მდე — ვქეიფობ, 6—12 საათამდე არშიყობის პრაქტიკულ სამუშაოზე ვიმყოფები და დანარჩენ დროს მძინავს. ამიტომ თავს ნურავინ შეიწუხებს ჩემთან საქმეზე მოსვლით.

სასოფლო საბჭოს მდივანი
ამირანაშვილი

ჩვენი ფოსტა

ჩიფლიანსკს. იწერებით: ჩვენი ქოხ-სამკითხველო ხავსეა საეკლესიო წიგნებით, რა გინდა აქ არ ნახოთ: დავითნი, სახარება, ეპისკოპოსების ქადაგებანი და სხვა ამისთანებით.

მერე და აქ საკვირველი რა არის, როდესაც ქოხ-სამკითხველოს გამგედ ყოფილი მღვდელი ყავთ?!

ხიდისპირელს. ჩვენ სრულებით რა გვაკვირვებს, რომ ობჩის არტელში შეპარული ვაჭარი და კულაკი ვანო ლომინაშვილი ძირს უთხრის კოლექტივს. არტელში აბა მაშ რა უნდა გააკეთოს, როდესაც მან ამის მეტი არ იცის?!

ხოხობს. თუ ს. ლისის საბჭოს თავმჯდომარე გოგუაშვილი და კოოპერატივის მდივანი ლუხუტაშვილი ადგილობრივ კულაკებთან ოვანეზოვებთან ხშირად ქეიფობენ, ჩვენ ამას მხოლოდ ერთი მოსაზრებით ვხსნით: მათ ალბათ ოვანეზოვების განკულაკება სურთ. ეს ჩვენი მოსაზრება დასტურდება იმითაც, რომ, როგორც შევიტყვეთ, მათ ოვანეზოვები უკვე დაუბრუნებიათ სოფელში, რის გამო მომავალ კვირას სამაღარიჩო წვეულებაა დანიშნული.

წვეულებაზე როლები ესეა განაწილებული: კულაკები დუდუკს დაუკრავენ, საბჭოს თავმჯდომარე და უჯრედის მდივანი კი ითამაშებენ ლეკურს.

კოდალას. გვწერთ, რომ სოფ. ნახნოვის კოოპერატივის ნოქარი კ. ხიგუა საზარილო (დეფიციტიანი) საქონელს თავის ნათესავ-მეგობრებს ატანს. მე კაი კაცო და მერე რაღას ემდური? თავის ნათესავებს აზარალებს შენ ხომ არა?

კოლექტიურად

როდესაც ჩვენი ბრიგადა ს. მარხაანში მივიდა, წინა დღის საღამო-წარმოდგენაზე ნაქეიფარ ყველა დაწესებულების მუშაკებს ძილით, თავი ფეხზე არ იყო.
ჩვენი გაზეთის ბრიგადის მოხსენებიდან.

ია ვ-ნანა ვარდო ნანა, ია ვნანინაო...

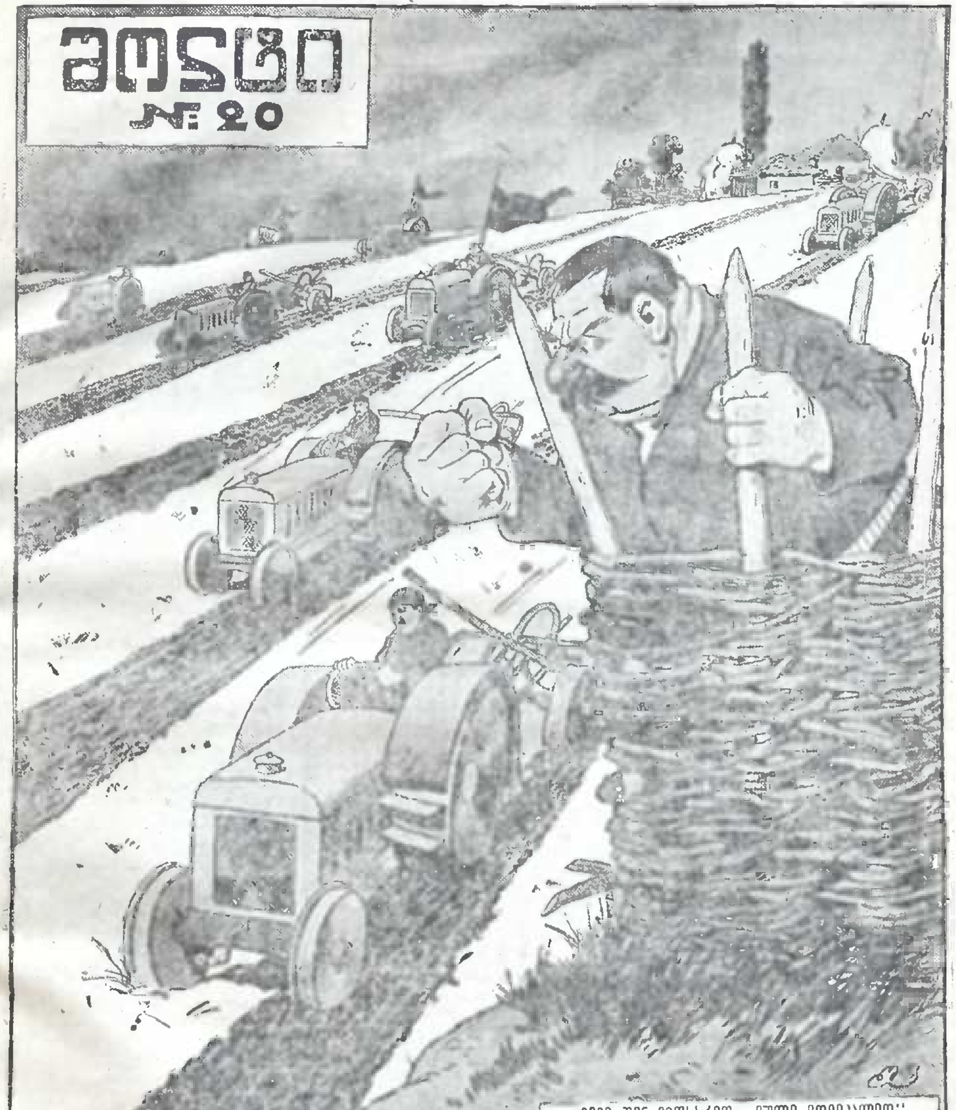

კულაკი — ერთი ამათ უცქირეთ, ზარმაცს მე მეძახიან, — თვითონ კი დაბრძანდებიან უქმად და მანქანებს ამუშავებენ...

ვისაც რა შეხვდა...

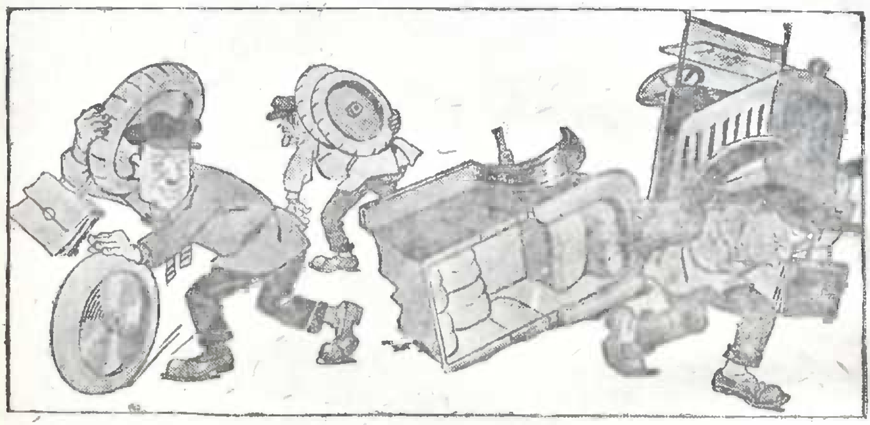

ოლქების და მაზრების მოსპობის დროს—ჩვეულებრივი სურათი.

შოლტიანის მოწოდება

კარგა ხანია
დაიწყო ჩვენში—
საგულდაგულოდ
პურის მზადება
პურის მზადება,
ტპოებს გარდა,
დაიწყეს ყველა,
არამზადებმა.
შარშან კულაკი,
წელს მოქალაქე
სულ სხვანაირად
სახე შეცვლილი.
ტანს ეცვა ჩოხა,
წელზე ქამარი
ათასნაირად
შემოვერცხლილი.
მუცელი დიდი,
თვალები შავი,
გადასაულაპად
ყბა-განიერი.
ეხლა სოფლებში
დაიარება
თავდადებული და
გულით ცბიერი.
შეხეთ მეორეს:
ხალ... ხვედრია.
ტანზე გლეხურად
ჩოხა აცვია.
შარშან ვაჭრობდა
ფართლეულობით
ეხლა შე... ...ა
კომბინაცია.
ფეხზე ქალმები
და ძველმანები,
გოთომ და სოფლის
მუშა კაცია.
შეხედეთ კბილებს
როგორ ილესავს,
სწორედ მგელია,
ჩვენი მტერია.
ქალაქიდან რომ
ამოსცხეს მაგრა,
ეხლა სოფელში
შემოგვეერია.
დადის ქურდულად,
გესლით სისინებს,
პორებსა ქსელავს
ყოველდღიურად.
ერთიც-მეორეც
ჩვენი მტრებია,
ერთად გვიტევენ,
კოლექტიურად,
ამხანაგებო,
პურის მზადება
ზოგან წინ მიდის,
ზოგან ფერხდება.
თუ მხარს გავაბამთ,
რუკიცე ვიქნებით,
მტრის განზრახული
ვერ მოხერხდება.
ჩარჩებს-წურბელებს,
ყველა ბობოლებს.
ეხლა რომ სოფლად
ჩუმად დადიან,
უნდათ შეფერხდეს
ეს დიდი საქმე,
თვითეულ მათგანს
ესა სწადიან.
ამიტომ ერთად
გავაბათ მხარი,
კოლექტივები,
ცალკე გლეხებმა.
კოოპერატივს
პური მთლიანად!
ისმინოს ყველამ—
ვისაც ეხება.
მოვაწყოთ
ურმის ქარავანები,
სოფლად არ დადგა-
ფეხი ჩარჩებმა.
სირცხვილი იმას,
ვინც ამ საქმეში
და ამ ბრძოლაში
უკან დარჩება!

შოლტიანი.

დოროთე შარაშიძის დღიურიდან

ბახმაროზე ყოფნის დროს ერთ-ერთ მოაგარაკეს ხელში ჩაუვარდა დოროთი შარაშიძის დღიური.

აღნიშნული დღიური დღეს „შოლტი"-ს რედაქციაში ინახება.

ამ დღიურიდან მოგვყავს ზოგიერთი საინტერესო ადგილები:

1 აგვისტო

დღეს ქურაში ყური მოვკარ ლაპარაკს — დოროთი შარაშიძე წარსულ წლებში ცხენის ქურდობისათვის იყო დაჭერილიო.

ვაი თუ ამომშხამდეს ყველაფერი და ერთ მშვენიერ დღეს „ვირის აბანოში" მიკრან თავი.

საჭიროა დავიჭქარო და მოვხვეტო, რაც მოსახვეტია.

3 აგვისტო

ამ დილით ერთი ცხვირი მოვიდა. ეს კარგი ნიშანი არ უნდა იყოს.

ცხენის ქურდობა გამიგეს, ისიც არ გამიგონ, რომ ქრთამებს ვიღებ.

8 აგვისტო

არ ვიცი საიდო... ცხელა, თუ მე მცხელა შიშისაგან.

ის საიდანღა გაიგეს, რომ მერჩენე სისარულიძეს ხუთი თუმანი ქრთამი გამოვართვი და კურორტის ყავარი ჩემს სახლს დავხურე?

ვინ არის, ნეტა, ვინ მადევნებს ასე თვალ-ყურს.

ოხ, გული ცუდს რაღაცას გრძნობს.

10 აგვისტო

ყველაფერმა ადვილათ გაიარა. მე ისეთი მფარველი მყავს, რომ ვერავინ ვერაფერს დამაკლებს.

დიდი შიში კი გამოვიარე.

დღეს ერთი აჭარელი შემომელახა, კინაღამ ხელში შემომაკვდა. ასე უნდა მაგათ, ყველა ჩემი შიშით უნდა ძრწოდეს და ყველამ უნდა გაიგოს, რომ დოროთი შარაშიძე ბახმაროს ბატონ-პატრონია.

მოაგარაკე.

აი რა ყოფილა მიზეზი!?!

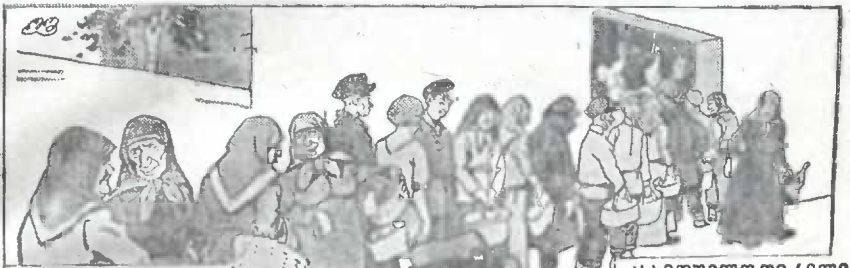

მღვდელი გლეხს — ხორცის ნაკლებობა იქნება, მაშ რა ჯანდაბა, ღმერთი ალარავის სწამს, მარხვას ალარავინ ინახავს!

ტელეფონით ახმეტასთან

არ ვიცი, რა ღმერთი გაუწყრა ამ სატელეფონო სადგურს... ერთს, ორჯერ ზარს და ხმას არავინ მცემს. ფეხით რომ წავსულიყავი — აქამდის ჩავიდოდი კიდეც ახმეტაში. ჰა — ხმა ამოიღე ტელეფონ, თორემ, დაგამტვრევ პირდაპირ. ესე შე ოჯახ აშენებულო! შენ გენაცვალე ბარიშნა ერთი ახმეტის არტელის შემიერთეთ... დიახ არტელის გამგეობას... გმადლობთ!

ახმეტაა? არტელის გამგეობის თავმჯდომარე მინდა. რაო? როგორ თუ სძინავს! მაშ მოადგილეს დამიძახეთ! არც მოადგილეა? მაშ სულ ერთია — თქვენ თვითონ მოუსმინეთ:

თქვენთან არტელში მოანგარიშეთ არის, ვინმე ბობოლა ალექსი ბეწუკელი, რომელიც ნამდვილი ბიუროკრატია, უხეშად ექცევა არტელის წევრებს, გასანაწილებლად მოსულ საქონელს ჯერ თავის მეგობრებს აძლევს, შემდეგ თუ დარჩა რამე, აძლევს არტელის წევრებს' ხომ მართალია?

რაო? ვიზე ამბობთ? როგორ თუ გამფლანგველი გყავთ საწყობის გამგე! ეს ის სუხიშვილია, რომელმაც ახმეტის გლეხკომი შესჭამა? რაო, გლეხებს ნაკლებს უწერს ნამუშევარს და ზედმეტს თითონ ითვისებს?

რას ამბობ, ეგ როგორი შეიძლება! კულაკს ვინ მიიღებდა არტელში?! მერე ისაც ლუკა ლოლნიძეს, რომელსაც არა ერთი მოჯამაგირე გაუყვლეფი და მოუტყუილებია! პურ-მარილის საქმეა? კაცო, სად არის თავმჯდომარე, ამ შუადღისას, რა დროს ძილია! ნაქეიფარია? მოადგილე რაღას აკეთებს? ქელეხში წავიდა? გამგეობის წევრები? რა დროს ნათლობაა კაცო; ხომ არ გაგიედი ეგ ხალხი! მაშ ვინ არის არტელის კანტორაში? თქვენა ხართ? მოთხარით თქვენი სახელი და გვარი! რატომ არ შეგიძლიათ, რისა ან ვისი გეშინიათ! მოგკლავენ? ხმა ამოიღე კაცო. /

თელავი. თელავი?! რაიკავშირს შემიერთეთ. რაიკავშირი... რაიკავშირი... რა ეშმაკი გაუწყრა,—ამდენს უყვირი და არ ესმის... რაიკავში ი... რაიკავშირი! — ფუი, სწორედ ყრუები ყოფილან...

ჭინკა.

საიდუმლო წერილი

ზ. საზანოს საბჭოს თავმჯდომარეს

სალამი ვასილს. ეს მე — შენი ერთგულესი მეგობარი შოლტიანი გახლავარ. ამ რამდენიმე დღის წინეთ თქვენს სოფელს ვეწვიე, მინდოდა პირადათ შენახვა, მაგრამ გლეხებმა მითხრეს — აღმასკომში არ არის, ეს ორი დღეა გლეხკაცის სასადილოში ქეიფობს.

არ გეგონოს, რომ მე ამ საქციელს გიწუნებდე! პირიქით, ქეიფის მეტი რა გეთქმის, კაცო გლეხკომს ეხმარები ნივთიერადაც.

ეს კი არა — კაცო, გზაში აუარებელი მოწაფეები შემომხვდნენ — სასწავლო დაიწყება და სკოლის შენობის აგებაზე ჯერ არავინ ფიქრობსო. ბავშვებმა ისიც მითხრეს შენმა წინამორბედმა თავმჯდომარემ — თორთლაძემ რომ შესანიშნავი სკოლისათვის აგები 15 ათასი მანეთი.

— მაჩვენეს შენ მიერ ნაყიდი ფიცარი, რომელიც უპატრონოდ ყრია შუა გზაზე.

ერთ გლეხს ორი დიდი ფიცარი მოეკიდნა ზურგზე და საიდღაც გარბოდა. ვიფიქრე ალბად მუშაა, სკოლის აგებას თუ შესდგომიან მეთქი, მაგრამ შემდეგ გავიგე, რომ გლეხი თავის სახლისკენ მიარბენიებდა ფიცარს.

მოწაფეებმა ის ოთახიც მაჩვენეს სასწავლებლის მაგიერ, ადგილობრივ სასადილოს გვერდზე ამ მოსალისგან რომ მიგიშენებია შენთვის საქეიფოდ. ოთახიდან ცოდური მრავალჟამიერი ისმოდა, ალბათ შენი ამხანაგები გიმღეროდნენ მას — ასეთი ნაყოფიერი მოღვაწეობისათვის.

ჭკვიანი ხარ კაცო, ეს დაუწუნებია — მე დავიწუნო! რაკი ქეიფობ — საქეიფო ოთახიც ცოდნია — საჭიროა! თავმჯდომარე კაცი ხარ, ხალხს პურ-მარილი სჭირდება... ერთი — მეორე...

მე მხოლოდ ერთი რამ ვერ გამიგია: შე კაცო, თუ კი ქეიფი გინდოდა, ტყულ-უბრალოდ რაზე დაღუპე 5.000 მანეთი მაგ მასალაში! აიღებდი და პირდაპირ ამ თანხით გაშლიდი — კაი მამა-პაპური სუფრას.. აი სიმღერას ეგრე მაშინ ექნებოდა!

ეხლა კი ... ხმა მაინც გამოდის ... ვიცი ეს ხმა — ... მის თუ არა!

ამბავი

აი ქალი

(სოფ. მეტეხი)

—— აი, მესმის ქალი! წადი და დაიკვეხე იმასთან! შეხე, როგორ აბითურებს ამ მეტეხელ გლეხებს და კომკავშირლებს! — წამოიძახა ნაქნეინარმა ბაბომ, როცა გაზეთი „კოლექტივიზაცია“ წაიკითხა და ამ დროს ქმარიც დაბრუნდა, პორთფელით, ტრესტიდან.

— ა, მაღალაანთ თამარაზე ამბობ?

— დიახ, მელვინეთ-უხუცესის ცოლზე.

— რაო?

— ქა, რაღა რა? ფეხქვეშ კი ამოიღო ყველა, და... ქონებაც დაიბრუნა, კედლის გაზეთიც ჩამოუხია, სადაც ის იყო გაწერილი, კომკავშირლებსაც ემუქრება, ამ ტუტუცებს... ლიან გლეხებს ხომ ხმაც ვერ ამოუღიათ მაზე; ინსპექციასაც შეუჩერებია ეს საქმე, მაგრამ თამარას მაინც გაუტანია... გეუბნები, აი მეთქი ქალი!..

— ალბად ლამაზ თვალებს პროტექცია თუ სწყალობს, და... მართლაც, მალადეც თამარ!.. აი ქალი ისა ყოფილა!

ვენახოვი.

!!ჯილდო!!

ს. დილომის პარტიული გლეხები ჯილდოს ვუნიშნავთ, ვინც უჯრედის სხდომაზე ან მთვრალს, ან ფხიზელს ოდესმე აღმოაჩენს კომუჯრედის მდივანს ლუხუტაშვილს.

ჯილდოთ — თვით ლუხუტაშვილი გვყავს გადადებული.

გაფთხილება!

სოფ. ქურიხხევის ხე-ტყის ქარხნის მუშების საყურადღებოდ ვაცხადებ, რომ ვინაც უნდა ჩემგან მიიღოს მუშებზე გასანაწილებლად მოსული საქონელი, წინასწარ უნდა წარმომიდგინოს: ორი ცივი დედალი — თავის ნივრით, ერთი დოქი წითელი ღვინო, ერთი ჩარექა არაყი, და ერთი მთელი კვერი ყველი

უამისოდ თავს ნურავინ შეიწუხებს.

ხე-ტყის ქარხნის გამგე
ვასო ხახვიაშვილი.

დეპეშა

ხანგრძლივი და მძიმე, განუკურნებელი ძილის ავადმყოფობის შემდეგ, გარდაიცვალა სოფელ ლორეშას შვიდწლედის შენობის სააღმშენებლო კომისია.

დასაფლავება მოხდა სკოლის დანგრეული შენობის ეზოში. მრავალ გვირგვინებს შორის ერთ გვირგვინს ასეთი წარწერა ჰქონდა: იმას ვტირით, რომ ადრე სასიკვდილე, გვიან გარდაიცვალე...

დასაფლავებაზე აუარებელი ცრემლი დაიღვარა.

პიპიკო.

ვისი ბრალია

ვეძებ გლეხკორს, რომელმაც გაზეთ „კოლექტივიზაცია“-ში გამოააშკარავა ჩემი ლოთობა.

ვინც მას მიპოვის, მისი სეირისათვის ვაყურებინებ უფასოდ.

გლეხკორისაგან გაუბედურებული და სამსახურიდან პანჩურ-ამოკრული სოფელ უვიბისის საბჭოს ყოფილი მდივანი
სამსონ მოგოლაძე.

გამიშვით სილოსისაკენ თქვენი...

წერილი რედაქციას

ამხ. რედაქტორო! ნება მომეცით „შოლტი“-ს საშუალებით უღრმესი მადლობა გამოუცხადო ახალ სოფლის საბჭოს თავჯდომარეს გიორგი მრევლიშვილს, რომელიც კარგი პურ-მარილისა და 5 ჩერვონციანის დანახვის შემდეგ შევიდა ჩემს მდგომარეობაში და მომცა სიღარიბის მოწმობა პურის შესაძენად.

კაცი სიმთვრალეში რას არ ჩაიდენს. იქნებ აღარც კი ახსოვდეს. იქნებ ისიც კი აღარ ახსოვდეს, რომ გულახდილად, როგორც თავის ძმას, მითხრა:

— მე ძალიანაც მწამს ღმერთი, ისეთი კვირა-ძალი არ იქნება, რომ სანთლები არ დავანთო და ხვთისმშობლის ხატს არ ვემთხვიოო და ამის დასადასტურებლად მიმითითა კუთხეში ჩამოკიდულ მარქსის სურათზე, რომლის მეორე გვერდზე ღვთისმშობელი ეხატა.

ილოცხლე ჩემო ძმაო გიორგი და ალალი იყოს შენზე ეგ ჩემი ხუთჩერვონციანი.

თბილისის ვაჭარი გეურქ მნაცაკანოვი.

სოფელი კასპი

საღამოა. სოფლის მშრომელი გლეხობა კლუბის ეზოში საუბრობენ სხვადასხვა საინტერესო ამბებზე.

— წარმოდგენას ხომ არა სდგამთ ამაღამ—ლეო?

შეეკითხა ჭაღარა გლეხი ადგილობრივ სცენის მოყვარეს.

— არა, არა ვსდგამთ!

— რატომ ბიჭო, რაზე აიყარეთ გული სოფელზე?..

— მე ამხანაგო მუდამ მზად ვარ მუშაობისათვის, მაგრ...

— რას მაგრამ...

— ხელის შეწყობაა საჭირო, ხელის შეწყობა. აი, სცენა შიშველია: არავითარი საჭირო ნივთები: სკამი, საწოლი, დეკორაციები, რომლითაც შეიძლებოდეს ოთახის მოწყობა,—არ გაგვაჩნია. გასულ ზაფხულში დავდგით პიესები კლუბის სასარგებლოთ. ვიყიდეთ საჭირო ნივთები, მატერია, მაგრამ, უკვე „შეუჭამიათ“. მეორეც: კლუბი შესაკეთებელია: წვიმა ჩამოდის, ფანჯრები არა აქვს, კარები და სხ..

— რადიო მაინც სადღაა?

— არც ის არის კარგ მდგომარეობაში, დამუნჯდა.

— მაშ რისთვის ხარჯავენ ფულს, თუ კი ვერ გამოიყენებენ?

სტიქიონი.

„კულტმ[illegible]კი“

ხევი, ოზურგეთ[illegible]აზრა.

კოპერატივს მოევ[illegible]
კულტმუშაკათ მ[illegible]პეცი,
მის ლანძღვას და [illegible]ინებს.
რა ვქნა ვერსად [illegible]
ლვინისაგან გალეშ[illegible]
ხან იქ სძინავს, ხა[illegible]აქა,
ხალხიც ამბობს: [illegible]ი
არ დაგვაყრის დ[illegible]აქას.
მოხსენებას როცა [illegible]ბს
შეთვრება და შე[illegible]ბა,
და ლაპარაკს ამის [illegible]ეგ
„ლოღიკურათ“ შ[illegible]ება.
სიტყვას იტყვის [illegible]ვა
გაურჩება ენა პირ[illegible]
მსმენელებსაც ეძ[illegible]
მისი სიტყვის მო[illegible]ში.
საჭიროა შოლტი[illegible]
თავის შოლტით [illegible]ოს მიხოს,
რომ ლოთსა და [illegible]ოროს
კისრის ძარღვი [illegible]ოს.

რისხვა.

განცხადება

„მე, ზემო-მაჩხაანის არტელის თავმჯდომარე ნიკო ლეკაშვილი, არტელის წევრების საყურადღებოდ ვაცხადებ, რომ თუ ვისმე გაუბედია სილოსზე მუშაობა, მას არტელიდან გავრიცხავ და იქნებ სოფელშიაც არ დავაყენო.

ძირს სილოსი, გაუმარჯოს ნიკო ლეკაშვილს!

ძირს მსოფლიო ბურჟუაზია, რომელმაც სილოსი მოიგონა!“

ასეთი განცხადებაა გამოკრული ზემო-მაჩხაანის არტელში და ეს ბუნებრივიც არის: ნიკო ლეკაშვილი საერთოდ დიდი წინააღმდეგია, რომ ბურჟუაზიისგან გადმოვიღოთ რამე.

— ქარისა არც შემოტანილი მინდა, არ გატანილიო. —, ამბობს ნიკო ლეკაშვილი, რომელსაც ჩვეულებრივ ადამიანივით მხრებზე თავი აბია, ხოლო თავში რა ყრია — ის არავინ იცის.

მირზაანელი.

„სამაგალითო“ თავმჯდომარე

— ვინაა ხაქარაში საბჭოს თავმჯდომარე?

— ბიქტორ ბრეგვაძე.

— ხომ არ დადის ბრეგვაზე?

—არა, მარა თავის მოვალეობა კი ბრეგვა ზე მიწაზე, თვითნება კაცია [illegible]არა, „კაი კაცია“,ასე უძახიან მას ჩვენებური კულაკების ხროვაზაცია, რადგან მათში უცვარს დროს ტარება და ქეიფიზაცია... ქეიფი სჭრის და შავსიელ ვალოდია ბიბილაშვილის პურმარილმაც გასჭრა, რომელიც ათისთავად მოგვევლინა ეხლა.

— ამ წვიმების დროს გზაში გავლა რომ არ შეიძლება—ვერ შეაკეთებთ? ან ამ ბოგირს!

— ბრეგვაძემ ამაზე ყურადღებაც მიწაზე ჰბრიგა, რა ჩემი საქმეაო...

— ამ კოლექტივზე რომ სუსტია საბჭოს ხელმძღვანელობა?

— კოლექტივზე ზრუნვაც. "რა ჩემი დელააო, აპა!

— იგი ვიიაა საქმეზე მოსულ გლეხებს უხეშად რომ ეპყრობა?

— ილიკო ფერაძეა, ძმიავ საბჭოს მდივნად გვყავს: თუმცა ნიკოლოზის დროსაც ქე იყო მწერლად, მაგრამ ეხლაც გამოდგა... მართალია დრო იცვლება, ხალხი, წესები, მარა ჩვენი ილიკო ავეთი სუსტი არ გეგონოთ, რომ ადვილად გადაახვევინოს ვინმემ თავისი ნაცადი გზიდან.

ეეხ!

სასამართლოში

— რას იტყვით თქვენი თავის გასამართლებლად? თქვენ გბრალდებათ 6 ათასი მანეთის გაფლანგვა.

— მართალია, მაგრამ გთხოვთ მომისმინოთ როგორ და რა პირობებში მოხდა ეს გაფლანგვა.

— გისმენთ...

— მე გახლდით სამტრედიის კოოპერატივის თავმჯდომარე, ჩემს ხელში იყო აუარებელი ფული და ეს ფული ხშირად მთელი წლობით გამოუყენებელი ეწყო. ჩვენს გვერდზე წითელ სასადილოს კი ფული ძალიან უჭირდა. ამ მდგომარეობიდან რომ გამომეყვანა წით[illegible] სადილო და მტრის გულისად. არ[illegible]დარიყო, დავიწყე იქ სიარული, [illegible]ქმის ყოველ დღე-ღამ იქ ვიყავი [illegible]რთავად იმის ცდაში ვიყავ, რომ [illegible]ადილო ფეხზე დამეყენებინა.

მართლაც, რამდე[illegible] თვის განმავლობაში კოოპერა[illegible]ს ფული იქ გადავიტანე, და ამ[illegible] ვიხსენ სასადილო დაღუპ[illegible]ს. ეხლა მე თქვენ გეკითხებით—[illegible] ეს გაფლანგვაა, განა სულ ერთ[illegible] არის, ფული მარცხენა ჯიბეში გ[illegible]ა თუ მარჯვენაში?

კოოპერატივიც სახელმწიფოსია და წითელი სასადილოც, ფულიც სახელმწიფოსია და, მაშასადამე, ეს ფული ისევ სახელმწიფოს დარჩა, მე მხოლოდ ქეიფი შემრჩა და განა ამისათვის უნდა დამსაჯოთ?

მიუხედავათ ასეთი გულახდილობისა, სასამართლომ კოოპერატივის გამგეობის თავმჯდომარე აკაკი რატიანს 8 წლის ციხე გადაუწყვიტა და შხამად ამოდენის მიზნით დააკისრა გაფლანგული თანხის გადახდა.

საწყალი რატიანი რეტიანივით ზის დღეს გალიაში.

სახრე.

!!ფრთხილად!!

სოფელ სვირის სახალხო სახლში ან მის მახლობლად, ვინც მოდიოდეს უნდა დაიცვას შემდეგი წესები: სახლში ნათესავებს, გარეთ მეგობარ - ნაცნობებს გამოეთხოვოს — ყოველ შემთხვევისათვის, სახალხო სახლში მისვლისას გვერდი აუქციოს აღმოსავლეთის კარს, რადგან ჭერი დაზიანებულია და შესაძლებელია ჩამოიქცეს; დერეფანიც სწრაფად გაირბინოს, რადგან გვერდის სვეტები წაქცევაზეა; თვით სახლში შესვლისას ფრთხილად გააბიჯოს დირეს, რადგან წინ უზარმაზარი ორმოა და კისრის მოტეხა მოელის; იატაკზე გავლისას კი ფეხები მხრებზე შეიწყოს — ჩამტვრეულ იატაკში ფეხის მოტეხის თავიდან ასაცილებლად.

პატივისცემით სახალხო
სახლის გამგე.

გამოცანა

სოფელ მონასტრის ქოხ-სამკითხველოს გამგედ ვარ დანიშნული, თვეში ვღებულობ 40 მანეთს, სამკითხველო დილიდან -საღამომდის, კვირიდან — კვირამდე, თვიდან — თვემდე გამოკეტილია...

კითხვაა — განათლების განყოფილება რაში მაძლევს ჯამაგირს?

გამოცანის პასუხი ს. მონასტერში არავინ გაგზავნოს რადგან ამჟამად თბილისში ვიმყოფები.

მისამართი: აჯამეთის
ქუჩა № 100.

მადლობა

უგულითადესი მადლობა სოფელ ჩადუნიანის არტელის („ოქტომბრის ქარიშხალში“) წევრს შუტიაშვილს, რომელმაც სამი კომკავშირელის დახმარებით მოგვპარა 45 ფუთი არტელის პური და მით ხელი შეუწყო ჩვენი თანხების ფეხზე დაყენებას.

ჩადუნიანელ კერძო ვაჭრების ჯგუფი.

დაასილოსებელი თავმჯდომარე

ქვემო მაჩხაანის საბჭოს თავმჯდომარე თომა ბენაშვილს არაფრად ეჭაშნიკა სილოსის კამპანია.

— რის სილოსი, რა სილოსი, ხომ არ გადარეულხარ! — მიმართა მან აგრონომს.—რა დროს სილოსია, როცა ათასნაირი კამპანიები მაქვს ჩასატარებელიო.

მართალიც არის: საცაა მაჭარი შემოვა და ბენაშვილს გადაწყვეტილი აქვს ეს კამპანია „დაკვრითი“ წესით ჩაატაროს.

სწორეთ ამიტომ იყო, რომ სილოსზე მომუშავე კურსდამთავრებული კომკავშირელები სოფლიდან გამორეკა.

სოფელში ხმები დადის, ვითომ ბენაშვილს ჰგონია, რომ სასილოსე ორმოში თვითონ მას ჩააგდებენ და დაასილოსებენ. ამიტომ არის წინააღმდეგიო.

მართლაც, რომ დასასილოსებელია.

ჭიტა.

თითს კი არა მუშტსაც...

(სცენა ხოფ. ლორეშაში)

— რას შვრები კაცო, მაგ მუშტს რას იქნევ? იქით, კიდევ ცხვირი მომტეხე და იგია!

— აბა რაია? გაზეთ „კოლექტივიზაცია“-ში რომ წერს ვინცხა „თითიც არავის გაუნძრევიაო“, აქაური სკოლის თავის დონეზე დაყენებაზე, 7 წლიან სკოლის აგებაზე, საყოველთაო სავალდებულო სწავლებაზე, ყურსაც არავინ აპარტყუნებს, სოფლის ახალგაზრდობა სკოლის გარეშეაო; მაშ არ ვაჩვენო ის ვინცხა „გამწერია“, რომე თითს კი არა, მუშტის ქნევაც კი ვიცით?

— კი მარა, გლეხკორს ემუქრები თუ?!

— არა... მარა... მაინც რავა გაბედა აბდლობა?- რაი ვუყოთ რომე ამ საქმეზე კომისიაც ქე იყო არჩეულიო?!

— მერე და შენ რა, იყავი თუ კომისიაში?! ჭკუის კუდი ხომ არ ეწევის?-"

— კაია თუ კაცი ხარ, შენ რაცხა კაი ხასიათზე ხარ და მე კი ჯერეთ ხუთ კვარტზე მეტი სვირტული არ დამილევია დღეს!

ოთ!!!

კიდევ დაემდურებიან!?

სოფელ ნაზუნოვის კოოპერატივის ნოქარი კ. სიგუა ფართლეულს, შაქარს, ფეხსაცმელს და სხვა დეფიციტიან საქონელს თვითონ მიეზიდება სახლში, ან თავის მეგობარ-ნაცნობებს ურიგებს.

გლეხკორის წერილიდან.

ერთი გლეხი—მეორეს—შეხედე როგორ დატვირთულია, ამის შემდეგ ნუ თუ კიდევ იტყვიან ჩვენი ნოქარი არა მუშაობსო!

სცენა სოფ. ალისუბანში

— ამხანაგო ალიოშა... — მიმართა არტელ „პირველი მაისი“-ს წევრმა რაღაცაზე თავმჯდომარე ფანცულაიას,

— ა? შენა?! — მიუბრუნდა ალიოშა ბაშლუღ მოხდილ გლეხს.

— დიაღ, ბატონო... როგორც ღარიბი, შეგნებით შემოვედივარ არტელში და იმედია უარს არ...

— რაიო? ღარიბიო?! ჰმ!... შვილები ხომ არა გყავს სასწავლებელში გასაგზავნი?

— კი, რავა არ მყავს და თუ გააგზავნი, კიდო უკეთესი...

— აჰ! ა! ვერ მიგიღებ! შენ მიტომ შემოდიხარ აქ, რომ შვილები სასწავლებელში გააგზავნო? ვერ მიგიღებ... აქ ისეთ გლეხს ვიღებთ, რომელსაც შვილები არ ყავს სასწავლებელში გასაგზავნი, გესმის?!

კუკუ!.

ღია წერილი

ტინისხიდის არტელის თავმჯდომარეს ჭუჭუიანს

ჭუჭყიანი გვარად ხარ, მაგრამ ბუნებითაც ჭუჭყიანი ყოფილხარ. ამიტომ არის, რომ არტელიც გაგიჭუჭყიანებია და შიგ კულაკებისათვის მოგიყრია თავი.

— როგორ მოხდა, რომ საშუალო გლეხი ვლადიმერ იორამაშვილი კულაკათ გამოაცხადე და ინდივიდუალურად დაბეგრე?!

— როგორ მოხდა, რომ 400 ფუთი პური მოგივიდა და ერთი ფუთიც არ ჩაგიბარებია სახელმწიფოსათვის?!

— როგორ მოხდა, რომ გამწმენდმა კომისიამ პარტიიდან გაგრიცხა და დღეს ისევ პარტიაში ამოყავი თავი?!

ყველა ამ კითხვაზე გულახდილათ მიპასუხე ვილაც ჭუჭყიანი ხარ, თორემ ისე გაგაჭუჭყიანებ, რომ იქნებ მტკვარმაც ვერ გაგრეცხოს.

შოლტის წვერი.

ყურმოკრული

(პრიუტის თემი)

— რად გინდა სოფელში იარაღი? — შეეკითხა ვიღაცა ნაცნობი აქ პურის დამზადების კამპანიის ჩასატარებლად გამოგზავნილ პასუხისმგებელ ამხანაგს — ოვანეზოვს, რომელსაც ზარბაზნის გარდა ყველაფერი ზედ ჰკიდია.

— აბა რა, აქ რუსთაველის გამზირი ხომ არა გგონია, რომ უიარაღოდ იარო? გლეხება თუ არ დააშინე—ისე პურს არ ჩაგაბარებენ!—მიუგო მან.

— რაა, ამხანაგო მარო, რატომ არავითარ კულტურულ მუშაობას არ აწარმოებ ამ პრიუტის თემის გლეხობაში? ხომ იცი, მთიულებია, განათლება სწყურიათ, შენ კი, როგორც ქოხ-სამკითხველოს გამგე, უნდა ზრუნავდე.—უთხრა მას ამხანაგმა.

— იჰ, ნეტავი შენ! საქმე არა გაქვს? მთიულები და რაიმე წრეები, განათლება?! ხა! ხა! ხა!...—გადიკისკისა, დაცინვით, მარო ლებანიძემ და გზას გაუდგა.

ყოულიყო!

ცნობა შოლტიანს

სოფელ ბოდბისხევს, კახეთში,
აქებენ — კარგი მხარეა;
მას „იცავს" ბიჭი „ქეხული"—
ის საბჭოს თავმჯდომარეა!

—

ყარამან-ყათლანს გაგონებთ—
„დამშვენებაა" მხარია;
ცგონებ სახელად მიშაა—
და წოპლეუგინი გვარია-

—

წიწილა ათი არ ყოფნის—
ჯერზე— და ინდაურია;
როგორც სურს, ისე ქეიფობს,—
სვამს და მაინცა სწყურია!

—

ფხიზელს ვერ ნახავთ, რადგანაც
ჩაფით სვამს—მუდამ მთვრალია;
ვეღარც ზემდგომმა ორგანომ
ვერ მიატანა თვალია!

—

იძახა სრადის — რაცა სურს—
ყველა ფეხებზე ჰკიდია;
არაფერია... თუმც თავზე—
წარმოდგენა აქვს დიდია!..

—

ფეხზე ძლივსა დგას ის, როცა
შემოვა ალმასკომშია;
ყველას ლანძღავს და აგინებს —
თანამშრომლებთან „ომშია"!
კომკავშირელებს არ ინდობს—
მალი-მალ ამწყვდევს გომშია!

—

მოჯამაგირეთ ულრინავს—
მომუშავეთ ეკყრობა ცუდათა;
„ჩიწა ქალამნად არ უჩანს —
და, ცა კი—თავზე ქუდათა!"

—

თბილისით — ვინმე მოსულსა
სისხლი ადინა ცხვირშია;
(მისვან ასეთი „საჩუქრით"
ბევრნი ვართ გასაჭირშია!)

—

ის თვალებს უბრიალებდა—
ყველას: მუშტით და მუქარით:
განთიადზე კი პატიმარს
მიადგა... ხელჩნა-მუდარით:

—

—მომეცი ხელწერილი, რომ
მე არ მიხლია ხელით...
თუ არა, დედას გიტირებ,—
მათრახით გაახელო!

—

შეშინდა პატიმარი, და—
დათანხმდა იმ-ს ნებაზე...
(ეს „თავმჯდომარე" ერთხელაც
არის ამხილა კრებაზე!?!)

—

სახელმწიფო ფულს, როგორც
სურს—
ისე აბნევს ეს ყველგანა;
ყველა თავისი ჰგონია—
ბოდბისხევი, და... ქვეყანა!

—

ისე თამამობს, რომ სულაც
ბრუისი არა სცხვენია...
შეიდას მანეთად იყიდა—
მან აქ იორღა ცხენია!

—

შეკაზმა ახალ „ბატონმა"—
ზურგზე მოადგა კბილა,
შეჯდა, და... მოსძვრა ზლართანი
ჩადაიმტვრია ფეხია!

—

ახლა შენს მოსვლას მოველით—
შენ დაგვიხსენი... თუ არა,
ამ ჩვენი დროის „მკლავიანმა"
ყველას თავს გადაუარა!..

ამბავი

„ცხელ-ცხელი ამბები"

ყოფილი მღვდელი (ფოფოდიას)— გაიგე? თურმე მთელ კულაკობას სპობენ!
ფოფოდია — ეგ რაა, მე უარესს გეტყვი,—თურმე მთელი ოლქებისა და მაზრების მოსპობას აპირებენ!

ჩვენი ფოსტა

რუისში ა. იწერებით: კომკავშირელებმა ამოვთხარეთ სასილოსო ორმოები, მაგრამ ადგილობრივი დაწესებულებების ხელმძღვანელებმა ყურადღება არ მოგვაქციეს — არ მოიტანეს ბალახი. ეხლა ორმოებში არ ვიცით რა ჯანდაბა ჩავყაროთ.

შე ოჯახაშენებულო, ჯანდაბის მაგიერ — სწორეთ მაგ დაწესებულებათა „მუშაკები" ჩააწყვეთ ორმოებში და დასილოსეთ. მაგაზე უკეთესი რა იქნება!

შურდულს. მოგვყავს თქვენი ლექსის ერთი ადგილი:

სკოლის გამგეთ მოზრძანდა
ერთი ვინმე ხბოტია.
შეშის ნაცვლად პარტებს
სწვავს,—

სწორეთ იდიოტია... და სხვა.

ჩვენის აზრით თქვენი დახასიათება მარტო ხბოტიას არ ეკუთვნის. ის ამჟრად უნდა გაუნაწილოთ ყველას, ვინც მის „მოღვაწეობას" ხედავს და დღემდე მაინც ინახავს სკოლაში.

ოზჩელს. ვბეჭდავთ თქვენი ლექსის ამ ადგილს:

სკოლა არა გვაქვს,
საბჭოს ხძინავს,
თავმჯდომარე
კაჰკაჰივით დადის...

თქვენი ლექსიც — თქვენს თავმჯდომარესავით გროშათ არ ვარგა.

გოჩა - ჯიხაიშელს. თქვენი ლექსს თავ-ფეხი მოვჭერით, დანარჩენს ორი უკანასკნელი სტროფი ჩვ. 5 მივუმატეთ:

ჰაგანჭყურში დიდიხანი
აკაკი გვყავს ნოქრად.
შინ საქონელს ეზიდება
და ჰყოფობს ოხრათ.
ქეიფობს, მაგრამ ბოლოს
არ გადექცეს ოხრათ...

ს. გქოლეთი, ოზურგეთის მაზრა

ნოქარს სარდიონს ვერ მოვიგონებ

ხალისიანათ და გახარებით,
ის არც მე მიყვარს როგორც სხვა
გლეხებს
და ვეღარც პირში მოვეფერები.
თუ საქონელი კოპერატივში
გვალირსა წევრებს და მოიტანა,
ღარიბს თვალითაც არ დაანახვებს,
და შეძლებულებს აძლევს კი
არა,—
სულსაც შეჩრჩივას მხოლოდ
ღარიბი
იმან ახლოსაც არ გაიკარა.
საჭიროა არის რომ აქ სარევიზიო
კომისიასაც მოისცხოთ ჩანგალი,
საქონელს რომ არ ანაწილებენ
და რომ თავისთვის მოაქვთ
ფართალი.
ამ გაიძვერებს დროზე დავარტყათ
შოლტი მოქნილი და აკლიანი,
დავსცხოთ რომ აღარ დარჩეს
იმათთვის
ეს წელიწადი მოსავლიანი.

ელვა

ზემო თიანეთი

პაშ ვინ არ იცნობს იოსებს
უყვარს ტრაქტორის გრიალი,
გასეირნება ტრაქტორით,
ხელ 'ის მაღლა ტრიალი.
ჩემო ტრაქტორო გასწიე
გადაშალე ხევები,
შენ რას დაგაკლებს აკლოარი,
ანდა უძლევი „დევები".
ასე მღეროდა იოსებ
ცალღველაშვილი გვარადა
ტრაქტორს რომ ამტვრევს
ყოველ დღეს
შეიქმნა ყველას თამადა,
სამჯერ კრა დეზი ტრაქტორსა
და ააფეთქა იგია,
მაგრამ არსად ჩანს პატრონი
რომ მისცეს თადარიგია.

ტალღა,

მოხვდება?

(ოზ. ფერსათი)

— მოხვდა?! წავიდეს და ეხლა ირიკაოს! გამწერის კიდევ გაზეთში! სვალოჩ!...—ბრაზით, მაგრამ კმაყოფილებით წამოიძახა „მასწავლებელმა" თ. კეზევაძემ და ფეხი-ფეხზე გადიდო, პაპიროსი გააბოლა, როცა მასწავლებელი და გლეხკორი ნ. მეძმარიაშვილი სამსახურიდან მოხსნა ინსტრუქტორ ზვიადაძის დახმარებით, რადგან მეძმარიაშვილმა გაზეთში ამხილა ის.

— კი, მაგრამ, ამისათვის ხომ გამოგვიმეს უკვე გაზეთ „კოლექტივიზაცია"-ში, ეხლა თუ „შოლტმა"-ც გადმოგიჭირა ზურგზე ნახავ მერე!—სიცილით მიუგო მეგობარმა.

როგორ ფიქრობთ?— მოხვდება?!

კი.

აპრაკუნე ჭინჭილაძეც ემზადება

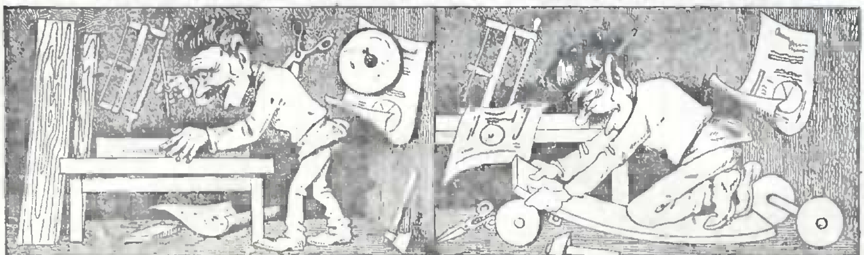

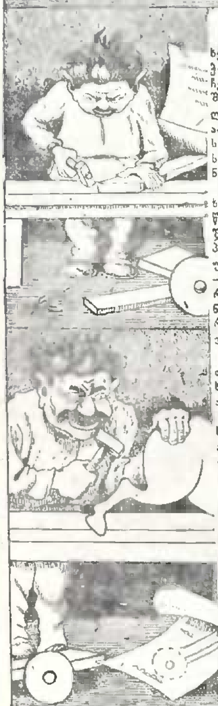

შემოდგომის თესვისათვის ფიცხელი მზადებაა... აპრაკუნე ჭინჭილაძემ გადასწყვიტა არ ჩამორჩეს სხვას და მაშინვე შეუდგა მუშაობას. მას ხომ ათასნაირი სახელოსნოები აქვს მოწყობილი! აპრაკუნე ყველას ემუქრება თავის საქმიანობით, იკვეხის—რომ დიდ საქმეს აკეთებს. ვნახოთ რა იქნება!

— ცოტახანს მოიცათ და ნახავთ, საკუთარი თვალით დარწმუნდებით რა დიდი კაცი ვარ. შემოდგომის თესვაში — ნახავთ პირველი გამოვალ თუ არა! — უპასუხებს გლეხებს.

— აპრაკუნე აღარ ხუმრობს. რაღაც მანქანას იგონებს. რა გგონიათ, ნასწავლი კაცია, იქნება მართლაც გაგვაოცოს ყველა. — ლაპარაკობენ აქეთ-იქით.

აპრაკუნე ამზადებს რაღაც თვლებს, ფიცრის ნაჭრებს ხერხავს, ერთი მეორეზე აწყობს, ატოლებს, ისევ ხერხავს და ასე...

მთელი კვირა გადის. აპრაკუნე სახელოსნოდან არ გამოდის. თავს არ ზოგავს. გლეხობა მოუთმენლად ელის რა ნაყოფს მოიტანს მისი მუშაობა.

— აპრაკუნე, ხალხი აღარ ვართ, ამდენი ლოდინით გავწყდით. გვაჩვენე თუ რამე გააკეთე! — ეხვევიან მას აქეთ-იქიდან და ცნობის მოყვარეობით შესცქერიან.

— ხვალ ამხანაგებო. ხვალ ადგილობრივ კლუბში მობრძანდით და იქ გაჩვენებთ, რაც გავაკეთე! — ღიმილით უპასუხებს ჩვენი ინჟენერი.

მეორე დღეს მართლაც აუარებელმა გლეხობამ მოიყარა თავი კლუბში, სადაც აპრაკუნეს ძვირფას ქსოვილში შეხვეული რაღაც მოუტანია.

— რა იქნება ნეტავ. ისეთი რა გააკეთა, რომ ასე სუმბუქია, ამდენხანს კი იმუშავა ზედ, — ლაპარაკობენ გლეხები.

დადგა სანეტარო წუთი. აპრაკუნე გამოჩნდა სცენაზე და ფრთხილად დაუწყო ხვეულს გახსნა, ყველა მზერად არის გადაქცეული. დარბაზში ბუზის ფრენასაც კი გაიგებს კაცი. ყველა ხმა გაკმენდილია.

— აი ამხანაგებო რა გავაკეთე, უცქირეთ კარგა, დიდებულია ხომ? — მედიდურად ამბობს აპრაკუნე და გლეხებს აჩვენებს ფიცრის პატარა სათამაშო ცხენს...

ყველა გაოცებულია. ერთმანეთს შესცქერიან გლეხები, ვერ გაუგიათ რაშია საქმე. კაცმა ამდენ ხანს იმუშავა, ამდენი შრომა გასწია და მხოლოდ ამისათვის?! ვის რა იხრათ უნდა ეს სათამაშო ცხენი, ვის რაში გამოადგება?!

სოფელ გამოჩინებულის არტელიც ასე გულისფანცქალით ელოდებოდა მანქანა-იარაღებს. ბოლოს მართლაც მიიღეს 4 რკინის გუთანი, 7 ფარცხი, ორი მათოხი და სხვა მანქანები. მაგრამ არც ერთი მათგანი არ გამოადგება ადგილობრივ ნიადაგს. ეს მანქანები დღეს სრულიად უსარგებლოთ ყრია და ჟანგდება. ეს ამბავი პირველი არ არის, რადგან აპრაკუნე ჭინჭილაძე თითქმის ყველა ჩვენს დაწესებულებაში მუშაობს თავის „მადლიანი" ხელით.

მახლას, რას იზამ!

ნიახური.

შოლტი

№22

კულაკი (მემარჯვენეს).—მე და შენ აი ეს ვართ, აი!

შოლტიანის ბრძანება № 2.

შოლტიანმა
გადავწყვიტე:
დაფი დავკრა
ერთხელ კიდევ.
შოლტკორებო,
აბა ფიცხლად
ხაქმეს ცეცხლი
წაუკიდეთ!
შემოდგომის
კამპანია,
დრო ხვნისა და
შემდეგ თესვის;
ზოგიერთ ჩვენს მოლვაწეებს
სოფლად ხშირად
ასე ესმის:
—შემოდგომით
რა სჯობია
ცივ დედლებს და
მერე მაჭარს!
მე რას მიშლის—
დავცხო კულაკს,
მე რას მერჩის—
დავცხო ვაჭარს?!
ვისაც უნდა
პური თესოს,
ვისაც უნდა
ფანტოს ფლავი...
თავისთავად
წავა საქმე,
ნეტავ რაა
თავსაკლავი?!
ან თუ პურის
დამზადება
იგვიანებს
სადმე სოფლად,—
სჩანს სხვაგანაც
ხდება ასე
და არა ვართ
მარტო — ობლად...
სჩანს ხელს გვიშლის
მიზეზები
რადგანაც და
მიტომ, რომა—
თუ ოდესმე
ბრალს დაგვდებენ,
შევძლოთ თავის
გამოძრომა...
და მრავალ სხვას
ასე ჩმახავს.
არ იწუხებს
ტვინის დავთრებს
დღეს იმაზე
ფიქრობს მარტო
რომელ პურთან
ხვალე დათვრეს.
არც სახსრების
შეგროვებას,
არც ყურს უგდებს
გადასახადს!
კიდევ მეტი—
კოლექტივებს
ერიდება, როგორც
ხახადს...
ზოგს პარტიის
ბილეთიც აქვს
ყოყოჩობს და
ბუზებს ურტყამს.
წელს უმშვენებს
ორი ფიშტო,
ორი ერთად,
შემოურტყამს.
არც თვით შედის
კოლექტივში.
სხვა რომ შედის—
მასაც სძრახავს...
ის პარტბილეთს
თავის ცხვირით
მორჩა,
ველარ დაინახავს!
შოლტკორებო,
რაღა გითხრათ
თქვენ თვით იცნობთ
ბოროტ ენებს.
შეხედავთ და
მყისვე იცნობთ
ყველა ჯურის
შემარჯვენეს...
აბა ერთი
მაგრათ მოხცხეთ.
არ დაინდოთ
თქვენებურად,
რომ ყოველი
დარტყმა შოლტის,
იქცეს ხნულად,
იქცეს პურად.
მოსცხეთ ყველა
ბიუროკრატს,
ვინც აბრკოლებს
ხვნას და თესვას;
ვინც სოფელში
პურს ამზადებს
ეს ძახილი
შემოესმას.
პარტუჯრედებს,
სოფლის საბჭოს,
კოლექტივს, და
გლეხკომს, ეპოს,
ვინაც დღემდე
ტკბილად სთვლემდა
კმარა, ძილი
უნდა ეყოს!
დახცხეთ შოლტი
თქვენებურად
შოლტკორებო,
გიხმობთ კიდევ...
ყოველ კუთხეს
ყოველ უბანს,
შრომის ცეცხლი
წაუკიდეთ!

შოლტიანი.

ქურდობაზე დაიჭირეს

— შე წუწკო, ქურდბაცაცავ, ეხლავე გეტყობა, რომ კოოპერატივის ნოქარი გამოხვალ...

წერილი სატრფოს

გენაცვალე ჩემო ლამაზო, მაგ ახალდაბის ელექტრონივით ჩაქუტულ თვალებში. უშენობით არა მაქვს მოსვენება, როგორც ახალდაბის სატყეოს თანამშრომელ ქურდაძეს ღვინის სმით არ აქვს მოსვენება.

როდესაც გიხილავ ისე ველლდები მშვენიერო, როგორც ჩვენი ალმასკომის თავმჯდომარე ნიკალა ღელდება, მასზე წერილის გაზეთში მოთავსების შემდეგ, დასე გდევ ხოლმე უკან, როგორც ნიკო დევნის გლეხკორებს.

შენი პირიმე არ დამღუპო და სხვას არ ჩაუვარდე ხელში, ისე, როგორც ახალდაბის ფოსტიდან გაგზავნილი (რედაქციაში) წერილები უვარდება ხოლმე გაზეთებში გაწერილ გმირებს.

არც ისე მილალატო მშვენიერო როგორც აქაური კომკავშირელები ღალატობენ საერთო საქმეს და გაურბიან მას. ეხლა კი მშვიდობით, თუ რამ დაგჭირდეს ახალდაბის სადგურში ალარ მიდეპეშო, რადგანაც იქ ყიფიანი და მახარაძე (ორივე ძველი ნიკოლოზის მოხელე) განუწყვეტლად ნარდს თამაშობენ და ხელს შეუშლით.

შოლტკორი.

სიზმრის ახსნა
ველისციხე

1. აგრონომი კობახიძე ნახო სიზმარში — ვენახი გაგიფუჭდება.

2. თუ სიზმარში ექიმი ქათამაძე ნახო — ახლო ნათესავი გაგიხდება ავად.

3. სარქის მიტიჩაშვილი ნახო სიზმარში — კოოპერატივში ბევრი ფართალი მოვა.

4. ველისციხის სას. საბჭოს თავმჯდომარე მიშა ჩხეიძე ნახო სიზმარში — ველისციხეში ათი წლის. შემდეგ ახალი თეატრი აშენდება.

5. სიზმარში თუ საშა ოგანოვი ნახე — კარგ კინო-სურათს ნახავ.

6. თუ სიზმარში თელავი ნახე — ცუდია! ველისციხის ყოფილი რეესტრი შეგეხეჩება სადმე.

7. თუ სიზმარში შაქრო ფირადოვი ნახეთ — იცოდეთ, რომ ბალი დაკეტილია.

8. სიზმარში ბაგრატ ყორღანოვი ნახო — შენ ძაღლს უფრთხილდი, სიკვდილი მოელის.

9. თუ სიზმარში საშა კალანთაროვი ნახეთ — კარგია, კლუბის საშინაობა ფეხზე დადგება.

10. თუ იაგორ ისაკოვს ნახავთ სიზმარში — იფრთხილეთ, ცუდი არაფერი ჩაიდინოთ, თორემ შოლტის კუდზე გამოგაბამთ.

ლენტო.

წერილი შოლტს

(კასპის ცემენტის ქარხანა)

ორ ოქტომბერს, როცა ღამემ
მოიხვია ბინდი შავათ,—
ინჟინერი გრუნი დათვრა
და ნერვები აეშალა!..

—

მას თან ახლდენ ტეხნიკები:
ინგებური, ტაბარკალი,—
და ლვინისგან გაელენთილნი
ორად ხრიდენ რკინებს მკლავით!

—

შუაღამის ორ საათზე
მოისურვეს თურმე ასე:
შეიარეს ქარხანაში,
ნახეს კოდი წყალით სავსე...

—

წყალ საქაჩში შეუხვიეს
და მიაწვნენ მძლავრათ კარებს,—
„შოლტიანო" მუშები ხომ
შიშისგან აკანკალებს!..

—

ღრიალებდა გრუნი შმაგათ
ადინეს მიწას ზური,—
ტაბარკალი ხმას უწევდა,
ბანს აძლევდა ინგებური!..

—

სამეულმა ბრძანა მტკიცედ
და მიმართა მუშებს ხრიკით,—
— „ჩქარა წადით, გაალვიძეთ,
ქვე-სადგურის მეხანიკი!

—

მე უჩვენებ იმას სეირს
ეხლა ის რომ აქ არ არის!"—
ლვინისაგან შეხურებულთ
შუბლში სცემდა ცივი ქარი!..

—

მუშებმა ძლივ გაუბედეს:
— დღეს მორიგე ის არ გახლავთ!
—არ წახვალთ და ეს იცოდეთ
ცრემლიანებს მალე გნახავთ!..

—

არ წავიდა მეხანიკი
რადგან მიხვდა იმათ ქცევას,—
და ამიტომ გრუნი ბრაზით
ღონიერ მკლავს კედელს სცემ-
და!..

—

შემდეგ მუშებს აგინებდა,
მკლავს იქნევდა ირგვლივ თანა,—
ველურივით ღრიალებდა,
დორბლებს ჰყრიდა პირიდანა!...

—

— შოლტიანო ნუ თუ ასეთ
მოქმედების შემდეგ კიდევ,
ამ ნალვინებ სამეულსა
შენს, მათრახებს არ აკიდებ?!..

ცემენტი.

ჩვენი კლუბი

(დარჩელი)

ჩვენს სოფელში განიზრახეს,
რომ აშენდეს კლუბი,
სიხარულით გლეხობამა
ცას ესროლა ქუდი.
მართლაც აბა ვინ იქნება—
სულელი და ფლიდი,—
გულით რომ არ გაუხარდეს,
საქმე ეგზომ დიდი...
და ის იყო, ორი წლის წინ
იწყეს გარჯა-შრომა.
ორი მეტრი აშენდა და
შეწყდა მშენებლობა...
დრო მიდის საქმე რჩება
აგრე უთავბოლო...
ნეტავი თუ დამთავრდება
ამ ხუთწლედის ბოლოს?!

ვარმე.

სალოცავად...

ქუთაისის მუზეუმში ხელმძღვანელობიდან დაწყებული—ტეხნიკურ მომუშავეებამდე, ყველა ყოფილი მღვდლები და დიაკვნებია...

კორესპონდენციიდან.

—სა მიხვალ ჩემო სოფიო, მა მუზეუმში რა ხელი გაქვს?

— ჩემო მარიკა, ორი-სამი წელია ხუცესი ვერსად ვნახე, მინდა ვეზიარო და აქაწე მომასწავლეს!..

კითხვა-პასუხი

1.

— სიქთაურაში არა.
გაქქქილი ვაჭარი..
გლეხებს მუქთად წაართვა,
ბევრგან, ღვინო, მაჭარი.
— ეგ ხომ ცხადაძე არი,
ცნობილი ამ მხარეში;
ჯერ ვერვინ აუკრძალა
ყაჩაღური თარეში!..

2.

— ფოსტა-ტელეგრაფს „თავობს"
(ჩუმად მითხრეს ყურშია...)
შუა დღეზე ძლივს დადის
იგი სამსახურშია!..
— ეგ ხომ თერჯოლაშია
(ყიფიანი გვარადა...)
ასეთი „მომუშავე"—
გამოდგება არადა!..

3.

— საშემოდგომო თესვა
აქ მიდის კუს ნაბიჯით.
და გულშემატკივარი
არავინა ჰყავს ბიჭი!
— ტრაქტორს არ ჰყავს პატრონი?
არვინ იცის ვისია!
მანქანები იხრდება—
ეს ხომ საცხენისია?!

4.

— ერთნაირად აწერენ,
გადასახადს ყველასა,
კულაკისგან არ გარჩევენ,
ტყუილად სთხოვ შველასა:
— ვიცი, იქ ხომ ბუნებას,
შორით უმღერს რიონი...
(ჩვენში კი დარჩეპ... არის
ის ჩხარის რაიონი!..)

5.

— თუმც რა საკვირველია,
თუ ხმას არვინ არ იღებს?
ხევა მხარეც ბევრია არის —
სადაც ბეგრენ ღარიბებს!..
— ეგ ყველაზე ძალიან
მატაანში იციან...
გამკითხავი არვინ ჰყავს—
ნეტა იქ ვინ „იღწვიან?!"

დაპაპ.

ს უ რ ა თ ი

ს. საზანოს კოოპერატივში

გლეხი. (ნოქარს). ამხანაგო, სამი წელია თქვენი წევრი ვარ, არაფრისდის არაფერი მრგებია, შენ გენაცვალე, ერთი მეტრი ჩითი მომეცი.

ზარნაძე. ჩითი, არ გვაქვს ამხანაგო, თუ გნებავთ ადეკოლონია!..

გლეხი. ეს რაცხა სასუნებელი რომაა ივა?! არა, ძამია, შაქარი თინც გექნება. ბავშვი მყავს ავადმყოფი!

ზარნაძე. არც შაქარია! თუ გნებავთ პუდრს მოგართმევთ?

გლეხი (გაბრაზებული მიდის). ეს ეშმაკიური გიჟია!.. რას მომჩემებია ამ ადეკალონ-პუდრებით!.. (ამ დროს შემოდის კოპწიად მორთული ლამაზი ქალიშვილი).

ქალიშვილი. დუშკა, სამი მეტრი მიტკალი... თუ შეიძლება...

ზარნაძე. ჩემი თავი შემოგევლოს რაცა არ შეიძლება... ექვსი ინებე ჩემო სულის კლიტევ... (აძლევს შეხვეულ მიტკალს) კიდევ ხომ არაფერს ინებებ?!

ქალიშვილი. არაფერი დუშკა... (უგზავნის კოცნას) შენ კი გენაცვალე მაგ კოოპერატივში!!! (გადის პრანჭვით).

გლეხი ქალი (შემოდის დაღონებული). საპონი გექნება, ნამეტანი მჭირდება, უარს ნუ მეტყვი შენ გენაცვალე!..

ზარნაძე. საპონი რომ იყოს — აგერ გასარეცხი ხალათი არ მეცმეოდა?... თუ გნებავთ აგერ პამადას მოგართმევთ!

გლეხი ქალი (მიდის ბუტბუტით) აჩალვაზრდა რომ ვყოფილიყავ უარს ხომ არ მეტყოდა... (შემოდის ვაჭარი ვარდოსანიძე).

ზარნაძე. ჩემს ძმას, ჩემს ეზეკიას სალამი!.. როგორა გიკითხოთ ჩემო ბატონო!..

ვარდოსანიძე. სალამი ჩემო ძმას, რაფერაა შეპირებული შაქრის საქმე?..

ზარნაძე. კი შენი ჭირიმე. აგერ 4 კილო შაქარი და 5 კილო საპონი... იმედია მოგეწონება...

ვარდოსანიძე. იმე, მე კაცო... მაგას რა თქმა უნდა... (ართმევს შეხვეულებს და კოოპერატივიდან მიდის სიმღერით).

შენ იცოცხლე....
მეც მაცოცხლეებ...

(ფარდა ეშვება).

ტიკო-ტიკო.

სამკითხველო

(სოფ. წევა).

5 წელი შემისრულდა,
კადმიხადეს პარაკლისი,
არ მეღირსა მე მოწყობა
დასაცინი დავრჩი სხვისა.
კომკავშირმა ვერ მომაწყო,
ლაპარაკი ვნახე მისი.
ნეტავი რა დავაშავე,
საქმით არ გამხადეს ღირსი,
თუმცა ცოტათი შემაკეთეს,
მაგრამ ისიც ისევ ლპება,
აი, ისეთ შეკეთებას,
თუ შიგ გლეხი ვერ დაეტევა.

ალ...

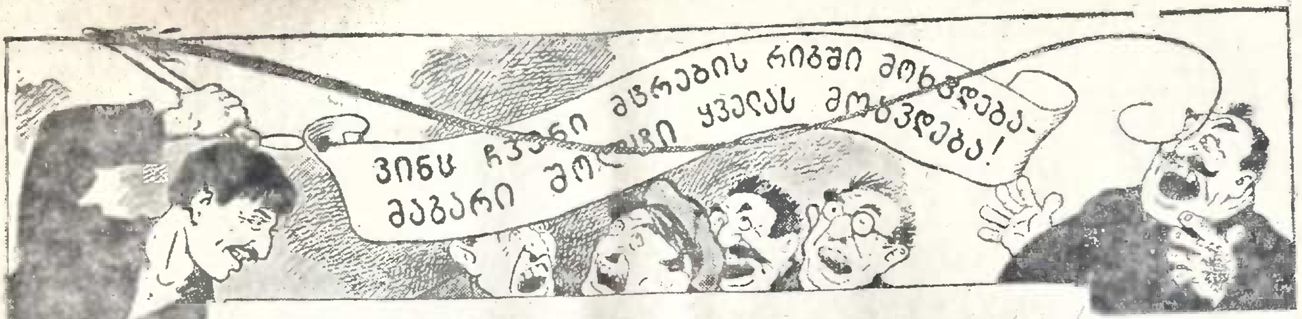

მისაბაძი მაგალითი!

ამდენხანს ცრუმორწმუნეობას მივდევდი, მეგონა: საბჭოთა ხელისუფლების საწინააღმდეგოთ ჩემს ლოცვას ღმერთი შეისმენდა და ძველს დროს დამიბრუნებდა მაგრამ იმედი გამიცრუვდა. საბოლოოდ დავრწმუნდი. ღმერთი არ ყოფილა.

იმავე მიზნის გასახორციელებლად ეხლა სხვაგვარი გზა ავირჩიე. მე და კოლია ჯანაშიამ შევადგინეთ გეგმა და კოლექტიურად გადავწყვიტეთ შრომა...

დღეს ჩვენ არტელი გვაქვს დაარსებული, რომელშიც შედიან პარტ. და კომკავშირელები: ვ. ჩაჩუა. ალ. ქვათაძე. სანდრო ბირმიჩაძე. სევასტი ბულეხაძე და სევ. ხუსკივაძე.

რას ვაკეთებთ? — ხმა ბოლოს გამოვა ჯერ-ჯერობით მიზნად გვაქვს კვალითის არტელი დავშალოთ. შემდეგ სხვა იქნება.

ახალი არტელის მეთაური, მღვდელი-დეკანოზ კ. ხუსკივაძე.

საუბარი შარაზე

(სოფ. კასპი)

— თედო! — ამბობენ დიდი ზამთარი უნდა დაგვიდგესო, შენ რას იტყვი?..

— მე რა უნდა ვთქვა, თუ დიდი ზამთარი დაგვიდგა, სიმშილით დამეხოცება საქონელი!

— როგორ. ბზე არა გაქვს?

— ბზე მაქვს, მაგრამ მარტამდეც არ გამყვება.

— თითქო აი, კრებაზე რომ ილაპარაკეს სილოსის შესახებ კარგი საკვებიაო?!.

— ილაპარაკეს კი, მაგრამ საქმით არაფერი გაუკეთებიათ!

ხეკაკუნა.

ღვალაძის ოინები

მოხვი — ჟიაოურა

დათიკოჯან, გაქექილი რამ ხარო.
„უჩიტელი“ საექვო ჭალს გავხარო.
კომბინატორს გიწოდებენ ძმიო,
ცუცქირიძის ფული შეგიჭამიო!

— : —

სოფელ მოხვში სკოლის გამგეთ ბრძანდები,
„შოლტში“ მოგცხებ და ნუ გამიჯავრდები...
ვაჭრებს წყალობ, აძლევ პურის წიგნაკებს.
რაც დრო გადის, თავში ქარი გიმატებს.

— : —

მორწმუნე ხარ. „ბივში კომსომოლია“.
ერთხელ მახსოვს, აგადიეს ბოლია.
ვილაც გწყალობს, ისევ გაკომსომოლდი,
ძმა ბიჭებმა გადგიხადეს „ ოდოდი“.
...
ბაში საჩუქრებიც მოაგროვეს.
თავს ასალებ ღვალაძე,
...გათ ფულებს ქაფავ, „მალადეც“!

ხიშტი.

უშველეთ!

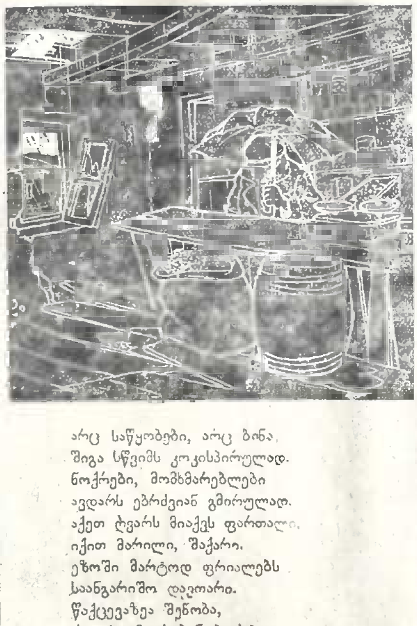

არც საწყობები, არც ბინა,
შიგა სწვიმს კოოპერატივს.
ნოქრები, მომხმარებლები
ავდარს ებრძვიან გმირულად.
აქეთ ტვარს მიაქვს ფართალი,
იქით მარილი, შაქარი.
ეზოში მარტოდ ფრიალებს
საანგარიშო დავთარი.
წაქცევაზეა შენობა,
ძლივს იმაგრებენ ბოძები.
ვერ უშველიან დურგლები,
და ვეღარც კალატოზები.
ტირის რუისის გლეხობა:
დღე ადგათ გლოვის სადარი.
ვაიმე ეპოვ ბედკრულო,
შენი პატრონი სად არი?!

ყინწი.

ტყის მცველები ეუცაოთ

ტყის მცველებმა გადავწყვიტეთ გლეხებს გაუადვილოთ შეშის შეძენა. აქნამდის მათ უხდებოდათ ქალაქში ქათმების, ინდაურების და ღვინის ჩატანა, გაყიდვა. ამ ფულით ტყის ბილეთების შეძენა და სხვა ათასი დავიდარაბა.

ეხლა კი. თანახმად ჩვენი გადაწყვეტილების, მათ შეუძლიათ პირდაპირ ჩვენთან წარმოადგინონ: ქათმებიც, ინდაურებიც. ღვინოც (შეიძლება ახლად გამომცხვარი კარგი შოთი პურიც), რომლის სამაგიეროთ მათ უბილეთოთ შეუძლიათ ტყიდან რამდენი შეშა და ფიჩხიც უნდა გაზიდონ...

ამნაირად ჩვენ შეურიგებელ ბრძოლას ვუცხადებთ ბიუროკრატიზმს და ვიწვევთ დანარჩენი რაიონების ტყის მცველებსაც.

ამხ. სალამით ძეგვლი ტყის მცველების ჯგუფი.

საჯარო ვაჭრობა

1931 წლის 1 აპრილს დანიშნულია საჯარო ვაჭრობა ს. რუისის კოოპერატივის შემდეგ ქონებაზე: საუცხოვო სამსართულიანი ქვითკირის შენობა 62 ოთახით, 17 საუკეთესო საწყობით, 10 ღვინის სარდაფით, 15 ბელლით.

ამავე დროს ვაჭრობა დანიშნულია კოოპერატივის ავეჯეულობაზე. იყიდება: 10 დუჟინი ვენის სკამი, 15 საწერი მაგიდა, 4 რკინის სალარო (ცეცხლგამძლე), 30 შკაფი — დავთრებისათვის და სხვა მრავალი წვრილმანი.

შოლტის აღმასრულებელი ხუსხია ჭინჭარაული

ნაწყვეტი კლდეეთს

— კი, ძამია, თავმჯდომარე ხარ საბჭოსი, უნდა იზრუნო თუ არა სოფელზე?

— მაი შენ რაზე ამბობ, რაცხა სხვა ფიქრში ვიყავი, სულ არ შეეხებოდა ამ სოფელს, ისთე, საცხა რაცხაზე...

— აგერა საყოველთაო სწავლა რომ დეიწყო და აქანე კუდსაც რომ არ ანძრევთ საბჭოს ხალხი...

— მაი კომკავშირის საქმეა, ახალგაზრდები ქე გოუძღვებიან...

— კი, მარა. ბოშო. მათ ყოლიფერი გააკეთეს თითქმის, რაიც მეეძლოთ, შეაგროვეს ფონდი, გადმოგცეს, მარა ყური არ უნდა გააბარტყუნოთ სკოლის შესაკეთებლად მაინც?

— მაიც მისი საქმეა... თუ კი ყოლიფერი გააკეთა, მალადეც, აწი ჩვენდა აფერი დოუტოვებიათ სამუშაო და იგია!..

ეეეხ!

გამოიგონა!

კლდეთის ფოსტის დამტარებელს
ეზარება ტარება.
რის გაზეთი, რის წერილი,
გლეხებს არ ეკარება...
მაგრამ ბიჭი ბრძენი გახლავთ.
გული ბევრჯერ ილოჩა
და ბოლო დროს მან ერთბაშად
აი რა მოიგონა:
სოფელ კლდეთში ქარი იცის —
ყოველ დროს და თარიღებს...
ეს ყმაწვილი — ხეზე ადის
ასე ფოსტას არიგებს.
ადის მაღლა და ქარს უცბად
თითქოს შეაბერინებს,
შემდეგ ჰფანტავს სიმაღლიდან
გაზეთებს და წერილებს...

ბრაწი.

დამქაში

— რა არის დამქაში?

— დამქაშია მეორე მეზურნე, რომელიც პირველის დაკვრას შეუწყობს ხელს და რასაც დაუწყებს, იმას გაუმეორებს უშნო ყბების გაბერვით... მაგრამ, რაზე მეკითხები?

— არა. აგერა, გაზეთ „კოლექტივიზაცია“-ში რომაა ცნობა სოფელ ჯინჯვათზე, კულაკების დამქაშია მელენტი კვახაძეო, და...

— ჰო, ეგ სხვანაირი დამქაშია... ეგ თვითონ კი არ ბერავს ზურნას, არამედ კულაკების ჩაბერილზე თვითონ ბუქნავს.

დაჰკა!

სცენა კვალითში

— არიქაა! კოლმეურნეობის სკოლა ინგრევა, უშველეთ!

— დეინგრეს ბარე და იგია! რა ხანია ვყვირით სკოლა შესაკეთებელია, ნივთები აღარ ვარგა, მარა ვეფერი რომ ვერ გავაგებიეთ ვისაც ეხება?! აგერა წერა-კითხვის სკოლების გახსნასაც ქე სძინავს სალათას ძილით, მარა საბჭოს რომ ძილქუში დასწოლია?! მთლა რომ დეინგრევა—მაშინაც არ გამოიღვიძებს?!

— მაშ. იავ-ნანა, ვარდო-ნანა, იავნააანიიინაო?!

— ჩვენო ძილის გუდა საბჭოვ, არ გაგაღვიძააოოო!..

უიულიუო!

ძირს დავთრები!

ჩვენს ქვეყანას აუარებელი ქაღალდი სჭირდება. ზოგიერთი დაწესებულების ხელმძღვანელები კი დაუშვებელი გულგრილობით ეკიდებიან ქაღალდის მოხმარებას. აწარმოებენ ათასნაირ დავთრებს, წიგნებს და მიმოწერას.

ქაღალდის დაზოგვის მიზნით დღეიდან ვაუქმებთ ყველა საანგარიშო დავთრებს და ყოველნაირ საბუთებს მოსპობილად ვაცხადებთ. ჩვენის აზრით. სადაც არტელია და კოლექტივი, იქ მით უმეტეს ასეთი ანგარიშწარმოება პატიოსან სიტყვაზე უნდა იყოს დამყარებული.

ამავე დროს ვსპობთ მოლარის და მოანგარიშის თანამდებობას და არტელის მთელ ქონებას (ფულად) გამგეობის წევრები ვინაწილებთ საკუთარ ჯიბეებში...

ანგარიშ - წარმოების ამნაირად გამარტივების გამო. მიზანშეწონილად ვთვლით ყველა სარევიზიო კომისიების გაუქმებას (სულერთია, ისინი მაინც არაფერს აკეთებენ).

...ტელის გამგეობა

დეპეშა საიქიოდან

ვინც პირველმა ნახოს ეს დეპეშა საკუთარ ხელში გადასცეს ს. ცაგერში მცხოვრებ ექიმბაშ ლიზა კოპალიანს.

დიდი ხნის მგზავრობის შემდეგ საიქიოში მშვიდობით ჩამოვიდა თქვენი გამოგზავნილი ასოცდა შვიდი კაცი, ათი ბავში და ორმოცი ქალი. ბნელეთის მეფე თქვენს მოღვაწეობას ღირსეულად დააფასებს. განაგრძეთ ეგ დიდი მუშაობა ადამიანის მოდგმის მთლიანად გასანადგურებლად. ველით ახალ ლუკმას...

დიდი პატივისცემით

ოზერ-სულთამხუთაკი.

„დამკვრელი“

ყველგან, ყველა საქმეში კაცი დამკვრელი უნდა იყოს. ყველამ თავისი საქმე იკითხოს. მე კი სხვაზე ნაკლები არავის ვეგონო და დღეიდან დამკვრ...ად ვაცხადებთ თავს.

უკვე კარგა ხანია დავიქირავე მოჯამაგირე დ. სოფრომაძე. არც რიგიანად ვაცმევ, არც რიგიანად ვაჭმევ. დღე და ღამ განუწყვეტლივ ვამუშავებ და ხელფასის ანაზღაურების ანგარიშში ვურტყამ ყოველ დილა-საღამოს.

ვინაო?!

რაიონის მიწატყის კავშირს ვინ რას კითხავს! მოვლენ — მათაც მივაყოლებ. ოღონდ ჩემს მხარეს იყოს ზე და სიმონეთის საბჭო...

შეჯიბრებაში ვიწვევ სხვა ხაზეინ-დამქირავებლებს.

ბიჭი ვარ და ქუდი მხურავს ვასილ. პაპიძე.

ტელეფონით ცა-ვერთან

რამდენს ვწვალობდი და ვიტანჯებოდი ამ ოხერ ტელეფონით ლაპარაკის დროს! მთელი საათი მეჭირდებოდა, ვიდრე დანიშნულ ადგილს შემიერთებდენ... ეხლა კი ვისწავლე ხერხი..

თურმე ამ სადგურში სულ გასათხოვარი ქალების სამეფოა, რომელთა წლოვანება 38 წლიდან 40 წელს უზხლოვდება. საკმარისია ოდნავ ალერსიანად წაუარშიყო ტელეფონში და მყისვე შეგიერთებს ვისაც კი მოისურვებთ.

აი ასე: წკრრრ.. რაწკრრრ.. ბარიშნა შენ გენაცვალე მაგ სირინოზის ხმაში, ერთი ცაგერს შემიერთეთ როგორმე.

რაო?! (ეტყობა კიდევ უნდა რამე საალერსო ქათინაური ვესროლო)... გენაცვალე მაგ ვარდივით გაშლილ ტუჩებში (ეს ხომ ნაღდია — უსათუოდ შელებილი ექნება) ცაგერს შემიერთეთ როგორმე, საჩქარო საქმე მაქვს..

მადლობთ, მადლობთ მშვენიერო სირინოზო!..

ცაგერია?? ამხანაგო შემიერთეთ სოფელ მთაბორს. აააა! პავლე სადილიანი ბრძანდებით? სასიამოვნო, ფრიად სასიამოვნო ამხანაგო. გვარი ჩინებული გაქვთ. ან რატომ არ იქნებით სადილიანი, როდესაც ლაილაშის საბჭოს თავმჯდომარეობის დროს არტელის მთელი თანხები გაიმასქნეთ, რისთვისაც მშვიდობიანად მოგხსნეს თქვენი თანამდებობიდან.

ჩემო პავლე მე თქვენი მოხერხება მაკვირვებს. ამ ამბის შემდეგ როგორ მოახერხეთ პარტიაში დარჩენა, მიუხედავად გამწმენდი კომისიის სისასტიკისა?!

რაო? არ ისმის კარგად! როგორ ეს კიდევ არაფერი? კიდევ მეტი გმირობა ჩაიდინეთ? როდის? ეხლა 21 ოქტომბერს?

რატომ კაცო, ასე მწვავედ რატომ ილაშქრებთ კოლექტივიზაციის წინაალმდეგ! პარტიულ კაცს, ხომ იცი, ამისათვის მაგრა მოგცხებენ...

აქაც მოაღწია მაგ ამბავმა: არტელის გამგეობის სხდომაზე რომ შევარდი გალეშილი და მუქარით დაიფრინე ღარიბი გლეხები, რომელთაც არტელში შესვლის განცხადებები შექონდათ...

ამხანაგო პავლე, მე მაინც ვერ გამიგია, რატომ ჩაშალე ის სხდომა! რამდენს გეხვეწებოდენ თურმე, რამდენი გთხოვეს... შენ კი მუქარით იძახდი: — უჯრედიც, რაიკომიც ფეხებზე მკიდიაო...

საკოლმეურნეო მოძრაობის ახალი ტალღა შენთვის მაინც ხელსაყრელი არაა. კოლექტივში, რომ შეხვიდე — ამდენი ცხოვრება ხომ ხელიდან წაგივა ერთიანად?!

ამხ. სადილიანო, არ ვიცი ამ ამბავს როგორ გადაურჩები!.. ძალიან მეეჭვება — კაი სადილიც რომ გამართო, რამე გიშველოს... უკეთესია პარტბილეთი შენი ხელით გადაუგზავნე რაიკომს და „ადალეთ-დამალევინეს" პარტიაში შეუდგე მოღვაწეობას...

შენი. ძმა ტიკუსუნე.

ზღაპარი თუ სინამდვილე

— იყო და არა იყო რა! იყო ერთი კაცი, ჰყავდა სამი ვაჟიშვილი. ორი ჭკვიანი—ერთი უხეირო და უჭკუო...

— ვიცი ბები, ვიცი! ეგ მესამე—აბაშის რაიონის სოფელ ცილორის სასოფლო-სამეურნეო არტელის გამგეობის თავმჯდომარეთაა!

ჩ ო გ ა ნ მ ო

„ჩოგანმო" შემოკლებულ სიტყვების კონაა და უბრალოთ რომ ვთქვათ ნიშნავს ჩოლურის რაიონის განათლების მოღვაწეებს...

კოპწიათ მოკაზმულ კაბინეთში რამდენიმე ინტელიგენტს მოუყრიათ თავი და მწვავედ კამათობენ:

— რის საყოველთაო სწავლება, რის ფლავი!

—სავალდებულო რა ოხრობას მიქვია, ვისაც უნდა მან ივალდებულოს ბატონო, მე თავი გამანებონ!

— ჯერ ბარელი გლეხები ხომ ხეპრეები არიან, და ახლა ამ მთიან ადგილას მომინდომეს ხალხის გამეცნიერება!

— წადი სადღაც მივარდნილ ჯანდაბაში და ქალაქის კეთილ ცხოვრებას ჩვეულმა კაცმა ამ უმეცარ ხალხს შეალიე ჯანი და ღონე!

ასე იკამათეს, იმსჯელეს და ბოლოს ერთხმად რეზოლუცია მიიღეს:

„მთიან რაიონებში არაა საჭირო საყოველთაო-სავალდებულო სწავლა"...

რეზოლუციას ბეჭედი დაასვეს, შემდეგ ქვეშ ამოიდეს და ტკბილად დაიძინეს...

მართალიცაა, სწავლა მაინც და მაინც დიდ სიკეთეს როდი ნიშნავს თუ კაცს ცოტაოდენი ჭკუაც არ აქვს..

აი მაგალითად ჩოლურელი მოღვაწეები, ხომ ნასწავლი ხალხია?!

ნახავთ თუ მათ ეს სწავლულობა ძვირად არ დაუჯდეთ!

პანღურიანი.

სასწრაფო ბარათი

მუხურის კომუჯრედს

ეხლა შევიტყე. უჯრედის მდივნად ამხ. კირკიტაძე ყოფილა. გვარი ჩინებული აქვს, საქმეზე ეხლა მოგელაპარაკებით...

შემთხვევით გეახელით მუხურში, ქორწილში ვიყავი დაპატიჟებული ბოჭორიშვილთან. სახელს თქვენ თვითონ მიხვდებით.

იმ დღეს სუფრაზე ვინ არ ვნახე, ვის არ ვეხაუბრე, რა ამბები არ შევიტყე... დიდებული ტოლუმბაში ყოფილა ჩვენი ნესტორა,—საბჭოს თავმჯდომარე — ქურციკიძეზე მოგახსენებთ, ხალხში დიდი სახელი ჰქონია მოხვეჭილი. მე მას, მართალი გითხრათ, არ ვიცნობდი. პირველი რეჩი— კოლექტივიზაციის სადღეგრძელოს უძღვნა და ყანწი ძირამდი გამოსცალა.

გავიფიქრე, ალბად მთელი აქ დამსწრე ხალხი კოლექტივის წევრები არიან მეთქი. მით უმეტეს უმრავლესობა პარტიული ამხანაგები იყვენ.

ერთ მხარეს სუმლა ბარბაქაძე მეჯდა, მეორე მხარეს ეეტია ბუაძე. ჩემს პირდაპირ კი კომკავშირელი ვანიჩკა ბოჭორიშვილი და გიორგი ბარბაქაძე ისხდენ... აქვე იყვენ პარტიის წევრები ვლადიმერ ჯიხუაშვილი და კარმო ბოჭორიშვილი. ბევრი რომ არ გავაგრძელო მთელი უჯრედის შემადგენლობა იქ იყო, აკლდა მხოლოდ ამხ. კირკიტაძე, როგორც შემდეგ შევიტყე, მისი მოუსვლელობის მიზეზი იყო — კოოპერატივში სამრეწველო საქონლის განაწილება, რომლის მნიშვნელოვანი ნაწილი ამხ. კირკიტაძეს თავის სახლში გადაეტანა...

დიახ, ამ სადღეგრძელომ დიდი აღფრთოვანება გამოიწვია. გაისმა ვაშას ძახილი და რამდენიმე ყანწი ერთბაშად გამოიცალა.

ცხადია, ჩემს სიხარულს საზღვარი არ ქონდა. — მუხურში უკვე დაწყებულა საკოლმეურნეო მოძრაობის ახალი ტალღა, რომელიც ალბად მთელ მშრომელ გლეხობას გაიყოლიებს! — გავიფიქრე მე და საერთო მრავალჟამიერს ბანი მივეცი.

— უკაცრავად ამხანაგებო და, — სადღეგრძელოს მაგარს რომ ამბობთ, აბა რომელი თქვენგანი აქ მყოფი არის კოლექტივის წევრი?! — ერთმა შეზარხოშებულმა ამხანაგმა მიაძახა ტოლუმბაშს.

— რაო??! როგორ თუ ვინ არის? ამას შენ ვინ გკითხავს შე ლაწირაკო შენ?? — იყვირა ტოლუმბაშმა და ფიშტოზე იკრა ხელი... შეიქნა ალიაქოთი, წივილკივილი. ბოთლების, ჭიქების ერთი-მეორეში ტრიალი...

დიდი ვაჟკაცობა გამოვიჩინე,— მაგიდის ქვეშ ვწკუეცე თავი და ძლივს გამოვძვერ ოთახიდან... ნეფე-პატარძალიც სადღაც მიიმალენ...

მაიდა მაღადეეც! ძაან ბიჭები ყოფილან თქვენს უჯრედში! კარგმა ხელმძღვანელობამ — ასე იცის, მაშ!

წიწაკა.

სამართლიანი მოთხოვნილება

ზოგიერთი დაწესებულებების დადგენილებით მეღორეებს აუკრძალეს ღორის ნახირის შეშვება ტყეებში—რკოზე და წიფელაზე(წიწიბოზე). ეს გარემოება მეღორეობას განადგურებით ემუქრება. (გაზეთებიდან).

ღორების წარმომადგენელი.—პირველი აპრილი ხომ არ არის, რომ ამდენს გვატყუებთ? რაზე გვხოცავთ სიმშილით!

მეზობელი. ძმობილო, რა გატირებს, რა უბედურება შეგემთხვათ?

გლეხი. (ტირილით ეთხოვება ცოლშვილს) — მშვიდობით ცოლო და შვილებო... დუშეთის აფთიაქში მივდივარ წამლის მისაღებად და წელს ხომ ველარ მოვასწრებ სახლში დაბრუნებას!...

ვინ რას მღერის

ჯაბან-ჰუუშურში

ლადო კოპალაძე თუ ვარ,
ჩემსკენ გადვიბირებ გლეხებს,
არტელების დაშლა მინდა,—
თუ მოტყუვდენ — ამ ჩემ ფეხებს!

ხორითში

თაგორა ვარ ლონლაძე,
არ გეგონოთ პიონერი.
მოტყუებით შევიქენი
საბჭოთა პენსიონერი.

საცხენისში.

გუგუნაშვილი გახლავართ,
პარტიაში შეველ ტივით.
როგორც თათარს ღორის ხორცით
მეჯავრება კოლექტივი...

ქვემო ქვიტირში.

ყუბანეიშვილს — არტელში
ვინ წაართმევს მსუქან ნაჭრებს?
ჩემს ნებაზე, ჩემს არტელში,
ძმურად ვკოცნი პირზე ვაჭრებს...

ამბა.

ახალდაბა

ვინ არ იცნობს სატყეოში
საშა ქურდაძესა,
მე ფხიზელი არ მინახავს
იგი არც ერთ დღესა...
თავის დროზე არ იბარებს
ჩამოტანილ ხესა,
გალეშილი ავარჯიშებს
ხშირად, ძმაო, ხელსა.
სატყეოში როცა უნდა
მაშინ შედგამს ფეხსა,
ბედი წყალობს ჩვენ საშიკოს,
ვინ რას კითხავს გლეხსა!
ბორჯომშიაც ხშირად დადის
ღვინით ილბობს ყელსა,
შოლტიანო, ხომ აუთრევ
ამ გმირს შოლტით წელსა?!

ახალდაბელი.

ჩვენი ფოსტა

ელდას: იწერებით რომ:— სოფელ გეჯეთში თირჩიეთ საყოველთაო-სავალდებულო სწავლების დამხმარე კომისია, რომელიც არაფერს აკეთებს და გვეკითხებით, როგორ მოვიქცეთო.

ასეთ შეკითხვაზე პასუხს იძლევა დამკრძალავი ბიურო. მიმართეთ მას.

ტაჯს. მოგვყავს თქვენი ლექსის ეს ადგილი:

ჟუგაანის სამკითხველო
გადიქცა ტროფობის ბუდეთ.
ხან კრივია გამართული.
ხან ხვევნა და მტლაშა-
მტლუში.

მიუხედავად იმისა, რომ თქვენი ლექსის, თითქმის ერთი სტრიქონი შოთა რუსთაველისაგან მოგვიპარავთ, მთლად იგი ერთ ხურმად არა ღირს. რაც შეეხება თქვენს სამკითხველოს გამგეს. მისთვის უკეთესი ლექსის დაწერა, მართლაც არაფერი აქნებოდა...

ჯამბაზს. თქვენი გამოგზავნილი ლექსი მართლაც საუცხოვოა, დავბეჭდავდით კიდეც, აკაკი წერეთლის თხზულებათა პირველ ტომში რომ არ იყოს შეტანილი.

წიქარას. გწერთ:

ნახეთ ჩვენი ვახო,
კოოპერატივს სჭამს
რომ შეხედოთ,
იორკშირის
ჯიშიან ღორს
გავს...

თქვენს კოოპერატივს ხუყვედური არ ეთქმის, რაკი ჯიშიანი საქონლის მოშენებას შესდგომია.

კურსები

სოფელ დიდ ჯიხაიშში მოვაწყეთ მუშტი - კრივის კურსები, სადაც მსურველებს და არამსურველებს ერთნაირათ ვუზელავთ გვერდებს, კურსებზე პირველ რიგში მიიღებიან მილიციის თანამშრომლები, რომლებიც აქამდე არავითარ ყურადღებას არ აქცევენ ჩვენს ფიზკულტურულ მოღვაწეობას.

ჯგუფის დავალებით.
აბზიანიძე და მოსეშვილი.

სახერხი ქარხანა

თიანეთი

როდესაც დღე მიილევა
და უკუნი ღამე დგება,
ელექტრონი არ გვინათებს,
მზის ჩასვლასთან—ისიც ქრება.
ამ დროს ჩვენი ქარხნის გამგე
თავისუფლად დანავარდობს.
სოფელი თუ ბნელში არის
ის ამაზე არა დარდობს.
ბუღალტერიც არას ნაღვლობს.
კარაქზე სცვლის მხოლოდ ფიცარს.

მას კარაქი ისე უყვარს
თუნდა მაზმადს დაიფიცავს.
ასეთია ჩვენი საქმე,
დაბრძანდება გამგე ბოლთით.
რა კარგია ერთი ამას
რომ ახწვავდეს გავას შოლტით!

ტალღა.

ჭალვერში

გამგეობის თავმჯდომარედ-
იხაკ აბალაძეა.
ის არაფერს არ აკეთებს
და ნადირობს ქალზეა.
მუშკომში საქმარისი
არსად არაფერია,
მოიკითხეთ აქ მხოლოდ
პუდრი-მუდრი, ფერია
აბალაძე გარედანაც,
შიგნიდანაც ჭრელია.
წინათ იყო სოვდაგარი,
ეხლა პარტიულია.
მასთან დალაპარაკებას
გლეხები ვერ ბედავენ.
ყოველივე ამასა
უჯრედშიაც ხედავენ,
მაგრამ ხმას ვერ სძრავენ,
[illegible] ვერ ბედავენ..

ტიმბნელი.

ესაც „დამკვრელი ბრიგადაა“

შეხეთ ამ ცოდვილ ხოჯოებს,
გული ბოლმაში ეფლობათ,
რადგან დღითი-დღე წინ მიდის
საბჭოთა აღმშენებლობა.

ცამეტმა წელმა დიდმა
უფრო მოხარა ისინი.
იღრინონ, ნეტავ რას გვავნებს
მათი ბოროტი სისინი?!

გულში მოხვდათ

სამივენი. (ერ. იმეორებს) ვაი ამ ჭამას, ეს უბედურება ლა გვაკლდა!

წერილი შოლტკორებს

ერთხელ კიდევ
გადავწყვიტე
შევუტიო
წყეულ ბნელეთს,
შოლტკორებო,
ჩვენი დარტყმა
აბა ვის არ
მოიწონებს!
გახსოვთ ყველას
შავი ჟამი:
ვერ ვითვლიდით
მაშინ წყლულებს.
ეხლაც ვხედავთ,
ეხლაც ვხვდებით
ამ დროების
მოციქულებს:
შეხვდით ერთი
ა—ის მუნაგს
ხულის „წმინდა"
მამა გახლავთ,
წინეთ მაგ მგელს,
ოქროც ხომ იცით,
ეკლესია
— მქონდა დახლი
გვერდზე რომ დგას.
კულაკი
ჩვენი მტერი!..
ზურგზე გვაჯდა,
ბოლოს დავცხეთ:
ავურიეთ
მონასტერი!
აგერ იქვე
სხვა ხალხია
კრებულია
ათი მრევლის,
ვინც ყოველ ჩვენს
გამარჯვებას
აგინებს და
გულით სწყევლის
აი ამ ბრძოლს
მოგახსენებთ,
თავს იჩენდა
ჩვენი დევლით.
არა ხურდა
გაგვექცა
ჩვენც ცხოვრების
გზები სწავლით!
არ უნდოდათ
ჩვენთვის სკოლა,
რომ ეუფლათ
ჩვენზე დიდხანს.
ჩვენთვის არვინ
იშენებდა
წიგნებსა და
წერა-კითხვას!
მაგრამ დავცხეთ,
ჩამოვაგდეთ,
ის დრო მოვხსენით.
გავაუქმეთ...
მუშა ხალხი
წინ მივდივართ
და ცხოვრებას
ვაწყობთ უკეთ.
ქარხნებსა და
მშენებლობას
გზას უკაფავთ
უფრო ფართოდ,
რომ წარსული
ტანჯვის შემდეგ
ბოლოს წელში
გავიმართოთ!
რომ არ ვიყოთ
მაჩანჩალა
და სხვებს კუდში
აღარ ვდიოთ.
რომ მსოფლიოს
წინა ქვეყნებს
ეხლავე. მალე
დავეწიოთ!..
შოლტკორებო,
მაგრამ ამას
უნდა შრომა,
უნდა ბრძოლა,
ყოველ სოფელს
ერთი ათად
მოვუმატოთ
უნდა სკოლა.
უნდა დავცხოთ
საბოლოოდ
ცრუ მორწმუნეს
მღვდელს და მკითხავ:
ყველამ ხელი
უნდა მივყოთ
სწავლასა და
წერა-კითხვას.
ეხლა სოფლად
საამისოდ
გაიმართა
უკვე ბრძოლა,
მაგრამ უშნოს,
ბიუროკრატს
ყველგან უყვარს
გვერდზე წოლა!
აქაც, ბევრგან
ისევ სძინავთ
და ეს საქმე
გზას ვერ იგნებს.
არ აწყობენ
სკოლის ბინებს,
არც იძენენ
ჩისთვის წიგნებს
არა სწერენ
უცოდინართ,
არ დასდევენ
ამ დიდ საქმეს.
ზოგი ჯერში
ბუზებსა სთვლის,
ზოგი კისერს
უშნოდ აქნევს!..
შოლტკორებო,
დაუნდობლად
ყველა ზარმაცს
ერთად მისცხეთ!
გეშინოდეთ
ყველას ვინც ეს
დიდი საქმე
დაივიწყეთ!
სწავლის საქმე
უხმობს ყველას
და ვერ იტანს
გვერდის ავლას.
შოლტკორებო,
უფრო მეტი
ყურადღება
უნდა სწავლას!
არ დაინდოთ,
ვინც საძილოდ
ამთქნარებს და
ბუტუტავს თვალებს-
დაუნდობლად
შოლტი ყველა
უქნარებს და
მაჩანჩალებს!

შოლტიანი

შოლტიანს

(ახალდაბა)

დღეს შოლტკორის კალამი
შეეხოს საზერზ ქარხანას
და მოსცხოს ჯაუზოგავად
ზოგიერთ უღირს „ამხანაგს".

—:—

ასეთი გახლავთ პირველი
თელო ხაჩიძე გვარადა,
რომელსაც ქარხკომობა აქვს
დაკისრებული ვალადა.
მაგრამ არაფერს აკეთებს,
ძილისთვის ნაბავს თვალებსა
და ინსტრუქციებს „მოღვაწე"
საზრდოთ უნახავს თაგვებსა.

—:—

სხვადასხვა კომისიები
გადაქცეულან ძილათ
და საწარმოო თათბირიც
აქ ერთხელ შესდგა ძლივათა.

—:—

რის შეჯიბრება, რის ფლავი,
მხოლოდ უსაქმო ყბედობა,
ამ დარგში ჩვენში სუფევას
უმწევა უმოქმედობა.

—:—

დამკვრელობაზე ნუ იტყვით,
მათთვის ახალი ხილია,
ძმაო საქარხნო უჯრედებს
დასჩემდათ ტკბილი ძილია.

—:—

ცოტა ზარმაცი ბრძანდება
ალტუხოვ — მექანიკოს,
თითო იჯრაზე არ ყოფნის
მას ღვინით სავსე ტიკია.
მუშაობის დროს „ვაჟკაცი"
ბევრჯელ გვინახავს მთვრალია
პარტიის მანდატს ატარებს,
ქარხნისთვის არა სცალია...

—:—

დაზგებმა ძალა წაიღეს
და ყოველ წუთში ტყდებიან,
ყველა მათგანი სიძველით
სულ მალე „დაობდებიან".
ორთქლის ქვაბები ქშინავენ,
აღარ აქვთ „არაქათია"
ვერც შეელის მუშის წადილი,
ვერც ლექსის მარიფათია.

—:—

ნედლი მასალის გულისთვის
ხშირად ჩერდება ამხანად,
რომ მოვცხოთ — კარგი იქნება
ტრესტში მჯდომ უფროს ამხანაგს,
რომ თავის დროზე არ გვაძლევს
საჭირო დახმარებასა,
არ იწვევს საერთო თათბირს
და არც მუშების კრებასა...

ახალდაბელი

გულნაკლულია

კოხნარის კოოპერატივის მომუშავე ბლანიამ შეჭამა კოოპერატივის რამდენიმე ათასი მანეთი...

გლეხკორის წერილიდან.

ღორი. მაშ ეს სამართალია? მე ღორი მქვია, ამას კი ადამიანი!

მიმოხილვა

— თუმც ქოვრისში ჯერაც
თბილა და არ ცივა...
მაგრამ კოლექტივის
გადაიწვა თივა...
კულაკების დარტყმა
ცვივა, ცვივა, ცვივა...
ვისაც ეს ეხება—
გული არა სტკივა!..

—:—

— ლამის სულმთლად შთანთქა
უვიცობამ, ჭორმა:
სოფელ ომარანი,—
ყუდრო და ბოჭორმა:
გლეხებს სწავლა უნდა,—
ვეთხოვენ შველას ძმურსა,—
განგანყოფილება
რად არ იბერტყს ყურსა?!

—:—

— ზომლეთის ალმასკომს,
თუმცა არ ვუტეხთ ომს,
მარა იმის ყოლას—
გვირჩევნოდა სკოლა!
სამ ოთახში ერთი—
მას მაგრად უჭირავს..
ვეხვეწებით მოგვეცეს—
ის კი სხვაგვარ „სწირავს".

—:—

— ორივე გომარეთს—
მისჩანჩალებს ახა..,
მაგრამ „ხელმძღვანელებს"
გაუღიათ ხახა!..
თუმც ყველას სურს სწავლა,—
მათზე არვინ ფიქრობს..,
სოფელ მამულანიც
წყურვილს გულში იქრობს!

—:—

— სოფელ ქვალითში ბევრს
შეხვდებით კაი ბიჭს,
მარა, სოფლისათვის
წინ არვინ სდგავს ნაბიჯს.
შემოდგომის თქეშით—
ვენახებზე ჰკიდიათ...
თუმცა „რეჩებს" [illegible]
მადა აქვთ დიდია!..

—:—

— საზანოს აკლია..
(რა?—მიხვდი მკითხველო!)
პატარა რამე... მაგრამ—
უფრო სამკითხველო!..
არც კულტმუშაობა—
არც რადიო არი..,
ვისაც ეს ეხება—
ხომ არ უჭირს ქარი?!

ტარზან

სამკითხველო

(ველისციხე)

დასეირნობს აქეთ-იქით,
ვერ იპოვა კარგი ბინა,
ამ საკითხზე ბევრს სთხოვა
და ბევრსაც პირში შესცინა.
ბევრი თხოვნით და მუდარით
მთლათ გაუშრა საწყალს
ხახა
და გაჩუმდა, რადგან შველა,
ვერსაიდან ვერა ნახა!

„ლენტო".

ალბათ, ალბათ!

კორბოულის საქმეებსა
მუშაობა მართებსთ დიდი,
მდივანი გვყავს ძალზე ფიცხი,
მასთან გლეხი ვილარ მიდის.
სასილოსო მშენებლობას
ყურადღებას არვინ აქცევს.
ხიდ-ბოგირებს ვინ აკეთებს,
სასოფლო გზებს ვინ დაეძებს!
შარშან კოოპერატივისთვის
მოაგროვეს სოფლად ფული,
გაკეთებულს ვერას ვხედავთ,
ალბათ არის გაქაფული!

ჭინჭარი.

სარეწკოოპში

(დარჩელი)

გამგეობის თავმჯდომარე
არის ფალოდია.
მისი რისხვა გლეხებს აწევს
როგორც ქვა-ლოდი.
განებივრდა ამხანაგი —
ვით პატარა ბავში.
გლეხკაცობის [illegible]
უკეთს,
ტაში ბიჭო, [illegible]!

ვარძი

გადატრიალება

ს. ნოსირში უეცარი და საოცარი ამბავი დატრიალდა. ერთ მშვენიერ დღეს, როდესაც მთელ სოფელს ღრმა ძილით ეძინა, ქოხ-სამკითხველოში თაგვებმა მოახდინეს გადატრიალება. მათ სამკითხველოს საბჭო გაუქმებულად გამოაცხადეს. ქოხ-სამკითხველოს გამგე კი, როგორც ერთგული მფარველი, თავის წინამძღოლად აირჩიეს.

სამკითხველოს მიდამოებში საომარი მდგომარეობაა. ვირთხები, სოფლის საბჭოზე შეტევისათვის ემზადებიან.

შარი.

■

ვინ ვის?

გახლავართ ბესო მუსელიანი (ვცხოვრობ სოფელ ლენტეხში). ჩემთვის ვარ და საკუთარ კანონებს ვემორჩილები. რას მიქვია პროფკავშირი, მიწა-ტყის კომიტეტი, სასოფლო საბჭო!

მოჯამაგირესაც ძველებურად ვჭირობ და რაკი მჯერ უნდა გ[illegible] კიდეც..

რაო? მიჩივლებს?!

სანდრო გუგავა ვამუშავე კიდეც და გროშიც არ მივეცი, ისთე ვუპანღურე! ბიჭია, კრინტი დაძრას სადმე!

რაი? პურ-მარილიო?! მერე რაა, კაცი ან ხმალს აჰრევიებს, ან პურ-მარილს. აპა შემედავოს ის რაცხა მიწა-ტყის კავშირია... ვაჩვენებ თამაშახა და სეირს!

ტრახ.

■

ცდები

წელს თბილისის მუშკოოპის დავალებით, ერწო-თიანეთის რაიონში დავთესე **160** ჰექტარი კარტოფილი. ჩემი ანგარიშით თვითეულ ჰექტარზე მოსავალი, უნდა მოსულიყო **80** ფუთამდე, მაგრამ მე მივაგენ ამ მოსავლის ერთი სამად გადიდების საშუალებას:

მე გადავწყვიტე ამ ზამთარს კარტოფილი სულ არ ამოვთხარო, დავტოვო მიწაში, ხოლო ადრე გაზაფხულამდე კარტოფილი დამსხვილდება ერთი სამად ისე, რომ თითო ცალის წონა მიაღწევს საშუალოდ ერთ კილომდე. ამრიგად 1931 წლის თებერვალში, ვფიქრობ, მუშკოოპს ჩავაბარებ **400** ათას ფუთამდე კარტოფილს.

სასურველია ჩემი იდეები სხვა რაიონებშიაც გაიმეორონ.

აგრონომი, მამკუძე.

კაი იმედია

— ჩვენი სოფელი ბერძენაული, ჩემო ძმაო, უბედო ვარსკვლავზეა დაბადებული და ისაა!

— რაზე ამბობ?

— ბიჭოს, როგორ თუ რაზე?! რამდენჯერ გაზეთშიც კი ჩაავდეს სკოლის შენობა არა აქვსო, მოწაფეებს ნესტიან შენობაში უხდებათ მეცადინეობა, რადგან მაგიდები არა აქვთ— იატაკზე ყრიანო. არა აქვს არავითარი მოწყობილება, და ყურსაც არავინ იბერტყსო... შეშაზე და ლუმელზე ხომ ლაპარაკიც მეტია... ი საყოველთაო აკადემიურო

— ერთი მდიდარი კაცი თავის შვილებს ხამთარში ფეხშიშველას ატარებდა და როცა შეეკითხენ—რადა შვრები ეგრეო, მან უპასუხა: რა ვიცი, დღეს მდიდარი ვარ— ხვალ შეიძლება მათხოვარი გავხდე და ჩემი შვილები აქედანვე შეეჩვიონ გაჭირვებასო...

— ჰმ, რა დროს ზღაპრებია! ან რაზე ამბობ?

— რაზე, და... ეს ჩვენი მოწაფე ბავშვებიც თუ შეეჩვიონ აქედანვე ცივს, ნესტიან ოთახში სწავლას, რადგან შეიძლება ის შენობაც ერთიან ჩამოენგრეთ თავზე და მარტოლაც გარედ თოვლში მოუხდეთ მეცადინეობა...

— კაი იმედია?! ჰმ!

იქაური.

უჩაღები

შოლტიანო, ქვალონი
ლამაზ გაგვიგონია,
ამ სოფელში ბრძანდება
ბესარიონ შონია.
„ემირი“ რკინის მკვნეტელი,
გლეხკორების მდევნელი,
საზიზღარი, ყოყოჩა,
აღმატების მძებნელი.
მას მუდამ მხარს უმშვენებს
გვასალია არჩილი,—
უარესი დიდგულა,
ბოროტება აღდილი
ნადირობა გაუტკბათ
კორესპონდენტებზედა,
ფიშტოები, ხანჯლები,
შემოირტყეს წელზედა.
და გალახეს გლეხკორი,
მართლა ნადირ-მხეცებმა
ნუ თუ მათ მილიცია—
თავზე არ დაეცემა?!

კოლო.

ს ც ე ნ ა

პლატონ. საით, მართა?

მართა. აგერა სოფლის საბჭოში, პაწია საქმე მაქვს, და...

პლატონ. მერე და რამე საპატივცემლო იგაქვს თან?

მართა. ეგ რავა, ვერ მივხთი!..

პლატონ. თავმჯდომარე სანდრო სვანიძე, მდივანი კ. შალამბერიძე არ იცი ისთე არ მოიცლიან შენდა, თუ სამაგიერო პატივცემას არ ელიან?!

მართა. მე რაი ჰქონდა მაქვს და სნება, ბოში, რომე მათ რაი უნდა ვცე?! აპა ამ კონპერატივში მაინც შევივლი, იქნება რაიმე მოსულა ჩვენზე, ღარიბებზე და...

პლატონ. მისვლით კია მისული, მართაია, განა ყველა ღარიბებისათვის არ მოდის? — მარა ნოქარ პოლოკავას რაი გადარჩება?— ის ხელ თვითონ მიაქვს სახლში. . რაც კაი კაია, ან ნაცნობ-მეგობრებს აძლევს ჩუმათ, მაგიც სვანიძის იფსონია, რავარც რომ უნდა ისთე აჰახრაკებენ საქმეებს...

დიალ.

სანიმუშო წრე

კურზუს თემის საჩვენებელ ქოხ-სამკითხველოში უკვე ექვსი თვეა გაუქმე ყველა წრეები და ახალგაზრდობის ჩასამბელად მუშაობაში, დაავაარსე მხოლოდ ერთი წრე, სადაც, განუწყვეტლივ სწარმოებს აასიყვარულო წერილების მიწერ-მოწერა და ცეკვა ქართულ-ევროპიული. წრეს აქვს მუსიკალური განხრა. თვითეულ მოარშიყეს ევალება თავის გულის ტოლს გიტარაზე სასიამო რამ უმღეროს.

ასე მუშაობს ყოველ დღე დილიდან სალამომდე. წრის მეცადინეობის დროს ქოხ-სამკითხველოში გლეხობის შესვლა აკრძალულია.

პ. ტ. ქოხ-სამკითხველოს გამგე.

■

დ ა ვ ა ლ ე ბ ა

სოფელ ზ. ნავაზოვის 4 წლედის მოწაფეებს ევალებათ: თვითეულმა მათგანმა [illegible] გირვანქა ლურსმანი, თითო იატაკის ფიცარი, სამ-სამი კრამიტი და თითო ფანჯრის მინა.

გარდა ამისა, თვითეულმა მასწავლებელმა უნდა მოიტანოს თითო რკინის ფეჩი, —მოწაფეებმა კი ყოველ შემთხვევისათვის თან იქონიონ საბნები. გადარჩენილი მასალა გადირიცხება ნავაზოვის სასოფლო საბჭოს დამკრძალავ კომისიის განკარგულებაში.

ამხანაგური სალამით ზ. ნავაზოვის

ოთხწლედის გამგე.

გ ა მ ო წ ვ ე ვ ა

სოფ. სიბილის (სამტრედია) კოლექტივის თავმჯდომარე **მათე შენგელია** თავს ვაცხადებ დამკვრელად და შეჯიბრებაში ვიწვევ ლაგოდეხის რაიონის სოფ. ვერხვის ხევის კოლექტივის თავ-რეს ამხ. **ყოჩიევს**.

ვაყენებ შემდეგ პირობას: თავმჯდომარეთ ყოფნის უკანასკნელ საათამდე არ გამოერიოს ისეთი დღე, რომ მე კოლექტივის საქმეს ვაკეთებდე, 2. არ გავაცდინო არც ერთი საათი და მუდამ ჟამს ვისეირნო კოლექტივის ცხენით, 3. რაც ჩემს განკარგულებაში სასილოსო ორმოებია, [illegible] ისევ უკან დავიბრუნო, რომ უფრო უკეთესად შევძლო არტელ[illegible] შლა.

პატივისცემით მ. შენგელია.

გ ა ნ ც ხ ა დ ე ბ ა

ვმსახურობ სტალინისის რაიაღმასკომში კულტსექტორის გამგედ. ჩემი დანიშნულები იმდენად არ მაინტერესებს. რამდენადაც სურამში სალამოობით ძმა-ბიჭებთან ქეიფი და დროს ტარება.

მასწავლებელთა დანიშვნა-გადაყვანას ამ წელში ვერ დავასრულებ, რადგან ერთი მასწავლებლის დანიშვნა ხუთჯერ მიხდება; ამიტომ მასწავლებელთა კონფერენციის მოწვევა გადადებული მაქვს 1933 წლის 1 აპრილისთვის

— ქეიფსალმით. პეტრე ნადირაძე.

სად გინახავთ ასეთი
კინო-მეხანიკები:
ქეიფობენ ათასნაირ
ფანდითა და ხრიკებით.
მოძრავ კინოს ეტლზე დგამენ
და დინამოს ტრიალით
მას ზარაზე აჭენებენ
ლოთი-ფოთურ ღრიალით.
ცხენს შუბლზე აქვს სანათური.
ერთიც კუდთან უნთია
და დამფრთხალი სადღაც გარბის!
გონია—თუ ბუნტია.
და ასე დროს ატარებენ,
ღვინოს სვამენ ღვინოზე...
ნუ თუ არვინ არ ფიქრობს,
გურჯაანის კინოზე...

— რას შვრები კაცო, რაზე კლავ ქათამს?

— როგორ თუ რას ვშვრები, მთელ დღეს უკან შევცქერი, არ იქნა და — არ დადო კვერცხი.

— მერე და რა გაჩქარებს შე ოჯახაშენებულო.

— რა და, ავადმყოფი მიკვდება, აფთიაქიდან კი, სანამ კვერცხს არ მივუტან ისე — არ იძლევიან წამალს...

ყიყლიყო.

ყურმოკრული

—საიდან მოდიხარ, ნესტორ?

— იქინე ვიყავ, თერჯოლაში. პაწიე საქმე მქონდა. მარა, რომ არ ვყოფილიყავი ქი ჯობდა, იმას მაინც არ გევიგებდი, რაიც კომკავშირელმა მაკარიძემ თქვა.

— რაო?

— რაი და, ბოშო. კულაკს მოუმართოთ ხელი და მერე გადავახდევინოთ გადასახადიო, აგი რაია, იგი არაა რაცხა მარჯვნით გადაქანჯალება?

— მერე და მათი რა გიკვირს? იქინე რომ არ წახვიდე მაგის გასაგებად, აქანე მუხურაში ცოტანი არიან იმნაირები? თუნდაც აგერ შენი სეხნია — თავმჯდომარე და პარტკანდიდატი ნესტორ ქურციკიძე. რომელიც ჯერაც არ არის კოლექტივში შესული! აგი მარჯვნივ გადახრა კი არა, ვგონებ ვუმფრო მეტია კიდონ რაცხა.

— მერე და რაი მოუხდება ასეთებს?

—რაი და, ქონიან ნიჩაბზე დადება და...

— მერე, მერე!

— მერე და... სასუქად მაინც გამოდგება ნახნავში!.. პარტიიდან ქე მაინც მოვიშორებდით შემარცხვენელს...

ყიყლიო.

ი ა ფ ა დ

ს. ლესა-ჭინათის არტელის წევრებისათვის დასარიგებლად მივიღე 90 წყვილი წუღა, მაშინ — როდესაც საჭირო იყო ათი ამდენი. ამიტომ პირველი პარტია ავილე ჩემი საჭიროებისათვის.

წუღები მაქვს ყველა ზომისა. ვურიგებ ნაცნობ მეგობრებს იაფად და პირიანად. უპირატესობას ვაძლევ ნათესავებს.

კოლექტივის მოლარე კოსტა გოგიჩაიშვილი თავს ნუ შეიწუხებს, რადგან მას ფეხსამოსის მაგიერ. ჩამოვწერე შემოფლანგული 104 მანეთი.

არტელის გამგეობის თავმჯდომარე: (გვარი გაურკვეველია).

საც ხდება ეს ამბავი

„რევიზორები“

— მობრძანდი, შე კაცო, რატო დგეხარ მანდ?

— არა მცალია, მინდოდა გამოფრთხილებინე...

— ა?

— ჩვენ გეიგებდი, რომ ალმასკომმა შენდა ჩვენმდებარე გლეხთა ახალგაზრდობის სკოლის რევიზია აგვირჩია, რევიზიის კომისიაში რაცხა ილბლად მეც მოვხვედი და... კი ვიცი პურმარილის დაფასება, ძმა-ბიჭს რავა გავსწირავ? ჰო, და იმას გამბობდი. შენ, როგორც გამგე, გაფრთხილებული ხარ აწი, და აპა შენ იცი... რევიზია... მშვიდობით..,

— რა გეჩქარება? პაწიე იმას გვაქნა, წაგვეჰამა რაცხა...

— არა, მერე... მარა, აჰ! აგერა ჩვ მოდიან კიდეც ალხანიკები...

გამოჩნდა კომისია...

— აა, გამარჯვებათ... სალამი, რავა ხარ, ჩემო?! რავაა სკოლის საქმე?!

— ისე, რავარც არც მტერს ეწყინება და არც მოყვარეს გაუხარდება.., დაბრძანდით...

— ხო, გვინდოდა რევიზია, ისთე, შინაურულად...,

— ჯერ მივერთვათ რამე, თორემ, ა? ჯაი თუ მაინძლობა დამიწუნოთ-თქვა... ხე! ხე! ხე!..

— მერეც მოვესწრებით. მაი რაია... პუსტიაკი... ხო.., ა? რაიო? ბაღებიდან და ბოსტნებიდან კაი შემოსავალი აქვს სკოლას? სოფლიდანაც ჩვ იღებს ფულს?! — აპა რავა, ასთე უნდა, კონტურას ხომ არ ჩამოვრჩებით ბოშო! მიუხედავად ამისა მაინც შესაქეთებელია შენოპა? ლპება? — ფული კი არავინ იცის სად მიდის? — ნიჩავო!.. რა, 40 ფუთი ღვინო აკლია? — ჩიპუხა!.. 20 ფ. ღვინის ფული საცხაა მიბნეული? — ტრინტრავა!.. აკლია ყოლიფერი? — რაი ვუყოთ, ბოშო! — ზოგ კაცს ჰკუა აკლია, და... (ჩვენზე კი არ იფიქრონ!) ამიზა ხომ არ დავკარგავთ პატივცემულ გვამს?! ალხანიკებო ჩაწერეთ ასთე და იფია... ხო, რას ვამბობდი? მოვრჩეთ-თქვა რევიზია, არა?

— კი, ყოლიფერი ნათელია... გამგე რავა იკადრებდა ბოროტმოქმედებას?! მართალს არ ვამბობ?!

— კი, ისთეც გაგვეიგრძელდა...

ასე დაამთავრა სოფელ კიცხის სკოლის სარევიზიო კომისიამ რევიზია...

ჭე ვიც°.

შუამდგომლობა

სალამი შოლტიანო! გავიგე დიდი კაცი ყოფილხარ, მარა ეგ ვერაფერი სასიამოვნოა, რომ ასე დამივიწყე, შენ ხომ იცი, ერთ დროს მეც დიდი კაცი ვიყავი: „ერთობის წყარო“ აბა მაშინ გენახე როგორ ვიყავი კაბინეტში ჩემ მორთხმული.

მარა დოფდა კომუნისტებს თვალი, მაგენმა ჩამომაქვეითა ხონის კოოპერატივის გამგეთ. თუმცა ეხლა კოოპერატივის გამგეობა ჩვ ჯობია მაშინდელ კომისრობას!

ყველა ჩემი ნაცნობები მლოცავს. ან რატომ არ დამლოცავს, შენ ნუ მომიკვდები, რაც კარგი საქონელი მოვა ყველა მათ გავატანე. დავით ნინიაშვილს ყველაზე მეტი პატივი ვეცი, მარა ეხლა არავინ ჩემს მოღვაწეობას და წარსულ საქმეს ანგარიშს არ უწევს, რომ წინ წამწიონ.

ამ საქმეს თუ შენ იკისრებ, ჩემო შოლტიანო, და წინ წაწევის მიზნით უკეთეს ადგილზე მომაკალათებ მადლობი ჩემზე იყოს. იმდენი იაფი საქონელი გამოვატანიო ჩემი კოოპერატივიდან, რომ...

მხოლოდ პირობა ერთია: ჩემთვის ღირსეულ და შესაფერ ადგილზე უნდა დამაყენო...

პატივისცემით გოგინაშვილი.

შოლტიანის შუამდგომლობა — ქუთაისის ოლქის პროკურორთან.

გთხოვთ მოქალაქე გოგინაშვილს ღირსეული ადგილი მიუჩინოთ...

მუხლუხა.

ყურმოკრული

— რას ამბობ, მართლა აგეთია სოფელ დისევის და კულბითის ა.ა. მიხა ცხაკაიას სახელობის მიწის საზოგადო შრომითი დამამუშავებელი ამხანაგობის თავმჯდომარე? ნეტა ჩვენცა გვყავდეს ასეთი ყოჩაღი ბიჭი! ა? მაშ ძაან იღვწის საერთო საქმისათვის, ა?! ვეტა! ტა!.. მაინც რას შვრება?

— არავითარი მუშაობა...

— ჰმ! მერე?

— მერე, და... კარგის მეტი ყვლაფერი...

— ჰე, და!..

— თავისი მიწები ამხანაგობიდან გასულ გლეხებს გაოასცა დასამუშავებლად. მოსავლის განაწილების დროს კი მოსავლის ნახევარზე მეტი თავის ეზოში სტუცა...

— დაშხოშ!

— საფონდო მიწების მოსავალი გამგეობის წევრებში გაანაწილა...

— შენც ჭამე, მეც მაჭამე, ჰა?!

— ეს მაშინ, როცა ამხანაგობის ზოგიერთ წევრებს ხუთი გირვანქაც არ წაუღიათ!..

— ახია თქვენზე! თქვენ რომ შნო არა გქონდეთ ჭამისა, ის რა დამნაშავეა?! ალმასკომი ან რაიკავშირი რაღას ამბობს?

— ვაცნობეთ, მაგრამ ყურებში ბამბა დაიცვის, ამ ზამთრის პირზე სმენა არ გაგვიცივდესო...

ამბა!

ღია ბარათი სტალინისის რაიკომს

თქვენ ალბათ იცნობთ მოქალაქე წერეთელს. ის ერთ დროს ამავე რაიონის კომუნალურ მეურნეობის მუშაკთა კავშირის თავმჯდომარედ იყო. მაშინ მას სრულიად შემთხვევით, თავის უნებურად შემოეჭამა 800 მანეთამდე და რამოდენიმე ხნით უდგასოდ დაიკარგა გორის გამსახლის ერთ-ერთი კამერა... ეხლა ეს პიროვნება თქვენ რაიკოომეურნეობათა კავშირში მდივნის თანამდებობაზე წამოასკუპეთ...

ამავე რაიკოლმეურნეობათა კავშირში თქვენის დასტურით ინსტრუქტორად დააწინაურეს ცნობილი გიორგი ხარაზოვი. რით არის ცნობილი?

როგორ თუ რით? მან უცხოეთის კაპიტალის ტყვეებისათვის შეგროვილი მუშათა გროშები მიითვისა, ანუ შესანსლა და დღემდის არხეინად დაბრძანდება... (ალბათ თქვენ ის ფლანგვის ინსტრუქტორად დანიშნეთ. ამ შემთხვევაში თქვენი არჩევანი — ჩინებულია!).

კიდევ გინდათ? გინდათ და მეტი რი დაგრჩეთ ხილცარიელი: ალბათ ბორია ხოზბეროვიც მოგეხსენებათ, რომელსაც მთელი რაიონი იცნობს როგორც მოხერხებულსა და ნიჭიერ კაცს... ის ხომ სახდაზღვევის აგენტად იყო და ყალბი ქვითრების გაცემით რამოდენიმე ასი მანეთი — შემოეჭამა...

ჩინებულია!.. ამბობენ ამ საქმეში ლამაზი ქალის შელებილი ტუჩები ურევია... ჰო ტუჩები, მათ რომელი ცხრაკლიტული გაუძლებს?!

დიახ... სტალინისის რაიონში სავანგებო მოხელეები შეგირჩევიათ. საუცხოვო თაიგული შეგიკონავთ. ჯილდოზე რომ მიდგას საქმე, ალბათ — ერთი პირველთაგანი თქვენ იქნება.

ენახოთ!

შოლტის ...

დაამშვიდა

მდივანი. (გამგეს) ვაიმე, დაიღუპე კაცი! შეხე, ჩემს შესახებ ყუთში საჩივარი ჩააგდო!

გამგე. მერე რამ შეგაშინა! ეგ საჩივარი მე არ უნდა ამოვიღო?

ტელეფონთან

წკრრრ... რაწკრრრ. წკრრრ... მარიშნა, რა მშვენიერი ხმა გაქვს! წარმოდგენილი მაქვს თვალები უფრო მშვენიერი და წარმტაცი გექნება... თქვენთან საუბარი როგორ მომწყინდება, მაგრამ თუ შეიძლება, ძალიან საჩქარო საქმე მაქვს. შემაერთეთ ჩაილურის უჯარმასთან...

აი მადლობა!

უჯარმა? მაშ არტელის გამგეობა? ვინ მაქრო ღვინიაშვილი, ის — იცნობილი კულაკი რომ არის? მერე და არტელში რა გინდა კაცო, მანდ ვინ შეგიშვა? რაო? ისე, ძმაკაცები გყავს და მათთან სტუმრად იმყოფები? რაო, ვინა? ვანო ლაშქარიშვილი ხომ პარტიის წევრია! სანდრო გზირიშვილიც! პავლე ტიგიშვილიც! გიორგი ლაშქარიშვილიც!

ტყუილი იქნება, არ დაგიჯერებ! კოლექტივიდან არ გამოვიდოდა ეს ხალხი! პარტიას არ გაუტეხდა სახელს, კოლექტივს დაშლის გზაზე არ დააყენებდა...

რაო? შენმა პურმარილმა გასჭრა? კაცო და თვალები სად აქვს უჯარმას? ნუ თუ სოფელი მთლად უპატრონოა?

რაო? იქაც გყავს ჩაპურმარილებული ხალხი? მერე და რაიკოლმეურნეობათა კავშირი? იქაც გყავს მეგობრები? ეგ კი არა მჯერა...

გოგო, იხერი! რას გადაკიდა ამ ტელეფონს! მომშივლო კაცო, მე უჯარმიდან მაქვს საქმე... მდივანს დაუძახე. იმას მინდა მოველაპარაკო...

რაო? სძინავს? გააღვიძე. თუ ძმა ხარ და რახაც მიხოვ შეგისრულებ! რაო? რას მიხოვ? არ გაეღვიძო? არც რაიკოლმეურნეობათა კავშირი? არც გურჯაანის რაიკომი?

არა, არ შეიძლება!

ტელეფონ... ტელეფონ! რაიკავშირი! რაიკომი! არ გესმით? სად ჯანაბას დაიკარგა ეს ხალხი! ხალხნო, ვინა ხართ, დაუძახეთ, გააღვიძეთ!

ხოვრუზ ოღლი.

კორტანეთი

ბორჯომის რაიონი

კორტანეთში წამოიწყეს
სამი წლის წინ ერთი სკოლა,
დამთავრებას ვერ ეღირსეთ,
თუმც დაგვჭირდა დიდი ბრძოლა.
საფუძველი ამოშენდა,
დამთავრება კი შორს არი,
რაც აშენდა მასაც ანგრევს,
ავდარი და ქარიშხალი!
სამკითხველო არ გაგვიხსნეს,
უკლუბოთ ვართ ისევ-ისევ,
უამათოდ ჩამკვდარია
გართობა და ხიხალისე.

ეკლესია გვაქვს ერთი და,—
გადაიქცა თაგვის ბუდეთ.
თუმც გლეხებმა დაადგინეს:
„შეიხმარეთ, როგორც გსურდეთ“,
მაგრამ საბჭომ ვერ გაბედა
შოლტიანო. მისი გახსნა,
ალბათ ღმერთის შეეშინდათ.
მაშ არა და როგორ აეხსნათ?

ელვა.

ჩვენი ფოსტა

კაპორჩხალას. თქვენს ლექსში მთელი არევ-დარევა და გაუგებრობაა. მაგალითად:

ხეზე იჯდა შაშვი
როგორც დახლზე ნოქარი
და მღეროდა ტკბილად
ჰქონდა ენას შაქარი... და სხვა.

მართალია, ყოველ ნოქარს დახლიდან აფრენა მოელის, ისიც მართალია, რომ თვითეულ ნოქარს, მეტი შაქრის ჭამით ენა დაშაქრული აქვს, მაგრამ ნოქრის ტკბილი სიმღერა მაინც არავის სმენია... თქვენ ალბათ იმ დროს ებებით, როდესაც ეპოს ნოქრებს საკუთარი ნავაჭროები ჰქონდათ... ჩვენ კი ამჟამად. ის დრო არაფრად გვაინტერესებს. ამიტომ თქვენი ლექსის დანარჩენი ნაწილი გოდორს ვუთავაზებთ.

ჩანგალს. იწერებით, რომ ეპოს თავმჯდომარე იაფ საქონელს თავის ძმა-კაცებს უნაწილებს და ბოლოს კითხულობთ:

შალვა დოლონაძე
სწამს ოკრიბის ეპოს,
საცოდავი ეპო—
რომელ ერთ კაცს ეყოს?!

შეგიძლიათ გულით მადლობის კოოპერატივის გამგე ტერენტი ლომსაძეს, ეპოს ჭაჭაში ისიც დახელოვნებულ კაცად ითვლება და სწორედ გამოგიანგარიშებთ, რამდენ ხანს კიდევ იარსებებს თქვენი კოოპერატივი...

შოთა რუისელს. გვიგზავნით ლექსს და გვწერთ, რომ გადაუდებლად ლირსეულ ალაგას მოვათავსოთ... რადგან თქვენი სახელი და ფსევდონიმი ძლიერ ენათესავება შოთა რუსთაველის სახელს, გიხრულებთ თხოვნას და თქვენს ლექსს გადაუდებლად ვათავსებთ მისთვის ღირსეულ ადგილას. ამ ადგილას თქვენ ალბათ მიხვდებით.

იკალს. ნამეტანი შეუწუხებიხართ იმას, რომ კვალითელი მღვდელი კ. ხუსკივაძე დღე და ღამე ლოცულობს და ქადაგებს აშკარად კოლექტივის დაშლას. ლექსად:

ხუსკივაძე მღვდელო,
ღორი, ხალხის მგელო,
კოლექტივის დაშლას
გამართა ხელი...
შოლტო, ერთი კბილი გაჰკარ,
აგლეჯინე წვერი!

სიამოვნებით შევასრულებდით თქვენ თხოვნას, მაგრამ სამწუხაროდ შოლტი ღორის ხორცს არ გაისვრებათ...

ქვემოქედელი

„ჭკუის კოლოფები“

— რა გააჭირეთ, შენი კვნესამე, ამ საყვარელობელო სწავლით საქმე? ვისაც უნდა ამან დაიკავლებულის თავი და მე კი ისიც მოყოთა, სოფელს რომ ევალი!

— არა, მაინც.. ხალხი მოწყურებულია სწავლას, სკოლის შენობა არაა, მის ასაშენებლად ათასი ფუთი პური რომ ჩავაბაროთ კოოპერატივს, ზრუნვა უნდა თუ არა?

— იზრუნე და იგია, რას ჩამაცივდი?!

— სოფლის ერთი მეთაურთაგანი შენა ხარ, და...

— სად მიალია, ბერე, სხვაგან მიმეჩქარის...

— არც სამკითხველოს შენობაა, ჟურნალ-გაზეთები სად ყრია არავინ იცის... რადიო სდუმს...

— აგრე არ ჯობს?!

— რაო, მახარე, ვინ მოვიდა?

— ექიმი... ჩვენი დიდი ხნის ნატვრა... ძლივს ეღირსა სოფელს...

— აა, კარგია.. ცხენი ჩამოართვით... მობრძანდით, ექიმო.. მარა!.. ჰმ!... არა, მახარე, შეკაზმე ისევ ცხენი... ბინა რომ არა გვაქვს? სად მოვათავსოთ?.. აჰ, ვერ მივიღებთ... წავიდეს უკან და, ისაა... ...ბით... კითხეთ, თუ გარეთ მოიცდის ამ ზამთარს, ... დის ვუშოვნით ბინას...

და, ... ცხენი ... ბული წამოქცეულდა...

იკაური.

„ყველა თავისას ჩიოდა"-ო

მოწაფე. ბიძია, ცოტა ქაღალდი მომეცი, რვეულებისთვის მჭირდება!
ბიუროკრატი. მომწყდი თავიდან! რის რვეულები მე რაღაზე ვწერო ცირკულიარებს?

№ 24

კულაკი. წელს როგორც ეტყობა, მე ველარ მოვახერხებ საბჭოში გაძვრომას, შენს რჩევას კი როგორმე მოვახერხებთ. აბა შენ იცი, როგორც ეცდები ჩემი ინტერესების დაცვას, თუ არა და დღესვე ამოყაშე ჩემი ვალი!

შოლტიანის მოწოდება

მართალია
გადავავლეთ
ბრძანებების
დიდი წიგნი,
მაგრამ ზოგჯერ
მაინც კიდევ
მინდა ვბრძანო
„შოლტის“ შიგნით.
მინდა ყოველ
მშრომელ გლეხკაცს,
ყოველ გამრჯე
კოლმეურნეს:
მოვუწოდო—
რომ უმატონ
ხაგზალი და
ტვირთი ურმებს;
რომ უმატონ
თესვას, ფარცხვას
და დაუდგან
ზვინი ხორბალს,
რადგან მტერი
ისევ ცდილობს
ხელი სტაცოს
ქვეყნის ბორბალს...

— : —

ალბათ იცით
ოქტომბერმა
როცა ჩვენში
გაიმარჯვა,
ასპარეზი მისცა
ყველას
ვისაც უყვარს
შრომა-გარჯა.
გზა გაუხსნა
ყველა მცოდნეს,
ადგილები მისცა
სპეცებს...
(რა თქმა უნდა,
მათაც მხუქან
სავარძლებზე
მოიკეცეს)!
თუმცა ზოგმა
პატიოსნად
და გულდაგულ
იწყო შრომა,
ზოგმა კიდევ
ვერაგულად
იწყო ჩვენგან
გადადგომა...
ხელი მისცა
ყველას, ვისაც
მძლავრად დასცხო
ოქტომბერმა.
და შავ-ბნელი
მუშაობა
გააჩაღა ჩუმად
მტერმა...
ჩვენ მათ საქმე
დავაკისრეთ,
მშენებლობა
დიდი ვანდეთ.
მათი გეგმით
ვინ ჩამოსთვლის
რა თანხები
დავაბანდეთ!
ისინი კი
თურმე ჩვენთვის
ამზადებდენ
ყველგან ღალატს,
რომ დაეცა
ჩვენთვის ზურგში
შხამიანი
დანა ჯალათს!
ალბად სადმე
გაგიგიათ
პუანკარე
დეტერდინგი.
ერთი ძალლი
ცოფიანი
და მეორე
ლორის დინგი...
თურმე სპეცებს
ამ ვერაგებს
ანგარიში მათთან
ქონდათ
და საბჭოთა
კავშირიდან
იქ ამბები
გადაჰქონდათ.
ოქროებზე
გვყიდდენ ჩუმად
ხორციანად.
მიხხალ-მიხხლით,
რომ მოერწყოთ
ეს ველები
მუშისა და
გლეხის სისხლით;
რომ ძველი დრო
აღედგინათ
თავის წყლულის
დამუშებით.
აი ასე
აფეთქებას
გვიპირებდენ
ჯაშუშები!
მაგრამ ბოლოს
ანგარიშში
წაუტყდათ
საქმე ცუდათ
და საჩვენოდ
მოქნეული
ხმალი მათვე
მიუბრუნდათ...
ეხლა ერთად
პროლეტარულ
სამსჯავროს წინ
სხედან შიშით—
და ვერაგებს
ღირსეულად
ჩაბარდებათ
ანგარიში...

— : —

და მე ვბრძანებ:
მოუმატეთ
ნახნავ-ნათესს
გუთნებს, ურმებს!
ეს ბრძანება
შეეხება
ცალკე გლეხს
და კოლმეურნეს.
ჩვენც ვეცადოთ
უფრო მეტად
რახან მტერი
ასე ცდილობს,
რომ ახალი
მიღწევებით
რაც ნაკლი გვაქვ'
დაიჩრდილოს.
რომ საერთო
შრომით—თავზე
ზარი დავსცეთ
ყველა ურჩებს
და ჩვენს რისხვას
საზიზღარი
მტერი ვერსად
გადაურჩეს!

შოლტიანი..

კრეზაზე

— უკან რატომ დაჯექი, წინ უკეთესი არაა?!
— აქედან უკეთ სჩანს უმრავლესობა რას მისცემს ხმას, ორჭოფობას ველარ გამიგებენ'

სამომხმარებლო კოოპერატივი

ს. დარჩელი

გამგეობის თავმჯდომარედ
არის ჩვენში მიხა,
ჩვენ სოფელში ის არ სტოვებს
ღვინოს თუნდ ერთ მისხალს.
ყანწებით და ბოთლებით
ცლავს სვირულს ტიალს,
შემდეგ ბაზრის შუა ადგილზე
მართავს უშნო ღრიალს.
ხანადიროთ იგი ქალზე
ღამლამობით დადის,
გლოს მიმართ მაგას შოლტო
მაინც არა აქვს დარდი.
ზაქარს, ფართალს ის მალულად
აძლევს ლამაზ ქალებს,
თუ გლეხებმა რამე უთხრეს
აეცეცხლებს თვალებს.

ნახვამდი.

ჩვენი თავმჯდომარე

კოკი

ალმასკომის თავმჯდომარედ
არის ჩვენში კოლია,
ღვინის სმაში მოქეიფე
შოლტო, არ ყავს ტოლია.
სოფლის საქმის შესრულება
მაგას ფეხზე კიდია,
ღვინის სმაში და ქალებში
ასე ოოდნი მიდიან.
ქელეხში და სატირალში
ძალან მარჯვი ბიჭია,
საქმეში კი დღემდის
არ გადუდგამს ბიჯია.
ამა საქმეს შოლტო, ეხლა
უნდა დროზე შველა,
თორემ ჩვენი სოფლის საქმე
დაიღუპა ყველა.

კოკი.

მრუდე სარკეში

— ეგ რაა, შოლტიანო, რაში იყურები?

— ა? შენა ხარ, ტარზან? ვერა ხედავ მრუდე სარკეში... ეს ჩემი გამოგონებაა ტექნიკის უკანასკნელ მიღწევებით...

— მერე და, მე კაი კაცო სწორე სარკე ვიღარ ნახე, რომ მრუდეში არ გაიფუჭო თვალები?! ხა! ხა!

— არა, სარკე სწორეა, მაგრამ მე მიჭირავს ასე ქუშად. რათა ვინ რას აკეთებს ვნახო და ჩავახედო ისინი, ვისაც ეს შეეხება.... ყველაფერი ჩანს..

— მაგალითად? ხა?!

— რას ხედავ?

— ჰმ!.. რასა, და... ა? ბიჭოს, ეს რა კარგი რამეა, ი! ქალითის არ ტყილი? რაო? ის შეპარული ყოფილი ვაჭარი სოლიკო მოსეშვილი... რას ამბობს? მოსავალს რომ შევინახავთ, არტელიდანაც გამოვალო? ა? ჩემისთანა ჭკვიანს ძნელად თუ იპოვითო? მე რომ კოლექტივში არ შევსულიყავ, დამბეგრავდნენ და ყველაფერს წამართმევდნენო?! ჰა-ტა-ტა! მალადეც!..

— იბა, ახლა ასე გახედე...

— ჰმ! ის ხომ გომის უნაჩრდილოს მილიც მარტვილი იხრება ჭარის მი წლის დროს ტირიდაო?! პურის დამზადების წინააღმდეგ წავიდნენ?! ა? კოოპერატივში მკლავი თასებია და პური ქართ ბაზარზე გაიყიდაო?! სისხა: „ხუთწლედი ოთხ წელში" აქ არ გაინდა, ჭალაქის მოშიებში გაკვრეცილეთო?! კომუნარული საბჭოს არ ეხმარება? ა? ქვენატკოცის კომუნარების მღვდანი გიგუტა მესხი გლეხებს მოუწოდებს არ ჩააბარონ პური სახელმწიფოს და არ შეიძინონ სესხის ობლიგაციებიო?

— აბა ახლა ასე გაუჩერიტინე!

— ჰა? ლვანკოთში კულაკი კოწია ტრაპაიძე იქიმებს?

— კარგად დააცქერდი... ეგ კაცი, უხეირო ხელმძღვანელების წყალობით დაბეგვრას გადარჩა!..

— რა აქვს? 2 ნახ. ქვევრი ღვინო, 30 საპალნე ღვინო მოსდის, საპალნეს ყიდის 220 მანეთად. 4 ქცევა საყანე მიწა? 9 ჩამოქირავეა ლვანკოთში? 18 საზანოში? ზესტაფონში 2 სახლი ჰქონდა? მოჯამაგირედ ყავს ობოლი ბიჭუნა ზურაბიძე, რომელსაც სამპირად ატყავებს. ა? ერთ განცხადების დაწერაში გლეხებს თითო დღეს ამუშავებს?! მისი ცოლი ექიმბაშობს და დიდანძულ ვაზით ფლებს კბილებს ავადმყოფ გლეხებს?! ამ მეხსის ტრაპაიძე! რა მოხერხებული კაცი ყოფილა!

— აბა, აქით...

— ჰა, ეს რა ცეცხლი ჩანს?! ამბროლაურის არტელის კოლაკები ზედიზედ ესხმიან?! ძნებს უწვავდენ?! მერე და ასე ამჯარად? შეხე, როგორ დასცინიან კიდეც?!

— ეგ იმიტომ რომ მილიციას ხელმძღვანელობას არ აქვეს... ამას ამტკიცებს ის, რომ მათ გაანთავისუფლეს ურალის არტელის თავმჯდომარეზე თავდამსხმელები..

— აბა, ახ ა აქეთ გაიხედე...

— რა, ტობანიერის კოოპერატივის გამგე და ნოქრები ნაცნობებს ურიგებენ საქონელს! ეს ხომ ჩვეულებრივი საქმეა!... მაგრამ ის წინანდელის დოსტის გამგე რად ფლეთს ხელებს ყურებზე?!

— ეგ ალბად „კოლექტივიზაციაში" მოთავსებულ წერილის საპასუხოდ, სადაც ეწერა: გაზეთების და წერილების დასარიგებლად ყურსაც არ იბარტყუნებსო და ამით ალბათ იქნება დაამტკიცოს, რომ შეუძლია ბარტყუნი..

— კი, მარა, აქით რაღად მიაბრუნე სარკე?!

— გაყურე... თვალები გამიფუჭდება... და, ახლა იმან ჩაიხედოს, ვისაც ყოველივე აქ ნახულის გამოსწორება შეეხება.

ვიცევიცია.

მეეტლის ბრალია

მეზარჯვენე-„მემარცხენე" ოპორტუნისტები ქურაში ყურმოკრულ ლაყბობაზე და ქორებზე აგებენ თავის შეხედულებებს.

გაზეთებიდან

მეეტლე. ხუთი მანეთი მერგება.

ოპორტუნისტი. რა ამბავია, ასე ე[illegible] იორად მეტი!

მეეტლე. რა ამბავია და, ქერი ერთი [illegible] ძვირია.

ოპორტუნისტი. (თავისთვის) ვეუბნები—ხალხის [illegible]ურჩობა ქვე[illegible]ა მეთქი და არა სჯერათ?!

მართალია. მართალი!

მერე რა გინდათ? ყველაფერი—რასაც ამბობთ მართალია!

მართალია მაგალითად ის, რომ ამ ნახევარი წლის წინეთ კულაშის შვიდწლედის გამგეობიდან მომხსნეს უწესო ყოფა-ქცევისთვის. მერე რა არის? მე აკი ჩემს მეგობრებთან მაშინვე დავიკვეხე, — ბიჭი არ ვიყო თუ ჩემს თანამდებობას ვერ დავუბრუნდე მეთქი...

თქვენ ეჭვი გეპარებათ ამხ. ჩხაიძეზე, ვითომ მან გამიწია მფარველობა? მერე, და რა არის? ამხ. ჩხაიძე ჩემი მეგობარია და თავის ამხანაგური მოვალეობა მოიხადა ჩემს წინაშე. დღეს მე ისევ წამოვსკუპდი ჩემს ძველ თანამდებობაზე.

წავიდეს ახლა განათლების განყოფილებაში და უჭარის კაკალი!

ენახოთ რას გაატანს!

ქაქუჩი.

ნეძვი-ზანავი

იქ სადაც მთებს ჭიდილი აქვთ,
ხადაც მტკვარი სტყორცნის ტალღებს

მდებარეობს ზანავი და
სკოლა არ აქვთ შოლტი მაღლებს.
მართალია, სკოლისათვის
გამოძებნეს რაღაც ბინა,
მაგრამ ნეტა შეგახედა
შოლტიანო, კლასის შინა,
ერთმანეთზე შესკუპულან,
პატარაა ძალზე ოგი,
ფანჯრობით ჩაწოლილა
გინდ დღეც ი[illegible] სოშავი ბონდი.
ამის გამო ბევრი დარჩა
გაუმოკლული სკოლის გარეთ,
არაფერი გამოვიდა,
თუმც ცრემლებს იხრად ვღვარეთ
ნეძვის ამბავს ნულარ მკითხავთ
აქაც საქმე არის „ჯგირად".
ოთხწლედ სკოლას რომ შეხედო,
არ გეყოფა სახაცილოდ.

ახალდაბეული.

ს ვ ი რ ი

გამცანით, ბაგრატ დიდი,
ანანოვის მოურავი.
გლეხობას რომ ტყავს აძრობდა
და მოქონდა ამით თავი.
მერთხე ეხნის კოლექტივს
მოევლინა თავმჯდომარედ
და ღიღინობს თავისუფლად:
„პროტექციას ვენაცვალე".
კოლექტივის საქმე, ძმით,
უკან მიდის-რაც დრო გადის
და წაჭაძე „მესვეური"
ქუჩა ქუჩა ტყვილა დადის.
—რას დავეძებ, კოლექტივი
მეჯავრება როგორც ჭირი,
მხოლოდ მიტომ შევეცადე
რომ დამადგა გახაჭირი!
ასე ბრძანებს გაქქოლი
ძველის-ძველი მოურავი,
შოლტიანო, გადუჭირე
და აძგერე ზურგზე ტყავი!

შოლტელი.

„ტემპები“

ახალ - სოფლის საბჭომ გააგზავნინა 15.000 ბლანკი მიწერ - მოწერისათვის. თვეში საჭიროა ამ საბჭოსათვის 15 ბლანკი, მაშასადამე, მას ეს ბლანკები ეყოფა 80 წელიწადს.

საბჭოს თავმჯდომარეს როცა ჰკითხეს, ამ ქაღალდის უშოვრობაში რათ გინდოდა, რომ 80 წლის „მარაგი“ იკეთებდი ბლანკებისასო, მან უპასუხა:

— ბიჭობაც სწორეთ ის არის ოთხმოცი წლის გასაკეთებელი საქმე ერთ კვირაში გააკეთოო.

როდესაც ის ამისათვის პასუხისგებაში მისცეს, სასამართლოში თავს იმით მართლულობდა, რომ „ტემპებმა“ დამღუპაო.

ისარი.

წინადადება

გვიმრიანის სასოფლო საბჭოს

გთხოვთ შეიტანოთ ლადო რაზმაძის პირადი დამსახურების საქმეში, რომ მან, როგორც საბჭოს წევრმა, სათესლე მასალის შეგროვების დროს სადღაც გადამალა 200 ფუთი ხორბალი, რომელიც ამ დღეებში აღმოაჩინა ბრიგადამ.

გთხოვთ მის დამსახურებაში შეიტანოთ ისიც, რომ მან თავისი მეოხებით და შუამდგომლობით გაანთავისუფლა გადასახადისაგან კულაკი სერგო სანაძე.

ან.

ესეც ნოქარია?!

(სცენა სოფ. ზემლიეთის კოოპერატივში)

— ბოშო, სარდიონ ჩემო, არაა კი, რეიზა იქცევი მასთე?! ნოთქვამია: „მოყვარეს პირში უძრახე“-ო... მარა, ქე მიხვდები რაცხაზეც გირიეი... ავი კოოპერატივის ქონება შენი რომ გგონია—ამ კოლმეურნე და ღარიბ გლეხობისათვის მოსულ საქონელს სურვილისამებრ, კოოპკომისიის დაუკითხავად რომ არაწილებ, ნაცნობ-მეგობრებზე, მე ვუმფროსო შენი არა ვარ? შენი მოგვარე, მეზობელი და... ქა მიხვდი მგონია, აი?

— რა ვქნა, ბაბუა, ეპოს გამგეობამ დამავალა, რომე აგი საქონელი ამა და ამ კაცს მიეცი და, აგი იმასო... აბა, მე რაი ვუყო?—და ამ სიტყვებთან ერთად ნოქარმა ან თიძემ, ღიმილით ამოიღო დახლის ქვეშიდან რაღაც შეხვევა და გაუწოდა მოხუცებს.

— იცი, სარდიონ ჩემო, კი ყოფილა იგი ვინცხა გამგეობის ეპოა და კაცი, კი სიმართლე ვინცხაა აქა ნე „პატივსაცემი პირიდები“.—კმაყოფილებით წამოიძახა მოხუცმა და თავის გზას გაუდგა.

აქაური.

წმენდაზე მიმავალის ცხარა მცნება

შრომის საბჭოს თავმჯდომარის საყურადღებოთ.

1. დაიხსომე, რომ ენა შენი — მეგობარია შენი.

2. საბოლოო სიტყვის დროს ნუ შეგრცხვება. თქვი რაც პირზე მოგადგეს და იმის შიში ნუ გექნება, რომ იქ შენს გულში ვინმე იხედება.

3. წარამარად ნუ გაიხსენებ შენი წინაპრების რევოლიუციონერობას და გახსოვდეს, რომ „თუ კაცი თვითონ არ არის — ცუდია გვარიშვილობა“.

4. ეცადე თავის დროზე აუწიო და დაუწიო ხმას და თუ საჭიროა — სულაც გახრუმდე, რადგან წმენდას შეიძლება შენი ნაცნობი ვინმე დაესწროს.

5. როდესაც შენს ბიოგრაფიას უამბობდე, ნუ იტრაბახებ და გრძნობებს ნუ აჰყვები, ვაი თუ დაგავიწყდეს სად ხარ და შენი ცხოვრების სინამდვილიდანაც წამოგცდეს რამე.

6. წმენდაზე წასვლამდე არ დაგავიწყდეს და თან არ გაიყოლიო ოქროს საათი, „პორტსიგარი“ და ბრილიანტის ბეჭედი. ეს ყველა ამ ქვეყნიური ბედნიერება უნდა უარჰყო დროებით — წმენდიდან დაბრუნებამდე.

7. სამოქალაქო ომის დროს თუ შიშით სადმე იმალებოდი, არ დაიკვეხო, რომ ჰერ-ჰვეშ მუშაობის სტაჟი გაქვს.

8. რა ბრალდებაც არ უნდა წამოგიყენონ — უარყავ ყველაფერი.

9. დაბოლოს კიდევ გახსოვდეს, რომ ენა შენი — მეგობარია შენი: თუნდა დაგღუპავს, თუნდა აგაშენებ.

წინანდლის ფოსტაში

წინანდლის ფოსტის გამგეს
რა ენაღვლება ნეტავ?
ზის და ჰერში სთვლის ბუზებს
ხან კი „სემიჩკას“ კვნეტავს.
გვერდით უწყვია ათას
ჟურნალ-გაზეთის გროვა.

ერთი შეუბღვერს—გლეხი
თუ გაზეთისთვის მოვა: —
— გასწი, სადა მაქვს შენი
გაზეთის ძებნის თავი,
ამდენ ზვინებში ძებნა,
ხომ არ გგონია ფლავი!
ასე იძახის ბიჭი,
მაგრა იკეტავს კარებს.
წინანდლის ფოსტის საქმეს
ნეტავ ვინ მოაგვარებს?!

ბხვი.

წნორის სამკითხველოში

წნორის სამკითხველოში
გამგე ახვლედიანი,
ზის და ფიქრებს მისცემია
როგორც კაცი ჭკვიანი.
გაზეთები ქარს მიაქვს
და ვირთაგვებს წიგნები,

გლეხობა დაიქანცა
მისი კვალის მიგნებით.
კედლგაზეთზე ვინ ფიქრობს.
წრეები სად სწერია?
არც პატრონი არც საბჭო,
აი ორი წელია.
არსაიდან იმედი,
ნათელი და მზიანი,
რისთვის იღებს ჯამაგირს
ნეტავ ახვლედიანი?!

ნიორი.

მე ვარ და ჩემი ნაბადი...

1. კულაკი. გეიგე, სამსონ?

2. კულაკი. რაი?

1. კულაკი. რაი და, გლეხკომის თავმჯდომარე — ილარიონ ფაშკურიძე ჩვენი კაცი ყოფილა და ცილს ძი ვწამებდით პარტიისა და ხელისუფლების მომხრეობაში!..

2. კულაკი. ჰა?!

1. კულაკი. ჰა კი არა, მაი პირი რომ დაგიღია ლენჩივით, ვერ ხედავ რა ჰნა? — რომ არ ეხმარება ღარიბ გლეხებს, ქვრივ-ობლებს და წითელარმიელთა ოჯახებს, და მხოლოდ ანარიცხების აკრეფაში ამოსდის სული გლეხკომს, აგი რაია, თუ არა ჩვენსკენ პირის მობრუნება?! მაი ხომ ჩვენ პარგამაში წერია და იგია!

2. კულაკი. აა, განა არა ქე გამიკვირდა იგი რაცხა პროფსკოლა რომ დაშალა თავის ნებით, საცა 55 გლეხი ქალი სწავლობდა, ყველაი გარეთ გამოყარა, ა?! აპა რაი, ვაცხონე მამამისი! რად უნდა, ბოშო, ამ ქოჯნარის წილიან ძლაბებს სტავლა?!

ფაშკურიძე. (ამ დროს — გზად მიღიღინებს):
მე ვარ და ჩემი ნაბადი —
გამთენებელი ღამისა...
ვის რა უნდა იგი ჯლაბნოს—
შიში არა მაქვს ამისა!...

1. კულაკი. ეგერ არ მოღიღინებს?!

2. კულაკი. დოუძახე, ბარე ერთი სადმე გადავახუხვიოთ და იგია...

დაჩკა!

მივყიდეთ საქონელი

ტობანიერის თემის კოოპერატივმა მიიღო 400 წყვილი საუკეთესო ღირსების ფეხსაცმელი, რომლის განაწილებას უკვე შეუდექით. ფეხსამოსს ჯერხანად ვაძლევთ მხოლოდ ჩვენს პირად ნაცნობ - მეგობრებს და ახალ ნათესავებს, რომელთაც უფლება ეძლევათ შემდეგ, ეს საქონელი ორმაგ ფასში ღარიბ და საშუალო გლეხობას გადასცენ.

პატივისცემით კოოპერატივის გამგე.

(გვარი გაურკვეველია).

უცნაური ბრალდება...

გაზეთ „კოლექტივიზაციაში“ მოთავსებული იყო წერილი, რომელშიც გვბრალდებოდა ათას ექვსას მანეთის შეჭმა. ეს ბრალდება, რომ შეუსაბამოა იქიდანაც სჩანს, რომ ჯერ არსად გაგონილა კაცი-ფულს სჭამდეს (გინდ ქაღალდის იყოს, გინდ ვერცხლის). რაც შეეხება გაფლანგვას ესაც შეუსაბამობაა, რადგან სად გაგონილა ღვინის გაფლანგვა? ღვინოს, მართალია, ვსვამდით, ამავე დროს ვჭამდით ბატკნის და სუკის წვადებს, მაგრამ ჩვენს სასადილოში თუ სხვა იქეიფებდა, ჩვენ მით უმეტეს გვქონდა ამის უფლება...

სოფ. ზუგდიდის ეპოს

სასადილოს გამგეობა.

გლეხკორის

გასამართლება

სოთილ წრეში კულაკ ნიკო როხვიაშვილის სახლში მოხდება გლეხკორ ივანე კილდიაშვილის საჯარო გასამართლება. კილდიაშვილს ბრალდება საბჭოს თავმჯდომარის, სასადილოს გამგის, გლეხკომის მდივნის და სხვა „პატრიოსანი“ ხალხის კედლის გაზეთში გაწერა. გასამართლებას შეიძლება დაესწროს ყოველი მიწრთამე. გამფლანგველი, კულაკების მეგობრები. ლოთი, ზარმაცი და ის, ვინც შენიშნულია გადახრაში.

სასამართლოს შემადგენლობა თავმჯდომარე—გლეხკორის წერილებით გამხილებული, პარტიიდან გამოგდებული და გლეხკომიდან პანჩურ ამოკრული—ნიკოლოზ ხარაშვილი, სასამართლოს წევრები—ყოფილი მამასახლისი ივანე როხვიაშვილი და ნასტრაჩნიკალი—ილიკო ხვთისავარიშვილი.

საზოგადო ბრალმდებელია ნაბოლოთხმარი და დღის საკრედიტო ამხანაგობის თავმჯდომარე—გიორგი როსტიაშვილი.

ღმერთდებული კულაკობა მოიახლოვს მოსალოდნელი სასჯელით დასჯის.

ტიტიკო.

გაფანგში გაება

სოფელ ახმეტაში ხმებია გავრცელებული, თითქოს სასოფლო საბჭოს თავმჯდომარე ირადიონ აბრამიშვილი კულაკებს მფარველობდეს და ყოფილ გზაჯვარედინზე არღვევდეს პარტიის გენერალურ ხაზს.

ამის შესახებ „შოლტი"-ს წარმომადგენელი შეკითხვა თვით ირადიონ აბრამიშვილს, რომლის სტენოგრაფიულ (სიტყვა-სიტყვით) ანგარიშს ვათავსებთ ქვევით:

— იყო თუ არა შემთხვევა, რომ თქვენ როდისმე დაგერღვიოთ პარტიის გენერალური ხაზი?

— არა, არასოდეს—ეს არც მოხდება, რადგან მე თავიდანვე ვებრძოდი ყოველგვარ გადახრებს.

— ყოფილა როდისმე შემთხვევა, რომ თქვენ კულაკებს გამოსარჩლებოდით და კულაკების ინტერესები დაგეცვათ?

— არა, არასოდეს არ ყოფილა.

— თქვენ გაილაშქრეთ თუ არა როდისმე კულაკების სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით დაბეგვრის წინააღმდეგ?

— ეს კი მართალია, რადგან კულაკებიც ხომ ოთითქმის გაჩენილები არიან და თანაბრად ის, რაც მათ უკვე საშინელი მიაყენეთ.

— თქვენ იმის წინააღმდეგი ხომ არ იყავით, რომ სისხი „5 წლედი —4 წელში" კულაკებს შორის გავრცელებულიყო?

— ეგეც მართალია. რა ვქნა, ჩვენს სოფელში სულ 5—6 კულაკია და ყველა ჩემი მეზობლად სცხოვრობს. მეზობლის წყენა კარგი, მოგეხსენებათ, კარგი არ არის... ხან რა დამჭირდება ხოლმე. ხან რა და ყოველთვის მათგან ვიმართები...

— ეს არის, ამხანაგო, მემარჯვენე გადახრა პრაქტიკაში და თქვენ მაგისათვის პარტიიდან გარიცხავენ...

— მაგრამ შემდეგილობაში მიიღეთ, ამხანაგო, ის შედგომარეობა რომ ეს კულაკები, ჩემის შორით დაბიძგრილები მყავს და სულს გარითმევ. ახლაც, ამ წუთას ერთ-ერთი მათგანს შეუთვალე, რომ კარგი ბოჭში გაიმზადოს და ამაღამ კარგათ გაგვიმასპინძლოს.

ივერელი.

ჩვეულება რჯულზე უმტკიცესია

მდივანი. როგორ ერთბაშად შეიცვალა ამინდი, თოვლი მოდის.

გამგე. უთხარი რომ არ მცალია, ხვალ შემოვიდეს.

უშველეთ

სოფელ ქსოვრისის კოლექტივს კულაკები უპირებენ შეჭმას: დაუწვეს 5 ურემი თივა, მოჰპარეს გუთნები, მოსავალი და სხვა.

ბევრჯერ დაიჭირეს დამნაშავენი, მაგრამ ვილაცის წყალობით ისევ მალე გაანთავისუფლეს.

ეს ამბავი ძალიან უკვირთ კოლექტივის წევრებს, მაგრამ აქ საკვირველი არაფერია და ისინი ვერც გადურჩებიან კულაკებს, სანამ იმ „ვილაცას", რომელიც სასოფლო საბჭოშია მოკალათებული, კულაკებს არ მიაყოლებენ.

ვინ არის ეს „ვილაცა" — ამის გამოცნობა ადვილია, საჭიროა მხოლოდ ღამე დაუყარაულდე ერთ-ერთ კულაკს და ის როცა ინდაურით და წითელი ღვინით დატვირთული გამოვა, თვალყური ადევნე ვისთან მივა და ვის მიუტანს.

სწორეთ ეს იქნება ის „ვილაცა", რომელიც ქსოვრისის კოლექტივს აღუპვინებს კულაკებს.

მოსათოკე

ალვთიაქის გამგეთა გვყავს
ვანო ცაგარეიშვილი.
ლანძღვას და გინებაში
„სპეცი" გახლავთ გამოცდილი.

— :—

არშიყობას ნუღარ იტყვით,
მისგან არის მოგონილი,
თავის „ქმირულ" მუშობით
სოფლად შეაქვს დიდი წვლილი.

— :—

ამას წინად ჩვენ ოფელ გლეხს
გვარად ძმარ გურგურიანს
წამალი არ გაატანა,
სთქვა:რას ვეძებ მე ჯან მტკიცანს!

— :—

დრო არა მაქვს გასუცალო,
თურმე მოვა სილა ყბაში,
გაჩნდა ძმარ ქიჩრობა,
გამოავლო გლეხი კარში.

— :—

ასეთ ფაქტებს ვინ ჩამოთვლის
მას ბევრი აქვს ჩადენილი,
გეხვეწები შოლტიანო.
რომ აუწვა შოლტით ტყავი!

მალიკო.

ღია ბარათი

უშაფათის არტელს

სალამი ჩემს ძმას შეროზიას!

თქვენი არტელისთვის შენის თაოსნობით დიდებული სახელი გამოგინახავს: „სოციალიზმი"! ეს ხომ ჩვენი საბოლოო მიზანია. შენ კი ერთი ხელის მოსმით დაამყარე ის შენს არტელში და საქვეყნო სასახელო კაცი გახდი.

მე მხოლოდ ის არ მომდის ჭკუაში, რომ სრულებით არაფერს კითხავ არტელის წევრებს. მართალია, გამგეობის თავმჯდომარე ხარ, მაგრამ გამგეობაში ხომ შენს გარდა კიდევ შენი ღვიძლი ძმაა. მერე შენი ბიძაშვილი და უახლოესი ნათესავი ს. ლეჟავილია. რისა გეშინია შე კაცო, ეს ხალხი ხომ მაინც არ გიღალატებს!

მით უმეტეს, მათ ერთხელ უ დაგიმტკიცეს თავის ერთგულ შეძენილ საქონლის განაწილე დროს. შინაურებს შეახვედრე ... მანეთის საქონელი. გარეშეებს კი მხოლოდ ცხრა-ცხრა მანეთის. თუმცა, მაპატიე და—ეს სადაური სულმოკლეობაა, ასეთ წვრიმალს ყურადღებას მაინც არ უნდა აქცევდეს კაცი, მერე ისიც „სოციალიზმში".

ახლილად გითხრა, არც ის მომწონს მოსავალი სულის და მიხედვით გაანაწილე და გაწეული შრომის ხარისხი და რაოდენობა ანგარიშში არ ჩაგდელი...

ამ ცოტა ხნის წინედ, თქვენს ახლობლად ვიყავი. არტელის მიდამოებიდან რაღაც ხმაური მომესმა. შემდეგ გავიგე, თურმე ცუდი ხასიათი გქონია სიმთვრალეში, არტელის ერთ წევრს გამოკიდებოდი...

შენი მოსაზრება ანგარიშსწორების შესახებ—თუმც მისაღებია, მაგრამ ცოტაოდენი თავის შეწუხება მაინც აუცილებელია.

ვფიქრობ, სენაკის რაიკომმა ამ ამბებს ყურადღება მიაქცია და თქვენ სხვა გამგეობით შეგცვალათ,—ხომ უნდა ჩააბარო მათ ბეილი ანგარიში. მართალია თქვენს „კეთილხინდისიერებაში" ეჭვი არ გვეპარება, მაგრამ ცალიერ სიტყვას რომ არ დაუჯერონ, მაშინ?!

ეკალი.

ღვდლების გოდება
(ოკრიბა)

— გამარჯობა ნიკოლა!
— გაგიმარჯოს ტერენტი!
ასე ქე რამ გაგასმო?
აღარ ხარ ძვლების მეტი?
— ეჰ, ნიკო, რომ იცოდე
ჩემი ოხერა—ტრიალი!
აღარ მომდის ტაბლა და
საკურთხები ტიალი.
მა, რა დამემართება?!
გავხმი როგორც ტარანი,
ვაბ! სად არის ძველი დრო
და გლეხების მარანი?!
ახლა ნიკო! სხვა დროა
ჩამოგვაქრა ლიპები,
წყეულ კონსომოლებსა
ვერ უძლებ, გეფიცები.

— : —

ნიკო:

— ჩემი საქმე, ტერენტი,
სულ უკუღმა წაიდა,
„ნრიკს" ვაწყობდი, მაგრამ მან
არ გასჭრა, არ გავიდა.
ხურდა ფულს ვაგროვებდი,
ხელის შეშლა მინდოდა;
ველოდი, რომ ამ დღეში
„ნოე" ჩამოვიდოდა.
გამიგეს და ჩამაგდეს
ერის აბანოშია,
მაგას რაღა თქმა უნდა,
რომ ვართ გლახა დროშია.
ახლოს არიან ვეიკარებს,
საბჭოს არჩევნებია,
პირზე კლიტე დამადეს
დამილუქეს ხმებია!

ტერენტი:

ჰოდა რაღა მოგვივა,
ჩამოგვაჭკნა ყბებია,
ჰოი! ღმერთო დასწყევლე,
რა ცუდი ამბებია.

ოკრიბე (მღერიან)

ჩვენი საქმე ავად სდგას,
ავად შენი მტერია,
ისევ ის სჯობს ორივემ
ვაიჭყრიმოთ წვერია.

მედგარიძე.

ვინ იყო?

სოფელ ცხემლიანში ერთ-ერთ სახლს ცეცხლი წაეკიდა.

— არიქათ, უშველეთ, იწვება! წყალი, წყალი!—ყვიროდა ყველა და ყველა გარბოდა ცეცხლის ჩასაქრობად.

ამ დროს ვიღაცამ დაიძახა:

— სად მირბიხართ, რატომ დაბრუნდით, ვერა ხედავთ, რომ ეს კრიმო გლეხის სახლია?!

მას ყურადღება არავინ მიაქცია, ყველა საშველად გარბოდა.

— გადაყარეთ ეგ ვედრები, სად მირბიხართ, კრიმო გლეხის სახლი იწვება და მისი ჩაქრობა ჩვენი მოვალეობა არ არის!

— ცეცხლი მალე კოლმეურნეების სახლებამდეც მიაღწევს... უპარტიოს და ერთსულოვანი მუშაობით ცეცხლი მართლაც მალე ჩააქრეს.

ვინ იყო ის, რომელიც სიბნელეში ჩუმად გაქცეოდა—არ ჩააქროთ, ეგ კრიმო გლეხის სახლიაო?

ის გახლდათ ამავე სოფლის საბჭოს თავმჯდომარე იაკობ მეფარიშვილი.

„ურწმუნოები"

თიანეთის რაიონში ხშირი შემთხვევაა— პარტიის და კომკავშირის წევრების ეკლესიებში და ნათლობა-ქორწილებში სიარული.

გლეხკორის წერილიდან

— რატომ ეკლესიაში არ ნათლავთ ბავშს?
— როგორ შეიძლება, მამა პარტიულია — ღმერთი არა ხწამს!

ჩვენი ფოსტა

თარეხ. თქვენ იწერებით: „ეკლესიიდან მოწინააღმდეგეს სახატიდან ოქროთი ინდაურები და ქათმებიო" და გვიგზავნით ამის გამო, მართლაც მოდიხართ მათ შოლტი.

უნდა მოგახსენოთ, რომ ძალიან ულამაზოდ ყოფილხართ. ერთი ის გვითხარით, რომელი კიდე იტყვის უარს შემწვარ ინდაურზე და ქათამზე?! ამიტომ ნურას უწყენინებთ თუ თხოვნას ვერ გისრულებთ და წერილს გოდორში ვაბავთ.

იმავე მახარებ. ეკლესიიდან ჩვენ უკვირს ცუდები მივიღეთ. თურმე მანდაური ბილის ბიძი ერთნაირად აპროკითხავენ კლიტეს მღვდელსა და ჯანსაღ კბილებს. თქვე ოჯახაშენებულო, ეს თუ არ იყო ამის შესახებ მოგვწერათ?!

და მაინც და მაინც თუ თქვენი მეწინავეებს ჯერ გჭირთ, რომელთაც ნამეტანი ყვარებიათ ინდაურების და ქათმების ჭამა, ვილით და ის მეწინავეები გადაზბირით თქვენს ძირის აქიმს. უებარი წამალია: რამდენიმე დღეში ყველას დაარბობს კბილებს და ამნაირად გადაეჩვევიან ქათამ-ინდაურების ჭამას.

დვინჩილაძ. თავი გაანებეთ მაგ თქვენი კოოპერატივის ნოქარს, თორემ რაცი ერთხელ გაზეთში გაეკრის შემდეგ—ერთ დააწინაურეს. სოფლის—დაწერის შემდეგ იქნებ კიდევ უფრო დააწინაურონ და მერე თქვენი კოოპერატივი სამუდამოდ თქვენს ხარს წაიღებს.

წიწაკას. თქვენი ლექსი ასე იწყება:

გამოცანას მოგახსენებთ
ძღვერი არაფერიაო.
ვერ გაიგებთ თავში რაა,
ბოლოში რა ხწერიაო და სხვა...

მართლაც თქვენი გამოცანის ვერც თავი გავიგეთ, ვერც ბოლო და ერთ აბაზიანს უძღვნით. ეხლა თქვენ გამოიცანით—სად

გასინჯვა

— ჩოხატაურში გახშირდა
კულაკების თარეში...
არავის აქვს მოსვენება
მათგან ამ ჩვენს მხარეში!..
კოლექტივს გადაუწვეს
სამი წისქვილი მათა...
არვინ არის, შეუმოკლოს
ასეთ თავხედებს მადა!..
—დიღომში ხულიგანებს
დღე-ღამ გააქვთ ღრიალი,
არის ჩხუბი, გინება—
კეტ-ხანჯლების ტრიალი!..
დადიან ხალხს ხოცავენ,
ღვინით განახელები...
პატრონი არვინ არი—
შეუმოკლონ ხელები!..
— ზემო-მაჩხაანის არტელს
დავთრები არეია...
რომ ის ბოსტოლაანაშვილს
ვერაფრით მორევია?!
მან ტრაქტორი დალეწა,
როს დაავლება ურემს...
პასუხს კი არავინ სთხოვს.
ვინც საქმეს ასე ურევს!..
— სენაკის ეპოს გამგედ
არის ბაგრატ ჩემია...
და იძახის: „საქონელი
რაც აქ არის—ჩემია"!
როგორც სურს ისე ყიდის,
ბერით მას დარჩენია...
გეხვეწებით, მოგვაშორეთ,
თავიდან ეს სენია!..
— საქმე კარგად არ არის,
ვგონებ, სოფელ წყავში...
ვერაფრით დაიკვების
რაიმე მიღწევაში!..
„კოლექტივიზაციის დღე"
ვერ ჩაატარა მინა...
მორაპანიც ყურს არ ათხოვს.
ხელები დაიბანე!..
— სოფ. ჭოლევის არტელმა,
შეხეთ, რას გავს, ძამია!
მის დაშლას ლამობს „წევრი"
ბესიკო ძაძამია!..
მას მხარს აძლევს მელიტონ—
ტოროშინავა გვარადა...
რასაც ვამბობ სწორეა,
არ გეგონოთ შარადა.

ტარზან.

ამხ. მოლტკორებო, მოგვაწოდეთ საგაროთა დასენებებში შეპარულ სხვადასხვა მოქრთამეების, მიუჩორებელ სტმიის და სხვა შოტონიური სხრაიოდები. სურათები უკან ალაგ მიგზავნეთ. საგამოიუთ, მიი... „შოლტი".

კულაკის ოცნება საბჭოების არჩევნების წინ

ნიანგი

№ 27

საგაზაფხულო თესვის კამპანიის მოახლოებასთან დაკავშირებით სოფლად იზრდება საკოლმეურნეო მოძრაობის ახალი ძლიერი ტალღა... შემარჯვენე - „შემარცხენე“ ოპორტუნისტების მხდალი წუწუნი საბოლოოდ გაკამტეერებულია... გაზეთებიდან.

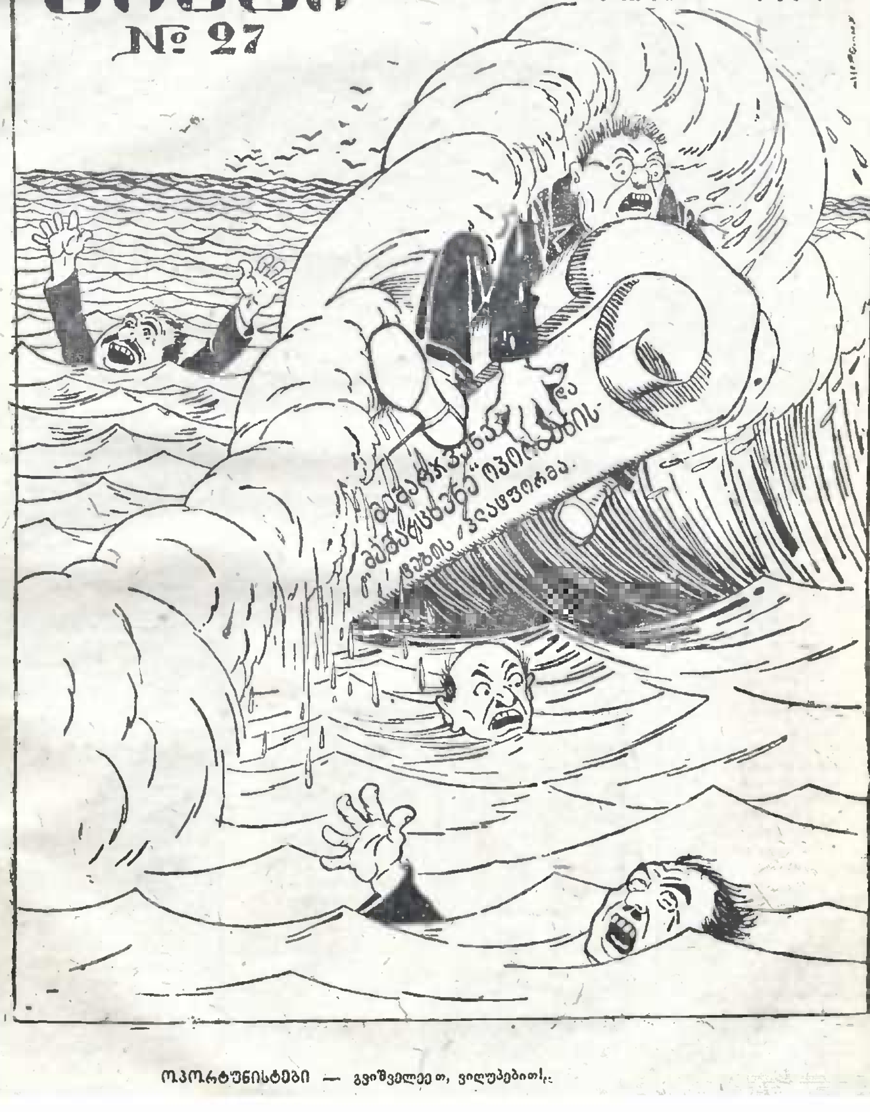

ოპორტუნისტები — გვიშველეთ, ვიღუპებით!..

დარაიონების შემდეგ

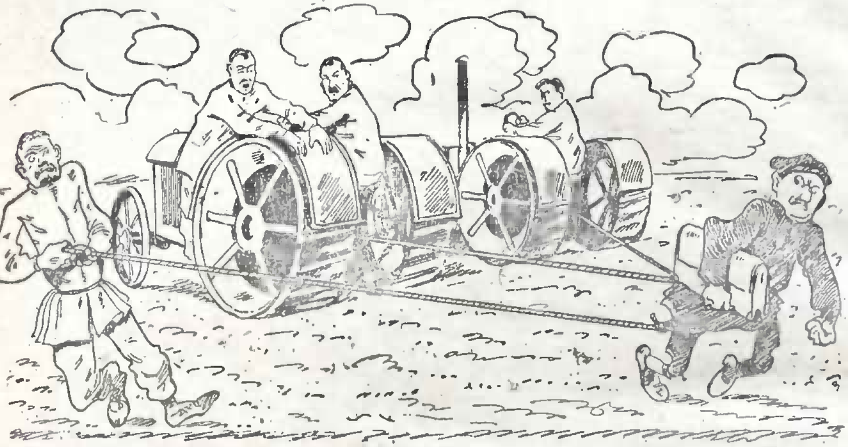

მეტრაქტორეები — ვერ იქნა, ამ კაცს ვერ ვაბრუნებიეთ პირი სოფლისაკენ

კალმით და შოლტით

ხუყველა ხედავს.
თოვლი რომ დნება—
ზამთარს დაეტყო
დაძაბუნება!
თოვლი დნება და
საგაზაფხულოდ
უნდა მოირთოს
ეხლა ბუნება...
დღე გაიზარდა,
მორბის ღვარები...,
თოვლის ქვეშ ლურჯად
მოსჩანს ჯეჯილი...
შენ მე—ხელი რას
დაგიკრეფია
და იცქირები
ყბა დახრეჯილი!
ხედავ იწყება
ხაგაზაფხულო:
შრომა, ფუსფუსი,
თესვის მზადება!
მითხარ „ზევიდან“
რას ელი ნიშანს,
რისთვის გჭირდება
ხელის დადება!
აბა მითხარი
რა გააკეთე?
გეგმა თუ არ გაქვს,
ხარ რის მაქანა...
სად გყავს ხარები,
სად გაქვს ტრაქტორი,
სათესი, ფარცხი
და სხვა მანქანა?
თუ არ აკეთებ
დაზიანებულს,
აბა მითხარი
რას იზამ მაშინ,
როცა ტრაქტორი
შენხავით ზანტად
ხვნეშას დაიწყებს
შიგ შუა ხვნაში?!
მე ამხანაგო,
თებერვალია...
ხედავ მორბიან
ხევში ღვარები!
ჩქარა, ეხლავე
შეუდექ საქმეს,
მეტი თოხები,
მეტი ბარები...
თეალი რომ ჯერ არ
შეგიწამლია,
ნეტავი მითხრა,
რას ამბობ გულში!
თესვა რომ მოვა
იქნებ აპირებ—
იგ ჰკვა-„ნაქები“
დასე კოლ ხნულში?
მეი რას მიცქერ
ესე ირიბად...
მითხარ, რას ჩადის
თქვენი არტელი!
რატომ არ ისმის
შრომის ყიჟინა.
რატომ არა დგას
კორიანტელი!..
თებერვალია,
ძალა საცაა,
ძნელი გახდება
გზების არჩევა:
ვინც მოემზადა
მიაღწევს ეეგმას,
ვინც არა უშნოდ
უკან დარჩება!
ვინც გაამზადა
მანქანა ადრე,
თესლიც გაწმინდა
დროზე ტრიერით;
წინ წავა სწრაფად
და ზარმაცი კო—
ლირსია, უნდა
დარჩეს მშიერი!
ჯერ სანამ კიდევ
აო დაგვიანდა,
გამოიღვიძოს
უველა მძინარემ..
საცა ნაკლი და
ჩამორჩენაა
უნდა წაიღოს
შრომის მდინარემ!
ჯერ სანამ კიდევ
თოვლი სჩანს მინდვრად,
უნდა გაჩაღდეს
დარტყმა ფიცხელი...
ზარმაცი, უშნო,
შრომის ორგული
არსად გადაგვრჩეს
გაუკიცხელი!
ამხანაგებო,
ხაგაზაფხულო
თესვა ახლოა,
კარზე მოვიდა...
ვინ სად ჩამორჩა,
ან ვისა სძინავს;—
უფრო კარგა სჩანს
სიახლოვიდან!
საერთო ღონით,
საერთო ძალით,
დაუზოგველად
კალმით და შოლტით,
მოვცხოთ ხუყველას,
ვინც ბუზებსა სთვლის,
ან დაბრძანდება
სოფელში ბოლთით.
ხედავთ ქალაქში
შრომა გუგუნებს..
ქარხნებიხ კვამლი
ყველგან ცდება..
სოფლადაც, მინდვრად
უნდა გაჩაღდეს
საერთო შრომის
შემოქმედება..
თესვაა?! თესვა
უნდა ჩატარდეს,
როგორც მშრომელთა
მიზნებს სჭირდება,
მოხავალს ავწევთ
ჩვენ ერთი-ორად...
და ეს ნურავის
გაუკვირდება!
ზარმაცებს შოლტი,
მხნეს წაქეზება...
თვითეულ ნაკლზე
ხელის დადება...
ყველგან გაჩაღდეს
და აგუგუნდეს
საგაზაფხულო
თესვის მზადება!

შოლტიანი.

შეხვედრა

— ოხ, ჩემო სანდრო, რამდენი ზამთარი და ზაფხული გავიდა, რაც მე შენ აღარ მინახავხარ...

— შენ ალბად სიღნაღის ალმასკომში მუშაობ, რომ მხოლოდ ზამთარ-ზაფხული გახსოვს და გაზაფხულზე კი არაფერს ფიქრობ.

რჩევა-დარიგება

კითხვა. ჩვენი სოფლის საგადასახადო კომისიამ სასოფლო სამეურნეო გადასახადში შემოსაწერა ოთხი თუმანი, კულაკები კი განთავისუფლა და ღარიბთა სიაში მოაქცია. გთხოვთ მაცნობოთ, როგორ მოვიქცა? გიო თევდორაშვილი, სოფ. იფნიანი.

პასუხი. ჩამორჩენილი კაცი ყოფილხარ და ჯერ კიდევ არ გცოდნია პურ-მარილის ძალა. პურ-მარილს ყველაფერი შეუძლია: კულაკს ღარიბ გლეხად გადააქცევს, ღარიბს—გააკულაკებს. შენც ადექი და ერთი პატარა ვახშამი მოაწყვე, მთელ კომისიას თუ ვერ დაპატიჟებ, კომისიის თავმჯდომარე პეტრე ქავთარაძე მაინც დაპატიჟე და მეორე დღესვე განთავისუფლდები გადასახადისაგან. საერთოდ, უპურ-მარილო კაცი არ უნდა იყო და ხანდისხან თუ საბჭოს თავმჯდომარესაც სცემ პატივს, ამით მუ უზრუნველყოფილი იქნები ყოველგვარი გადასახადისაგან, საგზაო ბეგარისაგან და სხვა სამუშაოდან.

კითხვა. ძველად სტრაჟნიკად ყოფნის დროს თითქმის ყოველ წელიწადს თითო მენდალს ვიღებდი, ეხლა აგერა თითქმის ექვსი წელიწადია გლეხკომის თავმჯდომარედ ვარ და აქამდის არავითარი ჩინ-მენდლები არ მიმიღია. გთხოვთ მაცნობოთ ვეღირსები როდისმე თუ არა? ივანე წვერაძე, სოფ. იკვლივი.

პასუხი. შენისთანა დამსახურებულს აქამდისაც უნდა მიგეღო ჯილდო, მაგრამ გულს ნუ გაიტეხავ.—გამწმენდი კომისია მოდის თქვენს სოფელში და ის მაინც დაგაჯილდოვებს ღირსეულად.

წინდახედული

— ვისთან მიგჭქვს ეს საუცხოვო ძღვენი?

— ჩვენი არტელის თავმჯდომარე მოხსენებას აკეთებს, ვიცი ამ ორ დღეს ვერ მოათავებს და საგზალით მივდივარ....

შარვლის ბრალია

— გამარჯობა დიმიტრი,—ცხენიდან ჩამოხტარი კასპის რაიონის განათლების განყოფილების გამგე ამბაკო კალაძე ასე მიესალმა ხოვლეს კოოპერატივის გამგეს გოგიხაშვილს,—რა ამბებია თქვენში?

— ამბაკოჯან ოლონდ ექვსი თუ თხუთმეტის გამგე გლეხკომი სიდამონიძე მომაშორე და შევიოტის შარვალი გეიაცვალოს.

— რას ამბობ კაცო შევიოტის შარვალი გაქვს?

— მაქვს მარა გლეხებს ფართალი არ გავუყუწერე მის მაგიერ კარგი ნაჭრები წამოვიღე. ერთი ნაჭერი ჩემს ბუხჰალტერს ნონიაშვილს მივეცი, მეორე მე (ხომ ხედავ ჩემი თავი უკან ჩამოვიტოვე), მესამე საბჭოს თავმჯდომარეს დავუთმე (მეგობრეულობას გამაწევს). მეოთხე კი შენი ჭირის სანაცვლო იყოს. ეს ოხერი სიდამონიძე არ მისვენებს სულ კრიტიკაში მიდგია და გაზეთის ფურცლებზე მწერს.

— ბიჭო ამბაკო მოგიკვდეს, თუ სიდამონიძე არ მოვხსნა როგორიც ინტრიგანი.

რამდენიმე დღის შემდეგ ამბაკომ აასრულა დიმიტრის ნატვრა და სიდამონიძე მოხსნა თანამდებობიდან. სიდამონიძე ალადგინეს თანამდებობაზე, ამბაკომ კი მოითო ქვითინი (ჩვეულებრივად ხეობ ვინი).

— რავა მრავრავენ დამსვეს ბატონო თავზე ვირცხა სიდამონიძე. რა მიქნა რაიაღმასკომის თავმჯდომარე ელიაშვილმა, რავა გამოვ ჰრა. ყელი. არ შემეკითხა და ისე ალადგინა სიდამონიძე. ვაიმე ჩემო შარვალო, ვინ იცის გამოგათრიონ მზის სინათლეზე.

ალბათ მიცანი

თორტიზაში

— წინად წვერიანი, ახლა გაკრეჭილი. აბა, ქეთო გამოიცანი რა ცხოველია?

— ნუ ხარ, ნუცა, ეშმაკი! აბა, რა ვიცი, რამდენი მხეცი იკრიჭება?!

— გარედან თეთრი, შიგნიდან შავი?

— ვერ მივხვდი...

— სამ კაპიკად ვიყიდე რვეული და ორმაგრად მოგყიდე?

— ა?! თითქოს ვხვდები!

— ზედაც თითო კვერცხი დაგამატებინე?!

— ჰმ!

— კიდევ ვერა?! მალე თორებ საცაა მასწავლებელიც მოვა, და უცოდინრობა დაგვეწყება.

— ნუ გეშინია. არც ისე ერთგულია, რომ არ გაიკვეთოს, და, თუ არ მოვიდა, არც. თუ ძალიან ეიდარდება!

— რათა?

— რათი და რომ ილეხება ხოლმე! ხან მთელ დღეს გვითხოვს გაკვეთილებიდან!

— მაშ კარგი, უკანასკნელი სიტყვა: წინად ანაფორიანი, ახლა გალსტუკიანი?

— ეგ ხომ ჩვენი სკოლის მასწავლებელი მასურაძეა?..

ოქაური.

ძიროულაში დაძიროულნი

პასიკო. რაია, რომ ერთ მეტროზე დაგიშვია ცხვირი? ა?

საშიკო. აპა რაი! მე, ულარიბეს მოწაფეს უარი მითხრეს სტიპენდიაზე საქართო-საფაბრიკო სკოლაში და შავსიელი გარეჩილაძე და ნიორაძე კი ოცოც მანეთს ილებენ?..

პასიკო. მართლა?! მერე და რაღომ ზომებს არ ილებენ მათ წინააღმდეგ კომკავშირის უჯრედის მდივანი ნიშნიანიძე და უჯრედის წევრი გველესიანი?

საშიკო. რაი ვიცი, კითხე მათ!..

ამბა!

„სამაგალითო“ კომკავშირელი

კორბოულის თემის სოფელ მაქარაშვილებში კომკავშირელი კაკია მაჭარაშვილი შემოვხვდი.

— გამარჯობა კაკია, რა ამბავია, რომ ოფლი ღვარად ჩამოგდის სახეზე?

— რალა რა ამბავია ჩემო ძმობილო, სახალხო ქონებას ვიცავ განადგურებიდან, არ მინდა რომ ჩვენი ეკლესია გაოხრდეს და მას ჰუველი.

— როგორ, მნათედ ხომ არ დაგაყენეს?!

— არა, მე თითონ ვეპირები მღვდლობას. ეკლესიის გალავნის კარები მოვამტვრე და ჩემს სახლში გადავიტანე. ხატებით მოვრთე ჩემი სახლის კედლები (ქალაქ-შალოსხიაში ავაძრე), ეხლა ანაფორაზე მივდივარ, რომ სახლში გადვიტანო. თუ წელს ხმა არავინ გამცა შეიძლება ეკლესიის ყველა ქვები სახლში გადაეზიდო, ავაშენებ ეკლესიას და წირვა-ლოცვას დავაყენებ.

— კიდევ რას ეპირები კაკია მრევლის სასარგებლოდ.

— მერე ალბათ... მაგრამ შენ ჩემო ძმაო გეტყობა არაფერი საქმე გაქვს, მე კი მიმეჩქარება საქმეზე... ეკლესიის ქვების საზიდავად და შენც თუ მომეხმარები კაის იზამ...

ძრაზუნია.

ონში

— ხა! ხა! ხა!...

— ქვე რა გაცინებს ყე ნესტორ?

— აპა რაი ბოში, აგერა „კოლექტივიზაცია“-ში რომ წერია რომეო, ონის მომხმარებელი კოოპერატიამ დენფიციტიანი მავუდი მასწავლებლებს და ღარიბებს, რომ უნდა დარიგებოდა, ვინცხა სხვებზე დაარიგო, აპა რაი უნდა ექნათ?! ჩვენი კოოპერატიის განგეობას ქვე ვერ დავწამებთ ქე, მარილენით გაუაქანა ალებას, ან კიდონ „მარცხნივ“ დრეკას, იმათი პირდაპირ ხაზით ქვე მიდიან და იგია!

— ქვე კი ვერ მიხვთი რაზე უბნობ, და!

— რავა ვერ გეიგე აბიათარ ჩემო, რომე დენფიციტიანი საქონელი საზარალოს ნიშნავს და კოოპერატია ხომ არ აზარალებდა მასწავლებლებს და ღარიბებს?! ჰოთ მოიქცა იგი, ... ქვე სხვებს რომ ... და ... იზარალონ ...!

— ხომ მასწე მეტყოდი ყე! ანი რავა ... და ვიყიდი იგი ... დენფიციტოს!...

დამქაქ!

ეშმაკის ყურში

— ასეა დაქცეული სოფელ ეშმაკისყურის უჯრედის მდივანი შაქრო ჯიოევი, რომ ეშმაკის ყურში გაძვრება და თავისას კი გაიტანს!

— ბარაქალა, თუ აგეთი ყოჩაღია და პარტიის ხაზს სწორად ატარებს!..

— ჰო, როგორ არა, ჩემო ქარხისრო, ისეც გაუხმება მას თავის კისრო! მთელი სოფელი კოლექტივშია გაერთიანებული, გარდა ჯიოევისა, თავისი მოზრდილი რვა კაცით; თუმცა რამდენჯერმე შევიდენ დანგრევის მიზნით, მაგრამ გაუშვს, იფრინეს! ახლა დადიან და ყველა კოლექტიველებს აგინებენ, ლანძღავენ, სცემენ... საბჭოთა არჩევნებზე შაქრო აქაპარტიის ხაზის წინააღმდეგაც წავიდა!

— მერე და რატომ გუდა-ნაბადს არ უკრავენ?!

— რა ვიცი, ჰკითხე ლაგოდეხის რაიონს! მაგრამ, სუ! ის რა ხმაურია და ჩოჩქოლი?! აბა ყური დაუგდე იმისი კაცები როგორ ემუქრებიან და სცემენ კოლმეურნე გლეხს ორღობეში!

— კოლექტივს თავი დაანებე, თუ სიცოცხლე არ მოგბეზრებია! დაჰკა!..

— დაჰკა, დაჰკა,—ისმის ჯიოევის ძახილიც...

ყიყლიყო.

ლავრენტის სიმღერა

„გოლდი კუპეცს“ მეძახოდენ
მე სარიშვილს ძმები, წინეთ
და თავს ვთვლიდი ნიკოლოზის
ძმა კაცად და მოადგილეთ!

—:—

ბათუმს, შიშის ზარსა ვცემდი,
მალაზია ხუთვან მქონდა,
ყველა დიდი „პომპოლიცი“
პირველში მე გამიცნობდა...

—:—

და ქონება გამიფრინდა,
ფუფუნებას დარჩეული,
სილატაკის გადამკიდა...
ამ დროებამ დამაქცია

—:—

მაგრამ ბედმა არ გამწირა,
შემიბრალა, შემიცოდა...
„პროტექცია“ გამომიჩნდა,
იმის მამა-პაპა ცხონდა...

—:—

[illegible]
ჩემს ოჯახში სმა და ლხინი...

—:—

რას დავეძებ სასადილოს,
დე, წავიდეს უკან უკან...
მე ყოველთვის გამოვრჩები
გასაქადავ მეუქან ლუკმას!

—:—

ერთხელ „ჩისტკის“ კომისიამ
მომხსნა, როგორც მავნე პირი...
აღმასკომი დამეხმარა,
ნეტა რაა გასაკვირი?
მათ ახსოვთ, რომ გადვუხადე
მე ბაღრაში დიდი ლხინი!
გამგეობა დამიბრუნეს,
კვლავ ავსწიე მაღლა ცხვირი!..

ახალდაბელი.

ქვემო-ქედური
იავნანა

— იავ-ნანა, ვარდო ნანა, იავნაანინა... თევდორე ტოსაშვილო, ნეტა რამ დავაძინა?!— წაუმღერა ერთმა ახალგაზრდამ, სიცილით, ქვემო-ქედის ქოხ-სამკითხველოში რომ შევიდა და გამგე მთვლემარე დახვდა.

— უჰ! რაა ბიჭო, შემახტუნე და ხელი შემიშალე მუშაობაში! —თვალების ფშვნეტით მიუგო თევდორემ და ფანჯარა პირში ჩაიდო.

— რა ვიცი, ძილს თუ მუშაობას ეძახი, მუშაობას რაღას დაარქმევ? აი, გაზეთი, ჩაუგდიხარ, რომაო ყურსაც არ იბერტყავს მუშაობის გამოსაცოცხლებლად. შენ კი ძილსაც ზედ უმატებ?!

— იჰ, მეხი იმასაც დავაყარე: ეხლაც ამის შესახებ არ ვიყავი ფიქრში და გეგმებს ვადგენდი?! მე მუდამ ლია ბაინც მაქვს დე, აგერა თიინეთის სამკითხველოზე რა სწერია: მუდამ გამოკეტილია.. საბჭო კი ზომებს არ იღებსო!

— მუშაობა, ამხანაგო, მუშაობა!..

— მოშილდი დაიდან, რას გადმეკიდე ეურნალ „შოლტი“-ვით?!

გუზაგი.

═══ მიმოხილვა ═══

ქოხ-სამკითხველოს გამგე
თუ არაფერს აკეთებს...
(ზემო ახალსოფელში
რა საქმე აქვს ასეთებს?!)

—:—

ოკამში, ნონიაშვილს
(მენშევიკია ძველი!)
კულაკ ქართველიშვილმა
უშაგრა საფუძველი!..
და, არტელის წინააღმდეგ
ორივ ერთად იბრძვიან...
წელს არავინ არ უშლის,
თავისუფლად „ილწვიან!?

—:—

ერწოს კულტმუშაობას
ხეტავი ვის უთხრის ძირს:
სამი სამკითხველოა —
სამივ ერთად არა ღირს!..

—:—

ჯოლო-აბედათის არტელს
გაუფუჭდა მუხუდო...

(რაიკავშირს რა ეთქმის?—
არის უთავ-უკუდო!)
გთხოვთ, ვინცა ხართ, მიხედეთ,
საქმე არ გაუცუდოთ!..

—:—

ცხადაძე უფროსობს იქ
აფხნის საგუშაგოს..
გლეხებს რომ სცემს პასუხი
იეტა, სად უნდა აგოს?!

—:—

სოფელ ყარსუბნის საბჭო
უმოქმედობს ძალიან...
სოფლის არც ერთ საქმისთვის
იმას „არა სცალიან!“

—:—

ნიკიფორ სულამანიძე
„აარეშობს ვით „ულაყი“
და სიმინდისა ძარცვავს
ეს ცნობილი კულაკი!

ჩუმად ვაჭრობს... გადასახადს
კი თავიდან იცილებს!
(„სწერეთ... მაინც მფარველობენ“
იტყვის და გაიცინებს!..)

—:—

სურების ტყის მცველად არის
ჯულაყიძე მარკოზა...
ვინც ქრთამს არ აძლევს, ურტყავს.
სადაც ნახავს მარტოსა!..

—:—

ქუთაისო, სიმინდის
მზადება რა დღეშია?
უთუ, როგორც ამბობენ
[illegible] ისევ საფრთხეშია?!

—:—

„იათურის რაიონში
ბევრი არის „გულადი“!—

მაგრამ, მაინც ვერ შეკრიფეს
მათ-სახარები ფულადი?!

—:—

სოფელ საფვაზოში
არტელია „გუგუნა“,
გამგეობამ საქმეში
წინ იერ დაიგუგუნა?!
სიმაღლეზე ვერა სდგას—
და წევრებს უფუჭებს გულს...
კულაკებს ხელს უმართავს —
სესხიდაც სთავაზობს ფულს!...

—:—

ნოსირის გლეხკომს „თავობს“
ეთავო გესელია..
უყვარს, რომ გლეხებს თავში
„წამოუსვას“ ხელია!
(ვერაფერს უბედავენ—
და საქმე არც ძველია,
მაგრამ ეტყობა მისი
გამოცოცხვა „ძნელია“!)

ტარზან.

„არტელი“

დიახ, „არტელი!“—
მეეტლეების...
ყოველ საათში,
ყოველ-დღიურად,
ჩოხატაურში და მის ფარგლებში
მგზავრებს ტყავს აძრობს
კოლექტიურად!..
[illegible] მშიან დარში
სამ მანეთამდე
დიდი მახლობელი სოფლის მიგნება.
როცა სწვიმს, მაშინ
ტყავს გაგაძრობენ...

აუცილებლად ასე ქნება!
[illegible]
[illegible] —გოდორი,
მეეტლე მთვრალი,
მერე ხევი და სამმე დამტვრევა...
დიახ, „არტელი“!
თუ არა გჯერათ—
ჩოხატაურში მიბრძანდით, ნახეთ!..
დიდი ხანია დაგებულია
მეეტლების არტელი მახეთ!

ტანჯული მგზავრი

ღია წერილი
ნეკრიანის აღმასკომის თავმჯდომარეს

ძმაო გიგა! დღეს ჩემი შვილისაგან მივიღე წერილი—უნივერსიტეტში მიუღიათ. სჩანს, შენმა მოცემულმა სიღარიბის მოწმობამ გასჭრა... შენ რომ არა სწყალობდე ჩემისთანა საწყალ კულაკებს, აქამდის ლაწირაკი კომკავშირელებიც კი ზედ შეგვდგებოდენ და გადასახადებით სულს ამოგვართმევდენ.

რა დამავიწყებს ჯერ მარტო იმ სიკეთეს, რომ საგადასახადო ფურცელში ოცასი სული ცხვარის მაგივრად ოცი ჩააწერინე და იმოდენა გადასახადს გადამარჩინე. ამაღამ ვახშმათ ჩემთან იქნებიან კომუჯრედის მდივანი ვასო გეთიაშვილი, კოოპერატივისგამგე გიორგი ლეგაშვილი, საკრედიტო ამხანაგობის თავმჯდომარე და შენი ძრდათ პატივსცემული ნაღვლდარი ლევან ბარბაქაძე. შენც უეჭველად უნდა მოხვიდე, ჩემო გიგა თორემ, ხომ იცი, უშენოთ სუფრას ლაზათი არ ექნება.

წკიპურტი

„თხამკითხველო“

თავსურებში ჩავიარე:
უცნაური ხმებია:
მოვიკითხე რაც სოფელში
ჯორები და თხებია...
თურმე ყველა სამკითხველოს
[illegible] შეჰკედლებია.
[illegible] წიგნები, ჟურნალები,
[illegible]

არც წრეები, არც გამგე და
საქმის გამკეთებია...
მხოლოდ თხები არიან შიგ,
რა ნასწავლი თხებია!
—გაზეთი არ მოგვიტანე?—
კრძალვით მეკითხებიან...
თუ გლეხს სადმე მოჰკრეს თვალი
ყველა ერთად ფრთხებიან...
ხან ფანჯრიდან, ხან კარიდან
ტლინკავენ და ხტებიან...
ნუთუ საბჭოს ამ ამბავზე
არვინ შეჰკითხებია?!

ტორიალა

მფარველი ანგელოსი
(ყურმოკრული)

სოფ. ურანისის სას. - სამ. არტელის გამგეობის წინ ორი გლეხი ერთმანეთს ეუბნება (რასაკვირველია ჩუმად).

— ეს ჩვენი თავმჯდომარე გიორგი ბარამიშვილი დღეს ძლიერ მთვრალი შემხვდა, ბევრი მაგინა და ბოლოს მითხრა: „შენისთანა ღარიბებისა ყოლა არტელში რა სეირია, მე შენ გითხრა მრგვლად მოხარშული ქათამი და ხელადით ღვინო არ დამახვედრო; აი ვენაცვალე სამსონ ხანიშვილს, ისეთი წევრები ნეტავი ბევრი მყავდეს, რომ დროს ვატარო“-ო.

— ეგა ჩემო ძმაო იმისთვის უთქვამს, რომ თითონ ჩვენი არტელის თავმჯდომარე მოკულაკო გლეხია, სამსონა ხანიშვილი ხომ უნდა დაებეგრათ, როგორც შეძლებული, მაგრამ გიორგიმ იხსნა და იმიტომ ქეიფობენ ყოველ-დღე! —ერთმანეთს შესჩივოდენ მოსაუბრენი...

რას გვეტყვის სტალინისის რაიკოლმეურნეობათა კავშირი?

კირაკოზა.

═══ განცხადება ═══

ონიაურის კოოპერატივში მიღებულია დიდძალი ფართალი და სხვა საქონელი. მიღებული საქონელი შემდეგი წესით განაწილდება:

პირველად, რასაკვირველია, გამგეობის წევრებმა უნდა ავარჩიოთ და წავიღოთ, ნათქვამია: ჯერ თავო და თავო, მერე ცოლო და შვილოო.

მეორე რიგში საქონელი მიეცემა ჩემს ახლობელ ნათესავებს.

მესამე რიგში—ნაცნობ-მეგობრებს.

მეოთხე რიგში—კულაკებს, ხოლო ამის შემდეგ თუ დარჩა რამე—თანახმად განაწილდება კოლექტივის წევრებზე და ღარიბ გლეხებზე.

კოლექტივის წევრებმა და ღარიბმა გლეხებმა თან უნდა იქონიონ რაიონში დამოწმებული მოწმობა, რომ მათ მართლა სჭირდება ფართალი და სხვა საქონელი, დანარჩენებისათვის ასეთი მოწმობების წარმოდგენა საჭირო არ არის.

კოლექტივის წევრები და ღარიბი გლეხები, როგორც საპატიო ხალხი, მიღებული იქნებიან კოოპერატივში სადარბაზო კარებიდან, ხოლო ჩემი ნათესავები, ნაცნობ-მეგობრები და კულაკები „ჩორნი ხოდიდან“ შემოეთრევიან. *)

კოოპერატივის გამგე ნოე ბერეჟიანი.

*) კლასიური ხაზის „გატარება“ არ დავიწყებია. შოლტიანი.

საჩვენებელი გამგე

— ჩვენ სოფელ ატენში რომაა საჩვენებელი ვენახი, იმისთანა დუნიაზეც არ იქნება!— განაგრძობდა ქიტესა მატარებელში.

— ჰო, კარგი ნუ ტრაბახობ! აბა რითაა საჩვენებელი?!—უბიძგა ნიდოსთაველი ნიკა.

— რითა და, თუ გინდაც ვენახის გამგე სვიმონა ბერიძით! ჰოდა, თუ გამგეა საჩვენებელი, იქ ყველაფერი საჩვენებელი არ იქნება?!

— მაშ უნდა დავვითმოთ ჩვენი ვენახისთვის!

— ვერა ნიკა, ვერ შეველევით! ჰე-ტა, ტა! იცი რა ბიჭია?! ჰმ! ის რომ არ იყოს—აბა ვინღა ჩაიდენს რა ყაიდის გინდა უშვეკლოებას?! ბაღის მუშებს ვიღა მოეპყრობა უხეშად?! დარჩეულია და! ან კიდევ კუთვნილ ხელფასს აბა ისე ვინ დაუკლებს და თვითონ ჩაიჯიბავს?! ან თუ ვინმემ გაბედა ამაზე ხმის ამაღლება—მაშინვე მისებრ ვინ ამოჰკრავს პანღურს სამუშაოდან!? აი, ახლაც მტკივა კუკუზნაქი, ისე ამომიპირა!.. აბა მითხარი რით აღარაა საჩვენებელი ჩვენი ვენახი?!

მერე და მაგნაირ საჩვენებელ ვენახის საჩვენებელ გამგეს გზას რად არ უჩვენებთ?!

— რა ვიცი, ჩვენ ვინა გვკითხავს!

ალბათ ბევრს კიდევ იტყოდენ, რომ მატარებელი არ შეჩერებულიყო გორის სადგურზე და მოსაუბრენი არ დაშორებოდენ ერთმანეთს.

წერილი
შოლტიანს სტალინისიდან

სასტუმრო გვაქვს დიდებული,
თბილი არის ვით ბუმბული;
ბევრს შეხვდებით საცოდავათ
საწოლზეა მიყინული.
იქვე არის სასტუმროსთან
„საკანდიტრო“ თბილზე-თბილი,
ყველაფერი ბევრი არის:
ყავა, ტორტი, ტკბილზე-ტკბილი
ეს განთქმული საკანდიტრო
[illegible] „ხელოვნების“...
„კელერშების“ ყოფა-ქცევა
აშმლილია ავი ვნების...
სასადილოს თუ იკითხავთ,
პურს ვერა სჭამთ თუ არ იმითი
ბოლოს ძალაც წავიხდებათ
სალაროსთან რიგში დგომით...
[illegible]
[illegible]
[illegible]
კართოფილის დასაჭერათ!
ამისათვის, ძმაო „შოლტო“
თუ ხარ კაცი, გზურავს ქუდი,
ამ ტიპების გასაროზგათ
მოავლინე შენი კუდი!

ციუ

ბარათი
ნოე ჭაბუკიანს
(სოფ. გრემი. ყვარელის რაიონი)

გამარჯობა ძმაო ნოე! გისურვებ კარგ თანამდებობაზე ყოფნას.

გავიგეთ, დიდ მფარველობას უწევ თურმე შავსიელ სპეკულიანტს გიგულა მეტრეველს. მოწმობაც მიგიცია, რომ ის „ქათილსინდისიერი შავსიელია“, რაზედაც ვერ დაგეთანხმებით.

აბა სად გინახავთ ვაჭარი და კეთილსინდისიერი! ალბათ ეს მოწმობა ღვინით გახურებულ გულზე დასწერე.

გახსოვს მეტრეველმა, რომ ქეიფი გამართა. ამ ქეიფზე კარების პეტრუტანიდან შენც მოგკარი თვალი. დიდ „ჩეჩს“ ეუბნებოდი მასპინძლის შემწვარ ქათმებს, და ღვინოს. (შენ მაშინ გვერდზე გისხდენ-კოხტა ქალები: ოლია მამაგულიშვილი, ელო ავგაროზაშვილი და მარიამ გოგილაშვილი).

შენს მერე სიტყვა აიღო გლეხკომის თავმჯდომარე გიორგი ოთარაშვილმა (გურასპაშვილმა), რომელმაც ძლივს წამოილუღლუღა ორი სიტყვა „გაუმარჯოს შავსიელ...“ და ჩაეძინა.

ყოჩაღ ნოე, ეცადე შენი კიდობანით ბევრი შავსიელი გაადურო (მხოლოდ შენ კი გისურვებ, რომ მათთან ერთად შენც იმ კიდობანში ჰამოგაწყვდიონ და სადმე ღრმა წყალში ჩაგიძახონ).

ისე, გული არ გაიტეხო. იქამდე მანამ საკონტროლო კომისიას არ ჩაუხმამებია შენთვის დროს ტარება...

შენი მეთვალყურე—კარქვრატიშალაშვილი.

სცენა ვარნევის მილიციაში

— მორიგე, შემომიყვანე იოსებ გიუნაშვილი. მილიციელი გატრიალდება რაიონის მილიციის უფროსის განკარგულების შესასრულებლად. რამდენიმე წუთის შემდეგ შეჰყავს პატიმარი, რომელიც ერთ კვირას გომურში იყო დამწყვდეული.

— შენ ხომ იცი რაც გბრალდება?! — მიაძახა მილიციის უფროსმა შესვლისთანავე.

— არ ვიცი, შენი ჭირიმე და მეც სწორედ ეგ მაწუხებს, რომ არაფერი დამიშავებია და რატომ ვარ ეს ერთი კვირა გომურში გამომწყვდეული, ვერ გამიგია...

— ეხლავ გაგაგებინებ:—უთხრა ჩიხით და საქმისმწარმოებელს წინადადება მისცა შესდგომოდა ოქმის წერას.

— სად არის თაფლი?!

— რა თაფლი, მაგის შესახებ არაფერი ვიცი...

— სად არის თაფლი, მე შენ გეკითხები?!

— მე არაფერი ვი...

— სად არის მეთქი თაფლი, სად დამალე!

პატიმარმა შეჰფიცა, რომ მან თაფლის შესახებ არაფერი იცის.

—უკეთესი იყო შენ თვითონ გეთქვა ყველაფერი გულახდილად, მაგრამ რაკი შენი თავისათვის სიკეთე არ გინდა, შენ იცი... მაშ სადამე, შენ ამტკიცებ, რომ თაფლი, რომელიც შენ და შენმა ამხანაგმა მოიპა... ესე იგი წაიღეთ, ამის შესახებ შენ არაფერი იცი და ამაზე არავითარი წარმოდგენა არ გაქვს?

— დიახ, შენი ჭირიმე.

— აპა, მაშ მე გიამბობ: 1[?] დეკემბერს, ღამე, ვიღაც ბოროტმოქმედმა ახადეს გიორგი ტურიაშვილის გეჯებსა და 25 გირვანქამდის თაფლი მოიპარეს. მართალია, ქურდობა უბრალოა, მნიშვნელობა არც რაოდენობას აქვს, მაგრამ აქ საქმე გვაქვს ჩვენ პრინციპთან... ხომ გესმის?

— მესმის, შენი ჭირიმე.

— მაშასადამე, შენ და შენმა ამხანაგმა მოიპარეთ 25 გირვანქა თაფლი... მე ისიც კი ვიცი, სადაც თქვენ ის თაფლი გაქვთ დამალული. მაგრამ მე მინდა, რომ ეს შენ სთქვა და მით სასჯელი აიცდინო თავიდან... სხვა რომ არა იყოს რა, შეიბრალე შენი ცოლი, შვილები... რატომ უნდა დაიღუპო თავი რაღაც 25 გირვანქა თაფლისათვის... ამისათვის რამდენიმე წლით დაგაპატიმრებენ ციხეში არა იმიტომ, რომ მოიპარე, არამედ იმიტომ, რომ შენ თავს არ სცნობ დამნაშავედ, იმავე წუთას გაგანთავისუფლებ, თუ არა და—სამი წლით ციხეში გაგგზავნი... მაშასადამე, საკმარისია თქვა მხოლოდ ერთი სიტყვა „ვცნობ"... აბა, მაშ უკანასკნელად გეკითხები—სცნობ თუ არა შენს თავს დამნაშავედ?

— ვცნობ... — ჩაილაპარაკა პატიმარმა და ხელი ჩაიქნია.

მილიციის უფროსს სახე გაუბრწყინდა და ამაყად გადახედა თავის თანამშრომლებს.

— აი, ყოჩაღ, ყოჩაღ, რომ ზოგიერთსავით არ გაჯიუტდი და არც შენი თავი გააწვალე, არც მე.

პატიმარი წამოდგა და კარებისაკენ გაემართა.

— ეხლა ხომ შემიძლია წავიდე?

— მოითმინე! თაფლი სადაა?

— წელანაც აკი შემოგფიცეთ, რომ მე თაფლის შესახებ არაფერი ვიცი მეთქი... მე ჩემს სიცოცხლეში ქურდობა არ ჩამიდენია...

— აკი უკვე იცნო და განაცხადე, რომ დამნაშავეთ ვსცნობ ჩემს თავსო, შენ გინდა ახლა თავიდან დავიწყოთ დაკითხვა!? ეს უკვე გათავებულია ჩვენ ეხლა მხოლოდ დაკითხვის ფორმალურ მხარეს შევუდგეთ. რა გვარი ხარ?

— ბეზარაშვილი.

— როგორ თუ ბეზარაშვილი, შენ ხომ გიუნაშვილი ხარ იოსები!?

— არა ბატონო, შენი ჭირიმე, მთელმა სოფელმა იცის ჩემი გვარი, იკითხეთ... იოსებ ბეზარაშვილი მეორეა, ჩემთან ერთად ზის გომურში.

დამსწრე.

თავმჯდომარის გოდება

ოფეთი

ალმასკომის თავმჯდომარეთ
დამაყენეს დღეით;
მამა-პაპურ ჩვეულებებს,
უცებ მივყავ ხელიაო.

—.—

ვფიქრობდი, რომ მე ვიყავი,
მთელი ქვეყნის „მამა ღმერთი",
ალმასკომის თავმჯდომარეთ,
მე ვვარგოდი მხოლოდ ერთი...

—.—

მოახლოვდა არჩევნები,
შეიქმნა კომისიებიო:
გაცხოველდა მუშაობა,
შეადგინეს სიებიო.

—:—

ჩამამწარეს, ჩამაშხამეს,
სამართალი არის ესო?!
გული ძალზე შემიწუხდა,
პანღური რომ ამომკრესო.....

—:—

ალმასკომის თავმჯდომარევ!
ხელს ნუ მიჰყოფ ლხენასაო;
თორემ ბოლო დროს მოიმკი,
ჩემებრ ცრემლთა დენასაო.

ფულუმბური.

თესვის წინ

აგრონომი —აი ამხანაგებო, თუ გინდათ, რომ მოსავალი კარგი იყოს, აგრონომიას უნდა იცნობდეთ...

კულაკი—წამო, წამო ნათლიმამ, ხედავ აქაც თურმე ნაცნობობით კეთდება საქმე...

თავმჯდომარე დაგვეკარგა

თავმჯდომარე დაგვეკარგა
ჩვენი გლეხკომისა,
რა ვქნათ, ვერსად ვერ ვიპოვეთ,
ვერც მაღლა, ვერ ძირსა...
არვის ესმის გლეხკომის წინ,
ობლების გოდება,
ყურადღებას არვინ აქცევს
არც ვის აგონდება....

ტალღა.

ვაი ასეთ მუშაობას

თიანეთო, უბედურო,
ბედი არ გიწერია...
რადგან ხედავ რომ სუყველა
გახდა შენი მტერია...
აო გელირსა ამდენ ხანსა
წყაროს გამოყვანა....
შენს მუშაკებს აქვერთ მხოლოდ
ზანტად თავის ფხანა...

მუშტი.

თავის ალაგას

გლეხი. ამ აბრას აქ რომ ჰკიდებთ, ეს ხომ ჩვენი ნოქრის სახლია?
ოსტატი. ჩვენც მიტომ ვკიდებთ აქ, რომ მისი სახლია. კოოპერატივის მთელი საქონელი აქ გადმოზიდა...

თერჯოლაში

— კია, ძაშია, ფალავანი აგი ჩვენი მიხეილ ფალავანდიშვილი!

— რავა?

— რავა და... რაც მაგას ბოროტება მიუძღვის, რავა დეიარება კიდონ ასთე თავისუფლად?! ჯერ ერთი რავარც ყოფილი მიკიტანი რავა მიიღეს საბჭოთა აპარატში! აგერა იმერთის არყის მიმღებ პუნქტში ქე გადაყლურწა რამდენიმე ასიანი; აძურწეს იქიდან. მერე და არ იკითხავ რაი უყვეს? კა! გამსახლში წაბრძანების მაგიერ საბჭოთა მეურნეობის ტრესტში არ ატეცვიეს თავი?! იქინეც გაფლანგა ბლომად, რამდენჯერმე განიმეორა, მარა შენც არ მომიკვდე, ბუზი არეის ოუფრენია მისდა!

— ახლაც თავისუფლადაა თუ?!

— მგერა, ბოშო, რავა მამალი ინდოურივით ოულია თავი და მობაჯბაჯებს! ალბად აწი სადმე დირექტორად წამოვეაჯენენ კონტროხოში!..

..შიტ!

ჩვენი ფოსტა

ჭრიჭინას. თქვენი ლექსის შეაფასებლად მკითხველის წინაშე მოგვყავს ერთი ადგილი:

ოჩემჩირი, ჯიხაიში,
ზუგდიდი და იმურგეთი...
ჯერ სენაკი, მერე ჰუყიში
მერე კიდევ გორთან ბრეთი...
და სხვა...

მიუხედავად იმისა, რომ ჩვენ ლექსი არცროდის არ დაგვიწერია, თქვენებური ლექსის დაწერა მაინც ვცადეთ და როგორც ნახავთ, თქვენს ნაწარმოებს ბევრით არ ჩამორჩება:

აბალსენაკს, ჰიათურას,
ოჩემჩირის და მერე კოდორს...
ბოლოს ვნახეთ—თქვენი ლექსი
შეეყლაპა „შოლტის" გოდორს.

აპრაკუნეს. რადგან თქვენი სახელი ძლიერ ენათესავება ჩვენი ჟურნალის სახლოვან თანამშრომელ აპრაკუნე ჭინჭილაძეს სახელს, ამისათვის დიდის ხათრით და მორიდებით ვათავსებთ თქვენი ნაწარმოების ყველაზე უკეთესა და ღირსშესანიშნავ ადგილს:

ვიღებ კალამს და ლექსსა ვთხზავ,
წაიკითხო, გაგიკვირდეს...
როგორც ვაშლი ისე ცვივა
სტრიქონები ზედი-ზედა...
სიყვარულმა გამიტაცა,
პოეტობას მივყავ ხელი...

ბოლოს გვპირდებით რომ ასეთი ლექსების მთელ რვეულებს გამოგვიზავნით, რაშიც დიდ სასყიდელს არ გამოგვართმევთ.

სიოცარი არ არის, რომ თქვენ აპრაკუნე ჭინჭილაძეს მარტო სახელით კი არა, პოეტური ნიჭითაც თურმე ძლიერ ენათესავებით. რაც შეეხება ასეთი ლექსების მთელ რვეულებს და სასყიდელს, ამის შესახებ მოგახსენებთ, რომ ასეთ მასალას პირდაპირ, უსასყიდლოთ ვაგზავნით უძირო გოდორში... რაც, იმედია საწყენად არ დაგრჩებათ.

წევილ მიმინოს. იწერებით, რომ საყოველთაო-სავალდებულო სწ. საქმე ს. წევაში ძლიერ მოიკოჭლებს, რადგან ოთხწლედის გამგე აკაკი გარეჩილაძე და სწავლებელი ქალი ქსენია ერთი მეორესთან კინკლაობაში კარგავენ დროს და ჩვენ გვთხოვთ დარიგებას...

თქვენი დარიგებისას ვერაფერს გეტყვით... ზესტაფონის რაიონის განათლების საქმის მესვეურებს კი მართლაც ჰმართებთ ჰკუა დაურიგონ ისეთ „კულტმუშაკებს", როგორიც წევას ოთხწლედის გამგე გარეჩილაძე ყოფილა.

აკეთელს. იწერებით:

შეხეთ ამ გმირს აკეთელს
სულ არაფერს აკეთებს...
ან მიდის ფოსტაში

მერე ისიც მთვრალი.. და ა.

თქვენი ფოსტის გამგეს უწუნებთ, რომ მთვრალი დაგვიანებით ცხადდება ფოსტაში... უკეთესი იქნებოდა, რომ მთვრალი სულ არ მოდიოდეს დაწესებულებაში, ხომ?!

თოვლის კაცები

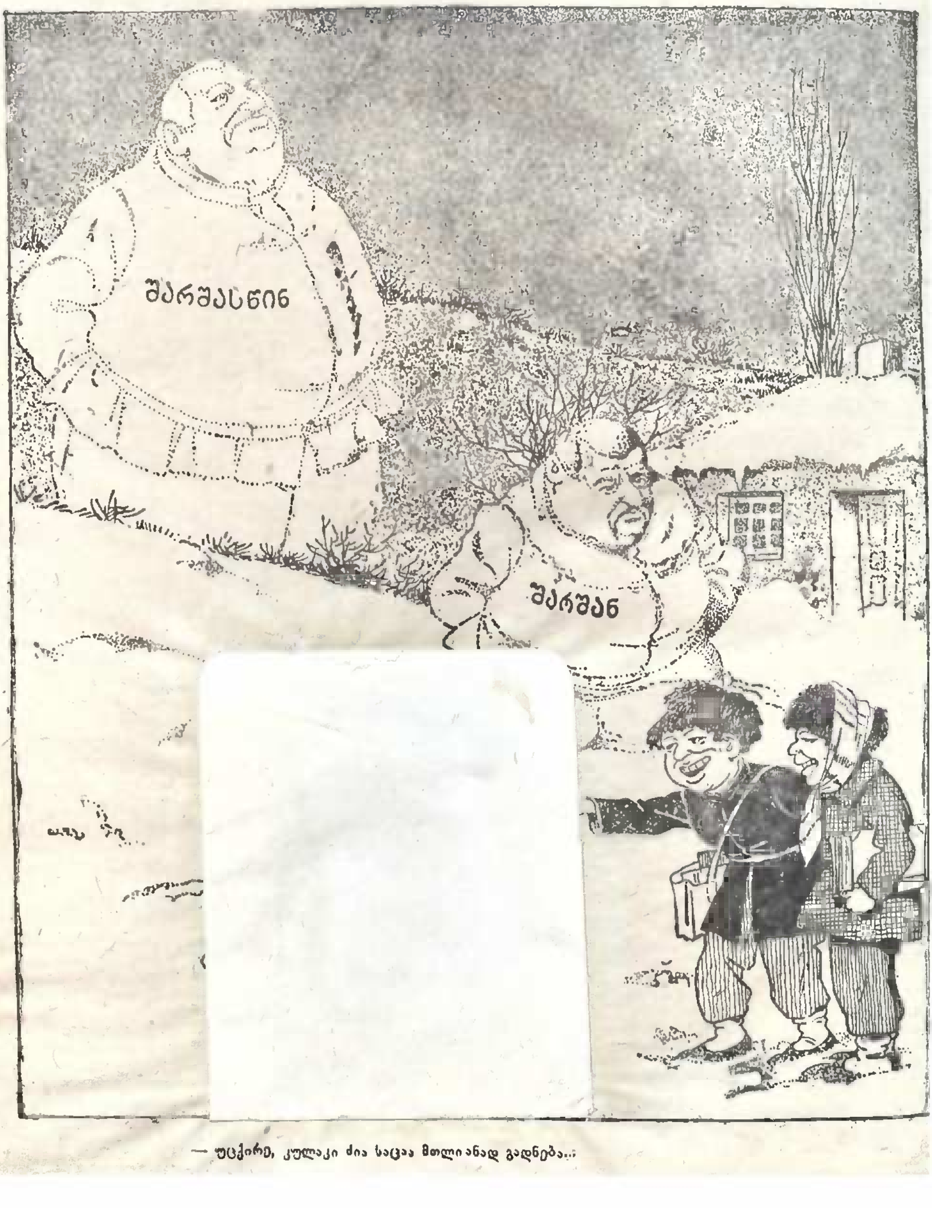

— უცქირე, კულაკი ძია საცაა მთლიანად გადნება...